STEPHEN KING

TALISMANAS

PIRMA KNYGA

PETER STRAUB

Ši knyga skiriama Rutai King ir Elvenai Straub

Kai mudu su Tomu užkopę ant kalvos viršūnės pažvelgėme žemyn į miestelį, tolumoje išvydome mirksint tris ar keturis žiburėlius; greičiausiai jie degė ligonių kambariuose. Virš mūsų nuostabiu grožiu spindėjo žvaigždės, o apačioje prie miestelio tyvuliavo nepaprastai rami ir didinga mylios platumo upė.

Markas Tvenas, "Heklberio Fino nuotykiai"

Mano naujieji drabužiai susiriebalavo ir išsitepė moliu, aš pats buvau pavargęs kaip šuva.

Markas Tvenas, "Heklberio Fino nuotykiai"

Stephen King
Peter Straub

TALISMANAS

Romanas
Pirma knyga

Iš anglų kalbos vertė
JURGITA JĖRINAITĖ

Kaunas
1998

Stephen King. Rinktiniai raštai, 18 tomas

THE TALISMAN
Penguin Books, 1984

ISBN 9986-950-02-3 (Pirma knyga)
ISBN 9986-950-03-1 (Dvi knygos)

I DALIS

Džeko praregėjimas

“Alhambros” viešbutis ir sodai

1

1981 metų rugsėjo 15-ąją berniukas, vardu Džekas Sojeris, stovėjo ant kranto, kur vanduo susitinka su sausuma, ir susikišęs rankas į kišenes žvelgė į tykų Atlantą. Kaip dvylikametis, jis buvo ištįsęs. Jūros vėjukas plaikstė kiek per ilgus kaštoninius berniuko plaukus, atidengdamas gražią, lygią kaktą. Jis stovėjo apimtas sumaišties ir skausmo, kurie nepaliko jo paskutinius tris mėnesius nuo to laiko, kai mama užrakino jų namą Rodeo Alėjoje Los Andžele ir per baldų, čekių ir nekilnojamo turto sumaištį išsinuomojo butą Central Park Veste. O po to jie išlėkė į šį tykų kurortą ant Niū Hampšyro pakrantės. Gyvenimas berniukui atrodė toks netvirtas, toks nevaldomas kaip vandens bangavimas priešais jį. Mama tampo jį po pasaulį, kilodama iš vienos vietos į kitą; o kas tampo jo mamą?

Jo mama bėga, bėga...

Džekas atsigręžė ir nužvelgė tuščią pliažą iš pradžių kairėje, po to dešinėje pusėje. Kairėje buvo Arkadijos “Linksmybių šalis”, pasilinksminimų parkas, kuris griaudė ir pyškėjo nuo Atminties iki Darbo dienos. Dabar jis stovėjo tykus ir tuščias lyg širdis tarp tvinksnių. Amerikietiškų kalnelių siluetas išryškėjo blankiame, debesimis užtrauktame danguje, o tiesios ir lenktos atramos atrodė išvedžiotos anglimi. Ten dabar naujasis jo draugas Spidis Parkeris, bet Džekui jis šiuo metu nerūpėjo. Iš dešinės matėsi “Alhambros” viešbutis su sodu, ir vaiko mintys nuolat krypo ten. Atvažiavimo dieną Džekui pasirodė, jog virš jo dviskliaučio stogo regėjo vaivorykštę. Nelyginant kokį ženklą, gerų dalykų pranašą. Bet dabar vaivorykštės nebuvo. Tik pagauta vėjo kairėn dešinėn sukiojosi vėtrungė. Jis išlipo iš nuomoto automobilio, nekreipdamas dėmesio į neištartą motinos prašymą imtis bagažo. Virš besikraipančio žalvarinio gaidelio kabojo tuščias dangus.

- Atidaryk bagažinę ir paimk krepšius, sūneli, - paprašė mama. - Viena sena aktorė nori apsidairyti ir sužvejoti taurelę.

- Gryno martinio, - tarstelėjo Džekas.

- Turėjai pasakyti: “Tu visai nesena”.

Ji sunkiai lipo iš mašinos.

- Tu visai nesena.

Ji dirstelėjo - sena, velnio nešta Lili Kavano-Sojer, "B" kategorijos, antrarūšių filmų, kuriuos pamiršti po dviejų savaičių, karalienė. Ji atsitiesė.

- Čia bus gerai, Džeki, - pasakė ji. - Tai puiki vieta.

Virš viešbučio pralėkė žuvėdra; vieną mirksnį berniukui apmirė širdis pamanius, kad pakilo vėtrungė.

- Kurį laiką pailsėsim nuo telefono skambučių.

- Žinoma, - pritarė Džekas. Mama norėjo pasislėpti nuo dėdės Morgano, stengėsi išvengti susitikimų su velionio savo vyro verslo partneriais, troško susirangyti po lova su gryno martinio stiklu ir užsitraukti ant galvos paklodę...

Mama, kas tau?

Per daug mirties. Pasaulis sutvertas pusiau iš mirties. Virš galvos sukrykė kiras.

- Nieko, vaikeli, nieko, - ramindama tarė mama. - Keliaukim į tą rojaus kampelį.

Šiaip ar taip, visada yra dėdė Tomis, jeigu nutiks kas nors tikrai siaubinga, - pagalvojo Džekas.

Bet dėdė Tomis jau buvo miręs. Tik ta žinia dar nebuvo pasiekusi jų iš kito telefono linijos galo.

2

"Alhambra", didžiulė viktorijinė pilis ant gigantiškų granito blokų, kabojo virš vandens ir atrodė tarsi natūralus iškyšulio - granitinio raktikaulio už kelių varganų mylių nuo Niū Hampšyro pakrantės - tęsinys. Sodai, esantys iš žemyninės pusės, iš šios paplūdimio vietos Džekui vos matomi, buvo tik tamsios žalumos kraštelis. Bronzinis gaidelis, atsimušantis danguje, rodė tai vakarus, tai šiaurės vakarus.Vestibiulyje lenta skelbė, jog būtent ten 1838 metais buvo surengta pirmoji vergijos priešininkų Naujojoje Anglijoje konferencija. Čia Danielis Vebsteris pasakė savo įkvėptą, ugningą kalbą. Anot lentelės, Vebsteris pareiškė: "Nuo šios dienos žinokite, kad vergija Amerikoje ima silpti ir netrukus neišvengiamai žlugs visose valstijose ir teritorijose".

3

Taigi atvykimo dieną baigėsi ta maišatis, kurioje jie kelis mėnesius sukosi Niujorke. Arkadijos paplūdimyje nebuvo Morgano Slouto advokatų, šokinėjančių iš automobilių ir mojuojančių popieriais, kuriuos reikia pasirašyti, kuriuos reikia užpildyti, misis Sojer. Arkadijos paplūdimyje telefonai nečirškia nuo vidurdienio iki trečios valandos nakties (dėdė Morganas, pasirodo, pamiršo, jog Central Park Vesto gyventojai gyvena ne Kalifornijos laiku). Tiksliau sakant, Arkadijos paplūdimyje išvis neskambėjo telefonai.

Kol mama susikaupusi vairavo į nediduką kurorto miestelį, Džekas gatvėse pastebėjo tik vieną žmogų: išprotėjusį senuką, be tikslo šaligatviu stumdantį tuščius pirkinių vežimėlius. Virš jų kybojo tas apsiblausęs, nejaukus dangus. Priešingai negu Niujorke, vienintelis garsas čia buvo tik nenuilstantis vėjo švilpimas tuščiomis gatvėmis, kurios be mašinų atrodė per plačios. Pakeliui pravažiavo tik krautuvėles, kurių vitrinose matėsi užrašai: “ATIDARYTA TIK SAVAITGALIAIS” ar, dar blogiau, “SUSITIKSIM BIRŽELĮ!”. Prieš “Alhambrą” buvo šimtai tuščių vietų automobiliams, “Arkadijos arbatinėje” ir “Džemo krautuvėlėje” nuobodžiavo tušti staliukai.

O nepilnaprotis senukas stumdė ištuštėjusiomis gatvėmis pirkinių vežimėlius.

- Šiame mielame kampelyje prabėgo trys laimingiausios mano gyvenime savaitės, - kalbėjo Lili, važiuodama pro tą senuką (jis atsigręžė, pastebėjo Džekas, nusigandęs ir sunerimęs; kažką sakė, bet berniukas neišgirdo) ir po to sukdama automobilį lenktu įvažiavimu prie viešbučio per sodus.

Jie sukrovė viską, be ko negalėjo apsieiti, į lagaminus, dėžes ir polietileninius maišelius, pasuko savo kambarių raktą spynoje (nepaisydami rėžiančio telefono skambučio, kuris, sakytum, troško prasiskverbti pro tą skylutę ir vytis koridoriumi); tuomet prigrūdo išsinuomoto automobilio bagažinę bei užpakalinę sėdynę savo turto, ilgai šliaužė į šiaurę Henrio Hjudsono parko keliu, o po to ilgas valandas dardėjo I-95-ąja, ir viskas tik todėl, jog kadaise Lili Kavano-Sojer čia buvo laiminga. 1968-aisiais, metai prieš Džeko gimimą, Lili buvo nominuota Oskarui už vaidmenį filme “Liepsna”. “Liepsna” buvo geriausias iš visų filmų, kuriuose ji filmavosi, jame ji galėjo geriau atskleisti savo talentą negu įprastiniame blogos mergai-

tės amplua. Niekas netikėjo, kad Lili pavyks gauti apdovanojimą, - ji pati mažiausiai, - bet įprasta dalyvavimo nominacijoje garbės klišė jai tikrai daug reiškė: Lili išties jautėsi nuoširdžiai pagerbta, o tikrojo profesinio pripažinimo proga Filas Sojeris išsivežė ją trims savaitėms į "Alhambros" viešbutį, kur abu Oskarų įteikimo ceremoniją stebėjo lovoje gerdami šampaną. (Jeigu Džekas būtų vyresnis ir jeigu tai jam būtų įdomu, truputį paskaičiavęs suprastų, jog "Alhambra" yra tikroji jo gimtinė.)

Kai buvo skaitomos į Antraeilio vaidmens aktorės nominaciją pretenduojančių aktorių pavardės, pasak šeimos legendos, Lili suriaumojo Filui: "Jeigu paaiškės, kad laimėjau aš, o manęs ten nėra, sušoksiu ant tavo krūtinės su smailakulniais bateliais".

Bet kai nugalėtoja buvo paskelbta Ruta Gordon, Lili pasakė: "Taip, ji nusipelnė. Šauni mergaitė". Ir prisiglaudusi prie vyro sušnibždėjo: "Gauk man dar vieną tokį vaidmenį, juk esi nepralenkiamas agentas".

Bet daugiau tokių vaidmenų nebuvo. Paskutinį kartą, dveji metai prieš Filo mirtį, Lili vaidino cinišką eksprostitutę filme "Maniakai ant motociklų".

Kaip tik apie tą laikotarpį dabar galvojo Lili. O Džekas tuo metu traukė bagažą nuo galinės sėdynės ir iš bagažinės. Vienas maišas išsiskyrė tiesiai per vidurį, ir susuktos kojinės, palaidos nuotraukos, šachmatai ir komiksai pasklido po visą bagažinę. Mama lėtai lipo laiptais, prisitraukdama prie turėklo it senutė.

- Aš surasiu nešiką, - pasakė ji neatsigręždama.

Džekas atsitiesė nuo krepšių ir pažvelgė į dangų, kur tarėsi matęs vaivorykštę. Nieko panašaus, tik nejaukus, banguojantis dangus.

Ir staiga:

- Eikš pas mane, - ištarė kažkas tyliu, bet aiškiai girdimu balsu.

- Ką? - paklausė jis atsisukdamas. Už jo driekėsi tik tuščias kiemas ir sodas.

- A? - atsiliepė mama. Ji stovėjo susikūprinusi, palinkusi prie didelių medinių durų rankenos.

- Pasigirdo, - atsakė berniukas. Nebuvo jokio balso ir jokios vaivorykštės. Užmiršęs abu, jis sekė su sunkiomis durimis kovojančią motiną. - Palauk, aš padėsiu, - šūktelėjo jis ir puolė laiptais, nerangiai tįsdamas didelį lagaminą ir popierinį maišą su megztiniais.

4

Prieš pažintį su Spidžiu Parkeriu Džekas tempė nykias dienas viešbutyje be tikslo kaip mieguistas šuo. Tas dienas tikrasis jo gyvenimas panėšėjo į sapną, kupiną šešėlių ir nesuprantamų persikūnijimų. Net siaubinga naujiena apie dėdę Tomį, pasiekusi juos telefono linijomis praeitą vakarą, neįstengė visiškai jo pažadinti, kad ir kokia sukrečianti buvo. Jeigu Džekas būtų domėjęsis mistika, pagalvotų, kad jį užvaldė svetimos jėgos ir dabar manipuliuoja jo ir jo mamos gyvenimais. Dvylikametis Džekas Sojeris buvo veikli asmenybė, ir tų dienų pasyvumas po Manheteno katilo, pakirto jį.

Jis pasijuto stovįs paplūdimyje, bet neprisiminė, nei kaip čia atėjo, nei ką čia veikia. Tikriausiai aprauda dėdę Tomį, bet jo protas tarytum snaudė, palikęs kūną rūpintis pačiu savimi. Jis net neįstengė susikaupti tiek, kad suvoktų situacijinių komedijų, kurias žiūrėjo vakar su Lili, esmę, ką jau kalbėti apie smulkmenas.

- Tu pavargai nuo viso to, - pasakė mama, giliai užtraukdama cigaretę ir žvelgdama į jį pro dūmus. - Dabar tau, Džeki, reikia tik pailsėti kurį laiką. Čia gera vietelė. Pasidžiaukime ja, kol galime.

Bobas Njuhartas, truputį per raudonas tame ekrane, nerūpestingai apžiūrinėjo batelį, laikydamas jį dešinėje rankoje.

- Aš būtent tą ir darau, Džeki, - nusišypsojo ji. - Ilsiuosi ir mėgaujuosi tuo.

Džekas dirstelėjo į savo laikrodį. Jau dvi valandos jie prie televizoriaus, o jis net neprisimena programos, kurią žiūrėjo prieš tai.

Berniukas rengėsi gulti, kai suskambo telefonas. Senas geras dėdė Morganas Sloutas surado juos. Dėdės Morgano naujienos niekad nebuvo labai džiugios, bet šioji pasirodė tragiška net pagal jo standartus. Džekas stypsojo kambario vidury, stebėdamas, kaip jo mamos veidas darosi blyškus, blyškesnis, blyškiausias. Jos ranka siektelėjo kaklo, kur per paskutinius kelis mėnesius įsirėžė kelios naujos raukšlės, ir susigniaužė. Mama bemaž nepratarė žodžio per visą pokalbį, po to padėkojo ir padėjo ragelį. Kai pasisuko į sūnų, atrodė susenusi ir ligota kaip niekad.

- Laikykis, Džeki, gerai?

Tai buvo nelengva.

Tada mama paėmė už rankos ir pasakė:

- Dėdė Tomis žuvo automobilio avarijoj šiandien.

Jis giliai įkvėpė lyg dustų.

- Ėjo per La Činegos bulvarą, kliudė furgonas. Yra liudininkas, kuris sako, kad furgonas buvo juodas, su užrašu "Laukinis vaikas" ant šono, bet tai... tai viskas.

Lili pravirko. Po akimirksnio nustebęs Džekas pajuto, jog irgi verkia. Tai buvo prieš tris dienas, kurios jam atrodė amžinybė.

5

1981-ųjų rugsėjo 15-ą berniukas, vardu Džekas Sojeris, stovėjo tuščioje pakrantėje ir žvelgė į lygų vandens paviršių. Už jo nugaros kilo viešbutis kaip pilis iš sero Valterio Skoto romano. Vaikas norėjo išsiverkti, bet neįstengė išspausti ašaros. Jį supa mirtis, mirtis sudaro pusę pasaulio, ir nėra jokių vaivorykščių. Furgonas "Laukinis vaikas" išbraukė dėdę Tomį iš gyvenimo. Dėdė Tomis žuvo Los Andžele, pernelyg toli nuo rytinės pakrantės, kur jam iš tikro derėjo būti, - tą žinojo net ir Džekas. Vyrui, kuris jautė pareigą užsirišti kaklaraištį prieš eidamas sumuštinio pas Arbį, buvo ne vieta vakarinė pakrantė.

Jo tėtis miręs, dėdė Tomis miręs, o mama galbūt taip pat miršta. Čia, Arkadijos paplūdimyje, Džekas irgi jautė mirtį, kalbančią telefonu dėdės Morgano balsu. Nėra nieko paprastesnio ir akivaizdesnio kaip melancholiška nuotaika, įsitvyranti kurorte pasibaigus sezonui, kur šmėžuoja Praėjusios Vasaros Vaiduokliai. Regis, tai glūdi pačioje daiktų sandaroje, atsiduoda vėjyje nuo vandenyno. Jis buvo išgąsdintas... seniai buvo. Buvimas čia, kur taip tylu, tik padėjo tai suvokti, suvokti, jog galgi Mirtis vežė jį visu I-95-uoju keliu, šnairuodama pro cigaretės dūmus ir prašydama paieškoti ko nors per radiją.

Ar tik ne tėvas yra kartą pasakęs, kad Džekas gimė mažas senis, bet jis dabar toks nesijautė. Dabar berniukas jautėsi baisiai jaunas. *Bijau*, - pagalvojo jis, aš velniškai bijau. - *Juk tai čia baigiasi pasaulis, tiesa?*

Žuvėdros nardė pilkame danguje virš galvos. Tyla buvo pilka kaip ir oras - ir mirtina lyg didėjantys tamsūs ratilai apie mamos akis.

6

Kai klaidžiodamas po "Linksmybių šalį" Džekas sutiko Lesterį Spidį Parkerį, *sukaustymo* jausmas, kurį jis jautė visas tas dienas, ta-

rytum iškritusias iš laiko tėkmės, kažkur dingo. Lesteris Parkeris buvo negras pražilusiais garbanotais plaukais ir gilių raukšlių išraižytu veidu. Niekuo nepasižymintis žmogelis, nors geriausius gyvenimo metus praleido kaip keliaujantis bliuzo muzikantas. Jis net nepasakė nieko ypatinga. Bet vos tik Džekas, be tikslo užsukęs į pasilinksminimų parką, susitiko blankias Spidžio akis, pajuto, kaip migla sklaidosi. Jis vėl tapo savimi. Lyg stebuklinga srovė nuo senuko perėjo Džekui. Spidis nusišypsojo jam ir tarė: "O, atrodo, sulaukiau kompanijos. Užsuko mažasis keliauninkas."

Tikrai, *sukaustymo* neliko: prieš akimirką vaikas jautėsi it suvystytas į šlapios vilnos ar vatos kokoną, o dabar buvo laisvas. Sekundės dalį virš senolio galvos švystelėjo sidabrinė aura, nedidelė šviesos aureolė, kuri pranyko Džekui mirktelėjus.Tik dabar berniukas pamatė, kad senis laiko sunkios ir plačios šluotos kotą.

- Ar viskas gerai, sūneli? - prižiūrėtojas uždėjo ranką ant jo peties ir atsilošė. - Pasaulis ką tik sugedo ar pasitaisė?

- E, pasitaisė, - atsakė Džekas.

- Tada, sakyčiau, pakliuvai kaip tik ten. Kaip tave vadina?

Mažasis keliauninkas, - pasakė Spidis tą pirmą dieną, - *Keliaujantis Džekas*. Prižiūrėtojas palinko ilgu kampuotu savo kūnu prie "Ski-bol" automato ir apkabino rankomis šepečio kotą it šokdindamas mergaitę. - *Priešais tave - Lesteris Spidis Parkeris, sūneli, kadaise pats keliauninkas, chi-chi. O taip, Spidis kadaise išmėgino kelią, visus kelius. Turėjau grupę, Džekai Keliauninke, grojau bliuzą. Gitarinį bliuzą. Įrašiau kelias juostas, bet negėdinsiu tavęs klausdamas, ar klausei jų.* Kiekvienas žodis ir kiekviena frazė turėjo savo ritmą; vietoj gitaros Spidis Parkeris dabar nešiojosi šluotą, bet tebebuvo muzikantas. Po penkių pokalbio su Spidžiu minučių Džekas neabejojo, kad džiazo gerbėjas jo tėvas nesunkiai rastų kalbą su šiuo žmogumi.

Berniukas sukiojosi prie Spidžio beveik ištisas tris ar keturias dienas, stebėjo jį dirbantį ir padėjo, kur galėjo. Spidis leido jam kalti vinis, pašveisti švitriniu popieriu vieną kitą kuolą, kurį reikėjo dažyti. Šie nesunkūs darbeliai su naujo draugo priežiūra buvo vienintelis Džeko užsiėmimas, bet jie padėjo jaustis geriau. Pirmąsias dienas Arkadijos paplūdimyje berniukas dabar prisiminė kaip monotonišką košmarą, iš kurio draugas jį ištraukė. O kad Spidis Parkeris tikrai buvo draugas - tai aišku, taip aišku, kad buvo net šiek tiek paslaptinga. Per kelias dienas po to, kai Džekas nusikratė snaudulio

(ar Spidis ištraukė iš jo vienu šviesių akių žvilgtelėjimu), Spidis Parkeris tapo artimesnis negu kuris nors kitas draugas, galbūt išskyrus tik Ričardą Sloutą, kurį Džekas pažinojo nuo vystyklų. Ir dabar, nepaisant siaubo netekus dėdės Tomio ir baimės, kad mama miršta, jis iš kito gatvės galo jautė šilumą Spidžio esybėje.

Bet šįsyk Džekas vėl jautėsi nejaukiai. Grįžo tas senas jausmas, kad *jį valdo,* juo manipuliuoja; lyg koks nematomas laidas pritraukė jį su mama į šią tuščią pajūrio vietą.

Kažkas panoro, kad *jis* čia būtų.

O jeigu jis išprotėjo? Prieš akis stojo sulinkęs senas beprotis, kažką bambantis panosėj ir stumiantis pirkinių vežimėlį palei šaligatvį.

Virš galvos suklykė kiras, ir Džekas pažadėjo sau, jog *prisivers* pakalbėti apie savo jausmus su Spidžiu Parkeriu. Net jei Spidis pagalvos, kad jis kvanktelėjo, net jei pasijuoks. Bet Džekas širdy žinojo, kad draugas nesijuoks. Jie - geri bičiuliai, nes viena tikrai aišku: jis gali pasakyti Spidžiui beveik viską.

Bet kol kas jis dar nebuvo tam pasirengęs. Viskas buvo per daug beprotiška, ir pats jis dar nesuprato. Nenoriai nusisukęs nuo pasilinksminimų parko, Džekas nupėdino per smėlį į viešbutį.

Atsivėręs verpetas

1

Išaušo kita diena, bet Džekas Sojeris nerado atsakymų į kankinančius klausimus. Tačiau naktį jis sapnavo baisiausią per visą gyvenimą sapną. Tame košmare jo mamos atėjo kraupi pabaisa - liliputiškas monstriukas su ne vietoje įspaustomis akimis ir apipuvusia oda. "*Tavo motina beveik mirusi, Džekai, nori už ją pasimelsti?* - sukvarkė tas individas, ir Džekas suprato, - kaip supranti dalykus sapne, - kad jis radioaktyvus, o jei palies - taip pat mirs. Džekas prabudo permirkęs prakaitu, pasiruošęs suklykti. Ritminga bangų mūša jį nuramino, bet praėjo kelios valandos, kol jis vėl galėjo užmigti.

Ryte Džekas norėjo papasakoti savo sapną mamai, bet Lili buvo paniurusi ir nekalbi, dangstėsi cigaretės dūmais. Tik kai jis rengėsi kažkokiu išgalvotu pretekstu į viešbučio kavinukę, ji truputį šyptelėjo.

- Pagalvok, ko norėtum šiandien pietų.

- Tikrai?

- Taip. Tik ne greito maisto. Aš važiavau iš Los Andželo į Niū Hampšyrą ne nuodyti savęs dešrainiais.

- Gal išmėginkim kokį Hempton Byčo restoranėlį, siūlantį jūros gėrybes? - paklausė Džekas.

- Gerai, o dabar eik žaisti.

Eik žaisti, - pagalvojo su jam nebūdingu kartėliu berniukas. - *Kurgi ne, mama, tai išeitis. Kaip smagu. Eik žaisti. Su kuo? Mama, kodėl tu čia? Kodėl mes čia? Ar tu labai sergi? Kodėl tu nenori kalbėti su manimi apie dėdę Tomį? Ko siekia dėdė Morganas? Kas...*

Klausimai, klausimai. Ir visi nieko verti, nes į juos nėra atsakymo.

Nebent Spidis...

Bet tai juokinga; kaip senas negras, su kuriuo ką tik susipažinai, gali išspręsti tavo problemas?

Tačiau mintis apie Spidį Parkerį kirbėjo Džeko galvoje, kai jis traukė lentų taku per slogiai tuščią paplūdimį.

2

Tai čia baigiasi pasaulis, tiesa? - vėl pagalvojo Džekas.

Žuvėdros karpė dangų virš galvos. Kalendorius tvirtino, kad dar vasara, bet čia, Arkadijos paplūdimyje, vasara baigėsi Darbo dieną. Tyla buvo pilka kaip oras.

Jis metė žvilgsnį į sportinius batelius; aplipę kažkokia degutą primenančia koše. *Pliažo purvas*, - pagalvojo jis. - *Kažkokie teršalai.* Jis nenumanė, kur į juos įsilipo, ir atsitraukė nuo kranto.

Žuvėdros nardo ir klykauja ore. Viena riktelėjo tiesiai virš galvos, garsas berniukui pasirodė veik kaip metalinis žvangtelėjimas. Jis atsigręžė kaip tik tuo metu, kai žuvėdra nusileido ant akmens. Paukštis greitai, kone mechaniškai pasukiojo galvą, tikrindamas, ar yra vienas, o po to nustriksėjo prie pamesto ant suplūkto jūros smė-

lio moliusko. Moliuskas buvo suskilęs kaip kiaušinis, ir Džekas tarėsi matąs viduje gyvą mėsą, vis dar krutančią... o gal tai buvo tik vaizduotės padarinys.

Nenoriu to matyti.

Bet nespėjus jam nusisukti, geltonas lenktas žuvėdros snapas traukė tą mėsą, tempė lyg gumą, ir vaikas pajuto, kaip skrandis susitraukia į mazgą. Galvoje aidėjo to nelaimingo mėsgalio riksmas - nieko suprantamo, tik kvaila mėsa klykia iš skausmo.

Džekas bandė nusigręžti nuo žuvėdros, bet neįstengė. Paukščio snapas prasižiojo, šmėstelėjo purvinai rausvas gomurys. Moliuskas sulindo atgal į suaižėjusią savo kriauklę. Valandėlę žuvėdra spigino į jį mirtinai juodomis akimis ir tvirtino siaubingą tiesą: tėvai miršta, motinos miršta, dėdės miršta, nors yra baigę Jeilo universitetą ir atrodo tvirti it banko sienos su savo trijų dalių Sevilės Rou kostiumais. Vaikai miršta taip pat, tikriausiai... ir po viso to yra šis kvailas bereikšmis gyvos mėsos klyksmas.

- Ei, - balsu ištarė Džekas, net neįtardamas, kad atsakinėja savo mintims. - Ei, palik mane ramybėje.

Žuvėdra tupėjo virš savo grobio, nenuleisdama juodų apvalių akių nuo berniuko. Po kurio laiko ji vėl ėmė krapštyti moliuską. *Nori, Džekai? Jis dar juda! Dievaži, jis toks šviežias, kad dar nesuvokia esąs miręs!*

Stiprus geltonas snapas vėl įsikirto į moliuską ir truktelėjo. Krrrakkkk...

Kažkas pliaukštelėjo. Žuvėdra užvertė galvą, gerklė sujudėjo. O akys vėl stebi jį kaip kai kurių portretų akys, kurios, atrodo, žiūri į tave kad ir kuriame kambario kampe būtum. O, tos akys... jis pažįsta tas akis.

Staiga vaikas panoro pamatyti savo mamą, tamsiai mėlynas jos akis. Neprisimena, kad kada nors jos taip būtų troškęs, nebent seniai seniai vaikystėje. *Liū-lia,* - girdėjo mintyse mamos balsą, kuris buvo ir vėjo balsas dabar čia, o po mirksnio - toli toli. - *Liū-lia, mik, mažyli, tėtukas išėjo medžioti. O aplink vien džiazas.* Prisimena, kaip mama jį supo, kaip rūkė vieną “Herbert Tareyton” cigaretę po kitos ir žiūrėjo į rankraštį; mėlyni puslapiai, taip ji juos vadino, jis gerai pamena, - mėlyni puslapiai. *Liū-lia, Džeki, viskas puiku. Aš myliu tave, Džeki. Ššš... miegok. Liū-lia.*

Žuvėdra žiūri į jį.

Su netikėtu siaubu, kuris nutvilkė it verdantis vanduo, Džekas suprato, kad paukštis išties į jį žiūri. Tos juodos akys (*kieno?*) mato jį. Jis pažino tą žvilgsnį.

Žuvėdros snapo gale vis dar maskatavo žalios mėsos kąsnelis. Berniukui bežiūrint, paukštis įtraukė jį vidun. Snapas prasižiojo keistam šypsniui, jokios abejonės - šypsniui.

Džekas apsisuko ir pasileido bėgti palenkęs galvą, užsimerkęs, kad nesrūtų karštos sūrios ašaros, bateliais klampodamas per smėlį. Ir jeigu būtų galima pakilti į viršų, aukštai aukštai, į kiro skrydį, tai matytųsi tik jis, tik jo pėdsakai; dvylikametis Džekas Sojeris vienas bėga į viešbutį, pamiršęs Spidį Parkerį, užkimusiu nuo ašarų ir vėjo balsu kartodamas: "ne, ne, ne..."

3

Pliažo pakrašty jis uždusęs sustoja. Nuo juosmens iki pažasties kairiajame šone diegia. Berniukas prisėdo ant suolelio, pastatyto seniems žmonėms atsipūsti, ir nusibraukė nuo akių plaukus.

Reikia susiimti. Jeigu seržantas Fjuris keliauja į Aštuntąjį sektorių, kas vadovaus Riaumojantiems Diversantams?

Džekas šyptelėjo ir iš tikro pasijuto geriau. Iš čia, penkiasdešimt pėdų nuo vandens, viskas atrodė truputį geriau. Gali būti, kad dėl pasikeitusio oro slėgio ar dar ko nors. Tai, kas atsitiko dėdei Tomiui, yra siaubinga, bet jis išgyvens, išmoks susitaikyti su tuo. Pagaliau juk taip sakė mama. Dėdė Morganas paskutiniu metu nepaprastai įkyrus, bet juk jis visuomet toks buvo.

O dėl mamos... na, juk tai svarbiausia, tiesa?

Iš tikrųjų, mąstė berniukas ant suolelio, viena koja kapstydamas smėlį, mama dar gali pasitaisyti. Jai juk gali nieko nebūti. Tai tikrai įmanoma. Kad ir kaip ten yra, juk niekas neatėjo ir tiesiai nepasakė, kad tai vėžys, ar ne taip? O sirgdama vėžiu, mama juk nebūtų atsivežusi jo šičia, tiesa? Tuomet jie veikiausiai sėdėtų Šveicarijoje, mama gydytųsi šaltomis mineralinėmis voniomis, rytų kokias nors ožkų glandas ar panašiai. Taip ir būtų.

Todėl gal...

Į jo sąmonę prasiskverbė tylus šnaresys. Jis pažvelgė žemyn ir išpūtė akis. Smėlis ėmė smegti po kaire jo pėda. Smulkūs jo grūdeliai slydo kokio piršto skersmens apskritimu. Paskui tas apskritimas

įsmego, ir smėlyje atsirado kokių dviejų colių duobutė. Bet jos sienelės nestovėjo vietoje, sukosi prieš laikrodžio rodyklę skubiais ratais.

Taip nebūna, - tarė sau Džekas, bet širdis sutvinksėjo greičiau. Kvėpavimas taip pat padažnėjo. - *Taip nebūna, man vaidenasi, tikrai, arba ten koks nors krabas...*

Bet tai nebuvo krabas ir nesivaideno. Tai nebuvo ta vieta, kurią jis įsivaizduodavo, kai būdavo nuobodu ar baisoka, ir , be jokios abejonės, tikrai ne krabas.

Smėlis, sausas smėlis sukosi vis greičiau, primindamas Džekui statišką elektrą, bandymą, kurį atliko per fizikos pamoką su Leideno stikline praeitais metais. Bet daug labiau tas tylus garsas priminė bepročio dejonę, paskutinį mirštančio žmogaus atodūsį.

Vis daugiau smėlio virto į vidų. Dabar tai buvo jau nebe duobelė, o kažkas panašus į piltuvėlį. Kyštelėjo geltonas gumos popieriukas, dingo, vėl išlindo, pranyko, išlindo - kiekvieną sykį Džekas įskaitė vis daugiau: JU, po to JUI, JUISY F. Duburys gilėjo, ir smėlis traukėsi nuo kramtomosios gumos popieriuko. Tartum kokia nors mikli ir grubi ranka traukė lauk paklodes nuo lovos. JUICY FRUIT, perskaitė jis, ir popierėlis apsivertė.

Smėlis švilpdamas sukosi vis greičiau. Ššššaaaaaššššššš. Džekas spoksojo į jį iš pradžių susižavėjęs, paskui apėmė siaubas. Smėlis vėrėsi nelyginant didelė juoda akis; ta akis buvo žuvėdros, kuri išmetė geldelę ant uolos, po to ištraukė gyvą moliuską it guminę juostą.

Šššššaaaaaaššššššš, - juokėsi negyvu sausu balsu smėlis. Balsas skambėjo ne galvoje. Nesvarbu, kad Džekas labai troško tuo patikėti, - balsas buvo tikras. *Kai "Laukinis vaikas" partrenkė jį, išlėkė dirbtiniai dantys, Džekai, paukšt taram pam pam! Jeilis ne Jeilis, bet kai "Laukinis vaikas" furgonas atlekia ir šmaukšteli, Džeki, dirbtiniai dantys išlekia, štai taip. O tavo mama...*

Ir tada jis puolė paknopstom bėgti nesidairydamas atgal, vėjas braukė nuo kaktos plaukus, o akys buvo apvalios iš išgąsčio.

4

Džekas nėrė per tamsų viešbučio vestibiulį. Tos vietos atmosfera draudė bėgti: čia buvo tyku kaip bibliotekoje, blanki šviesa, krentanti pro aukštus langus su pertvaromis, slopino ir taip išblukusius

kilimus. Aplenkęs registracijos stalą, Džekas paspartino žingsnį, ir lyg tyčia tuo metu pro arkinį praėjimą išniro susikūprinęs tamsia kaip uosis oda tarnautojas. Jis nieko nesakė, tik amžinai perkreiptos lūpos dar centimetrą nulinko žemyn. Berniukas pasijuto lyg sugautas lakstantis bažnyčioje. Nusišluostęs rankove kaktą, jis prisivertė ramiai nueiti prie liftų. Paspaudė mygtuką, jausdamas niūrų klerko žvilgsnį tarp menčių. Vienintelis kartas, kada Džekas matė tarnautojo šypseną - kai jis pažino mamą. Bet tai buvo tik minimali mandagumo šypsena.

- Įsivaizduoju, kokiam senam reikia būti, kad prisimintum Lili Kavano, - pasakė ji sūnui, kai nuėjo į savo kambarius. O buvo metas, ir ne taip seniai, kai joje pažindavo penkiasdešimties filmų aktorę, vaidinusią šeštajame bei septintajame dešimtmečiais. ("B" karalienė, sakydavo. O jos komentaras: "Motelių meilutė"). Taksistai, padavėjos ar ponia, prekiaujanti palaidinukėmis, - jų pažinta ji kelioms valandoms atgydavo. Dabar ir tas menkas malonumas jos nejaudino.

Džekas mindžikavo priešais nejudančias lifto duris, o galvoje aidėjo neįtikėtinas ir pažįstamas balsas iš švilpiančio smėlio verpeto. Vieną mirksnį šmėkštelėjo Tomas Vudbinas, tvirtas mielas dėdė Tomis Vudbinas, kuris turėjo būti jo ramstis bėdoje ir sukrėtimuose, sukniubęs, be gyvybės ženklų La Činego bulvare, o jo dantys - kaip spraginti kukurūzai, nušvilpę už dvidešimties pėdų vandens latake. Džekas dar kartą spustelėjo mygtuką.

Greičiau!

Po to jis išvydo kai ką blogiau: du bejausmiai vyrai nutempia mamą į laukiantį automobilį. Staiga berniukas užsinorėjo šlapintis. Jis prispaudė mygtuką delnu, ir sulinkęs pilkas vyras už registracijos stalo kažką nepritardamas sumykė. Kita ranka Džekas paspaudė stebuklingą vietelę po skrandžiu, ir pūslės spaudimas kiek atlėgo. Dabar jau girdėjosi lėtas besileidžiančio lifto birbimas. Berniukas užsimerkė, sukryžiavo kojas. Mama atrodė išsiblaškiusi ir sutrikusi, tiedu vyrai stūmė ją į mašiną tartum nukaršusį kolį. Bet jis žinojo, kad iš tikro taip nėra. Tai buvo prisiminimas, iš dalies jo Regėjimas, ir tai nutiko ne jo mamai, bet jam.

Kai išsiskyrė raudonmedžio lifto durys ir berniuką iš prietemos pasitiko jo paties veidas rudomis dėmėmis nusėtame ir apsilupinėjusiame veidrodyje, jis prisiminė nutikimą iš tų laikų, kai jam buvo

septyneri: matė, kaip vieno vyro akys pasidaro geltonos, jautė, kaip kito ranka virsta kažkokia kanopa, stipria ir nežmogiška... Džekas nėrė į liftą kaip baksteltas šakute.

To negali būti: Regėjimų nebūna, jis negalėjo matyti, kaip žmogaus akys pageltonuoja, o mama yra graži ir puiki, nėra ko bijoti, niekas nemiršta, o pavojingos tik žuvėdros moliuskams. Jis užsimerkė, ir elevatorius ėmė kilti aukštyn.

Tas daiktas smėlyje iš jo juokėsi.

Berniukas prasispraudė pro durų plyšį, vos tik liftas pradėjo darytis. Jis pralėkė užvertas kitų liftų burnas, pasuko dešinėn į koridorių paneliais išmuštomis sienomis ir nubėgo pro kandeliabrus bei paveikslus į savo kambarius. Bėgimas atrodė mažesnė šventvagystė.

Jie nuomojo 407 ir 408 kambarius, kuriuose buvo du miegamieji, nedidelė virtuvytė ir svetainė su vaizdu į lygų pliažą ir bekraštį vandenyną. Mama iš kažkur gavo gėlių, sumerkė jas į vazas ir šalia jų išdėliojo savo nedidelę nuotraukų parodėlę. Džekas penkerių, Džekas vienuolikos, Džekas dar kūdikis tėvo rankose. Jo tėvas, Filipas Sojeris, už seno "De Soto" vairo, kuriuo su Morganu Sloutu atvažiavo į Kaliforniją tais neįsivaizduojamais laikais, kai buvo tokie neturtingi, kad nakvojo mašinoje.

Paskui Džekas atlapojo 408-ojo duris, atplėšė duris į svetainę ir sušuko: "Mama? Mama?"

Jį pasitiko gėlės; šypsojosi nuotraukos; o atsakymo nesulaukė.

- Mama!

Durys užsitrenkė už nugaros. Džekas pajuto pilve šaltį. Puolė į didelį miegamąjį dešinėje.

- Mama!

Dar viena ryškių gėlių vaza. Tuščia lova su iškrakmolytomis ir išlaidytomis paklodėmis atrodė tokia kieta, kad būtų atšokusi moneta. Ant naktinio stalelio stovėjo rudų buteliukų su vitaminais ir kitokiais vaistais kolekcija. Džekas ėmė trauktis atbulas. Iš kambario lango ant jo virto juodos bangos.

Du vyrai lipa iš nekrentančio į akis automobilio, patys niekuo neišsiskiriantys, siekia jos...

- Mama! - sušuko Džekas.

- Aš girdžiu, sūnau, - už vonios durų pasigirdo mamos balsas. - Kas gi darosi?

- O, - lengviau atsiduso berniukas ir atsipalaidavo. - Ach, atleisk. Aš tik nežinojau, kur tu.

- Maudausi, - atsakė mama. - Ruošiuosi pietums. Tai dar neuždrausta?

Džekas pajuto, kad į tualetą visai netraukia. Jis šlumštelėjo į kietą krėslą ir su palengvėjimu užsimerkė. Jai nieko...

Kol kas nieko, - sušnibždėjo piktas balsas, ir prieš akis vėl atsivėrė švilpiantis smėlio piltuvas.

5

Už septynių ar aštuonių mylių palei krantą, tuoj už Hemptono priemiesčio jie rado restoraną "Omarų rūmai". Džekas trumpai apsakė, ką nuveikė per dieną; siaubas, kurį patyrė pliaže, traukėsi, ir vaikas mielai trynė jį iš atminties. Padavėjas raudonu švarku su geltonu omaro atvaizdu ant nugaros parodė jiems staliuką prie ilgo nelygaus lango.

- Madam pageidaus išgerti?

Oficianto veide buvo tipiška akmeninė Naujosios Anglijos gyventojo išraiška. Ir žvelgdamas į jį Džekas suprato, kaip tose vandens spalvos akyse atrodo jis su Ralfo Lorano sportiniu švarkeliu ir vakarine Holsono suknele vilkinti jo mama. Berniukas pajuto kylantį pažįstamą siaubo jausmą. *Mama, jeigu tu iš tikro nesergi, kokių galų čia atsibastėme? Čia tuščia! Klaiku! Jėzau!*

- Atneškit man paprastą martinio, - atsakė ji.

Padavėjo antakiai kilstelėjo.

- Madam?

- Įdėkit į taurę ledo, - ėmė aiškinti mama. - Po to į ledą įdėkit alyvuogę ir pripilkit džino. Paskui... jūs klausotės?

Mama, dėl Dievo meilės, negi nematai jo žvilgsnio? Tau atrodo, kad esi žavi... o jis mano, jog tyčiojiesi! Negi nematai jo akių?

Ne, ji nemato. Ir tas nedėmesingumas, priešingai negu anksčiau, kai ji buvo nepaprastai įžvalgi, dar vienu akmeniu slėgė Džeko širdį. Ji traukiasi... visame kame.

- Taip, madam.

- Po to, - tęsė Lili, - paimkite butelį vermuto, nesvarbu kokio, ir palenkite virš taurės. Pastatęs butelį ant lentynos, atneškite taurę man. Gerai?

- Taip, madam.

Šaltos pavandenijusios Naujosios Anglijos gyventojo akys žvelgė į jo motiną visiškai abejingai. *Mes čia vieni*, - pagalvojo Džekas, tik dabar tai pajutęs. - *Viešpatie, tikrai.*

- Sere?

- Norėčiau kolos, - išlemeno Džekas.

Padavėjas pasišalino. Lili pasikuitė rankinėje, susirado "Herbert Tarrytoons" (taip ji vadino jas dar tada, kai jis buvo visai mažas. Atnešk man "Tarrytoons", jos ten, ant lentynėlės, sakydavo mama) ir vieną prisidegė. Išpūtė dūmus ir tris kartus kimiai sukosėjo.

Tai dar vienas akmuo ant jo širdies. Prieš dvejus metus mama pagaliau metė rūkyti. Džekas laukė, kada ji vėl užrūkys su tuo keistu fatalizmu, kuris yra vaikiškos lengvatikystės ir nekaltumo dalis. Mama visad rūkė ir tuoj vėl grįš prie savo įpročio. Bet ji sugrįžo... tik prieš tris mėnesius Niujorke. Vaikščiodama po svetainę Central Park Veste, dūmino it traukinys ir klūpojo priešais įrašų spintelę, sklaidydama senas roko ar velionio vyro džiazo plokšteles.

- Tu vėl rūkai, mama? - paklausė jis tada.

- Taip, rūkau kopūsto lapus, - atsakė ji.

- Geriau nerūkytum.

- Kodėl tau neįsijungus televizoriaus? - atrėžė mama negirdėtai griežtai, pasisukdama į jį suspaustomis lūpomis. - Gal kaip tik rodo Džimį Svagartą ar Reverendą Aiką.

- Atleisk, - sumurmėjo jis.

Ką gi, bet tada buvo tik "Carltons". Kopūstlapiai. O čia "Herbert Tarrytoons" - baltai mėlynas senoviškas pakelis. Kandikliai atrodo lyg filtrai, o iš tikro filtrų nebuvo. Rodos, kažkada girdėjo tėvą sakant, kad jis rūko "Winstons", o jo žmona - "Juodus plaučius".

- Kas nors ne taip, Džekai? - paklausė mama, įsmeigusi į jį pernelyg blizgančias akis, laikydama cigaretę truputį iššaukiančiai: tarp smiliaus ir didžiojo dešinės rankos pirštų. Kviesdama sūnų pasakyti: "Mama, pastebėjau, kad vėl rūkai "Herbert Tarrytoons", ar tai reiškia, jog nebeturi ką prarasti?"

- Ne, - atsakė jis. Tas liūdnas, begalinis namų ilgesys suėmė jį vėl, ašaros veržėsi laukan. - Tik ši vieta. Čia truputį keista.

Mama apsidairė ir šyptelėjo. Kiti du padavėjai su auksiniais omarais ant nugarų tyliai šnekučiavosi prie stumdomų virtuvės durų. Aksominė virvė atitvėrė didelę salę nuo nišos, kur įsitaisė Dže-

kas su mama. Toje tamsioje oloje dungsojo zikurato pavidalo apverstos kėdės. Tolimajame gale pro milžinišką stiklinę sieną vėrėsi vaizdas į gotikinį paplūdimį, kuris Džekui priminė sceną iš "Mirties sužadėtinės", kuriame vaidino jo mama. Ji vaidino jauną turtingą moterį, kuri prieš tėvų valią ištekėjo už juodbruvo gražuolio. Tamsiaplaukis nepažįstamasis nusivežė ją į didelį namą prie vandenyno ir stengėsi privesti ją iki beprotystės. "Mirties sužadėtinė" - daugmaž tipiškas filmas Lili Kavano karjeroje, ji buvo daugelio nespalvotų kino filmų su gražiais, bet neįsimintinais aktoriais, važinėjančiais atvirais "Fordais", žvaigždė.

Ant salę atitvėrusios aksominės virvės kabojo nereikalinga lentelė: "ŠITA DALIS UŽDARYTA".

- Čia truputį niūroka, tiesa? - pasakė mama.

- Tai lyg Prieblandos zona, - pritarė jis, ir Lili kimiai užkrečiančiai ir maloniai nusikvatojo.

- Ach, Džeki, Džeki, Džeki, - ištarė ji ir pasilenkusi pataršė seniai nekirptus berniuko plaukus.

Jis su šypsena atstūmė mamos ranką (bet aiman jos pirštai - vieni kaulai, ar ne? *Ji jau beveik negyva, Džeki...*).

- Neliesk šukuosenos.

- Ką noriu, tą darau.

- Ne tau taip stengiausi, senute.

- Ach šitaip, pamėgink gauti iš manęs rankpinigių šią savaitę.

- Gerai.

Jie nusišypsojo vienas kitam, ir Džekas net negalėjo prisiminti, kada taip labai norėjosi verkti ir taip ją mylėjo. Jautė joje kažkokį beviltišką atkaklumą... "Juodi plaučiai" buvo jo dalis.

Buvo atnešti jų gėrimai. Mama kilstelėjo savo stiklą.

- Į mus.

- Į mus.

Jie išgėrė. Padavėjas grįžo su meniu.

- Gal aš per daug su juo griežtai, Džeki?

- Na, šiek tiek.

Mama valandėlę pamąstė, paskui truktelėjo pečiais.

- Ko norėsi?

- Manau, jūros liežuvio*.

---

* Tokia žuvis.

- Man to paties.

Džekas užsakė abiems, jautėsi nejaukiai ir sumišęs, bet mama kaip tik to ir norėjo. Matė iš jos akių, kai oficiantas išėjo, kad pavyko neblogai. Tai buvo dėdės Tomio pareiga. Po kelionės į "Hardį"* jis pasakė: "Manau, kad tau yra vilčių, Džekai, jeigu tik pavyktų išgydyti šį bjaurų įprotį perdirbtu fermentiniu sūriu".

Atnešė užsakymą. Jis ėmė doroti savo karštą ir citrina aplaistytą jūros liežuvį. O Lili tik žaidė su savuoju, sukramtė kelias žalias pupeles ir sudėjo įrankius.

- Mokslo metai čia prasidėjo prieš dvi savaites, - pranešė Džekas su kąsniu. Matydamas didelius geltonus autobusus su užrašu "Arkadijos apylinkės mokyklos", jautėsi kaltas; tokiomis aplinkybėmis jausmas atrodė absurdiškas, bet jis kirbėjo ir tiek. Jis praleidinėjo pamokas.

Mamos žvilgsnyje atsispindėjo klausimas. Ji ką tik baigė antrą taurelę; dabar padavėjas nešė trečią.

- Nori lankyti mokyklą?

- A? Ne! Ne čia!

- Gerai, - tarė ji. - Nes aš nepasiėmiau prakeiktų tavo skiepų dokumentų. Tavęs, vyruti, nepriims be gimimo dokumentų.

- Nevadink manęs vyručiu, - pasakė Džekas, bet Lili senas juokelis neprivertė net nusišypsoti.

Berniuk, kodėl tu ne mokykloje?

Džekas sumirksėjo, tarsi balsas kalbėtų ne jo galvoje, o garsiai.

- Kas yra?- susirūpino mama.

- Nieko. Na... pasilinksminimų parke susipažinau su vienu žmogumi. "Linksmybių šalyje". Prižiūrėtojas, sargas ar kažkas tokio. Senas negras. Jis paklausė, kodėl aš ne pamokose.

Mama pasilenkė prie jo surimtėjusi, kone išsigandusi.

- Ką tu jam pasakei?

Džekas gūžtelėjo.

- Pasakiau, kad mokausi savarankiškai. Pameni, kaip buvo Ričardui? Daktaras pasakė dėdei Morganui, kad Ričardui šešias savaites negalima lankyti mokyklos, bet jis galėjo vaikščioti ir visa kita, - Džekas nusišypsojo. - Tada maniau, kad jam labai pasisekė.

Lili truputį atsipalaidavo.

---

* "Hardis" - greito maisto restoranų tinklas.

- Man nepatinka, kad tu kalbi su nepažįstamais, Džekai.

- Mama, jis tik...

- Man nesvarbu, kas jis. Aš nenoriu, kad bendrautum su nepažįstamais žmonėmis.

Džekas pagalvojo apie negrą, jo žilas plienines garbanas, tamsų, raukšlėtą veidą ir keistas šviesias akis. Jie susitiko didžiojoje arkadoje ant molo; tik ji viena dirbo parke ištisus metus, bet tada buvo tuščia: Džekas, senasis šlavėjas ir dar du seniai tolimajame gale. Tiedu žaidė "Skibol" automatu visiškoje tyloje.

Bet dabar, sėdint šiame nejaukiame restorane su mama, tą klausimą uždavė ne negras, uždavė jis pats.

Kodėl aš ne mokykloje?

Yra taip, kaip ji sako. Neturi skiepų pažymos, gimimo dokumentų. Ką, manai, kad važiuodama čia ji paėmė tavo gimimo liudijimą? Kaip manai? Ji slapstosi, sūnau, ir tu slapstaisi su ja. Tu...

- Ar susisiekei su Ričardu? - pertraukė jo mintį mama, bet kai ji ištarė tai, berniukui toptelėjo, - ne, tai per švelniai pasakyta, jį užgriuvo baisi mintis. Rankos sudrebėjo, nuo stalo nulėkė taurė ir sudužo ant grindų.

Ji beveik negyva, Džekai.

Balsas iš smėlio sūkurio. Balsas jo galvoje.

Tai buvo dėdės Morgano balsas. Ne galbūt, ne beveik, ne panašus į. Tai buvo tikras balsas. Ričardo tėvo balsas.

6

Važiuojant namo mama paklausė: "Kas tau ten pasidarė, Džekai?"

- Nieko. Mano širdis sutrenkė vieną Džino Krupo* rifą**, - Džekas subarbeno ritmą ant prietaisų skydelio. - Pašokinėjo kaip "Ligoninės priimamajame".

- Nesuk man galvos, Džeki, - prietaisų skydelio šviesoje ji atrodė išblyškusi ir pavargusi. Cigaretė smilko tarp dešinės rankos smiliaus ir didžiojo piršto. Ji važiavo labai lėtai - ne daugiau keturias-

* Dž. Krupas (1909-1973) - garsus būgnininkas, grojo džiazo benduose, vėliau studijavo būgnus. Filmavosi daugelyje filmų.

** Rifas - nedidelė džiazo ritminė figūra.

dešimties - kaip visada, kai jautėsi daugiau išgėrusi. Jos sėdynė buvo kiek įmanoma pristumta į priekį, sijonas pasikėlęs, kaulėti kaip gandro keliai apžergę vairą. O smakras kabo virš jo.

Vieną akimirką ji panėšėjo į raganą, ir Džekas skubiai nusisuko.

- Aš nesuku, - suniurnėjo jis.

- Ką?

- Aš nesuku tau galvos, - pakartojo berniukas. - Tai buvo viso labo traukulys. Atleisk.

- Nieko tokio, - nuramino mama. - Aš pamaniau, kad tai dėl Ričardo Slouto.

- Ne. *Jo tėvas kalbėjo su manimi iš smėlio duobės pajūryje, tik tiek. Kalbėjo mano galvoje kaip balsas už filmo kadro. Jis sakė, kad tu beveik mirusi.*

- Tu jo pasiilgai, Džekai?

- Ko, Ričardo?

- Ne, Spiro Agnevo. Aišku, Ričardo.

- Truputį.

Ričardas Sloutas dabar lanko mokyklą Ilinojuje, vieną iš tų privačių mokyklų, kur tikyba privaloma ir niekas neturi spuogų.

- Tu pasimatysi su juo, - ji pavėlė jam plaukus.

- Mama, ar tu sveika? - neišlaikė vaikas. Jautė, kaip pirštai sminga į šlaunis.

- Taip, - atsakė ji, prisidegdama kitą cigaretę. Ji sulėtino iki dvidešimties, pypsėdamas juos aplenkė senas sunkvežimis. - Kaip niekad.

- Kiek svorio tu netekai?

- Džeki, per liesų ir per turtingų nebūna, - mama nutilo ir nusišypsojo. Tai buvo išvargusi, skausminga šypsena, išduodanti tiesą, kurią berniukas norėjo sužinoti.

- Mama...

- Užteks, - nutildė ji. - Viskas gerai. Duodu žodį. Pažiūrėk, gal ką gero rasi per radiją.

- Net...

- Paieškok, Džeki, ir nutilk.

Jis pagavo iš Bostono transliuojamą džiazą: altinis saksofonas vedžiojo “Tu - viskas”. Bet po visu tuo šniokštė vandenynas. Po kurio laiko Džekas išvydo amerikietiškų kalnelių skeleto siluetą. Ir padrikus “Alhambros” viešbučio sparnus. Jeigu tai namai, jie jau namie.

Spidis Parkeris

1

Kitą dieną pasirodė saulė - akinančiai ryški saulė, kuri tarsi dažai išsiliejo ant lėkšto paplūdimio ir raudonų čerpių stogo krašto, matomo pro Džeko langą. Ilga žema vilnis tolumoje tarytum sukietėjo saulės spinduliuose ir šovė jam į akis saulės blyksnį. Džekui atrodė, kad šviesa čia ne tokia kaip Kalifornijoje. Lyg ir blankesnė, šaltesnė, ne tokia sodri. Banga tamsiame horizonte ištirpo, paskui vėl pasirodė karūnuota aukso juosta. Džekas nusisuko nuo lango. Jis buvo nusiprausęs po dušu ir apsirengęs, o kūno laikrodis kalbėjo, jog jau laikas judėti į mokyklos autobusą. Po septynių ketvirtis. Bet, žinoma, jis neis į mokyklą šiandien, viskas susipainiojo, jiedu su mama tiesiog praslampinės kitas dvylika valandų. Jokio dienos režimo, jokių pareigų, jokių namų darbų... jokios tvarkos, tik laikas, kai reikia pavalgyti.

O ar apskritai šiandien reikia į mokyklą? Džekas stabtelėjo prie lovos nudiegtas tos minties, jog pasaulis pasidarė toks beformis... *nepanašu*, kad šiandien šeštadienis. Džekas mintyse ėmė kastis iki pirmos neabejotinai žinomos dienos, o tai buvo praeitas sekmadienis. Tuomet šiandien ketvirtadienis. Ketvirtadieniais jam būdavo kompiuterių pamoka pas misterį Balgą ir fizinis lavinimas. Bet taip buvo tada, kai gyvenimas buvo normalus. Dabar tas laikas atrodė negrąžinamai prarastas, nors praėjo vos keli mėnesiai.

Berniukas išpėdino į svetainę. Atitraukė portjeras, ir skaisti saulės šviesa, ūžtelėjusi į kambarį, nubalino baldus. Tada jis paspaudė televizoriaus mygtuką ir šlumštelėjo ant kietos kušetės. Mama miegos dar kokias penkiolika minučių. Arba daugiau, turint galvoje iš vakaro išgertas tris martinio porcijas.

Džekas žvilgtelėjo mamos miegamojo pusėn.

Po dvidešimties minučių jis tyliai pabarbeno į duris.

- Mama?

Mama kimiai atsiliepė. Džekas pravėrė duris ir dirstelėjo vidun. Lili pakėlė galvą nuo pagalvės ir pramerkė akis.

- Džekis? Labas rytas. Kiek valandų?

- Beveik aštuonios.

- Dieve. Tu alkanas? - mama atsisėdo ir priglaudė delnus prie akių.

- Truputį. Čia sėdėdamas jaučiuosi kaip ligonis. Ar greitai kelsies?

- Ne, dar pagulėsiu. Neprieštarauji? Nusileisk į restoraną, užkąsk ko nors. Pavaikštinėk po pliažą, gerai? Jeigu leisi dar truputį pamiegoti, tavo motinai bus daug geriau.

- Žinoma, - atsakė jis. - Gerai. Pasimatysim vėliau.

Džekas išjungė televizorių ir išėjo iš numerio, patikrinęs, ar raktai džinsų kišenėje.

Liftas kvepėjo kamparu ir amoniaku - kambarinė numetė buteliukus nuo vežimėlio. Lifto durys atsidarė, už registratūros stalo sėdintis žilas klerkas susiraukė ir demonstratyviai nusisuko. Na ir kas, kad esi kino žvaigždės atžala, sūneli... o kodėl tu ne mokykloje? Džekas pasuko į restoraną "Ėriuko nugarinė" ir išvydo eiles tuščių staliukų. Gal tik kokie šeši buvo užimti. Padavėja balta palaidinuke ir plisuotu sijonu pakėlė į jį akis, po to nusisuko. Kitame patalpos gale sėdėjo pagyvenusi pora. Daugiau pusryčiaujančių nebuvo. Džekui bežiūrint, senukas pasilenkė ir supjaustė žmonos kiaušinį į keturias dalis.

- Staliuką vienam? - išdygo padavėja su meniu.

- Atleiskit, aš apsigalvojau, - atsakė berniukas ir išėjo.

Alhambros kavinukė "Vilnies pavėnė" buvo kitoje vestibiulio pusėje, į ją vedė ilgas, vingiuotas koridorius su tuščiomis vitrinomis. Džeko apetitas dingo vos pagalvojus apie tai, kad sėdės vienut vienutėlis prie baro ir stebės, kaip nuobodžiaujantis virėjas keps bekonienos griežinėlius priskretusioje keptuvėje. Jis palauks, kol atsikels mama, arba, dar geriau, suvalgys kokią spurgą, užsigerdamas pienu iš kartoninio pakelio pakeliui į miestą.

Jis atstūmė sunkias viešbučio duris ir išėjo į saulę. Vieną akimirką nuo šviesos suskaudo akys - pasaulis tvieskė. Džekas pasigailėjo, kad viršuje paliko akinius nuo saulės. Paskui perėjo raudonų plytų aikštelę, nusileido keturis laiptelius ir patraukė pagrindiniu taku per sodą.

Kas bus, jei ji mirs?

Ką jis darys, kur eis, kas juo pasirūpins, jeigu atsitiks baisiausias dalykas pasaulyje - mama mirs, jei iškeliaus amžinybėn tame viešbučio kambaryje?

Jis papurtė galvą vydamas siaubingą mintį, kol iš gerai prižiūrimų "Alhambros" sodų neužgriuvo triuškinanti panika. Jis neverks, neleis, kad taip nutiktų, ir nepasiduos mintims apie "Tarrytoons" ir numestus mamos kilogramus, nuojautą, kuri kartais jį apimdavo, jog Lili bejėgė ir nežino, ko imtis. Jis skubėjo, eidamas per sodą susikišo kumščius į kišenes. *Ji bėga, sūnau, ir tu bėgi kartu su ja.* Bėga, bet nuo ko? Ir kur? Čia, tiesiog čia, į šitą ištuštėjusį kurortą?

Berniukas pasiekė prospektą, kuris tęsėsi pakrante į miestą. Dabar tuščias peizažas atrodė lyg vandens sūkurys, kuris įsiurbs jį ir išspjaus į juodumą, kur taika ir saugumas niekad neegzistavo. Virš dyko kelio praplaukė žuvėdra, apsuko didelį ratą ir nulėkė vandens pusėn. Džekas nulydėjo paukštį akimis, ir jo žvilgsnis užkliuvo už keisto amerikietiškų kalnelių trasos silueto.

Lesteris Spidis Parkeris, juodaodis žilais garbanotais plaukais ir gilių raukšlių išgraviruotu veidu, kažkur triūsia "Linksmybių šalyje", ir kaip tik su juo dabar reikia susitikti. Tai buvo taip aišku, kaip netikėtas praregėjimas apie Ričardo tėvą.

Suklykė žuvėdra, banga sviedė akinantį auksinį spindulį į akis, ir Džekas suvokė, kad jo naujasis draugas Spidis ir dėdė Morganas yra tarytum priešingos alegorinės figūros, lyg DIENOS ir NAKTIES statulos, užkeltos ant cokolio, kaip SAULĖ ir MĖNULIS - šviesa ir tamsa. Vos tik pajutęs, jog Spidis Parkeris patiktų tėvui, Džekas suprato, kad eksbliuzmenas neturi savy blogio. O dėdė Morganas, na... tai buvo visai kas kita. Dėdė Morganas gyvena verslu, sandėriais; jis buvo toks garbėtroška, kad prieštaraudavo kiekvienam abejotinam smūgiui per teniso mačą, toks garbėtroška, kad sukčiavo kortuodamas iš centų, kai jo sūnui pavykdavo įkalbėti jį sulošti. Bent jau Džekas įtarė jį sukčiavus poroje žaidimų... jis ne tas žmogus, kuris moka garbingai pralaimėti.

NAKTIS ir DIENA, MĖNULIS ir SAULĖ, ŠVIESA ir TAMSA, ir negras buvo šviesioji šios priešpriešos pusė. Kai tik Džeko mintis priėjo šitą tašką, visas siaubas, kurį jautė sode priešais viešbutį, vėl užgriuvo jį. Berniukas ėmė bėgti.

2

Štai ir Spidis. Klūpo prie pilko, apsilaupiusio arkados pastato, vynioja izoliaciją ant storo kabelio. Plieno spalvos viršugalvis nu-

lenktas kone prie pat žemės, liesas užpakalis ištempęs nudėvėtų žalių darbinių kelnių sėdynę, dulkėti puspadžiai guli it apverstos banglentės. Ir Džekas suvokė, jog nė neįtaria, ką rengiasi papasakoti prižiūrėtojui ir ar išvis ketina ką nors pasakoti. Spidis dar kartą apsuko juoda juosta laidą, linktelėjo ir išsitraukęs iš darbinių marškinių kišenės peilį kaip patyręs chirurgas nurėžė izoliaciją. Džekas būtų ir iš ten pasišalinęs, jeigu galėtų: trukdo žmogui dirbti, be to, kvaila tikėtis, kad Spidis kaip nors galės jam pagelbėti. Kokios pagalbos gali tikėtis iš seno sargo tuščiame karuselių parke?

Kai negras atsigręžė ir sutiko vaiką šiltu pasveikinimu (ne tiek šypsena, kiek pagilėjusiomis veido raukšlėmis), Džekas pasijuto bent jau ne įsibrovėliu.

- Keliaujantis Džekas, - tarė Spidis. - Jau ėmiau nuogąstauti, kad nutarei laikytis nuo manęs atokiau. Ir kaip tik tuomet, kai susidraugavome. Gera tave vėl matyti, sūnau.

- Taip, - pasakė Džekas. - Man taip pat.

Parko prižiūrėtojas įkišo peilį atgal į kišenę ir pakilo savo ilgu kaulėtu kūnu taip lengvai ir atletiškai, lyg būtų besvoris. “Už viską čia reikia atsakyti man, - kalbėjo toliau negras, - paremontuoju šen bei ten, kad veiktų daugmaž kaip dera.” Jis nutilo per vidurį minties, gerai pažiūrėjęs į berniuko veidą.

- Panašu, kad senajame pasaulyje ne viskas kaip reikiant. Ant Keliaujančio Džeko užvirto rūpesčių lavina. Ar teisybę sakau?

- Na, panašiai, - pradėjo Džekas, bet vis dar neišmanė, kaip išsakyti jį slegiančius dalykus. Išsakyti įprastais sakiniais jis negalėjo, nes tada viskas pasidaro taip racionalu. Vienas... du... trys; Džeko gyvenimas netilpo į tuos įprastinius rėmus. O ko negalėjo išsakyti, gulė akmeniu ant jo krūtinės.

Jis liūdnai pažvelgė į aukštą liesą vyrą priešais save. Spidis stovėjo giliai į kišenes susigrūdęs kumščius, tankūs žili antakiai subėgę prie gilios vertikalios raukšlės tarp jų. Šviesių, beveik bespalvių negro akių žvilgsnis nukrypo nuo pūslėto molo į Džeką, ir staiga berniukas vėl pasijuto geriau. Jis nesuprato priežasties, bet atrodė, jog Spidis moka perduoti emocijas tiesiogiai jam, lyg jie būtų pažįstami ne savaitę, o daugelį metų, ir apsikeitė nuošalioje arkadoje ne vien keliais žodžiais.

- Ką gi, šiandien užtektinai padirbėjau, - tarė Spidis, metęs žvilgsnį į “Alhambrą.” - Imsi dirbti daugiau - dar išpaikinsi juos. Tu tikriausiai nesi buvęs mano ofise?

Džekas papurtė galvą.

- Metas atsigaivinti, berniuk. Pats laikas.

Jis nužirgliojo prieplauka, o Džekas turseno pridurmui. Abu nušoko nuo laiptelių, pasuko per skurdžią žolę pastatų kitame parko gale link, ir, Džeko nuostabai, Spidis uždainavo.

Keliaujantis Džekai, o keliaujantis Džekai,
Ilgas tavo kelias,
O sugrįžimas dar ilgesnis.

"Tai ne visai daina, - pagalvojo berniukas. - Kažkas tarp šnekos ir dainos". Kad ne tie žodžiai, jam patiktų klausytis kimaus tvirto negro balso.

Ilgas ilgas šito vaikio kelias,
Ir dar ilgesnis bus sugrįžimas.

Prižiūrėtojas metė deginantį žvilgsnį per petį.

- Kodėl tu mane taip vadini? - parūpo Džekui. - Kodėl aš Keliaujantis Džekas? Ar kad iš Kalifornijos?

Jie priėjo šviesiai mėlyną bilietų būdelę prie amerikietiškų kalnelių vartų, Spidis susigrūdo rankas giliau į plačių darbinių kelnių kišenes, apsisuko ant kulno ir atsirėmė į būdelę. To judesio greitis ir gracingumas buvo beveik teatrališkas. "Tarytum būtų žinojęs, kad kaip tik tada to paklausiu", - pamanė berniukas.

Sakos atvykęs iš Kalifornijos,
Tik nežino, jog tuoj turės grįžti...

dainavo negras, ir jo rupiai tašytas veidas buvo taip apimtas jausmo, kad beveik nematė Džeko.

Sakos sukoręs visą tą kelią,
Vargšas Keliaujantis Džekas, teks jam vėl grįžti...

- Ką? - nustebo vaikas. - Grįžti? Man regis, mama net pardavė mūsų namą arba išnuomojo. Galva neneša, ką tu nori tuo pasakyti, Spidi.

Jis lengviau atsiduso, kai draugas atsakė ne ritmišku rečitatyvu, o paprastai:

- Lažinuos, kad neprisimeni, jog mes anksčiau jau buvom susitikę, Džekai. Ar ne?

- Buvom susitikę? Kur tai buvo?

- Kalifornijoje, bent aš taip *manau*. Vargu ar prisiminsi, Keliaujantis Džekai. Tai buvo vos kelios karštos minutės. Tai turėjo būti... leisk pagalvoti... turėjo būti prieš ketverius penkerius metus. Septyniasdešimt šeštaisiais.

Berniukas apstulbęs pažvelgė į jį. Septyniasdešimt šeštaisiais? Jam tuomet buvo septyneri.

- Keliaukime į mano ofisą, - pasiūlė Spidis ir taip pat grakščiai atsistūmė nuo būdelės.

Džekas sekė įkandin, sukiojosi tarp aukštų amerikietiškų kalnelių atramų, juodų šešėlių, primenančių "nuliai ir kryžiukai" žaidimo linijas, nuvestas tuščioje, tik alaus skardinėmis ir saldainių popierėliais prišnerkštoje plynėje. Atrakcionas kabojo jiems virš galvos it nebaigtas dangoraižis. Džekas pastebėjo, kad draugas juda lengvai ir laisvai kaip krepšininkas, iškėlęs galvą ir mosuodamas rankomis. Savo stotu ir sudėjimu šitoje dryžuotoje prieblandoje negras panėšėjo į dvidešimtmetį jaunuolį.

Po kurio laiko prižiūrėtojas išlindo į akinančią saulėkaitą, ir ta dar penkiasdešimt metų išbalino jo plaukus bei sulenkė nugarą. Džekas stabtelėjo, kai Spidis pasiekė atramų eilės galą; atrodė, kad iliuzinė Lesterio Parkerio jaunystė yra raktas į supratimą, jog Regėjimai yra labai arti, visai čia pat.

Septyniasdešint šeštieji? Kalifornija? Džekas nusekė Spidį nedidelės, raudonai dažytos pašiūrės link, parimusios į smulkaus tinklo tvorą tolimajame atrakcionų parko gale. Jis buvo įsitikinęs, kad negalėjo susitikti Spidžio Kalifornijoje... bet beveik apčiuopiamos jo fantazijos ištraukė vieną ypatingą atsiminimą iš tų laikų, tai, ką jis matė ir jautė vieną pavakarę, būdamas šešerių ir žaisdamas juodu žaisliniu taksi už kušetės tėvo kabinete... Jo tėvas su dėde Morganu nesuprantamai ir paslaptingai šnekėjosi apie Regėjimus. *Jie naudoja burtus kaip mes fiziką, tiesa? Agrarinė monarchija, naudojanti stebuklus vietoj mokslo. Tu supranti, kokią sumautą galią jiems suteiktume davę elektrą? Jeigu apginkluotume tuos vyrukus šiuolaikiniais ginklais? Tu supranti?*

Palauk, Morganai, turiu šiokių tokių minčių, kurios tau netoptelėjo galvon...

Džekas beveik iš tikro girdėjo tėvo balsą, o pažįstama ir nerami Regėjimų realybė maišėsi su šešėliuota plyne po amerikietiškais kalneliais. Berniukas vėl nusivijo Spidį, kuris tuo tarpu atrakino raudonosios pašiūrės duris ir atsišliejo į jas šypsodamasis be šypsenos.

- Kažkas neduoda tau ramybės, Keliaujantis Džekai. Kažkokia mintis zvimbia tavo galvoje kaip bitė. Būk mano svečias ir papasakok man apie tai.

Jeigu negro šypsena būtų buvusi platesnė, akivaizdesnė, Džekas būtų atsisukęs ir pabėgęs: palaikytų tai pajuoka. Bet visa Spidžio esybė kiekviena veido raukšlele tarytum reiškė geranorišką susirūpinimą, ir berniukas žengė pro duris.

Spidžio "ofisas" buvo nedidelė stačiakampė patalpa, tokia pat raudona kaip iš išorės, be jokio stalo ir telefono. Į vieną sieną buvo atremtos dvi apverstos dėžės nuo apelsinų, prie kurių šliejosi neįjungtas elektrinis šildytuvas, primenantis penktojo dešimtmečio "Pontiako" groteles. Vidury pašiūrės stovėjo du krėslai: mokyklinis užapvalintu atlošu bei restauruotas su nušutusiu pilku gobelenu.

Restauruoto krėslo ranktūriai atrodė draskyti kelių kačių kartų: kamšalo draiskalai kabojo iš visų pusių it plaukai. Mokyklinio krėslo atlošas buvo išdailintas sudėtingu inicialų grafiti. Šiukšlyno bal-dai. Viename "ofiso" kampe gulėjo dviejų pėdų aukščio knygų plonais viršeliais krūvelės, kitoje - krokodilo odos imitacijos pigaus plokštelių grotuvo dangtis. Spidis linktelėjo šildytuvo pusėn ir pasakė: "Pabuvotum čia sausį, vasarį, vaike, suprastum, kam jis čia. Šalta? O-ho-ho." Bet Džekas jau apžiūrinėjo virš šildytuvo ir apelsinų dėžių suklijuotas nuotraukas.

Visos nuotraukos, išskyrus vieną, buvo nuogalės, iškirptos iš vyrų žurnalų. Moterys su galvos dydžio krūtimis ramstėsi į nepatogius medžius ir tiesė tvirtas, panašias į kolonas raumeningas kojas. Džekui jų veidai vienu metu atrodė ir žavūs, ir plėšrūs, lyg bučiuodamos jos iškąstų odos lopą. Kai kurios gražuolės buvo ne jaunesnės už jo mamą, kitos galėjo būti tik keleriais metais vyresnės už jį. Berniuko akys klaidžiojo po tą kūnų parodą. Visos jos, jaunos ir nejaunos, rausvos ir šokoladinės ar geltonos lyg medus, traukė jį, ir Džekas jautėsi truputį nejaukiai, stovėdamas greta Spidžio Parkerio. Paskui akys užkliuvo už peizažo tarp merginų nuotraukų, ir sekundei jis užmiršo, kad reikia kvėpuoti.

Tai irgi buvo nuotrauka. Ji traukė prie savęs, atrodė trijų dimensijų. Fotografijoje buvo plati lanka, apvainikuota neaukštais kalnais. Virš lankos ir kalnų tviskėjo gili permatoma dangaus mėlynė. Džekas beveik galėjo užuosti gaivų to peizažo kvapą. Jis žinojo tą vietą. Niekad iš tikro ten nebuvo, bet žinojo. Tai buvo viena iš vietų, kur vykdavo Regėjimai.

- Traukia akį, tiesa? - paklausė Spidis, ir Džekas prisiminė, kur esąs. Azijietiškų bruožų baltaodė stovėjo atstačiusi į objektyvą širdelės formos užpakaliuką ir šypsojosi jam per petį. “Taip”,- pagalvojo Džekas. - Tikrai dailus veidas, - tęsė Spidis. - Šitą pats priklijavau. Visos kitos sutiko mane, kai čia įsikūriau. Jos savaip primena tuos laikus, kai keliavau.

Džekas sunerimęs pakėlė akis į negrą, senis mirktelėjo.

- Pažįsti tą vietą, Spidi? - paklausė berniukas. - Norėjau pasakyti, ar žinai, kur ji yra?

- Gal taip, gal ir ne. Galėtų būti Afrikoje, kažkur Kenijoje. O gal tai tik mano prisiminimas. Sėskis, Keliaujantis Džekai. Patogiai įsitaisyk.

Berniukas pasuko krėslą, kad matytų tą nuotrauką.

- Tai *Afrika*?

- Galbūt ir kas nors arčiau. Gali būti vieta, kur galima bet kada pakliūti, tik reikia smarkiai panorėti.

Džekas staiga suprato, kad dreba ir dreba jau kurį laiką. Jis sugniaužė rankas į kumščius ir pajuto drebulį persikėlus į pilvą.

Jis nebuvo tikras, kad jam kada nors parūps aplankyti Regėjimų vietą, bet jis klausiamai pažvelgė į draugą, atsisėdusį ant mokyklinio krėslo.

- Na, iš tiesų aš nežinau. Gali būti. Aš sugalvojau tai vietai pavadinimą, sūnau. Tiesiog vadinu tai Teritorijomis.

Džekas vėl pasižiūrėjo į fotografiją, į plačią, banguotą lanką ir žemus rudus kalnus. Teritorijos. Taip, iš tikro. Tai yra Teritorijos.

Jie naudojasi burtais kaip mes fizika, taip? Agrarinė monarchija... šiuolaikinius ginklus jiems... Dėdė Morganas ruošia sąmokslą. Jo tėvas atsakinėja, tramdo: *Mes turim labai atsargiai ten eiti, partneri... prisimink, kad mes jiems skolingi, mes iš tikro jiems skolingi...*

- Teritorijos, - pakartojo Džekas, labiau ragaudamas tą vardą negu klausdamas.

- Oras ten kaip geriausias vynas iš turtuolio rūsio. Švelnus lietutis. Tokia ta vieta, sūnau.

- Tu ten buvai, Spidi? - pasiteiravo berniukas, trokšdamas išgirsti tiesų atsakymą.

Bet draugas nuvylė, kaip ir reikėjo tikėtis. Prižiūrėtojas nusišypsojo jam, šįkart tai buvo tikra šypsena, o ne vidinės šilumos atšvaitas.

Po valandėlės Spidis tarė:

- Po šimts, nebuvau kojos iškėlęs iš Jungtinių Valstijų, Keliaujantis Džekai. Net per karą. Nebuvau toliau kaip Teksasas ar Alabama.

- Tai iš kur žinai apie... Teritorijas? - jam ėmė patikti tas pavadinimas.

- Toks žmogus kaip aš išgirsta visokių istorijų. Pasakojimų apie dvigalves papūgas, žmones, lakiojančius savo sparnais arba virstančius vilkais. Istorijas apie karalienes. Sergančias karalienes.

...burtus, kaip mes naudojame fiziką, tiesa?

Angelai ir vilkolakiai.

- Aš girdėjau pasakojimus apie vilkolakius, - pasakė Džekas. - Apie juos yra net komiksų. Tai nieko nereiškia, Spidi.

- Gal ir nereiškia. Bet aš girdėjau, kad vienam žmogui išrovus ridikėlį kitas žmogus gali jį užuosti už mylios, - toks ten grynas ir švarus oras.

- Bet angelai...

- Žmonės su sparnais.

- Ir sergančios karalienės, - pridėjo Džekas kaip juokelį (*žmogau, na ir kvailą vietelę tu išmąstei*), bet vos tai pasakęs pats pasijuto blogai. Prisiminė juodą žuvėdros akį, mirtinai įsmeigtą į jį, mirtingumą, kai paukštis lupo iš kriauklės moliuską; girdėjo energingą primygtinį dėdės Morgano balsą, prašantį Džeką pakviesti prie telefono Karalienę Lili.

"B"kategorijos filmų karalienė. Karalienė Lili Kavano.

- Taip, - tyliai ištarė Spidis. - Visur problemos, sūneli. Serganti Karalienė... o gal mirštanti. Mirštanti, sūnau. O visas pasaulis ar net du laukia, laukia, ar kas galės ją išgelbėti.

Džekas spoksojo į negrą išsižiojęs, tarsi prižiūrėtojas ką tik būtų spyręs jam į pilvą. Išgelbėti ją? Išgelbėti jo mamą? Jį vėl užgriuvo panikos lavina - kaip *jis* gali ją išgelbėti? Negi šitas beprotis sako, kad ji iš tikro miršta, miršta tame kambaryje?

- Tau yra darbas, Keliaujantis Džekai, - kalbėjo toliau Spidis. - Darbas, kur nenorėčiau tavęs leisti, prisiekiu Viešpačiu. Norėčiau, kad būtų kitaip.

- Nesuprantu, ką tu čia šneki, - pasakė berniukas. Jautėsi, lyg visas kvapas būtų uždarytas į karštą kišenaitę gerklėje. Jis dirstelėjo į kitą raudonojo kambarėlio kampą ir šešėlyje pastebėjo į sieną paremtą seną gitarą. Šalia jos gulėjo susuktų čiužinių ritinėlis. Spidis miega prie savo gitaros.

- Man atrodo, - tarė negras, - kad ateis metas, ir tu suprasi mano žodžius, sužinosi daugiau, negu manai žinąs. Velniškai daug.

- Bet aš ne... - pradėjo Džekas ir užsikirto. Jis kai ką prisiminė. Ir dar labiau išsigando, kai ant jo užvirto dar vienas praeities luitas, reikalaujantis dėmesio. Staiga jį išpylė prakaitas, pasidarė vėsu lyg patekus po pievos purkštuku. Su tuo prisiminimu jis kovojo vakar ryte prie lifto ir apsimetinėjo, kad pūslė net nesiruošia sprogti.

- Ar nesakiau, kad metas truputį atsigaivinti? - paklausė Spidis, lenkdamasis išimti vienos grindų lentos.

Džekas vėl prisiminė du niekuo neišsiskiriančius vyrus, stumiančius jo mamą į automobilį. Virš automobilio sviro milžiniško medžio kasos.

Spidis atsargiai ištraukė iš plyšio pintos talpos buteliuką. Jis buvo tamsiai žalio stiklo, todėl skystis atrodė juodas.

- Tai padės tau, sūnau. Tereikia paragauti gurkšnelį ir atsidursi keliose kitose vietose, padės tau pradėti tą darbą, apie kurį pasakojau.

- Man reikia eiti, Spidi, - išpylė Džekas, netverdamas noru kuo greičiau grįžti į “Alhambrą”. Senis pasistengė nuslėpti savo nuostabą ir nuleido butelį po grindimis. Džekas jau buvo pašokęs.

- Man neramu, - pasakė jis.

- Dėl mamos?

Džekas linktelėjo traukdamasis atbulas į duris.

- Tada geriau skubėk pažiūrėti, ar jai viskas gerai, ir nusiramink. Gali ateiti čia kada panorėjęs, Keliaujantis Džekai.

- Gerai, - atsakė berniukas ir prieš išbėgdamas stabtelėjo sekundei. - Man regis... aš prisimenu, kur mes buvom susitikę.

- Ne, ne, mano galvoje viskas susijaukė, - nutraukė prižiūrėtojas, purtydamas galvą ir gindamasis rankomis. - Tu buvai teisus. Mes prieš savaitę nebuvom pažįstami. Skubėk pas mamą ir nusiramink.

Džekas nėrė pro duris ir bėgo begaline ir neaprėpiama saulės šviesa plačios arkos, vedančios į gatvę, link. Virš jos berniukas perskaitė raides SILAŠ ŲIBYMSKNIL SOJIDAKRA dangaus fone; naktį spalvotos lemputės užrašys parko pavadinimą iš abiejų pusių. "Nike" sportiniai bateliai kėlė dulkes. Džekas spaudė iš savo raumenų, ką įstengė, vertė dirbti smarkiau ir greičiau, ir ties arka jautėsi skrendąs.

Septyniasdešimt šeštieji. Džekas keliavo Rodeo plentu karštą birželio? liepos? kažkokią dieną, bet dar prieš tai, kai žmonės ima nerimauti dėl krūmynų gaisrų. Dabar jis net neprisimena, kur tada ėjo. Pas draugą? Prisimena tik, kad niekur neskubėjo. Jis kaip tik liovėsi galvoti apie savo tėvą kiekvieną laisvą minutę; o juk ir praėjus keliems mėnesiams po Filipo Sojerio, žuvusio per nelaimingą atsitikimą medžioklėje, mirties, jo šešėlis, netekties skausmas sekiojo berniuką neatsitraukdamas nė per žingsnį ten, kur mažiausiai buvo pasiruošęs jį susitikti. Džekas buvo tik septynerių, bet jau žinojo, kad dalis jo vaikystės pavogta, - šešiametis jis pats sau atrodė naivus ir nerūpestingas, - tačiau jis išmoko pasikliauti savo mamos jėga. Laukiniai žiaurūs baubai jau nebetykojo tamsiuose kampuose, pravirose spintose, ūksmingose gatvėse ir tuščiuose kambariuose.

Tos 1976 metų popietės įvykis išsklaidė laikiną ramybę. Po to dar šešis mėnesius berniukas miegojo užsidegęs šviesą. Jį kamavo košmarai.

Automobilis išsuko į gatvę vos už kelių namų nuo balto triaukščio kolonijinio stiliaus Sojerių namo. Automobilis buvo žalias, Džekas galėjo pasakyti tik tiek, na ir dar kad ten nebuvo "Mersedesas", nes juos vienintelius jis galėjo atskirti iš visų kitų mašinų. Vairuotojas nuleido stiklą ir nusišypsojo Džekui. Iš pradžių vaikas pamanė, kad žmogus pažįstamas: jis pažinojo Filą Sojerį ir tiesiog norėjo pasisveikinti su jo sūnumi. Jo šypsena tik patvirtino tai; ji buvo šilta, maloni ir geranoriška. Antras vyras keleivio sėdynėje pasilenkė į priekį ir pažvelgė į Džeką pro mažus ir nepaprastai tamsius, kone juodus, akinius. Šis vilkėjo akinančiai baltą kostiumą. Vairuotojas prakalbo.

- Sūneli, gal žinai, kaip mums pasiekti "Beverli Hilso" viešbutį?

Vadinasi, vis dėlto nepažįstamas. Berniukas truputį nusivylė.

Jis parodė tiesiai. Viešbutis ten, visai netoli, tėtis pėsčias nueidavo į jį dalykinių pusryčių.

- Tiesiai tolyn? - pasitikslino vairuotojas vis dar su šypsena.

Džekas linktelėjo.

- Esi gudrus vaikis, - tarė vyras, o antrasis nusijuokė. - Gal pasakytum, ar toli?

Džekas papurtė galvą.

- Pora kvartalų?

- Taip, - vaikas pasijuto truputį nejaukiai. Vairuotojas tebesišypsojo, bet dabar šypsena atrodė įtempta, nenatūrali, tuščia. O ir keleivio juokas buvo duslus ir gargiantis, tartum jis sklistų iš kokio klano.

- Gal penki kvartalai? Ar šeši?

- Tikriausiai penki ar šeši, - atsakė Džekas traukdamasis.

- Na, aš tau turiu kaip nors atsidėkoti, mažasis bičiuli, - tarė vairuotojas. - Tu veikiausiai mėgsti saldainius, ar ne? - vyras iškišo pro langą sugniaužtą kumštį, pasuko delnu į viršų ir ištiesė. Ant delno gulėjo saldainis. - Jis tavo. Paimk.

Berniukas neryžtingai žengė į priekį, nors galvoje skambėjo tūkstantį kartų girdėtas perspėjimas neimti saldainių iš nepažįstamų. Bet tas vyras sėdėjo automobilyje, ir jeigu ką nors sugalvos daryti, Džekas bus už puskvartalio, kol jis atidarys savo dureles. O neimti atrodė nemandagu. Džekas paėjo dar žingsnį. Jis žiūrėjo į vyro akis - skaisčiai mėlynas ir šaltas kaip jo šypsena. Intuicija ragino nuleisti ranką ir eiti šalin. Bet jis tik ištiesė ją prie saldainio ir pabandė stverti jį.

Vairuotojo ranka sugavo jo ranką, o keleivis su neregio akinukais garsiai nusikvatojo. Apstulbęs Džekas spoksojo į laikančio jį už rankos vyro akis. Jos keitė - ar jam tik atrodė, kad keičia - spalvą iš mėlynos į geltoną.

Bet vėliau jos tikrai buvo geltonos.

Antrasis vyras atsidarė dureles ir apibėgo mašiną. Šilkinio jo švarko atlape buvo prisegtas mažas auksinis kryželis. Džekas mėgino išsisukti, bet šaltai šypsodamasis vairuotojas jo nepaleido.

- NE! - suklykė Džekas. - PADĖKITE!

Vyras su akiniais atidarė užpakalines dureles.

- GELBĖKITE! - rėkė berniukas.

Vairuotojas ėmė tempti jį į automobilio vidų. Džekas priešinosi šaukdamas pagalbos, bet vyras dar tvirčiau suspaudė jam ranką. Džekas daužė jo rankas, mėgino iš jų ištrūkti ir su siaubu pajuto, jog po jo pirštais ne oda. Jis pasuko galvą ir pamatė, kad iš juodos rankovės kyšo kažkas kieta, labiau panašu į kanopą ar kaulėtą leteną. Džekas vėl suklykė.

Iš gatvės pasigirdo garsus balsas:

- Ei, jūs ten! Liaukitės! Palikit tą vaiką ramybėje!

Džekas lengviau atsiduso ir iš visų jėgų truktelėjo iš užpuoliko gniaužtų. Jų link iš kvartalo galo bėgo aukštas liesas juodaodis. Džeką laikęs vyras nubloškė jį ant šaligatvio ir nubėgo aplink mašiną.Už berniuko nugaros atsilapojo vieno namo durys - dar vienas liudininkas.

- Greičiau, *greičiau,* - paragino vairuotojas, jau mindamas akceleratorių. Baltasis Kostiumas įšoko vidun, ir automobilis nušvilpė Rodeo gatve, per plauką nesusidūręs su ilgu baltu "Klenetu", vairuojamu įdegusio vyro baltais teniso marškinėliais. "Klenetas" supypsino.

Džekas pakilo nuo šaligatvio. Jautėsi apsvaigęs. Prie jo priėjo plikis safari kostiumu ir paklausė:

- Kas jie buvo? Ar žinai jų vardus?

Džekas papurtė galvą.

- Kaip jautiesi? Reikia paskambinti policijai.

- Aš prisėsiu, - pasakė berniukas. Vyras palipo laipteliu aukštyn.

- Nori, kad iškviesčiau policiją? - pakartojo jis, bet Džekas papurtė galvą.

- Negaliu tuo patikėti, - pasakė plikis. - Gyveni kur nors netoliese? Esu matęs tave ir anksčiau, tiesa?

- Aš Džekas Sojeris. Mūsų namas ana ten.

- Tas baltas namas, - palingavo vyriškis. - Tu esi Lili Kavano sūnus. Palydėsiu tave namo, jei nori.

- O kur tas kitas vyras? - paklausė jo Džekas. - Negras, tas, kuris juos išbaidė.

Berniukas neramiai atsitraukė nuo vyro safari kostiumu. Be jų dviejų gatvė buvo tuščia.

Pas jį bėgo Lesteris Spidis Parkeris. Spidis tada išgelbėjo jo gyvybę. Suvokęs tai, Džekas dar greičiau pasileido į viešbutį.

3

- Tu pusryčiavai? - paklausė mama, iškvėpdama dūmų debesį. Galvą ji buvo apsukusi skara kaip turbanu. Kai plaukai buvo paslėpti, jos veidas atrodė prakaulus ir pažeidžiamas. Tarp smiliaus ir di-

džiojo pirštų kaip visad smilko cigaretė; pastebėjusi jo žvilgsnį, mama sumaigė ją peleninėje ant stalelio.

- Na, ne visai, - atsakė jis, atsiremdamas į jos miegamojo duris.

- Kalbėk aiškiai: taip ar ne, - pasakė mama, nusisukdama į veidrodį. - Dviprasmiškumas mane žudo.

Veidrodyje atsispindintis riešas ir plaštaka, tepantys grimą ant Lili veido, buvo ploni lyg šakaliukai.

- Ne.

- Gerai, luktelk sekundę, o kai mama padailins save, nusives tave apačion ir nupirks viską, ko širdis geidžia.

- Tinka, - tarė berniukas. - Man ten buvo taip nejauku vienam.

- Dievaži, nesuprantu, kodėl ten gali būti nejauku... - ji palinko į priekį ir ėmė tyrinėti savo veidą. - Gal malonėtum palaukti svetainėje, Džeki? Norėčiau atlikti tai viena. Genties paslaptys.

Berniukas be žodžių apsisuko ir išėjo į svetainę.

Bet kai suskambo telefonas, jis stryktelėjo ant kojų.

- Ar man pakelti? - šūktelėjo jis mamai.

- Taip, prašau, - pasigirdo jos balsas.

Džekas pakėlė ragelį.

- Alio?

- A, vaike, pagaliau nutvėriau tave, - pasakė dėdė Morganas Sloutas. - Ką, po perkūnais, galvoja tavo mama? Viešpatie, gali susidaryti labai rimta situacija, jeigu kai kas nepradės kreipti dėmesio į smulkmenas. Ar ji čia? Pasakyk jai, kad ji turi su manimi pasikalbėti... Man nesvarbu, ką ji sako, mes privalom pasišnekėti. Patikėk, vaikuti.

Džekas nuleido ragelį. Norėjosi jį padėti, sėsti su mama į mašiną ir persikelti į kitą viešbutį kitoje valstijoje. Bet jis nepadėjo. Pašaukė:

- Mama, dėdė Morganas skambina. Jis sako, kad turi su juo pasikalbėti.

Valandėlę mama tylėjo, ir Džekui labai norėjosi pamatyti jos veidą. Pagaliau mama ištarė:

- Aš čia pakelsiu, Džeki.

Berniukas jau žinojo, ką darys. Mama tyliai uždarė savo kambario duris; jis išgirdo ją grįžtant prie staliuko ir paimant telefono ragelį.

- Jau, Džeki, - pašaukė ji iš miegamojo.

- Gerai, - atsiliepė berniukas ir uždengęs mikrofoną delnu, kad niekas negirdėtų jo kvėpavimo, priglaudė ragelį prie ausies.

- Šaunus ėjimas, Lili, - tarė dėdė Morganas. - Nepakartojamas. Jeigu tu vis dar filmuotumeisi, galėtume tuo pasinaudoti. Kažką tokio "Kodėl ta aktorė dingo?". Bet ar ne laikas pradėti elgtis kaip protingam žmogui?

- Kaip mane radai? - paklausė ji.

- Manai, tave sunku surasti? Paklausyk, Lili, noriu, kad parsivilktum atgal į Niujorką. Laikas liautis bėgus.

- Vadinasi, aš bėgu, Morganai?

- Tau ne kaži kiek liko laiko šiame pasaulyje, Lili, o aš neturiu laiko tave vaikytis po visą Naująją Angliją. Ė, pala, tavo vaikis taip ir nepadėjo savo ragelio.

- Aišku, kad padėjo.

Džeko širdis kelias sekundes liovėsi plakti.

- Na, vaike, dėk ragelį, - paliepė dėdės Morgano balsas.

- Nebūk juokingas, Sloutai, - tarė mama.

- Pasakysiu tau, ponia, kas yra juokinga. Sėdi kažkokiame aptriušusiame kurorte, kai turėtum būti ligoninėje, - štai kas juokinga. Jėzau, lyg nežinotum, kad mums reikia priimti milijonus biznio sprendimų. Man rūpi ir tavo sūnaus išsilavinimas, ir ne veltui. Tu tai, atrodo, pamiršai.

- Nenoriu daugiau su tavim kalbėtis, - pasakė Lili.

- Nenori, bet teks. Aš atvažiuosiu ir paguldysiu tave į ligoninę per prievartą, jeigu reikės. Mums reikia kai ką sutvarkyti. Tau priklauso pusė kompanijos, kuriai aš vadovauju, ir Džekui pereis ta pusė, kai paliksi šį pasaulį. Aš noriu, kad Džeku būtų pasirūpinta. Ir jeigu tariesi kaip tik tą daranti tame prakeiktame Niū Hampšyre, tuomet sergi labiau, negu manai.

- Ko tau reikia, Sloutai? - nuvargusiu balsu paklausė Lili.

- Žinai, ko aš noriu. Noriu viskuo pasirūpinti. Ir tai teisinga. Aš pasirūpinsiu Džeku, Lili. Duosiu jam po penkiasdešimt tūkstančių dolerių per metus... pagalvok apie tai, Lili. Pasirūpinsiu, kad jis lankytų gerą koledžą. O tu net negali leisti jo į mokyklą.

- Kilniaširdis Sloutas, - nusišaipė mama.

- Ir tai atsakymas? Lili, tau reikia pagalbos, ir tik aš vienas ją siūlau.

- Kokios tavo sąlygos, Sloutai? - paklausė jo mama.

- Tu velniškai gerai žinai. Manau, kad tai teisinga. Aš gausiu, kas man priklauso. Tavo dalį "Sojeris ir Sloutas" kompanijos. Aš dirbu neatsitiesdamas šitai kompanijai, ir ji turi būti mano. Galime sutvarkyti popierius kitą rytą, Lili, o paskui pasirūpinsim tavimi.

- Kaip buvo pasirūpinta Tomiu Vudbinu, - pertraukė Lili. - Kartais man atrodo, kad tau su Filu per daug gerai sekėsi, Morganai. "Sojeris ir Sloutas" buvo lengviau valdoma, kol neėmei investuoti į nekilnojamą turtą ir gamybą. Pameni, kai tavo klientai buvo tik pora išsikvėpusių komikų ir pustuzinis vilčių teikiančių aktorių ir scenaristų? Man gyvenimas labiau patiko tada, kai nebuvo maišų pinigų.

- Valdoma? Ką čia paistai? - suriko dėdė Morganas. - Tu neįstengi valdyti savęs! - paskui jis pasistengė truputį susitvardyti. - Gerai, aš pamiršiu, kad minėjai Tomą Vudbiną. To jau per daug, Lili.

- Pokalbis baigtas, Sloutai. Laikykis nuo čia atokiau. Ir nuo Džeko.

- Tu keliausi į ligoninę, Lili, ir šitas bėgimas turės...

Jo mama padėjo ragelį per vidurį sakinio; Džekas tyliai nuleido ir savąjį. Po to pasitraukė arčiau lango, kad atrodytų stovėjęs kuo toliau nuo telefono. Uždarytame kambaryje buvo tylu.

- Mama? - pašaukė jis.

- Ką, Džeki? - jos balsas truputį drebėjo.

- Kaip tu? Ar viskas gerai?

- Aš? Žinoma.

Tylūs mamos žingsniai priartėja prie durų, tos atsidaro. Susitinka jų akys: mėlynos jo su mėlynomis jos. Lili plačiai atlapoja duris. Žvilgsniai vėl susikryžiuoja, nejaukiai skvarbūs.

- Aišku, viskas gerai. Kodėl gi ne?

Žvilgsniai išsiskiria. Kažkoks supratimas šmėkšteli tarp jų, tik koks? Džekas svarstė, ar mama žino, kad jis nuklausė jų pokalbį. Paskui suprato, kad ką tik pasidalino - pirmą kartą - žinią apie jos ligą.

- Na, - išlemeno berniukas. Jo motinos liga, tas didelis neminimas dalykas, grėsmingai augo tarp jų. - Aš tiesiog nežinau. Dėdė Morganas atrodė... Džekas kilstelėjo pečius.

Lili suvirpėjo, ir Džekas padarė dar vieną didelį atradimą. Jo mama bijo, bijo tiek pat, kiek ir jis.

Ji sukando dantimis cigaretę ir atidarė žiebtuvėlį. Dar kartą atidžiai pažiūrėjo giliomis akimis.

- Nekreipk dėmesio į tą parazitą, Džekai. Aš tik susierzinau, kad, ko gero, niekad nepavyks nuo jo pasprukti. Tavo dėdei Morganui patinka mane baidyti, - Lili išpūtė dūmą. - Bijau, kad nebeturiu noro pusryčiauti. Kodėl tau nenusileidus apačion ir iš tikro nepavalgius?

- Einam kartu, - paprašė berniukas.

- Norėčiau truputį pabūti viena, Džekai. Pasistenk tai suprasti.

Pasistenk tai suprasti.

Pasitikėk manimi.

Taip kalba suaugusieji, kai galvoja visai priešingai.

- Būsiu geresnės nuotaikos, kai grįši, - pasakė ji. - Pažadu.

O iš tikro tai reiškė: *Man norisi klykti, daugiau to nepakelsiu, eik lauk, lauk!*

- Tau ką nors atnešti?

Mama papurtė galvą įtemptai šypsodamasi, ir Džekui teko išeiti iš kambario, nors valgyti daugiau nesinorėjo. Jis nupėdino koridoriumi prie liftų. Ir vėl buvo tik viena vieta, kur jis galėjo eiti.Tik šįkart jis žinojo tai dar nepasiekęs tamsaus vestibiulio ir juodbruvo griežto tarnautojo.

4

Spidžio Parkerio nebuvo raudonoje pašiūrėje, kuri atstojo jam ofisą; nebuvo ant ilgos prieplaukos ir arkadoje, kur du seni vaikai vis dar žaidė žaidimo automatu, lyg tai būtų karas, kurį abu žinojo pralaimėsią; jo nebuvo ir dulkinoje plynėje po amerikietiškais kalneliais. Džekas Sojeris bejėgiškai sukiojosi svilinančioje saulėje, dairėsi tuščiuose skersgatviuose ir ištuštėjusiose poilsio aikštelėse. Buvo persigandęs.O jeigu Spidžiui kas nors atsitiko? Tai neįmanoma, bet jeigu dėdė Morganas sužinojo apie Spidį (ką ten sužinoti?) ir... Džekas mintyse išvydo "Laukinis vaikas" furgoną, išsukantį iš už kampo ir didinantį greitį.

Vaikas pasileido bėgti negalvodamas kur. Siaubo sukaustytoje galvoje jis regėjo pro kreivų veidrodžių eilę bėgant dėdę Morganą; jie pavertė jį klaikiomis iškraipytomis pabaisomis. Ant plikos jo kaktos staiga išaugdavo ragai, tarp stambių jo pečių susimesdavo

kupra, stori pirštai virsdavo lopetomis. Džekas staiga pasuko į dešinę ir pasijuto artėjąs į keistos formos, beveik apvalų statinį, sukaltą iš baltų dailylenčių.

Iš ten staiga pasigirdo ritmingas "tuk, tuk, tuk". Berniukas lėkė garso pusėn - veržliaraktis dzingsi į vamzdį, plaktukas kaukši į priekalą, - darbo garsai. Tarp dailylenčių jis surado rankeną ir pravėrė duris.

Džekas įžengė į dryžuotą tamsą, garsas pasidarė stipresnis. Tamsa aplinkui keitė formą ir dydį. Berniukas ištiesė rankas ir palietė brezentą. Šis nuslydo į šoną. Ūmai Džeką apgaubė geltona šviesa.

- Keliaujantis Džekas, - išgirdo jis Spidžio balsą.

Vaikas pasisuko balso pusėn ir pamatė ant žemės prie pusiau išardytos karuselės įsitaisiusį prižiūrėtoją. Jis laikė veržliaraktį, prieš save pasiguldęs baltą arkliuką garbanotais karčiais, užmautą ant ilgo sidabruoto mieto. Spidis atsargiai padėjo įrankį ant žemės.

- Ar jau pasiruošęs papasakoti, sūnau? - paklausė jis.

Džekas apsisprendžia

1

- Taip, aš pasiruošęs, - visiškai ramiai ištarė Džekas ir pravirko.

- Kalbėk, Keliaujantis Džekai, - paragino Spidis, paleisdamas savo veržliaraktį ir eidamas prie berniuko. - Kalbėk, sūnau, išsisakyk, nusiramink...

Bet Džekas nenurimo. Staiga viskas pasidarė nepakeliama, viskas, ir beliko tik verkti arba tiesiog paskęsti milžiniškoje juodumos bangoje, bangoje, kurios negalėjo nušviesti joks auksinis spindulys. Ašaros degino, bet jis juto, kad neišverktas siaubas jį pražudys.

- O tu paverk, Keliaujantis Džekai, - pasakė senasis negras ir apglėbė jį per pečius. Džekas prispaudė sukaitusį, paburkusį veiduką prie plonų Spidžio marškinių ir užuodė to vyro kvapą: lyg ir "Old Spice", lyg ir cinamono ar knygų, kurių seniai niekas neėmė skaityti iš bibliotekos. Geras, raminantis kvapas. Jis apsikabino draugą; delnai užčiuopė Spidžio šonkaulius, vos aptemptus raumenų sluoksneliu.

- Raudok, jei tau palengvės, - sūpuodamas Džeką, pasakė Spidis. - Kartais padeda. Aš žinau. Spidis žino, kaip toli tu buvai ir koks tolimas tavo kelias, Keliaujantis Džekai, žino, kaip tu pavargai. Todėl verk, jei palengvės.

Džekas vargiai suprato jo žodžius, tik garsus - drąsinančius ir raminančius.

- Mano mama tikrai serga, - pagaliau ištarė jis prie Spidžio krūtinės. - Manau, kad ji čia atvažiavo bėgdama nuo seno tėvelio partnerio. Misterio Morgano Slouto, - Džekas sušniurkštė, atsitraukė nuo Spidžio ir nusišluostė patinusias akis rankomis. Jis nustebo nepajutęs sumišimo; anksčiau ašaros kėlė gėdą ir pasibjaurėjimą pačiu savimi... kaip prisidarymas į kelnes. Ar todėl, kad jo mama visad buvo tokia stipri? Taip, iš dalies; Lili Kavano retai griebdavosi ašarų.

- Bet juk tai ne vienintelė priežastis, dėl ko ji čia atvyko?

- Ne, - tyliai atsakė Džekas. - Manau... ji atvažiavo čia numirti, - tariant paskutinį žodį, balsas pakilo, sucypė kaip netepti vyriai.

- Galbūt, - ištarė Spidis, įdėmiai žvelgdamas į berniuką. - O galbūt tu esi tam, kad ją išgelbėtum. Ją... ir dar vieną į ją panašią moterį.

- Ką? - nutirpusiomis lūpomis paklausė Džekas. Bet jis žinojo. Nežinojo vardo, tačiau žinojo, kas ji.

- Karalienę, - atsakė Spidis. - Jos vardas - Laura De Luizian, ji yra Teritorijų Karalienė.

2

- Padėk man, - kimiai paprašė Spidis. - Stverk tą Sidabrinę Ledi už uodegos. Jos atžvilgiu tai nelabai padoru, bet aš manau, jog ji nepriėštaraus, jeigu padėsi man sugrąžinti ją į vietą.

- Kaip tu ją vadini? Sidabrine Ledi?

- A-ha, - atsakė prižiūrėtojas su plačia šypsena, kurioje matėsi koks tuzinas dantų. - Visi karuselės arkliai turi vardus, negi nežinai? Laikyk, Keliaujantis Džekai!

Džekas suėmė medinę balto arkliuko uodegą. Kriuktelėjęs Spidis įsitvėrė didelėmis savo rankomis už priekinių Ledi kojų. Abu nunešė medinį arkliuką prie karuselės rato, nuo mieto varvindami alyvą.

- Mažumėlę kairėn, - supūkštė negras. - Taip... dabar žemyn ją, Keliaujantis Džekai! Spustelėk!

Jie įtaisė arkliuką į vietą ir atsitraukė: Džekas alsuodamas, Spidis su šypsena gaudydamas orą. Negras nusibraukė prakaitą ir pasisuko šypsodamasis į Džeką.

- Na, argi mes ne šaunuoliai?

- Jeigu sakote... - atsakė berniukas su šypsena.

- Aš sakau! O taip! - Spidis siektelėjo į užpakalinę kišenę ir ištraukė iš jos tamsiai žalią butelį. Atsuko kamštelį, gurkštelėjo - ir Džekas pasijuto keistai: jis galėjo matyti kiaurai pro savo draugą. Spidis pasidarė permatomas, pamėkliškas kaip dvasios "Vaiduoklių medžiotojuose", kuriuos rodė per vieną Los Andželo televizijos kanalą. Spidis nyko. *Nyksta*, - pagalvojo Džekas, - *ar persikelia kažkur kitur?* Bet tai dar viena beprotiška mintis; jokios logikos.

Paskui Spidis vėl buvo toks kaip anksčiau. Tai viso labo akių apgaulė, laikina...

Ne. Ne apgaulė. Vieną sekundę jis beveik buvo išnykęs!

Haliucinacija.

Spidžio žvilgsnis gręžte gręžė jį. Jis jau norėjo tiesti butelį Džekui, paskui papurtė galvą, vėl užsuko ir paslėpė kišenėje. Jis nusigręžė ir ėmė studijuoti Sidabrinę Ledi, kurią liko tik pritvirtinti savo vietoje.

- Mes tikri šaunuoliai, Keliaujantis Džekai.

- Spidi...

- Jie visi turi vardus, - kalbėjo negras, lėtai eidamas aplink karuselės ratą; jo žingsniai aidėjo aukštame pastate. Viršuje, tamsioje sijų raizgalynėje tyliai čirpė kelios kregždutės. Džekas sekė iš paskos. - Sidabrinė Ledi... Vidurnaktis... Šis keršas yra Skautas... o čia kumelė Greituolė Ela.

Negras užvertė galvą ir uždainavo išbaidydamas paukštelius.

- *Greituolė Ela lėkė kaip vėjas... kad tu žinotum, kaip Bilui Martinui ėjos*... Ooo! Žiūrėk, kaip jie skraido! - jis nusijuokė... bet kai vėl pasisuko į berniuką, buvo rimtas. - Džekai, nori pamėginti išgelbėti savo mamą? Ją ir tą kitą moterį, apie kurią tau sakiau?

- Aš... *nežinau kaip*, - ketino pasakyti jis, bet balsas viduje, tas pats balsas, kuris sklido iš prisiminimo apie bandymą pagrobti, garsiai atšovė: *Tu žinai! Spidis tau gali padėti pradžioj, bet tu žinai kaip, Džekai. Žinai.*

Tas balsas jam buvo gerai pažįstamas. Jo tėvo balsas.

- Pamėginsiu, jei pasakysi kaip, - ištarė jis užsikirtinėdamas.

Spidis nuėjo prie tolimosios patalpos sienos. Ant jos buvo didžiulis iš lentų sukaltas apskritimas su nupieštais primityviais, bet pašėlusiai skriejančiais arkliais. Džekui siena priminė pakeliamą tėvo darbo stalą (ir tas stalas stovėjo Morgano Slouto ofise, kai jie su mama paskutinį kartą ten lankėsi, - staiga su kartėliu prisiminė berniukas).

Spidis išsitraukė sunkų raktų ryšulį, pasklaidęs jį rado, ko ieškojo, ir pasuko spynoje. Paskui ištraukė pakabinamą spyną iš velkės, užtrenkė ją ir įsimetė marškinių kišenėn. Kai jis pastūmė visą sieną į šoną, nuostabiai skaisti saulės šviesa įsiveržė vidun ir privertė Džeką prisimerkti. Ant lubų jaukiai šokinėjo nuo bangų atsispindintys saulės zuikučiai. Prieš juos atsivėrė didingas vaizdas į jūrą, kurį regėjo visi ant Sidabrinės Ledi, Skauto ar Vidurnakčio karuselėje skriejantys raiteliai. Lengvas vėjukas nuo vandenyno atmetė nuo Džeko kaktos plaukus.

- Geriausia apie tai kalbėtis saulėje, - tarė Spidis. - Eikš, Keliaujantis Džekai, papasakosiu, ką galiu... bet ne viską, ką žinau. Gink Dieve, geriau tau daugiau nežinoti.

3

Spidis kalbėjo švelniu savo balsu, kuris buvo minkštas ir malonus kaip gerai išdirbta oda. Džekas klausėsi kartais susiraukdamas, kartais prasižiodamas iš nuostabos.

- Tau pažįstama tai, kas vadinama Regėjimais?

Džekas linktelėjo.

- Tai ne regėjimai, Keliaujantis Džekai. Ne fantazijos ir ne sapnai. Ta vieta yra reali. Bent jau pakankamai reali. Ji labai skiriasi nuo šitos, bet ji reali.

- Spidi, mama sako...

- Dabar tai nesvarbu. Ji nežino apie Teritorijas... nors kažkaip jas nujaučia. Nes tavo tėvas, tavo tėvas jas žinojo. Ir tas kitas žmogus...

- Morganas Sloutas?

- Taip. Jis taip pat žino, - po to prižiūrėtojas paslaptingai pridūrė: - Aš žinau, kas jis ten yra. Tai jau, žinau! Oooo!

- Ta nuotrauka tavo ofise... ne Afrika?

- Ne Afrika.

- Ne apgaulė?

- Ne.

- Mano tėvas ten buvo? - paklausė Džekas, bet širdis jau žinojo atsakymą; tas atsakymas paaiškino daugelį dalykų, todėl buvo teisingas. Teisingas ar ne, berniukas nebuvo tikras, kad nori tuo *patikėti*. Stebuklingi kraštai? Sergančios karalienės? Jam darėsi neramu. Darėsi neramu dėl savo proto. Negi mama šimtus kartų nekartojo, kad nepainiotų savo Regėjimų su tuo, kas yra iš tikro? Ji tada būdavo labai atkakli ir truputį gąsdindavo Džeką. Galbūt, pagalvojo jis dabar, ji pati buvo išsigandusi. Negi būtų tiek metų pragyvenusi su jo tėvu ir *nieko* nežinojusi? Džekas taip nemanė. *Gal ji žino ne tiek jau daug,* - mąstė Džekas, - *bet pakankamai, kad išsigąstų.*

Kraustytis iš proto. Štai apie ką ji kalbėjo. Žmonės, kurie nesugeba skirti realybės ir fantazijos, išsikrausto iš proto.

Bet jo tėvas žinojo kitą tiesą, ar ne? Taip. Jis ir Morganas Sloutas.

Jie naudoja burtus kaip mes naudojam fiziką, tiesa?

- Tavo tėtis dažnai ten vykdavo. Ir tas kitas, Groutas...

- Sloutas.

- A-ha! Jis. Jis irgi buvo. Tik tavo tėtis, Džeki, keliavo stebėti ir mokytis. O tas kitas - paprasčiausiai plėšti.

- Ar dėdė Morganas nužudė dėdę Tomį? - paklausė Džekas.

- Apie tai nieko nežinau. Tu tiesiog paklausyk, Keliaujantis Džekai. Nes laiko nedaug. Jeigu iš tiesų manai, kad tas Sloutas atsidangins čionai...

- Jis atrodė siaubingai įsiutęs, - pasakė Džekas. Vien pagalvojus, kad dėdė Morganas atsibeldžia į Arkadijos paplūdimį, ėmė nervinis drebulys.

- Tai laiko visai mažai. Nes jis laukia tavo mamos mirties. O jo dvynys, suprantama, lūkuriuoja, kada mirs Karalienė Laura.

- Dvynys?

- Kai kurie žmonės, gyvenantys šiame pasaulyje, turi savo dvynius Teritorijose, - paaiškino Spidis. - Ne visi, nes ten daug mažiau žmonių, gal tik vienas iš šimto tūkstančių. Bet dvyniams lengviausia persikelti iš čia į ten ir atgal.

- Ta Karalienė... ji mano mamos... dvynė?

- Taip, jos labai panašios.
- Bet mano mama niekad...
- Ne. Niekad ten nebuvo. Nebuvo priežasties.
- O tėvas irgi turėjo... dvynį?
- Taip, iš tikro. Nuostabus žmogus.

Džekas suvilgė liežuviu lūpas. Koks beprotiškas pokalbis! Dvyniai ir Teritorijos!

- Kai mano tėtis žuvo čia, jo dvynys mirė ten?
- Taip. Ne tiksliai tuo laiku, bet greitai po to.
- Spidi?
- Ką?
- Ar ir aš turiu dvynį? Teritorijose?

Spidis pažvelgė į jį taip įdėmiai, kad per nugarą nubėgo šaltukas.

- Tu ne, sūnau. Tu esi vienas. Tu - ypatingas. Ir tas Smutas...
- Sloutas, - pataisė ir šyptelėjo berniukas.
- Taip, nesvarbu, jis tai žino. Tai viena iš priežasčių, kodėl jis čia tuoj atlėks. Ir kaip tik todėl tau reikia paskubėti.
- Kodėl? - neišlaikė Džekas. - Kuo aš galiu padėti, jeigu tai vėžys? Jei ji serga vėžiu, bet atvažiavo čia, užuot atsigulusi į kokią nors ligoninę, tai reiškia, kad ji... - ašaros vėl grasino prapliupti, ir vaikas skubiai jas nurijo. - Tai reiškia, kad viskas prarasta.

Jai viskas prarasta. Taip. Tai buvo dar viena tiesa, kurią jis žinojo: tiesa, kad ji netenka svorio, tiesa, kad po akimis plečiasi rudi šešėliai. *Jai viskas prarasta, bet maldauju, Dieve, ach, Dieve, prašau, juk ji mano mama...*

- Aš noriu pasakyti, - baigė prikimusiu nuo ašarų balsu Džekas, - kuo čia gali padėti ta Regėjimų šalis?
- Na, pakaks aušinti burną šiandien, - atsakė prižiūrėtojas. - Tik patikėk, Keliaujantis Džekai: aš nesiūlyčiau tau keliauti, jeigu tai jai nepadėtų.
- Bet...
- Patylėk, Keliaujantis Džekai. Negaliu daugiau nieko sakyti, kol neparodysiu, ką turiu galvoje. Iš to nieko gero. Eime.

Negras apkabino berniuką per pečius ir nuvedė jį aplink karuselės ratą. Jie kartu išėjo pro duris ir nužingsniavo parko taku. Kairėje liko atrakcionas su mašinėlėmis, dabar uždarytas ir užkaltas skydais. Dešinėj stovėjo eilė būdelių: “Mesk, kol laimėsi”, “Garsioji

Pjero pica ir spurgos", "Tiro galerija", taip pat užkaltos (ant skydų skuba išblukę žvėreliai: liūtai, tigrai, lokiai, dievaži...).

Bičiuliai pasiekė pagrindinę parko alėją, kuri nusižiūrėjus į Atlantik Sitį buvo pavadinta Pasivaikščiojimų aveniu; Arkadijos "Linksmybių šalis" turėjo tikrą prieplauką, bet ne tikrą pasivaikščiojimų aveniu. Dabar arkados pastatas liko jiems iš kairės už šimto jardų, o arka į parką - dukart tiek dešinėje. Džekas girdėjo nepertraukiamą lūžtančių bangų mūšą, vienišus žuvėdrų klyksmus.

Jis pažvelgė į Spidį ketindamas paklausti, kas dabar, ką darysim toliau, negi tai tik žiaurus pokštas... bet jis neištarė nė žodžio. Draugas traukė žaliąjį buteliuką.

- Tai... - pradėjo Džekas.

- Perkelia tenai, - tarė Spidis. - Daugeliui žmonių, pabuvojusių tenai, šito nereikia, bet tu kol kas nesi ten lankęsis, tiesa Džeki?

- Ne, - kada jis paskutinį kartą užmerkė akis šiame pasaulyje ir atvėrė jas stebuklingame Regėjimų pasaulyje, pasaulyje, kur kvapai gaivūs ir sodrūs, o dangus gilus, perregimas? Praeitais metais? Ne. Anksčiau... Kalifornijoje... po savo tėvo mirties. Tuomet jam buvo...

Berniukas išplėtė akis. Devyneri? Taip seniai? Prieš trejus metus?

Šiurpas ėmė pagalvojus, kaip tyliai, kaip neįkyriai tie kartais mieli, kartais neramūs tamsūs sapnai pasitraukė; sakytum, neskausmingai ir nepastebimai išnyko didžioji dalis jo vaizduotės.

Jis stvėrė butelį iš draugo rankos, kone išmesdamas žemėn. Šiek tiek panikavo. Kai kurie Regėjimai jį gąsdino, ir aiškūs mamos perspėjimai nepainioti realybės su fantazijomis (kitaip tariant, neišprotėk, Džeki, gerai?) buvo truputį baisoki, bet jis pagaliau suprato, jog vis dėlto nenori prarasti to pasaulio.

Berniukas pažiūrėjo į Spidžio akis ir pagalvojo: *Jis taip pat tą žino. Žino viską, ką aš pagalvoju. Kas tu, Spidi?*

- Ilgokai nebuvęs ten, tu lyg ir pamiršti, kaip pačiam ten persikraustyti, - atsakė Spidis. Jis linktelėjo į butelį. - Štai kodėl aš paruošiau stebuklingo gėrimo. Tai ypatingas gėrimas, - paskutinius žodžius negras ištarė beveik susimokėliškai.

- Ar jis iš ten? Iš Teritorijų?

- Ne-a. Kai kuriuos stebuklus galima daryti ir čia, Keliaujantis Džekai. Ne kažin ką, bet įmanoma. Tai stebuklingas gėrimas iš Kalifornijos.

Berniukas nepatikliai pasižiūrėjo.

- Pirmyn. Gurkštelk ir pažiūrėsim, ar persikelsi, - nusišypsojo Spidis. - Daugiau išgėręs gali pakliūti visur, kur tik užsigeisi. Prieš tave tas, kuris jau išbandė.

- O dangau, Spidi, bet... - jis ėmė bijoti. Burna perdžiūvo, saulė atrodė pernelyg ryški, o smilkiniuose kalė pulsas. Po liežuviu Džekas pajuto vario prieskonį ir pagalvojo: *Štai koks tas "stebuklingo gėrimo skonis" - koktus.*

- Jeigu išsigąsi ir norėsi grįžti, gurkštelk dar kartą, - pasakė Spidis.

- O šitas butelis, jis keliaus su manimi? Tu pažadi? - mintis, kad jis pasiliks ten, toje mistiškoje vietoje, kada mama serga ir tuoj tuoj pasirodys tas niekšas Sloutas, buvo siaubinga.

- Pažadu.

- Gerai, - Džekas priglaudė butelį prie lūpų... ir atitraukė. Kvapas buvo šlykštus: aštrus ir gaižus. - Man nesinori, Spidi, - sušnibždėjo jis.

Lesteris Parkeris stebėjo jį; lūpos šypsojosi, bet akyse šypsenos nebuvo - jos atrodė rūsčios. Nepermaldaujamos. Gąsdinančios. Džekas pagalvojo apie juodas akis: žuvėdros, verpeto akį. Jį sukaustė siaubas.

Džekas ištiesė butelį prižiūrėtojui.

- Gal pasiimsi jį? - paklausė jis vos girdimu balsu. - Prašau.

Spidis nieko neatsakė. Jis nepriminė vaikui, kad jo mama miršta ir kad Morganas Sloutas atvyksta čia. Neišvadino Džeko bailiu, nors jis dar niekad gyvenime nesijautė tokiu bailiu, net kai pasitraukė nuo tramplino Akomako stovykloje ir kai kurie vaikai iš jo šaipėsi. Spidis lėtai apsisuko ir ėmė švilpiniuoti pakėlęs į dangų galvą.

Prie baimės negailestingai prisijungė ir vienišumo jausmas. Spidis nuo jo nusigręžė; draugas atsuko jam nugarą.

- Gerai, - staiga tarė berniukas. - Jeigu tu nori...

Jis pakėlė butelį ir neleidęs sau nė sekundę pamąstyti gurkštelėjo.

Skonis buvo bjauresnis negu galėjo tikėtis. Jis buvo ragavęs vyno ir netgi pamėgo jį (ypač sausą baltą vyną, kurį mama patiekdavo prie žuvies), šis gėrimas kažkuo priminė vyną... tačiau nepaisant to buvo šlykštesnis už visus ragautus vynus. Skonis buvo stiprus, saldokas ir trenkė puvėsiais; ne gyvų, bet supuvusių vynuogių skonis.

Pajutęs burnoje tą saldų purpurinį skystį, jis staiga tiesiog matė tas uogas - blyškias, dulkėtas, išpampusias ir šlykščias, lipantį murzinu tinku vijoklį blankioje, tąsioje kaip sirupas šviesoje, kur vienintelis garsas buvo beprotiškas musių zvimbimas.

Džekas nurijo gurkšnį; į gerklę nuvinguriavo deginanti srovelė. Užsimerkė, susiraukė kovodamas su šleikštuliu. Neišvėmė, gal todėl, kad nepusryčiavo.

- Spidi...

Džekas atsimerkė, ir žodžiai, kuriuos norėjo ištarti, nutilo gerklėje. Jis pamiršo, kad vos neišvėmė tos vyno parodijos. Pamiršo mamą, dėdę Morganą, tėvą ir visa kita.

Spidžio šalia nebuvo. Grakščių atrakciono arkų silueto taip pat. Nebuvo ir Pasivaikščiojimų aveniu.

Dabar jis kitoje vietoje. Jis...

- Teritorijose, - sukuždėjo berniukas, visu kūnu sudrebėdamas iš siaubo ir džiaugsmo. Jautė, kaip ant sprando pasišiaušia plaukeliai, keistas šypsnys perkreipia burną. - Spidi, aš čia, Viešpatie, aš esu Teritorijose! Aš...

Bet nuostaba atėmė balsą. Jis užspaudė delnu lūpas ir apsisuko aplink tyrinėdamas vietą, kur jį atnešė stebuklingas Spidžio gėrimas.

4

Vandenynas buvo ten pat, tik tamsesnis, mėlynesnis - pačios tikriausios indigo spalvos. Kurį laiką berniukas stovėjo suakmenėjęs. Vėjelis taršė plaukus, jis žvelgė į horizontą, kur tamsiai mėlynas vandenynas susitinka su išblukusiu melsvu dangumi.

Ta horizonto linija nežymiai, tačiau neabejotinai buvo išlinkusi.

Suraukęs antakius, Džekas papurtė galvą ir pasisuko kitur. Ten, kur prieš minutę stovėjo karuselė, žėlė laukinė aukšta ir tanki žolė. Arkados taip pat nebuvo; jos vietoj palei krantą susigrūdę gulėjo granito luitai. Bangos plovė apatinius ir pašėlusiai riaumodamos veržėsi į senus plyšius ir tarpus. Tiršta it plakta grietinėlė puta tiško į orą ir buvo išnešiojama vėjo.

Džekas įsižnybė į kairį skruostą. Smarkiai sužnybė. Ištryško ašaros, bet viskas liko kaip buvę.

- Tai tikra, - sušnibždėjo jis, ir į krantą sudužo kita banga, pakeldama baltą putą.

Staiga Džekas suprato, kad Pasivaikščiojimų aveniu liko... ar kažkas panašaus. Nuo iškyšulio, kur aveniu baigdavosi prie arkados tame "realiame pasaulyje", ėjo vežimų išvažinėtas kelias. Prasukęs pro iškyšulį ir išėjęs iš atrakcionų parko, kelias tęsėsi tolyn į šiaurę, virsdamas Arkadijos bulvaru. Šito kelio vidury augo žolės juosta, bet, iš visko sprendžiant, kelias buvo kai kada naudojamas.

Berniukas, vis dar su buteliu rankoje, pasisuko į šiaurę. Galvoje sušmėžavo mintis, kad kažkur, kitame pasaulyje Spidis laiko šito butelio kamštį.

Ar aš staiga ėmiau ir išnykau? Tikriausiai. Nieko sau!

Už kokių keturiasdešimt žingsnių pakelėje Džekas užtiko gervuogyną. Tarp spyglių glaudėsi didžiausios, tamsiausios ir iš pažiūros labai sultingos gervuogės, kokių anksčiau neteko matyti. Berniuko pilvas, ko gero, nepatenkintas "stebuklingu gėrimu", garsiai sugurgė.

Gervuogės? Rugsėjį?

Nesvarbu. Po to, kas nutiko šiandien (o dabar dar nėra dešimtos ryto), užtikti gervuoges rugsėjį atrodė taip pat lengva, kaip praryti aspirino tabletę nurijus durų rankeną.

Džekas ištiesė ranką, nuraškė saują uogų ir subėrė į burną. Gervuogės buvo neapsakomai saldžios, pasakiškai skanios. Šypsodamasis (pamėlusiomis lūpomis) ir galvodamas, kad išprotėjo, berniukas prisiskynė antrą saują... po to trečią. Nieko panašaus jis nebuvo valgęs, nors, pagalvojo jis vėliau, kaltos buvo ne vien uogos; iš dalies tai buvo dėl neįtikėtinai gaivaus oro.

Rinkdamas ketvirtą saują, vaikas įsidrėskė, tarytum krūmai įspėtų: užteks, jau pakaks. Jis nučiulpė giliausius įdrėskimus po nykščiu ir patraukė į šiaurę palei dvi vėžes, stengdamasis matyti viską vienu metu.

Jis sustojo už gervuogynų pažiūrėti į saulę, kuri atrodė mažesnė ir ryškesnė. Ar ji tikrai su oranžiniu apvadu kaip tuose viduramžių paveiksluose? Regis, taip. Ir...

Netikėtai visas mintis išsklaidė riksmas, gergždžiantis, nemalonus riksmas, lyg lėtai trauktum iš lentos surūdijusią vinį. Džekas atsigręžė gūždamasis ir plėsdamas akis.

Tai buvo žuvėdra - stebėtino, beveik neįtikėtino dydžio (bet tikra, gyva). Tiesą sakant, ji buvo erelio dydžio. Tupėjo pakreipusi glotnią baltą galvą į šoną. Lenktas kaip kabliukas snapas žiopčiojo. Paukštis plasnojo begaliniais sparnais, šiaušdamas žolę.

Po kurio laiko visai nesibaidydamas ėmė strikséti prie Džeko.

Džekas staiga išgirdo tolimą ragų melodiją ir be jokios priežasties pagalvojo apie savo mamą.

Jis žvilgtelėjo į šiaurę, ten, kur keliavo. Kažkaip tas garsas jį traukė, kėlė nepaaiškinamą norą skubėti. Tai buvo, pagalvojo jis vėliau (kai buvo laiko pagalvoti), tartum troškimas kažką tokio suvalgyti, ko nevalgei labai seniai - ledų, bulvių traškučių ar tako*. Nežinai, kol nepamatai, o kai pamatai, lieka tik neįvardijamas troškimas, erzinantis ir neduodantis ramybės.

Džekas išvydo vėliavas ir smaigą kažko, kas galėjo būti didelė palapinė - paviljonas.

Ten turi būti Alhambra, - pagalvojo jis, ir žuvėdra vėl suklykė. Berniukas atsigręžė ir sunerimo pamatęs, kad paukštis vos už šešių pėdų. Snapas prasižiojo parodydamas tą purvinai rausvą gerklę, Džekas nejučia prisiminė vakar dieną, žuvėdrą, kuri trenkė moliuską į akmenis ir sudorojo taip pat baisiai žiūrėdama. Šita žuvėdra jam šypsojosi - jokios abejonės. Kai pristriksėjo arčiau, Džekas užuodė sunkų tvaiką, sudvisusios žuvies ir supuvusių dumblių smarvę.

Žuvėdra sušnypštė ir vėl suplakė sparnais.

- Dink iš čia, - garsiai tarė Džekas. Jo širdis smarkiai varinėjo kraują, burna išdžiūvo, bet jis nenorėjo išsigąsti paukščio, net ir tokio didelio. - Nešdinkis!

Žuvėdra vėl prasižiojo... ir - o siaube! - gargiančiuose garsuose berniukas išgirdo žodžius... kažką panašaus į žodžius.

Ėvas irššššta Ekai... ėvas irššššššštta...

Mama miršta, Džekai...

Žuvėdra dar kartą nerangiai stryktelėjo jo link, kaulėtos kojos įsikibo į žolę, snapas žiopčiojo, juodos akys nepaleido berniuko. Nesuvokdamas, ką daro, Džekas pakėlė žalią buteliuką ir gurkštelėjo.

Ir vėl tas klaikus skonis privertė užsimerkti, o kai jis atsimerkė, pasijuto bukai dėbsąs į geltoną ženklą su bėgančių vaikų, berniuko ir mergaitės, siluetais. "Atsargiai, vaikai", skelbė tas ženklas. Žuvėdra (šįkart normalaus dydžio) suklykė ir pakilo, be abejonės, pasibaidžiusi staigaus Džeko atsiradimo.

---

* Ang. taco - į ploną blyną suvyniota mėsa, sūris ir tam tikros žalios daržovės, apipiltos aštriu padažu.

Jis apsižvalgė ir neįstengė susiorientuoti. Skrandis, pilnas uogų ir Spidžio stebuklingo gėrimo, vartėsi ir riaumojo. Kojų raumenis ėmė nemaloniai mausti. Jis šleptelėjo ant kelkraščio prie ženklo, kaukšteldamas dantimis.

Staiga berniukas pasilenkė tarp kojų ir prasižiojo, įsitikinęs, kad tuoj vems. Tačiau tik porą kartų žagtelėjęs pajuto, jog skrandis rimsta.

Tai dėl uogų, - pagalvojo jis. - *Jei ne tos uogos, mane tikrai supykintų*.

Vaikas pakėlė akis ir negalėjo patikėti tuo, ką mato. Teritorijose jis nenuėjo daugiau šešiasdešimties žingsnių išvažinėtu keliuku. Jis tuo įsitikinęs. Tarkim, jo žingsnis yra dvi pėdos... ne, dvi su puse pėdos, kad būtų tiksliau. Vadinasi, jis nuėjo ne daugiau pusantro šimto pėdų. Bet...

Berniukas pažiūrėjo per petį ir pamatė arką su stambiu raudonu užrašu: ARKADIJOS LINKSMYBIŲ ŠALIS. Nors Džeko regėjimas buvo normalus, užrašą vos įskaitė. "Alhambros" viešbutis su sodu iš priekio ir vandenynu iš užpakalio atsidūrė dešinėje.

Teritorijose jis nuėjo šimtą penkiasdešim pėdų.

Čia tai kažkaip virto puse mylios.

- O dangau, - sušnibždėjo Džekas Sojeris ir užsidengė akis ranka.

5

- Džekai! Džekai, vaikeli! Keliaujantis Džekai!

Spidžio balsas perrėkė garsų skalbimo mašinos su senu varikliu ūžimą. Džekas pakėlė galvą - ji atrodė neapsakomai sunki, o rankos ir kojos pavargusios - ir išvydo senutėlį "Internešnel Harvester" sunkvežimį, atriedantį pas jį. Namudiniai bortai, pritaisyti prie kėbulo, maskatavo į šonus kaip klibantis dantis. Automobilis buvo nuteptas šlykščia žalsvai žydra spalva. Už vairo sėdėjo Spidis.

Spidis įveikė kalvą, sutratėjo varikliu ir išjungė jį. Paskui skubiai išsirangė lauk.

- Ar viskas gerai, Džekai?

Džekas ištiesė draugui butelį.

- Tavasis stebuklingas gėrimas tikra bjaurybė, - ištarė jis vangiai.

Spidis atrodė įsižeidęs... paskui nusišypsojo.

- O kas tau sakė, kad vaistai turi būti skanūs, Keliaujantis Džekai?

- Rodos, niekas, - atsakė berniukas. Jis pajuto, kad po truputį, labai pamažu, grįžta jėgos ir nyksta dezorientacijos jausmas.

- Dabar tu tiki, Džekai?

Džekas linktelėjo.

- Ne, nieko nebus. Pasakyk garsiai.

- Teritorijos, - ištarė Džekas, - jos ten. Iš tikro. Aš mačiau paukštį... - vaikas nutilo ir krūptelėjo.

- Kokį paukštį? - susidomėjo Spidis.

- Žuvėdrą. Velniškai didelę žuvėdrą... - Džekas krestelėjo galvą.
- Ne, tu tuo nepatikėsi, - po to kurį laiką pamąstęs tarė: - Ne, tu patikėsi. Galbūt niekas kitas, išskyrus tave.

- Ar jis kalbėjo? Daugelis paukščių ten moka kalbėti. Bet dažniausiai tarškia kvailystes. Bet yra ir protingai kalbančių... nors dažniausiai jie meluoja.

Džekas pritardamas linksėjo galva. Jau vien girdėdamas, kad Spidis kalba apie tai, kaip apie absoliučiai racionalius ir suprantamus dalykus, jautėsi geriau.

- Manau, kad jis išties kalbėjo. Bet tarytum... - berniukas ieškojo tinkamo žodžio. - Mokykloje Los Andžele, kurią lankėme su Ričardu, buvo vienas vaikas, vardu Brendonas Liuisas. Jo kalba buvo sutrikusi, vos galėjai suprasti. Paukštis taip pat. Bet aš supratau, ką jis pasakė. Jis sakė, kad mano mama miršta.

Spidis uždėjo ranką vaikui ant pečių, ir abu valandėlę tylėdami pasėdėjo ant šaligatvio krašto. Po kurio laiko pasirodė išblyškęs ir liesas “Alhambros” viešbučio klerkas, įtariai žvelgiantis į visą pasaulį. Jis nešė didelį krepšį pašto. Spidis su Džeku nulydėjo jį akimis iki Arkadijos ir Pliažo gatvių kampo. Ten jis sukišo viešbučio korespondenciją į pašto dėžutę, grįždamas nudelbė juos žvilgsniu ir pasuko į pagrindinį taką, vedantį į viešbutį. Klerko viršugalvį vos buvo galima įžiūrėti virš tankios buksmedžių gyvatvorės.

Jie aiškiai išgirdo atsiveriančias ir užsitrenkiančias paradines duris, ir Džekas staiga suvokė, kokia apleista ši vieta rudenį. Tuščios plačios gatvės. Ilgas paplūdimys su plikomis it cukrinėmis kopomis. Dykas pasilinksminimų parkas, mašinėlės po brezentiniais užvalkalais, užkalinėtos būdelės. Atrodo, kad mama atvežė jį į vietą, kuri labai panaši į pasaulio kraštą.

Spidis užvertė galvą ir uždainavo aiškiu ir sodriu balsu:

- Mes per ilgai gulėjom čia... ir žaidėm... šitam senam mieste... o vasara prabėgo jau, taip taip, žiema jau artinas, artinas žiema, o aš jaučiu... kad kelias mane traukia...

Parko prižiūrėtojas nutilo ir pažvelgė į berniuką.

- Jauti, kad reikia keliauti, Keliaujantis Džekai?

Siaubas sukaustė kaulus.

- Manau, taip, - atsakė vaikas. - Jeigu tai padės. Padės mamai. Ar galiu jai padėti, Spidi?

- Gali, - niūriai pratarė negras.

- Bet...

- O, tų "bet" visa grandinė, - nutraukė jį Spidis. - Visas vežimas, Keliaujantis Džekai. Aš nežadu tau, kad tai bus malonus pasivaikščiojimas. Nežadu tau sėkmės. Negarantuoju, kad grįši namo gyvas, o jei ir grįši, kad sveiko proto. Tau teks daug numinti pačiam Teritorijose, nes jos daug mažesnės, pastebėjai?

- Taip.

- Aišku, turėjai. Nes paėjėjai mažumą keliuku, tiesa?

Džekas prisiminė klausimą, kurį norėjo anksčiau užduoti, ir nors jis buvo ne visai vietoj, trūks plyš norėjosi sužinoti atsakymą.

- Ar aš išnykau, Spidi? Ar matei, kaip aš išnykstu?

- Tu dingai štai taip, - pasakė Spidis ir pliaukštelėjo delnais.

Berniukas pajuto, kaip nejučia lūpas ištempia šypsena. Draugas jam irgi šypsojosi.

- Norėčiau kada taip pranykti misterio Balgo kompiuterių klasėje, - pasakė Džekas, ir Spidis sukikeno kaip vaikas. Džekas neišlaikė ir pats užsikrėtė juoku. Juoktis buvo gera, beveik taip pat gera, kaip valgyti tas gervuoges.

Po kelių minučių Spidis surimtėjo ir tarė:

- Yra priežastis, dėl ko tau reikia į Teritorijas, Džekai. Tau reikia kai ką pargabenti. Tai labai galingas daiktas.

- Ir jis yra tenai?

- A-ha.

- Jis gali išgelbėti mano mamą?

- Ją... ir tą kitą.

- Karalienę?

Spidis linktelėjo.

- Kas tai? Kur tas daiktas yra? Kada aš...

- Užteks! Liaukis! - Spidis iškėlė ranką. Jo lūpos šypsojosi, bet žvilgsnis buvo niūrus, beveik rūstus. - Ne viskas iš karto. Be to, Džekai, aš negaliu pasakyti to, ko pats nežinau... arba kas man uždrausta sakyti.

- Uždrausta? - apstulbo vaikas. - Kas...

- Štai tu vėl pradedi, - tarė Spidis. - Dabar klausykis, Keliaujantis Džekai. Tau reikia iškeliauti kuo greičiau, kol nepasirodė tas Bloutas ir neprikirpo...

- Sloutas.

- Taip, tas pats. Turi išvykti, kol jis čia neatvažiavo.

- Bet jis neduos ramybės mano mamai, - pasakė Džekas, svarstydamas mintyse, kodėl apie tai prakalbo. Gal tai tiesa arba pretekstas išvengti kelionės, kurią lyg užnuodytos mėsos gabalą pametėjo Spidis. - Tu jo nepažįsti! Jis...

- Pažįstu, - tyliai atsakė Spidis. - Nuo amžių jį pažįstu, Keliaujantis Džekai. O jis pažįsta mane. Jis nešioja mano randus. Jie paslėpti, bet yra. Tavo mama savimi pasirūpins. Bent jau turės kol kas. Nes tau reikia keliauti.

- Kur?

- Į vakarus, - paaiškino Lesteris Parkeris. - Nuo šio vandenyno prie kito.

- Ką? - suriko berniukas, išsigandęs to atstumo. O po to prisiminė ar tik ne prieš tris dienas per televizorių matęs, kaip vienas žmogus visai ramiai renkasi gardumynus delikatesų bufete apie trisdešimt penkis tūkstančius pėdų nuo žemės. Džekui bent porą tuzinų kartų teko skristi su mama nuo vienos pakrantės į kitą ir netgi patiko, kad skrendant iš Niujorko į Los Andželą diena tęsiasi šešiolika valandų. Tarsi apgautum laiką. Ir taip paprasta.

- Ar galėsiu skristi? - pasiteiravo jis draugo.

- Ne! - bemaž sustaugė Spidis, o jo vyzdžiai išgąstingai išsiplėtė. Jis nutvėrė Džeką stipria ranka už peties. - Jokiu būdu nekilk į orą! Tau negalima! Jeigu ore užsimanysi persikelti į Teritorijas...

Daugiau jis nieko nepasakė, bet ir nereikėjo. Džekas staiga išvydo save krentantį iš giedro, be mažiausio debesėlio dangaus; klykiančią berniuko figūrėlę su džinsais ir raudonai baltai dryžuota regbio palaidine. Desantininką be parašiuto.

- Tu turi eiti pėsčias, - pasakė Spidis. - Ir išnaudoti viską, ką gali. Bet turi būti atsargus, nes daug kas ten tau nepažįstama. Sutiksi

bepročių, iškrypėlių, kurie norės tave pakibinti, ar nusikaltėlių, norinčių tave nudaigoti. Bet kai kurie yra tikri Svetimšaliai, Keliaujantis Džekai. Tai žmonės, stovintys ant dviejų pasaulių - jie nelyginant dviveidis Janas*. Bijau, kad jie sužinos apie tavo atvykimą labai greitai. Ir tykos.

- Ar jie... - Berniukas užsikirto. - Dvyniai?

- Kai kurie taip. Kai kurie - ne. Daugiau kol kas negaliu pasakyti. Bet tu turi pasistengti kirsti žemyną. Pasiekti kitą vandenyną. Keliausi Teritorijose, todėl bus greičiau. Paimk gėrimą...

- Aš jo nekenčiu!

- Tai kas, kad nekenti, - nukirto Spidis. - Tu pasieksi vandenyną ir susirasi tokią vietą - kitą "Alhambrą". Tau reikės ten patekti. Tai baisi, bloga vieta. Bet turi ten nukakti.

- Kaip aš ją rasiu?

- Ji pašauks tave. Išgirsi garsiai ir aiškiai, sūnau.

- Kodėl? - paklausė Džekas. Jis suvilgė liežuviu lūpas. - Kodėl man reikia ten keliauti, jeigu vieta tokia bloga?

- Todėl, - atsakė Spidis, - kad ten yra Talismanas. Kažkur toje kitoje "Alhambroje".

- Nesuprantu, ką čia šneki!

- Suprasi, - nuramino Lesteris Parkeris. Jis atsistojo, paėmė berniuką už rankos. Džekas pakilo. Abu stovėjo vienas priešais kitą; senas negras ir baltasis berniukas.

- Paklausyk, - tarė Spidis. Jo balsas įgavo lėtą ritmą. - Talismanas bus tau įteiktas. Nei per didelis, nei per mažas, panašus į krištolo rutulį. Keliaujantis Džekai, o Keliaujantis Džekai, vyksi į Kaliforniją jo pargabenti. Bet užduotis nelengva, tai tavo kryžius: išmesi jį, Džekai, ir viskas pražus.

- Nesuprantu, apie ką tu kalbi, - nusigandęs pakartojo Džekas. - Turi...

- Ne, - atrėžė negras, - man dar reikia šįryt pabaigti taisyti tą karuselę, Džekai, štai ką aš turiu. Daugiau nėra kada aušinti burnos. Aš turiu grįžti, o tu turi keliauti pirmyn. Daugiau dabar nepasakysiu. Manau, dar susitiksime. Čia... arba tenai.

- Tai ką man daryti? - sušuko berniukas, kai draugas įsėdo į sunkvežimio kabiną.

---

* Janas - sen. romėnų durų ir laiko, pradžios ir pabaigos dievas, vaizduojamas su dviem veidais, pasuktais į priešingas puses.

- Pradžiai žinai pakankamai, - atsakė Spidis. - Tau reikia rasti Talismaną. Jis pasikvies pas save.

- Aš net nežinau, koks tas Talismanas!

Lesteris Parkeris nusijuokė ir įjungė degimą. Sunkvežimis atgijo ir atsikosėjo melsvu dūmų kamuoliu.

- Pasižiūrėk į žodyną! - riktelėjo Spidis ir įjungė atbulinį bėgį. Paskui pavažiavęs atgal apsisuko ir neilgai trukus burzgė Arkadijos "Linksmybių šalies" link. Džekas stovėjo prie šaligatvio ir lydėjo jį akimis. Dar niekad gyvenime jis nesijautė toks vienišas.

Džekas ir Lili

1

Kai Spidžio sunkvežimis išsuko iš kelio ir dingo už atrakcionų parko arkos, Džekas pajudėjo viešbučio link. Talismanas. Kita "Alhambra". Kito vadenyno pakrantėje. Širdis atrodė ištuštėjusi. Be draugo šalia užduotis atrodė milžiniška, neįveikiama; ir nesuprantama taip pat. Kol Spidis kalbėjo, Džekas *beveik* suprato užuominų, įspėjimų bei nurodymų raizgalynę. Dabar, atrodo, liko tik raizgalynė. O Teritorijos vis dėlto yra iš tikro. Jis stengėsi nepaleisti šito įsitikinimo, laikyti kuo arčiau prie savęs; tai šildė ir šaldė jo širdį vienu metu. Tai reali vieta, ir jis keliaus ten dar kartą. Net jei jis dabar nieko gerai nesupranta, net jei bus nieko neišmanantis piligrimas - vis vien keliaus. Dabar reikėjo tik įtikinti mamą."Talismanas", - tarė jis sau, imdamas žodį už daiktą, ir perkirtęs tuščią Pasivaikščiojimų aveniu užšoko laipteliais ant tako tarp gyvatvorių. Viešbučio vestibiulyje pasitikusi tamsa, kai užsivėrė durys, išgąsdino jį. Vaikas pasijuto ilgame urve, kur reikėjo deglo pasišviesti. Išblyškęs klerkas sėdėjo už ilgo registracijos stalo ir skersakiavo į Džeką. Berniukas perskaitė jo žvilgsnį ir nusisuko. Nors tame žvilgsnyje buvo panieka, Džekas pasijuto stipresnis, pajuto pasitikėjimą savimi.

Jis nužingsniavo liftų link neskubėdamas, išpūsta krūtine. *Tąsaisi su juočkiais, a? Leidi jiems kabinėtis*? Liftas leidosi žemyn it di-

delis apsunkęs paukštis, atsivėrė durys, ir Džekas įžengė vidun. Tada apsisuko paspausti mygtuko, kuriame švietė 4. Tarnautojas vis dar šmėksojo lyg pamėklė už stalo ir siuntė protinius signalus. *Negrofilas, negromanas (tau patinka, vaiki? Karštas ir juodas, kaip tik tau, a?*). Durys užsidarė. Skrandis ūžtelėjo žemyn, ir liftas ėmė kilti.

Neapykanta liko vestibiulyje: vos tik liftas pakilo virš pirmo aukšto, oras tapo gaivesnis. Dabar reikėjo pasakyti mamai, kad jis vienas turi keliauti į Kaliforniją.

Tik neleisk dėdei Morganui pasirašyti jokių dokumentų vietoj tavęs...

Išėjęs iš lifto Džekas pirmą kartą susimąstė, ar Ričardas Sloutas supranta, kas iš tikro yra jo tėvas.

2

Jis praėjo tuščius žibintus ir laivelių, plaukiančių putojančia jūra, paveikslus. Durys į 408 numerį buvo praviros, matėsi kraštas šviesaus kilimo. Ant sienos krito nuo svetainės lango atsispindėjęs šviesos stačiakampis.

- Ei, mama, - žengdamas į kambarį tarė Džekas. - Tu palikai duris atviras, kas...

Kambaryje nieko nebuvo.

- ... atsitiko? - paklausė jis baldų.

- Mama? - kambaryje viešpatavo netvarka: perpildyta peleninė, ant kavos staliuko nebaigta vandens stiklinė.

Šįsyk, pažadėjo sau Džekas, jis nepanikuos.

Pamažu apsižvalgė. Jos miegamojo durys atidarytos, kambarys tamsus kaip vestibiulis, nes ji taip niekad ir neatitraukdavo užuolaidų.

- Ei, žinau, kad tu čia, - pasakė berniukas ir nuėjęs per mamos miegamąjį pabeldė į vonios duris. Atsakymo neišgirdo. Džekas atidarė duris: rausvas dantų šepetėlis ant kriauklės, vienišas plaukų šepetys guli ant tualetinio staliuko. Tarp šerelių įstrigę keli šviesūs plaukai. Laura De Luizian, - pasigirdo balsas Džeko galvoje. Vaikas iššoko iš vonios kambario - tas vardas kirto kaip gyvatė.

- O, daugiau ne, - pasakė jis sau. - Kur ji galėjo nueiti?

Bet jis jau matė tai.

Matė tai, kai ėjo į savo miegamąjį, matė, kai atidarė jo duris ir nužvelgė sujauktą lovą, krūvelę knygų, ant staliuko susuktas į mazgelį kojines. Regėjo tikrindamas savo vonios kambarį, kur prie kriauklės gulėjo išmėtyti rankšluosčiai.

Morganas Sloutas įsiveržia pro duris, stveria mamą už rankų ir velka laiptais žemyn...

Džekas sugrįžo į svetainę ir patikrino po sofa.

... ištempia pro šonines duris, grūda į automobilį, o jo akys ima virsti geltonomis...

Džekas pakėlė telefono ragelį ir susuko "0".

- Čia... e... Džekas Sojeris, iš... e... keturi šimtai aštunto kambario. Ar mama nepaliko man kokios nors žinutės? Ji turėjo būti čia... bet kažkodėl... e...

- Aš pažiūrėsiu, - atsakė mergina, ir Džekas mėšlungiškai gniaužė ragelį, kol ji sugrįžo. - Keturi šimtai aštuntam jokios žinutės, apgailestauju.

- O keturi šimtai septintam?

- Tas pats skyrelis, - paaiškino mergina.

- Tai galbūt pas ją prieš kokią valandą ar panašiai buvo kokių nors lankytojų? Ar buvo kas nors atėję šįryt? Pas ją, turiu galvoje.

- Tai žino registratūra, - atsakė mergina. - Negaliu pasakyti. Ar norite, kad pasiteiraučiau?

- Būkit gera, - paprašė Džekas.

- Džiaugiuosi, kad kuo nors galiu būti naudinga šitame morge, - pasakė mergina. - Luktelkit.

Dar viena kankinanti minutė. Mergina grįžo ir pranešė:

- Jokių lankytojų. Gal ji paliko raštelį kur nors jūsų kambariuose.

- Gerai, aš paieškosiu, - atsakė Džekas ir padėjo ragelį. Ar tas klerkas nemelavo? Ar tik nepadavė Morganas Sloutas rankos su susuktu dvidešimties dolerių banknotu minkštame delne? Tą berniukas taip pat matė.

Jis susmuko ant kušetės ir stengėsi užgniaužti erzinantį troškimą patikrinti po pagalvėmis. Aišku, kad dėdė Morganas negalėjo įsibrauti į jų numerį ir pagrobti mamą - jis dar Kalifornijoje. Bet jis galėjo ką nors atsiųsti. Tuos, apie kuriuos kalbėjo Spidis, Svetimšalius, stovinčius viena koja abiejuose pasauliuose.

Daugiau kambary Džekas negalėjo tverti. Jis pašoko nuo kušetės ir išėjo į koridorių, uždaręs paskui save duris. Paėjęs kelis žingsnius

apsisuko, grįžo, atrakino duris savo raktu. Palikęs colio plyšį, nuskubėjo prie liftų. Gali būti, kad mama išeidama nepasiėmė rakto. Nuėjo į parduotuvę vestibiulyje, į kioską žurnalo ar laikraščio.

Kurgi ne. Jis nematė jos skaitant laikraščio nuo vasaros pradžios. Visos žinios, kurios ją domino, buvo perduodamos vietinio radijo.

Tuomet išėjo pasivaikščioti.

Taip, pasimankštinti ir giliai pakvėpuoti. Arba užsiimti joga, o galbūt Lili Kavano staiga užsimanė nubėgti šimtą jardų. Sustatė pliaže kliūtis ir ruošiasi kitoms Olimpinėms žaidynėms...

Kai liftas išleido jį vestibiulyje, Džekas žvilgtelėjo į krautuvėlę. Prie prekystalio sėdinti pagyvenusi šviesiaplaukė moteris dirstelėjo pro akinių viršų. Iškamšos, nedidelė šūsnis plonų laikraščių, vitrina su visokių kvapų lūpdažiais. Ant sienos kyšo "People", "Us" ir "New Hampshire Magazine".

- Atsiprašau, - pasakė Džekas ir apsisuko. Akys užkliuvo už bronzinės lentelės šalia kuplaus prislėgto paparčio... *pradėjo silpti ir tuojau mirs.*

Pardavėja atsikrenkštė. Džekas susigriebė, kad spokso į tuos Danielio Vebsterio žodžius jau kelias minutes.

- Kuo galiu padėti, - pasigirdo moters balsas už nugaros.

- Prašau atleisti, - pakartojo Džekas ir nuskubėjo į vestibiulio vidurį. Tas nepakenčiamas klerkas kilstelėjo antakį, po to pasisuko šonu ir ėmė stebėti tuščius laiptus. Berniukas prisivertė prieiti.

- Misteri, - kreipėsi jis, priėjęs prie stalo. Tarnautojas apsimetė, kad laužo galvą, kokia Šiaurės Karolinos sostinė arba ko daugiausia eksportuoja Peru. Kakta buvo suraukta: tuoj tuoj prisimins, neduokdie sukliudyti.

Bet tai buvo vaidyba, Džekas žinojo tai ir tarė:

- Gal galėtumėt man padėti?

Vyras pagaliau teikėsi pažiūrėti.

- Priklausomai nuo to, kokios pagalbos reikia, sūneli.

Džekas nutarė ignoruoti paslėptą pašaipą.

- Ar nematėte visai neseniai išeinančios mano mamos?

- Kas yra "visai neseniai"? - dabar pašaipa buvo beveik nepridengta.

- Ar matėte, kaip ji išėjo? Štai ir viskas, ko aš norėjau paklausti.

- Išsigandai, kad ji matė tave su draugeliu, susikibusius už rankyčių?

- Viešpatie, koks jūs suskis, - atkirto Džekas. - Ne, aš to nebijau. Tik noriu sužinoti, ar ji išėjo. Nebūkit suskis, atsakykit, - berniukas išraudo ir pajuto, kaip rankos gniaužiasi į kumščius.

- Na, gerai jau, ji išėjo, - atsakė klerkas, traukdamasis prie spintos su skyreliais laiškams. - Bet tu geriau prikąsk liežuvį, bernaiti. Ir atsiprašyk, mažasis misteri Sojeri. Aš taip pat turiu akis. Ir kai ką žinau.

- Galvokite, ką kalbate, o aš galvosiu, ką daryti, - prisiminė Džekas seną tėvo frazę. Gal ji nelabai tiko šioje situacijoje, bet ji jam patiko. Klerkas nepatenkintas sumirksėjo.

- Gali būti, kad ji išėjo į sodą, negaliu pasakyti, - niūriai ištarė vyras, bet Džekas jau lėkė prie durų.

Motelių meilutės ir "B" kategorijos filmų Karalienės sode priešais viešbutį nesimatė, - akimirksniu padarė išvadą berniukas. Jis ir taip žinojo, nes būtų ją sutikęs pakeliui į viešbutį. Be to, Lili Kavano nemėgo klaidžioti po sodus; tai buvo jai dar mažiau būdinga negu bėgioti su kliūtimis pliaže.

Pasivaikščiojimų aveniu burzgė kelios mašinos. Gal mamai parūpo Spidis, ji nutarė susipažinti su nauju sūnaus bičiuliu ir nuėjo į atrakcionų parką? Bet Džekas negalėjo jos įsivaizduoti "Arkadijoje" kaip ir sodelyje. Jis pasisuko labiau tikėtinon pusėn - į miestelį.

Ryškiai dažytų krautuvėlių eilę už aukštos ir tankios viešbučio gyvatvorės pradėjo "Arkadijos arbatinė" ir "Džemo krautuvėlė". Pastaroji ir dar "Naujosios Anglijos vaistinė" buvo vienintelės parduotuvėlės, kurios dirbo ir po Darbo dienos. Džekas dvejodamas stypsojo ant sutrupėjusio šaligatvio. Arbatinėje, juo labiau universalinėje, būtų neįprasta išvysti Motelių meilutę. Bet kadangi tai buvo pirma iš vietų, kur reikėjo patikrinti, jis priėjo prie vitrinos ir žvilgtelėjo vidun.

Prie kasos sėdėjo ir rūkė moteris sukeltais į viršų plaukais. Padavėja rausva dirbtinio šilko suknute stovi atsišliejusi į galinę sieną. Po to Džekas arbatinės gale pastebėjo senutę, keliančią prie burnos puodelį. Ji buvo viena. Berniukas stebėjo, kaip grakščiai ji padeda puodelį ant lėkštutės, paskui sužvejoja rankinuke cigaretę, ir pajutęs silpnumą Džekas pažino savo mamą. Po akimirkos senyvo amžiaus įspūdis dingo.

Bet Džekas įsiminė jį ir jautėsi lyg žiūrįs pro bifokalinius akinius: matė tame pačiame kūne ir Lili Kavano Sojer, ir trapią senutę.

Džekas tyliai atidarė duris, bet vis tiek kliudė varpelį, kurį nujautė esant. Blondinė prie kasos linktelėjo ir nusišypsojo. Padavėja išsitiesė ir pataisė suknelę. Mama atrodė nuoširdžiai nustebusi, po to nusišypsojo.

- Na, Džekai Keliauninke, tu toks aukštas, jog pamaniau, kad prie durų stovi tavo tėvas, - pasakė ji. - Kartais pamirštu, kad tau tik dvylika.

3

- Tu pavadinai mane Džeku Keliauninku, - pasakė atitraukdamas kėdę ir sėsdamas Džekas.

Mamos veidas buvo kreidos baltumo, o tamsūs ratilai po akimis priminė mėlynes.

- Ar tėtis tavęs taip nevadino? Kaip tik dabar prisiminiau. Tu visą rytą nenustygai vietoje.

- Jis vadino mane Džeku Keliauninku?

- Kažkaip panašiai... tikrai vadino. Kai buvai mažytis. Keliaujantis Džekas, - ištarė ji įsitikinusi. - Štai kaip. Supranti, jis vadindavo tave Keliaujančiu Džeku, kai pamatydavo drožiantį per pievelę. Buvo juokinga. Beje, aš palikau duris atviras. Nežinojau, ar pasiėmei savo raktą.

- Mačiau, - burbtelėjo Džekas, vis dar narstydamas naujieną, kurią taip paprastai pasakė mama.

- Pusryčiausi? Aš tame viešbutyje negalėjau prisiversti ką nors suvalgyti.

Priėjo oficiantė.

- Ko pageidausite? - pakėlė savo bloknotėlį.

- Kaip žinojai, kad rasiu tave čia?

- O kur dar galėjau eiti? - logiškai atsakė mama ir paprašė merginos: - Duokit jam trigubą porciją. Jis ištįsta po colį per dieną.

Džekas atsilošė. Kaip jam tai pradėti?

Mama smalsiai pažvelgė į jį, ir Džekas prabilo. Juk turėjo.

- Mama, jeigu aš kuriam laikui išvykčiau, ar susitvarkytum viena?

- Kaip suprasti "susitvarkytum"? Ir ką reiškia "išvykčiau"?

- Ar galėsi... ach, ne, ar sugebėsi apsiginti nuo dėdės Morgano?

- Aš galiu susitvarkyti su seniu Sloutu, - atsakė ji įtemptai šypsodamasi. - Bent jau kol kas. Kur tu lenki, Džekai? Tu niekur nevažiuosi.

- Privalau, - atšovė jis. - Patikėk.

Tada jis suprato, kad kalba kaip vaikas, kaulydamas žaislo. Laimė, pasirodė padavėja su skrebučiais ir stikline pomidorų sulčių. Jis minutei nusuko akis, o kai vėl pažiūrėjo, mama tepė ant skrebučio uogienę.

- Aš turiu keliauti, - pakartojo jis. Mama padavė skrebutį. Matėsi, jog ji įtemptai galvoja, bet nieko nesako.

- Kurį laiką pabūsi be manęs, mama, - kalbėjo berniukas toliau. - Aš bandysiu tau padėti. Štai kodėl man reikia išvykti.

- Padėti man? - paklausė ji, ir jos nuostaba, pajuto Džekas, buvo ne visai nuoširdi.

- Aš noriu pabandyti išgelbėti tavo gyvybę.

- Ir tai viskas?

- Aš galiu tai padaryti.

- Gali išgelbėti man gyvybę. Labai įdomu, Džeki. Tai gera idėja. Ar niekad negalvojai užsiimti tinklo programavimu? - ji padėjo ant stalo raudonai išteptą peilį. Išplėstos akys išreiškė pašaipą, bet po dirbtiniu nesupratimu Džekas matė du dalykus. Siaubo blyksnį ir neryškią, vos įžiūrimą vilties kibirkštėlę, kad jam vis dėlto gali pasisekti.

- Net jeigu uždrausi man, aš vis tiek keliausiu. Todėl geriau sutik.

- O, koks nuostabus sandėris. Ypač, kai aš nė nenutuokiu, apie ką tauški.

- Man rodos, kad žinai arba bent įtari, mama. Nes tėtis puikiai suprastų, apie ką aš kalbu.

Jos skruostai paraudo, lūpos virto plyšeliu.

- Tai nesąžininga, Džeki. Negali griebtis to, ką Filas galėjo žinoti kaip ginklą prieš mane.

- Ką jis žinojo, o ne galėjo žinoti.

- Tu kalbi absoliučias sapaliones, sūneli.

Padavėja, dedanti Džekui kiaušinienę, keptas bulves ir dešrelės griežinėlius, demonstratyviai sušnarpštė. Kai ji nukrypavo į šoną, mama truktelėjo pečiais.

- Ko gero, man nepavyko surasti tinkamų argumentų tave atkalbėti. Bet sapalionės vis tiek lieka sapalionės, kad ir ką besakytum.

- Aš tave išgelbėsiu, mama, - pakartojo Džekas. - Ir todėl man reikia toli keliauti, kad pargabenčiau tai, kas tą padarys. Aš apsisprendžiau.

- O, kad aš žinočiau, apie ką tu kalbi.

Eilinis pokalbis, tarė sau Džekas, visiškai eilinis, lyg prašytum leidimo likti kelias naktis draugo namuose. Jis perpjovė dešros griežinėlį per pusę ir įsikišo vieną dalį į burną. Spidžio butelis svėrė kišenę it akmuo.

- Aš taip pat norėčiau, kad elgtumeisi taip, lyg girdėtum trumpas žinutes, kurias atsiųsiu, nesvarbu, kad jos pasirodys kvailos.

Džekas vangiai sužiaumojo kiaušinienę ir įsidėjo į burną traškančių sūrių bulvių.

Lili sudėjo rankas ant kelių. Kuo ilgiau jis tylės, tuo geriau mama klausysis, kai ims kalbėti. Džekas vaidino labai užsiėmusį savo pusryčiais (kiaušinienė dešra bulvės, dešra bulvės kiaušinienė, bulvės kiaušinienė dešra), kol pajuto, kad dar truputį - ir mama ims rėkti.

Tėvas vadino mane Keliaujančiu Džeku, - mąstė berniukas. - *Teisingai, taip, taip ir turėjo būti.*

-Džekai...

- Mama, - tarė jis, - juk tėtis retkarčiais skambindavo tau iš labai toli, nors tau atrodė, kad jis mieste?

Mama kilstelėjo antakius.

- Ir ar kartais... e... nenueidavai į kambarį pamaniusi, jog jis ten, *įsitikinusi*, kad jis ten, - o nerasdavai?

Tegu pamąsto apie tai.

- Ne, - atsakė mama.

Abu negirdom nuleido neiginį.

- Beveik niekad.

- Mama, net man taip būdavo, - pasakė Džekas.

- Tai visada galima paaiškinti, žinai, kad galima.

- Mano tėtis, pati žinai, visad galėjo paaiškinti, ką tik nori. Ypač tai, kas iš tikro negali būti paaiškinta. Jam tas labai sekėsi. Kaip tik dėl tos priežasties jis buvo toks geras agentas.

Mama vėl nutilo.

- Ką gi, aš žinau, kur jis buvodavo, - kalbėjo toliau berniukas. - Esu ir pats ten buvęs. Šį rytą. Ir jeigu iškeliausiu ten vėl, galiu pabandyti išgelbėti tau gyvybę.

- *Tau nereikia gelbėti mano gyvybės, niekam nereikia jos gelbėti,* - sušnypštė jo mama. Džekas nuleido akis į tuščią savo lėkštę ir kažką burbtelėjo. - Ką sakei? - paklausė ji.

- Sakiau, manau, kad reikia, - jų žvilgsniai susitiko.

- Įdomu būtų sužinoti, kaip tu ruošiesi gelbėti mano gyvybę.

- Negaliu atsakyti. Nes pats kol kas gerai nesuprantu. Mama, dabar aš juk nelankau mokyklos... leisk man pamėginti. Gal tai tetruks tik kokią savaitę.

Ji pakėlė antakius.

- Gali būti, kad ir ilgiau, - prisipažino Džekas.

- Manau, kad iš proto išsikraustei, - tarė mama. Bet jis matė, kad širdyje ji norėjo tuo tikėti, ir kiti žodžiai tai patvirtino. - Jeigu - *jeigu* - aš būsiu tokia kvaila ir leisiu tau imtis tos beprotiškos išmonės, kaip man žinoti, kad tau negresia pavojus?

- Tėtis visuomet grįždavo, - pabrėžė Džekas.

- Jau geriau rizikuosiu savo gyvybe negu tavo, - pareiškė ji, ir ši tiesa pakibo tarp jų kelias ilgas minutes.

- Paskambinsiu, kai galėsiu. Bet nesijaudink per daug, jei porą savaičių nesulauksi mano skambučio. Aš grįšiu, kaip visada grįždavo tėtis.

- Visa tai kažkokia beprotystė, - pasakė mama. - Ir aš tokia pati. Kaip tu pateksi į tą vietą, kur ruošiesi keliauti? Ir kur ji yra? Ar turi pinigų?

- Turiu viską, ko man reikia, - patikino Džekas, trokšdamas, kad ji neimtų detaliau aiškintis pirmų dviejų klausimų. Tyla noko, noko, galiausiai berniukas tarė:

- Manau, kad daugiausia man teks eiti pėsčiomis. Bet daugiau negaliu pasakyti, mama.

- Keliaujantis Džekas, - pasakė ji. - Beveik patikėjau...

- Taip, - patvirtino berniukas. - Taip, - jis linksėjo. *Visai gali būti,* - mąstė jis, - *kad tu žinai kai ką, ką žino ji, tikroji Karalienė, ir kaip tik todėl taip lengvai sutikai.* - Tai gerai. Aš irgi tikiu. Vadinasi, taip turi būti.

- Ką gi... jei jau sakai, kad keliausi ir be mano sutikimo...

- Tikrai keliausiu.

- ... tada tikriausiai nesvarbu, ką aš pasakysiu, - ji pažiūrėjo griežtai. - Bet vis dėlto svarbu. Aš žinau. Noriu, kad grįžtum, kai tik galėsi, sūneli. Tu juk neiškeliausi tuojau pat, tiesa?

- Turiu keliauti, - berniukas giliai įkvėpė. - Taip. Aš išvykstu tuoj pat. Kai atsisveikinsiu su tavimi.

- Aš beveik patikėjau šitais paistalais. Gerai jau, esi Filo Sojerio sūnus. Tu juk nesusiradai kokios nors čionykštės mergaitės, a?.. - mama gręžė akimis. - Ne. Nesusiradai. Gerai. Gelbėk mane. Viso gero.

Ji papurtė galvą. Džekui pasirodė, kad mamos akys neįprastai žaižaruoja.

- Jei jau susiruošei, nešdinkis iš čia, Džeki. Paskambink man rytoj.

- Jei galėsiu, - berniukas atsistojo.

- Jei galėsi. Aišku. Atleisk man, - mama išsiblaškiusi žiūrėjo žemyn. Ant skruostų žydi raudonos dėmės.

Džekas pasilenkė ir pabučiavo ją, bet ji tik mostelėjo ranka. Padavėja stebėjo jųdviejų atliekamą spektaklį. Nepaisant mamos žodžių, Džekas jautė, kad privertė ją perpus patikėti; kitaip tariant, ji nebežinojo, kuo toliau tikėti.

Akimirką ji įsistebeilijo į sūnaus veidą, ir jis vėl pastebėjo blizgesį jos akyse. Pyktis, ašaros?

- Būk atsargus, - ištarė ji ir pakvietė padavėją.

- Aš myliu tave, - pasakė Džekas.

- Niekada to nepamiršk, - dabar ji beveik šypsojosi. - Keliauk, Džekai. Paskubėk, kol nesupratau, kokia tai beprotystė.

- Dingstu, - pasakė jis ir išdrožė iš kavinės. Berniukas jautė spaudimą galvoje, tarsi kaulai staiga užaugo ir pasidarė per dideli juos aptempiantiems raumenims. Verianti geltona saulė žeidė akis. Durys užsitrenkė sekundę po varpelio skimbtelėjimo. Jis sumirksėjo, paskui nėrė per gatvę, nežiūrėdamas mašinų. Pasiekęs šaligatvį, Džekas suprato, kad teks grįžti į numerį drabužių. Mama tebesėdėjo arbatinėje, kai jis traukė aukštas paradines viešbučio duris.

Klerkas žengė atbulas ir rūsčiai nudelbė. Vieną akimirką vaikas pajuto nuo jo sklindantį kažkokį jausmą, bet po sekundės negalėjo prisiminti, kodėl tarnautojas taip stipriai reaguoja į jo pasirodymą. Pokalbis su mama - daug trumpesnis negu galėjo tikėtis - atrodė užsitęsęs kelias dienas. Prieš tą amžinybę, kurią praleido arbatinėje, jis pavadino klerką suskiu. Ar reikėtų atsiprašyti? Džekas jau neprisiminė, dėl ko susižodžiavo su klerku...

Mama pritarė jo kelionei, išleido, ir atremdamas kryžminę senio žvilgsnio ugnį Džekas pagaliau suprato kodėl. Jis neminėjo Talis-

mano, nieko neaiškino, bet ir priešingu atveju, jeigu jis būtų prabilęs apie šitą beprotišką savo misijos aspektą, mama būtų sutikusi. Net jeigu jis pasakytų, jog keliauja parnešti pėdos dydžio peteliškę, kurią paskui keps orkaitėje, ji būtų sutikusi ją suvalgyti. Tai ironiškas, bet neabejotinas pritarimas. Iš dalies tai atskleidė jos baimės mastą, ji stvėrėsi už menkiausio šiaudelio.

Stvėrėsi, nes kažkaip suprato, jog tai ne šiaudelis, o mūras. Mama davė leidimą keliauti, kadangi širdies gilumoje žinojo apie Teritorijas.

Ar ji kada nors pabudo vidury nakties su mintyse skambančiu vardu *Laura De Luizian*?

Pakilęs į savo numerį, Džekas ėmė be atodairos kimšti į kuprinę drabužius: viską, ką rado stalčiuje ir kas atrodė nelabai didelis. Marškinius, kojines, megztinį, šortus. Susuko į ritinį džinsus, sugrūdo, bet kai apsižiūrėjo, kad kuprinė pasidarė nepakeliamai sunki, išmetė beveik visus marškinius ir kojines. Megztinis taip pat buvo atmestas. Paskutinę minutę Džekas prisiminė dantų šepetuką. Paskui persimetė kuprinės diržus per petį - ne per sunki. Su tais keliais svarais jis galės keliauti visą dieną. Džekas valandėlę tiesiog pastovėjo kambaryje, nepaprastai stipriai pajusdamas, kad nėra su kuo atsisveikinti. Mama negrįš į numerį, kol nebus tikra, kad jis išėjo: pamačiusi jį, lieptų likti namie.Negalėjo pasakyti sudie šiems trims kambariams kaip savo namui, kurį mylėjo; viešbučių kambariai be emocijų išgyvena išsiskyrimus. Galiausiai jis nuėjo prie telefono ir užrašė ant plonyčio kaip kiaušinio lukštas lapelio bloknote tris eilutes, kurias norėjo ištarti labiausiai:

Ačiū
Aš myliu tave
ir grįšiu

4

Džekas traukė Pasivaikščiojimų aveniu blankioje šiaurinės saulės šviesoje ir svarstė, kur jam derėtų... išnykti. Taip, pats tinkamiausias žodis. Ir ar reikėtų dar kartą susitikti su Spidžiu prieš iškeliaujant į Teritorijas. Jis jautė, kad turi pasikalbėti su draugu, nes

tiek mažai žino, kur vyksta, ką gali susitikti, ko ieško... jis primena krištolo rutulį. Negi tik tiek Spidis ketino pasakyti apie Talismaną? Tik tiek ir dar įspėjimą jo neišmesti? Džekui beveik darėsi silpna, kad jis taip nepasiruošęs, lyg eitų laikyti baigiamojo egzamino iš kurso, kurio niekad nelankė.

Jis taip pat jautė, kad gali išnykti ten, kur stovi, ir baisiai nekantravo pradėti, pagaliau imtis to, pajudėti. *Jam reikia grįžti į Teritorijas*, - staiga suvokė berniukas. Ta mintis aiškiai švytėjo dvejonių ir svarstymų chaose. Džekas norėjo įtraukti to oro, troško jo. Teritorijos, bekraštės lygumos su grandine neaukštų kalnų kvietė jį, traukė lankos su aukšta žole ir per jas garmantys upeliai. Visas Džeko kūnas ilgėjosi to peizažo. Gal net būtų išsitraukęs butelį ir nurijęs atgrasaus skysčio gurkšnį, jeigu nebūtų išvydęs į medį atsirėmusio butelio savininko. Jis sėdėjo sudėjęs ant kelių rankas. Šalia pūpsojo didžiulis maisto krepšys, o ant jo - gigantiškas sumuštinis, regis, su kepenine dešra ir svogūnais.

- Tu iškeliauji, - tarė Spidis su šypsena. - Matau, kad išsiruošei. Atsisveikinai su visais? Ar tavo mama žino, kad nebūsi kurį laiką namie?

Džekas linktelėjo, negras ištiesė sumuštinį.

- Alkanas? Imk, man vienam jis per didelis.

- Aš pavalgiau, - atsakė berniukas. - Džiaugiuosi, kad galėsiu atsisveikinti su tavimi.

- Senis Džekas nerimsta, nekantrauja lėkti, - pasakė Spidis, linguodamas galvą. - Berniukas tuoj dings.

- Spidi?

- Tik neišrūk be kelių daiktų, kuriuos tau atnešiau. Jie šitame maiše, nori pažiūrėti?

- Spidi?

Negras pažvelgė į vaiką iš apačios.

- Ar žinai, kad mane tėtis vadino Keliaujančiu Džeku?

- O, man regis, kažką esu girdėjęs, - atsakė Spidis plačiai išsišiepdamas. - Eikš čia, pažiūrėk, ką atnešiau. Be to, juk turiu pasakyti tau, kur keliauti iš pradžių, ar ne?

Lengviau atsidusęs, Džekas priėjo prie medžio. Prižiūrėtojas pasidėjo sumuštinį ant kelių ir prisitraukė maišelį arčiau.

- Linksmų Kalėdų, - ištarė jis ir ištraukė storą, aptriušusią knygą plonais viršeliais. Džekas pamatė, kad ten yra senas Rendo Maknelio kelių atlasas.

- Ačiū, - padėkojo berniukas, imdamas knygą.

- Ten nėra jokių žemėlapių, todėl laikykis, kiek pavyks, senojo Rendo Maknelio. Taip prieisi savo tikslą.

- Gerai, - tarė Džekas ir nusimetė kuprinę, kad įsidėtų atlasą.

- Kitam daiktui netiks tas krepšys, kurį tampai ant pečių, - pasakė Spidis. Padėjęs sumuštinį ant tuščio popierinio maišelio, jis lengvai atsistojo. - Šitą gali nešiotis tiesiog savo kišenėje, - iš darbinių marškinių kišenės smiliumi ir didžiuoju pirštu jis ištraukė baltą trikampį daiktelį. Tik po minutės vaikas pažino gitaros plektrą. - Imk ir saugok jį. Reikės parodyti vienam tokiam žmogui. Jis tau padės.

Džekas pavartė kauliuką. Nieko panašaus anksčiau nebuvo matęs: dramblio kaulo, išgraviruotos kažkokio marginio eilės, primenančios nežemišką raštą. Savotiškai gražus plektras atrodė per sunkus brazdinti gitarą.

- Koks žmogus? - pasiteiravo Džekas. Jis įsikišo kauliuką į džinsų kišenę.

- Jo veidas su dideliu randu, sutiksi, kai tik pakliūsi į Teritorijas. Jis yra sargas. Tiksliau, jis yra Išorinės sargybos kapitonas ir nuves tave į tą vietą, kur pamatysi ledi, kurią tau reikia pamatyti. Taip, tą, kurią tu turi pamatyti. Taigi dabar žinai dar vieną priežastį, kodėl veliesi į šitą reikalą. Tas mano draugas, jis supras, ką ketini daryti, ir sugalvos, kaip tau pas tą ledi pakliūti.

- Ta moteris... - pradėjo berniukas.

- Taip, - nutraukė Spidis, - tu supratai.

- Ji - Karalienė.

- Įdėmiai pažvelk į ją, Džekai. Pamatysi joje tai, ką turi pamatyti. Pamatysi, kas ji, supranti? Tuomet keliausi į vakarus, - Lesteris Parkeris niūriai tyrinėjo jį, lyg dabar ėmęs abejoti, ar dar kada pamatys Džeką Sojerį. Paskui truktelėjo visos veido raukšlės ir jis įspėjo:

- Saugokis senio Blouto. Jo ir jo dvynio. Senis Bloutas gali išsiaiškinti, kur iškeliavai, jei būsi neatsargus, o tada jau persekios kaip lapė žąsį, - Spidis susigrūdo rankas į kišenes ir vėl pažiūrėjo į berniuką, tarsi atsiprašydamas, kad tik tiek gali pasakyti. - Rask Talismaną, sūnau, - baigė jis. - Rask ir saugiai grįžk. Tai bus sunki užduotis, bet tu turi ją įveikti.

Džekas atidžiai klausėsi draugo žodžių, nenuleisdamas akių. Randuotas vyras, Išorinės sargybos kapitonas. Karalienė. Morganas

Sloutas persekios kaip plėšrūnas. Bloga vieta kitoje žemyno pusėje. Užduotis.

- Gerai, - tarė jis, staiga baisiai užsinorėjęs vėl būti arbatinėje su mama.

Spidis šiltai nusišypsojo.

- A-ha. Keliaujantis Džekas ne iš kelmo spirtas, - šypsena dar pagilėjo. - Pats laikas truktelti to gėrimėlio, kaip sakai?

- Manau, tu teisus, - atsakė Džekas. Jis išsitraukė tamsų butelį iš šoninės kišenės ir atkimšo.

- Spidis padės, kai galės.

Berniukas linktelėjo, mirktelėjo ir priglaudė butelį prie lūpų. Salsvas puvenų tvaikas, sklindantis iš jo, vos neužspaudė gerklės. Jis kilstelėjo butelį ir pajuto gerklėje tą bjaurų skystį. Skrandis susigniaužė. Džekas nurijo, ir gerklę nudegino stebuklingas gėrimas.

Daug anksčiau negu atmerkė akis, Džekas pasijuto Teritorijose; išdavė sodrūs ir gaivūs kvapai. Arklių, žolės, erzinantis žalios mėsos kvapas, dulkės ir pats grynas oras.

Interliudija

Sloutas šiame pasaulyje (I)

- Žinau, kad dirbu per daug, - kalbėjo Morganas Sloutas savo sūnui Ričardui tą vakarą. Jie šnekėjosi telefonu, Ričardas stovėjo prie bendro naudojimosi telefono bendrabučio pirmame aukšte, o jo tėvas sėdėjo prie savo stalo viršutiniame geriausio “Sojerio ir Slouto” nekilnojamojo turto sandėrio objekto Beverli Hilse aukšte. - Bet aš sakau tau, vaike, kad labai dažnai tenka imtis darbo pačiam, jei nori, kad jis būtų atliktas kaip reikia. Ypač, kai tai susiję su buvusio mano partnerio šeima. Kelionė, tikiuosi, ilgai neužtruks. Veikiausiai pavyks viską sutvarkyti tame prakeiktame Niū Hampšyre per savaitę. Aš tau paskambinsiu, kai viskas bus baigta. Gal tada važiuosime traukiniu į Kaliforniją kaip senais gerais laikais. Pagaliau teisybė turi būti atstatyta. Pasikliauk savo seniu.

Sandėris dėl to statinio buvo geras todėl, kad Sloutas ėmėsi pats jį tvarkyti. Iš pradžių jie su Sojeriu susitarė dėl trumpalaikės nuo-

mos, vėliau (gerokai pasibylinėję) išsinuomojo ilgesniam laikui, paskui jie pakėlė nuomos mokestį, iškraustė senus nuomininkus ir priėmė naujus. Vienintelis likęs nuomininkas buvo kinų restoranėlis apatiniame aukšte, išspaudžiantis tik trečdalį sumos, kurios buvo vertas tas plotas. Sloutas pabandė gražiai susitarti su savininkais, bet kai jie pajuto, kad jis įkalbinėja mokėti didesnį nuomos mokestį, staiga prarado sugebėjimą kalbėti ir suprasti anglų kalbą. Sloutas kelias dienas bandė tartis, ir kartą nužiūrėjo, kad virėjo padėjėjas tempia taukų kibirą per užpakalines virtuvės duris. Nudžiugęs Sloutas nusekė įkandin į tamsų akligatvį ir stebėjo, kaip jis suverčia riebalus į atliekų konteinerį. Jam tik to ir reikėjo. Po dienos akligatvį nuo restorano skyrė tinklo tvora, dar po dienos kinus aplankė sveikatos apsaugos inspektorius ir surašė baudą. Dabar virtuvės darbininkai turėjo tempti visas atliekas, tarp jų ir taukus, per salę, paskui palei restoraną siauru koridoriumi, kurį paliko Sloutas. Reikalai ėmė prastėti: lankytojai jautė nemalonius šalimai laikomų šiukšlių kvapus. Restorano savininkai prisiminė anglų kalbą ir pasisiūlė padvigubinti nuomos mokestį. Sloutas atsakė pompastiška dėkingumo banga, bet nieko nepažadėjo. O naktį, pasistiprinęs trim didelėm martinio porcijom, atvažiavo iš namų prie restorano ir išsitraukęs iš automobilio beisbolo lazdą išpylė didžiausią langą, iš kurio kadaise matėsi gražus vaizdas į gatvę, o dabar žvelgė tvora atitvertas siauras koridorius su gale sustatytais metaliniais konteineriais.

Jis tai padarė... bet tai darydamas buvo ne visai Sloutas.

Kitą rytą kinai įsiprašė dar vienam susitikimui ir pasiūlė keturgubą rentą. “Va, dabar kalbate kaip žmonės, - tarė Sloutas kinui suakmenėjusiu veidu. - Žinote ką! Norėdamas įrodyti, kad einame išvien su jumis, sutinkame perpus pasidalyti lango keitimo kainą”.

Per devynis mėnesius nuo tada, kai “Sojeris ir Sloutas” perėmė pastatą, nuoma pastebimai išaugo, o išlaidų ir pelno rodikliai ėmė atrodyti baisiai pesimistiški. Bet dabar šis pastatas buvo vienas iš kuklesnių “Sojerio ir Slouto” projektų, tačiau Morganas didžiavosi juo kaip masyviais naujų statybų pamatais miesto centre. Eidamas į darbą pro tą vietą, kur jis užtvėrė kinams tvorą, jis kiekvieną rytą prisimindavo, koks didelis jo indėlis į jų firmos sėkmę ir kokie pagrįsti jo reikalavimai.

Paskutinių jo reikalavimų pagrįstumo jausmas liepsnojo jame šnekant su Ričardu. Pagaliau juk dėl jo jis taip troško perimti Filo

Sojerio kompanijos dalį. Jo sūnus galės mokytis geriausioje verslo mokykloje, gaus teisininko laipsnį, o po to, šitaip apsiginklavęs, vairuos sudėtingą ir subtilią "Sojerio ir Slouto" kompanijos mechanizmą į kitą amžių. Juokinga vaikio ambicija tapti chemiku neilgai išsilaikys prieš tėvo ryžtą ją užgniaužti. Ričardas pakankamai protingas ir mato, kad tai, ką veikia jo tėvas, yra daug įdomiau, ką jau kalbėti apie pinigus, negu laikyti mėgintuvėlį virš spiritinės lempos. Tie paistalai apie "chemiką išradėją" kaipmat išrūks, kai tik berniukas susipažins su tikru gyvenimu. O jeigu jis nori elgtis teisingai su Džeku Sojeriu, turi pagaliau suprasti, kad penkiasdešimt tūkstančių per metus plius aukštasis išsilavinimas yra ne tik teisinga, bet ir be galo dosnu. Kas pasakys, kad Džekas nori šio biznio dalies ar kad jis turi tam pašaukimą?

Be to, pasitaiko nelaimingų atsitikimų. Kas gali garantuoti, kad Džekas Sojeris sulauks dvidešimties?

- Tiesiog reikia pagaliau gauti visus popierius, visus nuosavybės dokumentus, - kalbėjo Sloutas savo sūnui. - Lili per ilgai nuo manęs slapstosi. Jos galvoje dabar liko varškė, patikėk. Jai vargu ar liko metai gyventi. Todėl man reikia prispausti ją nedelsiant, kol dar visai neišprotėjo ir nesukišo visko į kokį nors globos fondą. Labai abejoju, ar tavo draugužio mamulė sutiks, kad aš viską tvarkyčiau. Na, aš nenoriu daugiau varginti tavęs savo rūpesčiais. Norėjau tik perspėti, kad kelias dienas būsiu išvykęs, jei skambintum. Ir nepamiršk traukinio, gerai? Reikėtų vėl pakeliauti.

Berniukas pažadėjo rašyti, smarkiai dirbti, nesirūpinti savo tėvu, Lili Kavano ar jos sūnumi.

O kada nors, kai paklusnus jo sūnus, sakykim, baiginės Stenfordą ar Jeilį, Sloutas supažindins jį su Teritorijomis. Ričardas bus šešeriais ar septyneriais metais jaunesnis už jį tada, kai Filas Sojeris, užtraukęs žolytės pirmoje jų kontorėlėje Šiaurės Holivude, iš pradžių pribloškė, paskui supykdė (nes Sloutas neabejojo, kad Filas vedžioja jį už nosies), o dar vėliau sudomino savo partnerį (nes Filas buvo per daug primityvus, kad galėtų sukurti visas tas fantastiškas istorijas apie kitą pasaulį). Kai Ričardas išvys Teritorijas, mes visus svaičiojimus apie mokslą, jei tik iki to laiko jam nepavyks sūnaus perkalbėti.

Sloutas persibraukė delnu per šviečiantį pakaušį, paglostė ūsus. Sūnaus balsas veikė jį savotiškai raminančiai: kol Ričardas paklus-

niai seka jam iš paskos, viskas yra gerai, puiku, kaip sviestu patepta. Springfilde Ilinojuje jau buvo vakaras. Ričardas Sloutas keliavo žaliu koridoriumi į savo kambarį ir tikriausiai prisiminė gerus laikus, kai keliavo ir vėl keliaus žaisline Morgano geležinkelio linija Kalifornijos pakrantėje. Jis jau miegos, kai tėvo lėktuvas perskros orą ir iškeliaus kelis šimtus mylių į šiaurę. Morganas Sloutas atitrauks liuko pirmos klasės salone užuolaidą ir pažvelgs žemyn vildamasis, kad švies mėnulis ir debesys bus išsisklaidę.

Jis norėjo kuo skubiau keliauti namo (tai viso labo pusvalandis kelio nuo kontoros), persirengti, užkąsti, galbūt sušniaukšti dozelę kokaino prieš važiuojant į oro uostą. Tačiau ne, - jis spaus į “Mariną”. Susitikimas su klientu, kuris išsikvėpė ir greitai lėks nuo scenos, po to susitikimas su gauja triukšmadarių, kurie tvirtina, kad “Sojeris ir Sloutas” kompanija tiesiai iš “Marinos del Rei” teršia paplūdimį, - to negalima atidėti. Bet Sloutas pasižadėjo sau, kad susitvarkęs su Lili Kavano ir jos berniuku ims pamažu braukyti klientus iš sąrašo. Jį domina stambesnės žuvys. Dar galima patarpininkauti parduodant ištisus pasaulius, ir jis nepasitenkins niekingais dešimčia procentų. Kai pagalvoji, kaip jis dar taip ilgai toleravo Filą Sojerį? Jo partneris niekad rimtai nesiekė pergalės. Jį smarkiai varžė du principai: ištikimybė ir garbė, tai, ko mokai vaikus, kad jie atrodytų išauklėti, prieš nuimdamos nuo akių raištį. Ką ir sakyti, pradžia žemiškai atrodo sumų, kuriomis jis manipuliuoja dabar, fone, bet Sloutas negalėjo pamiršti, kad Sojeriai jam skolingi. Rūgštis sukilo skrandyje kaip širdies smūgis pagalvojus, kiek daug jie skolingi. Kai Sloutas pasiekė savo automobilį saulėtoje aikštelėje šalia pastato, įkišo ranką į švarko kišenę ir surado sumaigytą tablečių nuo rėmens pakelį.

Filas Sojeris neįvertino jo, ir tas supratimas vis dar kamavo Morganą. Filas laikė jį dresuota gyvate, kurią galima išleisti iš narvelio tik nuolat kontroliuojant. Kiti taip pat.

Aikštelės sargas, kaimietis su palaike kaubojiška skrybėle, sekė akimis, kai jis apėjo savo nedidelę mašinytę, tikrindamas, ar nėra įbrėžimų ar įlenkimų. Tabletė beveik užgesino gaisrą jo stemplėje. Sloutas pajuto, kad nuo prakaito ima drėkti apykaklė. Sargas žinojo, kad geriau su Sloutu gražiuoju: prieš kelias savaites jis beveik nudyrė vargšui odą, radęs ant savo “BMW” durelių nežymų įbrėži-

mą. Dėdamas jį į šuns dienas, Morganas pajuto sargo akyse tvenkiantis įniršį ir nudžiugęs priėjo arčiau, tikėdamasis, kad mužikas nesusivaldęs šnios. Bet tada kaimiečiui trūko kantrybė; jis tikrai apgailestaudamas pasakė, kad tai niekis, visai įmanoma, jog buvo įbrėžta kur nors kitur. Gal aikštelėje prie restorano? Žinote, kaip bukagalviai elgiasi su mašinomis, o ir apšvietimas vakare nelabai koks...

- Užčiaupk savo srėbtuvę, - atšovė Sloutas. - Tas niekis man kainuos dvigubai daugiau negu uždirbi per savaitę. Turėčiau iškart tave atleisti, avigalvi, bet nedarau to tik todėl, kad yra kokie du procentai, kad tu teisus. Grįžęs praėjusį vakarą galėjau nepažiūrėti po rankena, GALĖJAU NEGALĖJAU, bet jeigu tu dar kartą išdrįsi prasižioti, jei ištarsi ką nors daugiau negu "Sveiki, misteri Sloutai", "Viso gero, misteri Sloutai", išlėksi taip greitai, kad nė pajust nesuspėsi.

Todėl sargas stebėjo Sloutą ir žinojo, kad šiam radus menkiausią kliaudą atsineš kirvį; bijojo net prieiti pasisveikinti. Kartais pro langą Morganas pastebėdavo sargą uoliai šveičiant kokį nors nešvarumą - paukščio išmatas ar purvo dėmę - ant jo automobilio kapoto. Štai kaip reikia tvarkytis.

Kai Morganas Sloutas pajudėjo iš aikštelės, užpakalinio vaizdo veidrodėlyje pamatė sargo veidą: išraiška visai tokia pat kaip Filo Sojerio paskutinėmis gyvenimo sekundėmis kažkur vidury Jutos. Jis šypsojosi visą kelią iki magistralės.

Filipas Sojeris neįvertino jo nuo pat pirmojo susitikimo, kai jie buvo Jeilio fuksai. Visai gali būti, pripažino Sloutas, kad apsirikti buvo nesunku. Jis tada buvo nutukęs aštuoniolikmetis iš Akrono, nerangus, kupinas pretenzijų ir ambicijų, pirmą kartą išvykęs iš Ohajo. Klausydamas savo grupiokų šnekų apie Niujorką, apie "21" ir "Storko" klubą, apie tai, kaip jie susitiko Brubeką* Beisino gatvėje, o Erolą Garnjerį - Vengarde, jis prakaitavo ir stengėsi nuslėpti savo neišprusimą. "Man tikrai patinka centras", - įsiterpė jis kuo abejingiau. Delnai drėko, gniaužėsi į kumščius. (Rytais Morganas dažnai pamatydavo, kad sugniaužti nagai paliko ant delno mėlynes.)

* D.Brubekas - pianistas, kompozitorius, sudijavęs klasiką ir įnešęs jos elementų į džiazą.

“Koks centras, Morganai?”, - paklausė Tomas Vudbinas. Kiti sukikeno. “Na, juk žinai, Brodvėjus ir Vilidžas”. Juokas, dar garsesnis. Jis buvo nepatrauklus ir negražiai apsirengęs. Spintoje kabojo tik du kostiumai, abu tamsiai pilki ir siūti kaip ant kaliausės. Jau koledže jis pradėjo plikti, ir pro trumpą ševeliūrą švietė rausva oda.

Ne, ne, Sloutas nebuvo gražuolis, tas ir yra. Kiti vertė jį jaustis kaip sugniaužtą kumštį: rytinės mėlynės buvo neryškios jo sielos nuotraukos. Kiti, kurie domėjosi teatru kaip jis su Sojeriu, buvo gražiais profiliais, plokščiais pilvais ir nerūpestingomis manieromis. Išsitiesę ant šezlongų savo numeriuose Deivenporte, kai Sloutas prakaitavo stovėdamas, kad nesuglamžytų kelnių ir pratemptų dar kelias dienas su jomis, jie kartais primindavo dievaičius; kašmyro vilnos megztiniai gaubė jų pečius it aukso vilna. Jie ketino tapti aktoriais, scenografais, dainų kūrėjais. Sloutas save įsivaizdavo tik režisieriumi, įpinančiu juos visus į sudėtingą, tik jo vieno išnarpliojamą tinklą.

Sojeris ir Tomas Vudbinas, abu atrodę jam neapsakomai turtingi, gyveno viename kambaryje. Vudbinas nelabai domėjosi teatru ir sukiojosi dramos užsiėmimuose tik todėl, kad ten buvo Filas. Auksinis privačios mokyklos auklėtinis Tomas Vudbinas skyrėsi nuo kitų savo absoliučiu rimtumu ir tiesmukiškumu. Jis ketino tapti teisininku ir jau atrodė turįs teisėjo sąžiningumo bei nešališkumo. (Tiesą sakant, dauguma jo pažįstamų tikėjosi, kad jis pasieks ir Aukščiausiąjį teismą, nors Tomas nekūrė tokių planų). Slouto nuomone, Vudbinas buvo be ambicijų, siekiąs gyventi teisingai, o ne gerai. Aišku, jis turėjo viską, o ko dėl kažin kokios keistos priežasties neturėjo, jam skubėjo suteikti kiti. Tai kaipgi jis, išpaikintas fortūnos ir draugų, galėjo būti ambicingas? Sloutas beveik nesąmoningai Vudbino nekentė ir nebūtų prisivertęs pavadinti jį Tomiu.

Sloutas per ketverius studijų Jeilyje metus režisavo du spektaklius: “Praėjimo nėra”, kurį studentų laikraštis pavadino “klaikia nesėkme”, ir “Volpounas”. Pastarasis buvo apšauktas sujauktu, ciniškų, piktavališku ir neįtikėtinai supainiotu. Ir už visa tai buvo kaltinamas Sloutas. Gal jis ir nebus režisierius: jo regėjimas per daug iškreiptas. Bet ambicijų nesumažėjo, tik jos truputį pasikeitė. Jeigu jis negali stovėti už kameros, stovės už žmonių priešais ją. Filas irgi ėmė galvoti panašiai: nežinodamas, kur meilė teatrui gali nuvesti, jis pagalvojo, kad galbūt turįs gabumų atstovauti aktoriams ir rašy-

tojams. “Važiuokime į Los Andželą ir įkurkime agentūrą, - pasiūlė jis paskutiniaisiais studijų metais. - Tai beprotybė, ir tėvai už tai prakeiks, bet gal pasiseks. Pabadausim porą metelių”.

Filas Sojeris, vėliau sužinojo Sloutas, visai nebuvo turtingas. Jis tik atrodė turtingas.

- O kai sustiprėsim, pasikviesim Tomą būti mūsų advokatu. Jis per tą laiką jau bus baigęs teisę.

- Žinoma, gerai, - sutiko Morganas, pagalvojęs, kad iki to laiko sugebės atsikratyti Tomo. - O kaip mes pasivadinsime?

- Kaip nori. “Sloutas ir Sojeris”? Ar sukeisim pavardes abėcėlės tvarka?

- “Sojeris ir Sloutas”, gerai skamba, tegu bus pagal abėcėlę, - pasakė Sloutas, gniauždamas pyktį, kad jo partneris tarsi amžiams nustūmė jį į antrą planą po savęs.

Abiejų tėvai nepritarė tai idėjai, kaip ir prognozavo Filas, bet naujos agentūros partneriai išvažiavo į Los Andželą senu “De Sotu” (dar vienas įrodymas, kiek Sojeris jam skolingas), įkurdino kontorą Šiaurės Holivude, žiurkių ir blusų knibždančiame pastate. Paskui ėmė landžioti po klubus ir dalyti ką tik iškeptas vizitines korteles. Nieko - keli mėnesiai visiškas štilis. Į juos kreipėsi komikas, kuris per daug gėrė, kad atrodytų juokingas, rašytojas, kuris negalėjo rašyti, striptizo šokėja, kuri reikalavo mokėti grynais, kad galėtų maustyti agentus. Ir tada vieną popietę, apsvaigęs nuo marihuanos ir viskio, Filas Sojeris papasakojo apie Teritorijas.

Žinai, ką aš galiu daryti, tu garbėtroška? O, aš galiu keliauti, partneri. Kur tik noriu.

Neilgai trukus, kai jie abu galėjo keliauti, Filas Sojeris studijos vakarėlyje susipažino su kylančia jauna aktore, ir per valandą jie turėjo pirmą rimtą klientą. O ji turėjo tris savo agentais nepatenkintus draugus. Vienos draugės vaikinas turėjo parašęs padorų filmo scenarijų ir ieškojo agento, o to vaikino draugas... Baigiantis tretiems metams jie turėjo naują ofisą, naujus butus ir riekę Holivudo pyrago. Teritorijos kažkokiu Sloutui nesuvokiamu būdu padėjo jiems.

Sojeris bendravo su klientais, Sloutas tvarkė pinigus, investicijas, ekonominę agentūros sritį. Sojeris leido pinigus (pietūs, lėktuvų bilietai), Sloutas taupė juos, štai kodėl visai pagrįstai turėjo nugriebti kompanijos grietinėlę. Ir būtent jis, Sloutas, stūmė juos į naujas sritis, į žemes, nekilnojamąjį turtą, pramonę. Kai Tomas

Vudbinas atvyko į Los Andželą, "Sojerio ir Slouto" apyvarta siekė penkis milijonus.

Sloutas įsitikino, kad neapykanta senam grupiokui niekur nedingo; Tomas Vudbinas priaugo trisdešimt svarų, su savo tamsiai mėlynais trijų dalių kostiumais atrodė ir elgėsi dar panašiau į teisėją. Jo skruostai nuolat buvo truputį paraudę (alkoholis? svarstė Sloutas), manieros tokios pat malonios ir didingos. Gyvenimas paliko ženklus jo veide - protingas raukšleles akių kampučiuose, o ir pats žvilgsnis buvo atsargesnis negu auksinio Jeilio berniuko. Sloutas akimirksniu suprato tai, ko Filas Sojeris niekada nebūtų įžvelgęs be kitų pagalbos, - Tomis Vudbinas gyvena su milžiniška paslaptimi: auksinis ne auksinis, o homoseksualas. Galbūt save jis vadina gėjumi. Bet tai viską tik palengvino, pagaliau taip buvo lengviau Tomio atsikratyti.

Juk žydrieji visada nužudomi, ar ne? Ir nelabai gerai, kad dviejų šimtų ir dešimties svarų pedas būtų paskirtas auklėti paauglį berniuką? Galima net sakyti, jog Sloutas išgelbėjo Filą Sojerį po mirties nuo rimtos teisingumo klaidos. Jeigu Sojeris būtų paskyręs Sloutą savo turto paveldėtoju ir sūnaus globėju, nebūtų jokių problemų. O dabar žudikai iš Teritorijų (tie patys, kurie bandė pagrobti berniuką) prašoko raudoną šviesoforo ženklą ir vos nebuvo suimti nespėję grįžti namo.

Viskas būtų buvę kur kas paprasčiau, tūkstantąjį kartą pagalvojo Sloutas, jeigu Filas Sojeris niekad nebūtų vedęs. Nebūtų Lili, Džeko. Nėra Džeko, nėra problemų. Filas, ko gero, taip ir nepažvelgė į dosjė, kurį apie ankstesnį Lili Kavano gyvenimą surinko jam partneris. Ten buvo surašyta su kuo bei kiek kartų, tad romanas būtų žlugęs taip greitai, kaip juodas furgonas pavertė Tomį Vudbiną lavonu. O jei Filas ir skaitė tuos kruopščius raportus, visiškai nesureagavo. Jis norėjo vesti Lili Kavano ir vedė. Kaip prakeiktas jo dvynys vedė Karalienę Laurą. Dar vienas neapsižiūrėjimas. Ir pašalintas panašiai.

Vadinasi, su pasitenkinimu padarė išvadą Sloutas, kai bus pasirūpinta kai kuriomis detalėmis, viskas stos į savo vietas. Po tiek metų grįš iš Arkadijos pajūrio su "Sojeris ir Sloutas" kompanijos dokumentais kišenėje.O Teritorijose viskas bus taip pat: nunokęs vaisius pasirengęs kristi Morganui į rankas. Kai tik Karalienė mirs, buvęs jos vyro patarėjas ims valdyti šalį, įvesdamas įdomias nedideles savo ir Morgano naujoves. Tada pasipils pinigai, pagalvojo Sloutas, sukdamas iš magistralės į "Marina del Rei". Pasipils viskas!

Jo klientas Ešeris Dondrofas gyveno apatiniame naujo daugiabučio aukšte, siauroje kaip skersgatvis Marinos gatvelėje prie pat jūros. Dondrofas buvo charakterinis aktorius, pasiekęs šlovę ir pripažinimą septintojo dešimtmečio pabaigoje savo vaidyba televizijos seriale. Iš pradžių jis vaidino namo, kuriame gyveno jauna privačių detektyvų pora, šeimininką. Bet po pirmų epizodų jis gavo tiek gerbėjų laiškų, kad autoriai išplėtė jo vaidmenį, pavertė neoficialiu jaunųjų detektyvų tėvu, leido išaiškinti vieną kitą žmogžudystę, sugalvojo nuotykių ir t.t. Jo alga padvigubėjo, patrigubėjo, paketurgubėjo, o kai po šešerių metų serialas baigėsi, Ešeris grįžo filmuotis kine. Čia ir atsirado problemų. Dondrofas laikė save žvaigžde, bet studijos ir prodiuseriai įžvelgė jame tik populiarų, bet niekam tikusį aktorių. Dondrofas troško, kad jo persirengimo kambaryje mirktų gėlių puokštės, norėjo turėti savo kirpėją ir suflerį, norėjo daugiau pinigų, pagarbos, meilės, visko. O pats iš tikro buvo niekas.

Pastatęs automobilį į aikštelę ir atsargiai, kad neįbrėžtų durelių į bordiūrą, išlipęs Sloutas netikėtai pagalvojo: jeigu sužinos ar bent įtars per kelias ateinančias dienas, kad Džekas Sojeris atrado Teritorijas, jį teks nudėti. Taip rizikuoti negalima.

Sloutas šyptelėjo, prarijo dar vieną tabletę ir pabeldė į namo duris. Buvo visiškai aišku: Ešeris Dondrofas nusižudys. Jis nusižudys svetainėje, kad sulauktų kuo daugiau dėmesio. Tokiam temperamentingam mulkiui, kaip jo buvęs klientas, atrodys, kad tikrai šlapia žmogžudystė bus tinkamas kerštas paskolą suteikusiam bankui. Kai išblyškęs drebantis Dondrofas atidarė duris, šiltas Morgano pasisveikinimas buvo visai nuoširdus.

II DALIS

Išbandymų kelias

Karalienės paviljonas

1

Dantytos it pjūklai žolės prieš Džeko akis priminė ilgus tvirtus kalavijus. Ne vėjas lenkė jas, o jos pjaustė vėją. Džekas pakėlė galvą ir sudejavo. Jis ne toks tvirtas. Skrandyje jautė tą šlykštų skystį, kakta ir akys degė. Berniukas pritraukė kelius, atsistojo. Ilgas arklio tempiamas vežimas dardėjo jo link, o jame sėdėjo ir spoksojo išvertęs akis raudonveidis barzdočius, beveik sudėjimu nenusileidžiantis už jo nugaros sustatytoms statinėms. Džekas linktelėjo jam ir pabandė kuo geriau įsižiūrėti, o pats atrodė kaip iš dangaus nukritęs bastūnas. Atsistojęs jis pasijuto geriau, daug geriau negu kada nors išvykus iš Los Andželo. Ne tiek fiziškai, kiek jautėsi dvasia harmoningai sutariąs su kūnu. Šiltas ir malonus Teritorijų vėjas švelniai glostė veidą. Jo gėlių aromatą galėjai užuosti net per stipresnį žalios mėsos kvapą. Džekas persibraukė delnais veidą ir įdėmiai apžiūrėjo važnyčiotoją, pirmą žmogų Teritorijose.

Jeigu vežikas užkalbins, kaip jam atsakyti? Ar jie čia išvis kalba angliškai? Ir ar taip kaip jis? Berniukas padvejojo, ar pavyktų perkeliauti šalį nepastebėtam, jei čia žmonės kalba negirdėta kalba, ir nutarė, jog tuomet apsimestų nebyliu.

Vežikas pagaliau atitraukė žvilgsnį nuo Džeko ir riktelėjo kažką savo arkliams. Tikrai devintojo dešimtmečio Amerikoje taip niekas nekalba. Bet gal taip ragina arklius? "Slaša, slaša!" Džekas ėmė trauktis atbulas per žolę ir gailėjosi, kad neatsistojo keliom sekundėm anksčiau. Vyras dar kartą dirstelėjo į jį ir nustebino Džeką galvos linktelėjimu. Judesys nebuvo nei draugiškas, nei priešiškas, tiesiog bendravimo ženklas tarp dviejų žmonių. *Džiaugsiuosi, kai baigsiu šios dienos darbus, brolau.* Berniukas irgi linktelėjo ir pabandė susikišti rankas į kišenes. Tikriausiai sekundę atrodė apstulbęs, nes važnyčiotojas nuoširdžiai nusikvatojo.

Džeko drabužiai pasikeitė, vietoj velvetinių džinsų mūvėjo šiurkščias plačias vilnones kelnes. Ant pečių - siauras minkštos mėlynos medžiagos švarkelis. Sagų vietoje prisiūtos eilės kabliukų ir kilpučių. Kaip ir kelnės, jis buvo siūtas rankomis. Sportiniai bateliai

virtę plokščiapadžiais odiniais sandalais. Ant peties kabojo jau ne kuprinė, o odos maišas ant siauros virvelės. Storulis buvo apsirengęs labai panašiai, tik jo odinis švarkas buvo išmargintas dėmėmis, viena įsigėrusi į kitą it seno medžio rievių raštas.

Tratėdamas ir keldamas dulkes, vežimas pradardėjo pro Džeką. Iš statinių sklido svaigus alaus kvapas. Už jų gulėjo kažkas, ką gerai nepamąstęs Džekas palaikė sunkvežimio padangomis. Bet kvapas, sklindantis nuo tų "padangų", buvo malonus, subtilus ir iškart sužadinantis apetitą. Tai sūris, bet tokio jis dar nebuvo ragavęs. Už sūrio rinkių, vežimo gale gulėjo suversta skerdiena: ilgi, liesi šonkauliai, nugarinių pusrąsčiai, krūva lipnių vidaus organų, kurių berniukas neskyrė; ant viršaus - tviskantis musių kilimas. Stiprus žalios mėsos kvapas išblaivė Džeką ir numalšino sūrio sukeltą alkį. Praleidęs vežimą, jis išėjo į vidurį kelio ir stebėjo, kaip jis ropščiasi į kalvą. Po kurio laiko patraukė įkandin, į šiaurę.

Pasiekęs kalvos vidurį, Džekas dar kartą išvydo didelės palapinės smaigalį ir besiplaikstančias apie jį vėliavas.Ten, nutarė jis, jo tikslas. Vėl praėjo gervuogyną, kur anąkart stabtelėjo (prisiminęs, kaip skanu buvo, Džekas įsimetė dvi didžiules uogas į burną), ir jau galėjo apžiūrėti visą palapinę. Iš tikrųjų tai buvo didelis triukšmingas paviljonas su ilgais sparnais, vartais ir kiemu. Kaip ir "Alhambra", šitas keistas statinys - vasaros rūmai, susiprato Džekas - stovėjo visai prie pat jūros. Žmonės nedidelėmis grupelėmis vaikštinėjo po paviljoną ir aplinkui, tarsi traukomi nematomų magnetinių jėgų. Žmonės susitikdavo, persiskirdavo, vėl susiburdavo.

Kai kurie vilkėjo ryškius, prabangius drabužius, nors didžiuma buvo apsirengusi taip kaip Džekas. Per kiemelį nuplaukė būrelis moterų ilgais baltais apdarais. Atrodė orios lyg generolai. Už vartų stovėjo daug mažesnių palapinių ir laikinų medinių trobelių. Čia irgi virė gyvenimas: žmonės valgė, ką nors pirko ar šnekėjosi, tik jau laisviau ir nerūpestingiau. Kažkur toje kunkuliuojančioje minioje reikėjo surasti žmogų su randu.

Bet prieš tai Džekas atsigręžė pasižiūrėti, kas atsitiko pasilinksminimų parkui.

Pamatęs už kokių penkiasdešimties jardų du neaukštus juodus arkliukus, tempiančius plūgus, pamanė, jog parkas virto ūkiu, paskui pastebėjo, kad arimą nuo kalvos seka minia, ir suprato, jog tai

varžybos. Paskui akį užkliudė raudonplaukis žaliūkas, nusirengęs iki pusės ir pašėlusiai besisukantis vilkeliu. Ištiestose rankose jis laikė kažkokį ilgą sunkų daiktą. Vyras staiga liovėsi suktis ir paleido tą daiktą iš rankų, o tas, nuskriejęs gerą galą, bumbtelėjo į žemę. Pasirodo, ten buvo kūjis. Atrakcionų parkas virto muge; Džekas dabar pastebėjo lūžtančius nuo maisto stalus, vaikus, sėdinčius ant tėvų pečių.

Ar toje mugėje yra Spidis Parkeris, ar prižiūri kiekvieną diržą ir strypą, ar aprūpina visas krosnis malkomis? Džekas tikėjosi.

O ar jo mama vis dar sėdi arbatinėje ir galvoja, kodėl leido jam iškeliauti?

Džekas apsisuko ir stebėjo, kaip tas ilgas vežimas darda pro vasaros rūmų vartus, pasuka į kairę, skirdamas minią nelyginant automobilis, sukantis iš Penktosios aveniu ir išsklaidantis pėsčiuosius. Po valandėlės berniukas nusekė jį.

2

Džekas baiminosi, kad visi žmonės paviljone sukiosis ir spoksos į jį, išsyk pajutę, kad jis ne toks kaip visi. Jis vengė, kur galėjo, pakelti akis ir vaizdavo berniuką, atėjusį su sudėtinga užduotimi: atsiųstą su ilgu sąrašu pirkti daiktų. *Kastuvas, du iešmai, ritinys virvės, butelis žąsies taukų...* Bet po kurio laiko įsitikino, kad žmonės prie paviljono visiškai jo nepastebi. Jie sukiojosi, kalbėjosi, apžiūrinėjo mažose palapinėse sudėliotas prekes (kilimus, geležinius puodus, apyrankes), gėrė iš medinių bokalų, tampė vienas kitam už rankovės norėdami atkreipti dėmesį, ginčijosi su vartus saugančiais sargybiniais. Žodžiu, visi užsiėmę savais reikalais. Džeko slapstymasis galėjo atrodyti juokingas. Jis išsitiesė ir ėmė skintis kelią puslankiu vartų link.

Iškart buvo aišku, jog nepavyks tiesiog imti ir drožti pro vartus: po du sargus iš abiejų pusių stabdė ir kamantinėjo beveik kiekvieną, kuris norėjo patekti į paviljono vidų. Žmonės turėjo parodyti savo dokumentus, ženklelius ar antspaudus, kurie leido įeiti. Džekas turėjo tik Spidžio Parkerio gitaros plektrą, bet nesitikėjo, kad jis padės prasmukti pro apsaugą. Vienas vyras žybtelėjo apvaliu sidabriniu ženklu ir buvo įleistas. Pridurmui jam ėjęs žmogus buvo sulai-

kytas. Jis ėmė ginčytis, paskui tonas pasikeitė; Džekas pamatė, kad žmogus maldauja. Sargybinis papurtė galvą ir liepė eiti šalin.

- *Jo* žmonėms jokio vargo pakliūti vidun, - kažkas tarstelėjo iš dešinės ir akimirksniu išsprendė Džeko problemą dėl Teritorijų kalbos. Berniukas pasisuko pažiūrėti, ar žodžiai buvo skirti jam. Ne, pusamžis vyras, susilyginęs su juo, kalbėjo kitam vyrui neįmantriais drabužiais, kokius vilkėjo dauguma žmonių. "Geriau to nedarytų, - atsakė tas. - Girdėjau, jo laukia. Turėtų atvykti šiandien."

Džekas prisiartino prie tos poros ir nusekė juos prie vartų.

Kai vyrai prisiartino, jų pasitikti išėjo sargybiniai. Abu priėjo prie vieno, todėl kitas mostelėjo artimiausiam žmogui. Džekas atsitraukė. Nesimato jokio žmogaus su randu, nematė jis nė vieno karininko. Vieninteliai kariškiai buvo tie sargybiniai, jauni kaimiečiai plačiais raudonais veidais, kurie su rūpestingai suklostytomis ir rauktomis uniformomis priminė ūkininkus išeiginiais drabužiais. Tie du vyrai, paskui kuriuos sekė Džekas, praėjo sargybos patikrinimą, nes po kelių pokalbio minučių žengė į paviljoną. Vienas sargybinis įdėmiai nužvelgė Džeką, o jis nusisuko ir pasitraukė.

Jeigu neras kapitono su randu, niekaip nepaklius už vartų.

Kaip tik tuo metu prie vartų prisiartino būrelis žmonių ir kilo triukšmas. Jie turį su kažkuo susitikti, jiems mirtinai reikia įeiti, kad ir kiek tai kainuotų, nors jie be leidimų. Sargybinis papurtė galvą, smakru liesdamas baltą uniformos apykaklę. Džekui bežiūrint ir besvarstant, kaip rasti kapitoną, grupelės lyderis sumosavo kumščiais. Jis išraudo kaip sargybinis. Ėmė badyti jį pirštu. Priėjo antras sargybinis. Abu atrodė nepatenkinti ir suirzę.

Staiga prie jų be garso išdygo aukštas stotingas vyras šiek tiek kitokia uniforma. Gal ji buvo kitaip dėvima, bet iš pažiūros tiko tiek mūšio lauke, tiek operetėje. Uniforma buvo be rauktos apykaklės, vėliau pastebėjo Džekas, o kepurė - ne trikampė, smailėjanti. Jis persimetė žodžiu su sargyba, tada priėjo prie grupelės lyderio. Niekas nebešūkavo, nemosavo kumščiais. Vyras kalbėjo tyliai. Nunarinę galvas, jie nuėjo savais keliais. Karininkas nulydėjo juos žvilgsniu, paskui pasisuko į sargybinius.

Kai pareigūnas pasisuko į Džeką, sekdamas atsitraukiančią žmonių grupę, berniukas pastebėjo ilgą baltą randą, lyg žaibą vingiuojantį nuo dešinės akies iki smakro.

Karininkas linktelėjo sargybiniams ir skubiai nužingsniavo. Nesidairydamas į šalis, jis skynėsi pro minią. Džekas nusivijo jį.

- Sere! - sušuko jis, bet karininkas nesustojo.

Džekas apibėgo grupelę vyrų ir moterų, tempiančių kiaulę į vieną palapinę, prasmuko tarp dviejų būrelių žmonių, einančių prie vartų, ir prisiartino prie karininko tiek, kad galėjo paliesti alkūnę.

- Kapitone?

Karininkas apsisuko, įsmeigė į Džeką žvilgsnį. Iš taip arti randas atrodė platus, rangėsi per vyro veidą nelyginant gyvas padaras. Net neišsigandęs Džekas pagalvojo, kad tame veide smarkus nepakantumas.

- Kas yra, berniuk? - paklausė kariškis.

- Kapitone, man reikia su jumis pakalbėti. Turiu pamatyti Didenybę, bet bijau, kad nepavyks patekti į rūmus. A, aš turėčiau parodyti jums šitą, - Džekas pagraibė plačioje kišenėje ir apčiuopė trikampį daiktelį.

Kai atgniaužė delną, nustėro: jis laikė ne gitaros plektrą, o tikriausiai ryklio dantį, apvytą sudėtinga aukso inkrustacija.

Džekas pakėlė akis į kapitoną beveik tikėdamasis antausio, bet pamatė tą patį nustebimą. Nekantrumas, atrodęs toks neatskiriamas nuo to vyro veido, buvo visiškai išsisklaidęs. Griežtuose karininko bruožuose įsirėžė netikrumas ar net baimė. Kapitonas ištiesė ranką. Džekas laukė, kad jis paims dantį, ir būtų jį atidavęs, bet vyras tik užlenkė jo pirštus.

- Eik paskui mane, - tarė jis.

Jie apėjo paviljoną, ir kapitonas nusivedė už tvirto brezento palapinės. Ten prieblandoje karininko veidas atrodė išpieštas rausva kreidele.

- Tas ženklas, - ištarė jis gana ramiai, - iš kur jį gavai?

- Iš Spidžio Parkerio. Jis liepė susirasti jus ir parodyti.

Vyras papurtė galvą.

- Negirdėjau tokio vardo. Noriu, kad atiduotum man tą ženklą. Tuojau pat, - jis tvirtai suspaudė Džeko ranką. - Duok jį man ir pasakyk, kur nugvelbei.

- Aš sakau tiesą, - atsakė berniukas. - Gavau jį iš Lesterio Spidžio Parkerio. Jis dirba atrakcionų parke. Bet tada tai nebuvo dantis. Tai buvo gitaros plektras.

- Nemanau, kad suvoki, kas tavęs laukia, berniuk.

- Jūs pažįstate jį, - spyrėsi Džekas. - Jis nupasakojo jus, pasakė, kad esate Išorinės sargybos kapitonas. Spidis liepė man jus susirasti.

Kapitonas papurtė galvą ir dar stipriau sugniaužė Džeko riešą.

- Nusakyk tą žmogų. Aš tuoj išsiaiškinsiu, ar tu meluoji, todėl pasistengčiau tavo vietoj būdamas.

- Spidis yra senas, - pradėjo Džekas. - Jis buvo muzikantas, - berniukui pasirodė, kad kapitono akyse pastebėjo pažinimo kibirkštėlę. - Jis yra juodaodis, negras. Žilais plaukais. Su giliomis raukšlėmis. Jis labai liesas, bet daug stipresnis nei atrodo.

- Juodaodis. Turi galvoje, *rudaodis*?

- Na, juodaodžiai iš tikro nėra visai juodi. Kaip baltieji nėra visai balti.

- Rudaodis, vardu Parkeris, - kapitonas atleido gniaužtą. - Čia jis vadinasi Parkusas. Tai tu iš... - jis mostelėjo galva į horizontą.

- Taip, - atsakė Džekas.

- O Parkusas... Parkeris... atsiuntė tave pamatyti mūsų Karalienę?

- Sakė norįs, kad aš ją pamatyčiau. Ir kad jūs galite pas ją nuvesti.

- Tada delsti negalima, - tarė kapitonas. - Manau, jog jau žinau, kaip tai padaryti, negaiškime, - jis keitė mintis lengvai, su karišku lengvumu. - Dabar gerai paklausyk. Čia aplink pilna šunsnukių, todėl turėsime apsimesti, kad tu esi mano sūnus, gyvenantis už vartų. Tu neatlikai kažkokio darbo ir aš supykau. Manau, kad niekas mūsų nesulaikys, jei įtikinamai suvaidinsim. Bent jau įvesiu vidun, o ten jau gali būti sunkumų. Manai, sugebėsi? Įtikinsi žmones, kad esi mano sūnus?

- Mano mama yra aktorė, - pasakė Džekas didžiuodamasis ja.

- Na tai pažiūrėkim, ko išmokai, - tarė kapitonas ir mirktelėjo. - Pasistengsiu nenuskriausti, - tada nutvėrė Džeką už žasto.

- Einam, - pasakė jis ir išlindo iš palapinės pusiau vilkdamas berniuką.

- Kai liepiu išplauti plytas už virtuvės, tai tu turi jas plauti, - garsiai subliovė kapitonas, nežiūrėdamas į Džeką. - Supratai? Tu darysi, kas liepta. O jeigu ne - būsi nubaustas.

- Juk aš nuploviau kelias plyteles... - suinkštė Džekas.

- Ar aš liepiau tau nuplauti tik kelias? - riaumojo kapitonas, tempdamas jį su savimi. Žmonės prasiskyrė praleisdami juos. Keli su užuojauta pasižiūrėjo į Džeką.

- Aš ruošiausi baigti, tikrai, ruošiausi tuoj grįžti...

Karininkas atitempė jį prie vartų ir net nežvilgtelėjęs į sargybinius pastūmė vidun.

- Ne, tėte! - sucypė Džekas. - Man skauda!

- Ir dar ne taip skaudės, - pažadėjo kapitonas ir nusitempė per kiemą, kurį Džekas matė nuo kelio.

Kitame kiemo gale užvilko mediniais laiptais į didelę salę.

- Dabar geriau pasistenk, - šnipštelėjo jis ir nedelsęs nužingsniavo ilgu koridoriumi, spausdamas Džeko ranką taip, kad galėjo likti mėlynės.

- Aš pažadu, kad daugiau taip nedarysiu! - rėkė Džekas.

Vyras nutempė jį į kitą, siauresnį, koridorių. Berniukas pastebėjo, kad rūmų vidus visiškai neatitinka išorės. Tai buvo praėjimų ir nedidelių kambarių labirintas, trenkė dūmais ir riebalais.

- Pažadi! - griaudėjo kapitonas.

- Aš pažadu! Tikrai!

Priešais atsirado dar vienas koridorius, į kurio sienas ramstėsi arba sėdėjo grupelė išsipusčiusių žmonių. Visi kaip vienas pasisuko į triukšmą.

- O aš pažadu iškaršti tau kailį, - garsiai tarė kapitonas.

Pora žmonių nusijuokė. Jie buvo su plačiabrylėmis, kailiu dabintomis skrybėlėmis ir aksominiais batais. Veidai atrodė buki ir bereikšmiai. Vienas iš jų, tikriausiai visų viršiausias, nurodinėjantis kažką kambarinėms, buvo ilgas ir liesas it skeletas. Įsitempęs ir ambicingas veidas pasisuko į karininką ir tempiamą vaiką.

- Prašau, nereikia! - suklykė Džekas. - Prašau!

- Už kiekvieną "prašau" dar vienas diržas, - sugriaudėjo kapitonas, vėl sukeldamas juoką. Ilgšis išspaudė šaltą kaip peilio ašmenys šypsenėlę ir pasisuko į tarnaites.

Kapitonas įstūmė berniuką į tuščią kambarį, priverstą apdulkėjusių baldų. Tada pagaliau paleido skaudančią jo ranką.

- Ten *jo* žmonės, - sukuždėjo jis. - Štai koks gyvenimas mūsų laukia... - jis papurtė galvą ir valandėlę tarsi pamiršo, kad reikia skubėti.

- *Gero ūkininkavimo knygoje* sakoma, kad žemėje turi apsigyventi romieji, bet tarp tų tipų romumo nė su žiburiu nerastum. Jie žino tik imti. Nori turto, nori...

Kapitonas pažvelgė viršun, negalėdamas ar nenorėdamas pasakyti, ko dar tie žmonės nori. Po to vėl dirstelėjo į berniuką.

- Reikia paskubėti. Čia dar liko kelios paslaptys, kurių jo žmonės neišsniukštinėjo, - jis parodė galva į medinę sieną.

Džekas nusekė pridurmui ir viską suprato, kai kapitonas paspaudė dviejų vinių galvutes. Panelis pasislinko vidun, atidengdamas siaurą, ne platesnį už karstą, juodą praėjimą.

- Galėsi tik žvilgtelti į ją, bet tau to užteks. Daugiau niekuo negaliu padėti.

Džekas paklausė kapitono nurodymo smukti į koridorių. "Eik tiesiai, kol nepasakysiu", - sušnibždėjo karininkas. Tada jis uždarė paskui save panelį, ir berniukas ėmė pamažu slinkti aklinoje tamsoje.

Kelias sukosi tai vienur, tai kitur, retsykiais pro grindų plyšį ar langelį viršum berniuko galvos įspisdavo šviesos spindulys. Džekas netrukus prarado orientaciją ir aklai laikėsi tylių vedlio komandų. Vienur nosį pakuteno gardus čirškinamos mėsos kvapas, kitur dvokė kanalizacija.

- Sustok, - pagaliau tarė kapitonas. - Dabar turėsiu tave pakelti. Iškelk rankas.

- Ar aš matysiu?

- Tuoj sužinosi, - atsakė kapitonas ir suėmęs už pažastų kilstelėjo. - Tiesiai prieš tave yra plokštė, - pasakė pašnibždomis, - pastumk ją į kairę.

Džekas apgraibomis užčiuopė lygią lentą. Ji lengvai nuslydo į šoną, į tunelį pateko pakankamai šviesos, kad įžiūrėtų kačiuko dydžio vorą, ropojantį lubomis. Jis žvelgė žemyn į viešbučio vestibiulio dydžio patalpą, kurioje buvo daug baltai apsirengusių moterų ir stovėjo puošnūs baldai, primenantys kadaise su tėvais regėtus muziejuose. Kambario vidury ant plačios lovos miegojo arba gulėjo be sąmonės moteris. Iš po paklodžių matėsi tik galva ir pečiai.

Staiga Džekas vos nesuklykė iš netikėtumo ir siaubo, nes lovoje gulėjo jo mama. Ten jo mama ir ji miršta.

- Tu pamatei ją, - sukuždėjo kapitonas ir tvirčiau suėmė.

Prasižiojęs Džekas spoksojo į savo mamą. Ji miršta, jokios abejonės: oda išbalusi ir nesveika, plaukai netekę kelių spalvos tonų. Tarnaitės sukiojosi aplinkui, taisė paklodes arba perstatinėjo knygas ant stalo, vaidino labai užsiėmusias tik todėl, kad iš tiesų nežinojo, kaip padėti ligonei. Slaugės suprato, kad niekas negali jai padėti. Jos tegali atitolinti mirtį dar mėnesiui, o gal tik savaitei, ne daugiau.

Džekas įsižiūrėjo į vaškinę kaukę primenantį veidą ir pamatė, kad ten vis dėlto ne jo mama. Smakras buvo apvalesnis, nosis labiau klasikinė. Mirštančioji buvo jo mamos dvynė, Laura De Luizian. Jeigu Spidis norėjo, kad jis pamatytų ką nors daugiau, apsiriko: baltas akmeninis veidas nieko nepasakė apie tą moterį.

- Gerai, - šnipštelėjo Džekas, traukdamas lentą į vietą, ir kapitonas nuleido jį ant grindų.

Tamsoje jis paklausė:

- Kas jai yra?

- Niekas nežino, - pasigirdo kapitono atsakymas iš viršaus. - Karalienė nieko nemato, negali kalbėti, negali pajudėti... - po pauzės karininkas palietė Džeko ranką. - Turim grįžti.

Jie tyliai išlindo iš tamsos į pridulkėjusį kambarį. Kapitonas nusibraukė nuo uniformos voratinklius. Po to atidžiai pažvelgė į Džeką.

- Dabar turi atsakyti į mano klausimą, - pasakė jis.

- Taip.

- Ar tu esi atsiųstas ją išgelbėti? Išgelbėti Karalienę?

Džekas linktelėjo.

- Manau, taip, - tai dalis mano užduoties. Tik pasakykite man... - jis padvejojęs visgi paklausė: - Kodėl tie niekšai paprasčiausiai visko neužgrobė čia? Juk ji tikrai negali jų sulaikyti.

Kapitonas šyptelėjo. Bet šypsena visai nebuvo linksma.

- Aš, - atsakė jis. - Mano vyrai. Mes juos sulaikome. Nežinau, kaip yra Išoriniuose Postuose, kur mano valdžia silpna, bet čia mes ištikimi Karalienei.

Raumuo po akimi nesužalotame skruoste suspurdėjo it žuvis. Jis suspaudė delnus.

- O tau nurodyta, tau įsakyta ar... na, keliauti į vakarus, tiesa?

Džekas beveik fiziškai jautė, kad vyras virpa, tramdo augantį susijaudinimą tik ilgamečiu disciplinos įpročiu.

- Taip, aš turiu keliauti į vakarus. Ar gerai? Ar man reikia į vakarus? Į kitą "Alhambrą"?

- Nežinau, nežinau, - išpylė kapitonas traukdamasis. - Dabar reikia kuo skubiau išvesti tave iš čia. Negaliu tau sakyti, ką turi daryti, - berniukas matė, kad kalbėdamas jis stengėsi net nežiūrėti. - Bet likti čia tau daugiau negalima nė minutės. Nagi, hm, pasistenkim išvesti tave iš čia, kol neatvyko Morganas.

- Morganas? - pakartojo vaikas, pagalvojęs, jog gerai nenugirdo. - Morganas Sloutas? Jis atvyksta čia?

Farenas

1

Kapitonas, rodės, neišgirdo Džeko klausimo. Jis žvelgė į šito nenaudojamo kambario kampą, it ten galėtų kažką pamatyti. Džekas matė, kad jis smarkiai galvoja. O dėdė Tomis mokė jį, kad įtemptai galvojančių kaip ir kalbančių suaugusiųjų negalima pertraukinėti. Bet...

Saugokis senio Blouto. Sergėkis jo ir jo dvynio... jis persekios tave kaip lapė žąsį.

Taip perspėjo Spidis, bet Džekas daugiau galvojo apie Talismaną, tad praleido tai pro ausis. Dabar draugo žodžiai grįžo ir atsiliepė taip skaudžiai - kaip smūgis per sprandą.

- Kaip jis atrodo? - nekantraudamas paklausė kapitono.

- Morganas? - pasiteiravo tas, tarsi pažadintas iš sapno.

- Ar jis storas? Storas ir praplikęs? Ar jis supykęs vaikšto šitaip?

Ir Džekas pamėgdžiojo Sloutą. Nuo vaikystės turėjo mimo gyslelę, talentą, kuris priversdavo tėvą balsu kvatotis, kai jis buvo pavargęs ar blogos nuotaikos. Džekas "tapo" Morganu Sloutu. Veidas suseno, kai jis suraukė antakius į vieną liniją kaip dėl ko nors įtūžęs dėdė. Galvą atlošė atgal, kad atsirastų pagurklis, ir išpūtė žandus. Išvėpęs it žuvis lūpas jis ėmė judinti antakius aukštyn žemyn.

- Ne, - atsakė kapitonas, bet akyse pasirodė kažkokia kibirkštėlė, kaip ir anąkart, kai Džekas pasakė, jog Spidis Parkeris yra senas. - Morganas yra aukštas. Ilgais plaukais, - kapitonas palietė ranka dešinį petį rodydamas, kokio ilgio plaukai. - Ir šlubuoja. Viena koja deformuota. Jis avi specialų batą, bet...

Jis gūžtelėjo.

- Man pasirodė, kad jūs pažinote Morganą, kai aš vaizdavau! Jūs...

- Ššš! Ne taip garsiai, vaike.

Džekas pritilo.

- Man atrodo, kad aš žinau tą tipą, - tarė jis ir pirmą kartą pajuto baimę kaip suvokiamą jausmą, kaip tai, ką gali suprasti, priešingai negu šitą pasaulį. *Dėdė Morganas čia? Viešpatie*!

- Morganas yra Morganas. Jo su niekuo nesupainiosi, vaike. Gerai, keliaujam iš čia.

Kapitonas suėmė Džeką už rankos, bet tas nesidavė.

Parkeris tampa Parkusu. O Morganas... per didelis sutapimas.

- Dar ne, - pasakė jis. Jam kilo dar vienas klausimas. - Ar ji turi sūnų?

- Karalienė?

- Taip.

- Ji turėjo, - nenoriai atsakė kapitonas. - Taip. Vaike, mes negalim čia likti. Mes...

- Papasakokit man apie jį!

- Nėra ką pasakoti, - atsakė karininkas. - Vaikas mirė dar kūdikis, vos šešių savaičių amžiaus. Kalbama, kad vienas iš Morgano vyrų - atrodo, Osmondas - uždusino jį. Bet ko tik neprišneka. Aš nemėgstu Morgano iš Oriso, bet kiekvienas žino, kad vienas vaikas iš tuzino miršta. Niekas nežino kodėl; jie miršta paslaptingai, be jokios priežasties. Sakoma: *Dievas kala savo vinis.* Ir karališkas vaikelis ne išimtis Dailidei. Jis... Berniuk? Ar viskas gerai?

Džekas pajuto, kaip pasaulis aplink ima blaustis. Jis susverdėjo, o kai kapitonas sugavo jį, šiurkščios jo rankos atrodė lyg pūkai.

Jis pats vos nemirė kūdikystėje.

Mama pasakojo jam, kaip rado jį be gyvybės ženklų lopšyje pamėlusiomis lūpomis ir laidotuvių žvakių spalvos skruosteliais. Pasakojo, kad klykdama puolė į svetainę su juo ant rankų. Jo tėtis ir Sloutas sėdėjo ant grindų, apsvaigę nuo vyno ir žolelių, stebėjo imtynes per televizorių. Tėvas stvėrė jį iš mamos rankų, smarkiai suspaudė šnerves kaire ranka (*Ten beveik mėnesį neišnyko mėlynės, Džeki*, - nervingai juokdamasi pasakė mama) ir prispaudė lūpas prie mažutės Džeko burnytės. O Morganas šaukė: *Nemanau, kad jam tai padės, Filai, nemanau, kad padės!*

(*Dėdė Morganas elgėsi juokingai, tiesa, mama*? - paklausė Džekas. - *Taip, labai juokingai, Džeki*, - atsakė mama ir keistai nusišypsojo, o tada prisidegė nuo nuorūkos antrą "Herbert Tarrytoons".)

- Vaike, - sušnibždėjo kapitonas ir taip smarkiai papurtė, kad Džekui trakštelėjo kaklas. - Berniuk! Po šimts! Jei dabar nualpsi...

- Viskas gerai, - atsiliepė Džekas; jam pasirodė, kad girdi savo balsą iš labai toli, lyg Dodžerio stadiono garsiakalbį, kai važiuoji naktį mašina su pakeltu viršumi. - Gerai, paleiskit mane. Ką sakėte? Palikite mane ramybėje.

Kapitonas liovėsi purtęs, bet nenuleido nelinksmo žvilgsnio.

- Gerai, - pakartojo berniukas ir vožė sau per žandą kiek jėgos leido. - O!

Bet pasaulis ėmė grįžti į savo kontūrus.

Jis vos nenumirė lopšyje. Tai įvyko bute, kurio jis beveik neprisiminė, tame pačiame, kurį mama vadino Spalvotų Svajonių Rūmais, nes iš svetainės matėsi įspūdingas vaizdas į Holivudo kalvas. Jis vos nemirė; tėtis su Sloutu gėrė vyną, o kai geri vyną, dažnai norisi į tualetą. Džekas prisiminė tiek, kad iš svetainės į artimiausią tualetą reikia eiti pro kambarį, kuriame gulėjo jis.

Jau matė: Morganas Sloutas atsikelia šypsodamasis, pasako kažką panašaus: "Luktelk, Filai, pasidarysiu vietos", tėvas net nepakelia galvos, nes Kupeta Kolhunas ruošiasi patiesti ant menčių Suktuką ar Miegalių; Morganas išeina iš šviesios svetainės į vaikų kambario prieblandą, kur miega šliaužtinukais apvilktas mažasis Džekis Sojeris, saugus, su sausais vystyklais, apgaubtas šiluma. Jis mato, kaip dėdė Morganas slapčia dirsteli į šviesų svetainės durų stačiakampį, suraukęs kaktą, atkištomis it šaltos žuvies lūpomis ima nuo kėdės pagalvėlę, prispaudžia prie miegančio vaiko galvos, kitą ranką pakišęs po nugaryte. Kai mažylis nustoja muistytis, dėdė Morganas grąžina pagalvę ant kėdės, kur paprastai budi Lili, ir išeina į tualetą nusišlapinti.

Jeigu mama nebūtų po sekundės atėjusi pažiūrėti...

Visą kūną išmušė šaltas prakaitas.

Ar buvo šitaip? Galėjo būti. Širdis tvirtino, jog buvo taip. Sutapimas buvo pernelyg didelis ir akivaizdus.

Šešių savaičių amžiaus Lauros De Luizian, Teritorijų Karalienės, sūnus mirė savo lopšyje.

Šešių savaičių amžiaus Filo ir Lili Sojerių sūnus vos nenumirė savo lopšyje... *ir Morganas Sloutas ten buvo.*

Mama visad baigdavo pasakojimą juokeliu, kaip Filas Sojeris vos nesudaužė jų "Kraislerio" lėkdamas į ligoninę, kai Džekis vėl ėmė kvėpuoti.

Labai juokinga, aišku. Taip.

2

- Dabar eime, - pasakė kapitonas.

- Gerai, - sutiko Džekas. Jam vis dar buvo silpna, jautėsi apsvaigęs. - Gerai, kelia...

- Ššš! - nutildė kapitonas ir staiga pasisuko artėjančių balsų pusėn. Jiems iš dešinės buvo ne medis, bet storas brezentas. Per keturis colius jis nesiekė grindų, ir Džekas per tarpą pamatė apautas kojas. Penkios poros. Kareiviški auliniai.

Juos pasiekė kažkieno žodžiai:

- ... ir nežinojau, kad jis turi sūnų.

- Na, - atsiliepė kitas balsas, - benkartai sėja benkartus, nepamiršk to, Simonai.

Pasigirdo šiurkštus, tuščias juokas, tokį Džekas girdėdavo mokykloje iš vyresnių berniukų, kurie rinkdavosi už dirbtuvių ir vadindavo jaunesnius nesuprantamais, bet gąsdinančiais vardais: perdalais, maumais ir varvalais. Visus tuos riebius žodelius lydėjo šiurkštus juokas, kaip šis.

- Užsičiaupkit! Užteks! - trečias balsas. - Jeigu jis tave nugirs, marširuosi palei Išorinę sieną, nespėjus patekėti trisdešimtai saulei!

Kuždesys.

Prislopintas juokas.

Dar viena pašaipa, palydėta juoku.

Džekas pažvelgė į kapitoną, kuris žiūrėjo į brezentinę sieną iššiepęs lūpas. Nereikia klausti, apie ką jie kalbėjo. O jeigu kalba, kas nors gali nuklausyti... ne tas, kam reikia. Kas nors, kas ims svarstyti, iš kur staiga išdygo tas benkartas. Tai ir vaikui aišku.

- Tu girdėjai? - paklausė kapitonas. - Reikia judėti.

Atrodė, kad jam norisi papurtyti Džeką, bet... nesiryžta.

O tau nurodyta, tau įsakyta ar... na, keliauti į vakarus, tiesa?

Jis pasikeitė, - pagalvojo Džekas. - *Du kartus pasikeitė.*

Pirmą kartą, kai Džekas parodė jam ryklio dantį, kuris pasaulyje, kur keliais važinėja tralai, o ne vežimai, buvo gitaros plektras. O antrą kartą - kai Džekas pareiškė, jog keliaus į vakarus. Grėsmingumas virto noru padėti... kame?

Negaliu pasakyti... Negaliu pasakoti, ką daryti.

Lyg ir panašu į religinę baimę... ar religingą siaubą.

Jis nori ištrūkti iš čia, nes bijo, kad būsim sugauti, - pagalvojo Džekas. - *Bet yra dar kažkas, tiesa? Jis bijo manęs. Bijo...*

- Eime, - paragino kapitonas. - Vardan Džeisono, eime!

- Vardan ko? - leptelėjo Džekas, bet karininkas jau tempė jį lauk. Jis staigiai patraukė berniuką į kairę, po to pusiau veste, pusiau vilkte nutempė koridoriumi, kuris iš vienos pusės buvo medžio, iš kitos - brezento.

- Mes atėjome ne šituo, - šnipštelėjo Džekas.

- Nenoriu eiti pro tuos, kuriuos matėme įeidami, - tyliai paaiškino kapitonas. - Ten Morgano žmonės. Matei tą ilgšį? Tokį liesą, beveik peršviečiamą?

- Taip, - Džekas prisiminė siaurą šypsnį ir ledines akis. Kiti atrodė geraširdžiai. Tik ne jis. Jis atrodė išprotėjęs. Ir dar kai kas: atrodė kažkur matytas.

- Osmondas, - pasakė kapitonas, vesdamas į dešinę.

Kepamos mėsos kvapas vis stiprėjo, oras buvo pripildytas jo. Džekas niekad gyvenime taip netroško jos paragauti. Buvo išsigandęs, tiesa, psichiškai įsitempęs, gal net sverdėjo ant beprotybės ribos... bet burna pritekėjo seilių.

- Osmondas yra dešinioji Morgano ranka, - burbtelėjo kapitonas. - Jis per daug mato, ir nenorėčiau, kad dar kartą pakliūtum jam į akis, vaike.

- Kaip tai suprasti?

- Tssss! - vyras su randu dar stipriau suspaudė ranką. Jie artinosi prie užuolaida uždengtų durų. Ji berniukui priminė dušo užuolaidą, tik buvo iš tokių šiurkščių ir storų siūlų, jog panėšėjo į tinklą; ir žiedai buvo ne chromuoti, o kauliniai. - Dabar verk, - karštai iškvėpė į ausį kapitonas.

Jis atitraukė užuolaidą ir įvilko Džeką į milžinišką, visokiais kvapais (mėsos visgi buvo stipriausias) prikvipusią ir garuojančią virtuvę. Berniuko akys užkliuvo už žarijų indų, didžiulio akmeninio

židinio, moterų veidų su baltomis it slaugių skarelėmis. Kai kurios stovėjo palinkusios prie dubenų raudonais nuo karščio veidais ir plovė puodus, stalo įrankius. Kitos buvo apstojusios per visą virtuvę riogsantį stalą ir pjaustė, smulkino, lupo, pešė. Trečios nešė ližę su paruoštais kepti pyragais.Visos sužiuro į kapitoną ir Džeką.

- Daugiau niekada! - šaukė karininkas, purtydamas jį kaip terjeras žiurkę... bet nepastebimai judėdamas per virtuvę dvivėrių durų link. - Daugiau niekada, girdi mane? Kitą kartą, kai išsisuksi nuo darbo, nudirsiu nuo nugaros skūrą ir nulupsiu lyg virtą bulvę!

Ir prisikišęs šnipštelėjo:

- Jie visi prisimins ir kalbėsis, todėl bliauk, velniai rautų!

Šiurkščiai tįsiamas per virtuvę kapitono randuotu veidu Džekas pasistengė įsivaizduoti karste gulinčią savo mamą. Pamatė ją, gulinčią baltuose raukiniuose, su vestuvine suknele, kurią vilkėjo savo penkiasdešimt trečiųjų metų filme. Prieš akis vis labiau ryškėjo jos veidas; net įžiūrėjo smulkius auksinius auskariukus, kuriuos Džekas padovanojo jai prieš dvejus metus. Paskui veidas ėmė keistis. Smakras suapvalėjo, nosis pasidarė tiesesnė ir griežtesnė. Pašviesėjo ir tarsi pašiurkštėjo plaukai. Dabar karste jis matė Laurą De Luizian, o ir pats karstas pasikeitė. Tai buvo nebe standartinis karstas iš ritualinių paslaugų biuro, bet grubiai ištašytas iš seno rąsto. Vikingų karstas, jeigu jie tokius turėjo; lengviau įsivaizduoti, kad šis karstas bus sudegintas ant aliejais apipilto laužo, užuot nuleistas į purią žemę. Tai Laura De Luizian, Teritorijų karalienė, bet vaizdinyje, kuris įgavo nepaprastai aiškias formas, Karalienė vilkėjo jo mamos vestuvinę suknelę iš filmo ir buvo pasipuošusi auskarais, kuriuos dėdė Tomis padėjo jam išrinkti Beverli Hilso parduotuvėje. Staiga iš akių pasipylė tikros deginančios, ne dirbtinės, ašaros ne vien dėl mamos, - už abi tas moteris, mirštančias skirtingose visatose, bet surištas nematoma virve, kuri gali pelyti, bet niekad netrūksta; bent jau kol abi nemirs.

Pro ašaras Džckas pamatė prie jų iš kito virtuvės galo atlekiantį milžiną baltais drabužiais. Ant galvos jis ryšėjo raudoną skarelę, o ne virėjo kepurę, bet Džekas suprato, jog tai virtuvės šefo ženklas. Jis mosavo grėsminga medine tridante šakute.

- Nešdinkitės! - subliovė virtuvės galva. Garsas, sklindantis iš plačios tarsi statinė krūtinės, buvo juokingai plonas, lyg klausytum

menkučio jaunikaičio, auklėjančio batų blizgintoją. Bet šakutė visai nebuvo juokinga. Ji atrodė grėsmingas ginklas.

Moterys išlakstė kaip pabaidyti paukščiai. Apatinis pyragas nuslydo nuo ližės; kepėja bejėgiškai riktelėjo, kai jis tėkštelėjo ant žemės. Kaip skaistus arterinis kraujas nutekėjo žemuogių sirupas.

- NEŠDINKITĖS IŠ MANO VIRTUVĖ, JŪS ŠLIUŽĖS! ČIA NĖRA VIETA PASIVAIKŠTYTI! NĖRA KUR EITI! ČIA YRA MANO VIRTUVĖ IR JEIGU JŪS NEPRISIMINSITE TAI, AŠ DABAR PARODYSIU IŠ KUR KOJAI DYGSTA!

Jis sviedė šakutę beveik nusisukęs ir užsimerkęs, lyg kraujo praliejimo nenorėtų matyti, nepaisant griežtos kalbos. Kapitonas paleido Džeko sprandą ir kaip niekur nieko (taip berniukui pasirodė) žengė į priekį. Po akimirkos visos šešios su puse pėdos storulio tysojo ant žemės. Šakutė gulėjo žemuogių džemo ir tešlos klane. Virėjas raičiojosi spausdamas sulaužytą dešinį riešą ir klykdamas plonu kaip fleita balsu. Naujienos, kurias išgirdo kiekvienas, buvęs virtuvėje, buvo baisios: jam galas, kapitonas aiškiai jį užmušė (tai buvo pasakyta keistu, teutonišku akcentu), jis siaubingai suluošintas, žiaurusis beširdis Išorinės sargybos kapitonas sunaikino jo gerąją dešinę ranką, taigi ir gerbūvį, ir užtikrino niekingą elgetos gyvenimą; kapitonas sukėlė siaubingą skausmą, kokio neįmanoma apsakyti, ir žmogus neprisitaikęs...

- Užsičiaupk! - suriaumojo kapitonas, ir virėjas kaipmat nutilo. Gulėjo ant grindų it gigantiškas kūdikis drebančiais žandais, prispaudęs prie krūtinės dešinę ranką; skarelė nusmuko į vieną pusę, iš po jos pasirodė į ausį įvertas juodas perliukas. Virtuvės moterys aiktelėjo ir suklegėjo, kai kapitonas pasilenkė prie “rūkstančio urvo”, kuriame bėgo jų dienos ir naktys, viršininko. Džekas, vis dar kūkčiodamas, pastebėjo juodaodį (*rudaodį*, pasitaisė mintyse) berniuką, stovintį prie didžiausios krosnies. Jis buvo prasižiojęs, o veidas buvo komiškas kaip nustebusio balagano veikėjo, bet rankos tebesuko iešmą, ant kurio virš karštų anglių vartėsi kumpis.

- Dabar paklausyk patarimo, kurio nerasi *Gero ūkininkavimo knygoje*, - pasakė kapitonas. Jis pasilenkė taip žemai, kad nosimis kone lietėsi su virėju (bet taip ir neatleido mėšlungiškai suspaustos Džeko rankos, kuri pradėjo tirpti). - Niekada... girdi, niekada nepulk žmogaus su peiliu... šakute... iešmu ar paprasčiausia pliauska, jeigu

nenori jo užmušti. Gali čia demonstruoti savo temperamentą, bet nemėgink įžeidinėti Išorinės sargybos kapitono. Supratai mane?

Virėjas kažką sumykė, Džekas nieko nesuprato, nes vargšo akcentas, regis, tolydžio augo, bet buvo kalbama lyg ir apie kapitono motiną ir už paviljono slampinėjančius šunis.

- Gali būti, - tarė kapitonas. - Aš nebuvau susitikęs su ta dama. Bet tu neatsakei į mano klausimą.

Jis bakstelėjo šefą dulkėtu batu. Palietė gana švelniai, bet virėjas sužviegė, nelyginant įspirtas iš visų jėgų. Moterys vėl susijaudino.

- Tai ar mes susitarėme dėl virtuvės galvų, ginklų ir kapitonų? Jeigu ne, ko gero, prireiks dar kelių pamokų.

- Susitarėme, - iškošė storulis. - Susitarėm, susitarėm...

- Gerai. Nes šiandien ir taip daug mokiau, - jis papurtė Džeką už sprando. - Ar ne, vaike?

Kapitonas krestelėjo darsyk, ir Džekas suklykė visai neapsimesdamas.

- Ką gi... matyt, daugiau jis negali pasakyti. Šitas vaikis bukagalvis. Kaip ir jo motina.

Kapitonas niūriu žvilgsniu apžvelgė virtuvę.

- Laba diena, damos, telaimina jus Karalienė.

- Ir jus, sere, - išspaudė vyriausioji iš jų ir padarė nerangų reveransą. Kitos pasekė jos pavyzdžiu.

Kapitonas nusivedė Džeką per virtuvę. Vienur smarkiai stuktelėjo šonu į indų plovyklę ir suriko. Karštas vanduo šliūkštelėjo ant grindų, šnypščiančios srovelės nuvinguriavo tarp lentų. *Tos moterys laiko jame rankas,* - pagalvojo Džekas. - *Kaip jos iškenčia*? Paskui karininkas, jau ne vesdamas, o vilkdamas jį, šveitė pro kitas užuolaidas į kitą koridorių.

- Fu! - atsiduso jis tyliai. - Man tai nepatinka, labai nepatinka, visa tai blogai kvepia.

Kairėn, dešinėn, po to vėl dešinėn. Džekas pajuto, kad jie artinasi prie išorinės paviljono dalies, ir net spėjo nusistebėti, kad rūmai viduje daug didesni negu atrodė iš išorės. Paskui kapitonas išstūmė jį pro medžiaga uždengtą angą ir abu atsidūrė lauke. Vidurdienio saulė skaudžiai smigo į akis po paviljono prieblandos.

Kapitonas nė nestabtelėjo. Po kojomis kliurksėjo purvas. Trenkė šienu, arkliais ir mėšlu. Džekas atsimerkė ir pamatė, jog jie eina per kažkokį gardą, aptvarą arba tiesiog kiemą. Pamatė patalpą brezento

sienomis, už jos kudakavo vištos. Kaulėtas vyras, prisidengęs tik murzinu kiltu, šakėmis nešė šieną į gardą. Iš jo liūdnai žvelgė ne didesnis už Šetlendo ponį arkliukas. Jie praėjo gardą ir tik tada Džekas pagaliau įstengė suvirškinti tai, ką matė jo akys: arklys turėjo dvi galvas.

- Ei! - tarė jis. - Ar galiu grįžti pažiūrėti į tą aptvarą? Tas...

- Nėra laiko.

- Bet tas arklys buvo...

- Sakau, nėr kada, - paskui jis pakeltu balsu suriko: - Ir jeigu dar kada pagausiu, jog vėl meluoji, kad atlikai darbą, gausi dvigubai!

- Nereikia! - suklykė Džekas (teisybę sakant, tas spektaklis jam ėmė truputį atsibosti). - Pažadu, kad daugiau taip nedarysiu! Sakau, kad būsiu geras!

Tiesiai priešais juos stūksojo aukšti mediniai vartai netašytų rąstų sienoje, kuri priminė statinių tvorą iš seno vesterno (jo mama taip pat vaidino keliuose). Prie vartų buvo pritvirtintos ąsos tvirtam kaiščiui, bet jo nebuvo. Storas kaip pabėgis kaištis buvo atremtas į malkų rietuvę kairėje. Vartai buvo praviri. Orientacijos jausmas Džekui šnibždėjo, kad jie atsidūrė visiškai priešingoje paviljono pusėje.

- Ačiū Dievui, - įprastu balsu tarė kapitonas. - Dabar...

- Kapitone, - pašaukė balsas užpakaly jų. Balsas buvo tylus, bet valdingas ir apgaulingai atsainus. Kapitonas sustojo. Balsas pasigirdo kaip tik tada, kai kapitonas siekė atverti kairę vartų pusę; tarytum balso savininkas laukė kaip tik to momento.

- Gal būsi toks malonus ir supažindinsi mane su savo... e... sūnumi?

Kapitonas apsisuko ir apsuko Džeką. Kiemo viduryje baisiai keistai tokioje aplinkoje stypsojo skeletiškas dvariškis, kurio taip bijojo kapitonas, - Osmondas. Jis žvelgė į juos tamsiomis pilkomis melancholiškomis akimis. Džekas pastebėjo kažką žibant tame žvilgsnyje, kažkokią užmačią. Staiga baimė dar sustiprėjo, smeigė tarsi durtuvu. *Jis pamišęs* - perspėjo intuicija. - *Nepagydomas beprotis.*

Osmondas žengė du žingsnius jų link. Kairėje rankoje laikė žaliamine oda aptrauktą bizūno kotą. Kotas nežymiai siaurėdamas perėjo į juodą gyslą, tris kartus apvytą apie petį. Ties viduriu platus kaip barškuolė botagas skaidėsi į tuziną gyslų su metaliniais galais.

Osmondas truktelėjo botagą, tas šnypšdamas nusivijo nuo peties. Paskui pajudino rankeną, ir metaliniai antgaliai ėmė raitytis ant šienu apkritusios žemės.

- Tavo sūnus? - pakartojo senis ir žengė dar vieną žingsnį artyn. Staiga Džekas suprato, kodėl tas žmogus jam pasirodė matytas. Tąkart, kai jo vos nepagrobė, ar tik ne Osmondas buvo Baltasis Kostiumas?

Džekas pagalvojo, kad visai gali būti.

3

Kapitonas pridėjo sugniaužtą kumštį prie kaktos ir nusilenkė. Sekundę pasvyravęs Džekas padarė tą patį.

- Mano sūnus, Liuisas, - dusliai ištarė kapitonas. Jis vis dar buvo pasilenkęs, akies krašteliu pastebėjo berniukas. Todėl ir pats stovėjo nusilenkęs, spurdančia širdimi.

- Ačiū, kapitone. Ačiū, Liuisai. Telaimina jus Karalienė.

Kai Osmondas palietė jį botagu, Džekas vos nesuriko. Jis atsitiesė rydamas ašaras.

Senis stovėjo už dviejų žingsnių ir tyrinėjo jį beprotišku melancholišku žvilgsniu. Osmondas vilkėjo odinį švarką su, reikia manyti, deimantinėmis sagomis. Jo marškiniai buvo ekstravagantiškai suklostyti. Ant dešinio riešo pretenzingai žvangėjo grandžių apyrankė (iš to, kaip laiko botagą, Džekas spėjo, kad dvariškis kairiarankis). Plaukus Osmondas buvo sušukavęs atgal ir surišęs balto satino kaspinu. Berniukas jautė nuo jo sklindant dvejopą kvapą. Pirmiausia jautėsi tai, ką mama vadino "tais vyriškais kvapalais", kitaip tariant, odekoloną po skutimosi, tualetinį vandenį ir panašiai. Šitas kvapas buvo stiprus ir kažkoks maskuojantis. Džekas prisiminė senus nespalvotus anglų filmus, kur teisėjai ir advokatai nešiojo perukus; dėžės, kuriose jie laikomi, turėtų kvepėti kaip Osmondas - sausai ir saldžiai kaip seniausia pasaulyje spurga, apibarstyta miltiniu cukrumi. Bet po juo buvo tikresnis, ne toks malonus kvapas, kuris tarytum tvoskė iš vidaus. Kelių sluoksnių prakaito ir nešvarumų smarvė, kvapas žmogaus, kuris retai, jei išvis, prausiasi.

Taip. Jis vienas iš tų sutvėrimų, kurie norėjo jį pagrobti.

Džekui suspaudė skrandį.

- O aš ir nežinojau, kad turi sūnų, kapitone Farenai, - pasakė Osmondas. Jis kalbėjo su kapitonu, bet nenuleido nuo Džeko akių. *Liuisas*, - kartojo berniukas mintyse, - *esi Liuisas, nepamiršk...*

- Geriau jau neturėčiau, - atsakė kapitonas, žiūrėdamas į Džeką su pykčiu ir pasibjaurėjimu. - Padariau garbę atsivesdamas į didįjį paviljoną, o jis tingi kaip šuo. Pagavau bežaidžiantį...

- Taip, taip, - pritarė Osmondas, kažko sau šypsodamasis.

Jis netiki nė vienu žodeliu, - susigriebė Džekas, ir jį dar labiau suėmė panika. - *Nė vienu žodeliu*!

- Berniukai yra blogi. Visi berniukai yra blogi - tai aksioma.

Senis pabaksnojo Džeką į riešą sulenktu botagu. Džekas, kurio nervai buvo įtempti it styga, suriko... ir smarkiai nuraudo iš gėdos.

Osmondas sukikeno.

- Blogi, o taip, dažniausiai visi berniukai yra blogi. Aš irgi buvau blogas, spėju, kad ir jūs, kapitone Farenai, buvote toks. A? A? Ar buvote blogas?

- Taip, Osmondai, - atsakė kapitonas.

- Labai blogas? - toliau klausinėjo senis. Neįtikėtina, bet jis ėmė tripinėti. Judesiai neatrodė moteriški: Osmondas buvo lieknas ir net grakštus, bet Džekas tame žmoguje nejautė tikrojo homoseksualumo; jeigu jo žodžiuose ir buvo užuomina, tai intuityviai berniukas jautė, jog ji apsimestinė. Ne, jo žodžiuose slypėjo blogis... ir beprotystė. - Labai blogas? Siaubingai blogas?

- Taip, Osmondai, - išpoškino kapitonas. Popiečio saulėje jo randas buvo jau ne rausvas, o raudonas.

Senis liovėsi šokti taip staiga, kaip ir pradėjo. Tada šaltai pažvelgė į kapitoną.

- *Niekas* nežinojo, kad turi sūnų, kapitone.

- Jis pavainikis, - atsakė Farenas. - Ir silpnaprotis. Dabar dar sužinojau, kad ir tinginys, - karininkas staiga apsisuko ir pliaukštelėjo Džekui per žandą. Kirtis buvo ne tiek smarkus, kiek kieta kapitono ranka. Džekas riktelėjo ir nukrito į purvyną susiėmęs už ausies.

- Labai, siaubingai blogas, - pakartojo Osmondas, tik dabar jo veidas buvo klaikiai tuščias, ištįsęs ir paslaptingas. - Kelkis, niekadėjau. Blogus berniukus, kurie neklauso savo tėvų, reikia nubausti. Ir dar juos reikia apklausti.

Jis švystelėjo botagu į vieną šoną. Tas dusliai pliaukštelėjo. Pakrikęs berniuko protas surado dar vieną keistą sąsają. Nepaaiškinamu būdu garsas priminė namus. Osmondo botagas pliaukštelėjo kaip orinis šautuvas, kurį jis turėjo būdamas aštuonerių. Jie abu su Ričardu Sloutu tokius turėjo.

Osmondas pasilenkė ir nutvėrė balta, primenančia vorą, ranka už purvinos Džeko rankos. Prisitraukė prie savęs, į tuos kvapus: pasenusios senos pudros ir gaižios nešvaros. Keistos pilkos jo akys gręžte gręžė Džeko mėlynas. Berniukas pajuto, kad ima spausti pūslę, ir vos susilaikė neprišlapinęs kelnių.

- Kas tu esi? - paklausė Osmondas.

4

Klausimas pakibo tarp jų trijų.

Džekas jautė įsmeigtą niūrų kapitono žvilgsnį, kuris negalėjo visiškai paslėpti jo nevilties. Girdėjo kudakuojančias vištas, šuns amsėjimą; kažkur dardėjo didelis vežimas.

Sakyk tiesą, aš pajusiu, kad meluoji, kalbėjo tos akys. Tu panašus į vieną blogą berniuką, kurį kadaise sutikau Kalifornijoje. Ar tu tas berniukas?

Džeko lūpos suvirpėjo, ir žodžiai patys ėmė veržtis lauk.

Džekas, aš esu Džekas Sojeris, aš tas vaikas iš Kalifornijos, šitos šalies Karalienė buvo mano motina, tik aš miriau. Aš pažįstu tavo viršininką, pažįstu Morganą - dėdę Morganą - ir pasakysiu viską, ko tik panorėsite, tik liaukitės žiūrėti į mane tomis baisiomis akimis, tikrai, juk aš tik vaikas, vaikai taip ir daro, jie išpasakoja, iškloja viską...

Nelauktai Džekas išgirdo pašaipų mamos balsą:

Tai nori išsinerti iš kailio dėl šito tipo, Džeki? Dėl ŠITO pašlemėko? Jis trenkia kaip apgailėtinas prekystalis vyriškų kvepalų parduotuvėje, o atrodo lyg viduramžiška Čarlio Mensono versija... bet elkis, kaip nori. Gali apvynioti jį apie pirštą - ir nesunkiai - bet elkis kaip tinkamas.

- Kas tu? - vėl paklausė senis, pasilenkęs dar arčiau, o jo veide Džekas išvydo visišką pasitikėjimą. Jis buvo įpratęs išgirsti rūpimus atsakymus iš visų žmonių... ne tik iš dvylikamečių berniukų.

Džekas giliai įkvėpė (*Jei nori pasiekti maksimalų garsą, jei nori, kad balsas pasiektų paskutinę balkono eilę, jis turi eiti iš diafragmos, Džeki. Jis išeina tarytum iš senovinio gramofono)* ir suriko:

- AŠ RENGIAUSI SUGRĮŽTI! PRISIEKIU!

Osmondas, kuris pasilenkė tikėdamasis bejėgiško ir trūkinėjančio vapėjimo, loštelėjo it gavęs antausį. Jis primynė botagą ir vos išsilaikė ant kojų.

- Tu prakeiktas mažas...

- AŠ RENGIAUSI! PRAŠAU NEPLAKT MANĘS, OSMONDAI, AŠ NORĖJAU GRĮŽTI! AŠ NIEKADA NENORĖJAU ČIA ATEITI, AŠ NIEKADA, NIEKADA, NIEKADA...

Kapitonas Farenas žengė artyn ir niuktelėjo į nugarą. Džekas nepaliaudamas rėkti išsitiesė purve.

- Jis silpnaprotis, juk sakiau, - išgirdo jis teisinantis kapitoną. - Atleisk, Osmondai. Patikėk, iškaršiu kailį kaip reikiant. Jis...

- *Ką jis apskritai čia veikia*? - sužviegė dvariškis. Jo balsas tapo aukštas ir inkščiantis lyg bjaurios senės. - Ką čia veikia tavo snargliuotas benkartas? Nereikia man rodyti jo leidimo! Ir taip žinau, kad jis jo neturi! Tu atsitempei jį slapta paėsti prie Karalienės stalo... nukniaukti Karalienės sidabrą, aš žinau... jis *blogas*... vieno žvilgsnio užtenka suprasti, jog jis yra labai, nedovanotinai, neabejotinai *blogas*!

Vėl pliaukštelėjo botagas, tik šįkart ne kaip silpnas orinio šautuvėlio šūvis, o kaip garsus ir aiškus pokštelėjimas iš 22-o kalibro pistoleto. Džekas spėjo pagalvoti: *žinau, kur tai vyko,* ir plati, deginanti plaštaka nusvilino nugarą. Skausmas tarsi vėrė raumenis, ne slopo, o tolydžio augo. Buvo nepakeliamas, vedantis iš proto. Jis klykė ir raitėsi purve.

- *Blogas*! Siaubingai *blogas*! Nepataisomai *blogas*!

Kiekvieną “blogas” lydėjo Osmondo rimbo pliaukštelėjimas, dar vienas deginantis antspaudas ir Džeko klyksmas. Nugara liepsnojo. Berniukas jau nebesuvokė, kiek laiko tai tęsis - atrodė, jog su kiekvienu kirčiu Osmondas vis labiau įsismagina. Ir staiga išgirdo dar vieną balsą: “Osmondai! Osmondai! Jūs čia! Ačiū Dievui!”

Ir greiti žingsniai.

Po to Osmondas, įtūžęs ir truputį pridusęs:

- Na? Kas? Kas yra?

Kažkieno ranka suėmė Džeką už alkūnės ir padėjo atsistoti. Jis susverdėjo, tada kita ranka prilaikė per juosmenį. Buvo sunku patikėti, kad kapitonas, toks šiurkštus ir griežtas paviljone, gali elgtis taip švelniai.

Džekas vėl susverdėjo. Pasaulis vis dar bandė raibuliuoti. Per nugarą rangėsi kraujo srovelės. Džekas pakėlė neapykantos kupiną žvilgsnį į Osmondą. Gera buvo pajusti neapykantą po baimės ir sutrikimo.

Tai tu, tu mušei mane, tu plakei. Taigi paklausyk manęs, niekše, jei pakliūsi man į rankas...

- Kaip tu? - sušnibždėjo kapitonas.

- Nieko.

- Ką? - suriko Osmondas tiems dviems vyrams, kurie nutraukė jo užsiėmimą.

Pro vieną iš jų, dabitą dvariškį, Džekas praėjo su kapitonu keliaudami į slaptą kambarėlį. Antrasis buvo šiek tiek panašus į vežiką, kurį jis pirmiausia sutiko atsidūręs Teritorijose. Pastarasis buvo klaikiai išsigandęs ir sužeistas: iš žaizdos smilkinyje per kairį skruostą žliaugė kraujas. Jo kairė ranka buvo apdraskyta, o švarkas perplėštas.

- Ką sakai, mulki?

- Mano furgonas apsivertė posūkyje už Visarankių kaimo, - pasakė vežikas. Jis kalbėjo lėtai, kaip patyręs gilų šoką. - Mano sūnus žuvo, milorde. Buvo mirtinai prispaustas statinių. Per praėjusią Gegužės Ūkininkavimo dieną jam suėjo šešiolika. Jo motina...

- Ką? - suspigo Osmondas. - Statinės? Alus? Juk ne *Kingslendas?* Tik nesakyk man, kad išvertei visą furgoną *Kingslendo* alaus, tu susimirdęs ožy! Ar taaaaaaaaiiiiiiip?

Tariant paskutinį žodį, Osmondo balsas nuplonėjo - kaip vyrui nevykusiai stengiantis pamėgdžioti operos primadoną. Jis drebėjo ir bangavo. Senis ir vėl pradėjo šokti... tik šį sykį iš įniršio. Vaizdas buvo toks juokingas, kad Džekui teko abiem rankom užgniaužti nevalingą juoką. Bet tuo judesiu marškiniai brūkštelėjo per sužalotą nugarą, ir berniukas surimtėjo greičiau, negu kapitonas spėjo burbtelti perspėjimą.

Kantriai, lyg Osmondas būtų nenuklausęs labai svarbaus fakto (taip tikriausiai jam atrodė), vežikas varė iš naujo:

- Praėjusią Gegužės Ūkininkavimo dieną jam suėjo tik šešiolikti. Jo motina nenorėjo, kad jis važiuotų su manimi. O aš nežinojau...

Osmondas pakėlė botagą ir nuleido neįtikėtinai greitai. Vieną akimirką jis dar kabojo laisvai kairėje jo rankoje, kitą - pliaukštelėjo ne kaip pistoletas, o veikiau žaislinis šautuvas. Vežikas atšoko riktelėjęs ir susiėmė delnais už veido. Šviežias kraujas sruvo pro murzinus jo pirštus. Jis pargriuvo kartodamas: "Milorde, milorde, milorde" gargiančiu prislopintu balsu.

Džekas išstenėjo:

- Geriau eikim iš čia. Greičiau!

- Palauk, - sustabdė kapitonas. Nuožmi jo veido išraiška nežymiai sušvelnėjo. Akyse pasirodė vilties kibirkštis.

Osmondas pasisuko į dabitą, tas kažką vapėdamas putliomis lūpomis ėmė trauktis.

- Ten buvo *Kingslendas*? - iškošė senis.

- Osmondai, nereikėtų taip...

Osmondas kilstelėjo kairį riešą; rimbo antgaliai šmaukštelėjo per dvariškio batus. Puošeiva atsitraukė dar žingsnį.

- Neaiškink man, ką turiu ir ko ne, - pasakė jis. - Tik atsakinėk į klausimus. Aš įpykęs, Stivenai, siaubingai įpykęs. Ar ten buvo *Kingslendas*?

- Taip, - atsakė Stivenas, - man labai gaila, bet...

- Ant Išorinio kelio?

- Osmondai...

- Ar ant Išorinio, tu sumautas seiliau?

- Taip, - išspaudė dabita.

- Žinoma, - tarė Osmondas, ir jo veidą iškreipė nieko gero nežadantis šypsnys, - Kurgi daugiau gali būti Visarankių kaimas, jei ne prie Išorinio kelio? Ar kaimas gali skraidyti? A? Ar gali kaimas kaip nors perskristi nuo vieno kelio prie kito? Gali? Ar gali?

- Ne, Osmondai, žinoma, ne.

- Ne. Todėl dabar po visą Išorinį kelią išmėtytos statinės, tiesa? Vadinasi, tenka pripažinti, kad Išorinį kelią užblokavo apvirtęs furgonas ir alaus statinės, o geriausias Teritorijų alus geriasi į žemę visų sliekų džiaugsmui? Ar taip?

- Taip... taip. Bet...

- *Morganas atvyksta Išoriniu keliu*! - suspigo Osmondas. - *Morganas atvyksta, o tu žinai, kaip jis varo savo arklius*! Jeigu jo diližanas, išlindęs už posūkio, paklius į tą jovalą, vežikas gali nesustabdyti! *Jis gali apvirsti! Užsimušti*!

- Dieve mano, - išspaudė vienu atsikvėpinu Stivenas. Blyškus jo veidas dar labiau išbalo.

Osmondas lėtai palingavo galva.

- Jeigu jau Morgano diližanas apvirs, geriau melsti jo mirties negu išgijimo.

- Bet... bet...

Osmondas apsisuko ir kone tekinas prilėkė prie Išorinės sargybos kapitono ir jo "sūnaus". Vežikas raitėsi purve ir tebekartojo "Milorde".

Senio žvilgsnis užkliuvo už berniuko, po to nuslydo į šoną, it jo ten nebūtų.

- Kapitone Farenai, - pasakė jis. - Ar sekei paskutinių penkių minučių įvykius?

- Taip, Osmondai.

- Ar įdėmiai klauseisi? Ar suvokei juos? Gerai suvokei?

- Taip. Manau, taip.

- Tu taip manai? Koks nuostabus tu kapitonas, Farenai! Tikiuosi, mes dar pasikalbėsime, kaip toks nuostabus kapitonas gali paleisti tokį išperą į pasaulį.

Senio akys šaltai dirstelėjo į berniuką.

- Bet dabar ne laikas, tiesa? Ne. Aš siūlau surinkti tuziną geriausių tavo vyrų ir greitai... ne, žaibiškai, vykti į Išorinį kelią. Reikia manyti, kad į nelaimės vietą jus nuves nosis, ar ne?

- Taip, Osmondai.

Senis žvilgtelėjo į dangų.

- Morgano laukiame apie šešias, gal ir ankstėliau. O dabar - dvi. Sakyčiau, dvi. Jūs sutinkate, kapitone?

- Taip, Osmondai.

- O tu ką pasakysi, snargliau? Trylika? Dvidešimt trys? Ar net aštuoniasdešimt pirma?

Džekas prasižiojo. Osmondas išsivėpė su panieka, ir Džekas vėl pajuto užverdant kraują.

Tu išplakei mane, jeigu man pasitaikys proga...

Senis vėl pasisuko į kapitoną.

- Iki penkių valandų turite gelbėti statines, kurios dar liko sveikos, po to tiesiog kuo skubiau išvalykite kelią. Supratote?

- Taip, Osmondai.

- Tada nešdinkitės.

Kapitonas Farenas pridėjo kumštį prie kaktos ir nusilenkė. Kvailai prasižiojęs, bet degdamas neapykanta, kad, regis, net smegenys pulsavo, Džekas pasekė jo pavyzdžiu. Osmondas nusisuko nuo jų nelaukęs atsisveikinimo. Jis drožė prie nelaimingojo vežiko pliauškindamas it oriniu šautuvu savo botagu.

Vežikas išgirdo artinantis Osmondą ir ėmė dejuoti.

- Einam, - pasakė kapitonas, paskutinį kartą trukteldamas Džeką už rankos. - Tau nereikia to matyti.

- Ne, - išspaudė berniukas.

Bet kai kapitonas Farenas stūmė dešinę vartų pusę ir jie pagaliau paliko paviljoną, Džekas išgirdo tai ir girdėjo tą naktį savo sapnuose: švilpia botagas, o jį palydi nelaimingojo vežiko riksmai. O Osmondas taip pat leido kažkokį garsą. Jis buvo uždusęs, pavargęs nuo pastangų, todėl sunku buvo nusakyti garsą, nepažvelgus į jo veidą. Bet Džekui to daryti nesinorėjo.

Jis buvo įsitikinęs, kad ir taip žino.

Jam atrodė, kad Osmondas juokiasi.

5

Jie išėjo į paviljono prieigas. Praeiviai pastebėdavo kapitoną Fareną ir apeidavo lanku. Kapitonas ėjo sparčiai, apsiniaukusiu nuo minčių ir įsitempusiu veidu. Džekas turseno įkandin, kad neatsiliktų.

- Mums pasisekė, - nelauktai tarė kapitonas. - Velniškai pasisekė. Manau, jog jis ketino tave užmušti.

Džekas pažiūrėjo į vyrą su randu, gerklė perdžiūvo.

- Jis beprotis, supranti. Toks pat beprotis, kaip tas, kuris persekiojo pyragą.

Džekas nenutuokė, ką tai galėtų reikšti, bet sutiko, kad Osmondas išprotėjęs.

- Ką...

- Palauk, - pasakė kapitonas. Jie priėjo nedidelę palapinę, kurioje Farenas apžiūrėjo Džeko parodytą ryklio dantį. - Stok čia ir palauk. Su niekuo nesikalbėk.

Kapitonas dingo palapinėje. Berniukas laukė dairydamasis aplinkui. Pro šalį praėjo žonglierius. Jis pažiūrėjo į Džeką, bet neišsimušdamas iš ritmo mėtė pustuzinį kamuoliukų. Jam įkandin sekė būre-

lis murzinų vaikų kaip paskui Dūdorių iš Hamelino. Jauna moteris su prisisiurbusiu prie stambios krūties nepraustu kūdikiu pasakė jam, jog gali pamokyti, ką dar daryti su gaiduku, be čiurinimo, jei duotų porą pinigėlių. Džekas susigėdęs nusisuko ir paraudo.

Moteris nusikvatojo.

- Ooooooo, šitas dailus bernaitis yra DROVUS! Prieik, gražuoliuk, prieik...

- Nešdinkis, kale, jei nenori baigti dienų požeminėje virtuvėje.

Tai buvo kapitonas. Jis išlindo iš palapinės su kitu vyru. Šis buvo senas, storas, bet su Farenu juos siejo bendras bruožas: abu atrodė tikri kariai, o ne kaip aktoriai, vaidinantys karius. Jis segėsi ant pilvo uniformą, nepaleisdamas iš rankų riesto, prancūzišką ragelį primenančio instrumento.

Mergina su murzinu kūdikiu ant rankų pasitraukė, daugiau net neatsisukusi. Kapitonas paėmė iš storulio instrumentą, kad jis galėtų baigti sagstytis, ir persimetė keliais žodžiais. Tas linktelėjo, užsisagstė marškinius, paėmė ragą ir nužingsniavo pūsdamas jį. Tai nebuvo tas garsas, kurį Džekas girdėjo atsidūręs Teritorijose. Tuomet girdėjosi daug ragų ir gaudimas labiau atkreipė dėmesį: ten buvo šauklių signalas. O šis panėšėjo į fabriko sireną, skelbiančią darbo pradžią.

Kapitonas grįžo pas Džeką.

- Vykstam su manimi, - tarė jis.

- Kur?

- Į Išorinį kelią, - atsakė kapitonas Farenas ir keistai baugščiai žvilgtelėjo į Džeką. - Tą kelią mano tėvas vadino Vakariniu vieškeliu. Jis eina pro vis mažesnius ir mažesnius kaimus ir baigiasi ties Išoriniais Postais. Už jų - niekur... arba į pragarą. Kai keliauji į vakarus, reikalinga Viešpaties pagalba,vaike. Bet aš girdėjau, jog net Jis Pats niekada nenuklysta už Išorinių Postų. Eime.

Klausimai grūdosi Džeko galvoje, milijonai klausimų, bet kapitonas žengė taip greitai, kad Džekas pritrūko kvapo juos uždavinėti. Jie keliavo į pietus nuo didžiojo paviljono, praėjo vietą, kur Džekas pirmą kartą persikėlė į Teritorijas. Kaimo mugė buvo netoli - jis girdėjo atrakciono šeimininką, gundantį vyrus išmėginti laimę. Vėjo pagautas jo balsas girdėjosi nepaprastai aiškiai, kaip nosį gundė karšto maisto, - skrudintų kukurūzų ir mėsos, - kvapai. Džeko

skrandis gurgė. Ištrūkęs iš Didžiojo ir Baisiojo Osmondo nagų, jis jautėsi siaubingai alkanas.

Bet nepasiekę mugės jie pasuko į dešinę, į daug platesnį negu anas kelią. *Išorinis kelias*, - pagalvojo Džekas, po to staiga pašiurpo ir pasitaisė: - *Ne... Vakarinis vieškelis. Kelias pas Talismaną.*

Ir nusivijo kapitoną Fareną.

6

Osmondas neklydo: jie galėjo pasikliauti savo uosle. Iki kaimo buvo likusi mylia, kai jų nosis pasiekė alaus raugo kvapas.

Iš vakarų pusės traukė daug vežimų. Daugiausia tai buvo keliais arkliais pakinkyti furgonai (bet nesimatė nė vieno dvigalvio arklio). Džekas pagalvojo, kad vežimai čia kaip "Diamond Reos" ir "Peterbilts" tralai jo pasaulyje. Kai kurie buvo prikrauti maišų, ryšulių, kiti - su žalia mėsa ar kudakuojančiais vištų narveliais. Visarankių kaimo pakrašty pro juos pralėkė atviras vežimas, prisigrūdęs moterų. Viena atsistojo, užvertė sijoną iki plaukuoto dvišakumo ir girtai pasiraitė. Būtų išlėkusi per vežimo šoną ir veikiausiai nusisukusi sprandą, jeigu ne draugužė, kuri sugriebė ją už sijono ir šiurkščiai pasodino į vietą.

Džekas vėl nuraudo: jis prisiminė didelę moters krūtį su speneliu ir įnirtingai dirbančią purvino kūdikio burnytę. *Oooooo, šitas dailus bernaitis yra DROVUS*!

- Velnias! - sumurmėjo spartindamas žingsnį kapitonas. - Jie visi girti! Prisilakę "Kingslendo"! Kekšės ir vežikas! O kad išverstų ant kelio ar nugarmėtų tiesiai į jūrą - nedidelis nuostolis. Purvinos kalės!

- Tačiau, - išspaudė Džekas, - kelias turėtų būti laisvas, jeigu visi šitie vežimai pravažiavo. Tiesa?

Jie pasiekė Visarankių kaimą. Platus Vakarinis vieškelis čia buvo sulaistytas alyva, kad nedulkėtų. Furgonai dardėjo pro šalį, grupelės žmonių sliūkino keliu. Visi kalbėjo pernelyg garsiai. Džekas pastebėjo du vyrus, besiginčijančius prie smuklę primenančio pastato. Netikėtai vienas šniojo kitam kumščiu. Po sekundės abu raičiojosi ant žemės. *Tos kekšės ne vienintelės prisigėrė "Kingslendo"*, - pagalvojo berniukas. - *Ko gero, visi čia pasiėmė savo dalį.*

- Visi didieji furgonai yra iš kaimo, - paaiškino kapitonas. - Kai kurie mažesni vežimai gal ir galėjo pravažiuoti, bet Morgano diližanas anaiptol ne mažas, vaike.

- Morganas...

- Neminėk jo čia.

Alaus kvapas einant per kaimą vis stiprėjo. Džekas pavargo vytis kapitoną. Spėjo, kad jau bus sukorę kokias tris mylias. *Kiek tai būtų aname pasaulyje*? - susimąstė jis ir prisiminė stebuklingą Spidžio gėrimą. Apsičiupinėjo savo švarkelį, nusigandęs, kad pametė, bet buteliukas buvo vietoje, nors ir Teritorijų apatiniai pakeitė jo trumpikes.

Priėjus vakarinį kaimo pakraštį, vežimų apmažėjo, bet priešais einančių žmonių buvo kur kas daugiau. Dauguma jų šlitinėjo, svérdėjo ir juokėsi. Visi trenkė alumi. Kai kurie žirgliojo varvančiais drabužiais, lyg būtų lakę alų nuo žemės kaip šunys. Taip ir buvo, nutarė Džekas. Jis pastebėjo kvatojantį vyrą, kuris vedėsi už rankos kokių aštuonerių metų berniuką.Tas vyras buvo siaubingai panašus į "Alhambros" klerką, ir Džekas jau neabejojo, jog mato jo dvynį. Abu, vyras ir berniukas, buvo girti, o kai Džekas atsisuko pažiūrėti, vaikas ėmė vemti. Jis bandė pasitraukti į prižėlusį griovį, kur galėtų atlikti tai vienumoje, bet jo tėvas, - o kas daugiau, nutarė Džekas, - timptelėjo kaip vedlį šunį ant trumpo pavadžio. Vaikas aptaškė vėmalais išsitiesusį kelkraštyje ir pučiantį į akį kažkokį senį.

Kapitono Fareno veidas vis labiau niaukėsi.

- Kad jie visi prasmegtų, - nusikeikė jis.

Tačiau net ir labiausiai įkaušę kaimiečiai iš tolo vengė randuoto kapitono. Išėjęs iš paviljono, jis prisitaisė prie juosmens trumpą odinę makštį. Džekas įtarė (ir ne be pagrindo), jog joje yra trumpas rimtas kardas. Vos tik kas nors per daug prisiartindavo, Farenas paliesdavo kardą, ir tas kas nors skubiai nerdavo į šoną.

Po dešimties minučių, kai Džekas pajuto, kad daugiau nebeištvers, jie pasiekė nelaimės vietą. Vežikas, matyt, per daug staigiai sukosi, ir pasviręs vežimas apsivertė. Statinaitės išsiraičiojo po visą kelią. Daug jų buvo sudaužytų, ir kelias apie dvidešimt pėdų buvo šlapias. Vieną arklį negyvai prispaudė krovinys, matėsi tik užpakalinės jo kojos. Antras gulėjo griovyje, iš jo ausies kyšojo statinės šulas. Džekas nelabai tikėjo, kad tai dėl nelaimingo atsitikimo. Vei-

kiausiai gyvulys buvo smarkiai sužalotas ir kas nors sutrumpino jo kančias pirma į rankas pakliuvusia priemone. Kitų arklių niekur nesimatė.

Tarp vežimo ir griovio gulėjo vežiko sūnus. Viena jo veido pusė kvailai nuštebusi žvelgė į žydrą Teritorijų dangų. Vietoj kitos pusės buvo tik raudona masė su baltomis kaukolės skeveldromis.

Džekas pastebėjo, kad vaikino kišenės išverstos.

Po nelaimės vietą šmirinėjo koks tuzinas žmonių. Ėjo palengva, pasilenkdami gurkštelti kelių saujų iš įmintos pėdos arba pamirkyti nosinę ar drabužio kraštą į alaus balą. Dauguma jų vos vilkosi. Girdėjosi garsus juokas ar pikti riksmai. Po ilgų įkalbinėjimų mama leido Džekui su Ričardu nueiti į dvigubą kino seansą ir pažiūrėti "Gyvų mirusiųjų naktis" bei "Mirusiųjų aušra" viename Vestvudo kino teatre. Svirduliuojantys girti žmonės priminė jam zombius iš tų filmų.

Kapitonas Farenas išsitraukė savo kardą. Jis buvo trumpas ir tvirtas, kaip įsivaizdavo Džekas, visiškai ne toks, kokie būna romanuose. Jis buvo kiek ilgesnis už mėsininko peilį, dėmėtas, subraižytas, patamsėjusia nuo prakaito oda apsukta rankena. Ašmenys buvo tamsūs... išskyrus pjaunantį kraštą. Jis tviskėjo, buvo plonas ir labai aštrus.

- Ei, skirstykitės! - sušuko Farenas. - Traukitės nuo Karalienės alaus, niekšai! Nešdinkitės ir nekiškite savo nosies!

Pasigirdo nepatenkintas murmesys, bet visi traukėsi nuo kapitono. Visi, išskyrus vieną žaliūką su kur ne kur iš plikos galvos styrančiais plaukų kuokštais. Džekas spėjo, jog milžinas turėtų sverti apie tris šimtus svarų ir jau yra praaugęs septynias pėdas.

- Tu ką, tu puoli prieš mus visus? - paklausė galiūnas, mosteldamas į grupelę atsitraukiančių pagal kapitono įsakymą kaimiečių.

- Žinoma, - atsakė Farenas ir išsišiepė. - Mielai, jei tik būsi pirmas, tu prisilakęs meitėli.

Kapitonas dar plačiau nusišypsojo, ir žaliūkas ėmė trauktis.

- Ateik čia, jei nori. Paskersiu, ir tai bus pirmas geras dalykas šiandien.

Kažką burnodamas įkaušęs milžinas nusliūkino tolyn.

- Nagi, judinkitės! - riktelėjo Farenas. - Ir greičiau! Čia tuoj pasirodys būrys mano vyrų iš Karalienės paviljono! Jie nelabai apsidžiaugė šituo darbu, ir aš nekaltinsiu jų ir neatsakysiu už jų veiks-

mus! Manau, kad dar spėsite grįžti į kaimą ir pasislėpti savo rūsiuose, kol jie nepasirodė! Tai geras patarimas! Judinkitės!

Kaimiečiai jau suko į Visarankių kaimą, o žaliūkas, kuris mėgino prieštarauti kapitonui, skubėjo visų priešaky. Farenas paniekinamai sušnarpštė ir grįžo į nelaimės vietą. Pirmiausia nusivilko švarkelį ir uždengė juo vežiko sūnaus veidą.

- Norėčiau sužinoti, kas iškraustė to vaikino kišenes, kai jis gulėjo negyvas arba merdėjo ant kelio, - susimąstęs tarė karininkas. - Jei žinočiau, pakarčiau kryžkelėje dar prieš saulėlydį.

Džekas nieko neatsakė.

Kapitonas ilgai žvelgė į negyvą berniuką ir trynėsi delnu randą. Po kurio laiko pažvelgė į Džeką, lyg tas būtų ką tik priėjęs.

- Tau reikia keliauti, vaike. Nedelsiant. Kol Osmondas nenutarė nuodugniau pakamantinėti mano idiotą sūnų.

- O kas bus su jumis? - paklausė Džekas.

Kapitonas šyptelėjo.

- Kai tu dingsi, mano problemos baigsis. Galiu pasakyti, kad nusiunčiau tave atgal pas motiną arba užsiutęs plojau pagaliu ir užmušiau. Osmondas patikės. Jis yra pamišęs. Jie visi tokie. Laukia jos mirties. Nedaug beliko. Nebent...

Jis nebaigė.

- Keliauk, - paragino Farenas. - Nedelsk. O kai išgirsi artinantis Morgano diližaną, traukis nuo kelio ir slėpkis giliai miške. Giliai. Antraip jis pajus tave kaip katė pajunta žiurkę. Jis akimirksniu pajaučia, jeigu kas nors ne taip, kaip reikia. Reikia *jam*. Jis šėtonas.

- O kaip aš išgirsiu, kad jis artinasi? - nedrąsiai pasiteiravo Džekas. Jis žiūrėjo į kelią už išmėtytų statinių. Kelias kilo aukštyn, iki pušyno. “Ten bus tamsu”, - pagalvojo jis... ir Morganas pasirodys iš tos pusės. Baimė ir vienišumas staiga susivienijo į širdį draskantį liūdesį. *Spidi, aš negaliu to padaryti! Negi nesupranti? Aš tik vaikas!*

- Morgano diližaną traukia šešios poros arklių ir lydi trylika raitelių, - pasakė Farenas. - Lekiantis risčia tas prakeiktas kinkinys dunda it griausmas žeme. Tu išgirsi, nebijok. Spėsi pasislėpti. Tik labai pasistenk.

Džekas kažką sušnibždėjo.

- Ką? - griežtai paklausė Farenas.

- Sakau, kad nenoriu niekur eiti, - garsėliau pakartojo Džekas. Ašaros jau buvo visai čia pat, ir berniukas žinojo, kad joms prasiveržus visai išskys, prašys kapitono ištraukti iš čia, ginti, dar ką nors...

- Manau, kad per vėlu kalbėti apie tavo norus, - atsakė Farenas. - Aš nežinau tavo istorijos, vaike, ir nenoriu žinoti. Nenoriu žinoti net tavo vardo.

Berniukas stovėjo susigūžęs, paraudusiomis akimis, drebančiomis lūpomis.

- Išsitiesk! - netikėtai piktai suriko jam kapitonas. - Ką tu nori išgelbėti? Kur keliauji? Šitaip nenueisi nė dešimties pėdų! Tu per jaunas, kad būtum vyras, tačiau bent gali juo apsimesti, ar ne? O atrodai kaip paspirtas šuo!

Krūptelėjęs Džekas atsitiesė, nurijo ašaras. Žvilgsnis kliudė vežiko sūnaus palaikus, ir jis pagalvojo: *Bent kol kas aš ne toks. Kol kas. Jis teisus. Gailėtis savęs - prabanga, kurios negaliu sau leisti.* Ir tai buvo tiesa. Tačiau jis vis tiek jautė pagiežą kapitonui, kuris taip lengvai mokėjo įlįsti į jo širdį ir paspausti reikiamus mygtukus.

- Jau geriau, - sausai tarė Farenas. - Ne kažin kas, bet vis tiek.

- Dėkui, - sarkastiškai ištarė Džekas.

- Nėra kada išsiverkti, vaike. Osmondas lipa tau ant kulnų. Netrukus tave persekios ir Morganas. Ir galbūt... galbūt nutiks kai kas negero ten, iš kur tu atvykai. Bet paimk šitai. Jeigu Parkusas atsiuntė tave pas mane, jis norėjo, kad perduočiau tau šitai. Imk ir keliauk.

Rankoje jis laikė monetą. Kiek pasvyravęs, Džekas paėmė ją. Dydžiu ji buvo kaip pusė Kenedžio dolerio, tik daug sunkesnė - sunki kaip auksas, pagalvojo jis, nors pinigas buvo dulksvo sidabro spalvos. Dabar jis žvelgė į Lauros De Luizian profilį. Ir vėl berniuką pribloškė Karalienės panašumas į jo mamą. Ne, ne vien panašumas, - nepaisant fizinių skirtumų (siauresnės nosies ir apvalesnio smakro), tai buvo jo mama. Džekas buvo tikras. Jis apvertė monetą ir kitoje pusėje pamatė žvėrį erelio sparnais bei liūto kūnu. Jis tarytum žvelgė į Džeką. Berniukas sudirgo ir įsidėjo monetą į berankovio švarkelio kišenę, šalia magiško Spidžio vyno.

- Kam jis man? - pasiteiravo Džekas.

- Suprasi, kai ateis laikas, - atsakė kapitonas. - Arba nesuprasi. Bet kokiu atveju, aš savo pareigą atlikau. Perduok tai Parkusui, kai pamatysi.

Džekas pajuto, kaip realybės jausmas vėl ima slysti.

- Eik, sūnau, - tarė Farenas. Jis kalbėjo tyliau, bet kažin ar švelniau. - Atlik savo užduotį... kiek pajėgsi.

Galų gale pajudėti jį privertė tas nerealumo pojūtis, visa persmelkiantis jausmas, kad jis tėra kažkieno kito haliucinacijos elementas. Kairė koja, dešinė koja, šienas, šiaudai. Džekas paspyrė į šoną alumi permirkusį pagalį. Perlipo rato liekanas. Apėjo furgono galą, nekreipdamas dėmesio į džiūstantį kraują ir musių zvimbimą. Kas tas kraujas bei musės sapne?

Jis pasiekė alumi permirkusio ir užgriozdinto kelio atkarpos galą, atsigręžė... bet kapitonas Farenas žiūrėjo į kitą pusę, tikriausiai laukė savo vyrų arba kad nereiktų žiūrėti į Džeką. Šiaip ar taip, išvada tokia pati. Nugara yra nugara. Nėra ko žiūrėti.

Berniukas kyštelėjo ranką už švarkelio, palietė Fareno duotą monetą ir smarkiai sugniaužė delne. Pasijuto geriau. Spausdamas kaip vaikas kad spaudžia ketvirtuką, kurį jam davė nusipirkti kokį nors gardumyną saldainių krautuvėje, Džekas keliavo toliau.

7

Praėjo gal kokios dvi valandos, kai Džekas išgirdo garsą, kurį kapitonas Farenas nusakė kaip žeme dundantį griausmą. Galėjo praeiti ir keturios. Vos tik saulė užlindo už vakarinio girios krašto (o tai nutiko tik įžengus į mišką), nustatyti laiką pasidarė labai sunku.

Į Karalienės paviljoną riedėjo ne vienas vežimas. Išgirdęs artėjant kažką (o girdėjosi labai iš toli; garso aiškumas priminė Džekui Lesterio Parkerio žodžius, kad vienas žmogus išrauna ridikėlį, o kitas už mylios jį užuodžia), jis prisimindavo Morganą ir skuosdavo per griovį į mišką. Jam tame tamsiame miške nepatiko, net visai pakrašty, kur iš už medžio galėjo stebėti kelią. Nemalonu, tačiau mintis, kad dėdė Morganas (jis beveik buvo įsitikinęs, kad Osmondo viršininkas yra būtent jis, kad ir ką sakytų Farenas) nutveria jį ant kelio - buvo dar baisesnė.

Todėl kaskart, išgirdęs vežimą ar karietą, jis pasislėpdavo, o po to vėl išeidavo į kelią. Kartą, braunantis per prižėlusį ir žliugsintį griovį, Džeko pėda kažkas perbėgo ar prašliaužė, ir berniukas suriko.

Tie pavieniai vežimai nedavė jam ramybės, bet vis buvo kažkaip jaukiau, nes jis nesijautė vienišas.

O, kaip jam norėjosi nešdintis iš Teritorijų!

Spidžio gėrimas buvo bjauriausi vaistai, kokius jam teko ragauti gyvenime, bet jis mielai sutiktų praryti vimdantį gurkšnį, jei tik kas nors - pats Spidis, pavyzdžiui, - užtikrintų, jog atsimerkęs jis išvys auksines “Makdonaldo” arkas (tas, kurias mama vadino Didžiaisiais Amerikos Papais). Slogi pavojaus nuojauta vis stiprėjo, Džekas jautė, kad miškas išties pavojingas, kad ten kažkas tyko jo, o gal tyko *pats* miškas. Regis, medžiai prisislinko arčiau kelio. Taip. Anksčiau juos sulaikydavo grioviai. Dabar medžiai auga jau ir juose. Tarp pušų ir eglių ėmė maišytis kitokie medžiai, su juodais, susisukusiais it gumbuotos virvės kamienais. Kai kurie atrodė keisti kėnių ir paparčių hibridai, o jų pilkos atgrasios šaknys buvo įsitvėrusios į žemę lyg išpurtę pirštai. *Mūsų berniukas*? - Džeko galvoje šnibždėjosi tie bjaurūs augalai. - *MŪSŲ berniukas?*

Taip tau tik atrodo, Džeki. Tu tiesiog truputį nugąsdintas.

Reikalas tas, kad Džekas pats tuo netikėjo.

Medžiai *iš tikro* keitėsi. Ta stipri negera nuojauta, tas jausmas, jog esi stebimas, buvo pernelyg tikras. Džekas ėmė svarstyti, ar tik ne nuo miško kyla tos įkyrios kraupios mintys... lyg medžiai patys siųstų į jo smegenis kažkokias bangas.

Bet Spidžio butelyje stebuklingo gėrimo buvo tik pusė. To turi užtekti keliaujant per visas Jungtines Valstijas. Jis neišeis iš Naujosios Anglijos, jeigu siurbčios kaskart, kai pasidarys baisu.

Taip pat niekaip nedavė ramybės mintis apie nueitą kelią, kai jis grįžo iš Teritorijų. Pusantro šimto pėdų čia prilygo pusantrai myliai tenai. Tokiu būdu (jei tik keliaujant čia atstumas nesikeis, o tai visai įmanoma), nuėjęs dešimt mylių Teritorijose, jis turėtų atsidurti visai netoli Niū Hampšyro tenai. Žygis su septynmyliais batais.

Bet tie medžiai... tos pilkos, išpurtusios šaknys...

Kai ims iš tikro temti, kai dangus pasidarys purpurinis - išnyksiu. Gana, taip ir padarysiu. Per šitą girią naktį neisiu. O jeigu stebuklingas gėrimas baigsis kur nors Indianoje, Spidis galės pasiųsti antrą buteliuką greituoju “UPS” paštu.

Mąstydamas apie tai ir džiaugdamasis, kad su veiksmų planu yra daug geriau (net jei tas planas apima tik dvi artimiausias valandas), Džekas staiga susigriebė, kad girdi atriedant vežimą ir daug arklių.

Palenkęs galvą, jis stypsojo vidury kelio. Akys staiga išsiplėtė, galvoje švystelėjo du vaizdiniai: didelis automobilis, bet ne "Mersedesas", su dviem vyrais ir "Laukinis vaikas" furgonas, lekiantis gatve, kad tik kuo greičiau nutoltų nuo dėdės Tomio lavono, o nuo plastikinių ventiliatoriaus grotelių kapsi kraujas. Jis matė rankas ant furgono vairo... tik ten buvo ne rankos. Ten buvo kanopos.

Lekiantis risčia tas prakeiktas kinkinys dunda it griausmas žeme.

Dabar, klausydamas jo (dundėjo toli, bet visiškai aiškiai), Džekas stebėjosi, kaip kitus vežimus jis galėjo supainioti su Morgano diližanu. Daugiau tokios klaidos nepadarys. Garsėjantis griausmas buvo pragaištingas, persunktas blogiu. Katafalko, taip, katafalko, važnyčiojamo šėtono, dardesys.

Berniukas stovėjo suakmenėjęs kelio vidury, užhipnotizuotas lyg triušis priekinių automobilio žibintų. Triukšmas vis augo, stiprėjo ratų ir kanopų griausmas, pakinktų žvangesys. Dabar jis girdėjo ir vežiką: "He-ja! Heee-jaaaa! HEEEEE - JAAAA!

Jis stovėjo ant kelio būgnijančia iš siaubo širdimi. *Negaliu pajudėti, o Dieve švenčiausias, aš negaliu pajudėti, mama, mama, mamyyyyteeee...*

Džekas stovėjo ir įsivaizdavo, kaip didelis juodas vežimas, primenantis pašto karietą, atidunda keliu traukiamas juodų gyvulių, kurie buvo labiau panašūs į pumas negu į arklius. Matė besiplaikstančias juodas pasostės užuolaidas, matė spyruokliuojantį vežiką vėjyje plevėsuojančiais plaukais ir pamišusiomis savižudžio akimis.

Matė, kaip jis artėja nemažindamas greičio.

Matė, kaip jį partrenkia...

Tai išsklaidė mėšlungį. Džekas puolė į dešinę, nuslydo nuo kelio, užkliuvęs koja už gumbuotos šaknies pargriuvo, nusirito. Nugarą, kurios jau kokias dvi valandas nejautė, nudegino naujas skausmas, ir Džekas susiraukė.

Pakilo ir nėrė pasilenkęs į mišką.

Iš pradžių pasislėpė už vieno juodo medžio. Gumbuotas jo kamienas buvo šiek tiek panašus į banjano, kurį matė užpraeitais metais atostogaudamas Havajuose, bet buvo slidus ir nemalonus. Džekas paėjo kairėn ir užlindo už pušies.

Karietos dundesys tolydžio augo. Kiekvieną sekundę berniukas laukė jo prašvilpiančio į Visarankių kaimą. Džeko pirštai spaudė minkštą pušies žievę. Dantys prikando lūpą.

Priešais buvo siauras, bet tuščias plyšys, lapų bei spyglių tunelis, pro kurį puikiai matėsi kelias. Vos spėjo Džekas pagalvoti, kad Morgano ekipažas niekad nepasirodys, į rytus prašuoliavo koks tuzinas ar daugiau karių. Vienas iš jų laikė vėliavą, bet vaikas nespėjo jos pamatyti... ir nelabai norėjo. Paskui pro regėjimo lauką švystelėjo diližanas.

Tai tetruko sekundę ar vos sekundės dalį, bet Džekas įsiminė kiekvieną detalę. Tai buvo didelė, ne mažiau dvylikos pėdų aukščio karieta. Dėžės ir ryšuliai, pritvirtinti viršuje, dar pridėjo tris pėdas. Visų arklių, traukiančių diližaną, galvos buvo puoštos juoda plunksna, kurią vėjas beveik priplojo prie galvos. Vėliau Džekas pagalvojo, kad Morganui kaskart reikia naujo kinkinio, nes šitie arkliai buvo mirtinai išsekę. Iš jų nasrų tiško kraujas ir putos, paklaikusios akys baltakiavo.

Kaip ir vaizduotėje - ar vizijoje - ant bestiklių langų plaikstėsi juodo krepo užuolaidos. Staiga tame juodame keturkampyje pasirodė baltas veidas. Netikėtas jo pasirodymas išgąsdino kaip vaiduoklis išdaužtame apleisto namo lange. Tas veidas nebuvo Morgano Slouto... bet tai buvo *jis*.

O veido savininkas žinojo, kad Džekas, - ar koks kitas pavojus, taip pat neapkenčiamas ir asmeniškas, - yra čia. Berniukas perskaitė tai staiga išsiplėtusiuose vyzdžiuose ir nulinkusiuose lūpų kampučiuose.

Kapitonas Farenas įspėjo, kad Morganas pajus jį kaip žiurkę. Džekas nusiminęs tarė sau: *Ką gi, esu suuostas. Jis žino, kad aš čia; o kas toliau? Spėju, kad jis sustabdys visą karavaną ir pasiųs karius ieškoti manęs miške.*

Pralėkė dar vienas karių būrys, saugantis Morgano diližaną iš užpakalio. Džekas laukė priaugusiomis prie pušies rankomis, kada Morganas įsakys sustoti. Bet taip neįvyko, ir netrukus diližano ir raitelių keliamas triukšmas ėmė tilti.

Jo akys. Štai kas. Tos juodos akys kreidiniame veide. Ir...

Mūsų berniukas? TAAAIIIP!

Kažkas brūkštelėjo per jo pėdą... nuslinko kulkšnimi. Džekas suklykė ir atšoko, pamanęs, jog tai gyvatė. Bet pažvelgęs žemyn išvydo, kad ant jo pėdos užsirangė viena iš tų pilkų šaknų... o dabar apsivijo blauzdą.

To negali būti, pagalvojo jis bukai. Šaknys negali šliaužti...

Jis staiga atšoko, išlupdamas koją iš storos kilpos. Blauzdą superštėjo, it kas būtų pertraukęs virve. Berniukas pakėlė akis, ir jį apėmė siaubas. Dabar jis suprato, kodėl pajutęs jį Morganas nesustojo. Jis žinojo, kad keliauti per šitą mišką yra tas pat, kas plaukti per piranijų pilną upę. Kodėl kapitonas jo neįspėjo? Džekas galėjo pasiguosti tik tuo, kad kapitonas veikiausiai niekad nebuvo taip toli vakaruose.

Dabar tos kėnių-paparčių hibridų šaknys judėjo visos: kilo, leidosi, šliaužė per puveningą dirvą jo link. Viena šaknis, kurios galas buvo patamsėjęs nuo žemės ir drėgmės, pakilo ir ėmė siūbuoti priešais jį lyg kobra iš fakyro pintinės. *MŪSŲ berniukas! MŪSŲ*!

Šaknis ėmė artintis, ir Džekas traukdamasis pajuto, jog šaknys atitvėrė jį nuo saugaus kelio. Jis atsirėmė į medį... ir atšoko klykdamas, kai jo žievė ėmė garankštytis ir trukčioti tarsi spazmuojantys raumenys. Džekas atsisukęs pamatė juodą medį gumbuotu kamienu. Dabar medis judėjo, kraipėsi, gumbai virto klaikiai sudarkytu veidu, kuriame juodavo viena nereginti akis, o kita paslaptingai merkė. Medis traškėdamas skilo, ir iš jo ėmė sunktis gelsvi syvai. *MŪSŲ! O, taiiiip*!

Šaknys tarsi pirštai apsivijo Džeko rankas ir krūtinę.

Berniukas ištrūko, paskutinėmis valios pastangomis stengdamasis nepamišti, ir ėmė ieškoti Spidžio buteliuko. Ausis pagavo kažkokį smarkų poškėjimą. Matyt, medžiai atitrūksta nuo žemės. Net pas Tolkiną* to nebuvo.

Berniukas surado butelį ir ištraukė už kaklelio. Kol jis suko kamštį, viena pilka šaknis apsivijo kaklą. Po akimirkos ji užsiveržė kaip kartuvių kilpa.

Džekui užgniaužė kvapą. Stverdamasis už šaknies, jis paleido iš rankų butelį. Stengėsi užkišti už šaknies pirštus. Kilpa nebuvo šalta ir sumedėjusi, anaiptol, - buvo šilta, lanksti ir mėsinga. Berniukas kovojo gargdamas, paskui iš paskutiniųjų išsilaisvino. Šaknis mėgino apsivyti jo riešą, bet Džekas surikęs ištraukė ranką. Apsidairęs jis pamatė, kad butelis tolsta nešamas vienos iš tų pilkų šaknų.

Džekas puolė įkandin. Šaknys stvarstė už kojų, vijosi apie jas. Vaikas šlumštelėjo ant žemės, išsitempė, griebė, pirštais smigdamas į juodą miško dirvožemį, dar colį...

---

* Dž.R.Tolkinas (1892 - 1973) anglų rašytojas fantastas, "Hobito" ir "Žiedų valdovo" autorius.

Palietė stiklą... ir stvėrė. Truktelėjo į save kiek pajėgė, nepaisydamas, kad šaknys jau apsiraizgę apie jo kojas kaip pančiai. Atsuko kamštį. Artinosi dar viena, šviesi it voratinklis šaknis, taikėsi išplėšti gėrimą iš rankų. Džekas atsigynė ir pakėlė butelį prie lūpų. Prarūgusių vaisių kvapas užpildė viską.

Spidi, prašau, kad jis veiktų!

Apie nugarą ir liemenį vijosi kitos šaknys, sukiojo jį šiaip ir anaip, o Džekas nurijo gurkšnį, dejuodamas ir melsdamas laukė, bet niekas nepasikeitė; jis gulėjo užsimerkęs ir jautė, kaip šaknys supančioja rankas ir kojas, jautė

8

į džinsus ir marškinius besigeriantį vandenį, užuodė

Vandenį?

purvą ir drėgmę, išgirdo

Džinsus? Marškinius?

monotonišką varlių kvarkimą ir...

Džekas atsimerkė ir pamatė upėje atsispindintį oranžinį saulėlydį. Kitoje jos pusėje dungsojo neįžengiamas miškas, o vakarinėje pusėje, kur gulėjo jis, iki vandens bėgo ilgas laukas, jau sudrėkęs nuo vakarinio rūko. Žemė ten buvo šlapia ir klampi. Džekas gulėjo prie pat vandens, pačioje šlapiausioje vietoje. Čia tirštai žėlė piktžolės, iki šalnų, kurios sunaikins jas, dar liko daugiau negu mėnuo, ir Džekas įsipainiojo jose, visai kaip sapnuojantis košmarą susipainioja paklodėse.

Jis atsikėlė permirkęs ir išsiterliojęs purvu, ant pečių karojo krepšio rankenos. Nusiplėšė nuo veido bei rankų žoles, patraukė tolyn nuo upės, paskui grįžtelėjo ir pastebėjo purve gulintį Spidžio butelį. Dalis "stebuklingo gėrimo" išsilaistė grumiantis su piktais Teritorijų medžiais. Butelyje buvo tik trečdalis skystimo.

Berniukas valandėlę pastoviniavo įklimpęs į purvą, stebėjo upę. Tai jo pasaulis, tai sena gera Amerika. Nepamatė auksinių arkų, kaip tikėjosi, neišvydo dangoraižio, temstančiame danguje mirksinčio Žemės palydovo, bet žinojo tai kaip savo vardą. Klausimas toks: ar jis išvis buvo tame aname pasaulyje?

Jis patyrinėjo nepažįstamą upę, iš pažiūros nepažįstamą gamtovaizdį, paklausė tolimo karvių mykimo. Ir tarė sau: *Tu kažkur kitur. Čia tikrai ne Arkadijos paplūdimys, Džeki.*

Ne, ne Arkadijos paplūdimys, bet jis tiek nepažinojo aplinkinių vietovių, kad galėtų tvirtinti, jog stovi ne kokios keturios penkios mylios nuo kranto, tiesiog gilyn į žemyną, kur nesijaučia Atlanto alsavimo. Jis atsipeikėjo kaip po siaubingo sapno... negi negali būti, kad viskas, pradedant vežimu su musėmis aplipusiu kroviniu, baigiant atgijusiais medžiais, buvo blogas sapnas. Sapnas ir lunatizmas? Visai logiška. Jo motina miršta, ir tą jis žino gana seniai; tai akivaizdu, jo pasąmonė padarė teisingą išvadą, nors protas neigė. Tai sukūrė tinkamą atmosferą savihipnozei, o tas keistas Spidžio Parkerio vynas viską paspartino. Viskas sutampa.

Dėdei Morganui tai patiktų.

Džekas krūptelėjo ir nurijo seiles. Ryjant suskaudo. Ne taip, kaip skauda gerklę susirgus, o kaip susimušus.

Jis pakėlė kairę ranką, tą, kuria nelaikė butelio, ir švelniai perbraukė delnu kaklą. Vieną mirksnį jis priminė raukšleles tikrinančią moterį. Kaip tik virš Adomo obuolio užčiuopė žaizdą. Kraujavo nesmarkiai, bet negalėjai paliesti. Žaizdą paliko apsivijusi apie kaklą šaknis.

- Tiesa, - sušnibždėjo Džekas, žiūrėdamas į oranžinį vandenį, klausydamas varlių kvarkimo ir mykiančių karvių. - Viskas tiesa.

9

Berniukas patraukė šlaitu, palikęs upę ir rytus užpakaly. Nuėjus pusę mylios, nuolatinis kuprinės dungsėjimas į skaudančią nugarą (Osmondo kirčiai liko taip pat, kartojo maišas) kai ką priminė. Jis atsisakė milžiniško Spidžio sumuštinio, bet ar draugas neįdėjo jo į kuprinę, kai Džekas apžiūrinėjo gitaros plektrą?

Skrandis nusitvėrė šitos minties.

Džekas nusiėmė kuprinę sustojęs rūke po žvaigždėtu dangumi. Atsegė, ir štai sumuštinis, net ne dalis ar pusė, o visas, susuktas į laikraščio lapą. Džeko akys pritvinko dėkingumo ašarų, - kaip jam dabar norėjosi stipriai apkabinti draugą!

Prieš dešimt minučių apšaukei jį šiokiu ir tokiu.

Skruostus išmušė raudonis, bet iš gėdos jis nė kiek ne lėčiau rijo sumuštinį. Sunaikinęs jį keliais dideliais kąsniais, berniukas užrišo kuprinę ir vėl užsimetė ją ant nugaros. Keliauti ne tuščiu pilvu buvo daug geriau.

Neilgai trukus tamsoje sumirksėjo šviesos. Sodyba. Ėmė skalyti šuo. Storai loja, matyt, didelis. Džekas sustojo.

Viduje, - pagalvojo jis. - *Arba pririštas. Tikiuosi.*

Jis pasuko į dešinę, šuo liovėsi loti. Vadovaudamasis sodybos šviesomis, Džekas greitai išėjo į keliuką. Dairėsi į abi puses nežinodamas, kur pasukti.

Na, štai, žmonės, čia stovi Džekas Sojeris, vidury kelio iš niekur į niekur, permirkęs iki paskutinio siūlelio ir aplipęs purvu. Gero kelio, Džekai!

Jį vėl užplūdo vienišumas ir namų ilgesys. Džekas nuginė juos šalin. Užspjovė lašelį ant smiliaus ir kreštelėjo. Didžioji dalis nukrito į dešinę, - bent taip pasirodė Džekui, - todėl jis pasuko ten. Po keturiasdešimt minučių sulinkęs iš nuovargio ir išalkęs, o tai buvo dar blogiau, jis priėjo žvyrduobę ir pamatė kažkokią pašiūrę už rakinama grandine užtverto kelio.

Džekas pralindo po grandine ir nuėjo prie pašiūrės. Ant durų kabojo spyna, bet iš vieno šono vaikas aptiko didelį plyšį. Nusimetęs kuprinę, jis įsirito vidun ir įtraukė ją. Su spyna ant durų berniukas jautėsi saugesnis.

Apsidairęs įsitikino, kad pašiūrė prikrauta labai senų įrankių, atrodė, jog čia ilgai niekas nebuvo užsukęs, ir Džekui tas labai patiko. Jis išsirengė negalėdamas ilgiau kęsti drėgnų ir išpurvinų drabužių. Vienoje kelnių kišenėje užčiuopė kapitono Fareno duotą monetą, milžinę tarp kitų, įprastų, monetų. Džekas išėmė ją ir pamatė, kad pinigas su Karalienės galva vienoje pusėje ir sparnuotu liūtu kitoje virto 1921 metų sidabriniu doleriu. Berniukas įdėmiai pažvelgė į Ponią Laisvę, paskui vėl įsidėjo džinsų kišenėn.

Džekas surado kuprinėje švarius rūbus nusprendęs, kad ryte sukraus purvinus (bet jau išdžiūvusius) į kuprinę ir kur nors išplaus: gal savitarnos skalbykloje, o gal tiesiog pirmame pasitaikiusiame upelyje.

Rausdamasis krepšyje kojinių, ranka kliudė kažką slidų ir kietą. Dantų šepetukas. Akimirksniu tai, ką reprezentuoja dantų šepetukas, - namai, saugumas ir racionalumas, - užplūdo ir šįkart nesileido nu-

slopinami ar nuginami. Dantų šepetėlį įprasta matyti šviesiame vonios kambaryje, įprasta naudoti apsirengus medvilninę pižamą ir įsispyrus į šiltas šlepetes. O ne ištraukti iš kuprinės dugno šaltoje, tamsioje įrankių pašiūrėje prie žvyro karjero kažkokio miestelio, kurio net pavadinimo nežinai, pašonėje.

Vienišumas prislėgė jį. Berniukas suvokė, kad yra atplėštas nuo visko. Jis pravirko. Neraudojo isteriškai ir neklykė kaip žmonės, kurie ašaromis dangsto pyktį; jis kūkčiojo kaip žmogus, kuris supranta, koks yra vienišas ir kaip ilgai dar toks bus. Verkė, nes pasaulyje tarsi neliko saugumo ir sveiko proto. Iš tikro buvo tik vienatvė, o tokioje padėtyje visai tikėtinas svečias - beprotystė.

Džekas užmigo dar neišdžiūvus ašaroms. Miegojo susirietęs apie savo kuprinę tik su trumpikėmis ir švariomis kojinėmis. Ašaros nuplovė baltus ruoželius per murzinus jo skruostus, o ranka spaudė dantų šepetėlį.

Outlio tunelis

1

Po šešių dienų Džekas beveik atsikratė savo sielvarto. Per pirmąsias savo kelionės dienas jis jautėsi išaugęs vaikystę ir, aplenkęs paauglystę, ėmęs gyventi sudėtingą ir pavojingą suaugusiojo gyvenimą, Jis, tiesa, nebegrįžo į Teritorijas po to karto, kai pabudo upės pakrantėje, bet aiškino lėtesnę savo kelionę nenoru gadinti Spidžio gėrimą, kol jam iš tikro nebūtina.

Be to, negi Lesteris Parkeris neliepė jam keliauti daugiausia savo pasaulio keliais? Jis laikosi nurodymų, štai taip.

Kai šviesdavo saulė, automobilis skriedavo į vakarus trisdešimt, keturiasdešimt mylių per valandą greičiu, o skrandis buvo pilnas, Teritorijos atrodė neįtikėtinai toli ir nerealios; tai buvo kaip filmas, kuris jau pradėjo dilti iš atminties, ar fantazija. Kartais, atsilošęs kokio nors mokytojo mašinos sėdynėje ir atsakinėdamas į klausimus apie išgalvotą savo gyvenimą, Džekas iš tikro jas pamiršdavo. Teri-

torijos palikdavo jį, ir vėl Džekas jautėsi toks pat ar beveik toks pat kaip vasaros pradžioje.

Ypač didelėse magistralėse: vos vienas vairuotojas išleisdavo jį, penkiolika minučių pastovėjęs su iškeltu nykščiu, pamatydavo į kelkraštį įsukančią kitą mašiną. Dabar jis buvo kažkur šalia Batavijos, Niujorko valstijos vakaruose, ir traukė I-90 magistrale į Bufalą, o iš Bufalo pasuks į pietus. Ne juokas, padarė išvadą Džekas, surasti geriausią kelią ir įvykdyti, ką esi sumanęs. Su Rendo Maknelio atlasu ir sukurta istorija jis nukeliavo gerą galą; dabar reikia tik truputį sėkmės, kad sustotų vairuotojas, keliaujantis iki pat Čikagos ar Denverio (arba Los Andželo, - kodėl nepasvajoti, Džeki), ir apie spalio vidurį būtų galima grįžti namo.

Jis įdegė, kišenėje buvo penkiolika dolerių, uždirbtų plaunant indus "Auksiniame šaukšte" Oburne, o raumenys sustiprėjo. Kartais pasidarydavo graudu, bet jis neverkė nuo pirmos nakties. Jis valdėsi, tai svarbiausia. Dabar, kai jis žinojo, kaip toliau elgtis, kai kruopščiai viską apgalvojo, įgavo pranašumą prieš likimo vingius; kartais jam net atrodydavo, jog mato savo kelionės galą, nors jis buvo dar toli priešaky. Jei jis keliaus savo pasaulyje, kaip mokė Spidis, jis nukaks kur reikia ir grįš su Talismanu į Niū Hampšyrą labai greitai. Viskas bus gerai, o sunkumų dar mažiau, negu jis tikėjosi.

Štai tokias mintis audė Džekas Sojeris, kai jį aplenkė dulkėtas mėlynas "Fordas Fieleinas", nusuko į kelkraštį ir palaukė, kol jis pribėgs prisimerkęs nuo spiginančios popiečio saulės. Trisdešimt keturiasdešimt mylių, tarė jis sau. Pasistengė prisiminti ryte studijuoto atlaso puslapį ir nutarė: Outlis. Žodis toks blankus, mažas ir saugus. Jis pakeliui, ir Džekui niekas negresia.

2

Prieš atidarydamas "Fieleino" dureles, Džekas pasilenkė pažiūrėti pro langą. Ant galinės sėdynės kaip pakliuvo sumestos storos pavyzdžių knygos ir lankstinukai, du išsipūtę portfeliai riogso ant priekinės keleivio sėdynės. Truputį patukęs juodaplaukis vyras, pasilenkęs prie vairo ir žiūrintis į berniuką, buvo prekiautojas. Už jo nugaros kabojo kostiuminis mėlynas švarkas, kaklaraištis buvo atpalaiduotas, rankovės užraitotos. Į ketvirtą dešimtį įkopęs pardavėjas,

šiūruojantis po savo teritoriją. Jis norės kalbėtis kaip visi prekeiviai. Vyras nusišypsojo, nutvėrė vieną, po to kitą portfelį ir užtupdė ant popierių krūvos galinėje sėdynėje.

- Padarykim vietelės, - tarė jis.

Džekas žinojo, kad pirmiausia bus užklaustas, kodėl ne mokykloje.

Jis atidarė dureles ir pasisveikinęs įlipo vidun.

- Toli važiuojam? - paklausė prekybininkas, paskui pažiūrėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, iššuko iš žvyruoto kelkraščio ir įsiliejo į kelią.

- Į Outlį, - atsakė Džekas, - tikriausiai liko kokios trisdešimt mylių.

- Geografijos egzamino neišlaikei, - pasakė vairuotojas. - Iki Outlio daugiau negu keturiasdešimt penkios mylios, - jis žvilgtelėjo į Džeką ir nustebino jį mirkteldamas. - Neįsižeisk, - tarė jis, - bet nekenčiu, kai vaikai stabdo pakeleivingas. Todėl visuomet paimu, kai pamatau. Bent jau žinau, kad su manimi jie saugūs. Jokių ten grabinėjimų, supranti? Kokių tik nepasitaiko, vaike. Skaitai laikraščius? Kalbu apie plėšrūnus. Gali įkišti galvą į rimtą pavojų.

- Jūsų teisybė, - sutiko Džekas. - Aš stengiuosi būti labai atsargus.

- Gyveni čia kur netoliese, reikia manyti?

Vyras žiūrėjo tiesiai į akis, retsykiais patikrindamas kelią, ir Džekas ėmė įnirtingai rausti atmintyje kokio nors vietovardžio.

- Palmyroje. Aš esu iš Palmyros.

Pardavėjas linktelėjęs tarė:

- Nieko vietelė, - ir vėl žiūrėjo į kelią.

Džekas patogiai atsilošė į sėdynės pliušą. Kai vairuotojas paklausė: “Tikiuosi, nevedžioji manęs už nosies?”, atėjo metas kloti savo Istoriją.

Jis taip dažnai pasakojo ją kaitaliodamas vietovardžius, kad ji virto išdirbtu monologu.

- Ne, sere. Tiesiog turiu keliauti į Outlį pas savo tetą Heleną ir pagyventi ten kol kas. Heleną Vogan. Ji mano mamos sesuo. Mokytoja. Matote, mano tėvas mirė praeitą žiemą, ir verstis pasidarė sunku. O prieš porą savaičių mamos kosulys sustiprėjo, ji nepajėgia užlipti net laiptais, todėl gydytojas nurodė gulėti ir kiek galima ilgiau.

Todėl ji paprašė savo sesers manimi pasirūpinti. Manau, kad būdama mokytoja, ji tikrai įtaisys mane į Outlio mokyklą. Tai jau ne, teta Helena jokiam vaikui neleis dykinėti.

- Tai tu nori pasakyti, kad mama liepė važiuoti iš Palmyros iki Outlio pakeleivingomis? - paklausė prekybininkas.

- O, ne, jokiais būdais. Ne, ji davė man pinigų autobusui, bet aš nusprendžiau pataupyti. Spėju, kad iš namų ilgai negausiu pinigų, o ir teta Helena negali švaistytis. Mamai labai nepatiktų, jei sužinotų, kad aš šitaip keliauju. Bet man tai pasirodė pinigų mėtymas. Na, suprantate, penki doleriai yra penki doleriai, ir kam juos atiduoti autobuso vairuotojui?

Vyras pažiūrėjo šnairomis.

- O kiek ketini likti Outlyje?

- Sunku pasakyti. Aš, aišku, tikiuosi, kad mano mama greitai pasitaisys.

- Gerai, tik atgal nevažiuok pakeleivingom.

- Mes daugiau nebeturim mašinos, - pasakė Džekas, pratęsdamas Istoriją. Jis pats ėmė sau patikti. - Ar galite patikėti: atėjo vidury nakties ir atsiėmė ją. Niekingi bailiai. Žinojo, kad visi miegos. Tiesiog atėjo vidurnaktį ir pavogė automobilį iš garažo. Misteri, aš dėl jos būčiau pakovojęs, ir ne todėl, kad galėčiau nuvažiuoti pas tetą Heleną. Kai mano mama eina pas daktarą, ji turi nusileisti nuo kalvos, o paskui praeiti dar penkis kvartalus, kad pasiektų autobusų aikštelę. Jie neturėjo taip pasielgti, ar ne? Taip ateiti ir pavogti mūsų mašiną? Kai tik galėsime, vėl pradėsime mokėti įnašus. Tai argi tai ne vagystė?

- Na, jei man taip nutiktų, vadinčiau vagyste, - atsakė vairuotojas. - Tikiuosi, tavo mama greitai pasitaisys.

- Aš taip pat, - iš širdies tarė Džekas.

Tiek užteko iki apie Outlį informuojančių ženklų. Prekybininkas sustojo kraštinėje juostoje, tuoj už sustojimo rampos, nusišypsojo Džekui ir tarė:

- Sėkmės tau, vaike.

Džekas linktelėjo ir atidarė dureles.

- Tikiuosi, kad vis dėlto nereikės ilgai apsistoti Outlyje.

Berniukas klausiamai pažiūrėjo į vairuotoją.

- Na, juk pažįsti šitą vietą, tiesa?

- Šiek tiek. Ne itin.

- Ach, čia tikra skylė. Tokia, kur valgo, ką suvažinėja. Gorilavilis. Suvalgyk alų, paskui užsigerk stiklu. Kažkas panašaus.

- Ačiū už perspėjimą, - tarė Džekas ir išlipo iš mašinos. Prekiautojas pamojavo ir įsuko “Fieleiną” į kelią. Po kelių sekundžių jis virto juodu siluetu, nykstančiu oranžinėje saulėje.

3

Apie mylią Džekas keliavo nykia vietove. Tolumoje, laukų pakraščiuose matėsi nedideli dviaukščiai nameliai. Laukai buvo tušti ir rudi, o namai nepriminė sodybų. Atokiai vienas nuo kito stovintys pastatai žvelgė į tuščius laukus, o pilką jų tūnojimą trikdė tik I-90 keliu švilpiantis transportas. Nemykė karvės, nežvengė arkliai, nebuvo išvis jokių gyvūnų ir darbo įnagių. Greta vieno namo gulėjo krūva sudaužytų ir rūdijančių mašinų. Tai buvo namai žmonių, kurie taip nemėgo savo gentainių, kad net Outlis atrodė per tirštai gyvenamas. Pliki laukai atstojo jiems griovius apie nutriušusias karkasines pilis.

Pagaliau Džekas priėjo kryžkelę, tikrą kryžkelę, kokias piešia animaciniuose filmuose: iš niekur atvinguriuoja du siauri keliai ir susikryžiavę vėl išsiskiria, dingsta tolumoje. Berniukas ėmė abejoti savo orientacija, pasitaisė ant pečių krepšį ir nužingsniavo prie ilgo geležinio aprūdijusio stulpo su gatvių pavadinimais. Gal išlipus jam reikėjo pasukti kairėn, o ne dešinėn? Ženklas, žymintis kelią, kuris tęsėsi lygiagrečiai su autostrada, skelbė: DOGTAUNO KELIAS. Dogtauno? Džekas pasisuko ton pusėn, tačiau be piktžolių prižėlusių laukų, per kuriuos driekėsi juoda asfalto juosta, nieko nepamatė. Kelias, ant kurio jis stovėjo, vadinosi “FABRIKO KELIAS”. Už mylios jis lindo į tunelį, kurio beveik nesimatė per pasvirusius medžius ir gebenių kilimą. Tankioje lapijoje švietė balta lentelė, laikoma, rodos, vien vijoklių. Raidžių įskaityti buvo neįmanoma. Džekas įsikišo ranką kišenėn ir suspaudė kapitono Fareno duotą monetą.

Pilvas gurgė. Greitai norėsis valgyti, todėl reikia judėti iš čia į miestą, kur atsirastų ko užkąsti. Gerai, tegu bus Fabriko kelias, bent jau pažiūrės, kas kitame tunelio gale. Berniukas patraukė tolyn, ir su

kiekvienu žingsniu tamsi anga medžiais apaugusiame šlaite vis didėjo.

Vėsus, drėgnas, trenkiantis dulkėmis bei sukasta žeme tunelis tarsi tykojo sugauti vaiką ir suslėgti. Iš pradžių Džekui pasirodė, kad jis veda po žeme (jo gale nesimatė jokios šviesos), bet paskui suprato, jog tunelis leidžiasi žemyn. "ĮJUNKITE ŠVIESAS", skelbė ženklas prieš tunelį. Džekas stuktelėjo į plytinę sieną ir pajuto, kad ji trupa po jo kumščiu. "Šviesas", - tarė jis sau ir pasigailėjo, kad neturi ką įjungti. Tunelis turi kurioje nors vietoje užlinkti, suprato jis. Teks atsargiai, lėtai eiti, kad neatsitrenktum į sieną, kaip neregys ištiestomis rankomis. Džekas slinko čiuopdamas sieną. Kojotas iš animacinio filmo tokiais atvejais būdavo išlyginamas priešais atvažiuojančio sunkvežimio.

Kažkas sukrebždėjo ant tunelio grindų, ir Džekas suakmenėjo.

Žiurkė, - pagalvojo jis. - *Arba triušis trumpina sau kelią į laukus. Bet, sprendžiant pagal garsą, kažkas stambesnis.*

Garsas pasikartojo, tik toliau, ir berniukas aklai žengė pirmyn. Priešais save jis išgirdo įtraukiant orą. Ir sustojo svarstydamas: *Ar tai gyvūnas*? Liesdamas pirštų galiukais drėgną plytų sieną, Džekas laukė iškvėpimo. Tai nepanašu į gyvūną, tikrai jokia žiurkė ar triušis negalėjo taip giliai įkvėpti. Jis pasislinko kelis colius į priekį nenoriai pripažindamas, kad tai, kas ten buvo, išgąsdino jį.

Džekas vėl sustingo, kai iš tamsos priešais save išgirdo tylų girgždantį kikenimą. Po to jį pasiekė pažįstamas, bet nenusakomas kvapas, šiurkštus, stiprus muskuso tvaikas.

Vaikas dirstelėjo per petį. Anga vos įžiūrima, uždengta tunelio lanko ir atrodo ne didesnė už triušio narvelį.

- Kas čia? - šūktelėjo jis. - Ei! Ar čia yra kas nors? Girdite?

Jam pasirodė, kad toliau tunelyje girdi kažką šnibždant.

Tu ne Teritorijose, - priminė jis sau; blogiausiu atveju jį galėjo išgąsdinti koks nors sulaukėjęs šuo, atsliūkinęs į tunelį nakvoti. Tokiu atveju jis išgelbės jam gyvybę, kol nesuvažinėjo mašina.

- Ei, šunie! - pašaukė jis. - Šuniuk!

Ir tada jis išgirdo nagų kaukšėjimą tuneliu. Tik ar jie artėja... ar tolsta? Iš tylaus *tak, tak, tak* jis negalėjo nustatyti. Tada Džekui toptelėjo mintis, kad galbūt garsas sklinda jam už nugaros, ir pasisukęs išvydo, jog nuėjo ganėtinai toli, nes jau nemato tunelio angos.

- Kur tu, šunie? - paklausė jis.

Kažkas sukrebždėjo vos už pėdos ar dviejų už jo, Džekas puolė į priekį ir smarkiai susitrenkė petį į sienos išlinkimą.

Jis jautė kažką, gal šunį, tamsoje. Žengė pirmyn ir staiga turėjo sustoti dėl neapsakomo dezorientacijos jausmo; jam vėl atrodė, kad atsidūrė Teritorijose. Tunelis prisipildė to muskusinio, gaižaus gyvuliško tvaiko, o tas, kas prie jo artinosi, tikrai buvo ne šuo.

Į veidą tvoskė taukais ir alkoholiu persmelkto oro gūsis. Berniukas pajuto, kad tas pavidalas visai arti.

Tik akimirką jis matė tą pailgą, rūstų veidą, kuris galėjo būti jaunas, bet toks neatrodė, ir tartum nesveikai švytėjo iš vidaus. Prakaitas, taukai, alkoholio tvaikas sklido iš jo. Džekas prisiplojo prie sienos iškėlęs kumščius ir nenuleido jų, kol veidas neišnyko tamsoje.

Kol jis taip stovėjo persigandęs, jam pasirodė, jog girdi, kaip tylūs greiti žingsniai skuba į tunelio pradžią, bet kai pažvelgė į priekį, buvo tamsu ir tylu.Tunelis buvo tuščias. Džekas sunėrė rankas ant krūtinės ir atsišliejo į plytų sieną. Po kurio laiko jis pajudėjo toliau.

Išėjęs iš tunelio, vaikas dirstelėjo atgal. Jokių garsų, jokie sutvėrimai jo nesiveja. Džekas, paėjęs tris žingsnius, vėl atsigręžė. Ir vos nesustojo širdis: į jį artėjo dvi milžiniškos oranžinės akys. Per kelias sekundes atstumas dvigubai sutrumpėjo. Berniukas neįstengė pajudėti, kojos įaugo į asfaltą. Šiaip taip jis iškėlė rankas lyg instinktyviai gindamasis. Akys artėjo, pasigirdo pypsėjimas. Paskutinę akimirką, kai iš tunelio išniro raudonveidžio, grasančio kumščiu, vairuojamas automobilis, Džekas metėsi į šalį.

- Vvvveeeeelniaaas... - pasigirdo iš perkreiptos šoferio burnos.

Dar neatsigavęs Džekas apsisuko ir nulydėjo mašiną kaimo, kuris turėtų būti Outlis, link.

4

Įsikūręs ilgoje įduboje Outlis tęsėsi palei dvi pagrindines gatves. Viena, Fabriko kelio tęsinys, lenkė didelį, nušiurusį pastatą (gamyklą, pagalvojo Džekas), riogsantį didelėje tuščioje mašinų aikštelėje, virto siaura juosta tarp senų automobilių aikštelių (apjuostų nukarusiomis vėliavėlėmis), greito maisto užkandinių (Didieji Amerikos Papai), kėglių aikštelės su didžiule neonine iškaba, maisto parduo-

tuvių ir degalinių. Toliau Fabriko kelias suko į penkis šešis centro kvartalus; ėjo tarp senų dviaukščių plytinių namų, į kuriuos buvo beveik atremtos mašinos. Kitoje gatvėje stovėjo berods gražiausi Outlio namai: karkasinės rezidencijos su balkonais ir ilgomis pievelėmis. Abiejų gatvių susikirtimo vietoje raudona akimi spingsojo šviesoforas. Antrasis, už kokių aštuonių kvartalų, užsidegė žalia šviesa priešais niūrų aukštą statinį su begalybe langų, kuris atrodė kaip psichiatrinė ligoninė, bet veikiausiai buvo koledžas. Į šonus nuo tų gatvių buvo prisėta nedidelių namukų ir neaiškių aukšta tinklo tvora apsuptų pastatų.

Daug gamyklos langų buvo išdaužta, kai kurie centro namai stovėjo užkaltais langais. Aptverti kiemai buvo priversti šiukšlių, skraidė popieriai. Net ir svarbiausi namai atrodė apleisti: sukrypę balkonai, dažų seniai nemačiusios sienos. Tiems žmonėms turėtų priklausyti senų, neturinčių paklausos automobilių aikštelės.

Džekas sugalvojo neužsukti į Outlį ir keliauti į Dogtauną, kad ir koks jis būtų. Bet tai reiškė, jog teks grįžti Fabriko kelio tuneliu. Apačioje, prekybiniame kvartale, pasigirdo automobilio pypsėjimas, ir berniuką vėl užplūdo begalinė vienatvė ir ilgesys.

Jis nusiramino tik ties gamyklos vartais, palikęs užpakalyje tunelį. Beveik trečdalis purvino plytinio fasado langų buvo išpilta, dauguma kitų aklai dėbsojo kartono lakštais. Net gatvėje jautėsi alyvos, tepalo, smilkstančių ventiliatorių diržų ir variklių kvapas. Džekas susikišo rankas į kišenes ir nuskubėjo į miestelio centrą.

5

Iš arti miestas buvo dar nykesnis negu nuo kalvos. Automobilių pardavėjai žvelgė pro savo kontorų langus, tingėdami išlįsti laukan. Vėliavėlės buvo apspurusios ir nelinksmos, kadais džiugūs užrašai (VIENAS SAVININKAS! FANTASTIŠKAS PIRKINYS! SAVAITĖS AUTOMOBILIS!), paremti į suskeldėjusį šaligatvį, buvo pageltę. Kai kur rašalas buvo nubėgęs, it mirkęs lietuje. Gatvėse matėsi mažai žmonių. Žingsniuodamas į centrą, Džekas sutiko senį įdubusiais skruostais ir papilkėjusia oda, kuris niekaip negalėjo užristi tuščio prekių vežimėlio ant bordiūro. Kai jis prisiartino, senis

kažką piktai ir išgąstingai sukvykė ir iššiepė bedantę, juodą it opšraus burną. Jis pamanė, kad Džekas nori pavogti jo vežimėlį!

- Atleiskit, - pasakė Džekas sunerimusia širdimi. Senis stengėsi apglėbti vežimą visu kūnu. - Atleiskit, - pakartojo Džekas. - Aš tik norėjau...

- Šššlyyykšššstušš vagiiiiš! Vagišššššš! - kvykė senis, o per skruostus ėmė tekėti ašaros.

Džekas paskubėjo nueiti.

Prieš dvidešimt metų, septintajame dešimtmetyje, Outlis klestėjo. Sąlyginai prabangi Fabriko kelio atkarpa, vedanti iš miesto, buvo tos eros, kai klestėjo krautuvės, benzinas buvo pigus ir niekas negirdėjo termino "netolydžios pajamos", nes jos buvo didelės. Žmonės investavo pinigus į privilegijuotas operacijas bei nedideles krautuvėles ir jei ne klestėjo, tai bent vaikščiojo pakeltomis galvomis. Šiuose nedideliuose kvartaluose vis dar jautėsi paviršutiniška viltis. Bet restoranėliuose koką siurbčiojo tik keli nuobodžiaujantys paaugliai, o daugelio krautuvėlių vitrinose kabojo panašūs plakatai kaip senų automobilių aikštelėse: IŠPARDUODAMA VISKAS! UŽSIDAROME. Džekas nepastebėjo skelbimų apie siūlomą darbą, todėl kulniavo toliau.

Outlio centras atspindėjo realybę po linksmu septintojo dešimtmečio klouno kostiumu. Traukiant pro tuos apsilaupiusių namų kvartalus, sunkėjo Džeko kuprinė, jautresnės darėsi pėdos. Jis tikrai būtų keliavęs į Dogtauną, jei ne kojos ir Fabriko kelio tunelis. Aišku, jog ten nėra jokio tūnančio vilkolakio, jis daugiau tuo neabejojo. Ir niekas ten su juo nekalbėjo. Teritorijos jį sukrėtė. Iš pradžių ta Karalienė, po to negyvas berniukas vežimo sumaitotu veidu. Paskui Morganas, medžiai. Bet tai buvo *tenai*, kur tokie dalykai galbūt įmanomi ar net įprasti. O *čia* to negali atsitikti.

Džekas stabtelėjo prie ilgos purvinos vitrinos, virš kurios buvo vos įskaitomas užrašas: BALDŲ NUOMA. Jis prisidengęs akis pažvelgė vidun. Erdvioje patalpoje ant medinių grindų penkiolikos pėdų atstumu stovėjo baltai uždengta kušetė ir krėslas. Berniukas nuėjo toliau galvodamas, ar tik neteks duoneliauti.

Netoliese automobilyje priešais užkaltą parduotuvę sėdėjo keturi vyrai. Valandėlę Džekas apžiūrinėjo seną juodą "De Sotą" be ra-

tų, kuris atrodė taip, lyg tuoj iš jo turėtų išlipti Broderikas Kraufordas*. Ant priekinio stiklo buvo priklijuotas geltonas lapelis, kuris skelbė: GERO ORO KLUBAS. Po du priekyje ir gale sėdintys vyrai pliekė kortomis. Džekas priėjo prie priekinio lango.

- Atsiprašau, - kreipėsi į juos Džekas, ir arčiausiai sėdėjęs vyras pasuko pilką kaip žuvies akį. - Gal žinote, kur...

- Nešdinkis, - pasakė tas vyras. Kalbėjo dusliai ir vangiai, tarsi jam retai kada tektų tai daryti. Pusiau pasuktas į Džeką veidas buvo randuotas nuo spuogų ir keistai plokščias, lyg kas būtų kūdikystėje ant jo užmynęs.

- Aš tik norėjau paklausti, gal žinote, kur galėčiau padirbėti keletą dienų.

- Pamėgink Teksase, - mestelėjo kortuotojas vairuotojo sėdynėje, ir porelė ant galinės sėdynės nusižvengė, aptaškydama rankas su kortomis alumi.

- Sakau tau, vaiki, dink iš čia, - paragino plokščiaveidis. - Jei ne, aš pats išvanosiu tau kailį.

Džekas suprato, kad jis sako tiesą. Jeigu liks dar sekundę, vyras pasius ir išlipęs iš automobilio negailestingai jį primuš. Po to grįš ir atsidarys antrą alaus skardinę. "Rolling Rock" skardinėmis buvo nuklotas visas dugnas.

- Atrodo, teks iš tiesų pamėginti laimę Teksase, - tarė jis. Nueinant jam pasirodė, kad girgžtelėjo "De Soto" durelės, bet ten tik trakštelėjo atidaroma alaus skardinė.

Trakšt! Šss!

Jis nuėjo toliau.

Pasiekęs kvartalo galą, berniukas pasijuto bežiūrįs į išdžiūvusią pievelę kitoje gatvės pusėje, kurioje stypsojo kičiniai holivudiški elniukai. Iš verandos jį stebėjo išplerusi senė, laikanti laistymo žarną.

Džekas nusisuko nuo jos įtaraus žvilgsnio ir priešais save išvydo paskutinį apleistą plytinį Fabriko kelio pastatą. Trys betoniniai laipteliai vedė į atviras stiklines duris. Ilgoje juodoje vitrinoje švietė "Budweiser" reklama, o dešinėje matėsi užrašas "APDAIKO OUTLIO UŽEIGA". Keliais coliais žemiau ant geltono lapelio ran-

* Broderikas Kraufordas (1911 - 1986) garsus aktorius, pelnęs "Oskarą" už vaidmenį R.Roseno filme "Visa karaliaus kariauna", vaidino teleseriale "Plento patrulis"

ka buvo išvedžioti stebuklingi žodžiai: "Reikalingas pagalbininkas". Džekas nusimetė nuo pečių kuprinę, pasikišo ją po pažasčia ir užlipo laipteliais. Vieną akimirkos dalį, iš saulės žengdamas į baro tamsą, berniukas prisiminė gebenėmis apžėlusią tunelio angą.

Džekas muskaute

1

Praėjus nepilnoms šešiasdešimčiai valandų, Džekas Sojeris, kuris jau buvo ne tas Džekas Sojeris, įžengęs trečiadienį į Outlio tunelį, šaltame "Outlio užeigos" sandėlyje slėpė savo kuprinę už "Bučo" alaus statinių, kurios buvo surikiuotos tolimajame patalpos gale it aliuminiai kėgliai milžinų aikštelėje. O nepraėjus dviems valandoms po užeigos uždarymo, Džekas ketino bėgti. Tai, kaip jis tai vadino, - ne išeiti, ne pasitraukti, o bėgti, - liudijo, kokia beviltiška jam atrodė padėtis.

Aš buvau šešerių, šešerių, Džonui B.Sojeriui buvo šešeri, Džekiui buvo šešeri. Šešeri metai.

Ta mintis, visai be jokio ryšio, šį vakarą įlindo jo galvon ir ėmė kartotis. Jis nutarė, jog tai rodo, kaip jis yra išsigandęs ir įsitikinęs, kad nelemti įvykiai vis smarkiau jį prislegia. Džekas nė neįtarė, ką ta mintis turėtų reikšti. Ji tiesiog sukosi ir sukosi lyg medinis karuselės arkliukas.

Šešerių. Aš buvau šešerių. Džekis Sojeris buvo šešerių.

Vėl ir vėl, kartojasi iš naujo.

Viena sandėlio siena skyrė nuo pačios užeigos, ir šįvakar ji tiesiog virpėjo nuo triukšmo. Dundėjo it būgnas. Prieš dvidešimt minučių buvo penktadienio vakaras, tada atlyginimus mokėjo "Outlio tekstilė" ir "Dogtauno guma". Užeiga buvo daugiau negu perpildyta. Baro dešinėje plakatas skelbė, kad "DIDESNIS NEI 220 ŽMONIŲ SKAIČIUS BARE DRAUDŽIAMAS VALSTIJŲ NURODYMU KODAS 331". Matyt, nurodymas savaitgaliais būdavo panaikinamas, nes, Džeko apskaičiavimu, dabar čia buvo per tris šimtus

žmonių, pritariančių kantri grupei, kuri vadinosi "Dženi slėnio vaikinai". Grupė buvo klaiki, bet turėjo elektrinę gitarą.

- Džekai! - suriko Lorė per triukšmo uždangą.

Lorė buvo Smokio moteris. Džekas kol kas nežinojo jos pavardės. Berniukas vos išgirdo ją per muzikinį aparatą, kuris grojo visu garsu, kol grupė ilsėjosi. O tas penketas, žinojo Džekas, stovi baro gale ir maukia "Juoduosius rusus" už pusę kainos. Moteris įkišo galvą į sandėlį. Nušiurę šviesūs plaukai, prisegti vaikiškais baltais segtukais, tviskėjo dienos šviesos lempose.

- Džekai, jeigu tu tučtuojau nenuneši tos statinės, jis privers tave pasijudinti.

- Gerai, - atsakė berniukas. - Pasakykit, kad aš tuojau.

Jis pajuto, kaip šiurpsta oda, ir tai ne vien dėl drėgno bei vėsaus sandėlio. Smokis Apdaikas buvo ne iš tų, su kuriais galima juokauti. Jis nešiojo ant savo siauros galvos popierines virėjo kepuraites, šiurpiai lygių ir stambių plastmasinių dantų protezą, atsisiųsdintą paštu. Smokio akys buvo tamsiai rudos, baltymai pageltę. Smokis Apdaikas iki šiol Džekui nesuprantamu būdu (tai ir baisiausia) jį įkalino.

Muzikinė dėžė laikinai nutilo, bet minios staugimas ją perdėm kompensavo. Kažkoks kaubojus nuo Ontarijo girtu balsu suriko: "Jeeee-HOU!" Suspiegė moteris. Sudužo stiklas. Vėl kaip "Saturno" raketa, artėjanti prie kosminio greičio, užkaukė muzikinė dėžė.

Tokia skylė, kur valgo, ką suvažinėja.

Žalią.

Džekas pasilenkė prie vienos aliuminio statinaitės ir nuvilko ją kokias tris pėdas skausmingai perkreipta burna, nepaisant vėsos, prakaito išmušta kakta ir protestuojančia nugara. Statinaitė girgždėjo per cementines grindis.Berniukas stabtelėjo sunkiai alsuodamas, ausyse spengė.

Jis privežė rankinį vežimėlį, pastatė jį, paskui grįžo prie statinės. Šiaip ne taip pavyko paversti ją ant briaunos ir priristi prie vežimo. Keldamas ją, Džekas nesuvaldė - didelė baro statinė buvo vos keliais svarais lengvesnė už jį patį. Ji sunkiai driokstelėjo ant vežimo dugno, kur kilimo gabalas turėjo susilpninti tokius nusileidimus. Džekas mėgino ją suvaldyti ir kartu laiku ištraukti rankas. Bet jis uždelsė. Statinė prispaudė pirštus prie vežimo sienelės. Agoniškas

smūgis, bet jis šiaip taip ištraukė pulsuojančius iš skausmo pirštus. Ištryško ašaros, Džekas susikišo pirštus į burną.

Labiau už prispaustus pirštus jį gąsdino alaus kvapas, besiveržiantis pro volę statinės dugne. Jeigu Smokis ištrauks ją ir alus ims putoti... arba, dar blogiau, šaus fontanu į jo veidą...

Geriau apie tai negalvoti.

Vakar, ketvirtadienio vakare, kai jis vežė Smokiui statinę, toji nuvirto ant šono. Volė šovė skersai kambarį. Gelsva putojanti alaus čiurkšlė nubėgo ant sandėlio grindų. Džekas stovėjo suakmenėjęs, laukdamas Smokio riksmų. Tai buvo ne "Bučas", o "Kingslendas". Ne paprastas, o šviesus alus - Karalienės.

Tada Smokis pirmą kartą jam smogė. Nuo staigaus smūgio Džekas plojosi nugara į rakščiuotą sandėlio sieną.

- Čia atlyginimas už šiandienos darbą, - pasakė Smokis. - Daugiau pasistengsi taip nedaryti, Džekai.

Labiausiai toje frazėje nugąsdino mintis, jog bus dar daug progų tai daryti, tarytum Smokis Apdaikas tikėtųsi, jog jis liks čia ilgai ilgai.

- *Džekai, judinkis*!

- Ateinu, - atsiduso berniukas.Jis privežė statinę prie durų, pasuko rankeną ir atidarė jas. Durys atsitrenkė į kažką masyvų, minkštą ir triukšmingą.

- Kad tave kur, atsargiai!

- O, atleiskite, - atsiprašė Džekas.

- Aš tau atleisiu, avine, - atsiliepė balsas.

Džekas palaukė, kol nutols sunkūs žingsniai, ir vėl pamėgino praverti duris.

Siauras koridorius buvo nudažytas klaikia žalia spalva. Jis trenkė šlapimu, išmatomis ir chlorkalkėmis. Šen bei ten sienose ir grindyse žiojėjo skylės; visur buvo prirašinėta užrašų - nuobodžiaujančių girtuoklių, laukiančių eilės dideliam ar mažam, darbas. Didžiausias užrašas buvo išvedžiotas juodu markeriu ir tarsi išrėkė visą Outlio pyktį: AMERIKOS NIGERIUS IR ŽYDUS GRŪSTI Į IRANĄ.

Sandėlyje triukšmas atrodė didelis, o čia jis buvo nepakeliamas ir niekad nenutylantis. Džekas dirstelėjo virš statinės į sandėlį, ar nesimato jo kuprinės.

Reikia nešdintis. Būtina. Miręs telefonas, kuris pagaliau prabilo, rodės, įvilko jį į juodo ledo kapsulę... ir tai blogai. Bet Rendolfas Skotas buvo dar blogiau. Tas tipas iš tikro nebuvo Rendolfas Skotas*, jis tik atrodė panašiai kaip šis šeštojo dešimtmečio filmuose. Smokis Apdaikas buvo dar blogesnis... nors Džekas nebuvo tuo tikras. Nuo tada, kai matė (arba tarėsi matęs) kaip Rendolfą Skotą primenančio vyro akys pakeitė spalvą.

Bet užvis baisiausia buvo pats Outlis... tuo jis neabejojo.

Outlis Niujorko valstijoje, pačioje Dženio grafystės šerdyje, dabar arodė siaubingi jam paspęsti spąstai... savotiškas muskautas**. Vienas iš gamtos stebuklų. Lengva įeiti. Beveik neįmanoma ištrūkti.

2

Aukštas vyras didžiuliu liulančiu pilvu laukė savo eilės užeiti į tualetą. Jis stumdė dantų krapštuką iš vieno lūpų kampo į kitą ir žiūrėjo į Džeką. Berniukas pamanė, kad jis bus užkliudęs durimis dručkio pilvą.

- Avinas, - pakartojo storulis, o tada atsidarė vyrų tualeto durys. Iš ten išėjo vyras. Vieną siaubingą mirksnį jo akys susitiko su Džeko akimis. Tai tas, kuris panašus į Rendolfą Skotą. Tik tai ne filmo žvaigždė, o fabriko darbininkas, pralakantis savo savaitės uždarbį. Vėliau jis sės į pusiau išpirktą "Mustangą" arba apžergs beveik išmokėtą motociklą - veikiausiai griozdišką seną "Harlį" su "Pirk amerikietišką" lipduku kabinoje - ir išdums.

Jo akys pasidarė geltonos.

Ne, tai tik vaizduotė, Džekai, tik tavo vaizduotė. Jis tik...

...darbininkas, kuris pasižiūrėjo į naują veidą. Jis tikriausiai lankė šio miesto koledžą, žaidė futbolą, suviliojo katalikę mergaitę ir vedė ją, o toji nutuko nuo šokoladų ir šaldytų pietų, tiesiog eilinis Outlio stuobrys, tik...

---

* Rendolfas Skotas (1903 - 1987) aktorius, režisierius, vaidinęs daugelyje vesternų. Šeštajame dešimtmetyje herojaus amplua pasikeitė į pavargusio, savim pasitikinčio protagonisto.

** Jautrusis muskautas (lot. Dionaea muscipula) - augalas, gaudantis vabzdžius.

Bet jo akys pasidarė geltonos.

Laukis! Nepasidarė!

Ir vis dėlto jame buvo tai, kas vertė Džeką prisiminti jo atėjimą į šitą miestą... tai, kas atsitiko tamsoje.

Storulis, išvadinęs jį avinu, apėjo raumeningą vyrą "Levi's" džinsais ir baltais marškinėliais. Rendolfas Skotas žengė prie Džeko. Stambios, su išsipūtusiomis venomis jo rankos buvo įspęstos į šonus.

Akys buvo skaisčiai mėlynos... paskui ėmė keistis, blankti, šviesėti.

- Vaike, - tarė jis, ir Džekas atbulas iššoko į salę, jau nesirūpindamas, kad gali ką nors kliudyti.

Triukšmas jį apkurtino. Kenis Rodžersas bliovė mužikišką dainelę kažkam, vardu Roibenas Džeimsas. "Jūs visi atsukote kitą žandą, - tvirtino Kenis šurmuliuojančiai vangių girtuoklių auditorijai, - ir tarėte: romieji geresnę šalį randa!" Džekas nepastebėjo ten nė vieno panašaus į romųjį. "Dženi slėnio vaikinai" lipo atgal į sceną ir ėmė instrumentus.Visi, išskyrus grojantį elektrine gitara, atrodė įkaušę ir sutrikę... nelabai susiorientuojantys, kur esą. Vaikinas su elektrine gitara akivaizdžiai nuobodžiavo.

Džekui iš kairės kažkokia moteris karštai kalbėjo mokamu užeigos telefonu, telefonu, kurio berniukas daugiau nesutiktų paliesti ir už tūkstantį dolerių. Jai bešnekant, girtas jos draugužis tyrinėjo ir graibė po prasegta jos kaubojiškų marškinių iškirpte. Erdvioje šokių aikštelėje sumdėsi ir trypė į greitą dainos taktą koks septyniasdešimt porų susikabinusių per užpakalius, prisispaudusių vienas prie kito lūpomis, o prakaitas sruvo jų veidais ir didėjo tamsūs ratai po pažastimis.

- Ačiū Dievui, pagaliau, - tarė Lorė ir praskleidė jam užuolaidėles baro gale. Smokis buvo ties baro viduriu, pildė taures ant padėklo su džintoniku, degtine ir vieninteliu alaus varžovu Outlyje - "Juodaisiais rusais".

Džekas pastebėjo Rendolfą Skotą išeinant pro suveriamas duris. Jis vėl sugavo Džeko žvilgsnį ir nežymiai linktelėjo it sakytų: *Mes pasišnekėsime. O taip. Galbūt apie tai, kas gali ar negali būti Outlio tunelyje. Arba apie botagus. Sergančias motinas. Gal pasikalbėsime apie tai, kiek ilgai tu liksi Dženio grafystėje... Gal net kol pasi-*

darysi seniu, verkšlenančiu dėl prekių vežimėlio. Kaip manai, Džeki?

Džekas krūptelėjo.

Rendolfas Skotas nusišypsojo, tarytum būtų tai matęs... arba pajutęs. Paskui įsimaišė į minią.

Po sekundės į Džeko petį įsmigo ploni stiprūs Smokio pirštai; kaip visad surado skaudžiausią vietą. Tai buvo patyrę, nervų ieškantys pirštai.

- Džekai, tau reikėtų suktis greičiau, - pasakė Smokis. Jo balse beveik jautėsi užuojauta, bet pirštai smigo, gniaužė. Iš burnos tvoskė rausvi "Canada Mints" ledinukai, kuriuos jis čiulpė be perstojo. Protezas tarškėjo. Kartais pasigirsdavo keistas šliurpimas, kai jie pasikreipdavo, o Smokis įtraukdavo juos į vietą. - Sukis mikliau, arba aš užkursiu tau pauodegį. Supranti, ką sakau?

- T-taip, - suvapėjo Džekas, stengdamasis nesudejuoti.

- Gerai. Tada gerai, - vieną akimirką Smokio pirštai sulindo dar giliau, aršiai ieškodami nervų. Berniukas neištvėręs suaimanavo. To Smokis ir laukė. Paleido.

- Padėk man užkelti šitą statinę, Džekai. Ir vikriai. Penktadienio vakaras, žmonėms reikia išgerti.

- Šeštadienio rytas, - tarstelėjo Džekas.

- Tas pats galas. Einam.

Džekas kažkaip padėjo šeimininkui įkelti statinę į vietą po baru. Ploni, bet kieti Smokio raumenys judėjo po firminiais baro marškinėliais. Popierinė virėjo kepuraitė liko ant mažos nelyginant žebenkšties galvos, užsmaukta iki kairio antakio, ir nepasidavė gravitacijai. Džekas užgniaužęs kvapą stebėjo, kaip Smokis išmuša raudoną plastmasinę volę. Statinė sušnypštė labiau nei įprastai, bet neišsiveržė. Berniukas tyliai atsikvėpė.

Smokis pastūmė jam tuščią.

- Nunešk į sandėlį. Ir išsveisk tualetus. Nepamiršk, ką sakiau šiandien per pietus.

Džekas nepamiršo. Kai trečią valandą pasigirdo sirena, kokia skelbiamas oro pavojus, jis net pašoko. Lorė nusijuokė ir pasakė: "Patikrink Džeką, Smoki, atrodo, jis padarė sysiu į savo kelnytes". Smokis metė į ją niūrų žvilgsnį ir priėjo prie jo. Jis paaiškino, jog tai švilpukas, skelbiantis algų mokėjimą fabrike. Dar papasakojo, kad panašus yra ir Dogtouno fabrike, kuris gamina pliažo žaislus,

pripučiamas gumines lėles ir prezervatyvus pavadinimu “Malonumo šonkauliai”. Netrukus, pasakė jis, užeiga ims pilnėti.

- Aš, tu, Lorė ir Glorija turėsim suktis kaip žaibas, - tarė jis, - nes per penktadienį mes turime atsiimti už sekmadienį, pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį. Kai liepsiu atvežti man statinę, ji turi būti pristatyta man nespėjus užsičiaupti. Ir kas pusvalandį užsuksi su skuduru į vyrų tualetą. Penktadienio vakare vaikinai lengvinasi kas penkiolika minučių.

- O aš užsiimsiu moterų, - įsiterpė Lorė. Jos plaukai buvo ploni, banguoti, auksiniai, o oda balta kaip komiksų vampyrų. Ji arba buvo peršalusi, arba įpratusi prie kokaino, nes visą laiką šniurkščiojo. Džekas buvo linkęs įtarti peršalimą. Vargu ar Outlyje kas nors gali sau leisti būti narkomanu. - Moterys ne tokios šlykščios kaip vyrai. Beveik, bet ne visai.

- Užsičiaupk, Lore.

- Pats užsičiaupk, - atšovė ji, ir Smokio ranka švystelėjo lyg žaibas. Kažkas trakštelėjo, o ant blyškaus Lorės skruosto nelyginant vaikiška tatuiruotė pasirodė raudonas Smokio delno atspaudas. Ji ėmė verkšlenti... bet Džekas su pasibjaurėjimu ir nuostaba pamatė, jog jos akys beveik linksmos. Taip žiūri moteris, kuri laiko tokį elgesį dėmesio ženklu.

- Tu tik pamiklink kojas, ir viskas bus gerai, - pasakė Smokis. - Ir atsimink, kad mirksniu turi pristatyti man naują alaus statinę, kai liepsiu, ir kas pusvalandį iškuopti mėšlą vyrų tualete.

Tuomet Džekas vėl pasakė, kad nori išeiti, bet Smokis pakartojo savo suktus pažadus apie sekmadienį... bet kam apie tai galvoti?

Triukšmą nustelbė garsesni riksmai, šiurkštus juokas. Lūžtančios kėdės garsas ir drebanti skausmo aimana. Muštynės - trečios per šį vakarą - užvirė šokių aikštelėje.

- Patrauk tą statinę, - paliepė šeimininkas.

Džekas užkėlė ją ant vežimėlio ir nudardėjo prie varstomų durų, neramiai dairydamasis Rendolfo Skoto. Pastebėjęs jį minioje, stebinčioje muštynes, jis lengviau atsiduso.

Sandėlyje jis pastatė statinę šalia kitų šešių, ištuštintų per šį vakarą. Po to nuėjo patikrinti savo krepšio. Vieną klaikią sekundę jam pasirodė, jog kuprinė dingo, širdis ėmė smarkiau plakti: juk ten stebuklingas gėrimas, Teritorijų pinigas, kuris čia virto sidabriniu doleriu. Sudrėkusia nuo prakaito kakta jis pagraibė dešiniau, tarp dvie-

jų statinių. Yra - užčiuopė Spidžio butelio išlinkimą per žalią kuprinės nailoną. Pulsas sulėtėjo, bet berniukas vis dar jautėsi apsvaigęs, medinėmis kojomis, kaip per plauką išvengęs nelaimės.

Vyrų tualetas buvo košmaras. Prieš kelias valandas jis būtų apsivėmęs, bet dabar jau priprato prie smarvės... o ţai buvo blogiausia. Prisipylęs karšto vandens, pamirkė šluotą ir ėmė šiūruoti apdergtas grindis. Mintimis jis grįžo prie paskutinių dviejų dienų. Jos kėlė nerimą, kaip pakliuvusiam į spąstus žvėreliui kelia nerimą prispausta letena.

3

“Outlio užeiga” buvo tamsi, niūri ir, iš visko sprendžiant, tuščia, kai Džekas įžengė į ją pirmą kartą. Buvo atjungta muzikinė dėžė, žaidimų automatai. Šviesa sklido tik nuo “Bučo” alaus vitrinos virš baro - elektroninio laikrodžio, kuris tarp dviejų kalvų priminė įstrigusį keisčiausią NSO.

Šypsodamasis Džekas priėjo prie baro. Jau buvo tolokai nuėjęs, kai jam už nugaros pasigirdo monotoniškas balsas:

- Čia baras. Vaikams uždrausta. Tu ką, kvailas? Nešdinkis.

Džekas iš netikėtumo vos nestryktelėjo. Kišenėje jis spaudė pinigus, tikėdamasis, kad bus taip kaip “Auksiniame šaukšte”: atsisės prie staliuko, ką nors užsisakys, o paskui pasiteiraus dėl darbo. Aišku, samdyti vaiką nelegalu, bent jau be tėvų ar globėjų pasirašyto leidimo, bet dėl tos priežasties jie galėjo mokėti jam minimumą. Ką darysi. O derybos paprastai prasidėdavo nuo Istorijos Nr.2 - Džekas ir piktas patėvis.

Jis apsisuko ir pamatė viename bokse sėdintį vyrą, kuris stebėjo jį šaltu, tiriančiu žvilgsniu. Vyras buvo lieknas, bet po baltais marškinėliais ir ant kaklo judėjo raumenų virvės. Jis vilkėjo plačias baltas virėjo kelnes, ant kairio antakio buvo užsmaukta popierinė kepuraitė. Galva buvo nedidelė it žebenkšties, trumpai kirpti, smilkiniuose žilstantys plaukai. Tarp stambių rankų gulėjo šūsnis sąskaitų ir kalkuliatorius.

- Pamačiau skelbimą “Reikia pagalbininko”, - pasakė Džekas, praradęs viltį. Šitas vyras tikrai jo nesamdys, o ir Džekas nelabai norėjo pas tokį dirbti. Žmogus neatrodė geras.

- Pamatei, a? - tarė vyras kabinoje. - Tikriausiai išmokai skaityti tais laikais, kai nesišlaistei. - Ant stalo gulėjo “Phillies Cheroots” pakelis, jis iškratė vieną cigaretę.

- Na, aš nežinojau, kad čia baras, - traukdamasis durų link, pasakė Džekas. Saulė, įspindusi pro purviną stiklą, tiesiog negyva krito ant grindų, lyg užeiga būtų kitų dimensijų. - Aš maniau, kad čia bus... na, suprantate, grilbaras. Kas nors tokio. Aš išeinu.

- Ateik čia, - rudos vyro akys gręžte gręžė jį.

- Ne, viskas gerai, - nervingai suvapėjo berniukas, - aš tik...

- Eikš čia. Sėskis, - vyras brūkštelėjęs į nykštį uždegė degtuką ir prisidegė juo cigaretę. Musė, kuri tupėjo ant popierinės jo kepurės, nuskrido į prieblandą. Jo akys nepaleido Džeko. - Aš tau neįkąsiu.

Džekas lėtai priėjo prie bokso, užlindo už stalo iš kitos pusės ir atsisėdo susidėjęs priešais save rankas. Po šešiasdešimties valandų, pusę pirmos nakties brūžindamas vyrų tualetą su ant akių užkritusiais šlapiais nuo prakaito plaukais jis galvojo, - ne, jis žinojo, - kad pateko į spąstus per savo kvailą patiklumą (ir tai atsitiko tą akimirką, kai jis atsisėdo prieš Smokį). Jautrusis muskautas gali uždaryti savo bejėgę auką, dangiškai kvepiantis ąsotinis* glotniais šonais tik ir laukia, kol kokia nors sparnuota kvailė įzvimbs į vidų... ir paskęs lietaus vandenyje, kurį ąsotinis renka. Outlio muskautas buvo pilnas ne vandens, o alaus, bet koks skirtumas?

Jeigu jis būtų pabėgęs...

Bet jis nepabėgo. Galgi, mąstė Džekas, stengdamasis atlaikyti tą šaltą rudų akių žvilgsnį, vis dėlto gausiu darbo. Mineta Benberi, “Auksinio šaukšto” Oburne savininkė, buvo Džekui maloni, išleisdama apkabino, pabučiavo ir kelionei įdėjo tris storus sumuštinius, bet Džeko tai neapgavo. Malonus elgesys ir net šioks toks švelnumas nepaslėpė šalto išskaičiavimo ir kažko labai panašaus į atvirą godumą.

Minimalus valandos užmokestis Niujorke buvo trys doleriai keturiasdešimt centų, - tokia informacija buvo užrašyta ant ryškiai rožinio plakato “Auksinio šaukšto” virtuvėje. Bet virėjas buvo haitietis, kuris sunkiai kalbėjo angliškai ir, ko gero, šalyje gyveno nelegaliai. Tačiau vaikinas sukosi kaip vijurkas, neleido karštuose riebaluose nė sekundei ilgiau užsibūti bulvėms ar moliuskams. Mergina,

---

* Ąsotinis (lot. Nepenthes) - augalas, gaudantis vabzdžius.

kuri padėjo misis Benberi priimti užsakymus, buvo graži, bet tuščia, ji dirbo pagal darbo atsilikusiesiems Romoje programą. Tokiais atvejais minimalus atlyginimas netaikomas, ir mergina švepluodama su pasididžiavimu prisipažino Džekui, jog gauna dolerį ir dvidešimt penkis centus *kiekvieną valandą*, taip pat maistą ir lovą.

Džekas gavo pusantro dolerio. Jis išsiderėjo tiek, bet suprato, jog misis Benberi nebūtų nusileidusi, jeigu tą rytą ankstesnis indų plovėjas nebūtų išėjęs gerti kavos ir negrįžęs. Būtų sakiusi, imk vieną su ketvirčiu arba keliauk iš čia. Šalis laisva.

Dabar, mąstė vaikas su nebūdingu jam ciniškumu, dar viena misis Benberi. Tik ne moteris, o vyras, liesas kaip virvė, o ne storas ir motiniškas, rūstus, o ne besišypsantis, bet šiaip panašus į "Auksinio šaukšto" savininkę kaip du vandens lašai.

- Tai ieškai darbo, a? - vyras baltomis kelnėmis ir popierine kepure padėjo cigaretę ant senos skardinės peleninės su "CAMELS" įspaudu dugne. Musė liovėsi praustis kojas ir pakilo.

- Taip, sere, bet, kaip sakėte, čia baras ir...

Nerimas vėl sustiprėjo. Tos rudos lėliukės gelsvuose baltymuose gąsdino jį; tai buvo senos katės medžiotojos akys, kurios matė jau daug tokių keliaujančių pelyčių.

- Taip, tai mano užeiga, - tarė vyras, - aš Smokis Apdaikas, - jis ištiesė ranką. Nustebęs Džekas padavė savąją, o jis smarkiai, beveik skaudžiai suspaudė. Po kurio laiko truputį atleido, bet nepaleido. - Na?

- A? - atsiliepė berniukas, sunerimęs dėl to, kad tas garsas atrodė kvailas ir išdavė išgąstį. Jis, tiesą sakant, taip ir jautėsi. Ir norėjo, kad Smokis paleistų jo ranką.

- Ar tėvai nemokė tavęs prisistatyti?

Žodžiai buvo tokie netikėti, kad vaikas vos neleptelėjo tikrojo savo vardo. "Auksiniame šaukšte", taip pat žmonėms, kurie jį pavežėdavo, jis turėjo "kelioninį vardą" - Liuisas Farenas.

- Džekas So... e... Soitelis, - išlemeno jis.

Apdaikas dar truputį užlaikė jo ranką, nenuleisdamas rudų akių. Po to paleido.

- Džekas So-e-Soitelis, - pakartojo jis. - Panašu, kad tai ilgiausia pavardė telefonų knygoje, ar ne, vaike?

Džekas nuraudo, bet nieko neatsakė.

- Tu nesi labai didelis, - tęsė užeigos savininkas. - Manai, kad pajėgsi užkelti devyniasdešimties svarų statinę ant ratukų?

- Manau, taip, - gerai nepagalvojęs atsakė Džekas. Tokioje tuščioje skylėje kaip ši tai neatrodė didelė problema; tikriausiai statines keičia tik tada, kai alus išsikvepia.

Lyg perskaitęs jo mintis, Apdaikas pasakė:

- Taip, dabar čia tuščia. Bet ketvirtą penktą čia ima virti gyvenimas. O savaitgaliais baras būna sausakimšas. Tada gausi savo užmokestį, Džekai.

- Na, tiesiog nežinau, - tarė berniukas. - O kiek gausiu už darbą?

- Dolerį už valandą, - atsakė šeimininkas. - Norėčiau mokėti daugiau, bet... - jis gūžtelėjęs paplojo per šūsnį sąskaitų. Netgi šyptelėjo, tarsi sakytų: *Matai, kaip yra, vaike, viskas Outlyje stoja kaip pigus kišeninis laikrodis, kurį kažkas pamiršo prisukti, nuo1971-ųjų viskas smunka.* Bet jo akys nesišypsojo. Jo akys stebėjo Džeką tyliai ir įdėmiai kaip katės.

- Dievaži, tai nedaug, - pasakė Džekas. Jis kalbėjo lėtai, bet mintys vijo viena kitą pašėlusiu greičiu.

"Outlio užeiga" kaip kapas, čia nesimatė net nė vieno seno girtuoklio, gurkšnojančio alų ir žiūrinčio "Ligoninės priimamąjį". Outlyje visi tikriausiai laka savo automobiliuose ir vadina tai klubu. Pusantro dolerio - niekingas uždarbis, kai nenuleidi rankų, o tokioje vietoje užsidirbti dolerį bus lengva.

- Ne, - sutiko Apdaikas, grįždamas prie savo kalkuliatoriaus, - nedidelis.

Iš balso Džekas suprato, kad jis turės sutikti arba keliauti nieko nepešęs; nebus jokių derybų.

- Gerai, aš tikriausiai sutinku, - atsakė Džekas.

- Na ir puiku, - pasakė Apdaikas. - Dabar dar turime išsiaiškinti vieną dalyką. Nuo ko tu bėgi ir kas tave vejasi? - rudos akys vėl įsmigo į jį. - Jeigu tave kas nors persekioja, aš nenoriu, kad įsipainiotų į mano reikalus.

Tai ne itin sutrikdė Džeką. Jis gal ir nebuvo protingiausias pasaulyje vaikas, bet turėjo tiek smegenų, kad suprastų, jog kelyje be patikimos istorijos darbdaviams ilgai nenukeliausi. Tai buvo Istorija Nr.2 - "Blogasis patėvis".

- Aš esu iš nedidelio miestelio Vermonte, - pradėjo jis. - Fenderviliio. Mano tėvai išsiskyrė prieš dvejus metus. Tėvas bandė, kad

jam paskirtų globą man, bet teismas globėja paliko mano mamą. Taip visada būna.

- Taip, po velnių. - Smokis grįžo prie savo sąskaitų, buvo taip pasilenkęs prie kišeninio kalkuliatoriaus, kad kone lietė nosimi mygtukus. Bet Džekas žinojo, kad jis klausosi.

- Tai va, mano tėtis išvažiavo į Čikagą, gavo ten darbo staklių gamykloje, - pasakojo toliau Džekas. - Jis rašo man beveik kiekvieną savaitę, bet nuo praeitų metų daugiau neaplanko, nuo tada, kai jį sumušė Obrėjus. Obrėjus yra...

- Tavo patėvis, - pasakė Smokis, ir vieną akimirką berniukas prisimerkė, grįžo įgimtas nepasitikėjimas. Apdaiko balse nebuvo jokios užuojautos. Priešingai, jis tarsi tyčiojosi iš jo, lyg tas pasakojimas buvo baltais siūlais siūtas.

- Taip, - patvirtino jis. - Mama ištekėjo už jo prieš pusantrų metų. Jis mane labai muša.

- Vargšas Džekas. Labai gaila, - dabar Smokis pakėlė akis, o jo žvilgsnis buvo sardoniškas ir nepatiklus. - Tai dabar tu trauki į Šaitauną, kur abu laimingai gyvensite su tėvu.

- Na, aš tikiuosi, - atsakė Džekas, staiga apimtas įkvėpimo. - Žinau tik tiek, kad tikras mano tėvas niekada nekars manęs spintoje, - jis atsmaukė marškinėlių apykaklę ir parodė ženklą. Jis buvo pradėjęs nykti; "Auksiniame šaukšte" žymė buvo ryški, raudonai violetinė kaip išdegintas įspaudas. Bet ten jam neteko jos niekam rodyti. Tai, suprantama, buvo šaknies, kuri vos jo neuždusino kitame pasaulyje, žymė.

Vaikas nudžiugo pamatęs, kad Apdaiko vyzdžiai išsiplečia iš nuostabos ar net baimės. Jis pasilenkė į priekį, paskleisdamas geltonus lapelius.

- Dieve švenčiausias, - tarė jis. - Ar tai padarė tavo patėvis?

- Tada aš nutariau vynioti meškeres.

- Ar jis nepasirodys čia, ieškodamas savo automobilio, motociklo, piniginės ar diržo su narkotikais?

Džekas papurtė galvą.

Smokis dar kurį laiką patyrinėjo berniuką, paskui paspaudė "OFF" mygtuką.

- Einam į sandėlį, vaike, - pasakė jis.

- Ko?

- Noriu patikrinti, ar išties galėsi pakelti statinę. Jeigu pristatysi statinę, kai man jos prireiks, aš tave samdau.

4

Džekas parodė, jog iš tiesų gali paversti aliuminio statinę ant briaunos, nuristi prie vežimo ir užkelti ant jo. Jis net suvaidino, jog tai visai paprasta (išvers alų ir gaus antausį tik kitą dieną).

- Na, visai neblogai, - tarė Apdaikas. - Tu per mažas šitam darbui ir tikriausiai gausi trūkį, bet kaip žinai.

Šeimininkas pasakė Džekui, kad galės pradėti darbą dvyliktą ir dirbs iki pirmos nakties ("Jeigu išstovėsi ant kojų"). Bus mokama kasdien po uždarymo, grynais.

Jie grįžo atgal ir sutiko Lorę, kuri tada buvo apsimovusi tokius trumpus šortus, kad švysčiojo apatinių kelnaičių krašteliai, o berankovė palaidinė aiškiai buvo iš Mamont Marto Batavijoje. Jos ploni šviesūs plaukai buvo susegti sage, burnoje smilko lūpdažiu ištepta ir apseilėta "Pall Mall" cigaretė. Tarp krūtų kabojo stambus sidabrinis kryželis.

- Čia Džekas, - pristatė Smokis. - Gali nuimti raštelį nuo vitrinos.

- Bėk, vaike, - pasakė moteris. - Kol dar gali.

- Užčiaupk savo snukį.

- Neįsakysi.

Apdaikas šniojo jai per užpakalį, bet ne švelniai, o skaudžiai, Lorė net atsitrenkė į barą. Džekas sumirksėjo ir prisiminė Osmondo botago pliaukšėjimą.

- Smarkuolis, - burbtelėjo Lorė. Akys prisipildė ašarų... tačiau atrodė, jog ji patenkinta, kad taip ir turi būti.

Džeko nerimas vis augo, stiprėjo... kol virto siaubu.

- Neleisk mums kištis į tavo reikalus, vaike, - tarė moteris, eidama pro Džeką nuimti skelbimo. - Ir bus gerai.

- Jo vardas Džekas, o ne vaikas, - pareiškė Smokis. Jis grįžo į boksą, kur kamantinėjo Džeką, ir ėmė rinkti savo sąskaitas. - Jis ne ožkiukas*. Ko tave mokė mokykloje? Padaryk jam porą mėsainių. Turės ketvirtą stoti prie darbo.

Lorė nuėmė darbą siūlantį skelbimą ir pakišo jį po muzikine dėže su tokia veido išraiška, lyg šimtus kartų yra dariusi tai anksčiau. Praeidama pro Džeką, ji mirktelėjo.

Suskambo telefonas.

---

* Žodžių žaismas: ang. kid yra "vaikas" ir "ožkiukas".

Visi trys sužiuro į jį nustebę. Berniukui telefonas priminė prie sienos prilipusį juodą šliužą. Tai buvo keistas momentas, laikas beveik sustojo. Jis spėjo pastebėti, kokia išbalusi yra Lorė - rausvi jos veide buvo tik nykstantys spuogai; patyrinėti žiaurius ir gana paslaptingus Smokio Apdaiko veido bruožus, pastebėti, kaip jo rankose išsišovė venos. Ir perskaityti pageltusį užrašą virš telefono: PRAŠOM APRIBOTI SAVO POKALBĮ TRIMIS MINUTĖMIS.

Tyloje nesiliovė skambėti telefonas.

Džekas staiga persigandęs pagalvojo: *Tai man. Iš toli... iš labai, LABAI toli.*

- Lore, pakelk, - tarė Smokis. - Ko stypsai kaip kvailė?

Lorė priėjo prie telefono.

- Outlio užeiga, - ištarė ji drebančiu balsu. Paskui klausėsi. - Alio? Alio?... Ach, velnias.

Ji triukšmingai nutrenkė ragelį.

- Niekas neatsako. Vaikai. Kartais jie nori sužinoti, ar neturime Princo Alberto skardinėje. Kokių norėsi mėsainių, vaike?

- *Džekai*! - suriaumojo Smokis.

- Gerai, gerai, *Džekai*. Kokių norėsi sumuštinių, Džekai?

Džekas pasakė ir gavo vidutiniškai apkepusius, karštus, su garstyčiomis ir svogūnais. Jis sušveitė juos ir išgėrė stiklinę pieno. Nerimas išnyko podraug su alkiu. Vaikai, sakė Lorė. Bet vaikščiodamas po barą berniukas vis užmesdavo akį į telefoną.

5

Atėjo ketvirta valanda, o užeigos tuštumas pasirodė tik apgaulingas masalas jam kaip nekalta ... išvaizda ir skanus kvapas. Durys atsidarė ir vidun ėmė veržtis vyrai darbiniais drabužiais. Lorė įjungė muzikinę dėžę, žaidimų automatus. Keletas atėjusių pasisveikino su Smokiu, o tas šypsojosi, demonstruodamas dirbtinių dantų eilę. Dauguma užsisakė alaus. Du ar trys pageidavo "Juodųjų rusų". Vienas - Gero oro klubo narys, beveik neabejojo Džekas - įmetė į muzikinę dėžę kelis ketvirtukus, ištraukdamas Mikio Gilio, Edžio Rebito, Veilono Dženingso balsus. Smokis liepė jam pasiimti kibirą ir išplauti sandėlį bei šokių aikštelę priešais estradą, kuri tuščia lūku-

riavo penktadienio vakaro ir "Dženi slėnio vaikinų". Kai išdžius, pasakė jis, noriu, kad išvaškuotum ir matytum grindyse savo besišypsantį veidą.

6

Taip prasidėjo jo tarnyba "Apdaiko Outlio užeigoje".

Ketvirtą penktą čia ima virti gyvenimas.

Ką gi, jis negali tvirtinti, kad Smokis jam melavo. Tada, kai jis atstūmė lėkštę ir pradėjo dirbti, baras buvo tuščias. Bet prieš šešias jau sėdėjo apie pusšimtis žmonių, ir rudaplaukė oficiantė Glorija be perstojo pildė svečių užsakymus. Prie Glorijos prisijungė Lorė, nešiojo vyną, "Juoduosius rusus" ir alų.

Be "Bučo" statinių, Džekui teko tampyti vieną po kitos dėžes su alaus buteliais: "Budweiser", savaime suprantama, taip pat čia mėgstamus "Genesee", "Utica Club" ir "Rolling Rock". Ant delnų ėmė kilti pūslės, mausti nugarą.

Tarp žygių į sandėlį alaus dėžių ir "tempk statinaitę, Džekai" (nuo tos frazės jau pradėjo pykinti), jis grįždavo į šokių aikštelę prie kibiro ir didelio butelio vaško. Kartą pro pat galvą praskriejo tuščias alaus butelis. Jis pasilenkė spurdančia širdimi, o butelis sudužo į sieną. Smokis išmetė lauk apspangusį kaltininką šypsodamasis savo dirbtine aligatoriška šypsena. Pro langą Džekas matė, kaip metikas atsitrenkė į parkavimo automatą, beje, taip stipriai, kad užsidegė raudonas ženklas"PAŽEIDĖJAS".

- Eikš čia, Džekai, - nekantriai nuo baro pašaukė Smokis. - Juk nepataikė, tiesa? Išvalyk tą jovalą!

Po pusės valandos šeimininkas nusiuntė jį į vyrų tualetą. Pusamžis vyras Džojaus Paino šukuosena sverdėjo prie vieno iš dviejų pisuarų viena ranka atsirėmęs į sieną, o kita suėmęs didžiulį neapipjaustytą penį. Tarp pražergtų batų kliaukė vėmalų srovė.

- Išvalyk, vaike, - pasakė tas vyras, šlitiniuodamas prie durų, ir taip šleptelėjo delnu per nugarą, kad vos nepargriovė. - Vyras gali išsituštinti kaip tik nori, aišku?

Džekas iškentė, kol užsidarė durys, bet daugiau negalėjo nuslopinti pykinimo.

Jis vargais negalais pasiekė vienintelį unitazą, kur buvo sutiktas nenuplauto paskutinio lankytojo ženklo. Džekas išvėmė viską, kas buvo likę iš jo pietų, įtraukė smarvės ir vėl ėmė žiaugčioti. Drebančia ranka nuleido vandenį. Pro sieną dudeno Veilonas su Viliu, dainavo apie Liukenbachą Teksase.

Staiga prieš jį pasirodė mamos veidas, gražesnis negu kada nors kine, jos tamsios didelės akys buvo liūdnos. Jis matė ją "Alhambroje", šalia užmiršta smilko cigaretė. Mama verkė. Verkė dėl jo. Džekui taip suspaudė širdį, kad, regis, mirs iš meilės ir ilgesio, ilgesio būti šalia jos, tame gyvenime, kur nebuvo jokių tunelių, jokių moterų, kurios norėjo būti mušamos ir virkdomos, jokių vyrų, kurie šlapindamiesi vėmė į tarpkojį. Džekas troško būti su mama ir keikė Spidį už tai, kad jis nukreipė jį keliu į vakarus.

Tą akimirką viskas, kas liko iš jo pasitikėjimo savimi, buvo galutinai ir amžiams sutriuškinta. Logišką mąstymą užgožė gilus, paprastas, vaikiškas raudojimas: *Aš noriu pas mamą, Dieve, maldauju, noriu pas MAMĄ...*

Jis išsvirduliavo iš kabinos galvodamas: *Gerai, pakaks, metas baigti, kad tu prasmegtum, Spidi, šitas vaikas keliauja namo. Ar kaip kitaip tai pavadinsi.* Tada jam neberūpėjo, kad jo motina miršta. Tą nenusakomo skausmo akimirką jis buvo tik Džekas, beatodairiškai žiūrintis tik savęs - kaip žvėrelis, galintis tapti kiekvieno plėšrūno grobiu: elnias, triušis, voverė, burundukas. Tą akimirką jis net būtų sutikęs, kad mama mirtų nuo vėžio metastazių, išsisėjusių iš jos plaučių, kad tik ji apkabintų, pabučiavusi palinkėtų labos nakties ir paprašytų neklausyti lovoje to prakeikto tranzistoriaus ar neskaityti iki vidurnakčio su prožektoriumi po paklode.

Jis pasirėmė ranka į sieną ir pamažu susitvardė. Susitvardė ne sąmoningomis pastangomis, tiesiog įtempė mintis, kaip tai darė Filas Sojeris ir Lili Kavano. Jis padarė klaidą, baisią klaidą, bet atgal negrįš. Teritorijos yra iš tikro, tai gal ir Talismanas bus; jis neketina nužudyti savo motinos bailumu.

Džekas prisipylė kibirą karšto vandens ir viską sutvarkė.

Antrą kartą jis atėjo pusę vienuoliktos, ir užeigos publika jau buvo pradėjusi retėti: Outlis buvo dirbantis miestas, geriantys jo darbininkai darbo dienomis traukė namo anksti.

Lorė paklausė:

- Atrodai baltas kaip kreida, Džekai. Ar viskas gerai?

- Ar galėčiau gauti imbierinio alaus? - paparašė jis.

Ji atnešė jam stiklinę, ir Džekas išgėrė alų, baigdamas vaškuoti šokių aikštelės grindis. Be ketvirčio dvylika Smokis liepė atnešti statinę. Berniukas šiaip taip ją atvilko. Po valandos Smokis ėmė raginti žmones skirstytis. Lorė išjungė muzikinę dėžę, - Dikas Karlesas pratisai sudejavęs mirė, - neklausydama karštų protestų. Glorija išjungė žaidimus, užsimetė megztinį (jis buvo rausvas kaip "Canada Mints", kuriuos be paliovos šlamštė Smokis, rausvas kaip dirbtinių jo dantų dantenos) ir išėjo. Šeimininkas pradėjo gesinti šviesas ir varyti paskutinius penkis lėbautojus lauk.

- Gerai, Džekai, - pasakė jis, kai jie liko vieni. - Gerai dirbai. Dar yra ko mokytis, bet pradžiai - neblogai. Gali prigulti sandėlyje.

Užuot paprašęs užmokesčio (kurio Smokis nė nesiūlė), Džekas nusliūkino į sandėlį toks pavargęs, kad atrodė kaip neseniai išgrūstas latras, tik mažesnis.

Sandėlio kampe jis pamatė pritūpusią Lorę; jos šortai buvo begėdiškai pakilę. Džekui toptelėjo išgąstinga mintis, jog moteris rausiasi jo kuprinėje.Tada berniukas pastebėjo, jog ji tiesia kelias antklodes ant gulto iš obuolių maišų. Lorė taip pat buvo atnešusi mažą satino pagalvėlę su užrašu "Pasaulinė Niujorko mugė".

- Sugalvojau padaryti tau gūžtelę, vaike, - tarė ji.

- Dėkui, - pasakė Džekas. Tai buvo paprastas, automatiškas švelnumo aktas, bet vaikas turėjo pasistengti, kad nepravirktų. Jis prisivertė nusišypsoti. - Labai ačiū, Lore.

- Nėra už ką. Čia tau bus gerai, Džekai. Smokis nėra toks blogas. Kai gerai pažinsi, įsitikinsi tuo.

Lorė kalbėjo nesąmoningai ilgesingai, lyg pati to labai trokštų.

- Gal ir taip, - atsiliepė Džekas, po to karštai pridūrė: - Bet rytoj aš išeinu. Outlis, ko gero, ne man.

Lorė pasakė:

- Galbūt tu išeisi, Džekai... o gal visgi nuspręsi likti kurį laiką. Kodėl tau nėjus miegoti?

Tuose žodžiuose buvo kažkas dirbtina, - nė kruopelytės to švelnumo šypsenoje, kai ji sakė: "Sugalvojau padaryti tau gūžtelę, vaike". Džekas pastebėjo tai, bet buvo per daug išvargęs, kad atkreiptų dėmesį.

- Gerai, pažiūrėsim, - pratarė jis.

- Žinoma, - sutiko Lorė, eidama prie durų. Ji pasiuntė jam oro bučinį purvina ranka. - Labanakt, Džekai.

- Labanakt.

Jis ėmė vilktis marškinius, bet apsigalvojo ir nusprendė nuspirti tik savo sportinius batelius. Sandėlis buvo šaltas. Atsisėdo ant maišų, atrišo mazgą, nusiavė vieną, po to kitą. Jau ketino gulti ant suvenyrinės pagalvėlės (ir tikriausiai būtų užmigęs dar galvai nespėjus jos paliesti), bet bare suskambo telefonas. Jis vėrė tylą, gręžė ją, vertė prisiminti išpurtusias pilkas šaknis, botagus ir dvigalvius ponius.

Dzin, dzin, dzin, tyloje, mirtinoje tyloje.

Dzin, dzin, dzin, kai vaikai, kurie gali paklausti, ar neturi Princo Alberto skardinėje, seniai miega lovose. Dzin, dzin, dzin, *Sveikas, Džeki, čia Morganas, aš pajutau tave savo girioje, mažas šikniau. UŽUODŽIAU, ir iš kur tu ištraukei, kad savo pasaulyje būsi saugus? Ir ten yra mano girios. Paskutinis šansas, Džeki. Grįžk namo, nes aš pasiųsiu savo būrius. Tu neturi išeities. Tu...*

Džekas atsikėlė ir nubėgo per sandėlį vienomis kojinėmis. Prakaitas, kuris vertė drebėti nuo šalčio, išpylė visą kūną.

Jis pravėrė sandėlio duris.

Dzin, dzin, dzin, dzin.

Pagaliau:

- Alio, Outlio užeiga. Kalbėkite, - Smokio balsas. Pauzė. - Alio? - kita pauzė. - Kad tu prasmegtum!

Smokis nutrenkia ragelį, paskui pėdina per barą ir ima lipti laiptais į nedidelį butuką viršuje, kur gyveno kartu su Lore.

7

Džekas netikėdamas savo akimis žiūrėjo tai į žalią lapelį kairėje rankoje, tai į pluoštelį vieno dolerio kupiūrų ir kelias monetas dešinėje. Tai buvo kitą rytą, vienuoliktą, ketvirtadienį, kai jis paprašė savo užmokesčio.

- Kas tai? - paklausė jis netikėdamas.

- Skaityti moki, - atšovė Smokis, - skaičiuoti taip pat. Tu nesi toks greitas, kaip man norėtųsi, Džekai, bent jau kol kas, bet esi pakankamai sumanus.

Dabar jis sėdėjo su žaliu lapeliu vienoje rankoje ir pinigais kitoje. Šaltas pyktis pulsavo kaktoje. "SVEČIO ČEKIS", vadinosi žaliasis lapelis. Lygiai toks buvo misis Benberi "Auksiniame šaukšte". Jame buvo išmušta:

1 msn	$1.35
1 msn	$1.35
1 did mk	.55
1 imb al	.55
Apt	.30

Apačioje buvo išvedžiotas didelis $ 4.10 ir apvestas. Džekas nuo keturių iki pirmos uždirbo devynis dolerius. Smokis beveik pusę pasiliko sau; tai, kas liko, buvo vaiko rankoje - keturi doleriai devyniasdešimt centų.

Džekas įniršęs pažiūrėjo iš pradžių į Lorę, kuri apsimetė truputį sutrikusi, po to į Smokį, kuris ramiai atrėmė žvilgsnį.

- Tai apgaulė, - išspaudė jis.

- Džekai, tu klysti. Pažiūrėk meniu kainas...

- Aš kalbu ne apie tai, ir jūs tai žinote!

Lorė truputį susigūžė, lyg lauktų, kad Smokis smogs jam... bet tas žvelgė į jį kraupiai ramiai.

- Aš neatskaičiavau tau už lovą, tiesa?

- Lovą! - suriko Džekas, jausdamas kaip kraujas plūsteli į žandus. - Kokią lovą? Suplyšusius maišus ant cementinių grindų! Kokią lovą! Norėčiau pamatyti, kaip tu priversi už ją mokėti, šlykštus sukčiau!

Lorė išgąstingai aiktelėjo ir metė žvilgsnį į Smokį, bet tas ramiai sėdėjo priešais Džeką bokse ir pūtė "Cheroot" dūmus. Ant mažos jo galvos buvo užmaukšlinta nauja popierinė virėjo kepurė.

- Mes aptarėm tavo darbo sąlygas šitoje pačioje vietoje, - tarė jis. - Tu paklausei, ar yra darbo. Pasakiau, kad yra. Apie maistą šnekėta nebuvo. Jeigu būtum užsiminęs, ką nors buvo galima sugalvoti. Arba ne. Bet tu neužsiminei, todėl teks su tuo susitaikyti.

Džekas drebėjo, akyse tvenkėsi ašaros, jis mėgino kažką sakyti, bet iš gerklės pasigirdo tik prislopinta dejonė. Įniršis neleido kalbėti.

- Žinoma, jeigu nori aptarti su manimi nuolaidas maistui dabar...

- Eik velniop! - pagaliau atsipeikėjo Džekas ir čiupo savo užmokestį. - Mokyk kitą vaiką, kuris čia ateis, ką pirmiausia aptarti! Aš išeinu!

Jis pasuko durų link, bet nepaisant savo įsiūčio žinojo, tiesiog žinojo, kad šaligatvio nepasieks.

- Džekai.

Jis palietė durų rankeną norėdamas pasukti, bet tas balsas buvo griežtas ir atmieštas atviru grasinimu. Berniukas nuleido ranką ir atsigręžė pamiršęs savo pyktį. Staiga pasijuto išsunktas ir senas. Lorė pasitraukė už baro ir dabar ten pasišniurkščiodama niūniavo. Ji tikriausiai nutarė, kad Apdaikas neketina išmėginti ant Džeko savo kumščių, vadinasi, viskas gerai.

- Tu negali palikti manęs prieš žmonių antplūdį savaitgalį.

- Aš noriu iš čia išeiti. Tu mane apgavai.

- Ne, sere, - atsakė Smokis, - mes tai išsiaiškinome. Jeigu kas ir apdūmė tave, tai tu pats, Džekai. Dabar galime sutarti dėl maisto: tarkim, penkiasdešimt procentų už valgį ir net vaisvandeniai už dyką. Niekad anksčiau tiek daug nenusileidau jokiam jaunam pagalbininkui, bet šis savaitgalis bus ypač karštas, sušliauš visi padieniai darbininkai, skinantys obuolius. Be to, tu man patinki, Džekai. Todėl neišmėginau rankos, kai pakėlei prieš mane balsą, o turėjau. Tu man reikalingas savaitgalį.

Džekas pajuto vėl plykstelint pyktį.

- O kas, jeigu vis tiek išeisiu? - paklausė jis. - Šiaip ar taip, turiu penkis dolerius, ir man nesinori likti šitame sumautame miesteliūkštyje.

Įtemptai šypsodamasis dirbtine šypsena, Smokis tarė:

- Prisimeni, kaip vakar ėjai į tualetą valyti vieno tokio tipo vėmalų?

Džekas linktelėjo.

- Atsimeni, kaip jis atrodo?

- Trumpai kirptas. Apsirengęs chaki. Na ir kas?

- Tai Duobkasys Etvelas. Tikrasis jo vardas yra Karltonas, bet dešimt metų jis pradirbo miesto kapinėse, todėl visi pravardžiuoja jį Duobkasiu. Tai buvo... o, prieš du ar tris dešimtmečius. Kai Niksoną išrinko prezidentu, jis atėjo į miesto policiją. Dabar jis policijos viršininkas.

Smokis pakėlė cigaretę, užsitraukė ir pažvelgė į Džeką.

- Mes su Duobkasiu sutariame, - tęsė jis. - Ir jeigu dabar išeisi, Džekai, galiu pažadėti tau, kad turėsi nemalonumų. Galbūt būsi išsiųstas namo. Arba skinsi obuolius valdiškoje žemėje - Outlio savivaldybė turi... o, ar tik ne keturiasdešimt akrų derlingo obelyno. Arba... esu girdėjęs, kad senis Duobkasys mėgsta keliaujančius vaikus. Ypač berniukus.

Džekas prisiminė Duobkasio kuoką. Supykino, pasidarė silpna.

- O čia, taip sakant, esi po mano sparneliu, - pasakė Smokis. - Kai išeisi į gatvę - kas žino? Duobkasys gali pasirodyti su patruline kur tik nori. Gali ramiai išeiti iš miesto. O paskui apsižiūrėti, kad šalia sustojo tas didelis jo "Plimutas". Duobkasys protu neblizga, bet uoslę turi. Pagaliau jam kas nors gali pranešti.

Už baro Lorė plovė indus. Nusišluostė rankas, įjungė radiją ir pradėjo pritarti senai "Stepenwolf" dainai.

- Štai ką tau pasakysiu, - kalbėjo toliau Apdaikas, - lik čia, Džekai. Dirbk per savaitgalį. Paskui aš įsisodinsiu tave į savo furgoną ir pats išvešiu iš miesto. Kaip sakai? Sekmadienio ryte iškeliausi su trisdešimt žalių, kurių neturėjai čia ateidamas. Iškeliausi galvodamas, kad Outlis ne tokia jau bloga vieta. Tai ką pasakysi?

Džekas pažvelgė į rudas lėliukes, gelsvus baltymus su raudonomis gyslelėmis; įsidėmėjo plačią plastmasinių dantų šypseną ir net siaubingą *déjà vu* jausmą, kai ant popierinės kepurės vėl nutūpė musė ir ėmė brūžinti plonas savo kojeles.

Jis suprato, jog Smokis žino, kad jis netiki nė vienu jo žodžiu, bet nesuka dėl to galvos. Atidirbęs iki paryčių, Džekas galbūt sekmadienį pabus tik apie antrą popiet. Smokis pasakys, kad negali jo pavežėti, nes jau vėlu, jis, Smokis, negali praleisti "Koltų ir patriotų". O Džekis bus ne tik pavargęs keliauti, bet ir išsigandęs, kad užeigos savininkas atsitrauks nuo televizoriaus ir paskambins geram savo bičiuliui Duobkasiui Etvelui. Girdi, jis jau keliauja Fabriko keliu, seni, kodėl tau jo nepavėžinus? Paskui pristatyk jį čia. Statau alaus, bet nedrįsk dergti mano tualeto, kol jo nebus.

Toks buvo scenarijus. Galima sugalvoti ir kitokių, bet tokia apačioj pabaiga.

Smokio Apdaiko šypsena šiek tiek paplatėjo.

Elrojus

1

Kai buvau šešerių...

Užeiga, tokiu metu praeitas dvi naktis imanti tuštėti, ūžė lyg avilys, tarsi svečiai būtų nutarę pasitikti aušrą. Du stalai dingo, tapo muštynių aukomis, kai jis paskutinį kartą valė tualetą. Dabar toje vietoje šoko žmonės.

- Pačiu laiku, - pasakė Smokis, kai Džekas atvilko svirduliuodamas dėžę alaus ir pastatė prie šaldytuvų. - Įkišk juos ten ir pristatyk man "Budo". Jį pirmiausia reikėjo nešti.

- Lorė nesakė...

Neapsakomas skausmas nudegino pėdą, ant kurios užmynė sunkiu batu Smokis. Džekas suinkštė ir pajuto trykštančias ašaras.

- Užsičiaupk, - nutildė Apdaikas. - Lorė nieko nenuraukia, o tau užtenka smegenų suprasti. Grįžk ir atnešk man dėžę "Budweiser'io".

Berniukas nušlubčiojo į sandėlį bijodamas, kad nebūtų sutrupinti pėdos kaulai. Tai visai įmanoma. Galva plyšo nuo triukšmo, dūmų ir "Dženi slėnio vaikinų", kurie pastebimai sverdėjo ant scenos, ritmo. Aišku buvo viena: uždarymo jis gali nebesulaukti. Jis tiek neištvers. Jeigu Outlis yra kalėjimas, "Outlio užeiga" - kamera, tai išsekimas yra jo pančiai tiek pat, kiek Smokis Apdaikas. Gal net didesni.

Nepaisant susirūpinimo, kaip gali atrodyti šita vieta Teritorijose, stebuklingas gėrimas kuo toliau, tuo labiau atrodė vienintelis išsigelbėjimas. Jis išgers gurkšnį ir išnyks... o paėjęs ten kokią mylią ar dvi, vėl gurkštels ir grįš į Jungtines Valstijas kur nors už šito miesto, gal Bušvilyje ar net Pembrouke.

Kai aš buvau šešerių, kai Džekis buvo šešerių, kai...

Jis paėmė alų, išslubavo pro duris... ir staiga pasijuto stovys priešais aukštą, liemeningą kaubojų stambiomis rankomis, tą patį, kuris panėšėjo į Rendolfą Skotą.

- Sveikas, Džekai, - tarė jis. Berniukas su augančiu nerimu pastebėjo, kad vyro akys geltonos it vištos nagai. - Ar tau niekas neliepė grįžti namo? Tu blogai klausei, a?

Džekas stovėjo su alaus dėže, nusvėrusia jo rankas, spoksojo į tas geltonas lėliukes, ir staiga galvoje šmėkštelėjo kraupi mintis: tai jis tūnojo tunelio tamsoje, šita žmogysta negyvomis geltonomis akimis.

- Palik mane ramybėje, - pasakė jis, bet pavyko tik kimiai sušnibždėti.

Tas prisiartino.

- Tu turi *dingti*.

Džekas bandė trauktis... bet atsirėmė į sieną, o kai kaubojus, kuris priminė Rendolfą Skotą, pasilenkė, iš jo burnos vaikas užuodė dvėselienos kvapą.

2

Per dvi valandas ketvirtadienį, kai Džekas pradėjo dirbti, iki įprasto darbininkų antplūdžio vakare, telefonas skambėjo du kartus.

Pirmą kartą Džekas pakelti visai nebijojo - pasirodo, jog skambino Jungtinio fondo patikėtinis.

Po poros valandų, kai Džekas kėlė paskutinį iš praėjusios nakties likusį butelį, telefonas vėl suskambo. Jis pasisuko į aparatą, kabantį nuo jo per keturias pėdas, kad net sutraškėjo sprandas. Jis pamanė, kad išvys telefoną apšalusį, pamatys, kaip per juodą karkasą, mikrofono skylutes lenda varvekliai, pakimba ant rinkimo disko ir monetų angos.

Bet pamatė tik telefoną, o visas šaltis ir mirtis sklido iš vidaus.

Jis spoksojo it užburtas.

- Džekai! - suriko Smokis. - Pakelk tą prakeiktą ragelį! Už ką, trauk tave devynios, aš tau moku?

Berniukas pažvelgė į Smokį kaip bejėgis, į kampą įspęstas žvėrelis... o šeimininko veide išvydo abejingą grimasą kaip tada, kai jis tvojo Lorei. Džekas pajudėjo prie telefono nejausdamas savo kojų; žengė vis giliau ir giliau į šalčio kapsulę pašiurpusiu kūnu, jausdamas, kad sloga ima kutenti nosį.

Priėjęs jis pakėlė ragelį. Ranka atrodė nutirpusi.

Priglaudė prie ausies. Nutirpo ausis.

- "Outlio užeiga", - ištarė jis aklinai tamsai, ir lūpos suakmenėjo.

Balsas, sklindąs iš ragelio, buvo gergždžiantis, kimus negyvėlio balsas, kažkokio padaro, kurio niekas gyvas nematė, nes arba iškart išprotėjo, arba krito negyvas apšerkšnijusiomis lūpomis ir varvekliais virtusiomis akimis, balsas.

- *Džekai*, - sukuždėjo tas girgždantis balsas iš ragelio, ir vaiko veidas sustingo, tarsi visą dieną būtų praleidęs dantisto, kuris suleido per daug novokaino, kėdėje. - *Nešk savo kudašių namo, Džekai.*

Labai toli, už kelių šviesmečių jis girdėjo save kartojant:

- "Outlio užeiga", alio, kas čia? Alio?.. Alio?..

Šalta, taip šalta.

Gerklė nutirpo. Įkvėpus ledėjo plaučiai. Netrukus ledu virs jo širdis, ir jis tiesiog kris negyvas.

Tas geliantis balsas kuždėjo:

- *Blogų dalykų gali nutikti vienišam berniukui kelyje, Džekai. Klausk ko nori.*

Džekas staigiai ir negrabiai pakabino ragelį. Atitraukė ranką ir liko stovėti įbedęs į jį akis.

- Čia vėl tas bukaprotis, Džekai? - paklausė Lorė. Jos balsas sklido iš toli... bet ne taip toli, kaip ką tik jo paties. Viskas pamažu grįžo į savo vietą. Ant ragelio matė šerkšne įspaustą savo rankos atspaudą, o dabar jis pradėjo tirpti ir tekėti juoda plastmase.

3

Tą naktį, ketvirtadienio naktį, Džekas pirmą kartą pamatė Rendolfo Skoto Dženio grafystėje variantą. Žmonių buvo šiek tiek mažiau negu trečiadienio vakarą, kaip įprasta algų mokėjimo išvakarėse, bet baras buvo apsėstas, žmonės sėdėjo prie staliukų ir boksuose.

Tai buvo į miestą atsikėlę aplinkinių vietovių gyventojai, plūgai tikriausia pamiršti rūdijo jų sandėliuose, - jie galbūt norėtų dirbti žemę, bet jau nebežino kaip. Čia matėsi daug fermeriškų skrybėlių, bet vargu kuris iš jų darda namo traktoriumi. Tai vyrai pilkais, rudais, žaliais chaki drabužiais, vyrai, ant kurių mėlynų marškinių blizgančiais siūlais buvo išsiuvinėti vardai; vyrai su bukanosiais auliniais, nešiojantys savo raktus, pririštus prie diržo. Tie vyrai buvo raukšlėti, bet veide nesimatė juoko raukšlelių, lūpos buvo griežtos. Iš tų vyrų su kaubojiškomis skrybėlėmis Džekui ne mažiau kaip aš-

tuoni iš nugaros panėšėjo į Čarlį Danielsą iš kramtomojo tabako reklamos. Bet jie tabako nekramtė, jie rūkė cigaretes, daug rūkė.

Džekas šluostė išgaubtą muzikinės dėžės dangtį, kai įėjo Duobkasys Etvelas. Dėžė buvo išjungta, televizorius transliavo "Jankių" rungtynes, ir vyrai buvo prilipę prie ekrano. Vakar Etvelas buvo apsirengęs sportinę Outlio vyriškų drabužių versiją: kareiviškos kelnės, chaki marškiniai su daugybe šratinukų vienoje didelėje kišenėje ir geležim kaustyti auliniai. Šįvakar jis vilkėjo mėlyną policininko uniformą. Ant girgždančio odinio diržo maskatavo iš makšties išlindęs didelis pistoletas medine rankena.

Jis dirstelėjo į Džeką, kuris prisiminė Smokio žodžius (esu girdėjęs, kad senis Duobkasys mėgsta keliaujančius vaikus, ypač berniukus) ir lyg kažkuo nusikaltęs nusuko akis į šalį. Duobkasys Etvelas plačiai išsišiepė:

- Tai nutarei likti čia kurį laiką, berniuk?

- Taip, sere, - burbtelėjo Džekas ir papylė daugiau šveitimo skysčio ant muzikinės dėžės dangčio, nors jis ir taip buvo švarus. Berniukas laukė, kada policijos viršininkas nueis. Po valandėlės jis iš tikro nuėjo. Džekas atsigręžė pažiūrėti į storą policininką... ir tada į jį pasisuko vienas vyras kairėje baro pusėje.

Rendolfas Skotas, - akimirksniu nutarė berniukas, - *štai į ką jis panašus*.

Tačiau niūriose ir griežtose tikrojo Rendolfo Skoto raukšlėse matėsi nepaneigiamas heroizmas; jo bruožai buvo žiaurūs, bet jis mokėjo ir šypsotis. Šitas vyras atrodė paniuręs ir šiek tiek pamišęs.

Džekas ne juokais išsigando pamatęs, kad tas vyras žiūri į jį, į *Džeką*. Jis atsisuko ne apsižvalgyti, kas yra bare, per reklaminę pertrauką, ne, jis atsigręžė pažiūrėti į Džeką. Berniukas tuo neabejojo.

Telefonas. Skambantis telefonas.

Siaubingomis pastangomis Džekas nusuko akis. Pažvelgęs į išgaubtą muzikinės dėžės dangtį, pamatė virš plokštelių kabantį vaiduokliška savo veidą.

Ant sienos plyšojo telefonas.

Vyras baro kairėje dirstelėjo į aparatą, po to pažiūrėjo į Džeką, kuris stypsojo prie muzikinės dėžės su buteliu "Vindex'o" vienoje rankoje ir skudurėliu kitoje ir jautė, kaip stojasi piestu plaukai ir šiurpsta oda.

- Jeigu tai vėl tas bukaprotis, aš paleisiu šipuliais telefoną, Smoki, - pasakė eidama prie telefono Lorė. - Kaip Dievą myliu.

Ji buvo aktorė, o baro lankytojai - statistai, kurie gaudavo nustatytą trisdešimt penkių dolerių sumą už dieną. Du tikri žmonės šiame pasaulyje dabar liko tik jis ir tas klaikus kaubojus stambiomis rankomis ir akimis, kurių... kurių Džekas gerai negalėjo įžiūrėti.

Netikėtai kaubojus be garso ištarė žodžius, kurie trenkė kaip žaibas: *Nešk savo kudašių namo.* Ir mirktelėjo.

Telefonas nutilo, vos tik Lorė ištiesė prie jo ranką.

Rendolfas Skotas nusisuko, ištuštino savo stiklą ir riktelėjo:

- Atnešk man dar vieną taperį, gerai?

- Kad tave kur, - tarė Lorė, - šitame telefone apsigyveno vaiduoklis.

4

Vėliau sandėlyje Džekas paklausė šeimininkės, kas tas vyras, kuris primena Rendolfą Skotą.

- Ką primena? - nesuprato ji.

- Seną aktorių iš kaubojiškų filmų. Jis sėdėjo baro gale.

Lorė truktelėjo pečiais.

- Man jie visi vienodi, Džekai. Tiesiog gauja mulkių, atšliaužusių praleisti laiko. Ketvirtadieniais jie paprastai vaišinasi iš žmonų kišenių.

- Jis vadina alų “taperiu”.

Moters akys sublizgo.

- A! Šitas. Jis atrodo baisiai, - ji ištarė tuos žodžius neslėpdama susižavėjimo, lyg kalbėtų apie tiesią jo nosį arba akinančiai baltą šypseną.

- Kas jis toks?

- Nežinau jo vardo, - atsakė Lorė. - Jis čia sukiojasi savaitę ar dvi. Spėju, kad fabrikas vėl samdo žmones. Tai...

- Velniai rautų, Džekai, ar aš tau nesakiau, kad atvilktum man statinę?

Džekas kaip tik rito vieną didelę statinę “Bučo” ant ratukų. Kadangi jie buvo panašaus svorio, reikėjo pasistengti išlaikyti pu-

siausvyrą. Smokiui surikus, Lorė suklykė, o Džekas pašoko. Jis neišlaikė statinės, toji driokstelėjo ant šono, ir volė iššovė kaip iš šampano butelio su alaus salve. Smokis tebeplyšojo, o berniukas negalėjo atplėšti akių nuo alaus... kol Smokio kumštis negrąžino jo į realybę.

Kai po dvidešimties minučių Džekas atėjo į salę prispaudęs nosinę prie tinstančios nosies, Rendolfo Skoto jau nebebuvo.

5

Aš šešerių.

Džonas Bendžaminas Sojeris yra šešerių.

Šešerių...

Džekas papurtė galvą, norėdamas nuvaryti šitą atkakliai besisukančią mintį, kai fabriko darbininkas, kuris visai nebuvo darbininkas, ėmė lenktis prie jo vis arčiau ir arčiau. Jo akys... geltonos ir tarsi aptrauktos valktimi. Jis - tas sutvėrimas - mirktelėjo, ir Džekas suvokė, jog ant jo akies obuolio yra mirkčiojamoji plėvė.

- Tu turėjai dingti, - pusbalsiu pakartojo jis ir siektelėjo rankomis, kurios ėmė keistis, plokštėti ir kietėti.

Atsilapojo durys, įleisdamos "Oak Ridge Boys" muzikos.

- Džekai, jeigu nepaskubėsi, aš priversiu tave dėl to labai pasigailėti, - pasigirdo Smokio balsas už Rendolfo Skoto nugaros. Skotas atsitraukė. Rankos vėl kaip rankos - jokių kanopų, stambios, stiprios, su išsišovusiomis venomis. Jis dar kartą mirktelėjo nepajudinęs vokų... ir akys iš geltonų virto paprastomis šviesiai mėlynomis. Vyras paskutinį kartą žvilgtelėjo į berniuką ir nuėjo į vyrų tualetą.

Dabar prie Džeko prisiartino su pasvirusia į priekį kepuraite Smokis ir prašiepęs aligatoriškus savo dantis iškošė:

- Neversk manęs kartoti. Paskutinį kartą įspėju, ir negalvok, kad kalbu tuščiai.

Kaip ir prieš Osmondą, Džekas nelauktai užsiliepsnojo; tas įniršis buvo susijęs su beviltiška neteisybe ir, matyt, smarkiausiai sukyla, kai tau dvylika (kažką panašaus gali pajusti ir koledžo studentai, bet tai tik tolimas aidas).

Šįkart jis nesusilaikė.

- Aš ne tavo šuo, todėl nedrįsk su manim taip elgtis, - išpylė Džekas, žengdamas artyn prie šeimininko vis dar medinėmis nuo išgąsčio kojomis.

Nustebintas, o gal net apstulbintas visiškai netikėto Džeko įsiūčio, Smokis pasitraukė atatupstas.

- Džekai, aš tave įspėju...

- Ne, žmogau. Aš įspėju tave, - išgirdo Džekas save šaukiant. - Aš ne Lorė. Aš nemėgstu būti mušamas. Ir jeigu man suduosi, aš atsakysiu tuo pat.

Smokio Apdaiko sumišimas tetruko vieną akimirką. Jis laikė save visko, kiek tai įmanoma Outlyje, mačiusiu, kad to išsigąstų.

Jis griebė vaiką už apykaklės.

- Nedrįsk purkštauti prieš mane, Džekai, - pasakė jis prisitraukdamas Džeką arčiau. - Kol tu Outlyje, esi mano šuo. Kol tu Outlyje, aš glostysiu tave, kada panorėsiu, ir mušiu, kada panorėsiu.

Jis vožė Džekui. Berniukas prisikando liežuvį ir riktelėjo. Smokio veidą išmušė dėmės it nuo pigių skaistalų.

- Gal dabar tau atrodo, jog yra ne taip, bet tu klysti, Džekai. Čia tu esi mano nuosavybė ir būsi, kol nenuspręsiu tave paleisti. Ir galime pradėti tai mokytis tučtuojau.

Jis atsivedėjo kumščiu. Vieną mirksnį trys nuogos šešiasdešimt vatų lemputės, apšviečiančios koridorių, žybtelėjo deimančiukais pasagos formos jo žiede, užmautame ant mažojo piršto. Paskui šovė į Džeko veidą. Berniukas atsitrenkė į aprašinėtą sieną, skruostas užsiliepsnojo, vėliau nutirpo. Burnoje jis pajuto savo kraujo skonį.

Smokis žiūrėjo į jį įdėmiai, svarstydamas, kaip žmogus, kuris neapsisprendžia - pirkti telyčią ar loterijos bilietą. Tikriausiai Džeko akyse neišvydo tos išraiškos, kurios tikėjosi, nes stvėrė apsvaigintą berniuką, taikydamasis antram smūgiui.

Staiga salėje suklykė moteris:

- Ne, Glenai! Ne!

Pasigirdo susijaudinusių vyrų balsai. Veriančiai suspigo kita moteris. Driokstelėjo šūvis.

- Prakeikimas! - suriko Smokis, tardamas aiškiai, kaip aktorius ant Brodvėjaus scenos. Nubloškė Džeką į šoną, apsisuko ir išlėkė pro suveriamas duris. Pasigirdo dar vienas šūvis, jį palydėjo skausminga dejonė.

Džekui buvo aišku tik viena: metas dingti. Nelaukiant nakties, kitos rytdienos, nelaukiant sekmadienio ryto. *Dabar.*

Triukšmas truputį pritilo. Nesigirdėjo jokių sirenų, vadinasi, niekas nenušautas... bet, šaltai prisiminė Džekas, tas į Rendolfą Skotą panašus darbininkas vis dar vyrų tualete.

Berniukas grįžo į vėsų, alum trenkiantį sandėlį, atsiklaupė prie statinių ir pagraibė savo kuprinės. Kai jo pirštai užčiuopė tik tuščią orą ir purvinas betonines grindis, vėl toptelėjo mintis, kad kuris nors - Smokis ar Lorė - matė, kur jis slepia savo kuprinę ir paėmė ją. Kad geriau išlaikytume tave Outlyje, brangusis. Paskui jį apėmė begalinis džiaugsmas pajutus pirštais nailoną.

Džekas užsimetė kuprinę ir ilgesingai pažvelgė į krovinines duris sandėlio gale. Jis mielai išeitų pro ten, nes labai nesinorėjo eiti prie avarinio išėjimo. Jis per daug arti vyrų tualeto. Bet jeigu jis atidarys sandėlio duris, bare užsidegs raudona šviesa. Net jei Smokis tvarkosi salėje su peštukais, ją pamatys Lorė ir jam pasakys.

Todėl...

Jis priėjo prie durų, vedančių į koridoriaus galą. Pravėrė plyšelį ir dirstelėjo. Koridorius tuščias. Gerai, puiku. Rendolfas Skotas nusunkė bulves ir grįžo pažiūrėti muštynių, kol jis traukė kuprinę. Nuostabu.

Taip, tačiau jis vis dar gali būti tenai. Nori susitikti jį koridoriuje, Džeki? Nori pamatyti, kaip jo akys vėl pageltonuoja? Luktelk, kol būsi tikras.

Bet laukti jis negalėjo. Nes Smokis, apsižiūrėjęs, kad Džeko nėra bare, kad jis nepadeda Lorei ir Glorijai valyti stalų, neiškrauna indų plovyklės, grįš ir baigs aiškinti samdiniui, kokia jo vieta šiame pasaulyje. Taigi...

Tai kas? Pirmyn!

Gal jis ten tyko tavęs, Džeki... Gal iššoks kaip didelis piktas Džękas Strakalas...

Herbas ar moneta? Smokis ar darbininkas? Džekas valandėlę negalėjo apsispręsti. Tai, kad vyras geltonomis akimis yra tualete - tikimybė, o kad Smokis ateis - jokios abejonės.

Džekas atidarė duris ir išėjo į siaurą koridorių. Kuprinė ant nugaros smarkiai svėrė. Tai buvo įrodymas apie rengiamą pabėgimą kiekvienam, kas jį pamatys. Berniukas juokingai stypčiojo ant pirš-

tų galiukų smarkiai plakančia širdimi, nors už durų griaudėjo muzika.

Aš buvau šešerių, Džekis buvo šešerių.

Tai kas? Kodėl tai vis kartojasi?

Šešerių.

Koridorius atrodė ilgesnis negu paprastai. Tarsi eitum kojaminio malūno ratu. Avarinės durys koridoriaus gale artėjo kankinančiai lėtai. Prakaitas išmušė kaktą, išrasojo viršutinė lūpa. Akys vis sukiojosi į duris dešinėje, ant kurių buvo nupieštas šuo. Po jo siluetu buvo parašyta “Pointeriai”. Koridoriaus gale buvo išblukusios raudonos durys. Ženklas ant jų įspėjo: “Tik avariniu atveju! Įjungtas aliarmas!”. O iš tikrųjų aliarmo signalas buvo sugadintas prieš dvejus metus. Lorė papasakojo, kai Džekas paklausė, ar gali pro jas išnešti į lauką šiukšles.

Pagaliau, beveik vietoje. Tiesiai priešais “Pointerius”.

Jis ten, žinau, kad jis ten... jeigu jis iššoks, aš rėksiu... aš... aš...

Džekas pakėlė drebančią ranką ir palietė avarinių durų sklendę. Po pirštais pajuto palaimingą vėsą. Vieną akimirką jis tikrai pamanė, kad lengvai išskris iš ... į laisvę.

Staiga su triukšmu atsilapojo durys į “Seterius”, ir ranka nutvėrė už jo kuprinės. Džekas suklykė kaip įkliuvęs žvėriukas ir metėsi prie avarinių durų, pamiršęs kuprinę ir stebuklingą gėrimą joje. Jeigu būtų trūkę diržai, jis paprasčiausiai būtų išplasnojęs per šiukšliną tuščią užeigos aikštelę, apie nieką daugiau negalvodamas.

Bet diržai buvo iš tvirto nailono ir netrūko. Durys truputį prasivėrė, šmėkštelėjo nakties kraštelis ir vėl dingo. Džekas buvo nuvilktas į moterų tualetą. Apsuktas ir nublokštas į sieną. Jeigu vaikas būtų į ją atsitrenkęs, stebuklingo gėrimo butelis kuprinėje sudužtų ir supuvusių vynuogių skystis permerktų jo drabužius bei Rendo Maknelio atlasą. Tačiau berniukas nugara trenkėsi į kriauklę. Skausmas buvo triuškinantis, begalinis.

Fabriko darbininkas artinosi į jį, taisydamas džinsus rankomis, kurios pradėjo keistis, storėti.

- Tu jau turėjai dingti, vaike, - pasakė jis. Jo balsas darėsi vis šiurkštesnis, vis labiau panėšintis į žvėries urzgimą.

Džekas ėmė slinkti kairėn, neatitraukdamas žvilgsnio nuo to vyro. Šio akys dabar atrodė kone permatomos, ne tik geltonos, jos tarytum švietė iš vidaus... kaip Vėlinių žibintas.

- Patikėk seniu Elrojumi, - kalbėjo ta žmogysta, išsišiepdama didelių lenktų dantų, su dalimi išlūžusių ar pajuodusių, burna. Džekas suklykė. - O, patikėk, - tęsė jis, ir jo žodžius jau vos buvo galima atskirti nuo šuns urzgimo. - Jis tavęs *per daug* neskaudins. Viskas bus gerai, - kalbėjo pabaisa artindamasis, - tau viskas bus gerai, o taip, tau... - jis toliau tarė žodžius, bet vaikas jau nebegalėjo jų suprasti. Tai buvo tik urzgimas.

Džeko koja atsirėmė į aukštą šiukšliadėžę prie durų. Kai tas padaras kaubojiškais rūbais siekė jo kanopas primenančiomis rankomis, Džekas stvėrė dėžę ir metė į jį. Šiukšliadėžė atsitrenkė į Elrojaus krūtinę. Berniukas atlupo tualeto duris ir metėsi į kairę, avarinių durų link. Stumdamas jas, už nugaros jautė Elroją ir išpuolė į tamsą už “Outlio užeigos”.

Į dešinę nuo durų rikiavosi perpildytų šiukšlių konteinerių kolonija. Džekas aklai nuvertė tris už savęs; girdėjo, kaip jie drioksteli žemėn ir tratėdami ritasi, o paskui pasigirsta įniršęs staugimas, kai kaubojiškai pasirengusi žmogysta užkliuvo už jų.

Džekas atsigręžė kaip tik tada, kai tas padaras griuvo. Užteko laiko net suvokti *(O Viešpatie švenčiausias uodega jis turi uodegą)*, jog jis mato tikrą žvėrį. Iš jo akių spinduliais tvieskė geltona šviesa, visai kaip ryški lempos šviesa kad krenta pro rakto skylutę.

Džekas slinko atatupstas, traukė nuo pečių kuprinę, bandė atmazgyti ją mediniais pirštais, o galvoje griaudėjo...

...Džekiui buvo šešeri, Dieve, padėk man, Džekiui buvo ŠEŠERI, Dieve, maldauju...

mintys ir nerišlūs maldavimai. Tas padaras urzgė ir talžė konteinerius. Džekas matė, kaip viena kanopą primenanti ranka pakyla į viršų, užsimoja ir švilpdama kerta, o gofruoto metalo konteineryje prasižioja jardo ilgio skylė. Pabaisa atsistojo, už kažko užkliuvusi vos nepargriuvo ir ėmė artintis prie Džeko. Jos surauktas urzgiantis snukis buvo ties krūtine, ir berniukas per lojantį urzgimą sugebėjo išgirsti žodžius:

- Dabar aš nesirengiu tavęs gąsdinti, viščiuk. Dabar aš tave nudėsiu... *po to.*

Ar jis girdi tai ausimis? Ar galva?

Tai nesvarbu. Atstumas tarp šio ir ano pasaulio suplonėjo iš visatos iki ploniausios membranos.

Elrojus suurzgė ir ėmė artintis, dabar sunkiai ir nerangiai stovėdamas ant savo užpakalinių kojų. Drabužiai neįprastai karojo ant jo kūno, iš prašiepto snukio maskatavo liežuvis. Dabar jie tuščioje aikštelėje už Smokio Apdaiko užeigos, taip, bent jau buvo, prižėlusioje piktžolių ir priverstoje šiukšlių (surūdijusi lovos spyruoklė, 1957 metų "Fordo" grotelės), kaip lenktas kaulas virš galvos pakibęs mėnulis, paverčiantis kiekvieną stiklo šukę negyva akimi, bet visa tai prasidėjo Niū Hampšyre, tiesa? Ne. Tai prasidėjo ne tada, kai susirgo jo mama arba kai pasirodė Lesteris Parkeris. Tai prasidėjo, kai...

Džekis buvo šešerių. Kai mes visi gyvenome Kalifornijoje ir niekas negyveno niekur kitur, o Džekas buvo...

Jis atpainiojo kuprinės raištelius.

Pabaisa nesustojo, ėjo tarytum šokdama ir panėšėjo į kažkokį Disnėjaus animacinių filmų herojų. Ji suurzgė ir puolė. Kanopos švystelėjo per kokį colį nuo Džeko, kai jis šoko į žoles. Elrojus nusileido ant spyruoklės ir įsipainiojo į ją. Staugdamas, drabstydamas baltas putas, jis sukosi, tampėsi ir lankstėsi, giliai įsipainiojęs viena koja į aprūdijusias vijas.

Džekas pagraibė kuprinėje butelio. Kasėsi pro kojines ir nešvarias kelnaites, naršė po džinsus. Nutvėręs už kaklelio ištraukė.

Elrojus sudrebino orą piktu staugimu ir pagaliau išsilaisvino iš spyruoklės.

Džekas pargriuvo ant piktžolėtos, pelenuotos ir šiukšlinos žemės, ritosi dviem kairės rankos pirštais laikydamas kuprinės diržus, o dešine pastvėręs butelį. Ritosi ir suko laisvais pirštais kamštį. Pagaliau kamštis pasidavė.

Ar jis galės mane sekti? - šmėkštelėjo galvoje mintis, kai glaudė prie lūpų butelį. - *Ar išnykdamas aš neatversiu kokios nors skylės? Ar jis galės įsmukti pro ją ir pribaigti mane kitoje pusėje?*

Džeko burną pripildė supuvusių vynuogių skonis. Jis žiaugtelėjo, gerklė užsirakino, regis, tuoj išvems. Paskui tas klaikus skonis užpildė sinusus ir nosies ertmę, ir berniukas sudejavo. Jis girdėjo staugiant Elrojų, bet staugimas buvo tolimas, lyg iš vieno Outlio tunelio galo, kai Džekas skubėjo prie kito. Vieną akimirką jis pasijuto krentąs ir pagalvojo: *O, dangau, kas, jeigu aš ką tik nusiunčiau save Teritorijose nuo uolos ar kalno?*

Vaikas smarkiai užsimerkęs laikė įsitvėręs kuprinę ir Spidžio butelį ir laukė, kas bus: Elrojus, Teritorijos. Mintis, kuri persekiojo jį visą vakarą, grįžo it karuselės arkliukas - Sidabrinė Ledi arba Greituolė Ela. Jis įsikibo į ją ir nujojo koktaus gėrimo skonio debesyje nepaleisdamas, laukdamas, kas bus toliau, jausdamas, kaip ant kūno keičiasi drabužiai.

Šešeri, o taip, kai mes visi buvome šešerių ir niekas nebuvo niekuo kitu, kai buvo Kalifornija, kas pučia tą saksofoną, tėti, ar tai Deksteris Gordonas, ar tai, ar tai, ar yra tai, ką mama turi omenyje, kai sako, jog mes gyvename ant ribos ir kur, kur kur tu keliauji tėti tu ir dėdė Morganas o tėti kartais jis žiūri į tave taip taip o tarsi jo galvoje būtų ne taip ir už jo akių vyksta žemės drebėjimas kuriame tu žūsti tėti!

Krentantis, besisukantis, besivartantis nežinomybėje, purpuro debesį primenančiame kvape Džekas Sojeris, Džonas Bendžaminas Sojeris, Džekis, Džekis

... buvo šešerių, kai tai prasidėjo, ir kas pučia tą saksofoną, tėti? Kas jį pūtė, kai man buvo šešeri, kai Džekiui buvo šešeri, kai Džekiui...

Džerio Bledso mirtis

1

... buvo šešerių... kai tai iš tikro prasidėjo, tėti, kai užsivedė ta mašina, kuri atnešė jį į Outlį ir toliau. Garsiai grojo saksofonas. *Šešeri. Džekis buvo šešerių.* Iš pradžių visas jo dėmesys buvo nukrypęs į tėvo padovanotą žaislą - sumažintą Londono taksi modelį, kuris buvo sunkus kaip plyta ir smarkiai pastūmėtas riedėjo per visą kambarį lygiomis naujojo ofiso grindimis. Vėlyva popietė, antra rugpjūčio pusė, daili nauja mašina, nuvažiavusi už tachtos, maloni, kondicionuota kontora... Darbai baigti, jokių neatidėliotinų telefono skambučių. Džekas pastūmė sunkų automobiliuką. Tas nuriedėjo storomis guminėmis padangomis po tachta, kryptelėjo į šoną ir sustojo. Ratų riedėjimo per saksofono muziką beveik nesigirdėjo.

Džekas palindo po tachta jo išimti. Jo tėtis sėdėjo susikėlęs ant stalo kojas, o dėdė Morganas įsitaisė krėsle greta tachtos. Abu vyrai gurkšnojo iš taurių, netrukus jie pastatys jas, išjungs patefoną ir nulips žemyn prie savo automobilių.

kai mes visi buvome šešerių ir niekas nebuvo kas nors kitas, o tai buvo Kalifornijoje

- Kas čia groja? - išgirdo jis dėdės Morgano balsą, ir pusiau užsisvajojęs išgirdo jame kažką kita: Morgano Slouto balsas buvo šnabždantis, jame kažkas slypėjo. Tai užkliudė Džeko ausį, o mašinos stogas pasirodė šaltas nelyginant ledas.

- Tai Deksteris Gordonas, štai kas, - atsakė tėvas. Jo balsas buvo tingus ir draugiškas kaip visuomet. Džekas apglėbė rankomis sunkų taksi.

- Geras įrašas.

- "Tėtis pučia ragą". Kietas senas gabalas, ar ne?

- Reikės paieškoti, - ir tada Džekas suprato, kodėl jam Morgano Slouto balsas pasirodė keistas: dėdė Morganas iš tiesų visiškai nemėgo džiazo, tik apsimetinėjo prieš jo tėtę. Džekas žinojo šį faktą nuo pat vaikystės ir jam atrodė kvaila, kad tėtis to nemato. Dėdė Morganas nė neketina ieškoti "Tėtis pučia ragą", jis tik stengiasi įtikti partneriui. Galbūt Filas Sojeris tiesiog nebuvo išimtis - jis kaip ir visi kiti pernelyg mažai kreipė dėmesio į Morganą Sloutą. Dėdė Morganas, gudrus ir ambicingas (gudrus kaip mičiganietis, landus kaip advokatas, pasakė kartą Lili), gerasis senis Morganas išsisukdavo nuo dėmesio: kito akis tiesiog natūraliai nuslysdavo juo. Džekis galėjo lažintis, kad vaikystėje mokytojams būdavo sunku net atsiminti jo vardą.

- Įsivaizduok, kaip tas vyrukas atrodytų ten, - pasakė dėdė Morganas, galutinai prirakindamas Džeko dėmesį. Falšas vis dar jautėsi jo balse, bet jau ne Slouto veidmainystė privertė suklusti Džeką ir sugniaužti sunkų automobiliuką. Žodis "ten" prasiskverbė į jo smegenis ir suskambėjo kaip varpelis. Nes "ten" yra Džeko Regėjimų šalis. Jis suvokė tai akimirksniu. Tėvas ir dėdė Morganas pamiršo, kad jis tyso po tachta, ir dabar kalbės apie Regėjimus.

Jo tėtis žinojo apie Regėjimų šalį. Džekas niekad apie tai neužsiminė nei tėčiui, nei mamai, bet tėtis vis tiek apie tai žinojo, nes turėjo - štai ir viskas. Antras dalykas, ką jautė berniukas, buvo tai, kad jo tėtis padeda išsaugoti Regėjimų šalį.

Bet dėl kažkokios priežasties, jausmo, kurį sunku išsakyti žodžiais, gretinant Morganą Sloutą ir Regėjimus, Džekui darėsi neramu.

- A? - pakartojo dėdė Morganas. - Tas vyrukas tikrai juos išjudintų, sutinki? Jie tikriausiai padarytų jį Prakeiktų Žemių kunigaikščiu.

- O gal ir ne, - atsakė Filas Sojeris. - Ne, jeigu jiems patiktų taip kaip mums.

Bet dėdei Morganui jis nepatinka, tėti, - pagalvojo berniukas, staiga suprasdamas, jog tai yra svarbu. - *Jis jo visiškai nemėgsta, tikrai, jam ta muzika atrodo per garsi, jis mano, kad ji kažką iš jo atima...*

- Na, tu daugiau už mane žinai apie tai, - pasakė Morganas ramiu ir atsipalaidavusiu balsu.

- Taip, aš ten būnu dažniau. Bet tu smarkiai vejiesi, - Džekas pajuto, kad tėtis šypsosi.

- Na, Filai, aš kai ką išmokau. Bet iš tikro, žinai, aš niekad negalėsiu atsidėkoti už tai, kad tu tai man parodei.

Keturi "atsidėkoti" skiemenys buvo pripildyti dūmų ir dūžtančio stiklo garso.

Bet visi tie smulkūs perspėjimai Džekui tada nieko nereiškė. Jie kalbėjosi apie Regėjimų šalį. Stebuklas, kad tai įmanoma. Tai, apie ką jie kalbėjo, nebuvo iki galo suprantama, painūs atrodė jų terminai ir žodžiai, bet šešiametis Džekas vėl patyrė Regėjimų džiaugsmą ir buvo pakankamai didelis, kad suprastų, kokia kryptimi juda jų pokalbis. Regėjimai buvo realybė, ir Džekis kažkaip dalijosi jais su savo tėčiu. Tai buvo dalis bendro džiaugsmo.

2

- Leisk man kai ką patikslinti, - pasakė dėdė Morganas, ir berniukas pamatė žodį "patikslinti" susivejantį kaip gyvatė. - Jie naudoja magiją kaip mes fiziką, teisybė? Mes kalbame apie agrarinę monarchiją, kuri vietoj mokslo turi magiją.

- Taip, - sutiko Filas.

- Ir panašu, kad tai tęsiasi amžius. Gyvenimas ten per tą laiką beveik nepasikeitė.

- Jeigu neminėsim politinių perversmų, tu teisus.

Tada dėdės Morgano balsas įsitempė ir džiūgavimas, kurį jis stengėsi nuslėpti, veržėsi per priebalsius.

- Gerai, pamirškim politiką. Pagalvokim apie permainas. Pasakysi, - ir aš visiškai su tavimi sutiksiu, Filai, - kad mes jau ganėtinai padirbėjome Teritorijose ir kad turime būti nepaprastai atsargūs ten ką nors keisdami. Aš visiškai neprieštarauju tokiai pozicijai. Aš manau lygiai taip pat.

Džekas jautė tėvo tylėjimą.

- Gerai, - tęsė Sloutas, - tarkim, kad šioje mums palankioje situacijoje galime teikti malones visiems, kurie yra mūsų pusėje. Savo pranašumo mes neaukosime, bet mes nesigviešiame atlygio, kurį už tai gauname. Mes skolingi tiems žmonėms, Filai. Pažiūrėk, ką jie dėl mūsų padarė. Manau, kad galime sąveikauti. Mūsų energija gali maitinti jų energiją ir grįžti tuo, apie ką mes net nesvajojome. Galų gale mes pasirodysime dosnūs, kokie ir esame, be jokių nuostolių.

Morganas dabar veikiausiai sėdi pasilenkęs į priekį ir sudėjęs delnus.

- Savaime suprantama, aš ne visiškai perpratęs situaciją, pats žinai, bet, mano supratimu, sąveika verta įstojimo kainos, jei jau kalbėsim atvirai. Filai, ar gali įsivaizduoti, kiek mes pasieksime davę jiems elektrą? Davę tiems, kam reikia, modernius ginklus? Ar bent nutuoki? Manau, kad būtų pasaka. *Pasaka*, - duslus pliaukštelėjimas delnais. - Aš nenoriu užklupti tavęs nepasiruošusio, bet manau, jog turime gerai apie tai pamąstyti, pagalvoti, kaip sustiprinti Teritorijose savo įtaką.

Filas Sojeris nieko neatsakė. Dėdė Morganas vėl suplojo delnais. Galiausiai Filas išsisukinėdamas tarė:

- Nori pagalvoti, kaip sustiprinti Teritorijose savo įtaką?

- Man regis, pats laikas. Galiu tau pateikti daug įrodymų, Filai, bet neverta. Pats tikriausiai prisimeni, kaip buvo prieš tai, kai mes pradėjome ten keliauti abudu. Ach, galbūt galėjome pasiekti to vieni patys, gal ir būtume, bet aš asmeniškai laimingas, kad nereikia atstovauti porai nušiurusių striptizo šokėjų ir mažajam Timiui Tiptou.

- Palauk, - pratarė Džeko tėvas.

- Lėktuvai, - kalbėjo toliau Dėdė Morganas. - Tik pagalvok apie lėktuvus.

- Palauk, Morganai, man kilo šiokių tokių minčių dėl to, apie ką tikriausiai dar nepagalvojai.

- Aš pasirengęs jas išgirsti, - atsiliepė paniurusiu balsu Morganas.

- Gerai. Manau, jog turime būti labai atsargūs ką nors tenai darydami, partneri. Įtariu, kad kiekviena reali permaina, kurią mes ten nuvežame, apsisuka ir atsiliepia mums čia. Viskas turi savo pasekmes ir kai kurios iš jų gali būti nepageidautinos.

- Pavyzdžiui? - paklausė dėdė Morganas.

- Pavyzdžiui, karas.

- Nesąmonė, Filai. Nieko panašaus nebuvo... nebent turi omeny Bledsą...

- Kalbu būtent apie jį. Ar tai buvo sutapimas?

Bledsą? - nusistebėjo Džekas. Vardas atrodė girdėtas, tik neaišku kur.

- O, tai, švelniai tariant, toli gražu ne karas, be to, aš nematau ryšio.

- Gerai. Ar prisimeni pasakojimą apie tai, kaip Svetimšalis nužudė senąjį karalių... labai seniai? Ar esi apie tai girdėjęs?

- Rodos, taip, - atsakė dėdė Morganas, ir Džekas vėl pajuto falšą jo balse.

Tėčio krėslas girgžtelėjo: jis nusikėlė kojas nuo stalo ir pasilenkė į priekį.

- Nužudymas sukėlė ten nedidelį karą. Karaliaus pasekėjams teko malšinti kelių nepatenkintų kilmingųjų maištą. Šie pasinaudojo proga pamėginti įvesti savo tvarką: užgrobti žemes, užvaldyti turtus, sumesti savo priešus į kalėjimą, praturtėti.

- Na, tiesą sakant, - pertraukė Morganas, - esu apie tai girdėjęs. Jie taip pat mėgino įvesti šiokią tokią politinę tvarką toje idiotiškoje, neproduktyvioje sistemoje, - kartais pradžioje tenka būti griežtam. Galiu suprasti.

- Ne mums spręsti apie jų politiką, dėl to aš sutinku. Bet štai kur aš lenkiu. Neramumai ten truko apie tris savaites. Žuvo apie trys šimtai žmonių, gal net mažiau. Ar tau niekas nesakė, kada tas karas prasidėjo? Kokiais metais? Kokią dieną?

- Ne, - burbtelėjo dėdė Morganas niūriai.

- Tai buvo 1939 rugsėjo pirmoji. Čia tą dieną Vokietija įsiveržė į Lenkiją, - Džeko tėtis nutilo, o berniukas, prispaudęs žaislinę mašiną, tyliai, bet saldžiai nusižiovavo.

- Negali būti, - atsiliepė Sloutas. - Jų karas įžiebė mūsų Pasaulinį? Ir tu tikrai tuo tiki?

- Aš tuo tikiu, - atsakė Filas Sojeris. - Tikiu, kad tris savaites trukę neramumai Teritorijose kažkaip įžiebė karą pas mus, kuris truko šešerius metus ir nusinešė milijonus gyvybių. Tikiu.

- Na... - tarė dėdė Morganas, ir Džekas tiesiog matė, kaip jis irzta ir ima sunkiai kvėpuoti.

- Dar kai kas. Aš kalbėjausi apie tai su daugeliu žmonių ir susidariau vaizdą, kad nepažįstamasis, kuris nužudė karalių, iš tikro buvo Svetimšalis, supranti, ką noriu pasakyti? Tiems, kurie jį matė, pasirodė, jog jis nejaukiai jaučiasi Teritorijų drabužiais. Jis elgėsi taip, tarsi nepažintų vietos įstatymų, pagaliau nemokėjo elgtis su pinigais.

- A.

- Taip. Jeigu jie būtų sudraskę jį į gabalus, vos tik jis persmeigė peiliu karalių, galėtume pasakyti tvirtai, bet aš vis tiek linkęs manyti, kad jis buvo...

- Kaip mes.

- Kaip mes. Teisingai. Lankytojas. Morganai, manau, jog mes ten negalime daryti, ką tik sugalvojame. Nes paprasčiausiai nežinome, kuo tai atsirūgs. Kalbant atvirai, manau, jog mus nuolat veikia Teritorijose vykstantys dalykai. Nori išgirsti dar kai ką keisto?

- Kodėl gi ne? - atsakė Sloutas.

- Ten yra ne vienas pasaulis.

3

- Paistalai, - vyptelėjo Morganas.

- Aš rimtai. Kelis kartus ten būdamas jaučiau, kad esu šalia kažko kito - Teritorijų Teritorijų.

Taip, - pagalvojo Džekas, - *teisingai, taip ir yra, Regėjimų Regėjimai, dar puikesnė vieta. Savo ruožtu yra Regėjimų Regėjimų Regėjimai, o kitoje jų pusėje yra dar gražesnis pasaulis...* Jis pajuto, kad labai nori miego.

Regėjimų Regėjimai

Ir akimirksniu užmigo su sunkiu taksi, kūnelis nuo miego apsunko, prirakintas prie medinių grindų, ir tapo palaimingai lengvas.

Pokalbis tikriausiai tęsėsi, ir Džekis daug ko neišgirdo. Jis tai kilo, tai slopo per antrą "Tėtis pučia ragą" pusę. Dėdė Morganas iš pradžių ginčijosi, - atsargiai, bet sugniaužęs kumščius ir suraukęs kaktą, - dėl savo plano, po to suvaidino pradedantį tikėti, dar vėliau - įtikintą partnerio abejonių. Pokalbio, kuris grįžo dvylikamečiui Džekui Sojeriui esant pavojingoje riboje tarp Outlio Niujorke ir bevardžio Teritorijų kaimelio, pabaigoje Morganas Sloutas apsimetė ne tik įtikintu, bet ir dėkingu už pamoką. Kai Džekas pabudo, pirmiausia išgirdo tėvą sakant:

- Ei, o kur dingo Džekas?

Paskui dėdės Morgano balsas:

- Po šimts, tu teisus, Filai. Tu moki pažvelgti problemai į akis, tau tai puikiai sekasi.

- Kurgi prasmego tas Džekas? - pakartojo tėtis, ir Džekas galutinai prabudęs pasirąžė po tachta. Juodasis taksi dungstelėjo ant grindų.

- Aha, - tarė dėdė Morganas, - mažos letenytės, didelės ausytės, peutêtre*?

- Tu čia, vaike? - paklausė tėtis. Atstumiamos kėdės, vyrai atsistoja.

Berniukas atsiduso ir lėtai pakėlė žaisliuką nuo grindų. Kojos atrodė nutirpusios ir neklusnios.

Tėtis nusijuokė. Žingsniai artėja. Raudonas, išpurtęs Morgano veidas kyšteli per tachtos kraštą. Džekas nusižiovavo ir atsispyrė kojomis nuo tachtos. Šalia Slouto pasirodė jo tėčio veidas. Jis šypsojosi. Kurį laiką tie suaugusiųjų veidai tartum kybojo virš tachtos. "Keliaujam namo, miegaliuk,"- tarė tėtis. Pažvelgęs į Morgano veidą, Džekas pastebėjo po riebiais žandais slypintį išskaičiavimą it gyvatę po akmeniu. Bet po kurio laiko jis vėl atrodė kaip Ričardo Slouto tėtis, gerasis dėdė Morganas, kuris dovanoja nuostabias dovanas per gimtadienį ir Kalėdas, senasis gerasis suplukęs dėdė, kurio taip lengva nepastebėti. Bet kaip jis atrodė prieš tai? *Kaip žmogus-žemės drebėjimas, kaip žmogus, griaunantis visa, kas pakliūva jam į akis, kaip kažkas, kas aptvarstytas laukia, kada galės sprogti...*

- Gal sustosim pakeliui ledų, Džekai? - paklausė dėdė Morganas. - Ką manai?

---

* "Gali būti" *(pranc.)*.

- Aha, - atsakė Džekas.

- Galėsim stabtelti vestibiulyje, - pasiūlė jo tėtis.

- Hmm... hmm, - pratarė Sloutas. - Dabar mes išties kalbame apie sąveiką, - ir dar kartą nusišypsojo Džekui.

Tai atsitiko, kai jis buvo šešerių, ir per nesvarų jo keliavimą per užmarštį viskas pasikartojo; klaikus Spidžio gėrimo skonis pasiekė jo burną, angas už nosies, ir mintyse iškilo visa ta rami popietė prieš šešerius metus. Atrodo, kad tai sugrįžo gėrimo dėka ir dar taip greitai, kad jis išgyveno viską per kelias sekundes. Šįsyk jis tikrai pajuto vemsiąs.

Dėdės Morgano akys rūksta, o Džeko viduje rūksta klausimas, reikalaujantis išeiti...

Kas žaidžia

Kokias permainas kokias permainas

Kas žaidžia tas permainas, tėti?

Kas

nužudė Džerį Bledsą? Stebuklingas gėrimas skverbėsi į berniuko gerklę, pykinančios srovelės kuteno nosį, ir vos tik Džekas pajuto rankomis žemę, pradėjo vemti, kad neuždustų. *Kas nužudė Džerį Bledsą*? Bjaurus purpurinis skystis kliūstelėjo iš Džeko burnos, vaikas aklai atsitraukė įsipainiojęs aukštose, tvirtose žolėse. Berniukas stovėjo ant keturių ir kantriai kaip mulas prasižiojęs laukė antro priepuolio. Skrandis susitraukė, ir nespėjus jam net žiaugtelti naujas dvokiančio skysčio pliūpsnis kliūstelėjo iš burnos. Nuo lūpų nukaro tąsios seilės, Džekas abejingai nuvalė jas ranka, o paskui ją nusišluostė į kelnes. Džeris Bledsas, taip. Džeris, tas pats, kuris vaikščiojo ant marškinių užsirašęs savo vardą kaip koks degalinės darbininkas. Džeris, kuris mirė, kai... Berniukas papurtė galvą, vėl nusišluostė lūpas ir nusispjovė į dantytas žoles, styrančias iš pilkšvai rudos žemės it milžinės kiklikas. Nesuprantamas laukinis instinktas liepė jam užkasti rausvus vėmalus. Kitas refleksas privertė patrinti rankas į kelnes. Pagaliau berniukas apsidairė.

Jis klūpėjo pavakario saulėje purvino skersgatvio pakraštyje. Joks baisus Elrojus jo nepersekioja - Džekas tai kaipmat suprato. Šunys, uždaryti mediniame, narvą primenančiame aptvare lojo ir urzgė ant jo, iškišę snukius pro savo kalėjimo plyšius. Priešingoje pusėje stovėjo kažkoks medinis statinys, iš kurio sklido panašūs šu-

niški garsai. Jie buvo begal panašūs į visai neseniai sklidusius iš "Outlio užeigos": girtų besiginčijančių vyrų riksmai. Baras - čia galbūt smuklė ar karčema - nutarė Džekas. Kai Spidžio gėrimas nebepykino, jis užuodė skvarbų rūgstančio raugo ir apynių kvapą. Jis nesileis aptinkamas smuklės lankytojų.

Įsivaizdavo save bėgantį ir skalijančius narve šunis, ir susiturėjo. Dangus, regis, pakibo virš jo galvos, ėmė temti. O namie, jo pasaulyje, kas vyksta? Nedidukė nelaimė Outlio vidury? Nedidukas potvynis ar mielas gaisrelis? Džekas tyliai atsitraukė nuo smuklės, po to ėmė skintis pro aukštą žolę. Už kokių šešiasdešimties jardų vienintelio, kiek akys užmatė, namo languose sumirgo žvakės. Iš dešinės pasmirdo kiaulide. Kai Džekas nuėjo pusę atstumo nuo smuklės iki namo, šunys aprimo, ir jis patraukė Vakariniu vieškeliu. Naktis buvo tamsi, be mėnulio.

Džeris Bledsas.

4

Buvo ir kitų namų, bet Džekas pamatydavo juos tik priėjęs labai arti. Išskyrus gerklingus girtuoklius užpakaly, Teritorijų gyventojai ėjo miegoti su saule. Mažuose kvadratiniuose langeliuose nedegė joks žiburėlis. O ir patys kvadratiniai tamsūs nameliai kiūtojo iš abiejų Vakarinio kelio pusių keistai vieniši; kažkas buvo ne taip, tarsi tai būtų vizualinis žaidimas vaikiškame žurnale, bet Džekas negalėjo to įvardyti. Niekas nestovėjo aukštyn kojom, niekas nedegė, viskas, regis, savo vietoje. Dauguma namų buvo dengti storais stogais, primenančiais apkirptas kupetas. Džekas spėjo, kad ten šiaudai, - buvo apie tai girdėjęs, bet matė pirmą kartą. *Morganas*, - staiga krūptelėjo pagalvojęs, - *Morganas iš Oriso*. Berniukas matė juos abu - vyrą ilgais plaukais ir paaukštintu batu bei suprakaitavusį darboholiką savo tėvo partnerį - ūmai susiliejančius: Morganas Sloutas su pirato kasa ir šlubčiojančia koja. Bet Morganas, šio pasaulio Morganas, šitame piešinyje puikiai tiko.

Džekas kaip tik ėjo pro žemą trobelę, panašią į erdvų triušių narvelį. Ant jos sienų juodavo platūs sijų iksai. Trobelė buvo užsimaukšlinusi šiaudinę kepurę. Jeigu jis dabar eitų ar, tiksliau, bėgtų iš Outlio, ką tikėtųsi išvysti pro tamsų triušių-milžinų narvelio lan-

gą? Aišku, mirgantį televizoriaus ekraną. O Teritorijų namuose nėra televizorių, bet ne tai buvo keisčiausia. Trūko kažko prie grupės namų palei kelią, be ko šitas peizažas atrodė neužbaigtas. Taip kartais pastebi tuščią vietą, negalėdamas pasakyti, kas ten turi būti.

Televizija, televizoriai... Džekas praėjo namelį, jo duris vos per kelis colius nuo kelio ir pamatė antrą gnomišką statinį. Pastarojo stogas buvo dengtas netgi ne šiaudais, o velėna, ir Džekas šyptelėjo sau: šitas kaimeliukas priminė jam “Hobitoną”. O jeigu kabelio tiesėjas iš “Hobitono” užsuktų į šitą... daržinę? šuns būdelę?... na, nesvarbu, ir pasakytų šeimininkei: “Madam, mes tiesiame jūsų rajone kabelį, mėnesinis mokestis labai mažas, ir jūs iškart matote penkiolika naujų kanalų, matote “Midnight Blue”, visus sporto kanalus ir orų prognozes, matote...”

Ir staiga jis suprato, kur šuo pakastas. Priešais šiuos namus nebuvo stulpų. Jokių laidų! Jokių sudėtingų antenų danguje, jokių medinių stulpų palei Vakarinį vieškelį, nes Teritorijose nėra elektros. Štai kodėl jis ilgai negalėjo rasti trūkstamos grandies. Džeris Bledsas buvo, bent jau kurį laiką, “Sojerio ir Slouto” elektrikas ir monteris.

5

Kai tėvas su Morganu ištarė pavardę *Bledsas*, jam ji pasirodė negirdėta, nors geriau pagalvojus Džekas turėjo ją kartą ar du girdėti. Bet Džeris Bledsas paprasčiausiai buvo *Džeris*, kaip parašyta ant jo darbinių marškinių kišenės. “Ar Džeris negali padaryti ką nors su tuo oro kondicionieriumi?”, “Pasakyk Džeriui, kad suteptų šitų durų vyrius, gerai? Tas girgždėjimas varo mane iš proto.” Kur buvęs kur nebuvęs pasirodo Džeris, vilkįs išskalbtu ir išlygintu kombinezonu, glotniai susišukavęs retėjančius rūdžių spalvos plaukus bei užsidėjęs apvalius griežtus akinukus, ir tyliai viską sutvarko. Buvo dar ir misis Džeri, kuri rūpinosi, kad darbinių jo kelnių kantai būtų išlyginti ir tiesūs; taip pat keli maži Džeriai, kuriuos “Sojeris ir Sloutas” prisimindavo per Kalėdas. Džekas buvo mažas, todėl vardas Džeris jam asociavosi su amžinu katino Tomo grobiu ir jis visad įsivaizdavo, jog elektromonteris su žmona ir mažaisiais Džeriu-

kais gyvena dideliame pelių urvelyje, į kurį galima patekti pro sienoje išgraužtą angą.

Bet kas nužudė Džerį Bledsą? Jo tėvas ir Morganas Sloutas, visad tokie meilūs Bledso vaikams per Kalėdas?

Džekas žingsniavo tamsiu Vakariniu vieškeliu, stengdamasis išmesti iš galvos "Sojerio ir Slouto" elektriką ir gailėdamasis, kad iškart neužmigo palindęs po tachta. Dabar jam labai norėjosi numigti, ir ne vien dėl šešerių metų amžiaus prisiminimų. Berniukas pažadėjo sau, jog vos tik nueis porą mylių nuo paskutinio namo, susiras nakvynei vietą. Tiks koks nors laukas ar net griovys. Kojos jo daugiau nebeklausė, visi raumenys ir kaulai tarytum pasunkėjo du kartus.

Tai atsitiko po vieno iš tų kartų, kai Džekas įėjo į uždarą patalpą įkandin savo tėčio ir pamatė, jog Filas Sojeris kažkaip dingo. Vėliau jo tėtis taip sugebėjo pranykti iš savo miegamojo, svetainės, "Sojerio ir Slouto" konferencijų salės. Tąkart jis atliko keistą savo triuką garaže prie jų namo Rodeo alėjoje.

Džekas pasislėpęs sėdėjo ant žemės pakilimo, kuris šioje Beverli Hilso vietoje buvo aukščiausia kalva, ir stebėjo, kaip jo tėtis išeina iš namo pro priekines duris, kerta pievelę, naršydamas kišenėse raktų arba pinigų, ir įeina į garažą pro šonines duris. Po kelių sekundžių turėjo atsidaryti durys dešinėje, bet jos nepajudėjo. Tada Džekas apsižiūrėjo, kad tėčio mašina nuo pat ryto stovi prie šaligatvio tiesiai priešais jų namą. Lili mašinos nebuvo. Ji įsikando cigaretę ir pareiškė, jog važiuoja filmuotis "Purviname pėdsake", paskutiniame "Mirties brangiosios" režisieriaus filme, ir tegu geriau niekas nemėgina jos sulaikyti. Todėl garažas stovėjo tuščias. Kelias minutes Džekas laukė. Neatsidarė jokios durys. Berniukas nučiuožė nuo žole apžėlusio iškilumo ir nuėjo į garažą. Ta erdvi pažįstama patalpa buvo tuščia. Betoninės grindys išmargintos juodomis tepalo dėmėmis. Ant sienų kabo įrankiai. Džekas aiktelėjo iš netikėtumo, paskui pašaukė tėtį ir vėl apsidairė. Šįkart jis pastebėjo sienos link striksintį žiogą ir vieną akimirką buvo linkęs patikėti, jog čia pasipainiojo koks nors piktas kerėtojas ir... žiogas pasiekė sieną ir įsmuko į neįžiūrimą plyšį. Ne, jo tėčio niekas nepavertė žiogu. Aišku, kad ne. "Ei!" - pašaukė berniukas, tikriausiai sau. Tada atbulas pasiekė garažo duris ir išėjo laukan. Pavasarinė saulė žaidė sodriose Rodeo

alėjos pievelėse. Jam norėjosi kur nors paskambinti, bet kur? *Į policiją? Mano tėtis įėjo į garažą, bet jo ten neradau, aš bijau...*

Po dviejų valandų Filas Sojeris atėjo pėsčias iš Beverli Vilšyro pusės. Jis žingsniavo persimetęs švarką per petį, atleidęs kaklaraiščio mazgą. Džekui jis priminė žmogų, grįžtantį iš kelionės aplink pasaulį.

Berniukas nušoko nuo kalvelės ir puolė prie tėvo.

- Tai tu slapstaisi, - šypsodamasis tarė tėvas, kai Džekas prisiglaudė prie jo kojų. - Maniau, jog miegi, Keliaujantis Džekai.

Kai jie pasiekė takelį, išgirdo name skambant telefoną. Kažkoks instinktas (gal instinktas nepaleisti tėčio nuo savęs) vertė Džeką melsti, kad telefonas jau būtų nuskambėjęs tuziną kartų ir skambinantysis padėtų ragelį jiems dar nepasiekus durų. Tėtis pataršė plaukus, uždėjo didelę šiltą ranką ant sūnaus kaklo, atrakino duris ir penkiais dideliais žingsniais pasiekė telefoną.

- Taip, Morganai, - išgirdo Džekis sakant tėvą. - Ką? Blogos naujienos? Aš klausau, taip, - po ilgos pauzės, per kurią berniukas girdėjo tylų Morgano Slouto balsą, sklindantį iš ragelio, tėvas pasakė:

- O, Džeris. Viešpatie. Vargšas Džeris. Aš tuoj būsiu.

Tada tėvas pažvelgė tiesiai Džekui į akis. Nesišypsojo, nemirktelėjo, nedarė nieko, bet viską pasakė.

- Aš atvažiuoju, Morganai. Turiu vežtis Džeką, bet paliksiu jį mašinoje.

Džekas lengviau atsiduso, jam taip palengvėjo, kad net nepaklausė, kodėl turės laukti mašinoje, kaip būtų padaręs kitą kartą.

Filas nuvažiavo iki Beverli Hilso viešbučio, pasuko kairėn į Sansetą ir nuskubėjo tiesiai į kontorą. Jis nieko nekalbėjo.

Prašvilpęs prieš nosį priešpriešiniam transportui, Filas įsuko į aikštelę priešais kontoros pastatą. Ten jau stovėjo du policijos automobiliai, gaisrinė mašina, mažylis baltas dėdės Morgano “Mersedesas” ir senas parūdijęs dviejų durų “Plimutas”, priklausęs elektrikui. Vestibiulyje dėdė Morganas kalbėjosi su policininku, tas lėtai purtė galvą, akivaizdžiai užjausdamas. Dešine ranka Morganas Sloutas spaudė lieknos jaunos moters per didele suknele pečius, ji raudojo įsikniaubusi veidu į jo krūtinę. Tai buvo misis Džeri, jos veido nesimatė per baltą nosinę. Vienplaukis neperšlampamu lietpalčiu ap-

sivilkęs gaisrininkas rinko į krūvą sulankstytas metalo ir plastiko konstrukcijas, šlavė pelenus ir stiklo šukes. Filas pasakė: "Pasėdėk čia truputį, gerai, Džeki?" ir nulėkė prie įėjimo. Aikštelės gale ant bordiūro sėdėjo jauna kinė ir kažką pasakojo policininkui. Priešais ją gulėjo sulankstytas daiktas, ir Džekas ne iš karto pažino dviratį. Jis užuodė karčius dūmus.

Po dvidešimties minučių jo tėtis ir dėdė Morganas paliko pastatą. Nepaleisdamas misis Džeri, Sloutas atsisveikino su Sojeriais. Jis nusivedė moteriškę prie savo mašinėlės. Džeko tėvas išvažiavo iš aikštelės į Sansetą.

- Džeriui kas nors atsitiko? - paklausė Džekas.

- Kažkoks kvailas nelaimingas atsitikimas, - pasakė tėtis. - Elektra... visas pastatas galėjo išrūkti dūmais.

- Džeriui kas nors atsitiko? - pakartojo Džekas.

- Atsitiko tas, kad jis negyvas, - atsakė tėtis.

Džekui ir Ričardui Sloutui prireikė dviejų mėnesių sudėlioti visą įvykį iš pokalbių nuotrupų. Džeko mama ir Ričardo šeimininkė papildė detalėmis. Pastaroji - kraupiausiomis.

Džeris Bledsas atvažiavo šeštadienį kažko taisyti pastato apsaugos sistemoje. Jis nenorėjo lįsti prie sudėtingos sistemos darbo dieną, kad netyčia paleidęs aliarmą neerzintų tarnautojų. Apsaugos sistema buvo prijungta prie pagrindinio pastato elektros tinklo ir įtaisyta už dviejų stumdomų riešutmedžio skydų pirmame aukšte. Džeris susidėjo savo įrankius ir pakėlė skydus, prieš tai įsitikinęs, kad aukštas tuščias ir niekas neišsigąs aliarmo. Tuomet jis nulipo į savo dirbtuves rūsyje ir paskambinęs į stotį pranešė, kad jie nereaguotų į signalus "Sojerio ir Slouto" adresu iki kito jo skambučio. Grįžęs į viršų elektrikas bandė perprasti iš visų ryšio taškų į pultą sueinančių laidų raizginį, ir kaip tik tuo metu dviračiu pro šalį važiavo dvidešimt trejų metų moteris Loretė Čang - ji vežiojo skelbimus apie naują restoraną, kuris turėjo priimti lankytojus po penkiolikos dienų.

Mis Čang vėliau pasakojo policijai, jog pro stiklines duris matė iš rūsio į vestibiulį užlipantį elektriką. Prieš jam paliečiant grąžtu skydą, ji pajuto po kojomis drebant žemę. Ji palaikė tai nestipriu žemės drebėjimu: visą gyvenimą pragyvenusi Los Andžele, Loretė Čang nekreipė dėmesio į seisminius įvykius, kurie nedarė žalos. Ji pastebėjusi, kad Džeris Bledsas plačiau išsižergia (matyt, jis taip pat

pajautė drebėjimą, nors niekas kitas to negalėjo patvirtinti), papurto galvą ir atsargiai įkiša grąžtą į laidų raizgalynę.

O tada "Sojerio ir Slouto" pastato vestibiulis virto pragaru.

Visas elektros skydas akimirksniu virto liepsnos stačiakampiu; iš jo šovė melsvai geltoni, žaibus primenantys liežuviai ir apglėbė elektriką. Sukaukė aliarmo sirenos. Šešių pėdų skersmens ugnies rutulys išriedėjo iš sienos, nubloškė Džerio Bledso lavoną į šalį ir nusirito koridoriumi į vestibiulį. Stiklinės paradinės durys išlakstė šukėmis ir rūkstančiomis metalo konstrukcijomis. Loretė Čang metė dviratį ir nulėkė prie taksofono į kitą gatvės pusę. Kol sakė gaisrinei brigadai adresą, pastebėjo, kaip smūgio banga kone perlenkė jos dviratį, o svylantis elektriko lavonas kraiposi prieš skydą. Tūkstančiai voltų tekėjo jo kūnu, trūkčiojo ir lankstė jį vienodais intervalais. Jo plaukai ir didžioji dalis drabužių nusvilo, o oda pavirto sukepusia pilka pluta. Elektriko akiniai, virtę solidžiu plastiko sluoksniu, prilipo prie jo nosies it tvarstis.

Džeris Bledsas. *Kas sukelia tas permainas, tėti*? Džekas privertė savo kojas judėti ir pusantros valandos pėdino palikęs užpakaly paskutinę trobelę. Nepažįstamos žvaigždės nepažįstamuose žvaigždynuose spingsojo virš galvos - ženklai, kurių jis negalėjo perskaityti.

Džekas vyksta į turgų

1

Tąnakt jis miegojo saldaus ir kvapnaus Teritorijų šieno kupetoje. Įsikniso į ją, po to apsisuko, kad į išraustą tunelį patektų oras. Pasiklausė, ar nesigirdi tylaus krebždesio; buvo girdėjęs, jog lauko pelės mielai lankosi tokiose kupetose. Jeigu čia jų ir yra, tuomet vienas didelis peliukas, vardu Džekas Sojeris, visas išgąsdino ir nutildė. Pamažu vaikas atsipalaidavo, kairę ranką uždėjęs ant Spidžio butelio. Užkišo jį kuokštu samanų, rastų prie upeliuko, kai sustojo atsigerti. Tikriausiai dalis samanų įkris į skystį ar jau įkrito. Kaip gaila, sugadins rafinuotą skonį ir puikų kvapą.

Jis gulėjo pamažu šildamas ir grimzdamas į miegą; jautė palengvėjimą... tarsi ant jo pečių visą laiką buvo užversta tuzinas dešimtpūdžių svarsčių, bet kažkokia gera dvasia nupjovė pančius, ir jie nukrito ant žemės. Jis vėl Teritorijose, krašte, kur gyvena tokie nuostabūs žmonės kaip Morganas iš Oriso, Plakikas Osmondas ir Nuostabusis Ožiažmogis Elrojus, vėl Teritorijose, kur gali nutikti bet kas.

Bet Teritorijos gali būti ir geros. Jis prisiminė tai iš ankstyvos vaikystės, kai visi gyveno Kalifornijoje ir niekas negyveno niekur kitur. Jos gali būti geros, Džekas aplink save jautė tą gėrį, ramų ir saldų kaip šieno kvapas, gryną kaip Teritorijų oras.

Argi musė arba boružė nejaučia palengvėjimo, kai netikėtas vėjo dvelktelėjimas kilsteli apgaulingo ąsotėlio kraštą tiek, kad ji gali ištrūkti? Džekas nežinojo... aišku tik tiek, kad jis išnešė sveiką kailį iš Outlio, paspruko nuo "Gero oro klubų" ir senių, kurie verkšlena prie vogtų prekių vežimėlių, pabėgo nuo alaus ir išmatų smarvės, o užvis svarbiausia, kad jis ištrūko iš Smokio Apdaiko ir "Outlio užeigos".

Džekas pagalvojo, kad gali kurį laiką pakeliauti Teritorijomis. Ir su šia mintimi užmigo.

2

Kitą rytą jis nužingsniavo dvi, o gal tris mylias Vakariniu vieškeliu, mėgaudamasis saule ir mielu laukų, kurie jau pribrendo derliui nuimti, kvapu. Staiga prie jo prisigretino vežimas, o ūsuotas fermeris su togą primenančiu apdaru paklausė:

- Keliauji į miestelį, berniuk?

Džekas prasižiojo iš išgąsčio ir nuostabos, nes tas žmogus nekalbėjo angliškai; net ne tarmiškai - visiškai kitokia kalba.

Greta ūsočiaus sėdėjo moteris pūsta suknia, ant kelių ji laikė kokių trejų metų berniuką. Ji maloniai nusišypsojo ir pažvelgusi į vyrą tarė:

- Jis kvailiukas, Henri.

Jie kalba ne angliškai... bet aš juos suprantu. Aš net mąstau ta kalba... ir tai dar ne viskas - aš pažįstu ją, permanau ar kaip kitaip.

Džekas suprato, kad aną sykį Teritorijose buvo taip pat, tik jis buvo taip sutrikęs, jog to nesuvokė: įvykiai vijo vienas kitą, viskas atrodė keista.

Fermeris pasilenkė į priekį. Išsišiepė klaikių dantų pilna burna.

- Tu kvailys, vaikėze? - paklausė jis švelniai.

- Ne, - atsakė Džekas, stengdamasis atsakyti šypsena ir galvodamas, jog ištarė ne "ne", o kažkokį Teritorijų žodį, kuris tą reiškia. Kai atsidūrė čia, pasikeitė jo kalba ir mąstymo būdas (bent jau įsivaizdavimo tai jau tikrai, nes jo žodyne anksčiau to žodžio nebuvo, nors jis jį suprato) lygiai taip pat kaip drabužiai. - Aš ne kvailys. Tik mama liepė būti atsargiam su žmonėmis, kuriuos sutiksiu kelyje.

Fermerio žmona nusišypsojo.

- Tavo mama buvo teisi, - pasakė ji. - Trauki į turgų?

- Taip, - atsakė Džekas, - tiksliau, keliauju į vakarus.

- Tada šok iš galo, - pasiūlė fermeris. - Laikas bėga. Noriu parduoti, ką turiu, jei pavyks, ir grįžti namo su šviesa. Kukurūzai prasti, bet šį sezoną jau paskutiniai. Man pasisekė, kad devintą mėnesį dar jų turiu. Gal kas ir nupirks.

- Dėkui, - atsakė Džekas, ropšdamasis į vežimo galą. Čia kukurūzų burbuolės buvo surištos po tuziną. Jeigu tai blogas derlius - kaip turi atrodyti gero derliaus burbuolės? Jis ir tokių niekad nebuvo matęs. Vežime taip pat gulėjo krūvelės visokių moliūgų ir kažkokių vaisių, kurie buvo į juos panašūs, tik ne oranžiniai, o rausvi. Berniukas nežinojo, kas tai, bet jie atrodė gardžiai. Ėmė gurgti pilvas. Iškeliavęs į vakarus, jis pažino alkį - ne tik menką nepatogumą, kokį jauti grįžęs po pamokų ir gali numalšinti keliais sausainiais su tirpia "Nesté's Quik" kakava. Ne, tai buvo nuolatinis palydovas, kuris kartais atsilikdavo, bet niekad taip ir nepaliko.

Džekas sėdėjo nugara į vežimo priekį, nukoręs sandalais apautas kojas žemyn, kad tos veik lietė suplūktą kelią. Eismas šį rytą pagyvėjęs, dauguma skuba į turgų, spėjo Džekas. Retsykiais Henris kam nors nusilenkdavo sveikindamasis.

Džekas tebesvarstė, kokio skonio turėtų būti tie obuolių spalvos moliūgai ir kur jis gaus pavalgyti, kai į plaukus įsikibo mažos rankytės ir skaudžiai peštelėjo. Net ašaros ištryško.

Atsisukęs jis pamatė stovintį basą pyplį, išsišiepusį iki ausų ir laikantį abiejose rankose po kuokštą plaukų.

- Džeisonai! - riktelėjo jo mama, bet tai buvo kaip paskatinimas (*Ar matei, kaip jis pešė tuos plaukus? Dievaži, jis stiprus*!). - Džeisonai, tai *negražu*!

Džeisonas nesugėdintas nusišypsojo. Jo šypsena buvo plati, svaiginanti ir saldi kaip šienas, kuriame Džekas nakvojo. Jis negalėjo į

ją neatsakyti šypsena... o šypsodamasis be išskaičiavimo, nuoširdžiai, laimėjo Henrio žmonos palankumą.

- Sės, - suvapėjo Džeisonas, linguodamas it koks senas jūrininkas. Jis šypsojosi.

- A?

- Taip.

- Aš nesuprantu tavęs, Džeisonai.

- Sės, taip.

- Aš ne...

O tada Džeisonas, rubuilis mažylis, išsišiepęs šleptelėjo Džekui ant kelių.

Sės, taip, o taip, supratau, - pagalvojo Džekas, jausdamas, kaip skausmas nuo kojų pasklinda po visą kūną.

- Džeisonai, negalima! - šūktelėjo moteris tuo pačiu sužavėtu balsu, o Džeisonas, žinodamas, jog pylos negaus, toliau meiliai šypsojosi.

Džekas pajuto, kad mažylis šlapias. Smarkiai, neabejotinai šlapias.

Sveikas sugrįžęs į Teritorijas, Džeki.

Sėdėdamas su vaiku ant kelių ir jausdamas, kaip šiltas skystis geriasi į drabužius, Džekas pakėlė galvą į žydrą žydrą dangų ir ėmė juoktis.

3

Po kelių minučių Henrio žmona atsikasė prie tos vietos, kur Džekas sėdėjo su mažyliu, ir paėmė jį.

- Oooo, šlapias, blogas vaikas, - ištarė ji atlaidžiu balsu. *Kiek daug padarė mano vaikas*! - pagalvojo Džekas ir vėl nusijuokė. Jo juoku užsikrėtė Džeisonas, po to ir jo mama.

Perrenginėdama mažylį ji uždavė Džekui keletą klausimų, kokius jam nekart teko girdėti ir savo pasaulyje. Bet čia reikėjo būti atsargiam. Jis ne čionykštis, gali pakliūti į paslėptas pinkles. Jis prisiminė tėvą sakant: *Tikras Svetimšalis jei supranti, ką turiu galvoje.*

Džekas jautė, kad fermeris klauso pastatęs ausis. Jis atsakinėjo atsargiai perteikdamas savo Istoriją, - ne tą, kurią pasakodavo ieškodamas darbo, o tą, kurią išklodavo pakeliui sustojusiems pavežėti.

Jis papasakojo esąs iš Visarankių kaimo (Džeisono mama nebuvo tikra, kad kada nors girdėjo tą pavadinimą, bet to pakako). Ar jis tikrai iš taip toli, norėjo sužinoti ji. Džekas atsakė teigiamai. O kur jis keliauja? Berniukas atsakė jai (ir įdėmiai klausančiam Henriui), jog traukia į kaimą, kuris vadinasi Kalifornija. Tokio ji nebuvo girdėjusi minint net atsitiktinių krommininkų pasakojimuose. Džekas nė kiek nesistebėjo... bet džiaugėsi, jog nei vienas iš jų neaiktelėjo: "Kalifornija? Kur tai girdėta, kad kaimas būtų Kalifornija? Ką tu nori apvynioti apie pirštą, bernaiti?" Teritorijose buvo daug vietovių, - tiek kraštų, tiek kaimų, - apie kuriuos žmonės, gyvenantys kitoje vietoje, niekad nebuvo girdėję. Nėra elektros stulpų. Nėra elektros. Nėra filmų. Nėra kabelinės televizijos, kuri pasakoja, kokie nuostabūs Malibu ar Sarasota. Nėra vietinės telefonų kompanijos, kuri skelbia: trijų minučių pokalbis su Išoriniais Postais po penktos vakaro tik 5.83 plius mokesčiai, Dieviškojo Dailidės išvakarėse ir kitų švenčių dienomis tarifai gali padidėti. *Jie gyvena mistiškame pasaulyje*, - pagalvojo Džekas. - *O tokiame pasaulyje gyvendamas negali abejoti negirdėtu kaimo pavadinimu. Kalifornija skamba ne keisčiau už Visarankius.*

Jie ir neabejojo. Džekas papasakojo, kad jo tėvas mirė prieš metus, o mama labai serga (jis padvejojo, ar pridurti, kad Karalienės tarnai atėjo vidury nakties ir išsivedė jų asilą, bet šyptelėjęs tos minties atsisakė). Mama atidavė jam visus, kiek turėjo, pinigus (tik šitoje kalboje tai buvo ne *pinigai*, o kažkokie *pagaliukai*) ir išsiuntė jį į Kalifornijos kaimą pas tetą Heleną.

- Dabar sunkūs laikai, - tarė misis Henri, prisiglausdama perrengtą Džeisoną arčiau savęs.

- Visarankiai, tai kažkur netoli vasarinių rūmų, ar ne, vaike? - tai buvo pirmi žodžiai, kuriuos ištarė fermeris, paėmęs Džeką į savo vežimą.

- Taip, - atsakė Džekas. - Visai arti. Tai yra...

- Tu nepasakei, nuo ko mirė tavo tėvas.

Dabar Henris atsigręžė į jį. Žvilgsnis buvo veriantis, nepatiklus, visas ankstesnis švelnumas išgaravęs. Užgesęs tarsi vėjo užpūsta žvakė. Taip, čia kažkur spąstai.

- Jis sirgo? - toliau kamantinėjo misis Henri. - Tiek ligų dabar: raupai, maras... sunkus metas...

Vieną akimirką Džekas vos neleptelėjo: *Ne, jis nesirgo, misis Henri. Jį nukratė elektra. Suprantate, mano tėtis vieną šeštadienį išvažiavo dirbti, palikęs misis Džeri ir mažus Džeriukus, įskaitant ir mane, namie. Tai buvo tuomet, kai visi gyvenome urvelyje, ir niekas negyveno kitur. Žinote ką? Jis įkišo savo grąžtą į laidų raizginį, o misis Feni (ta, kuri dirba Ričardo Slouto namuose) pasakojo girdėjusi dėdę Morganą kalbant telefonu, kad išsiveržė elektra, visa elektra, ir iščirškino jį taip, kad ant nosies išsilydė akiniai, bet jūs nesuprantate, kas tai yra, nes čia neturite. Neturite akinių... elektros... "Midnight Blue"... lėktuvų. Žiūrėkite, kad jums nesibaigtų taip, kaip Džerio žmonai, misis Henri. Ne...*

- Nesvarbu, ar jis sirgo, - tarė fermeris. - Ar jis buvo *politikas*?

Džekas pažvelgė į jį. Jis judino lūpas, bet iš burnos neišėjo joks garsas. Berniukas nežinojo, ką ir sakyti. Per daug čia spąstų.

Henris linktelėjo, lyg išgirdęs teigiamą atsakymą.

- Šok lauk, vaike. Turgus už kitos kalvos. Manau, numinsi ten, ar ne?

- Taip, - atsakė Džekas. - Numinsiu.

Misis Henri atrodė sutrikusi... bet dabar ji laikė mažylį atokiau nuo Džeko, tarytum tas galėtų užkrėsti kokia nors liga.

Fermeris liūdnai šyptelėjo per petį.

- Atleisk. Atrodai nieko berniokas, bet mes žmoneliai paprasti: tai, kas vyksta tenai prie jūros - didelių ponų reikalas. Karalienė mirs arba ne... bet kokiu atveju, kada nors turės. Dievas anksčiau ar vėliau sukala savo vinis. O kai prasti žmoneliai įsivelia į didžiųjų reikalus - visada nukenčia.

- Mano tėvas...

- Aš nenoriu nieko girdėti apie tavo tėvą! - griežtai nukirto Henris. Jo žmona atsitraukė nuo Džeko, prispaudusi prie krūtinės mažąjį Džeisoną. - Geras ar blogas, nežinau ir žinoti nenoriu. Žinau tik tiek, kad jis miręs (nemanau, kad būtum tai melavęs), o jo sūnus miega ant kietos žemės ir nuo kažko bėga. Todėl lipk lauk. Kaip matai, aš ir pats turiu sūnų.

Džekas išlipo su gailesčiu pastebėdamas išgąstį jaunos moters veide, išgąstį, kurį pats pasėjo. Fermeris teisus: mažiems žmoneliams nedera lįsti į didžiųjų reikalus. Nedera, jei nešioja galvą ant pečių.

Žmonės danguje

1

Apsižiūrėjęs, kad taip sunkiai uždirbti pinigai virto tiesiog pagaliukais, Džekas pasijuto sukrėstas. Tie pagaliukai priminė negrabaus meistro išdrožtas žaislines gyvatėles. Bet nusivylimas truko neilgai, ir jis gardžiai iš savęs pasijuokė. Aišku, tie pagaliukai ir yra pinigai. Kai jis pateko čia, viskas pasikeitė. Sidabro doleris virto moneta su grifonu, striukė - berankoviu švarkeliu, anglų kalbą pakeitė Teritorijų kalba, o amerikietiškus pinigus - ryšelis pagaliukų. Jis persikėlė čia su maždaug dvidešimt dviem doleriais, todėl spėjo, kad panašiai tiek turi Teritorijų pinigais, nors suskaičiavo keturiolika narelių ant vieno pagaliuko, o kitas turėjo per dvidešimt.

Pinigai nebuvo tokia didelė problema kaip kaina: jis nenutuokė, kas čia pigu, o kas brangu, todėl slampinėdamas po turgų jautėsi kaip žaidimo "Atspėk teisingą kainą" dalyvis, tik nesėkmės atveju niekas nepaplos jam per petį ir neduos paskatinamojo prizo. Jeigu čia jis prašaus pro šalį, jie gali... na, jis nežinojo, ką jie gali padaryti. Prikulti, iškolioti? Gali. Nužudyti? Gal ne, bet niekad nežinai. Jie maži žmoneliai. Jie ne politikai. O jis pašalietis.

Džekas slinko nuo vieno triukšmingo turgaus prekystalio eilės galo iki kito, narstydamas tą problemą. Ji sukosi daugiausia apie pilvą: Džekas buvo siaubingai išalkęs. Kartą jis pastebėjo Henrį, besiderantį su ožius parduodančiu žmogumi. Jo žmona stovėjo truputį atokiau, nesipainiodama į sandėrį. Moteris buvo nugara į Džeką, ant rankų laikė savo berniuką - *Džeisoną, vieną iš mažųjų Henrių*, - pagalvojo Džekas. Mažylis jį pamatė ir pamojavo putlia rankute. Džekas skubiai nusisuko slėpdamasis minioje.

Visur tvyrojo keptos mėsos kvapas. Jis matė pardavėjus, lėtai sukančius virš žarijų ant iešmų mėsą, matė jų padėjėjus, dedančius kiaulienos gabalus ant naminės duonos riekių ir nešančius juos pirkėjams. Jie atrodė lyg aukcionų vedantieji. Dauguma pirkėjų buvo tokie pat fermeriai kaip Henris ir atrodė, jog jie kiloja rankas įsakmiai tarsi aukciono dalyviai. Džekas stebėjo keletą mainų: kiekvieną kartą buvo mokama sujungtais pagaliukais... tik kiek narelių

turėjo būti? Bet tai ne taip svarbu. Jam reikia pavalgyti, išsiduos taip ar ne.

Jis praėjo mimų vaidinimą net nesustojęs, nors didelė minia - daugiausia moterys bei vaikai - griaudėjo juoku ir plojimais. Pasuko prie prekystalio su brezentinėmis sienomis, kur prie rūkstančių anglių stovėjo žaliūkas ištatuiruotais bicepsais. Virš anglių buvo pakabintas kokių septynių pėdų iešmas, prie kurio iš galų stovėjo po murziną vaiką. Ant iešmo buvo užmauti penki dideli mėsos gabalai, ir vaikai juos suko.

- Puiki mėsa! - rėkė stambus vyras. - Puiki mėsa! Puikiiiii mėsa! Pirkite puikią mėsą! Puiki mėsa čia! Ateikite! - paskui arčiau stovinčiam berniukui: - Judinkis, kerėpla, - ir vėl traukė savo dainą.

Praeidamas pro šalį ūkininkas su paaugle dukra kilstelėjo ranką ir parodė į antrą gabalą iš kairės. Berniukai palaukė, kol šeimininkas nurėš gabalėlį ir padės ant duonos. Vienas iš jų pribėgo prie fermerio, kuris ištraukė vieną pagaliuką. Nenuleisdamas nuo jo akių Džekas pastebėjo, kad žmogus nulaužia du gabaliukus ir paduoda juos berniūkščiui. Kai tas nulėkė prie prekystalio, pirkėjas ramiai įsikišo kas liko į kišenę, nukando gerą kąsnį nuo sumuštinio, o likusį atidavė dukteriai, kuri atsikando ne mažiau godžiai.

Džeko pilvas riaumojo. Jis pamatė tai, ko jam reikia.

- Puiki mėsa! Puiki mėsa! Puiki... - milžinas nutilo ir pažvelgė į Džeką. Jo atsikišę antakiai susijungė virš mažų, bet nekvailų akių. - Girdžiu tavo pilvo maršą, bičiuli. Jei turi pinigų, sutarsim, ir vakare paminėsiu savo maldose. Jeigu ne, kad nematyčiau tavo buko snukio!

Berniukai nusikvatojo, nors atrodė išsekę; juokėsi, it nebegalėtų valdyti garsų, kuriuos leidžia.

Bet ir svaigus čirškinamos mėsos kvapas neleido Džekui atsitraukti. Jis parodė trumpesnį pagaliuką ir dūrė pirštu į antrą nuo kairės gabalą. Nepratarė nė žodžio. Taip atrodė saugiau. Pardavėjas kriuktelėjo, išsitraukė iš už diržo nuogą peilį ir atrėžė griežinėlį; jis buvo mažesnis už tą, kurį atpjovė fermeriui, pastebėjo Džekas, bet skrandžiui tas nerūpėjo: jis gurgė iš nekantrumo.

Pardavėjas šleptelėjo mėsą ant riekės ir atnešė pats, užuot įdavęs berniukui. Jis paėmė Džeko pagaliuką ir atlaužė ne du, bet tris narelius.

Džeko galvoje pasigirdo pašaipus mamos balsas: *Sveikinu, Džeki... ką tik buvai apmautas.*

Pardavėjas žiūrėjo į jį iššiepęs kreivų pajuodusių dantų burną ir laukė protesto. *Turėtum padėkoti, kad paėmiau tik tris, o ne visas keturiolika. O galėjau, tu žinai. Esi pasikabinęs ant kaklo plakatą, berniuk: AŠ NEVIETINIS IR ESU VIENAS. Todėl pasakyk man, avigalvi, ar nori šiauštis*?

Ką jis norėjo - nesvarbu. Šiauštis Džekas negalėjo. Jis vėl pajuto tą bejėgišką pyktį.

- Keliauk, - ištarė milžinas ir mostelėjo rankas priešais Džeko veidą. Jo pirštai buvo randuoti, panagėse sukepęs kraujas. - Gavai savo dalį. Dabar nešdinkis iš čia.

Džekas pagalvojo: *Parodyčiau tau žibintuvėlį, ir mautum tarsi visų pragaro velnių genamas. Parodyčiau tau lėktuvą, ir tu tikriausiai išprotėtum. Nesi toks kietas, kaip manai, biče.*

Jis nusišypsojo; jo šypsenoje prekeiviui mėsa kažkas nepatiko, nes jis atsitraukė sutrikęs. Paskui antakiai vėl susitiko.

- Dink, sakau! - suriaumojo jis. - Kad tu prasmegtum!

Džekas paklausė.

2

Mėsa buvo gardi. Džekas prarijo ją, paskui duoną, ant kurios toji buvo padėta, o tada automatiškai nulaižė sultis nuo delnų. Mėsa buvo panaši į kiaulieną... bet ne tokia. Ji buvo skalsesnė, aštresnė už kiaulieną. Kad ir kas ten buvo, tai užpildė tuščią pilvą. Džekas pagalvojo, kad sutiktų tūkstantį metų nešiotis tokią priešpiečiams į mokyklą.

Dabar, kai jis kuriam laikui nutildė savo pilvą, galėjo viską apžiūrėti šiek tiek atidžiau... ir, nors to pats nepastebėjo, pamažu pritapo prie minios. Jis buvo atvykęs į miestelį ir vaikštinėjantis tarp prekystalių kaimietis, kuris stengėsi nieko nepražiopsoti. Prekeiviai atkreipdavo į jį dėmesį, tačiau tik kaip į pirkėją. Jie šaukė ir kvietėsi jį, bet paskui lygiai taip pat viliojo kažką kitą, einantį Džekui už nugaros: vyrą, moterį, vaiką. Džekas smalsiai apžiūrinėjo išdėliotas prekes, kurios atrodė keistos ir kartu nuostabios, ir iš kitų žioplių niekuo neišsiskyrė. Galbūt todėl, kad liovėsi vaizduoti abejingą ir

nuobodžiaujantį toje vietoje, kur niekas nenuobodžiavo. Visi juokėsi, ginčijosi, derėjosi... tik nenuobodžiavo.

Miestelis priminė jam Karalienės paviljoną, tik nesijautė įtampos ir perdėto linksmumo. Čia pynėsi tokie patys aštrūs kvapai (dominavo keptos mėsos ir gyvulių smarvė), ryškiai vilkintys žmonės (nors vargu ar jie galėjo lygintis su paviljone matytais puošeivomis), tvyrojo ta pati visiškos kasdienybės ir ekstravagancijos sąjunga.

Džekas sustojo prie prekystalio, kur buvo pardavinėjami kilimai su Karalienės portretu. Jis staiga prisiminė Henko Skoflerio mamą. Henkas buvo vienas iš vaikų, su kuriuo jiedu su Ričardu Sloutu draugavo Los Andžele. Misis Skofler buvo pamišusi dėl ryškių papuošalų. Dievaži, va jai tai tikrai patiktų Lauros De Luizian atvaizdas su aukštai sukeltais ir karališkai supintais plaukais! Geriau negu Aliaskos elnių piešinėliai ant aksomo arba keraminis pano su “Paskutine vakariene” už baro Skoflerio svetainėje...

Bet kilime išaustas veidas ėmė keistis. Dabar jis matė jau ne Karalienės, o savo mamos veidą, jų darėsi vis daugiau. Mamos akys buvo dar labiau patamsėjusios, o oda - baltesnė.

Netikėtai Džeką suėmė ilgesys. Jis persirito jo galvoje lyg banga, o širdis išrėkė: *Mama! Ach, mama! Viešpatie, ką aš čia veikiu? Mama!* Kaip jis dabar troško sužinoti, ką ji veikia šiuo metu, šią minutę! Sėdi prie lango, rūko, žvelgia į vandenyną, šalia pasidėjusi atverstą knygą? Žiūri televizorių? Kokį nors filmą? Miega? Miršta?

Mirė? - pridūrė pagiežingas balsas, kurio berniukas nepajėgė nutildyti. - *Mirė, Džekai? Jau mirė?*

Liaukis.

Jis pajuto karštas ašaras.

- Ko toks liūdnas, vaikuti?

Džekas nusigandęs pakėlė akis ir pamatė kilimų pardavėją. Jis buvo toks pats stambus kaip mėsos pardavėjas, o rankos irgi buvo ištatuiruotos, bet šypsena atrodė atvira ir saulėta. Joje nesijautė piktos valios. O tai didelis skirtumas.

- Nieko, - atsakė berniukas.

- Jeigu dėl nieko tu taip atrodai, sūneli, tada įsivaizduoju, kaip atrodytum, jeigu galvotum apie *kažką*.

- Aš tikrai taip blogai atrodžiau? - pralinksmėjęs paklausė Džekas. Jis priprato prie savo kalbos, ir galbūt todėl kilimų pardavėjas nepastebėjo keistos jo tarties.

- Jergutėliau, regis, turėjai šioje mėnulio pusėje vienintelį draugą ir staiga išvydai, kaip iš šiaurės atlėkęs laukinis Baltasis vilkas suryja jį sidabriniu šaukštu.

Džekas šyptelėjo. Pirklys nusisuko ir paėmė kažką nuo prekystalio: daiktas buvo ovalus, su nedideliu kotu. Kai žaliūkas sukosi, plykstelėjo saulės zuikutis - tai veidrodis. Džekui daiktelis pasirodė pigus niekutis, kokį gali gauti numušęs tris medinius butelius per karnavalą.

- Štai, vyrioke, - tarė kilimų pirklys. - Užmesk akį ir pasakyk, kad aš neteisus.

Džekas dirstelėjo ir prasižiojo, vieną akimirką išsigandęs, kad liovėsi plakti širdis. Ten buvo jis, bet atrodė kaip iš Disnėjaus filmo "Pinokis" Malonumų šalies, kur rūkymas ir kortavimas paversdavo berniukus į asiliukus. Paprastai mėlynos ir apvalios kaip kiekvieno anglosaksų palikuonio akys pasidarė rudos ir įkypos. Ant kaktos buvo užkritusi suveltų plaukų sruoga. Džekas pakėlė ranką, norėdamas ją nubraukti nuo akių, bet užčiuopė tik odą, - o veidrodyje pirštai užstrigo kaltūne. Jis išgirdo patenkinto prekijo juoką. Įdomiausia, kad iki pat pečių krito ilgos asilo ausys. Jam bežiūrint, viena sukrutėjo.

Staiga jam toptelėjo: *Aš tokį TURĖJAU!*

Po to: *Regėjimuose aš turėjau tokį. Įprastame pasaulyje tai buvo... buvo...*

Tuomet jam buvo ne daugiau kaip ketveri metai. Įprastame pasaulyje (jis liovėsi laikyti jį *tikru* to net nepastebėjęs) tai buvo didelis stiklo rutuliukas su rausvu centru. Vieną dieną žaidžiant kieme, rutuliukas nusirito betoniniu takeliu ir įkrito pro kanalizacijos groteles. Tuomet, atsisėdęs ant šaligatvio ir purvinais delniukais užsidengęs ašarotas akis, Džekas nesitikėjo daugiau jo pamatyti. Bet buvo ne taip; senas žaisliukas atsirado ir yra toks pat nuostabus kaip tada, kai jam buvo treji ar ketveri. Džekas patenkintas nusišypsojo. Atspindys pasikeitė: Džekas kvailiukas virto Džeku Katinu, veidas pasidarė gudrus ir paslaptingas. Rudas asiliuko akis pakeitė žalios, o nukarusios asilo ausys virto stačiomis pilkomis katino ausytėmis.

- Jau geriau, - tarė prekijas, - šitaip geriau, sūneli. Man patinka matyti linksmą vaiką. Linksmas vaikas yra sveikas vaikas, o sveikas vaikas nepražus šiame pasaulyje. *Gero ūkininkavimo knygoje* taip pasakyta, o jeigu ir ne - tai turėtų. Galėsiu į savo įrašyti, jei kada pa-

vyks sutaupyti iš savo moliūgų lysvės ir nusipirkti vieną sau. Nori veidrodėlio?

- Taip! - šūktelėjo berniukas. - Labai noriu! - jis puolė traukti savo pagaliukus. Taupumas buvo pamirštas. - Kiek?

Pirklys susiraukė ir paslapčiomis apsidairė, ar jų niekas nestebi.

- Kišk tai atgal, sūneli. Ir giliai įsikišk. Va, taip. Savo turtą parodysi - galvą nujodinsi. Pražiota burna - turgaus smaguma.

- Ką?

- Nesvarbu. Už dyką. Imk. Pusė jų sudūžta, kai grįžtu vežimu į savo krautuvę dešimtą mėnesį. Mamos čiupinėjo, vaikai žiūrinėjo, pirkt nieks nenorėjo.

- Na, jūs bent neneigiate to, - tarė Džekas.

Prekijas nustebęs pažiūrėjo į jį, paskui abu nusikvatojo.

- Linksmas berniukas, kandus liežuviukas, - pasakė kilimų pardavėjas. - Užsuk, kai būsi augesnis ir plikesnis, sūneli. Paimsim tavo liežuvį ir makaulę, parduosim tris kartus tą pačią kiaulę.

Džekas sukikeno. Šitas vyrukas geriau negu repuojantis "Sugarhill Gang".

- Ačiū, - padėkojo jis (o veidrodyje pasirodė plati šypsena). - Labai jums ačiū!

- Ne man, Dievui dėkok, - pasakė, o pagalvojęs pridūrė: - Ir savo pagaliukus saugok.

Džekas nupėdino toliau, rūpestingai įsikišęs veidrodėlį prie Spidžio butelio, ir kas kelios minutės tikrino, ar pagaliukai vietoje.

Jis tarėsi supratęs, ką reiškia pražiota burna.

3

Už trijų prekystalių nuo rimuojančio kilimų pardavėjo ištvirkęs vyras su raiščiu per vieną akį, stipriai trenkiantis alkoholiu, stengėsi įsiūlyti vienam ūkininkui gaidį. Jis tikino, kad jeigu tas įleis jį pas savo vištas, kitus dvylika mėnesių galės imti kiaušinius vien su dviem tryniais.

Tačiau Džeko nedomino nei gaidys, nei pardavėjo įtikinėjimai. Jis prisijungė prie būrelio vaikų, kurie spoksojo į vienaakio reklamą: papūgą dideliame narve. Paukštis buvo beveik tokio dydžio kaip mažiausias grupelės vaikas, o plunksnos lygios ir tamsiai žalios

it “Heineken” alaus butelis. Papūgos akys... keturios akys spindėjo auksu. Kaip ir ponis paviljone, paukštis turėjo dvi galvas. Jis oriai tupėjo įsikibęs į šaką stambiais geltonais nagais ir žiūrėjo į skirtingas puses, o papurę jo kuodai beveik lietėsi.

Papūga, vaikų nuostabai, kalbėjo pati su savimi, bet Džekas pastebėjo, kad vaikai, nors ir labai susidomėję, neatrodė priblokšti ar labai nustebę. Jie nebuvo panašūs į vaikus, pirmą kartą nuėjusius į kiną ir sėdinčius išpūstomis akimis į ekraną; ne, jie labiau priminė vaikus, žiūrinčius savo šeštadieninę animacinių filmų seriją. Tai stebuklas, tiesa, bet jau matytas. O kas greičiausiai pripranta prie stebuklų, jei ne mažiausieji?

- Grrrrak! Kaip aukštai yra viršus? - paklausė pirma galva.

- Kiek apačia yra žemai, - atsakė antroji, ir vaikai sukikeno.

- Grrrrak! Kokia didžiausia dvariškių tiesa? - toliau klausinėjo pirma galva.

- Kad karalius bus karalius visą gyvenimą, o pariteriauti kartą gali kas tik nori! - atšovė antra galva. Džekas šyptelėjo, keli vyresni vaikai nusijuokė, o jaunesnieji tik žiūrėjo sutrikę.

- O kas misis Sprat bufete? - užklausė pirmoji galva.

- Ženklas, kurio joks žmogus negali pamatyti! - atsiliepė antroji. Ir nors Džekas nieko nesuprato, vaikai pratrūko kvatoti.

Papūga iškilmingai pamindžikavo ant šakos ir purptelėjo į šieną, pakrėktą narvo apačioje.

- O kas mirtinai išgąsdino Alaną Destrį naktį?

- Jis pamatė savo žmoną - grrrrrak! - išlipančią iš vonios!

Ūkininkas nusisuko ir nuėjo, o vienaakis pardavėjas vis dar siūlė gaidį. Paskui jis piktai užsipuolė vaikus:

- Nešdinkitės iš čia! Maukit, kol negavot į rūrą!

Vaikai išsilakstė. Džekas pasekė jų pavyzdžiu, paskutinį kartą metęs žvilgsnį į nuostabią papūgą.

4

Prie kito prekystalio jis paliko du narelius už obuolį ir kaušą pieno - saldžiausio, riebiausio pieno, kokį jis kada nors buvo ragavęs. Džekas pagalvojo, kad jeigu tokį duotų karvės jo pasaulyje, “Nestle” ir “Hershey” subankrutuotų per savaitę.

Baigdamas gerti pieną, Džekas pastebėjo jo link artėjančią Henrių šeimą. Jis grąžino kaušą moteriai už prekystalio, toji ramiai šliūkštelėjo likutį į medinį kubiliuką. Džekas nuskubėjo šluostydamasis nuo pieno likusius ūsiukus ir vildamasis, jog iš kaušo prieš tai negėrė kas nors, sergantis raupais ar dedervine. Kažkodėl nesinorėjo tikėti, kad čia egzistuoja tokie bjaurūs dalykai.

Jis praėjo pagrindiniu turgaus taku pro mimus, pro dvi storules, prekiaujančias puodais ir keptuvėmis (Teritorijų indai, pagalvojo Džekas ir nusišypsojo), pro tą nuostabų dvigalvį paukštį (vienaakis jo šeimininkas sverdėdamas atvirai gėrė iš molinio butelio, laikė apsvaigusį gaidį už kaklo ir įžūliai užkabinėjo praeivius; dešinė jo ranka, pastebėjo berniukas, buvo išdirbta gelsvomis išmatomis), pro aikštę, kur būriavosi ūkininkai. Čia jis susidomėjęs stabtelėjo. Dauguma fermerių papsėjo molines pypkes, iš rankų į rankas keliavo dar keli tokie pat moliniai buteliai. Netoliese lauke vyrai krovė akmenis į vežimus, traukiamus stambių nuvargusių arklių nunarintomis galvomis ir bukais žvilgsniais.

Džekas praėjo stalą su kilimais. Pirklys pastebėjo jį ir kilstelėjo ranką. Vaikas atsakė rankos kilstelėjimu ir jau norėjo pridurti: *Siek naudos, bet neperlenk lazdos*! Bet susilaikė. Staiga jį vėl apėmė liūdesys, tas svetimumo jausmas, jausmas, jog esi čia svetimas.

Jis priėjo kryžkelę. Iš šiaurės į pietus einantis kelias buvo ne daugiau kaip laukkelis. O Vakarinis vieškelis buvo daug platesnis.

Senis Keliaujantis Džekas, - pagalvojo jis ir mėgino nusišypsoti. Atstatė krūtinę ir išgirdo, kaip Spidžio butelis dzingteli į veidrodėlį. - *Štai mina Keliaujantis Džekas Teritorijų magistrale. Na, kojelės, neapvilkit manęs!*

Jis patraukė tolyn, ir netrukus įsiliejo į neaprėpiamą snaudžiantį kraštą.

5

Maždaug po keturių valandų, saulei persiritus per dienovidį, Džekas atsisėdo aukštoje pakelės žolėje ir stebėjo į aukštą, iš pažiūros nelabai tvirtą, bokštą lipančius vyrus. Iš čia jie atrodė ne didesni už vabalėlius. Džekas pasirinko tą vietą pailsėti ir suvalgyti savo obuolį todėl, kad čia Vakarinis vieškelis ėjo prie to bokšto arčiau-

siai. Jis vis dar buvo mažiausiai už trijų mylių (gal ir daugiau, nes apie atstumus ką nors spręsti, kai oro skaidrumas toks milžiniškas, buvo sunku), o jau visą valandą jis nedingo iš Džeko regėjimo lauko.

Džekas valgė obuolį ir svarstė, koks ten bokštas taip atokiai pastatytas laukuose. Ir, suprantama, ko ten lipa tie vyrai. Vėjas ėmė pūsti Džekui į nugarą, vos tik jis išėjo iš miestelio, bet sekundę, kai jis aprimdavo, Džekas girdėjo žmones, šūkaujančius kažką vienas kitam ir... besijuokiančius. Ten tikrai buvo linksma.

Atitolęs penkias mylias nuo miestelio, Džekas priėjo kaimą, jeigu tik kaimu galima pavadinti penkis namelius ir krautuvėlę, kuri nuo kažin kada nebedirbo. Nuo tada nesimatė jokių žmonių buvimo ženklų. Prieš pasirodant bokštui, berniukas jau ėmė spėlioti, ar tik nebus praėjęs Išorinių Postų. Jis gerai prisiminė kapitono Fareno žodžius: *Už Išorinių Postų Vakarinis vieškelis eina niekur... arba pragaran. Girdėjau kalbant, jog pats Dievas niekad neužklysta už Išorinių Postų...*

Džekas krūptelėjo.

Bet jam nesinorėjo tikėti, kad nukeliavo taip toli. Aišku viena - jis nejaučia to augančio nerimo, kuris apėmė prieš pakliūnant į gyvų medžių mišką, kai slėpėsi nuo Morgano ekipažo. Gyvieji medžiai dabar atrodė klaikus Outlyje praleisto laiko prologas.

Priešingai, gera nuotaika, kuri jį buvo apėmusi nuo tada, kai sušilęs ir pailsėjęs pabudo šieno kupetoje iki fermeris Henris paprašė šokti iš jo vežimo, grįžo. Grįžo nuojauta, kad Teritorijos, nepaisant to blogio, kuris jose slepiasi, iš esmės yra geros, ir jis gali tapti jų dalimi kada tik panorėjęs... nes iš tikrųjų nėra joks Svetimšalis.

Džekas suvokė, kad ilgą gyvenimo dalį buvo Teritorijų dalis. Kai jis žingsniavo vieškeliu, galvon toptelėjo keista mintis pusiau Teritorijų, pusiau anglų kalba: *Kai aš sapnuoju, vienintelis momentas, kai aš tai ŽINAU, yra tada, kai imu busti. O jeigu aš sapnuoju ir mane kažkas staiga pažadina, - žadintuvas sučirškia ar dar kas nors, - jaučiuosi keisčiausiu sutvėrimu. Pirmiausia, pats budimas atrodo sapnas. Ir aš nesijaučiu Svetimšaliu čia, kai sapnas būna gilus, argi ne taip? Ne, ne visai taip, bet panašiai.Galiu eiti lažybų, kad mano tėtis nugrimzdavo į sapną labai giliai. O dėdė Morganas beveik niekada.*

Jis nutarė gurkštelti iš Spidžio butelio, kai tik pamatys ką nors grėsminga... ar net baisų. Jeigu ne, keliaus visą dieną, o tada grįš į Niujorką. Jis būtų sutikęs nakvoti Teritorijose, jeigu turėtų ką nors valgomo. Bet be obuolio nieko nebuvo, o šalia Vakarinio vieškelio nesimatė jokių "7-Eleven" ar "Stop-'n-Go" reklamų.

Kai tik Džekas praėjo paskutinę gyvenvietę, seni medžiai, supę kryžkeles ir miestelį, užleido vietą atvirai lygumai, kuri driekėsi be galo be krašto į abi kelio puses. Atrodė, kad jis keliauja begaliniu pylimu per beribį vandenyną. Tądien jis vienas keliavo po žydru dangumi ir skaisčia, bet šalta saule (*rugsėjo pabaiga, aišku, kad šalta*, - pagalvojo jis, tik vietoj *rugsėjo* mintyse šmėkštelėjo kitas žodis, kurį geriau versti kaip *devintą mėnesį*). Nesutiko nė vieno pėsčiojo, nepravažiavo nei tuščias, nei prikrautas vežimas. Nepaliaujamai pūtė vėjas, liūdnai ir rudeniškai aimanavo žolių jūroje. Pievos ritosi bangelėmis.

Paklaustas "Kaip jautiesi, Džekai?", berniukas būtų atsakęs: "Ačiū, labai gerai. Šauniai". *Šauniai* buvo tas žodis, kuris šautų jam į galvą keliaujant tuščiomis lygumomis: ekstazė jam siejosi su populiaria roko grupės "Blondie" daina. Ir jis nebūtų patikėjęs savo ausimis, jeigu kas nors pasakytų, jog kelis kartus stebėdamas, kaip tos bangelės veja viena kitą iki horizonto, gerdamas akimis vaizdus, kokius tenka matyti retam amerikiečių vaikui, jis verkė. Dangaus nepjaustė jokie lėktuvai ir neteršė horizonte rūkstantys kaminai.

Džekas patyrė galybę naujų potyrių: uodė, girdėjo ir matė visai ką kita, negu buvo įpratęs nuo mažens. Džekas, galima sakyti, buvo gana rafinuotas vaikas: užaugo Los Andžele, tėvas buvo agentas, motina - kino aktorė, būtų keisčiau, jeigu jis toks nebūtų. Bet jis buvo viso labo tik vaikas ir tai jam padėjo... bent jau tokioje situacijoje. Suaugusiam ta kelionė vienam per dykas lygumas sukeltų jausminę perkrovą, gal net persekiojantį beprotystės ar haliucinacijų jausmą. Suaugęs ieškotų drebančiais pirštais, - ir tikriausiai nesėkmingai, - Spidžio butelio praėjus pirmai valandai, o gal net mažiau.

Džeko atveju smūgis praėjo sąmonę ir liko pasąmonėje, todėl kai prisipildęs laimės jis pravirko, to net nejautė (tik kai tarpais vaizdas imdavo akyse lietis, jis priskirdavo tai prakaitui) ir kartojo sau: *Viešpatie, kaip man gera... turėtų būti baisoka, kai aplink nieko nėra, bet ne.*

Taigi Džekas laikė ekstazę ne kuo kitu, o gera, puikia nuotaika ir keliavo vienas pats Vakariniu vieškeliu, tempdamas įkandin vis ilgėjantį šešėlį. Jis net neįtarė, kad tokio pakilumo priežastis gali būti tas faktas, kad nepraėjo nė dvylika valandų nuo to laiko, kai jis buvo Apdaiko kalinys (mėlynės nuo paskutinės statinės, prispaudusios pirštus, dar buvo aiškios), kai jis per plauką išvengė pabaisos, kurią dabar vadino vilkožiu, kad pirmą kartą eina keliu vienut vienutėlis: niekur nesimato kokakolos ar "Budweiser'io" reklamos, pakeliui nebėga ir nekerta kelio jokie elektros laidai, kaip kad būdavo anksčiau, net nesigirdi tolimo lėktuvo ūžimo, ką jau kalbėti apie griaudėjančius 747 ar F-111 variklius, kai šie išlekia iš Portsmuto karinės bazės ir drebina orą virš "Alhambros" kaip Osmondo botago kirčiai. Čia girdėjosi tik žingsniai ir jo kvėpavimas.

Viešpatie, kaip gera, pagalvojo Džekas nejučia ašarodamas, ir kalbėjo sau, jog tai "šaunu".

6

Dabar jis žiūrėjo ir stebėjosi tuo keistu bokštu.

Ne, vaikinai, manęs ten nieku gyvu neužviliotumėte, - tarė jis sau. Džekas sugraužė obuolį ir nesusimąstydamas, net neatitraukęs akių nuo bokšto, užkasė graužtuką į kietą žemę.

Bokštas atrodė sukaltas iš karčių ir, spėjo Džekas, turėjo siekti ne mažiau penkis šimtus pėdų. Statinys buvo sukonstruotas iš tuščių kvadratų, šonuose kartys kryžiavosi. Viršuje matėsi platforma, o ant jos vaikštinėjo keli žmonės.

Berniukui besėdint apkabinus kelius, iš nugaros dvelktelėjo vėjelis. Bokšto linkui nuvilnijo bangelės. Džekas įsivaizdavo, kaip tas statinys turėtų svyruoti, ir sudrebėjo.

NIEKADA manęs ten neužprašytumėte, - pagalvojo jis, - *nė už milijoną žalių.*

Ir tada nutiko tai, ko jis labai bijojo: vienas iš žmonių nukrito.

Džekas pašoko. Veide atsispindėjo siaubas kaip cirko žiūrovo, kuris tapo nepavykusio triuko liudininku: akrobatas, kuris blogai krito, guli susirietęs, oro gimnastas, nespėjęs įsikibti, drioksteli į tinklą, netikėtai sugriūva žmonių piramidė.

O velnias, po šimts, o...

Džeko akys staiga išsipūtė. Burna dar labiau prasižiojo, kad beveik rėmėsi į krūtinę, o po to lūpas ištempė šypsena. Žmogus nuo bokšto nenukrito, ir vėjas jo nenupūtė. Iš dviejų šonų ant platformos buvo pritaisyti tarsi kokie tramplinai, ir tas žmogus nušoko nuo vieno iš jų. Ties bokšto viduriu kažkas (parašiutas, spėjo Džekas) ėmė skleistis, bet iki galo neišsiskleidė.

Bet tai nebuvo parašiutas.

Ten buvo sparnai.

Žmogus pradėjo kristi lėčiau, galiausiai visai sustojo ir pakibo maždaug penkiasdešimt pėdų virš pievos. Dabar jis lėkė tai aukštyn, tai žemyn, sparnai kilo aukštyn vos nesiliesdami, o paskui energingai leidosi žemyn it plaukiko rankos finiše.

Olialia, - pagalvojo Džekas, praradęs sugebėjimą kaip nors kitaip išreikšti savo susižavėjimą, - *olialia, o čia tai bent, aha.*

Dabar nuo tramplino šoko antras vyras, tada trečias, ketvirtas. Po penkių minučių ore skraidė bent penkios dešimtys vyrų, raitė sudėtingiausius viražus: nuo bokšto, aštuonetas, ant bokšto, į kitą pusę, vėl aštuonetas grįžta ant platformos ir viskas iš naujo.

Jie sukiojosi, šoko ir nardė ore. Džekas ėmė juoktis iš džiaugsmo. Tai buvo panašu į baletą ant vandens senuose Esteros Viljams filmuose. Tos plaukikės - ir pati Estera Viljams* - viską darė taip, kad atrodė paprasta pačiam taip nardyti ir suktis, o kartu su draugais atlikti tokį pat šokį.

Bet čia buvo truputį kitaip. Vyrų sklandymas neatrodė visai lengvas; norėdami išlikti ore jie turėjo labai pasistengti, Džekas buvo tikras, kad tai net skausminga, kaip kai kurie pratimai per fizinio lavinimo pamoką: špagatas ar pritūpimas ant vienos kojos. *Neprakaituosi - nieko nepasieksi*! - suriaumos treneris, jeigu išdrįsi skųstis.

Po kurio laiko jis prisiminė dar kai ką - apsilankymą pas mamos draugę Mairną (kuri buvo tikra balerina) šokių studijoje Vilšyro bulvare. Mairna šoko baleto trupėje, ir Džekas nekart matė jų spektaklius. Mama visada vesdavosi jį kartu, nors tai buvo taip nuobodu,

---

* Estera Viljams, 1923 m. Los Andžele gimusi aktorė. 15 metų tapo plaukimo čempione, ilgakojė gražuolė buvo pastebėta režisierių ir 1942-1961 filmavosi daugelyje filmų.

kaip sėdėti bažnyčioje ar žiūrėti pamokas per televizorių. Jis niekad iki tol nebuvo matęs Mairnos repeticijose... niekad iš taip arti. Ir buvo sukrėstas, net truputį išsigandęs kontrasto tarp baleto scenoje, kur visi lakioja ir grakščiai tipena ant puantų, ir vaizdo iš penkių pėdų atstumo akinančioje dienos šviesoje, plieskiančioje per didžiulius langus. Jokios muzikos - tik choreografas ploja ritmą ir garsiai kritikuoja. Nė vieno pagyrimo, tik kritika. Šokėjų veidai žliaugia prakaitu. Drabužiai taip pat juo permirkę. Didelė erdvi patalpa dvokia prakaitu. Grakštūs raumenys dreba ir aimanuoja nuo išsekimo. Gyslos iššokusios it izoliuoti kabeliai. Smilkiniuose ir kakluose pulsuoja venos. Be choreografo pliaukšėjimo ir riksmo girdisi tik puantų bilsnojimas į grindis ir gilus alsavimas. Džekas staiga suprato, kad tie šokėjai ne tik uždirba pragyvenimui; jie save žudo. Labiausiai jam įstrigo jų veidai: susikaupimas, išsekimas ir tas skausmas... bet po juo jis pastebėjo džiaugsmą. Tuose žvilgsniuose neabejotinai buvo džiaugsmo, o tai Džeką gąsdino, nes jis atrodė neįmanomas. Koks žmogus gali džiaugtis pasmerkdamas save tokiam nuolatiniam siaubingam sekinančiam skausmui?

Čia irgi mato skausmą. Ar tai iš tikro sparnuoti žmonės kaip žmonės-paukščiai Flešo Gordono seriale, ar tai kažkas panašaus į Ikarą ir Dedalą - pririšami sparnai? Berniukas nutarė, jog tai nesvarbu... bent jau jam.

Džiaugsmas.

Jie gyvena stebukle, tie žmonės gyvena stebukle.

Juos laiko džiaugsmas.

Štai kas svarbu. Tai džiaugsmas juos kelia, nesvarbu, ar sparnai išaugę iš jų nugarų, ar pritaisyti sagtimis bei diržais. Nes dabar jis stebėjo tokias pat pastangas kaip salėje Vilšyre. Tas pats energijos švaistymas sekundei apversti gamtos dėsnį. Tai, kad tas apvertimas reikalavo tiek daug, o truko taip trumpai, buvo siaubinga; o kad tie žmonės vis vien to siekė - siaubinga ir kartu nuostabu.

Ir tai tik žaidimas, - staiga pasakė Džekas sau. Žaidimas ar dar mažiau; gal tik treniruotė prieš žaidimą, kaip tas prakaitas ir išsekimas Vilšyro salėje tądien. Treniruotė prieš pasirodymą, į kurį ateiti teiksis gal tik keletas žmonių ir kurį tikriausiai greitai uždarys.

Džiaugsmas, - pagalvojo jis išsitiesęs, pasukęs veidą į tolumoje skrajojančius žmones, o vėjas skyrė plaukus jam ant kaktos. Jo

nekaltybės metas artėjo prie pabaigos (Džekas būtų su tuo sutikęs, nes ir pats jautė jos galą: joks berniukas negali ilgai keliauti ir patyręs tai, ką patyrė Outlyje, tikėtis ilgai likti nekaltas), bet tą valandėlę, kai jis stovėjo žvelgdamas į dangų, nekaltybė gaubė jį nelyginant jaunąjį žveją Elizabetos Bišop poemoje vaivorykštė, vaivorykštė, vaivorykštė.

Džiaugsmas - prakeiktas, bet šaunus žodelis.

Pasijutęs geriau negu prieš tai, ir tik pats Dievas žino, kada tai buvo, Džekas vėl išėjo į Vakarinį vieškelį. Jo žingsniai buvo lengvi, o veide spinduliavo ta paprasta linksma šypsena. Retsykiais jis atsigęždavo ir dar ilgai galėjo stebėti skrajūnus danguje. Teritorijų oras buvo toks skaidrus, jog, sakytum, didino. Bet net ir tada, kai žmonių nesimatė, džiaugsmo pojūtis liko galvoje lyg vaivorykštė.

7

Kai saulė ėmė linkti vakarop, Džekas pajuto, jog ima atidėlioti grįžimą į kitą pasaulį - Amerikos Teritorijas. Ne vien dėl gėrimo skonio. Atidėliojo, nes nenorėjo išvykti iš čia.

Žolėje gurgė upeliukas. Pamažu ėmė rodytis nedideli gojeliai: mirguliuojantys medžiai keistai plokščiomis viršūnėmis it eukaliptai. Upelis darė kilpą į dešinę ir sruveno palei kelią. Tolėliau vėrėsi vandens platybės. Jos buvo tokios beribės, jog Džekui ilgą laiką atrodė, kad jis regi truputį melsvesnio dangaus kraštelį. Bet tai buvo ne dangus, o ežeras. *Didžiulis ežeras*, - pagalvojo berniukas ir spėjo, kad aname pasaulyje jis vadinasi Ontarijas.

Jis jautėsi puikiai. Keliauja gera kryptimi, gal kiek ir per daug į šiaurę, bet Vakarinis vieškelis, be jokios abejonės, netrukus pasisuks. Pašėlęs džiaugsmas virto malonia ramybe, jausmu, kuris buvo skaidrus tarytum Teritorijų oras. Džeko gerą nuotaiką temdė tik vienas dalykas, prisiminimas

(šešerių, buvo šešerių, Džekas buvo šešerių)

apie Džerį Bledsą. Kodėl galva jam neduoda ramybės, traukdama iš naujo tą atsiminimą?

Ne... ne atsiminimą... du atsiminimus. Pirmas - misis Fini pasakoja savo seseriai apie tai, kaip išsiveržusi elektra iškepė jį, išlydė

akinius ant jo nosies, nes ji girdėjusi misterį Sloutą taip sakant telefonu... o paskui po tachta, kai jis visai neketino šnipinėti, tėtis sakė: "Viskas turi savo pasekmes, ir kai kurios iš jų gali būti nepageidaujamos". Kažkas Džeriui Bledsui tikrai padarė nepageidaujamą paslaugą, tiesa? Tikrai, kai tavo akiniai išsilydo ant nosies, nėra labai pageidaujama, taip...

Džekas sustojo kaip įkastas.

Ką nori tuo pasakyti?

Tu žinai, ką aš noriu pasakyti, Džekai. Tavo tėvas tądien buvo išvykęs, kartu su Morganu. Jie buvo čia. Kur čia? Manau, jie buvo toje vietoje Kalifornijoje, kuri atitinka amerikietiškas Teritorijas. Jie padarė kažką, ar kuris nors vienas padarė. Gal ką nors didelio, arba paspyrė akmenį... užkasė į žemę obuolio graužtuką. Ir tai kažkaip atsiliepė tenai. Atsiliepė ir užmušė Džerį Bledsą.

Džekas krūptelėjo. O taip, dabar aišku, kodėl taip ilgai atmintis nenorėjo atkosėti to prisiminimo: žaislinio taksi, vyriškų balsų murmesio, Deksterio Gordono saksofono. Jis nenorėjo sugrįžti pats. Nes

(kas sukelia tuos pasikeitimus, tėti)

tuomet galima suprasti, jog būdamas čia jis gali padaryti kažką siaubinga savo pasaulyje. Pradėti III pasaulinį karą? Ne, tikriausiai ne. Paskutiniu metu jis nežudė jokio, nei seno, nei jauno, karaliaus. Bet ko reikia sukelti tam aidui, kuris iščirškino Džerį Bledsą? Ar dėdė Morganas nušovė Džerio dvynį, jei toks buvo? Mėgino parduoti kokiam nors Teritorijų didikui elektros koncepciją? O gal tai buvo koks nors paprastas poelgis... ne reikšmingesnis už mėsos gabalo pirkimą vietiniame turguje? Kas sukelia tuos pasikeitimus? *Kas* juos sukėlė?

Gražus potvynis, mielas gaisras.

Staiga Džeko gerklė perdžiūvo.

Jis priėjo prie upeliuko, suklupo ant kelių ir nuleido ranką pasisemti vandens. Nelauktai ji suakmenėjo. Rami srovė buvo nuskaidrinta saulėlydžio varsomis... bet staiga ji nusidažė raudonai kaip kraujas. Paskui pajuodo. Po akimirkos ji nuskaidrėjo, ir Džekas išvydo...

Jis aiktelėjo pamatęs atidundantį Vakariniu vieškeliu Morgano diližaną, traukiamą tuzino apsiputojusių arklių. Perbalęs iš išgąsčio Džekas pamatė, kad ant aukštos vežiko sėdynės sėdi ir talžo gyvu-

lius botagu Elrojus. Bet botagą laikė visai ne ranka. Tai buvo panašiau į kanopą. Elrojus vadeliojo tą pragarišką vežimą, Elrojus šiepė negyvų ilčių pilną snukį ir laukė nesulaukė, kada vėl nutvers Džeką Sojerį ir paleis jam žarnas.

Berniukas klūpojo prie upelio išsproginęs akis, drebančiomis iš baimės lūpomis. Jis pamatė dar vieną to vaizdo detalę, ne pačią pagrindinę, tačiau labiausiai jį nugąsdinusią: arklių akys švytėjo. Jos švytėjo todėl, kad jose atsispindėjo saulėlydis.

Diližanas lekia šiuo keliu... ir vejasi jį.

Paknopstomis, ne visai tikras, kad laikys kojos, Džekas atsitraukė nuo vandens ir puolė ant kelio. Prisiplojo prie jo, o Spidžio butelis ir kilimų pirklio dovanotas veidrodėlis įsirėmė į pilvą. Priglaudė ausį prie žemės.

Girdėjosi tylus ritmingas dundesys. Jis buvo tolimas... bet nepaliaujamai artėjo.

Elrojus prie vadžių... Morganas viduje. Morganas Sloutas? Morganas iš Oriso? Vienas ir tas pat.

Berniukas sunkiai atsiplėšė nuo hipnotiško dundėjimo ir atsistojo. Išsitraukė Spidžio butelį, - tokį pat kaip ir gautą Jungtinėse Valstijose, - iš švarkelio ir iškrapštė kiek pajėgė samanų kamščio. Skysčio buvo likę per porą colių. Jis nervingai dairėsi kairėn, bet kada laukdamas išnyrant juodo diližano, traukiamo arklių, kurių saulėlydžio sklidinos akys šviečia it klaikūs žibintai. Aišku, jis nieko nepamatė. Teritorijose, spėjo pastebėti jis, horizontas arčiau, o garsas sklinda toliau. Morgano diližanas už dešimties ar net dvidešimties mylių.

Tiesiai ant manęs, - pagalvojo Džekas ir pakėlė butelį prie lūpų. Bet paskutinę akimirką galvoje kažkas suriko:*Ei! Palauk! Palauk, kvaily, gyventi atsibodo?* Jis dingsta vidury Vakarinio vieškelio, o aname pasaulyje pasirodys ant kokios nors magistralės ir bus suvažinėtas pirmo pasitaikiusio sunkvežimio.

Džekas nuskubėjo į šalikelę ir dar atmatavo dešimt ar dvidešimt žingsnių. Tada įkvėpė saldaus oro, atsiduodamas ramybei... ir vaivorykštės jausmui.

Turiu pasistengti įsiminti tai, - pagalvojo jis. - *Man to gali prireikti. Be to, galbūt nebus lemta man čia greitai sugrįžti.*

Džekas apsidairė: lygumas pamažu grobia iš rytų sėlinanti tamsa, šėlioja kvapnus, bet vėsus vėjelis, taršo jo plaukus kaip žolę.

Pasirengęs, Džeki?

Džekas užsimerkė ir nusiteikė šlykščiam gėrimui bei pykinimui, kuris seks po to.

- Banzai, - sukuždėjo jis ir gurkštelėjo.

Badis Parkinsas

1

Jis vėmė purpurinėmis seilėmis vos per kelis colius nuo staigaus šlaito, kuris leidosi prie keturių juostų magistralės. Paskui papurtė galvą ir atsilošė ant kelių, atsukęs į švininį dangų nugarą. Pasaulis, šitas pasaulis dvokė. Berniukas ropojo atbulas nuo vėmalų, bet smarvė niekur nedingo. Ore tvyrojo benzino ir kitų neįvardijamų nuodų kvapas; pats oras buvo lyg iš išmetamojo vamzdžio. Virš jo galvos nelyginant milžiniškas ekranas kabojo kelio ženklas. Toli, kitoje kelio pusėje tyvuliavo bekraštis ežeras, tik truputį šviesesnis už pilką dangų. Nuo ten taip pat trenkė metalinėmis plombomis ir nuvargusiais atodūsiais. Ontarijo ežeras, o tas menkas miestelis šalia gali būti Olkotas ar Kendalis. Jis išklydo iš kelio ir pailgino sau jį šimtu ar daugiau mylių, prarado keturias penkias dienas. Džekas priėjo prie ženklo, tikėdamasis, kad užrašas jį nudžiugins. Pažiūrėjo į juodą užrašą, nusivalė burną. ANGOLA. Angola? Kur tai yra? Jis pažvelgė įdėmiau į aprūkusį miesteliuką, palengva priprasdamas prie negyvo oro.

O Rendas Maknelis, tas neįkainojamas palydovas, atsakė jam, kad vandens platybės yra Erio ežeras ir jis ne tik nepailgino sau kelio, bet dar ir sutrumpino.

Bet prieš nutardamas, kad protingiausia būtų dingti į Teritorijas, kai tik ten bus saugu, kitaip sakant, kai Morgano ekipažas pravažiuos pro tą vietą, kur jis stovėjo, berniukas nutarė užsukti į tą nedidelį Angolos miestelį ir pažiūrėti, ar šį kartą Džekas Sojeris, Džekis, nesukėlė kokių nors permainų. Jis ėmė leistis nuo šlaito. Dvy-

likamečio berniuko su džinsais ir languotais marškiniais, gana aukštoko savo amžiui ir jau atrodančio apleisto, veidas staiga pasidarė labai susirūpinęs.

Pusiaukelėje jis susigriebė, jog vėl pradėjo mąstyti angliškai.

2

Praėjus daugeliui dienų ir toli į vakarus, vyras, vardu Badis Parkinsas, pakeliui iš Kembridžo Ohajuje sustojęs pavežėti Liuisu Farenu prisistačiusį berniuką, būtų pažinęs tą rūpestį: atrodė, kad susirūpinimas amžinai liks šito vaikio veide. *Pralinksmėk, sūnau, dėl savęs ar dėl ko nors kito*, - norėjo Badis pasakyti tam vaikui. Bet iš vaiko pasakojimo aišku, kad jo rūpesčių būtų pakakę ir dešimčiai. Motina serga, tėvas miręs, pats išsiųstas pas tetą mokytoją į Bakai Leiką... yra ko nerimauti. Atrodo, kad tas Liuisas nematęs daugiau penkių dolerių nuo Kalėdų. Bet kažkodėl Badžio nepaliko įtarimas, kad šitas vaikas jį truputį vedžioja už nosies.

Pirmiausia, jis kvepia kaimu, ne miestu. Badis Parkinsas su broliais turėjo tris šimtus akrų netoli Amandos, bemaž trisdešimt mylių nuo Kolumbo, todėl apsirikti negalėjo. Šitas vaikas kvepia Kembridžu, o Kembridžas yra kaimas. Badis užaugo su dirbamų laukų ir ganyklų kvapais, mėšlu ir šiltadaržiais, o neskalbti šito berniuko drabužiai buvo prisigėrę pažįstamo kvapo.

Antras dalykas - patys drabužiai. Misis Faren turėtų būti baisiai nesveika, mąstė Badis, išleisdama savo berniuką suplėšytais džinsais, kurių raukšlės net blizga nuo purvo. O batai! Liuiso Fareno sportiniai bateliai vos laikosi ant kojos, raišteliai sulipę, o medžiaga arba išplėšta, arba sudilusi keliose vietose.

- Tai jie paėmė tavo tėtės automobilį, a, Liuisai? - paklausė Badis.

- Taip, niekingi bailiai atsliūkino naktį ir išvarė tiesiog iš garažo. Man atrodo, kad jie neturėjo teisės taip padaryti. Tik ne iš žmonių, kurie sunkiai dirba ir netrukus, kai tik galės, ims vėl mokėti. O kaip manote jūs? Neturėjo teisės, ar ne?

Berniukas buvo pasukęs į jį nuoširdų, saulėje įdegusį veidą, lyg tai būtų rimčiausias klausimas po Niksono atstatydinimo ar Kiaulių

įlankos. Badis instinktyviai linko, buvo linkęs sutikti su visais šito mielo berniuko, kvepiančio kaimo darbais, teiginiais.

- Manau, kad į viską galima pažvelgti iš dviejų pusių, - nelinksmai tarė Parkinsas. Berniukas sumirksėjo ir vėl įsmeigė akis į kelią. Vairuotojas vėl pajuto tą virš berniuko pakibusį susirūpinimą, nerimą ir net ėmė apgailestauti, kad neatsakė teigiamai.

- Tai tavo teta dirba pradinėje Bakai Leiko mokykloje, - tarė Badis, vildamasis prablaškyti vaiką, kalbėti ne apie praeitį, o apie ateitį.

- Taip, sere, dirba. Ji pradinės mokytoja. Helena Vogan, - bet jo veido išraiška nepasikeitė.

Tačiau Badžio ausys vėl pagavo kai ką. Jis nelaikė savęs fonetikos žinovu, bet buvo tikras, jog jaunasis Liuisas Farenas nekalba kaip iš Ohajo. Ne taip tarė žodžius, ne ten dėjo kirčius. Tartis visai ne ohajiška. Ir tikrai ne iš kaimiškos jo dalies. Jautėsi akcentas.

O gal vaikas iš Kembridžo Ohajuje išmoko šitaip kalbėti? Bet kokių galų? Kažkokia priežastis yra.

Be to, dar tas laikraštis, pakištas po kaire pažastimi ir nė sekundei nepaleidžiamas iš rankų. Jis kėlė juodžiausius įtarimus, kad jaunasis pakeleivis pabėgo iš namų ir kiekvienas jo žodis - melas. Laikraščio pavadinimą Badis Parkinsas matė vos pasukęs galvą: “The Angola Herald”. Angola yra Afrikoje, kur daug anglų traukia su reikalais, kita Angola yra Niujorke - visai šalia Erio ežero. Ne per seniausiai rodė reportažus per žinias iš ten, bet jis negalėjo prisiminti apie ką.

- Noriu tavęs kai ko paklausti, Liuisai, - tarė jis ir atsikrenkštė.

- Taip? - atsiliepė berniukas.

- Kaip pas vaiką iš mažo Keturiasdešimtosios valstijos miestelio galėjo atsidurti laikraštis iš Angolos Niujorke? Tai juk taip toli nuo čia. Man tik smalsu, sūnau.

Berniukas pažvelgė į paspaustą po ranka laikraštį, prisitraukė dar arčiau, it tas siektų išslysti.

- A, aš jį radau, - atsakė berniukas.

- Nieko sau, - tarstelėjo Badis.

- Taip, sere. Jis gulėjo ant suoliuko autobusų stotyje.

- Tu buvai nuėjęs šįryt į stotį?

- Prieš nutardamas pataupyti pinigus ir keliauti pakeleivingais automobiliais. Misteri Parkinsai, jeigu jūs pavežėtumėt iki posūkio į Zeinsvilį, beliktų tik galiukas kelio. Tikriausiai pasiekčiau tetos namus prieš pietus.

- Gal ir pavežėsiu, - atsakė Badis, ir nugrimzdo į nejaukią tylą. Galiausiai neištvėrė ir tyliai paklausė, žiūrėdamas tiesiai į akis:

- Sūnau, tu juk nebėgi iš namų?

Jį nustebino Liuiso Fareno šypsena, ne dirbtinis šypsnys, o tikra nuoširdi šypsena. Pati mintis apie bėgimą iš namų jam atrodė juokinga. Ji praskaidrino nuotaiką. Berniukas atsisuko į jį, ir jų žvilgsniai susitiko.

Per sekundę, dvi, tris... kad ir kiek tai truko, Badis Parkinsas pamatė, jog šalia sėdintis nesiprausęs berniukas yra gražus. Jis nebūtų išdrįsęs pavartoti šito žodžio apibūdindamas vyriškos lyties žmogų, vyresnį negu devynių mėnesių, bet net apneštas kelio dulkėmis šitas Liuisas Farenas buvo gražus. Jo humoro jausmas valandėlei išvaikė visas abejones, o jį, penkiasdešimt dvejų metų trijų sūnų tėvą, užplūdo gryno gerumo banga, kurią galima buvo apsakyti tik neįprastais žodžiais. Šitas Liuisas Farenas, dvylikos metų berniukas, kaip pats sakosi, buvo toliau ir matė daugiau negu Badis Parkinsas, o tai, ką jis išgyveno ir padarė, pavertė jį gražiu.

- Ne, aš ne bėglys, misteri Parkinsai, - atsakė vaikas.

Akys mirktelėjo, užsivėrė, neliko to skaistumo, šviesos, ir berniukas atsilošė į sėdynės atkaltę. Jis įrėmė kelius į prietaisų skydą, o laikraštį pasikišo po pažastimi.

- Atrodo, kad ne, - patikėjo Badis, vėl pasisukdamas į kelią. Jis jautė palengvėjimą, tik nežinia kodėl. - Nesi bėglys, Liuisai. Nors kažko nesakai.

Berniukas tylėjo.

- Dirbai fermoje, teisybė?

Liuisas nustebęs pažvelgė į jį.

- Taip, dirbau. Tris pastarąsias dienas. Už du dolerius per valandą.

O tavo mamytė net nepasirūpino išskalbti tavo rūbelių, prieš siųsdama pas savo seserį, a? - pagalvojo Badis. Bet jis tik pasiūlė:

- Liuisai, pagalvok, gal norėtum važiuoti su manimi? Nesakau, kad tu bėgi, bet jeigu tu gyveni kur nors apie Kembridžą, aš gatavas

suvalgyti visą šitą trantą kartu su padangomis. Pats turiu tris berniukus, - jauniausias, Bilis, maždaug trim metais vyresnis už tave, - ir moku bendrauti su berniukais. Galėsi likti kiek panorėsi, ir priklausys nuo to, kiek būsi atviras. Nes aš norėsiu išgirsti, bent jau kai suvalgysim tą patį kepalą duonos.

Vairuotojas perbraukė delnu trumpai kirptus žilus plaukus ir pasisuko į berniuką. Liuisas Farenas buvo panašesnis ne į vaiką, o į vaiduoklį.

- Kviečiu pasisvečiuoti, sūnau.

Berniukas šypsodamasis atsakė:

- Jūs labai mielas, misteri Parkinsai, bet aš negaliu. Turiu aplankyti savo...e... tetą...

- Bakai Leike, - padėjo vairuotojas.

Vaikas nurijo seiles ir pakėlė akis.

- Siūlau tau pagalbą, jeigu reikia, - pakartojo Badis.

Liuisas palietė įdiržusią ir įdegusią jo ranką.

- Pavežėdami mane, labai padėjote, patikėkit.

Po dešimties tylos minučių Parkinsas nulydėjo laibą berniuko figūrėlę į Zeinsvilio kelią. Jis tikriausiai gautų pylos nuo žmonos, kad atsivežė čia tą purviną vaiką pavalgyti, bet pamačiusi ir pasišnekėjusi su juo Emė ištrauktų gerąsias taures ir motinos dovanotas lėkštes. Badis Parkinsas netikėjo, kad Bakai Leike gyvena tokia Helena Vogan ir nebuvo tikras, kad paslaptingasis Liuisas Farenas išvis turi mamą: berniukas atrodė visiškas našlaitis, vienas kaip pirštas šiame pasaulyje. Badis žiūrėjo, kol berniuką paslėpė rampos posūkis, o tada akys užkliuvo už gigantiško geltonos ir violetinės spalvos prekybinio miestelio reklaminio stendo.

Valandėlę jis padvejojo, ar neiššokus iš automobilio ir nesusigrąžinus to vaiko... paskui atmintyje iškilo šeštos valandos naujienų scena. Angola, Niujorkas. Nelaimė, nelabai reikšmingas, kad būtų pakartotas, nelaimingas atsitikimas - štai kas nutiko Angoloje. Vienas iš tų atsitikimų, kuriuos pasaulis užkasa po kalnu naujienų. Badis atmintyje įstengė atkapstyti tik didžiulių sijų sutraiškytus automobilius ir rūkstančią skylę žemėje - angą, kuri veda į pragarą. Badis Parkinsas žvilgtelėjo į kelią, kur paskutinį kartą matė berniuką, užmynė sankabą ir perjungė pirmą bėgį.

3

Badžio Parkinso atmintis buvo kur kas geresnė, nei jis įsivaizdavo. Pirmame "Angola Herald", kurį atsargiai ir kartu su baime spaudė po pažastimi tas "Liuisas Farenas", puslapyje jis būtų perskaitęs:

KEISTAS ŽEMĖS DREBĖJIMAS NUSINEŠA 5 GYVYBES
praneša specialusis "Herald" korespondentas Džozefas Gorganas

Darbai Reinberd Taueryje, pačiame aukščiausiame ir prašmatniausiame Angolos statinyje, iki kurių pabaigos buvo dar likę šeši mėnesiai, buvo žiauriai nutraukti beprecedentinio žemės drebėjimo, sugriovusio pastatą ir palaidojusio po griuvėsiais daug statybininkų. Penki žuvusiųjų lavonai rasti, dar du darbininkai dingę, bet laikomi žuvusiais. Visi septyni priklausė "Speiserio konstrukcijos" kompanijai ir nelaimės metu rinko du viršutinius pastato aukštus.

Vakarykštis žemės drebėjimas buvo pirmas užregistruotas žemės drebėjimas Angolos istorijoje. Arminas Van Peltas iš Niujorko universiteto Geologijos fakulteto telefonu apibūdino tą tragišką katastrofą "seisminiu burbulu". Valstijų Saugumo komisijos atstovai tiria šį įvykį...

Žuvusieji: Robertas Heidelis, dvidešimt trejų; Tomas Fylkė, trisdešimt ketverių; Džeromas Vaildas, keturiasdešimt aštuonerių; Maiklas Hagenas, dvidešimt devynerių; Briusas Deivis, trisdešimt devynerių. Kol kas nerasti penkiasdešimt ketverių metų Arnoldas Šulkampas ir keturiasdešimt trejų Teodoras Rasmusenas. Džekui daugiau nereikėjo skaityti laikraščio, kad įsimintų tas pavardes. Pirmasis žemės drebėjimas Angolos istorijoje įvyko tą dieną, kai jis persikėlė nuo Vakarinio vieškelio į miestelio pakraštį. Dalis Džeko traukė važiuoti į svečius pas malonų Badį Parkinsą, papietauti su jo šeimyna prie stalo (prikimšti virtos jautienos ir obuolių pyrago), o po to lįsti į lovą ir užsitraukti ant galvos namie austą apklotą. Ir niekur nejudėti - tik prie stalo - keturias penkias dienas. Bet bėda ta, jog jis jau įsivaizdavo pušinį stalą, apkrautą sūriu, o už jo sienoje - išpjautą angą. Iš Parkinso berniukų džinsų kyšojo ilgos plonos uodegos. Kas kaltas dėl Džerio Bledso, tėti? *Heidelis, Fylkė, Vaildas, Hagenas, Deivis, Šulkampas ir Rasmusenas.* Kas dėl to kaltas? Jis žinojo, kas dėl to kaltas.

4

Kai Džekas praėjo paskutinį posūkį, didelis geltonas ir violetinis Bakai prekybos miestelio stendas praplaukė pro jo petį ir pasirodė kitoje pusėje. Berniukas pagaliau įžiūrėjo, kad jis iškeltas ant trijų geltonų stulpų mašinų stovėjimo aikštelėje. Pats centras priminė futuristinį ochros spalvos statinį be langų. Po minutės jis įsitikino, kad centras yra apdengtas, o jis regi tik atskirų pastatų junginį. Džekas įsikišo ranką į kišenę ir pačiupinėjo kietai susuktą dvidešimt trijų dolerių ritinėlį - tai buvo visas lobis.

Vėsioje rudens vidurdienio saulėje berniukas skubėjo prie centro automobilių aikštelės.

Jeigu ne tas pokalbis su Badžiu Parkinsu, Džekas, ko gero, būtų likęs ant US-40 magistralės ir pamėginęs sukarti dar pusšimtį mylių. Jis norėjo per kitas dvi tris dienas nusigauti į Ilinojų, kur gyvena Ričardas. Mintis apie susitikimą su draugu palaikė jį sunkias nepertraukiamo darbo dienas Elberto Palamaunteino fermoje: rimtas, akiniuotas Ričardo Slouto veidas jo kambaryje Taierio mokykloje Springfilde palaikė jo jėgas kaip ir sotus misis Palamauntein maistas. Džekas vis dar troško susitikti su Ričardu, bet Badžio Parkinso pakvietimas jį truputį atšaldė. Jis nebegalėjo sėsti į kitą mašiną ir pradėti Istoriją iš naujo. (Šiaip ar taip, priminė sau berniukas, ta Istorija ima prarasti tikroviškumą.) Prekybos centras - puiki galimybė pailsėti, ypač jeigu ten yra kino teatras. Dabar Džekas sutiktų pažiūrėti nuobodžiausią, saldžiausią meilės istoriją.

O prieš seansą, jei jam pasiseks rasti kino teatrą, jis sutvarkys du dalykus, kuriuos vis atidėliojo mažiausiai savaitę. Džekas pastebėjo, kaip vairuotojas apžiūrinėja jo suplyšusius batus. Jie buvo ne tik suplyšę; padai, kadaise tokie minkšti ir elastiški, paslaptingai virto kietais kaip asfaltas. Po dienos, kai jam tekdavo ilgai keliauti pėsčiam ar dirbti atsistojus, pėdos degė kaip nuplikytos.

Antra užduotis - paskambinti mamai - buvo tiek apipinta kalte ir baime, kad Džekas ilgai neleido sau apie tai galvoti. Jis nebuvo tikras, kad neapsiverks išgirdęs mamos balsą. O kas, jeigu ji atrodys nusilpusi, jei atrodys smarkiai serganti? Ar jis ir toliau keliaus į vakarus, jeigu Lili maldaus jį grįžti į Niū Hampšyrą? Todėl Džekas nedrįso prisipažinti sau, kad ketina jai skambinti. Prieš akis iškilo aiškus telefonų automatų su plastmasės gaubtais vaizdas, ir berniu-

kas nuvijo tą mintį, tarsi bijotų, kad iš ragelio gali išlįsti Elrojus ar kokia kita Teritorijų pabaisa ir suspausti ranka jo gerklę.

Kaip tik tada iš nutrūktgalviškai įlėkusio į aikštelę sportinio automobilio iššoko trys metais ar dviem vyresnės už Džeką mergaitės. Vieną akimirksnį jos buvo panašios į nenatūraliomis pozomis sustatytus manekenus. Paskui jos atsistojo natūraliau, abejingai dirstelėjo į Džeką ir ėmė taisytis plaukus.Tai buvo ilgakojės dešimtos klasės princesės aptemptais džinsais, kurios juokiasi prisidengusios burną ranka, lyg pats juokas būtų juokingas. Džekas sulėtino žingsnį, ėmė sliūkinti kaip lunatikas. Viena iš princesių šnipštelėjo kažką kitai, rudaplaukei.

Aš dabar kitoks, - toptelėjo Džekui. - *Ne vienas iš jų*. Nuo šios minties jis pasijuto tik dar vienišesnis.

Kresnas šviesiaplaukis vaikinas mėlyna liemene išlipo iš automobilio, mergaitės susispietė apie jį, o jis vaidino nekreipiąs į jas dėmesio. Vaikinas, tikriausiai abiturientas, žvilgtelėjo į Džeką, paskui užrietė nosį į pastato fasadą. "Timi?", - tarstelėjo rudaplaukė mergina. "Taip, taip, - atsakė jis. - Jau ėmiau galvoti, kodėl čia taip trenkia mėšlu." Jis išdidžiai nužvelgė savo drauges. Rudaplaukė kvailai šypsodamasi dirstelėjo į Džeką ir nusivijo drauges. Visos trys nusekė pro stiklines prekybos centro duris įkandin savo arogantiško šaunuolio.

Džekas palaukė, kol Timio ir jo damų būrelis virs mažais taškeliais, ir tik tada užlipo ant plokštės, kuri atveria duris. Į jį tvoskė kondicionuoto oro gūsis.

Dideliame baseine, apsuptame suoliukų, tryško dviejų aukštų dydžio fontanas, į kurį vėrėsi abiejų aukštų krautuvėlių vitrinos. Iš ochros spalvos lubų sklido švelni, įprasta tokioms vietoms muzika ir savita bronzinė šviesa. Kukurūzų spragėsių kvapas, pakutenęs Džeko nosį užsivėrus durims, sklido iš senoviško kiosko, nudažyto raudonai kaip gaisrinė mašina, stovinčio šalia knygyno iš kairės nuo fontano. Džekas iškart suprato, kad čia kino teatro nėra. Timis su draugėmis plaukė eskalatoriumi į kitą centro galą, greičiausiai, nusprendė Džekas, į greito maisto restoranėlį "Kapitono stalas". Džekas vėl pačiupinėjo pinigų ritinėlį. Spidžio gitaros plektras ir kapitono Fareno moneta gulėjo kišenės dugne, kartu su smulkiais.

O šitame aukšte, suspausta tarp “Mr. Čipso pyragėlių” ir gėrimų parduotuvės, kuri viliojo NAUJOMIS ŽEMOMIS KAINOMIS pirkti burboną, buvo batų krautuvėlė, patraukusi Džeko akį ilga sportinių batelių lentyna. Pardavėjas prie kasos pasilenkė ir stebėjo Džeką renkantis batus akivaizdžiai įtarinėdamas, kad jis gali ką nors pavogti. Lentynoje nerado nė vienos pažįstamos firmos batų. Ten nebuvo “Nike” ar “Puma”; sportiniai batai buvo “Speedster”, “Bullseye” arba “Zooms”, o abu raišteliai sumegzti mazgu. Tai kedai, o ne tikri sportiniai bateliai, bet bus gerai, nutarė Džekas.

Jis nusipirko pigiausių, kokie buvo jo dydžio, batų porą: mėlynos medžiagos su raudonu zigzagu per šoną. Niekur nerado firmos pavadinimo. Jie buvo mažiausiai krentantys į akį iš visų batų ant prekystalio. Prie kasos Džekas atskaitė šešias po vieną dolerį kupiūras ir pasakė, kad maišelio nereikia.

Atsisėdęs ant suolo priešais fontaną berniukas nusiavė “Nike”, nesivargindamas jų atrišti. Kai įkišo kojas į naujus batus, jo pėdos kone atsiduso iš dėkingumo. Džekas atsistojo ir sumetė savo senus batus į aukštą šiukšliadėžę, ant kurios šono buvo išvedžiota: “Nesirausk po šiukšles”. Truputį žemiau buvo parašyta smulkesniu šriftu: *Mūsų vieta - žemėje.*

Džekas patraukė ieškoti taksofono. Prie kukurūzų spragėsių kiosko jis atsisveikino su penkiasdešimt centų ir gavo kvortos dydžio indelį su tviskančiais nuo riebalų kukurūzais. Pusamžis vyras su katiliuku ir vėplio ūsais pasakė jam, kad taksofonus ras viršuje, už “31 kvapo”. Jis mostelėjo ranka į artimiausią eskalatorių.

Kimšdamas kukurūzus, Džekas kilo į viršų įkandin dvidešimtmetės ir pagyvenusios moters, kuri klubais užrėmė beveik visus laiptus. Abi vilkėjo aptemptas kelnes.

Jeigu Džekui tektų išnykti Bakai prekybos centre (ar net vieną dvi mylias už jo), ar sienos sudrebėtų ir įlūžtų stogas? Ar imtų kristi plytos, garsiakalbiai, lempos ir sijos ant visų, kurie, savo nelaimei, yra viduje? Ar ir tos princesės kartu su arogantiškuoju Timiu liktų gulėti sulaužytomis kaukolėmis, sutraiškytomis galūnėmis ir perplėštais viduriais... Prieš pasiekdamas viršų, Džekas jau matė krentant didžiulius tinko gabalus ir geležines konstrukcijas, girdėjo klaikų antro aukšto grindų traškesį, klyksmus... jie buvo užrašyti ore.

Angola. Reinberd Taueris.

Džekas pajuto, kaip ima dilgčioti ir prakaituoti delnai, nusibraukė juos į kelnes.

TRISDEŠIMT VIENAS KVAPAS, švystelėjo šaltos baltos spalvos šviečianti iškaba kairėje. Pasisukęs ten, berniukas pamatė išlenktą koridorių. Tviskančiomis rudomis plytelėmis išklotos sienos bei grindys ir trys telefonai; iš tikro po plastikiniais gaubtais. Priešais telefonus buvo tualetai.

Priėjęs prie vidurinio burbulo, Džekas surinko "0", tada rajono kodą ir "Alhambros" viešbučio telefono numerį.

- Mokėsite? - paklausė operatorius, o Džekas atsakė, jog sumokės abonentas misis Sojer iš keturi šimtai septinto arba aštunto.

Kai atsiliepė viešbučio operatorė, Džekui nuo krūtinės nusirito akmuo. Ji sujungė su numeriu. Telefonas suskambėjo kartą, kitą, trečią.

Paskui mama tarė:

- Viešpatie, mielasis, kaip džiaugiuosi tave išgirdusi! Būti palikta motina - ne tokiai senutei kaip aš. Man tavęs trūksta, kai nesisukioji aplink ir nemokai, kaip elgtis su padavėjais.

- Tu per daug klasiška daugeliui padavėjų, štai ir viskas, - pasakė Džekas, tvardydamasis, kad nepravirktų iš palengvėjimo.

- Ar viskas gerai, Džekai? Sakyk man tiesą.

- Aš jaučiuosi puikiai, iš tikro, - atsakė jis. - Man viskas gerai. Aš tik norėjau įsitikinti, kad tu... na, žinai...

Ragelyje sutraškėjo, sušvilpė it vėjo pūsteltas smėlis.

- Jaučiuosi normaliai, - pasakė Lili. - Puikiai. Nesijaučiu blogiau, tai jau tikrai, jei dėl to jaudiniesi. Norėčiau sužinoti, kur esi.

Džekas padelsė, ragelis vėl sušvilpė.

- Aš dabar Ohajuje. Netrukus susitiksiu su Ričardu.

- Kada grįši namo, Džeki?

- Nežinau. Norėčiau pats žinoti.

- Negali pasakyti. Prisiekiu, vaike, jeigu tavo tėvas nebūtų vadinęs tavęs tuo kvailu vardu... ir jeigu tu būtum paprašęs manęs dešimtį minučių anksčiau ar vėliau...

Kaukimas ragelyje užslopino jos balsą, o Džekas prisiminė mamą arbatinėje: pavargusią ir silpną senutę. Kai kaukimas nutilo, jis paklausė:

- Ar turėjai nemalonumų su dėde Morganu? Ar jis lenda tau į akis?

- Aš pasiunčiau tavo dėdulę po velnių, - atsakė ji.

- Jis buvo atvažiavęs? Buvo pas tave? Jis ir toliau tave nervina?

- Aš atsikračiau Slouto po dviejų dienų, kai tu išvažiavai, mažyli. Be reikalo dėl to nerimauji.

- Ar jis minėjo, kur važiuos? - paklausė Džekas mamos, ir su paskutiniu žodžiu telefonas veriančiai sucypė perskrosdamas smegenis. Berniukas perkreipęs lūpas atitraukė ragelį nuo ausies. Kaukimas buvo toks garsus, kad jį būtų girdėjęs kiekvienas, įžengęs į koridorių. - MAMA! - suriko Džekas, prisikišdamas ragelį kiek pajėgė arčiau. Kaukimas tik sustiprėjo, tarsi tarp stočių visu garsu įjungtas radijas.

Ryšys staiga nutrūko. Džekas prikišo ragelį prie ausies, bet girdėjo tik mirtiną tylą.

- Ei, - tarstelėjo Džekas ir pajudino svirtelę. Buka tyla tarsi spaudėsi prie jo ausies.

Vos tik jis atleido svirtelę, pasigirdo šaukimo signalas. Džekas kyštelėjo ranką į kišenę kitos monetos.

Negrabiai laikydamas ragelį kaire ranka, kol kita naršė kišenę, Džekas staiga suakmenėjo, kai signalas persijungė į kitą erdvę.

Kitame gale pasigirdo aiškus dėdės Morgano balsas.

- Nešdinkis namo, Džekai, - perrėžė orą it skalpelis Slouto žodžiai. - Nešk savo kudašių pats, antraip mes priversime.

- Palauk, - ištarė Džekas, tarytum prašytų palūkėti; iš tikro jis pats nesuprato, ką sako.

- Daugiau negaliu laukti, jaunikaiti. Dabar tu žudikas. Ar ne taip? Tu - žudikas. Todėl negalime daugiau duoti tau progų. Keliauk į Niū Hampšyro kurortą. Dabar. Arba grįši namo maiše.

Džekas išgirdo trakštelėjimą. Jis numetė ragelį. Telefonas pasviro į priekį ir atsikabino nuo sienos. Dar sekundę pakybojęs ant laidų, sunkiai driokstelėjo žemėn.

Atsilapojo vyrų tualeto durys, kažkas suriko: “O, VELNIAS!”

Džekas atsisukęs pamatė trumpai apsikirpusį maždaug dvidešimties metų vaikiną, vėpsantį į telefonus. Jis buvo pasirišęs baltą prikyštę ir varlytę - vienos iš šitų krautuvėlių pardavėjas.

- Aš nekaltas, - ėmė teisintis Džekas. - Jis pats nukrito.

- Velnias, - pakartojo pardavėjas. Jis dėbtelėjo į Džeką, pasvyravo, it ketintų bėgti, po to persibraukė pirštais per plaukus.

Džekas atbulas pasitraukė iš koridoriaus. Pusiaukelėje ant eskalatoriaus išgirdo pardavėją šaukiant: "Misteri Olafsonai! Telefonas, misteri Olafsonai!" Džekas paskubėjo išsinešdinti.

Lauke buvo giedra, bet jautėsi keista drėgmė. Džekas kaip apsvaigęs traukė šaligatviu. Už pusės mylios nuo aikštelės prekybinio centro link pasuko policijos automobilis. Džekas apsidairė ir kulniavo tolyn. Priekyje šeimyna niekaip negalėjo įnešti šezlongo pro siauras centro duris. Džekas sulėtino žingsnį ir stebėjo, kaip vyras su žmona lenkia sudedamą krėslą, o maži vaikai lyg stengiasi padėti, lyg pasėdėti ant jo. Pagaliau vėliavos kėlėjų poza kaip garsioje Ivo Jimos* nuotraukoje jie prasibruko pro duris. Policijos automobilis tingiai sukiojosi po aikštelę.

Netoli už tų durų, kur negudri šeima kišo savo krėslą, ant medinės dėžės gitarą brazdino senas negras. Lėtai prisiartinęs Džekas pastebėjo šalia jo metalinį puodelį. Senio veidą slėpė dideli purvini akiniai nuo saulės ir dėmėtos skrybėlės kraštas. Švarko rankovės buvo susiraukšlėjusios it dramblio užpakalis.

Džekas nulipo nuo šaligatvio, norėdamas apeiti jį pagarbiu atstumu, ir pastebėjo ant kaklo pakabintą skelbimą, išvedžiotą didelėmis nelygiomis raidėmis ant balto kartono lakšto. Už kelių žingsnių jis jau galėjo perskaityti, kas ten parašyta.

NEREGYS NUO GIMIMO
PAGROS BET KOKIĄ DAINĄ
TELAIMINA JUS DIEVAS

Berniukas beveik praėjo tą žmogų su sena gitara ir staiga išgirdo jį tariant dusliu balsu:

- Uhu.

---

* Ivo Jimos mūšis vyko 1945 vasario 19 - kovo 17d. tarp japonų ir JAV pajėgų. Iš 22000 japonų karių gyvi liko tik 212.

Sniegelis dainuoja

1

Džekas atsisuko į juodaodį pašėlusiai plakančia širdimi.

Spidi?

Negras susirado savo puodelį, pakėlė jį, pakratė. Jame sužvangėjo kelios monetos.

Tai *tikrai* Spidis. Už tų tamsių akinių *tikrai* Spidis.

Džekas tuo neabejojo. Bet po sekundės lygiai taip pat neabejojo, kad apsiriko. Spidis nebuvo kampuotų pečių ir plačios krūtinės; Lesterio Parkerio pečiai buvo nuožulnūs, šiek tiek palinkę į priekį, o krūtinė buvo truputį įdubusi. Džonas Hartas iš Misisipės, o ne Rėjus Čarlzas.

Bet iš tikro galėsiu pasakyti tada, kai jis nusiims tuos akinius.

Berniukas prasižiojo pavadinti negrą Spidžiu, o tas nelauktai ėmė dainuoti. Jo susiraukšlėję, tamsūs it gerai aliejuotas, bet taip ir nenupoliruotas riešutmedis, pirštai mikliai bėgiojo grifu ir lietė stygas. Gerai grojo. Po valandėlės Džekas pažino melodiją. Tai buvo viena iš senesnių tėvo įrašų. Vangardo albumas "Džonas Hartas iš Misisipės šiandien". Nors neregys dar nepradėjo dainuoti, berniukas jau žinojo žodžius:

Mieli bičiuliai, pasakykit, argi tai lengva?
Matyti, kaip senis Liuisas guli naujose kapinėse
Ir angelai lydi jį tolyn...

Pro pagrindines prekybos centro duris išėjo šviesiaplaukis futbolininkas ir trys jo princesės. Visos nešėsi po ledų porciją. Misteris Amerika laikė abiejose rankose po dešrainį. Jie traukė Džeko link, o tas, įsisiurbęs akimis į negrą, jų visai nepastebėjo. Jį buvo apėmusi mintis, jog tai Spidis ir jis kažkaip skaito jo mintis. Kaip kitaip, juk jis pradėjo groti Džono Harto iš Misisipės kompoziciją, vos tik Džekas apie jį pagalvojo. Dainą, kurioje paminėtas ir jo kelioninis pseudonimas.

Blondinas perėmė dešrainius į kairę ranką ir šniojo Džekui dešine, kiek turėjo jėgos. Džeko dantys kaukštelėjo lyg spąstai meškoms, sukąsdami liežuvį. Skausmas buvo neapsakomas.

- Patikrink ją gerai, smirdžiau, - tarė jis. Princesės nusijuokė ar suspigo.

Džekas nuo smūgio pargriuvo ir apvertė neregio puodelį. Monetos išsiraičiojo. Melodija nutilo.

Misteris Amerika su trimis gražuolėmis keliavo toliau. Džekas pažiūrėjo į juos su gerai pažįstama bejėgiška neapykanta. Štai ką reiškia būti vienam, kai esi toks jaunas: priklausai nuo kiekvieno valios ir norų, pradedant psichopatu Osmondu ir baigiant humoro nesuprantančiu senu liuteronu Elbertu Palamaunteinu, kuris normalia darbo diena laikė dvylikos valandų maknojimą po laukus, pilant šaltam spalio lietui, ir pietus jo sunkvežimyje, skaitant "Jobo knygą".

Džekas netroško jų "pričiupti", nors širdy jautė, kad panorėjęs galėtų: jis įgavo kažkokią galią, savotišką elektros krūvį. Kartais jam atrodydavo, jog ir kiti žmonės pastebi tai - išdavė jų veidai, kai žiūrėdavo į jį. Bet Džekas nenorėjo keršyti, troško, kad visi paliktų jį ramybėje. Jis...

Neregys graibėsi aplinkui save, stori pirštai lietė šaligatvį, it jį skaitytų. Rado dešimt centų, pastatė savo puodelį ir įmetė į jį monetą. Dzing!

Tolumoje Džekas nugirdo vieną princesę sakant: "Kodėl jam leidžia čia kiurksoti, jis toks pabaisa!"

Dar toliau jai pritaria: "Aha, tiksliai!"

Džekas atsistojo ir padėjo surinkti pažirusius neregio pinigėlius. Priėjęs arčiau prie senio, jis užuodė rūgštų prakaitą, pelėsius ir dar kažkokį, veikiausiai kukurūzų, kvapą. Gražiai apsirengę parduotuvės lankytojai apeidinėjo juos dideliu ratu.

- Dėkoju, dėkoju, - monotoniškai kranksėjo senis. Iš jo burnos sklido ankštinių pipirų kvapas. - Dėkoju, būki palaimintas, Dievo būki palaimintas, dėkoju.

Tai Spidis.

Tai ne Spidis.

Prabilti Džeką privertė - ir tai nieko keista - mintis, kad stebuklingo gėrimo liko visai mažai. Vos du gurkšniai. Jis nežinojo, ar po to, kas nutiko Angoloje, jis prisivers grįžti į Teritorijas, bet buvo užsibrėžęs išgelbėti savo mamą, vadinasi, gali tekti.

Kad ir kaip atrodys tas Talismanas, gali tekti keliauti jo į tą kitą pasaulį.

- Spidi?

- Būki palaimintas, dėkoju, būki palaimintas. Regis, viena nusirito tenais? - parodė jis ranka.

- Spidi! Aš Džekas!

- Nėra čia ko skubėti*, berniuk. Ne, sere, - jo pirštai ėmė tyliai grabalioti tą vietą, kur jis rodė. Rado centą, įdėjo į puodelį. Kita ranka netyčia užkliudė praeinančios jaunos moters batelį. Jos dailų tuščią veidelį iškreipė skausmingas pasišlykštėjimas, ir moteris atšoko nuo negro.

Džekas pakėlė iš lietaus latako paskutinę monetą. Tai buvo sidabrinis doleris su Ponia Laisve ant vienos pusės.

Ašaros išsiveržė iš berniuko akių. Jos ritosi murzinu veiduku, o Džekas šluostė drebančia ranka. Jis verkė dėl Fylkės, Vaildo, Hageno, Deivio, Heidelio. Verkė dėl savo mamos. Dėl Lauros De Luizian. Dėl užmušto ant kelio vežiko sūnaus su išverstomis kišenėmis. Bet labiausiai dėl savęs. Jis pavargo keliauti. Gal važiuojant "Kadilaku" tai atrodo pasakiška kelionė, bet kai reikia jį įveikti iškėlus nykštį ir porinant visokias istorijas, kurios jau darėsi nuvalkiotos, kai priklausai nuo kiekvieno valios ir norų - tai yra tikras išbandymų kelias. Džekas patyrė pakankamai išbandymų... bet kitos išeities nebuvo. Jeigu jis apsigalvos, vėžys pasiims jo mamą, o dėdė Morganas gali pasiimti jį.

- Bijau, kad nepajėgsiu to padaryti, Spidi, - raudojo jis. - Nepajėgsiu, žmogau.

Neregys ėmė ieškoti rankomis ne pinigų, o jo. Tie švelnūs, skaitantys pirštai aptiko jo ranką ir suspaudė. Džekas pajuto ant kiekvieno piršto galo kietą pagalvėlę. Negras prisitraukė berniuką prie savęs, į prakaito, karščio ir senų ankštinių pipirų kvapą. Džekas įsikniaubė veidu jam į krūtinę.

- Ooo, berniuk. Aš nepažįstu Spidžio, bet atrodo, kad tu labai daug iš jo nori. Tu...

- Aš pasiilgau mamos, Spidi, - verkė Džekas, - o Sloutas lipa man ant kulnų. Tai jis kalbėjo telefonu centre, *jis*. Bet tai dar ne viskas. Blogiausia buvo Angoloje... Reinberd Taueris... žemės drebėjimas... penki žmonės... *tai aš, aš tai padariau, Spidi, aš užmušiau*

---

* Žodžių žaismas: ang. Speedy - "greitas, vikrus".

juos, kai persikėliau į šitą pasaulį, užmušiau kaip mano tėtis ar Morganas Sloutas tąkart užmušė Džerį Bledsą!

Dabar blogiausia jau praėjo. Jis nusirito kaltės akmenį, slėgusį jo krūtinę ir grasinusį uždusinti, ir pratrūko raudoti, bet šįkart iš palengvėjimo, o ne iš baimės. Viskas išsakyta. Išpažinta. Jis - žudikas.

- Chooo-iii! - riktelėjo senis. Atrodė patenkintas. Apglėbė Džeką plona ilga ranka ir krestelėjo. - Bandai tįsti per sunkią naštą, berniuk. Tai jau tikrai. Gal pamėgink dalį palikti.

- Aš juos nužudžiau, - sušnibždėjo Džekas, - Fylkę, Vaildą, Hageną, Deivį...

- Na, jei čia būtų tavo draugas Spidis, - tarė negras, - kad ir *kas* jis būtų šiame pasaulyje, jis tikrai tau pasakytų, kad negali ant pečių užsiversti viso pasaulio. Negali. Niekas negali. Jei bandysi tai, pirmiausiai sulaužysi *stuburą*, o jau tada - *sielą*.

- Aš nužudžiau...

- Prikišai šautuvą ir nupylei kažką, ar ne taip?

- Ne... per žemės drebėjimą... kai persikėliau...

- Aš nieko apie *tai* nežinau, - pasakė neregys. Džekas atsitraukė truputį nuo jo ir nustebęs pažiūrėjo į išvagotą negro veidą, bet neregys pasuko galvą į automobilių aikštelę. Jeigu jis *tikrai* aklas, tai jis išgirdo truputį garsesnį už kitų automobilių policijos mašinos, kuri artėjo prie jų, variklio burzgimą, nes žvelgė tiesiai į ją. - Kiek suprantu, tu mažumą plačiau supranti “žmogžudystę”. Ana, jeigu mums čia besėdint pro šalį einantis žmogus kris nuo širdies smūgio, tu galvosi, kad jį nužudei. O-je, aš užmušiau jį, nes sėdėjau čia, vajėė, va-jėė... taip ir anaip!

Tardamas “taip ir anaip”, negras palydėjo žodžius sol ir do akordais. Paskui patenkintas savimi nusijuokė.

- Spidi...

- Nėra čia ko skubėti, - pakartojo juodaodis ir išsiepė geltonus dantis. - Gal tik kai kurie žmonės per daug skuba prisiimti kaltę sau už tai, ką kiti padarė. Gal tu bėgi, o gal tave *veja*, berniuk.

Sol mažorinis.

- Arba tu tiesiog pavažiavęs.

Do mažorinis su nedideliu flažoletu viduryje, kuris privertė Džeką nevalingai šyptelėti.

- Arba į tavo gyvenimą įeis dar kažkas.

Vėl sol mažorinis, ir neregys padėjo savo gitarą į šoną (o policijos automobilyje du policininkai metė burtus, kuris turės teptis rankas į Sniegelį, jeigu jis nesutiks lipti į patrulinę savo noru).

- Galbūt likimas, gal užtemimas, galbūt šitaip, galbūt anaip...

Jis vėl nusikvatojo, tarsi Džeko ašaros buvo neregėtai juokingas dalykas.

- Bet aš nežinau, kas gali atsitikti, jei...

- Niekas nežino, kas bus, jeigu jie ką nors padarys, teisybė? - nutraukė negras, kuris galėjo būti Spidis. - Ne, nežino. Jeigu apie tai galvotum, niekad nedrįstum iškišti nosies iš namų! Aš nežinau tavo bėdų, berniuk. Ir nenoriu žinoti. Gal tu beprotis, jei kalbi apie visokius žemės drebėjimus. Bet kadangi padėjai surinkti mano pinigėlius ir nė vieno nepavogei, - suskaičiavau alei vieną, - aš duosiu tau patarimą. Yra dalykų, kurių tu negali pakeisti. Kartais žmonės žūsta, nes kažkas kažką padarė... bet jeigu tas kažkas nebūtų padaręs to kažko, galėjo žūti daug daugiau žmonių. Supranti, kur lenkiu, sūneli?

Purvini akiniai palinko į jį.

Džekas staiga pajuto nepaprastą palengvėjimą. Ką gi, jis suprato. Neregys kalba apie pasirinkimo nebuvimą. Jis kalba, kad sunkus pasirinkimas ir nusikaltimas - ne tas pat. Ir kad čia visai nebuvo nusikaltimas.

Nusikaltėlis gali būti tas tipas, kuris prieš penkias minutes liepė jam nešdintis namo.

- Net gali būti, - pridūrė aklasis, kliudydamas do minorinę, - kad viską sprendžia Dievas; taip mokė mane mama, ir tave tikriausiai, jeigu buvo krikščionė. Gali atrodyti, kad darome viena, o iš tikrųjų darome visai ką kita. Šventoji knyga sako, kad viskas, net ir tai, kas atrodo blogis, tarnauja Dievui. Ką manai, berniuk?

- Nežinau, - sąžiningai atsakė Džekas. Jis buvo visiškai sutrikęs. Vos tik užmerkdavo akis, išvysdavo nuo sienos atplyštantį ir pakimbantį ant laidų it keista marionetė telefoną.

- O, panašu, kad tu mažumą išgėręs.

- Ką? - nustėro Džekas. Po to pagalvojo: *man toptelėjo, kad Spidis atrodo kaip Džonas Hartas iš Misisipės, ir šitas žmogus ėmė groti Džono Harto bliuzą. O dabar jis kalba apie stebuklingą gėrimą. Jis atsargus, bet prisiekiu, jis kalba kaip tik apie tai - ir taip turi būti!*

- Tu skaitai mintis, - tarė berniukas tyliai. - Ar tiesa? Ar išmokai to Teritorijose, Spidi?

- Nieko neišmanau apie minčių skaitymą, - atšovė neregys, - bet mano lempos nešviečia keturiasdešimt dvejus metus (kaip tik sueis lapkritį), ir per tą laiką jų pareigas pasidalijo ausys ir nosis. Aš užuodžiu, kad tu kvepi pigiu vynu, sūneli. Kvepi visas, lyg būtum jame išsiplovęs galvą!

Džekas pajuto keistą kaltės jausmą kaip visuomet, kai būdavo neteisingai kuo nors apkaltintas. Ar beveik neteisingai. Jis nebuvo paėmęs butelio nuo tada, kai grįžo į šitą pasaulį. Vien palietus jį, apimdavo pagarbi baimė kaip keturiolikto amžiaus Europos kaimietį, jam palietus Tikrojo Kryžiaus skiedrą ar šventojo piršto kaulą. Gėrimas buvo stebuklingas. Stipri magija. Ir kartais dėl jo žūdavo žmonės.

- Aš negėriau, patikėkit, - išspaudė jis. - Tai, su kuo iškeliavau, jau beveik baigėsi. Aš... man... dangau, man jis net nepatinka! - skrandis nervingai susispaudė; vien nuo minties apie tai ėmė pykinti. - Bet man reikia dar truputį. Tiesiog dėl atsargumo.

- Dar truputį? Tavo amžiaus berniukui? - negras nusijuokė ir pagrasė pirštu. - Dievaž, tau *to* nereikia. Jokiam vaikui nereikia to nuodo kelionėje.

- Bet...

- Va, padainuosiu tau, kad pralinksmėtum. Daina tau tiks.

Jis pradėjo dainuoti, o jo balsas buvo visai ne toks kaip kalbant. Jis buvo sodrus, galingas ir jaudinantis, be negriško akcento. Tai, pagalvojo susižavėjęs Džekas, beveik kaip išlavintas, sukultūrintas operos dainininko, kuris linksminasi populiariomis dainelėmis, balsas. Šaligatviu palei niūrų ochros spalvos pastatą einantys žmonės ėmė gręžiotis.

- *Kai raudonas raudonas dagilis skrenda, atskrenda į pievelę, PIEVELĘ, visos raudos raudelės nutyla, jam užtraukus linksmą dainelę, DAINELĘ...*

Džeką pritrenkė mielas ir gąsdinantis jausmas, jog yra tai girdėjęs anksčiau arba kažką labai panašaus, o kai senis nusišypsojo savo pageltusių dantų šypsena, Džekas suvokė, iš kur tas jausmas. Jis žinojo, kas privertė atsisukti praeivių galvas, kaip priverstų atsigręžti per aikštelę prašuoliavęs vienaragis. Tas balsas buvo nuostabiai, neįprastai skaidrus. Toks grynas, kad tarytum galėjai užuosti ridiką,

kurį žmogus išrovė už pusės mylios. Tai buvo sena gera "Tin Pan Alley" daina... bet balsas buvo iš Teritorijų.

- *Kelkis, kelkis, miegaliau... lipk, oi lipki iš lovos... gyvenk, mylėk, laimingas būk ir juoki...*

Gitara ir balsas staiga nutilo. Džekas, kuris prisvilo akimis prie neregio veido (nesąmoningai mėgindamas įžiūrėti, kas po tais tamsiais stiklais, ir galbūt išvysti Spidžio Parkerio akis), tik dabar pamatė negrui už nugaros stovinčius du policininkus.

- Žinai, aš nieko negirdėjau, - tarė beveik droviai muzikantas, - bet, atrodo, užuodžiu kažką mėlyna.

- Trauk tave devynios, Sniegeli, juk žinai, kad tau neleidžiama dirbti prie centro! - suriko vienas policininkas. - Ką tau anąkart sakė teisėjas Halasas, kai sėdėjai cypėje? Senamiestis tarp Centro ir Stačiosios gatvės. Niekur kitur. Velnias, žmogau, tu turi smegenų? Ar tavo pimpis nupuvo nuo tos moters, kuri pabėgo, dovanėlės? Dievaži, aš nežinau...

Jo partneris sulaikė jį ranka ir parodė į Džeką, suprask: mažas šunytis - didelės ausytės.

- Bėk pas mamą, vaike, - nepiktai pasakė pirmasis policininkas.

Džekas pakluso. Likti jis negali. Net jei ir reikėtų. Jam ir taip pasisekė, kad policininkų dėmesys teko žmogui, kurį jie vadina Sniegeliu. Jeigu jis dar kartą pakliūtų jiems į akis, tektų pasiaiškinti. Nors kedai nauji, visa kita suplyšę ir nunešiota. Policininkai nesunkiai atskiria valkataujančius vaikus, o Džekas dabar atrodė kaip tik toks.

Jis įsivaizdavo save uždarytą į Zeinsvilio cypę, kol Zeinsvilio policininkai, šaunūs vyrukai, kurie klausosi Polo Harvėjaus ir remia prezidentą Reiganą, aiškinasi, kieno gi tai vaikas.

Ne, jis nenorėjo dar sykį pakliūti Zeinsvilio policijai į akis.

Tyliai atburzgia automobilis.

Džekas pasitaisė kuprinę ir įbedė žvilgsnį į naujus savo batus lyg labai sudomėjęs. Akių kampučiais palydėjo pro šalį pravažiuojantį patrulinį policijos automobilį.

Ant galinės sėdynės sėdėjo neregys, o greta kyšojo gitara.

Kai automobilis įsuko į skersgatvį, negras staiga pasuko galvą, pažiūrėjo pro galinį langą, pažiūrėjo tiesiai į Džeką...

... ir nors berniukas negalėjo įmatyti pro tamsius akinius, jis puikiai žinojo, kad Lesteris Parkeris jam mirktelėjo.

2

Džekas pasistengė greičiau pasiekti magistralę. Jis sustojo po ženklais, vieninteliais realiais dalykais pasaulyje,

(pasauliuose?)

kur visa kita buvo beprotiškas pilkas verpetas. Vėl jį ėmė gaubti juoda depresija, skverbtis į jį, lyg trokštų sunaikinti jo pasiryžimą. Berniukas suvokė, kad prie to prisideda ir namų ilgesys, bet, su tuo jausmu lyginant, ankstesnis namų ilgesys atrodė vaikiškas ir nerimtas. Jis jautėsi visiškai paliktas, neturįs jokio atramos taško.

Stovėdamas po ženklais, stebėdamas eismą magistralėje, Džekas jautėsi esąs visai netoli savižudybės. Gana ilgą laiką jis raminosi mintimi, kad netrukus pasimatys su Ričardu Sloutu (ir, nors nedrįso sau to prisipažinti, ne kartą šmėkštelėjo mintis, kad galbūt į vakarus trauktų jau dviese - juk tai ne pirma kelionė su Ričardu, ar ne?), bet po alinančio darbo Palamaunteino fermoje ir nesenų įvykių Bakai prekybos miestelyje net ir tai atrodė kaip dirbtinis auksas.

Keliauk namo, Džeki, tu pervargai, - kalbėjo jam balsas. - *Jei taip ir toliau, gyvas neištempsi... o kitą kartą gali žūti koks penkiasdešimt žmonių. Ar penki šimtai.*

I-70 Rytai.

I-70 Vakarai.

Netikėtai jis nuleido ranką į kišenę ir ėmė ieškoti monetos, kuri šiame pasaulyje buvo sidabrinis doleris. Tegu viską sprendžia dievai. Jis buvo pernelyg nuvargęs spręsti pats. Maudė nugarą, kur vožė misteris Amerika. Skaičius - jis eis prie rytinės krypties ir keliaus namo. Galva - trauks toliau... ir daugiau nesidairys atgal.

Atsistojęs ant minkšto kelkraščio, Džekas spragtelėjo pinigą į geliantį spalio orą. Moneta ėmė suktis saulėje ir laidyti zuikučius. Džekas užvertęs galvą stebėjo jos skrydį.

Senu furgonu važiuojanti šeimyna nustojo rietis ir smalsiai sužiuro į berniuką. Vairuotojas, įgaliotasis valstybės atsakovas su plike, kuris retkarčiais pabusdavo naktį skųsdamasis veriančiais skausmais krūtinėje ir kairėje rankoje, staiga netikėtai pagalvojo: *Nuotykis. Pavojus. Tauri priežastis. Klaikūs sapnai ir šlovė.* Jis papurtė galvą ir per užpakalinio vaizdo veidrodėlį pamatė, kad vaikas prie

kažko lenkiasi. *Viešpatie*, - pagalvojo praplikęs atsakovas, - *mesk tai iš galvos, Lari, tai skamba kaip iš vaikiškos nuotykių knygelės.*

Laris įsiliejo į eismą, furgonas pasiekė septyniasdešimt mylių per valandą greitį, ir vaikas purvinais džinsais šalikelėje išsitrynė iš atminties. Jeigu pavyks grįžti namo prieš tris, galės maloniai praleisti laiką, stebėdamas vidutinio svorio imtynes per televizorių.

Moneta nukrito ant žemės. Džekas pasilenkė. Galva... bet tai dar ne viskas.

Moteris ant monetos nebuvo Ponia Laisvė. Tai buvo Laura De Luizian, Teritorijų karalienė. Bet, viešpatie, kaip ji skiriasi nuo tos, kurią matė tada paviljone, apsuptą susijaudinusių slaugių baltais apdarais! Šitas veidas buvo gyvas ir protingas, energingas ir gražus. Tai nebuvo klasikinė gražuolė; smakro linija ne tokia griežta, o skruostikauliai per nuožulnūs. Graži buvo jos karališka laikysena ir išraiška, kuri liudijo, kad moteris ne vien sumani, bet ir gera.

O kaip ji buvo panaši į jo mamą!

Džeko akys pritvinko ašarų, bet jis sumirksėjo, kad nepravirktų. Jau pakankamai prisiverkė šiandien. Jis gavo atsakymą, ir nėra ko verkšlenti.

Kai jis atsimerkė, Laura De Luizian buvo dingusi. Moteris ant monetos vėl buvo Ponia Laisvė.

Bet jis vis vien gavo atsakymą.

Džekas pasilenkė, pakėlė pinigą iš dulkių, įsidėjo į kišenę ir patraukė prie 70-osios magistralės vakarinės rampos.

3

Praėjo diena; dangus baltas, jaučiasi artėjantis šaltas lietus, Ohajo ir Indianos siena nuo čia ranka pasiekiama.

O "čia" buvo pamiškė už I-70 Levisburgo poilsio aikštelės. Džekas stovėjo pasislėpęs už medžių ir kantriai laukė, kol stambus plikas vyras storu balsu grįš į savo "Ševi Nová" ir išvažiuos. Džekas tikėjosi, kad ilgai laukti nereikės ir nepradės lyti. Berniukas jautėsi sušalęs, visą rytą nosis buvo užgulta, balsas užkimęs. Ko gero, jis bus peršalęs.

Žmogėnas storu balsu prisistatė Eimoriu V.Laitu. Jis sustojo paimti Džeko apie vienuoliktą ryto į šiaurę nuo Deitono, ir berniukas pajuto nerimą vos tik įlipęs. Jam jau teko važiuoti su tokiu Eimoriu. Vermonte Laitas pasivadino Tomu Fergiusonu ir pasisakė esąs batų parduotuvės savininkas; Pensilvanijoje sustojo pavėžėti toks Bobas Darentas ("Beveik kaip tas vyrukas, kuris dainuoja "Spliš-spleš", cha-cha-cha"), apylinkės koledžo ūkvedys, o šį kartą Laitas buvo Pirmojo komercinio banko Paradais Folse, Ohajo valstijoje, prezidentas. Fergiusonas buvo liesas, juodbruvas, Darentas - riebus, rausvas kaip kūdikis, o šitas Eimoris V.Laitas buvo stambus ir panašus į apuoką didelėmis kaip kiaušiniai akimis už akinių be rėmelių.

Bet skirtumas buvo tik išorinis, įsitikino Džekas. Jie visi atidžiai klausėsi Istorijos. Klausinėjo, ar namie nepaliko merginos. Anksčiau ar vėliau berniukas pajusdavo ranką (didelę pliką ranką) ant šlaunies, o kai pažiūrėdavo į Fergiusoną/Darentą/Laitą, išvysdavo pusiau beprotišką viltį (sumišusią su pusiau beprotiška kalte) akyse ir prakaito lašelius ant viršutinės lūpos (Darento atveju prakaitas blizgėjo pro tamsius ūsus it krūmynuose spingsinčios baltos akutės).

Fergiusonas paklausė, ar jis nenorįs užsidirbti dešimties dolerių.

Darentas pakėlė iki dvidešimties.

Laitas griausmingu balsu, kuris vis tiek džeržgė ir svyravo keliuose registruose, pasiūlė jam penkiasdešimt žalių. Mat jis visad vežiojasi penkiasdešimtinę, užkišęs ją už kairio bato aulo, ir mielai padovanos ją ponui Liuisui Farenui. Netoli Rendolfo yra viena vietelė. Tuščia daržinė.

Džekas neieškojo jokio ryšio tarp tolydžio augančio piniginio pasiūlymo iš Laito ir kitų jo persikūnijimų, ir pasikeitimo, kurį nulėmė jo nuotykiai; Džekas iš prigimties nebuvo linkęs į savianalizę.

Kaip elgtis su tokiais kaip Eimoris V.Laitas jis išmoko greitai. Patirtis su Laitu, kai jis pasivadino Tomu Fergiusonu, parodė, jog diskretiškumas yra daug geriau už narsą. Kai Fergiusonas uždėjo ranką Džekui ant šlaunies, berniukas taktiškai kaip kiekvienas kalifornietis, kur gėjai buvo normali gyvenimo dalis, pasakė: "Ne, dėkui, misteri. Aš esu grynai heteroseksualas."

Aišku, prie jo kabinėjosi ir anksčiau, ypač kino teatruose, bet Šiaurės Holivude pasitaikė vyrų drabužių pardavėjas, kuris maloniai pasiūlė padulkinti jį persirengimo kabinoje (kai Džekas mandagiai

atsisakė, pardavėjas tarė: “Gerai, o dabar pasimatuokite šitą mėlyną bliuzoną”).

Tvarkytis su šitais nedideliais nepatogumais dailūs dvylikamečiai Los Andželo berniukai išmoksta taip pat kaip ir gražios moterys, prie kurių kabinėjasi įvairūs tipai metro. Pagaliau randi būdą išvengti to, nesusigadindamas sau nuotaikos visai dienai. Tokie pasiūlymai, kaip Fergiusono, buvo mažesnė problema negu užpuolimas iš pasalų. Juos paprasčiausiai galima atmesti.

Bent jau Kalifornijoje buvo galima. Rytiečiai - ypač toli nuo miestų - regis, į tai reaguoja kiek kitaip.

Fergiusonas netikėtai užmynė stabdžius, palikdamas keturiasdešimties jardų savo “Pontiako” padangų žymes ir sukeldamas dulkių debesį.

- Ką tu vadini homoseksualu? - suriko jis. - Ką vadini *gėjum*? Aš ne *žydras*! Jėzau! Paveži sumautą vaikigalį, o jis išvadina tave pedu!

Džekas apsvaigęs žiūrėjo į vairuotoją. Netikėtai stabdant, jis gerokai stuktelėjo galvą į prietaisų skydą. Fergiusonas, kuris prieš sekundę žvelgė į jį meiliomis rudomis akimis, dabar buvo pasiruošęs jį užmušti.

- *Nešdinkis*! - sustaugė Fergiusonas. - *Tai tu esi pedas, o ne aš! Tu žydras! Mėškis, pasileidėli! Aš turiu žmoną! Turiu vaikų! O kiek dar benkartų visoje Naujojoje Anglijoje! Aš ne pedas! Ne aš, o tu, TODĖL DINK IŠ MANO AUTOMOBILIO!*

Išsigandęs labiau negu susitikimo su Osmondu, Džekas padarė kaip lieptas. Fergiusonas truktelėjo iš vietos, pažerdamas iš po ratų žvyro ir toliau koliodamas. Džekas nupėdino prie uolinio skardžio, atsisėdo ir pratrūko juoktis. Juokas virto garsiu kvatojimu, ir Džekas tada nutarė, kad reikės laikytis POLITIKOS, bent jau kol išsikapstys iš šito užkampio. “Kiekvienam rimtam klausimui reikia POLITIKOS”, - kartą pasakė tėtis. Morganas karštai tam pritarė, bet Džekas nusprendė, jog jo tas nesulaikys.

Jo POLITIKA puikiai suveikė Bobo Darento atveju, ir nebuvo priežasties netikėti, kad nesuveiks ir su Eimoriu Laitu. Bet dabar jam buvo šalta, nosis bėgo. Jis troško, kad Laitas išvažiuotų. Stovėdamas už medžių berniukas matė, kaip tas vaikščioja pirmyn atgal susigrūdęs rankas į kišenes, o plikė švyti po baltu, debesimis aptrauktu dangumi. Pralėkė sunkvežimis, užsmirdindamas orą dyzelio

dujomis. Miškas buvo prišniaukštas kaip visi pakelės miškai. Tušti traškučių maišeliai, sulamdytos dėžutės nuo "Bigmakų". Sulankstytos pepsikolos ir "Budweiser'io" skardinės, kurių viduje paspyrus barškėjo įkritęs žiedelis. Sudaužyti "Wild Irish Rose" ir "Five O'Clock" džino buteliai. Dėmėtos nailono kelnaitės su įklotu, ant nulaužtos šakos kabo gumytė. Įprastas šlamštas, tai jau taip. Vyrų tualeto sienos nurašinėtos užrašais, daugumą kurių galima susieti su Eimoriu V.Laitu: Noriu pačiulpti didelį storą įnagį; Ateik čia 4, gausi gerai pasismaginti. Vieną poetą čia buvo pagavęs įkvėpimas: Tegul visa žmonija/Ant mano veido pasimasturbuoja.

Aš ilgiuosi Teritorijų, - pagalvojo Džekas ir tuo visai nesistebėjo. Jis stypso tarp dviejų plytinių tualetų vienoje I-70 magistralės poilsio zonoje Ohajo vakaruose, virpėdamas su sudriskusiu megztiniu, kurį pirko kažkokioj krautuvėj už pusantro dolerio, ir laukia, kol plikis grįš į savo mašiną ir išsinešdins.

Džeko POLITIKA buvo paprasta: nesiginčyk su vyru, kurio rankos didelės ir neplaukuotos, o balsas garsus.

Berniukas lengviau atsikvėpė. Ji ėmė veikti. Stambiame Eimorio V.Laito veide pasirodė pusiau pyktis, pusiau panieka. Jis grįžo prie savo mašinos, truktelėjo atgal taip staigiai, jog vos nekliudė pravažiuojančio furgono (pasigirdo signalas, furgono keleivis parodė Laitui pirštą), ir išdūmė.

Dabar beliko atsistoti ant rampos, iš kurios automobiliai įsuka į magistralę, su pakeltu nykščiu... ir sulaukti pakeleivingos, kol nepradėjo lyti.

Berniukas dar kartą apsidairė. *Bjauru, negera*. Tokie žodžiai natūraliai atėjo į galvą, nužvelgus šiukšliną plotą už aikštelės. Džekas juto čia mirtį, ir ne tik šioje aikštelėje ar keliuose, kuriais jis keliavo; mirtis buvo įspausta pačioje vietovėje. Retsykiais berniukui dingojosi, jog jis netgi mato tą tamsiai rudą šešėlį kaip išmetamųjų dujų kamuolį.

Jį vėl apėmė ilgesys, Teritorijų, jų gilaus žydro dangaus, nežymaus išlenkimo horizonte ilgesys...

Bet tada bus kaip su Džeriu Bledsu.

Nieko apie tai nežinau... Žinau tik, kad supranti tą "žmogžudystės" idėją truputį plačiau...

Eidamas aikštelės link, - dabar jis iš tiesų norėjo šlapintis, - Džekas tris kartus nusičiaudėjo. Nurijo seiles ir susiraukė: perštėjo ger-

klę. Susirgau, taip. Nuostabu. Dar nė nepasiekęs Indianos, dešimt laipsnių, pranašauja lietų, niekas nesustoja, o dar aš...

Mintį it kas būtų peiliu nurėžęs. Vaikas prasižiojo. Vieną akimirką atrodė, kad jis prileis kelnes.

Apdulkėjusioje aikštelėje stovėjo dėdės Morgano "BMW". Jokios abejonės, jokios. Kalifornijos numeriai "MLS" - Morganas Liuteris Sloutas. Atrodo, kad važiuota greitai ir ilgai.

Bet jeigu jis išskrido į Niū Hampšyrą, kaip jo automobilis galėjo atsiturti čia? - suriko Džeko protas. - *Tai sutapimas, Džekai, tai tik...*

Tada jis pastebėjo į jį nugara prie taksofono stovintį vyrą ir įsitikino, kad tai ne sutapimas. Žmogus vilkėjo kareiviško stiliaus striukę su kapišonu ir kailio pamušalu, kuri labiau tiko minusinei temperatūrai. Tai kas, kad stovi nugara; tų kresnų pečių ir sudribusios figūros nebuvo galima supainioti su niekuo.

Vyras prie telefono ėmė gręžtis, spausdamas ragelį prie peties.

Džekas prisiglaudė prie plytinės vyrų tualeto sienos.

Ar jis pamatė mane?

Ne, - atsakė vaikas sau. - *Ne, nemanau. Bet...*

Bet kapitonas Farenas sakė, kad Morganas, - tas kitas Morganas, - gali pajusti kaip katė pelę, vadinasi, pastebėjo. Iš slėptuvės kraupiame Teritorijų miške Džekas matė, kaip pasikeitė blyškus veidas diližane.

Šitas Morganas taip pat pajus jį. Jeigu spės.

Žingsniai artinasi.

Nutirpusiu ir persikreipusiu iš siaubo veidu Džekas nusiėmė savo kuprinę ir paleido ją iš rankų, jausdamas, kad per vėlu, jis pavėlavo, Morganas išlįs iš už kampo ir išsišiepęs nutvers už pakarpos. *Sveikas, Džeki! Cho-cho-cho! Žaidimas baigtas, ar ne taip, šikniau?*

Iš už kampo pasirodė aukštas vyras languotu švarku, abejingai žvilgtelėjo į Džeką ir pasuko prie geriamo vandens fontanėlio.

Grįžta. Jis grįžta. Berniukas nejautė jokios kaltės, bent jau kol kas. Širdyje grūmėsi baimė ir palengvėjimas. Džekas atnarpliojo savo kuprinę. Štai ir Spidžio butelis, gėrimo vos per colį

(berniukui nereikia to nuodo keliaujant, bet man reikia, Spidi, reikia!)

teliuskuoja ant dugno. Nesvarbu. Jis grįš į Teritorijas. Širdis suspurdo nuo tos minties. Veidą nušvietė plati šypsena, paneigianti ir pilką dieną, ir baimę. *Grįžtu ten, o taip, išgraužkit.*

Kiti žingsniai. Tai dėdė Morganas, - to sunkaus stypčiojimo su niekuo nesupainiosi. Dėdė Morganas kažką užuodė, bet užsukęs už kampo ras tik tuščius traškučių maišelius ir alaus skardines.

Džekas giliai įkvėpė - dyzelio dujų ir šalto spalio oro. Pakėlė butelį prie lūpų, gurkštelėjo ir užsimerkęs susiraukė...

Vulfas

1

...kai ryškūs saulės spinduliai susmigo pro vokus.

Per vimdantį salsvą stebuklingo gėrimo kvapą jis užuodė kai ką daugiau... gyvulių tvaiką. Ir išgirdo juos sukiojantis aplink save.

Nusigandęs Džekas atsimerkė, bet iš pradžių nieko neįmatė: apšvietimas pasikeitė taip, lyg kas nors būtų įsukęs tamsiajame kambarėlyje dviejų šimtų vatų lempas.

Šiltas, kudlotas šonas užkliudė jį ne grėsmingai (Džekui taip atrodė), o lyg skubėdamas. Berniukas, mėginantis stotis, vėl pargriuvo ant žemės.

- *Ei! Ei! Traukitės nuo jo! Tuojau pat*! - pasigirdo garsus riksmas, o jį palydėjo keisti gyvulių balsai: kažkas tarp *mūū* ir *bee*. - *Bjaurybės! Netikšos! Traukitės nuo ten, arba aš iškąsiu jums akis!*

Džeko akys priprato prie nepriekaištingos Teritorijų rudens dienos šviesos ir užkliuvo už jauno milžino, stovinčio zujančių gyvulių bandos viduryje ir vanojančio jų šonus iš pažiūros baisiai, bet nesmarkiai. Berniukas atsistojo, automatiškai įsidėdamas užantin Spidžio butelį su gėrimo likučiu.

Milžinas buvo aukštas, ne mažiau šešių pėdų penkių colių, nutarė Džekas, o pečiai buvo tokie platūs, kad darė figūrą truputį neproporcingą. Ilgi, riebaluoti, juodi plaukai krito ant pečių. Su kiekvienu judesiu judėjo galingi raumenys. Milžinas ginė nykštukines karves primenančius galvijus nuo Džeko Vakarinio vieškelio pusėn.

Net iš užpakalio nepažįstamasis atrodė pritrenkiančiai, bet labiausiai Džeką nustebino jo apranga. Visi Teritorijose (neišskiriant

paties Džeko) vilkėjo tunikas, berankovius švarkelius, šiurkščias kelnes.

Šitas vaikinas vilkėjo impregnuotą "Oshkoch" kombinezoną.

Kai jis atsisuko, Džekui užėmė kvapą. Jis stryktelėjo ant kojų.

Tai buvo vilkolakis Elrojus.

Piemuo buvo vilkolakis Elrojus.

2

Bet ne.

Džekas tikriausiai nebūtų laukęs, kol jis atsigręš, ir visa, kas buvo po to, - kino teatras, malkinė ir Sanlaito namų košmaras, - nebūtų įvykę (ar bent įvykę kitaip), bet iš siaubo berniukas sustingo. Jis galėjo pajudėti ne daugiau negu medžiotojo prožektoriaus užtiktas elnias.

Kai figūra su neperšlampamu kombinezonu ėmė artėti, Džekas spėjo pagalvoti: *Elrojus nebuvo nei toks aukštas, nei toks plačiapetis, o jo akys buvo geltonos.* Šito sutvėrimo akys buvo ryškaus, nenusakomo oranžinio atspalvio. Jausmas toks, lyg žiūrėtum į moliūginio Vėlinių žibinto akis. Be to, Elrojaus šypsenoje matėsi pamišimas ir noras žudyti, o šitas vaikinas šypsojosi plačiai ir nekaltai.

Jo basos kojos buvo didžiulės, su nuospaudomis, pirštai išsiskyrę į tris ir du, vargiai matomi pro šiurkščius gaurus. Ne kanopos kaip Elrojaus, nustebęs, persigandęs ir sutrikęs pastebėjo Džekas, greičiau letenos.

Kai žmogysta

(žmogus? žvėris?)

artėjo prie Džeko, jo akys vis labiau plieskėsi, įsižiebdamos tarsi kelių remontininkų naudojami žibintai, paskui išblėso iki dulsvai riešutinės. Tada Džekas pamatė, kad milžino šypsena tiek sutrikusi, tiek draugiška, ir suprato du dalykus: jis neturi blogų kėslų ir yra lėtapėdis. Ne silpnas, bet lėtas.

- Vulf*! - riktelėjo išsišiepęs vaikinas-žvėris. Jo liežuvis buvo ilgas ir smailas, ir Džekas krūptelėjo pagalvojęs, jog jis labai panašus

---

* Ang. wolf reiškia "vilkas" ir vilko kaukimą pamėgdžiojantį žodį.

į vilką. Ne ožį, bet vilką. Jis vylėsi, kad neapsiriko nuspręsdamas, jog milžinas nepiktas. *Bet jeigu aš apsirikau, daugiau galiu nebijoti, kad suklysiu... nebus kada.* - Vulf! Vulf! - milžinas ištiesė ranką, ir Džekas pamatė, jog ji apžėlusi plaukais kaip ir pėdos, tik plonesniais, net visai gražiais. Ypač tankūs buvo ant delno - švietė kaip žvaigždė arklio kaktoje.

Viešpatie, atrodo, kad jis nori pasisveikinti su manim!

Nedrąsiai, prisiminęs dėdę Tomį, kuris mokė niekad neatsisakyti paspausti ranką net didžiausiam savo priešui ("Po to gali jį užmušti, jei reikia, bet paspausk ranką," - sakė Tomis), berniukas ištiesė savo ranką svarstydamas, ar ji bus sutraiškyta... ar nukąsta.

- Vulf! Vulf! Spaudžiu ranką! Čia ir dabar! - sušuko vaikinas su kombinezonu patenkintas. - Čia ir dabar! Senas geras Vulfas! Čia ir dabar! Vulf!

Nepaisant jo entuziazmo, paspaudimas buvo švelnus, gaurai kuteno delną.. *Neperšlampamas kombinezonas ir tvirtas vaikino, kuris panašus į didelę Sibiro laiką ir trenkia kaip sulyta šieno kupeta, rankos paspaudimas,* - pagalvojo Džekas. - *Kas toliau? Pasiūlymas apsilankyti jo bažnyčioje sekmadienį?*

- Geras senas Vulfas, dievaži! Čia ir dabar! - Vulfas sudėjo savo stambias rankas ant krūtinės ir nusijuokė patenkintas savimi. Po to vėl pastvėrė Džeko ranką. Ir ėmė ją kratyti. Kažkaip reikia atsakyti, susiprato Džekas, nes šitas malonus, bet truputį kvėštelėjęs vaikinas sveikinsis su juo iki saulėlydžio.

- Geras senas Vulfas, - pakartojo jis. Regis, šita frazė naujajam jo pažįstamam labai patiko.

Vulfas nusikvatojo kaip vaikas ir paleido Džeko ranką. Jau geriau. Ranka nebuvo sutraiškyta ar nukąsta, bet Vulfas patampė ją stipriau negu žaidėjas automato rankeną.

- Svetimšalis, ar ne? - pasiteiravo Vulfas. Jis įsikišo rankas į kombinezono kišenes ir nesąmoningai ėmė ten kažko ieškoti.

- Taip, - atsakė Džekas, galvodamas, ką tas žodis galėtų reikšti čia. - Ko gero, toks ir esu. Svetimšalis.

- Po šimts! Užuodžiu! Čia ir dabar, taip! Užuodžiau! Kvepia neblogai, supranti, bet kažkaip *keistai.* Vulf! Vulf! Vulf! - jis užvertė galvą ir nusikvatojo. Jo juokas truputį priminė kaukimą.

- Džekas, - prisistatė Džekas. - Džekas So...

Jo ranką vėl pastvėrė ir smarkiai pakratė tas milžinas.

- Sojeris, - baigė jis, kai atgavo ją. Berniukas jautėsi kaip apsvaigintas... Prieš penkias minutes jis stovėjo užlindęs už I-70 magistralės tualeto. Dabar štai kalbasi su žmogėnu, kuris atrodo labiau žvėris nei žmogus.

Ir tetrenkia perkūnas, jei liga neišnyko.

3

- Vulfas sutiko Džeką! Džekas sutiko Vulfą! Čia ir dabar! Gerai! Puiku! O, Džeisonai! Karvės ant kelio! Ar ne kvailos? Vulf! Vulf! Kaukdamas Vulfas pasileido kalnu prie kelio, kur susirinko beveik pusė jo bandos ir bukais snukiais stypsojo tarsi svarstytų, kur dingo žolė. Jos iš tikro buvo kažkoks karvės ir avies hibridas, ir Džekas ėmė spėlioti, kaip pavadinti tokį gyvūną. *Karavės*, - toptelėjo jam, - *štai Vulfas gano karavių bandą. O taip. Čia ir dabar.*

Džekui it kas vėl kuoka vožtelėjo per galvą. Jis atsisėdo ir ėmė kikenti rankomis užsiėmęs burną, kad niekas negirdėtų.

Net didžiausia karavė nesiekė keturių pėdų. Jų kailis buvo gauruotas, purvo spalvos kaip Vulfo akys, kai jos nešvietė it Vėlinių žibintas. Viršugalvy stirksojo du niekam tikę ragiukai. Piemuo nuginė gyvulius nuo kelio. Banda ėjo paklusniai, nė ženklo baimės. *Jeigu karvė ar avis mano pasaulyje užmatytų tą vaikiną,* - pagalvojo Džekas, - *nusisuktų sprandą nuo jo lėkdama.*

Bet Džekui patiko Vulfas; patiko iš pirmo žvilgsnio, kaip kad išsyk nepatiko Elrojus. Ir kontrastas buvo akivaizdus. Elrojus daugiau priminė ožį, o Vulfas - vilką.

Džekas lėtai priėjo prie piemens. Jis prisiminė, kaip tipeno ant pirštų galiukų dvokiančiu Outlio užeigos koridoriumi, jausdamas kažkur čia pat tykantį Elrojų, kaip jo pasaulio karvė jaustų Vulfą. Prisiminė, kaip ėmė riestis ir platėti Elrojaus rankos, kaip sustorėjo kaklas ir dantys virto pajuodusiomis iltimis.

- Vulfai?

Milžinas atsisuko į jį su šypsena. Akys žybtelėjo oranžine šviesa, vieną akimirksnį atrodė laukinės ir protingos. Po kurio laiko jos vėl buvo rudos.

- Ar tu esi... na, tarsi koks vilkolakis?

- Žinoma, - atsakė Vulfas šypsodamasis. - Teisingai pasakei, Džekai. Vulf!

Džekas atsisėdo ant akmens, nenuleisdamas nuo piemens nustebusio žvilgsnio. Atrodė, kad labiau nustebinti jo neįmanoma, o Vulfui tas puikiausiai pavyko.

- Kaip tavo tėvas, Džekai? - paklausė jis įprastu balsu, kokiu kalbama apie gimines. - Kaipgi Filui dabar sekasi? Vulf!

4

Džeko galva ištuštėjo, lyg vėjas būtų išpūtęs visas mintis. Valandėlę jis sėdėjo netardamas žodžio - ne daugiau negu radijo pertransliavimo stotis. Paskui pastebėjo, kad Vulfo išraiška keičiasi. Džiaugsmas ir vaikiškas smalsumas užleido vietą užuojautai. Berniukas pastebėjo, kad ima trukčioti vilkolakio šnervės.

- Jis mirė, ar ne? Vulf! Atleisk, Džekai. Po galais! Koks aš kvailys! Koks kvailys! - Vulfas stuktelėjo kumščiu sau į kaktą ir šįkart iš tikrųjų užkaukė. Tas garsas stingdė kraują vaiko gyslose. Karavių banda neramiai apsižvalgė.

- Nieko, - atsakė Džekas. Žodis nuskambėjo kaip ne iš jo lūpų. - Bet... kaip tu sužinojai?

- Tavo kvapas pasikeitė, - paprastai paaiškino Vulfas. - Sužinojau apie jo mirtį iš tavo kvapo. Vargšas Filas! Toks buvo geras žmogus! Sakau tau čia ir dabar, Džekai! Tavo tėvas buvo geras žmogus. Vulf!

- Taip, - sutiko berniukas. - Tikrai. O iš kur tu jį pažinojai? Ir kaip supratai, kad jis mano tėvas?

Vulfas pažiūrėjo taip, lyg Džekas būtų paklausęs kokio nors kvailo dalyko, į ką neverta kreipti dėmesio.

- Aš, aišku, prisimenu jo kvapą. Vilkai įsidėmi kvapus. Tu kvepi visai kaip jis.

Šekit! - kuoka vėl stuktelėjo per galvą. Džekas pajuto norą susiriesti ir raitytis ant žolės. Žmonės sakydavo, kad jis turi tėvo akis ir lūpas, paveldėjo iš jo sugebėjimą greitai ką nors papaišyti, bet niekas dar nesakė, jog jis kvepia kaip tėvas. Bet tame yra logikos.

- Iš kur tu jį pažinojai?

Vulfas įsmeigė akis į tolį.

- Jis atvyko čia su kitu tokiu, - pagaliau ištarė jis. - Žmogumi iš Oriso. Aš buvau visai mažas. Tas kitas buvo blogas. Jis pavogė keletą mūsų. Tavo tėvas nežinojo, - skubiai pridūrė jis, lyg nenorėtų Džeko pykdyti. - Vulf! Ne! Tavo tėvas, jis buvo geras, tas Filas. O antrasis...

Milžinas papurtė galvą. Jo veido išraiška buvo dar paprastesnė negu džiaugsmas. Ten buvo vaikystės košmaro prisiminimas.

- Blogas, - baigė jis. - Jis sukūrė sau vietą šiame pasaulyje, sakė man tėvas. Dažniausiai jis buvo savo dvynyje, bet jis buvo iš jūsų pasaulio. Mes žinojome, kad jis blogas, jautėme, bet kas vulfų klauso? Tavo tėvas žinojo, kad jis blogas, bet neužuodė taip gerai kaip mes. Žinojo, kad blogas, nežinojo, *koks* blogas.

Vulfas užvertė galvą ir užkaukė. Liūdnas šiurpus staugimas atsimušė į gilų mėlyną dangų.

Interliudija

Sloutas šiame pasaulyje (II)

Iš šiltos striukės kišenės (nusipirko ją įtikintas, kad į rytus nuo Rokio Amerika yra begaliniai tyrai, o dabar prakaitas žliaugė upeliais) Morganas Sloutas išsitraukė mažą plieninę dėžutę. Po užraktu buvo dešimt mažų mygtukų ir pailgas gelsvo stiklo stačiakampis. Jis atsargiai suspaudė kelis mygtukus; jie pasirodė monitoriuje. Šitą įrenginį, vadinamą mažiausiu seifu pasaulyje, Sloutas įsigijo Ciuriche. Anot žmogaus, kuris jį pardavė, karboninio plieno sienelės nesideformuos net išlaikius seifą savaitę krematoriumo krosnyje.

Seifas atsidarė.

Sloutas praskleidė juodmedžio spalvos aksomo skiautę ir išėmė kai ką, ką turėjo jau daugiau nei dvidešimt metų - daug seniau, negu atsirado ta išpera, kelianti visas problemas.Tai buvo blankus skardos raktelis, kuriuo kadaise buvo prisukamas mechaninis kareivėlis. Morganas pamatė tą žaislą keisto miestelio Kalifornijoje, kuriuo jis labai domėjosi, Point Venučio, senienų krautuvėlės vitrino-

je. Pernelyg stiprios, kad būtų galima numoti ranka (o jis ir neketino to daryti), intuicijos vedamas Morganas Sloutas užmokėjo už apdulkėjusį kareivėlį penkis dolerius. Bet jam reikėjo ne žaislo... Jo žvilgsnis užkliuvo už raktelio. Sloutas ištraukė jį vos tik peržengė krautuvėlės slenksnį, o pats kareivėlis nukeliavo į šiukšliadėžę priešais knygyną.

Dabar, stovėdamas šalia savo automobilio Levisburgo poilsio aikštelėje, Sloutas išėmė raktelį ir pažvelgė į jį. Kaip ir Džeko rutuliukas šitas skardinis raktelis Teritorijose virsdavo kuo kitu. Kartą, grįždamas iš ten, jis išmetė raktelį ant savo senos kontoros vestibiulio grindų. Veikiausiai jame buvo likę Teritorijos burtų, nes nepraėjus valandai ten iškepė tas idiotas Džeris Bledsas. Ar elektrikas pakėlė jį? Užlipo ant jo? Sloutas to nežinojo ir nenorėjo žinoti. Džeris jam nė kiek nerūpėjo, juolab, kad už mirtį dėl nelaimingo atsitikimo darbe buvo išmokėta dviguba draudimo suma, ir Nita Bleds negali skųstis. Bet jis rovė nuo galvos plaukus dėl pamesto raktelio. Jį rado Filas Sojeris ir grąžindamas tepasakė: “Štai, Morgai. Tai tavo talismanas, tiesa? Tikriausiai praplyšo tavo kišenė. Radau vestibiulyje, kai buvo išneštas vargšas Džeris.”

Taip, vestibiulyje. Vestibiulyje, kur kvapas buvo toks, tarsi devynias valandas visu galingumu būtų dirbusi maišyklė. Vestibiulyje, kur viskas buvo pajuodę, sukraipyta ir išlydyta.

Viskas, išskyrus šitą skardinį raktelį.

Kuris kitame pasaulyje buvo savotiškas žaibolaidis ir kurį, užvertą ant plonos sidabrinės grandinėlės, Sloutas dabar kabinosi ant kaklo.

- Ateinu tavęs, Džeki, - beveik švelniai ištarė Morganas. - Laikas baigti šį kvailą žaidimą.

Vulfas ir banda

1

Vulfas daug papasakojo, retkarčiais nuvarydamas gyvulius nuo kelio, vėliau gindamas prie upelio už pusės mylios. Džeko paklaus-

tas, kur jis gyvena, Vulfas tik mostelėjo į šiaurę. Jis gyvena, pasakė Vulfas, su savo šeima. Kai po kelių minučių Džekas paprašė papasakoti apie ją daugiau, milžinas atsakė, kad neturi draugės ir vaikų, - iki " rujos pilnaties", pasak jo, dar metai ar dveji. O kad jis laukia tos "rujos pilnaties," buvo akivaizdu iš plačios geidulingos šypsenos.

- Bet tu sakei, kad gyveni su savo šeima.

- A, šeima! Jie! - Vulfas nusijuokė. - Žinoma. *Jie!* Mes gyvename visi kartu. Turime saugoti bandą. *Jos* bandą.

- Karalienės?

- Taip. Kad ji niekad, niekad nemirtų, - piemuo juokingai nusilenkė, paliesdamas kumščiu savo kaktą.

Kiti atsakymai paaiškino kai ką daugiau... bent Džekui taip atrodė. Vulfas buvo senbernis (jei galima taip pavadinti). Šeima, apie kurią jis kalbėjo, buvo be galo didelė, tiksliau, tai buvo vulfų giminė. Tai labai lojalių klajūnų gentis, kuri kilnojosi iš vienos vietos į kitą bekraštėse platybėse tarp Išorinių Postų ir "gyvenviečių", kitaip tariant, Rytų miestų ir kaimų.

Vulfai (ne vilkai, - kartą, kai Džekas susipainiojo, Vulfas juokėsi iki ašarų) dauguma yra patikimi, ištikimi darbininkai. Apie jų jėgą sklinda legendos, o drąsa neabejojama. Dalis jų iškeliavo į gyvenvietes, kur stojo tarnauti Karalienei sargybiniais, kareiviais ar asmeniniais sargybiniais. Vulfas paaiškino Džekui, kad jų gyvenimo esmė yra du dalykai: Karalienė ir šeima. Dauguma vulfų kaip ir jis gano Karalienės bandą.

Šitos karvės-avys yra pagrindinis Teritorijų mėsos, drabužių, taukų ir lajaus tiekėjas (Vulfas to nesakė, Džekas pats susiprato). Visi galvijai priklauso Karalienei, ir vulfų gentis gano juos nuo neatmenamų laikų. Tai jų darbas. Džekas rado keistą paralelę su bizonais bei Amerikos lygumų indėnais... kol į tas teritorijas neįžengė baltasis žmogus ir nesuardė balanso.

- Tuomet vilkas ganysis su avinėliu ir lūšis gulės su ožiuku, - sušnibždėjo Džekas ir nusišypsojo. Jis gulėjo susidėjęs po galva rankas. Jį buvo apėmęs taikos ir ramybės pojūtis.

- Ką, Džekai?

- Nieko, - atsakė jis. - Vulfai, ar tu tikrai pavirsti į žvėrį, kai stoja pilnatis?

- Žinoma! - atšovė piemuo. Atrodė pritrenktas to klausimo, lyg Džekas būtų pasiteiravęs: *Vulfai, ar tu tikrai užsimauni kelnes, kai atlieki gamtinį reikalą*? - Svetimšaliai to nedaro, tiesa? Filas man pasakojo.

- O...e... banda, - kamantinėjo toliau Džekas. - Kai tu pasikeiti, ar jie...

- O, mes nesiartiname prie bandos, kai virstame vilkais, - labai rimtai atsakė Vulfas. - Gerasis Džeisonai, ne! Mes juk suėstume juos, negi nežinai? O vulfas, kuris pjauna savo bandą, pasmerktas mirti. Taip pasakyta *Gero ūkininkavimo knygoje.* Vulf! Vulf! Mes turime kur būti, kai stoja pilnatis. Ir banda turi. Galvijai kvaili, bet žino, jog turi pasitraukti, kai ateina pilnaties metas. Vulf! Žino, po šimts!

- Bet tu valgai mėsą, juk taip? - paklausė Džekas.

- Krūva klausimų, visai kaip tėvas, - atsakė Vulfas. - Vulf! Tiek to. Taip, mes valgome. Aišku, kad valgome. Juk mes vulfai, ar ne?

- Bet jeigu jūs nepjaunate savo bandos, tai ką jūs ėdate?

- Mes gerai maitinamės, - tarė piemuo ir daugiau negrįžo prie to.

Kaip ir visa kita Teritorijose Vulfas buvo stebuklas, stebuklas, kuris kelia nuostabą ir gąsdina. Tas faktas, kad jis pažinojo Džeko tėvą ir Morganą Sloutą, - bent jau ne vieną kartą buvo susitikęs su jų dvyniais, - pridėjo mistiškumo Vulfo aurai, bet tai dar ne viskas. Kiekvienas milžino atsakymas pagimdydavo tuziną kitų klausimų, į kuriuos Vulfas negalėjo - arba nenorėjo - atsakyti.

Kad ir Filipo Sotelio ir Oriso vizitai. Jie pirmą kartą pasirodė, kai Vulfas buvo "jaunatyje" ir gyveno su mama ir dviem "vados seserimis". Regis, jie keliavo, kaip ir Džekas dabar, tik ne į vakarus, o į rytus ("Pasakysiu tau tiesą: esi vienintelis žmogus, kuris nukakęs taip toli į vakarus dar keliauja toliau," - pasakė Vulfas).

Jie buvo malonūs žmonės, abu. Tik vėliau kilo bėdų... bėdų su Orisu. Tai nutiko tuomet, kai Džeko tėvo partneris "įkūrė sau vietą šiame pasaulyje", kartojo piemuo berniukui. Tik dabar, atrodo, jis kalbėjo apie Sloutą, persikūnijusį į Orisą. Vulfas teigė, kad Orisas pagrobė vieną iš jo "vados seserų" ("Mano motina kandžiojo sau pirštus sužinojusi, kad jis tikrai ją paėmė", - pridūrė Vulfas), paskui grobė ir kitus vulfus. Pritilusiu balsu, su baime veide jis pasakė Džekui, kad "šlubuojantis vyras" perkėlė kelis vulfus į kitą pasaulį, Svetimšalių Kraštą, ir išmokė ėsti galvijus.

- Tai labai blogai tokiems kaip tu? - paklausė Džekas.

- Jie yra prakeikti, - trumpai atsakė Vulfas.

Iš pradžių Džekui atrodė, kad Teritorijų žodis *paėmė* reiškia pagrobimą, kai naujasis bičiulis kalbėjo apie savo "vados seserį". Po kurio laiko jis suvokė, kad tai dar ne viskas; Vulfas mėgino pasakyti, kad Morganas pagrobė kai kurių vulfų protus. Džekui atrodė, jog piemuo kalba apie tai, kad kai kurie vilkolakiai nusisuko nuo Karalienės bei galvijų ir prisiekė ištikimybę Morganui... Sloutui arba Morganui iš Oriso.

Tai privertė susimąstyti apie Elrojų.

Vulfas, kuris pjauna savo bandą, yra pasmerktas mirti.

Susimąstyti apie vyrus žalioje mašinoje, kurie sustojo pasiklausti kelio ir pasiūlė čiulpinuką. Ir kurie vėliau bandė įsitraukti jį į savo automobilį. Akys. *Akys pasikeitė.*

Jie prakeikti.

Jis sukūrė sau vietą šiame pasaulyje.

Iki šiol Džekas jautėsi saugus ir patenkintas: džiaugėsi, kad grįžo į Teritorijas, kur oras vėsokas, bet ne toks geliantis ir pilkas kaip Ohajo vakaruose; jautėsi apsaugotas šalia draugiško milžino Vulfo, toli nuo žmonių.

Sukūrė sau vietą šiame pasaulyje.

Jis paklausė apie savo tėvą, čia - Filipą Sotelį, bet Vulfas tik papurtė galvą. Jis buvo šaunus žmogus kaip ir jo dvynys, Svetimšalis, bet nieko kito jis negali pasakyti. Dvyniai, pasakė milžinas, yra kažkaip susiję su žmonių vadomis, o apie tai jis nieko neišmanąs. Vulfas net negalėjo apibūdinti Filipo Sotelio - neprisiminė. Įsidėmėjo tik kvapą. O aišku tik tiek, pasakė Vulfas, kad nors abu Svetimšaliai *atrodė* malonūs, iš tikro malonus buvo tik Filas Sojeris. Kartą jis atgabeno dovanų Vulfui ir jo vados broliams bei seserims. Viena iš tų dovanų, kuri nepasikeitė, buvo kombinezonas.

- Aš nešiojau jį nenusivilkdamas, - pasakė Vulfas. - Mama norėjo išmesti, kai jis sudilo po penkerių metų. Sakė, kad labai sudriskęs! Sakė, kad aš jį išaugau! Vulf! Sakė, kad liko vieni lopai! Bet aš neatidaviau. Tada ji nupirko medžiagos Išoriniuose Postuose. Nežinau, kiek ji sumokėjo, ir - vulf! - pasakysiu tau tiesą, Džekai, bijau paklausti. Ji nudažė medžiagą mėlynai ir pasiuvo šešis kombinezonus. Ant to, kurį padovanojo tavo tėvas, aš dabar miegu. Vulf! Vulf!

Tai mano pagalvė, - Vulfas taip nuoširdžiai ir ilgesingai nusišypsojo, kad Džekas neištvėrė nepaėmęs jo už rankos. Jis nebūtų to daręs jokiomis aplinkybėmis, bet dabar darė tai su malonumu. Gera buvo laikyti šiltą, stiprią Vulfo ranką.

- Džiaugiuosi, kad tau patiko mano tėtis, Vulfai, - tarė jis.

- Patiko! Labai! Vulf! Vulf!

O tada užvirė pragaras.

2

Vilkolakis nutilo ir sunerimęs apsidairė.

- Vulfai, kas atsi...

- Šššš!

Tada išgirdo ir Džekas. Vulfo ausys buvo jautresnės, bet garsas nuolat stiprėjo; neilgai trukus tai išgirs ir kurčias, pagalvojo Džekas. Galvijai ėmė dairytis, paskui pasileido risnoti nuo garso šaltinio. Garsas buvo toks, it kas plėštų paklodę per pusę. Tik jis stiprėjo, kol Džekui ėmė dingotis, kad jis kraustosi iš proto.

Vulfas pašoko sutrikęs, išsigandęs. Plėšimas garsėjo. Banda ėmė bliauti smarkiau. Kai kurie galvijai pradėjo trauktis į vandenį, ir Džekui bežiūrint vienas pliumptelėjo į upelį ir jau nesugebėjo atsistoti. Srovė stūmė jį po persigandusiais gentainiais. Gyvulys veriančiai subliovė. Už jo užkliuvo kita karvė-avis ir taip pat nukrito į vandenį. Kitas upelio krantas buvo seklus, prižėlęs nendrių, klampus. Galvijas, nusikapanojęs ten, įklimpo.

- O tie niekam tikę gyvuliai! - suriko piemuo ir puolė prie upelio, kur pirmoji kranto auka, regis, vadavosi mirtimi.

- Vulfai! - suriko Džekas, bet vilkolakis jo neišgirdo. Džekas ir pats beveik negirdėjo savo balso per tą augantį plėšimą. Dirstelėjęs į dešinę nuo upelio, jis aiktelėjo iš nuostabos. Orui kažkas darėsi. Maždaug trys pėdos nuo žemės traškėjo, žaižaravo, atrodė, kad jis sukasi ir tempiasi. Džekas matė pro tą vietą Vakarinį vieškelį, bet kelio kontūrai buvo neaiškūs, jie mirguliavo, tarsi žiūrėtum pro karštą raibuliuojantį krematoriumo orą.

Kažkas plėšia orą lyg žaizdą, kažkas veržiasi iš tenai? O Džeisonai, ar ir aš taip dariau čia persikeldamas?

Bet net per savo paniką ir sąmyšį berniukas žinojo, kad ne. Jis pernelyg gerai įsivaizdavo, kas veržiasi pro orą kaip tankas. Džekas pasileido tekinas nuo kalvos.

3

Plėšimas vis stiprėjo. Vulfas klūpojo prie upelio, bandydamas padėti atsistoti ant kojų antram įkritusiam galvijui. Pirmojo suglebusį kūną vanduo nuplukdė pasroviui.

- Stokis! Stokis, po šimts! Vulf!

Piemuo pasilenkė ir šniojo karvei-aviai, toji pasisuko į jį, o tada Vulfas nutvėrė ją per pilvą ir truktelėjo.

- VULF! ČIA IR DABAR! - suriko jis. Per bicepsus prasižiojo rankovės, ir Džekas prisiminė Deividą Banerį, kuris gavęs radiacijos virto Nenugalimuoju Galiūnu. Vulfas atsistojo. Jo akys tviskėjo oranžine šviesa, mėlynas kombinezonas nuo vandens patamsėjo. Iš gyvulio, kurį piemuo glaudė prie krūtinės it labai jau didelį šunytį, snukio žliaugė vanduo, akys bolavo.

- Vulfai! - suriko Džekas. - Tai Morganas! Jis...

- Banda! - išgirdo jis piemens atsakymą. - Vulf! Vulf! Ta mano prakeikta banda! Džekai! Nebandyk...

Kitus žodžius nutraukė visą žemę sudrebinęs griausmas. Vieną momentą per jį nesigirdėjo net to monotoniško plyšimo. Pabaidytas kaip vilkolakio banda Džekas pakėlė akis į viršų ir pamatė giedrą dangų, o tolumoje - kelis nekaltus baltus debesėlius.

Griaustinis galutinai pergąsdino Vulfo galvijus. Jie puolė bėgti, bet kvailos galvos nešė juos į vandenį. Džekas išgirdo lūžtančio kaulo traškesį ir veriantį gyvulio baubimą. Vulfas sustaugė iš įniršio, metė išgelbėtą karvę-avį ir šoko į klampų kitą upelio krantą.

Bet tikslo jis nepasiekė, nes koks tuzinas karvių-avių parbloškė jį į vandenį. Vanduo tiško purslais. Džekas suprato, kad draugui kilo pavojus būti sutryptam ir paskandintam kvailos persigandusios bandos.

Berniukas šoko į upelį, kuris dabar pajuodo nuo išjudinto purvo. Srovė stengėsi išmušti jį iš pusiausvyros. Bliaunantys gyvuliai pliaukšėjo pro jį, taškė į akis vandenį.

Bet viską, regis, nustelbė plyšimo garsas.

Vulfas. Morganas nesvarbu, bent jau kol kas. Vulfas pavojuje.

Berniukas virš vandens matė jo šlapią, sulipusiais gaurais galvą, paskui ant jos vienu metu užlėkė trys galvijai, ir Džekas įžiūrėjo tik mojančią leteną. Jis stūmėsi pro karves-avis, po kojomis pynėsi nuskendusių galvijų kūnai.

- *Džekai*! - perrėkė triukšmą balsas. Džekui tas balsas buvo pažįstamas. Dėdės Morgano balsas.

- *Džekai*!

Vėl sudundėjo griaustinis kaip patrankos šūvis.

Sunkiai gaudydamas kvapą, su šlapiomis sruogomis ant akių Džekas dirstelėjo per petį... ir pamatė I-70 magistralės atkarpą ties Levisburgu Ohajuje. Matė tarytum pro raibuliuojantį, blogai išlietą stiklą, bet *matė*. To iškreipto oro fragmento kampe matėsi tualeto šonas. Kažkokio furgono, tikriausiai "Ševrolė", nosis buvo dešinėje ir kybojo virš tos vietos, kur dar prieš penkias minutes jiedu su Vulfu taikiai šnekučiavosi. O centre nelyginant pašalinis filme apie admirolo Berdo* išsilaipinimą Pietų poliuje stovėjo žudikiško įsiūčio perkreiptu veidu Morganas Sloutas. Įsiūčio ir dar kažko. Triumfo? Taip. Džekas tuo neabejojo.

Džekas stovėjo vandenyje iki dvišakumo tarp lekiančių bliaunančių gyvulių ir spoksojo prasižiojęs į realybės audinyje išplėštą skylę.

Jis rado mane, o Dieve, jis rado mane.

- *Tai štai kur tu, šunyti*! - subaubė Morganas. Jo balsas sklido kažkaip prislopintai, lyg iš anos realybės į šitą. Panašiai girdėtųsi telefono būdelėje rėkiantis žmogus. - *Gerai, o dabar pažiūrėsim! A?*

Morganas žengė į priekį, jo veidas ėmė plaukti it iš minkšto plastiko. Berniukas spėjo įžiūrėti, kad jo rankoje suspausta kažkas, kas kabo ant grandinėlės; mažas balto metalo daiktelis.

Džekas stovėjo suakmenėjęs ir stebėjo, kaip Sloutas stumiasi pro skylę iš vienos visatos į kitą. Morganas Sloutas, investitorius, prekeivis žeme ir Holivudo agentas, virto Morganu iš Oriso, pretendentu į mirštančios Karalienės sostą. Stori, sudribę jo žandai susitraukė. Dingo jų rausvumas. Plaukai vėl pridengė pliką pakaušį. Slouto

---

* Ričardas E. Berdas (1888-1957) - JAV aviatorius ir tyrinėtojas, pirmasis (1926) perskrido Šiaurės polių, atliko kelias ekspedicijas į Pietų polių.

dvynio plaukai buvo ilgi, juodi, besiplaikstantys, bet kažkokie negyvi. Dalis jų buvo surišta užpakalyje.

Striukė subangavo, akimirksniui išnyko, o tada virto mantija su kapišonu.

Minkštos odos Morgano Slouto batai tapo juodais auliniais iki kelių, su atvartais; atrodo, kad iš vieno kyšojo durklo rankena.

O mažas daiktelis virto nedideliu pagaliuku, kurio gale rangėsi mėlynas žaibas.

Žaibolaidis. O, Viešpatie, tai...

- Džekai!

Tas riksmas duslus, gargiantis, iš vandens pilnos gerklės.

Berniukas nerangiai apsisuko vandenyje, per plauką nepalindęs po plūduriuojančia ant šono negyva karve-avimi. Ir pamatė, kad Vulfo galva vėl atsidūrė po vandeniu, mostaguoja tik rankos. Džekas ėmė stumtis prie tų rankų, laviruodamas tarp galvijų. Vienas smarkiai niuktelėjo į šoną ir parbloškė, Džekas sriūbtelėjo vandens. Kosėdamas ir krenkšdamas atsistojo, nieko nelaukęs užkišo ranką po švarkeliu patikrinti, ar neišplovė Spidžio butelio. Jis buvo savo vietoje.

- *Vaike! Atsisuk ir pažvelk į mane, vaike!*

Nėra laiko, Morganai. Atleisk, bet dabar man labiau rūpi nenuskęsti kartu su Vulfo banda negu tavo ginklas. Aš...

Melsva liepsna švilptelėjo per Džeko petį kaip mirtina elektros vaivorykštė. Ji kliudė karvę-avį, įsipainiojusią nendrėse kitame krante, ir nelaimingas padaras tiesiog sprogo, lyg prarijęs dinamito. Į šonus ištiško kraujas. Aplinkui Džeką ėmė lyti mėsos skuteliais.

- Atsigręžk ir pasižiūrėk į mane, vaike!

Džekas jautė, kaip tos komandos jėga suima jo veidą nematomais pirštais ir ima sukti.

Vulfas išniro iš vandens. Plaukai buvo prilipę prie kaktos, jis žvelgė pro juos nelyginant anglų aviganis. Piemuo kosėjo, sverdėjo ir apskritai nebesuvokė, kur esąs.

- Vulfai! - suriko Džekas, bet jo balsą užgožė griaustinis.

Na štai, - karštligiškai galvojo Džekas, - *viskas, jo nebėra, tikriausiai neliko, palik jį, nešdinkis iš čia...*

Bet jis nesiliovė kapanotis prie Vulfo, stūmė sau iš kelio nusilpusią, priešmirtinių konvulsijų tampomą karvę-avį.

- Džeisonai! - suklykė Morganas iš Oriso, ir Džekas suprato, kad Morganas taria ne Teritorijų dievo vardą; ne, jis šaukia jį, Džeką. Tik čia jis ne Džekas. Čia jis Džeisonas.

Bet Karalienės sūnus mirė dar kūdikis, jis...

Pro galvą prazvimbė kitas elektrinis botagas. Jis vėl atsitrenkė į upelio krantą ir išgarino vieną gyvulį. Bet ne visiškai. Dumble kaip kuoliukai liko stirksoti nelaimingojo kojos. Po to jos lėtai nuvirto į skirtingus šonus.

- ATSIGRĘŽK IR PAŽIŪRĖK Į MANE, VELNIAS TAVE GRIEBTŲ!

Kodėl jis nešauna į vandenį, neiškepa manęs, Vulfo ir visų gyvulių vienu kartu?

Tada jam galvon toptelėjo penktos klasės fizikos žinios. Patekusi į vandenį elektra gali nukeliauti kur tik nori... įskaitant srovės šaltinį.

Apsiblausęs Vulfo veidas po vandeniu nutraukė tas mintis. Piemuo buvo gyvas, bet užverstas karvių-avių lavonais. Vulfo rankos vis dar mosikavo, bet pamažu rimo, nukrito ir liko plūduriuoti it vandens lelijos.

Nelėtindamas žingsnio, Džekas palenkė kairį petį ir stumtelėjo karvę-avį it Džekas Armstrongas, kaip rašoma berniukų sporto istorijoje.

Jeigu tai būtų buvusi normali karvė, berniukas nebūtų pajudinęs jos net padedant stipriai upelio srovei. Bet gyvulys buvo smulkesnis, jis atšoko atbulas, suklupo ir ėmė kapanotis į krantą. Džekas stvėrė už piemens rankos ir truktelėjo iš visų jėgų.

Vulfas išplaukė it rąstas primerktomis akimis, iš ausų, burnos ir nosies kliaukė vanduo. Lūpos buvo pamėlusios.

Dvigubas žaibas plykstelėjo iš abiejų pusių, kai Džekas stovėjo laikydamas Vulfą ir priminė girtuoklį, iškvietusį savo sugėrovą šokti valsą baseine. Krante išlakstė į šonus dar vienas galvijas. Ugnies liežuviai nusirangė nendrynais, kemsais ir surado sausesnės žolės pakalnėje.

- Vulfai! - suriko Džekas. - Vulfai, dėl Dievo meilės!

- Achh, - sudejavo milžinas ir išvėmė šilto drumsto vandens srovę Džekui per petį. - Aaaaaaaa...

Dabar Džekas matė kitame krante stovinčią aukštą figūrą su juoda mantija. Kapišonas gaubė blyškų vampyrišką Morgano veidą.

Berniukas pagalvojo, kad net tai paveikta Teritorijų magijos: bjaurusis jo dėdė čia nebuvo nutukusi išdribusi rupūžė su žmogžudžio širdimi; čia jo veidas dvelkė vyrišku grožiu. Morganas pakėlė sidabrinį pagaliuką it stebuklingą meškerę, plykstelėjo žaibas.

- Dabar tavo ir tavo mulkio draugužio eilė! - suriko jis. Plonos jo lūpos išsivėpė pergalinga šypsena, išlindo geltoni dantys, kurie ūmai kartą ir visam laikui išsklaidė grožio įspūdį.

Vulfas suriko ir sudrebėjo berniuko glėbyje. Jo akys, įsmeigtos į Morganą, švietė oranžine pykčio ir siaubo liepsna.

- Tu, šėtone! - sustaugė Vulfas. - Tu, šėtone! Mano sesuo! Mano vados sesuo! Vulf! Vulf! Tu, šėtone!

Džekas išsitraukė butelį iš švarkelio. Ten dar buvo likęs gurkšnis. Viena ranka jis neįstengė išlaikyti Vulfo, tas ėmė slysti be jėgų. Nesvarbu. Vis tiek negali perkelti jo į kitą pasaulį... ar gali?

- Šėtone! - suriko Vulfas. Jo veidas nuslydo po Džeko ranka, kombinezono kraštai plūduriavo vandenyje.

Degančios žolės ir gyvulių kvapas.

Griaustinis, sprogimas.

Šįkart virš Džeko galvos prašvilpė liepsnos lavina, ėmė raitytis ir svilti plaukeliai nosyje.

- O, TAIP, ABU, ABU! - rėkė Morganas. - ŽINOSI, KAIP MAIŠYTIS MAN PO KOJOMIS, ŠIKNIAU! SUDEGINSIU JUS ABU! JUMS GALAS!

- Vulfai, laikykis! - riktelėjo Džekas. Jis paleido piemenį, tačiau smarkiai suėmė jį už rankos. - Laikykis, girdi?

- Vulf!

Berniukas pakėlė butelį, ir supuvusių vynuogių skonis paskutinį kartą pripildė jo gerklę. Butelis liko tuščias. Rydamas Džekas girdėjo, kaip jis sudūžta kliudytas Morgano žaibo. Bet tas garsas buvo prislopintas... kaip ir elektros pokštelėjimas... bei Morgano riksmas.

Džekas pasijuto krentąs į skylę. Galbūt kapą. Tada Vulfas įsikibo taip stipriai, kad Džekas suaimanavo. Nesvarumo pojūtis išnyko... dingo saulės šviesa ir apsupo liūdna Amerikos širdies spalio prieblanda. Lietaus lašai ėmė kapnoti Džekui į veidą, ir jis staiga pajuto, jog vanduo, kuriame stovėjo, staiga smarkiai atšalo. Visai netoli girdėjosi pažįstamas tralų švilpesys autostrada. Tik dabar jis sklido iš viršaus.

Negali būti, - pagalvojo jis. Ar tikrai? Pasaulio ribos tempėsi kaip guminės. Vieną klaikią sekundę jis įsivaizdavo skriejančius Teritorijų vežimus, kuriuos vadelioja žmonės su dideliais brezento sparnais.

Grįžau, nutarė Džekas. Vėl tas pats laikas, ta pati vieta.

Jis nusičiaudėjo.

Ta pati sloga.

Bet du dalykai buvo kitokie.

Jis stovėjo nebe poilsio aikštelėje. Stovėjo iki pusiaujo lediniame vandenyje po tiltu.

Ir dar. Vulfas buvo šalia.

Jis klykė.

Vulfas eina į kiną

1

Virš galvos per tiltą prašniokštė dar vienas dyzelinis tralas. Tiltas sudrebėjo. Vulfas sudejavo ir sugriebė Džeką, vos abiejų nepanardinęs į vandenį.

- Baik! - suriko Džekas. - Paleisk mane, Vulfai! Čia tik sunkvežimis! Paleisk!

Jis pliaukštelėjo Vulfui antausį; nenorėjo to daryti, bet piemuo buvo paniškai išsigandęs. Be to, jis buvo visa pėda aukštesnis ir pusantro šimto svarų sunkesnis už Džeką, todėl jeigu abu niurktels į vandenį, plaučių uždegimas garantuotas.

- Vulf! Man tai nepatinka! Vulf! Nepatinka! Vulf! Vulf!

Bet jo gniaužtai truputį atsileido. Po kurio laiko jis nuleido rankas prie šonų. Kai virš galvos pradūmė kitas tralas, Vulfas susigūžė, bet jau nepuolė ant Džeko. Jo akys buvo sklidinos nebylaus maldavimo: *Ištrauk mane iš čia, prašau ištrauk, jau geriau mirsiu, negu liksiu šitame pasaulyje.*

Aš irgi norėčiau to, Vulfai, bet ten Morganas. Jeigu jo ir nebūtų, daugiau neturiu stebuklingo gėrimo.

Jis žvilgtelėjo žemyn ir pamatė kairėje savo rankoje nudaužtą Spidžio butelio kaklelį. Atrodė kaip mušeika bare, pasirengęs peštynėms. Tik stebuklo dėka Vulfas nesusipjaustė, kai išsigandęs apsikabino Džeką.

Berniukas nusviedė šukę į šoną. *Pliumpt.*

Virš galvos triukšmas padvigubėjo - du tralai iš karto. Vulfas sustūgo ir užsiėmė delnais ausis. Džekas pamatė, kad didžioji dalis draugo gaurų dingo. O smilius ir didysis pirštas buvo vienodo ilgio.

- Eime, Vulfai, - tarė Džekas, kai sunkvežimių triukšmas kiek aprimo. - Lipkim iš čia, nes atrodome kaip pora kvailių, laukiančių krikšto.

Jis paėmė Vulfą už rankos ir suinkštė, kai to pirštai karštligiškai susispaudė. Vulfas, pastebėjęs tai, truputį atleido gniaužtą...

- Nepalik manęs, Džekai, - pasakė jis. - Prašau, prašau nepalik manęs.

- Nebijok, Vulfai, nepaliksiu, - atsakė Džekas. Ir pagalvojo: *Kur įsipainiojai, avino galva? Štai, stovi po tiltu kažkur Ohajuje su bičiuliu vilkolakiu. Kaip tau tai pavyko? Tu treniravaisi? Ir, beje, kaip ten su mėnuliu, Džeki? Atsimeni?*

Jis neatsiminė, o iš dangaus, kurį buvo aptraukę lietaus debesys, atsakymo nesulaukė.

Kokie jo šansai? Trisdešimt prie vieno? Dvidešimt aštuoni prie dviejų?

Kad ir kokie būtų, jie nežadėjo nieko gero. Buvo ne taip, kaip turėjo būti.

- Ne, tavęs aš nepaliksiu, - pakartojo jis ir nusivedė Vulfą prie kranto. Pakrantėje pilvu į viršų plūduriavo kažkokios lėlytės likučiai: jos mėlynos stiklinės akys spoksojo į temstančią padangę. Džeko rankos raumenis maudė nuo pastangų tempiant Vulfą į šitą pasaulį, o peties sąnarys tvinkčiojo it sugedęs dantis.

Kai abu išsikapanojo į meldais apžėlusį krantą, Džekas vėl ėmė čiaudėti.

2

Šįkart Teritorijose Džekas nuėjo tik pusę mylios į vakarus - tiek, kiek Vulfas nuginė savo bandą prie upelio, kuriame paskui vos ne-

prigėrė pats su gyvuliais. Čia Džekas buvo pasistūmėjęs, kiek galėjo spręsti, per dešimt mylių. Jie užlipo šlaitu (iš tiesų jį užtraukė Vulfas) ir besileidžiančios saulės šviesoje Džekas už penkiasdešimties jardų pamatė kryžkelę. Švytintis ženklas skelbė: ARKANUMAS. PASKUTINĖ KRYŽKELĖ OHAJUJE. IKI SIENOS 15 MYLIŲ.

- Reikės balsuoti, - tarė Džekas.

- Balsuoti? - nesuprato Vulfas.

- Gerai, pažiūrėkim į tave.

Džekas nutarė, kad Vulfas atrodo neblogai, bent jau sutemus. Jis tebevilkėjo kombinezoną, kuris tikrai buvo su "Oshkosh" etikete. Namų audimo marškiniai virto fabrikinio audimo mėlyna šambrė, kuri atrodė kaip iš jūreiviškos uniformos, kojos buvo apautos didžiuliais varvančiais pigiais bateliais ir baltomis kojinėmis.

Keisčiausia, kad ant Vulfo nosies buvo apvalūs, kokius nešiojo Džonas Lenonas, akinukai.

- Vulfai, ar tu blogai matei Teritorijose?

- Aš ir nežinojau, - atsakė Vulfas. - Tikriausiai. Vulf! Aš tikrai čia matau geriau su šitomis stiklinėmis akimis. Vulf, čia ir dabar! - Vilkolakis pažiūrėjo į autostradą, ir Džekas įsivaizdavo, ką draugas dabar mato: milžiniškas plienines pabaisas, neįtikėtinu greičiu lekiančias keliu ir tviskinančias didelėmis baltomis ir geltonomis akimis. - Matau geriau, negu norėčiau, - liūdnai baigė Vulfas.

3

Po dviejų dienų išvargę, nepavelkantys kojų berniukai praėjo ženklą "MUNICIPALINIO MIESTO RIBA", kur iš vienos kelio pusės buvo užrašyta: 32 magistralė, o iš kitos - "10-4 Diner" ir įžengė į Munsio miestelį Indianos valstijoje. Džekas buvo peršalęs, turėjo beveik 38 laipsnius temperatūros ir smarkiai kosėjo. Vulfo veidas atrodė sutinęs ir papilkėjęs. Jis panėšėjo į kovoje nustekentą šunį. Prieš dieną jis bandė paskinti vėlyvų obuolių prie apleistos daržinės. Jau buvo įsikoręs į medį ir raškė vaisius, kai jį aptiko netoliese lizdą susisukusios širšės. Vulfas išsirangė iš medžio žaibiškai, bet veidas buvo aplipęs širšėmis. Jis ilgai staugė, o po to net ir užtinusia akimi bei buroką primenančia nosimi Vulfas užsispyrė, kad

Džekas išsirinktų geriausius obuolius. Vaisiai buvo nekokie: maži, rūgštūs ir kirmėlėti, be to, berniukas buvo praradęs apetitą, tačiau negalėjo atsisakyti jų, kai draugas taip sunkiai juos gavo.

Didelis senas "Kemero" su iškeltu užpakaliu, kad nosis beveik rėmėsi į kelią, prašvilpė pro juos. "Ei, seiliai!" - suriko kažkas ir girtai nusižvengė. Vulfas sudejavo ir prisispaudė prie Džeko. Džekas manė, kad draugas kada nors pripras prie automobilių, bet dabar ėmė tuo abejoti.

- Viskas gerai, Vulfai, - išvargusiu balsu tarė jis dvidešimtą ar trisdešimtą kartą tą dieną, laisvindamasis iš jo glėbio. - Jie nuvažiavo.

- Taip garsiai! - sudejavo Vulfas. - Vulf! Vulf! Vulf! Šitaip garsiai, Džekai, o mano ausys, mano ausys!

- Reikia jas kuo nors užkimšti, - pasakė Džekas, o pats pagalvojo: *Tau patiks Kalifornijos greitkeliai, Vulfai. Būtinai užsuksime ten, jei dar keliausim kartu, gerai? Po to išmėginsime kokį nors ralį ir motociklų lenktynes. Tau klaikiai patiks.* - Kai kuriems žmonėms patinka garsai. Jie... - bet daugiau negalėjo pasakyti per kosulio priepuolį. Jis susilenkė, pasaulis papilkėjo, pradėjo suktis. Lėtai, labai lėtai grįžo į savo vietą.

- Patinka, - burbtelėjo Vulfas, - Džeisonai! Kaip kam nors tai gali patikti, Džekai? O kvapas...

Džekas žinojo, kad užvis blogiausia Vulfui buvo kvapai. Nepraėjus keturioms valandoms šiame pasaulyje, jis ėmė vadinti jį Blogų Kvapų šalimi. Pirmąją naktį Vulfas kokius šešis kartus vėmė: iš pradžių drumzlinu upelio, kuris egzistuoja kitoje visatoje, vandeniu, paskui tiesiog žiaukčiojo. Tai vis dėl tos smarvės, liūdnai paaiškino jis. Vulfas nesuvokė, kaip Džekas gali ją pakęsti, kaip ją išvis galima pakęsti.

Džekui tai nebuvo naujiena. Grįžęs iš Teritorijų jis negalėdavo pakęsti kvapų, kurių nejautė čia gyvendamas: dyzelinių degalų, pramonės atliekų, šiukšlių, nešvaraus vandens ir chemikalų. Vėliau jis apsiprasdavo. Apsiprasdavo arba tiesiog atbukdavo uoslė. Bet Vulfui buvo kitaip. Jis nekentė mašinų, nekentė smarvės, nekentė viso šio pasaulio. Džekas pagalvojo, kad jeigu artimiausiu metu neįstengs sugrąžinti Vulfo į Teritorijas, piemuo išprotės. *O tada išves iš proto ir mane. Juolab, kad netoli ir vesti.*

Pro šalį praburzgė klebantis sunkvežimis su viščiukais, o jam iš paskos vilkosi virtinė nekantraujančių pypsinčių automobilių. Vul-

fas vos nestryktelėjo Džekui ant rankų. Ligos nustekentas berniukas nusirito į prižėlusį šiukšliną griovį ir žnegtelėjo ant užpakalio taip sunkiai, kad kaukštelėjo dantimis.

- Atleisk man, Džekai, - apgailestaudamas tarė Vulfas. - O, kad aš prasmegčiau!

- Tai ne tavo kaltė, - atsakė berniukas. - Neišsilaikiau. Metas atsipūsti.

Vilkolakis atsisėdo prie Džeko ir tylėjo nenuleisdamas nuo draugo akių. Jis žinojo esąs našta Džekui, žinojo, kad jis trokšta keliauti greičiau: nori aplenkti Morganą ir dėl kažkokios kitos priežasties. Vulfas žinojo, kad Džekas per miegus šaukiasi mamos ir retkarčiais verkia. O šiaip Džekas verkė tik kartą, kai Vulfas truputį pasimaišė ant Arkanumo magistralės rampos. Tada jis sužinojo, ką reiškia "balsuoti". Kai Vulfas prisipažino, kad negalės (kol kas arba išvis niekada) važiuoti pakeleivingais automobiliais, Džekas atsisėdo ant stulpelio ir pravirko užsidengęs veidą delnais. Po kurio laiko jis nusiramino, o tai gerai... bet kai berniukas pažvelgė į Vulfą, vilkolakis pagalvojo, kad bičiulis jį paliks Blogų Kvapų šalyje. Be Džeko Vulfas greitai atsisveikintų su sveika nuovoka.

4

Jie priėjo Arkanumo rampą. Vulfas glaudėsi ir stvėrėsi už Džeko kiekvieną kartą, kai prietemoje praūždavo mašina ar vilkikas. Vienas oro gūsis nuo pravažiuojančio automobilio atnešė žodžius: "Kur jūsų mašina, pedai?". Džekas nusipurtė lyg šuo vandenį ir toliau keliavo, paimdamas Vulfą už rankos, kai tik tam užeidavo noras sprukti į mišką. Svarbiausia buvo pasitraukti nuo pačios autostrados, kur balsuoti uždrausta, ir pasiekti rampą. Kai kuriose valstijose yra leidžiama stabdyti mašinas ant rampų, bet ir ten, kur tai laikoma nusikaltimu, policininkai paprastai nesikabinėdavo, jeigu balsuoji ne autostradoje.

Todėl pirmiausia reikia ją pasiekti. Reikia viltis, kad nepasipainios pro šalį važiuojančiam kelių patruliui. Kas tada lauktų Vulfo, nesinorėjo galvoti. Policininkas veikiausiai pagalvotų sulaikęs devinto dešimtmečio Čarlio Mensono reinkarnaciją su Lenono akinukais.

Jie pasiekė rampą, perėjo į vakarinę jo kryptį. Po dešimties minučių sustojo aptriušęs senas "Kraisleris". Vairuotojas, dručkis storu sprandu ir kepurėle "ŪKIO ĮRANGA", pasilenkė ir atidarė jiems duris.

- Šokit, berniukai! Bjaurus vakaras, tiesa?

- Ačiū, misteri, tikra tiesa, - džiugiai atsakė Džekas. O galva pašėlusiai dirbo kurdama planą, kaip įsodinti Vulfą į automobilį. Todėl jis nepastebėjo draugo veido išraiškos.

O vairuotojas pastebėjo.

Jo veidas pasikeitė.

- Užuodi ką nors negera, sūnau?

Storulio tonas, griežtas kaip ir veidas, sugrąžino Džeką į realybę. Vairuotojo balse neliko širdingumo, jis atrodė kaip užsukęs į "Outlio užeigą" suvalgyti kelis alaus ir išgerti porą stiklinių.

Džekas atsigręžė į Vulfą.

Šio šnervės virpėjo kaip lokio, kuris užuodžia skunką. Lūpos buvo ne tik prašieptos; jos buvo susimetusios raukšlelėmis po nosimi.

- Kas jis - silpnaprotis? - tyliai paklausė Džeko vairuotojas.

- Ne, e... jis tik...

Vulfas ėmė urgzti.

To užteko.

- O Viešpatie, - ne savo balsu ištarė storulis. Jis užgulė ant akceleratoriaus ir išlėkė į autostradą; durelės pokštelėjo. Dar kurį laiką švietė raudonos gabaritų šviesos.

- Čia tai bent, - atsisukdamas į Vulfą tarė Džekas. Vilkolakis susigūžė. - Nuostabu! Jeigu jis būtų turėjęs vietinio radijo ryšio imtuvą, dabar jau šauktųsi policijos ir pliurptų kiekvienam, kad ant Arkanumo rampos balsuoja porelė bepročių! Džeisonai! Arba Jėzau! Bet kas, man nesvarbu! Nori patampyti likimą už ūsų, Vulfai? Padaryk taip dar porą sykių ir pamatysi, kuo tai baigsis! Kuo mums baigsis! Mums galas!

Nusikamavęs, įširdęs, nusivylęs, išsunktas Džekas puolė susigūžusį Vulfą, kuris vienu smūgiu, jei panorėtų, būtų nuritęs jam galvą. Vilkolakis traukėsi.

- Nerėk, Džekai, - sudejavo jis. - Tie kvapai... būti juose...uždarytam tuose kvapuose...

- Aš nieko neužuodžiau! - suriko Džekas. Jo balsas trūkinėjo, gerklę skaudėjo labiau negu prieš tai, bet jis nebegalėjo susitvardy-

ti; reikėjo išsirėkti arba išprotėti. Šlapi plaukai lindo į akis. Jis nubraukė juos atgal ir šniojo Vulfui į petį. Ranka trakštelėjo, ją pervėrė skausmas. Jausmas buvo toks, kaip trenkus į akmenį. Vulfas apgailėtinai sukaukė, sukeldamas dar didesnį įsiūtį. Vaikas užvis labiau siuto dėl savo melo. Šįkart jis Teritorijose buvo vos šešias valandas, bet to žmogaus automobilis dvokė kaip žvėries irštva. Aštrus senos kavos ir šviežio alaus tvaikas (vairuotojas tarp kojų laikė atidarytą alaus skardinę), oro gaiviklis ant užpakalinio vaizdo veidrodėlio trenkė salsva pudra ant lavono skruosto. Be to, jautėsi kažkas dar, kažkas tamsiau, šlapiau...

- Nieko! - plyšojo jis užkimusiu balsu. Vėl trenkė Vulfui į petį. Vilkolakis sustūgo ir nusisuko susigūžęs kaip vaikas, mušamas pikto tėvo. Džekas ėmė talžyti draugui per nugarą, ir po jo kumščiais iš šlapio kombinezono sunkėsi vanduo. Kiekvieną kartą leidžiantis Džeko rankai, Vulfas sustaugdavo. - Todėl teks priprasti (pliaukšt), nes kita mašina gali būti policijos (pliaukšt) arba šlykštus žalias Morgano Slouto "BMW"(pliaukšt). Jeigu tu ir toliau elgsies kaip mažas vaikas, galim nelaukti nieko gero (pliaukšt)! Ar supratai?

Vulfas neatsakė nieko. Jis stovėjo susikūprinęs lietuje, nugara į Džeką, ir virpėjo. Verkė. Džekas gerklėje pajuto gumulą, akis ėmė perštėti. Tai tik dar labiau siutino. Giliai širdyje jis norėjo skaudinti save, bet žinojo, kad geriausias būdas tai padaryti - tai skriausti Vulfą.

- Atsisuk!

Vulfas pakluso. Ašaros ritosi iš rudų jo akių už apvalių akinukų. Iš nosies tekėjo snarglys.

- Ar supratai mane?

- Taip, - išspaudė Vulfas. - Taip, aš supratau, bet su juo važiuoti negalėjau, Džekai.

- Kodėl? - paklausė Džekas, piktai įsispendęs rankas į klubus. Ach, kaip maudžia galvą.

- Todėl, kad jis miršta, - pakuždomis atsakė vilkolakis.

Džekas žiūrėjo į draugą, ir pyktis pradėjo slopti.

- Džekai, negi nepajutai? - tyliai paklausė Vulfas. - Vulf! Negi tu neužuodei?

- Ne, - išlemeno berniukas, nes iš tiesų kažką juk *užuodė*. Argi ne? Tai, ko anksčiau negalėjo pajusti. Tartum kažkokį mišinį...

Kai jis tai suprato, apleido jėgos. Džekas šlumštelėjo ant kelio stulpelio ir pažiūrėjo į Vulfą.

Išmatos ir supuvusios vynuogės. Štai į ką buvo panašus tas kvapas. Ne visai tas, bet klaikiai arti.

Išmatos ir supuvusios vynuogės.

- Tai blogiausias kvapas, - tarė Vulfas. - Jis atsiranda, kai žmonės pamiršta, kaip būti sveikiems. Mes vadiname tai - vulf! - Juodąja liga. Nemanau, jog vairuotojas apie ją įtaria. O... svetimšaliai negali jos užuosti, ar ne, Džekai?

- Ne, - sušnibždėjo jis. Jeigu jis dabar atsidurtų Niū Hampšyre, savo mamos kambaryje "Alhambroje", ar ir ji taip dvoktų?

Taip. Jis užuostų tą kvapą, sklindantį iš jos porų, užuostų išmatų ir pūvančių vynuogių kvapą, Juodąją ligą.

- Mes vadiname ją vėžiu, - vos girdimai pasakė Džekas. *Mes vadiname ją vėžiu, ir mano mama ja serga.*

- Džekai, aš nežinau, ar galėsiu balsuoti, - prisipažino Vulfas. - Pamėginsiu, jeigu tu nori, Džekai, bet tie kvapai... viduje... lauke dvokia, vulf! Bet viduje...

Tada Džekas užsidengė delnais veidą ir pravirko iš nevilties ir paprasčiausio nuovargio. O ta išraiška, kurią Vulfas tarėsi matęs draugo veide, iš tikro atspindėjo jo jausmus. Vieną akimirką noras palikti Vulfą buvo virtęs beprotišku troškimu. Šansų, kad jis pasieks Kaliforniją ir ras Talismaną, ir anksčiau buvo mažai, o dabar jie visiškai sunyko. Vulfas tik sulėtins jo kelionę, per jį anksčiau ar vėliau abu atsidurs kalėjime. Ir tai bus anksčiau, o ne vėliau. Ir kaip jis pristatys Vulfą racionaliajam Ričardui Sloutui?

Šalto išskaičiavimo išraiška bičiulio veide pakirto Vulfui kojas. Jis suklupo ir ištiesė į Džeką rankas kaip maldaujantis rankos jaunikaitis prastoje viktorijietiškoje melodramoje.

- Neišvažiuok, nepalik manęs, Džekai, - raudojo jis. - Nepalik senio Vulfo, nepalik manęs čia, juk tu mane čia atgabenai. Todėl prašau, prašau, nepalik...

Jis nepajėgė kalbėti, norėjo kažką pasakyti, bet girdėjosi tik kūkčiojimas. Džekas pasijuto be galo pavargęs. Nuovargis apglėbė pečius kaip senas, ilgai dėvėtas švarkelis. *Nepalik manęs čia, juk tu čia mane atgabenai...*

Na štai. Jis atsakingas už Vulfą, juk taip? Taip. Šventa tiesa. Jis paėmė Vulfą už rankos ir ištempė iš Teritorijų į Ohają, maudžiantis

petys tai gali paliudyti. Žinoma, kitos išeities nebuvo: Vulfas skendo, o jei ir nebūtų paskendęs, Morganas būtų sudeginęs tuo žaibolaidžiu. Todėl galėtų atsikirsti vilkolakiui: *Kaip tau labiau patiktų, seni? Būti čia ir bijoti ar ten gulėti negyvam*?

Tikrai galėtų atsikirsti, o Vulfas neturėtų kaip užginčyti, nes išradingumu per daug nepasižymėjo. Bet dėdė Tomis mėgo kartoti kinų posakį: *Iki gyvenimo galo esi atsakingas už žmogų, kurio gyvybę išgelbėjai*.

Tai kas, kad lyja ir teks pėdinti pėsčiam. Jis atsakingas už Vulfą.

- Nepalik manęs, Džekai, - verkšleno Vulfas. - Vulf! Vulf! Maldauju, nepalik Vulfo, aš tau padėsiu, aš saugosiu tave naktį, aš daug ką galiu, tik nepalik...

- Liaukis žliumbti ir atsistok, - tyliai ištarė Džekas. - Aš tavęs nepaliksiu. Bet mums reikia mauti iš čia, kol tas senis neatsiuntė policijos. Pasijudinkim.

5

- Ar žinai, ką toliau daryti? - droviai pasiteiravo Vulfas. Jie sėdėjo krūmais apaugusiame griovyje. Iki Munsio miestelio ribos liko daugiau nei pusvalandis kelio. Kai Džekas atsigręžė į Vulfą, tas apsidžiaugė pamatęs jo veide šypseną. Veidas buvo išvargęs, vilkolakiui nepatiko tamsūs ratai po draugo akimis (dar labiau nepatiko Džeko kvapas - jis užuodė ligą), bet tai vis tiek buvo šypsena.

- Ko gero, žinau, ką pirmiausia darysime, - atsakė Džekas. - Aš galvojau tą patį vos prieš kelias dienas, kai nusipirkau naujus kedus.

Jis pažiūrėjo į savo kojas. Abu su Vulfu tyliai apžiūrėjo jo batus. Kedai buvo sudriskę ir purvini. Kairys batas prašė valgyti. Džekas avėjo juos... Jis suraukė kaktą, norėdamas prisiminti. Liga neleido susikaupti. Tris dienas. Tik trys dienos praėjo nuo tada, kai jis nusipirko juos nukainotų batų skyriuje. Dabar jie atrodė seni. Labai seni.

- Nesvarbu... - atsiduso Džekas. Paskui prašviesėjo. - Matai tą pastatą, Vulfai?

Didelės aikštės viduryje kaip sala stovėjo pilkų plytų statinys. Vulfas nujautė, kaip dvoks asfaltas: negyvais yrančiais gyvūnais. Kvapas jį pykins, o Džekas jo nėmaž nepajus.

- Žinai, šitas ženklas sako: "Taun Laino sikspleksas", - tarė Džekas. - Panašiai kaip kavinukas, bet iš tiesų tai yra kino teatras su šešiomis salėmis. Kuris nors filmas tikrai mums patiks, - *o po pietų ten nebus daug žmonių, ir tai gerai, nes tu, Vulfai, kartais imi kvailioti.* - Eime.

Džekas netvirtai pakilo ant kojų.

- Kas yra filmas, Džekai? - paklausė Vulfas. Jis jautėsi siaubinga našta Džekui, tokia siaubinga, kad nedrįso parodyti nenorą ar net nerimą. Bet jį apėmė bloga nuojauta, kad eiti į kiną bus tas pat, kas balsuoti. Džekas vadino riaumojančius vežimus ir karietas "mašinomis", "Ševrolė", "Džartransais", "furgonais" (pastarieji, nutarė Vulfas, atitinka Teritorijų ekipažus, kurie vežioja keleivius nuo vienos stoties iki kitos). Ar "filmais" vadinami kitokie griaudėjantys dvokiantys vežimai? Visai gali būti.

- Na, - atsakė Džekas, - lengviau tau parodyti negu papasakoti. Manau, kad tau patiks. Keliaujam.

Lipdamas iš griovio, Džekas paslydo ir suklupo.

- Džekai, kas tau? - susirūpino Vulfas.

Džekas numojo ranka. Abu patraukė per asfaltuotą aikštelę, kuri trenkė taip, kaip ir įsivaizdavo Vulfas.

6

Didžiąją dalį trisdešimt penkų mylių kelio tarp Arkanumo Ohajuje ir Munsio Indianoje Džekas įveikė ant plačių draugo pečių. Vulfas bijojo mašinų ir sunkvežimių, vėmė nuo visų kvapų, sustaugdavo ir šokdavo išgirdęs staigų triukšmą. Bet jis beveik nepavargdavo. *Visai ramiai gali išmesti "beveik"*, - dabar galvojo Džekas. - *Kiek aš žinau, jis niekad nepavargsta.*

Džekas nusivedė draugą nuo Arkanumo rampos, kiek nešė neklusnios jo kojos. Galvoje kalė kūjis, kūną pylė karščio ir šalčio bangos. Vulfas smagiai žengė Džekui iš kairės, skubus jo žingsnis prilygo Džeko bėgimui. Džekas žinojo, kad gal ir be reikalo taip bijo policijos, bet tas vyrukas su "Ūkio įranga" kepuraite atrodė ne juokais išsigandęs. Ir paklaikęs.

Neįveikus nė ketvirčio mylios, Džekui pradėjo klaikiai diegti šoną, ir jis pasiprašė draugo, ar tas negalėtų panešti jį ant nugaros.

- Kaip? - paklausė Vulfas.

- Va taip, - atsakė Džekas ir parodė.

Plati šypsena pražydo vilkolakio veide. Dabar jis kažką irgi suprato ir gali įvykdyti.

- Nori pajoti! - apsidžiaugė jis.

- Na, pamaniau...

- O, taip! Vulf! Čia ir dabar! Taip nešiojau savo vados brolius! Šok, Džekai! - Vulfas pritūpė pasirengęs sugriebti draugo kojas.

- Kai pasidarysiu per sunkus, palei...

Bet nespėjo jis baigti,Vulfas užsimetė jį ant nugaros ir nubėgo. Jis išties bėgo. Šaltas oras ir lietaus lašai plaikstė plaukus ant degančios Džeko kaktos.

- Vulfai, tu šitaip pavargsi! - šūktelėjo Džekas.

- Tik ne aš! Vulf! Vulf! Bėgu čia ir dabar!

Pirmą kartą per visą tą laiką šiame pasaulyje Vulfas atrodė iš tikro laimingas. Jis bėgo dvi valandas į vakarus nuo Arkanumo palei tamsų kelią. Džekas pastebėjo apšiurusią apleistą daržinę vidury lauko, ten jie pernakvojo.

Vulfas negalėjo pakęsti apgyvendintų vietovių, kur nepaliaujamai ūžė transportas ir kabojo dvokiantis smogas. Džeko ten taip pat netraukė. Vulfas pernelyg atkreipdavo į save dėmesį. Bet jam teko sustoti prie pakelės parduotuvės netoli Harisvilio. Palikęs draugą nervingai krūpčioti, kasti žemę, vaikščioti ratu prie kelio, Džekas nusipirko laikraštį ir atidžiai perskaitė oro prognozių puslapį. Kita pilnatis spalio 31-ąją, per Vėlines, o tai neblogai. Džekas patikrino pirmą puslapį, norėjo sužinoti, kokia šiandien diena. Buvo 26-a spalio.

7

Džekas pastūmė stiklines “Taun Lain sikspIekso” duris ir įžengė į vidų. Atsigręžė pasižiūrėti į Vulfą, bet tas kol kas atrodė normaliai. Vulfas, kalbant tiksliau, atrodė atsargiai optimistiškas. Jam nepatiko būti patalpoje, bet tai geriau negu mašina. Čia jis užuodė gerą kvapą - skanų kvapą. Tikrai skanų, jei ne tas gaižus prieskonis. Vulfas dirstelėjo į kairę ir pamatė stiklinę dėžę su baltais trupiniais. Ten kvepėjo skaniai.

- Džekai, - sukuždėjo jis.

- A?

- Aš norėčiau tų baltų dribsnių. Bet be sysiaus.

- Sysiaus? Ką čia šneki?

Vulfas paieškojo padoresnio žodžio ir rado.

- Šlapimo, - jis parodė į dėžę, ant kurios buvo parašyta: SVIESTINIS SKONIS. - Juk ten kažkoks šlapimas, tiesa? Iš kvapo turėtų būti.

Džekas liūdnai šyptelėjo.

- Kukurūzų spragėsių be dirbtinio sviesto, gerai, - pasakė jis. - Ir užsičiaupk, sutarta?

- Sutarta, Džekai, - linksmai atsakė vilkolakis. - Čia ir dabar.

Bilietus pardavinėjanti mergina žiaumojo didelį gabalą vynuogių skonio kramtomosios gumos. Dabar ji liovėsi kramčiusi. Pažiūrėjo į Džeką, tada į plačiapetį Džeko draugą. Guma pūpsojo ant jos liežuvio it didelis violetinis auglys. Ji metė žvilgsnį į vaikiną už prekystalio.

- Du prašom, - tarė Džekas ir išsitraukė ritinėlį purvinų banknotų, kurių vidury slėpėsi vieniša penkių dolerių kupiūra.

- Koks filmas? - mergina matavo akimis tai Džeką, tai Vulfą. Priminė stalo teniso partiją karštai sekančią moterį.

- O kas dabar prasidėjo? - paklausė jos Džekas.

- Taip... - ji žvilgtelėjo į sąrašą. - Ketvirtoje “Skraidantis drakonas”, kung-fu filmas su Čaku Norisu, - jos akys nepaliauja laksčiusios. - Šeštoje - dvigubas seansas. Du Ralfo Bakši animaciniai filmai: “Žyniai” ir “Žiedų valdovas”.

Džekui truputį palengvėjo. Vulfas yra kaip didelis vaikas, o vaikams patinka animaciniai filmukai. Turėtų tikti. Gal tai bus pirmas dalykas, kuris jam patiks Blogų Kvapų šalyje, o jis pats galės numigti tris valandas.

- Į šitą, - atsakė Džekas. - Šeštą.

- Bus keturi doleriai, - tarė mergina. - Nuolaidos rytiniams seansams baigiasi antrą, - ji nuspaudė mygtuką, ir iš kasos aparato išlindo du bilietai. Vulfas riktelėjo ir atšoko.

Mergina žvilgtelėjo į jį, iš nuostabos pakėlusi antakius.

- O jūs nervingas, misteri.

- Ne, vadinuosi Vulfas, - pasakė vilkolakis. Jis nusišypsojo parodydamas eilę dantų. Džekas galėjo prisiekti, kad dantų buvo dau-

giau negu prieš dieną ar dvi. Mergina pažiūrėjo į tuos dantis ir sudrėkino liežuviu išdžiūvusias lūpas.

- Jam nieko. Tiesiog... - truktelėjo Džekas pečiais, - jis retai kada išvažiuoja iš fermos. Na, suprantate, - jis padavė penkis dolerius. Kasininkė paėmė taip, lyg norėtų turėti po ranka pincetą, kad nereiktų liesti pirštais.

- Eime, Vulfai.

Kai jie pasuko prie saldumynų prekystalio, Džekas kišdamas ranką į purvinų džinsų kišenę išgirdo, kaip bilietus pardavusi mergina šnipštelėjo kasininkui: “Pažiūrėk į jo nosį”.

Džekas pažiūrėjo į Vulfą ir pamatė, kad jo šnervės ritmingai trūkčioja.

- Liaukis, - burbtelėjo jis.

- Ką liautis, Džekai?

- Taip traukyti savo nosį.

- A. Pasistengsiu, Džekai, bet...

- Ššš.

- Ką galėčiau pasiūlyti, sūnau? - paklausė pardavėjas.

- E, prašau mėtinių saldainių, pūstų ryžių ir didžiausią kukurūzų spragėsių be riebalų.

Pardavėjas surinko viską ir padavė jiems. Vulfas nieko nelaukęs ėmė čiaumoti kukurūzus.

Pardavėjas be žodžių jį stebėjo.

- Retai kada išvažiuoja iš kaimo, - pakartojo Džekas. O pats galvojo, kad tie žmonės jau pamatė pakankamai įtartino, kad vertėtų iškviesti policiją. Ironiška, pagalvojo jis nebe pirmą kartą. Niujorke ar Los Andžele, ko gero, niekas antrą kartą nė nežvilgteltų į Vulfą. Jeigu žvilgteltų antrą - trečią tikrai ne. Atrodo, kad keistenybių pakantumo laipsnis šalies viduryje buvo daug žemesnis. Aišku, bet Vulfas jau seniai būtų kuokteląjęs, jeigu jie būtų Niujorke ar Los Andžele.

- Tai jau taip, - sutiko pardavėjas. - Du aštuoniasdešimt.

Džekas sumokėjo, nenoriai pripažindamas, kad ką tik už kiną paklojo ketvirtadalį visų pinigų.

Vulfas šypsojosi pardavėjui pilna burna. Džekas suprato, kad tai draugiška Vulfo šypsena, bet pardavėjui taip neatrodė. Tai vis dėl tų dantų... atrodė, kad jų šimtai.

Vulfas vėl pradėjo trukčioti nosimi.

Velniop, tegu kviečia policiją, jei nori, - pagalvojo pervargęs Džekas labiau kaip suaugęs, o ne vaikas. *Tai nesulaikys mūsų daugiau negu jau sulaikė. Jis negali važiuoti naujais automobiliais, nes dvokia katalitiniai konverteriai; negali važiuoti senais, kadangi jie trenkia išmetamosiomis dujomis, prakaitu, alumi ir alyva. Matyt, negali važiuoti jokiais automibiliais, nes jis siaubingai klaustrofobiškas. Pasakyk teisybę, Džeki, o tu pats kaip? Tu bandai save įtikinti, kad jis netrukus prie visko įpras, bet to tikriausiai nesulauksi. Tai ką gi mes darysime? Atrodo, kad eisime pėstute per Indianą. Tiksliau, Vulfas pereis Indianą. O aš keliausiu per ją Vulfui ant kupros. Bet pirmiausia nuvesiu jį į šitą prakeiktą kino teatrą ir miegosiu, kol baigsis filmai arba pasirodys policija. Štai ir pasaka baigta, ponai.*

- Linkiu linksmai praleisti laiką, - pasakė pardavėjas.

- Būtinai, - atsakė Džekas. Jis paėjo kelis žingsnius ir tada apsižiūrėjo, kad šalia nėra Vulfo. Draugas spoksojo kažkur virš pardavėjo galvos su prietaringa nuostaba. Džekas pakėlė akis ir pamatė Stiveno Spilbergo "Artimo susidūrimo" reklaminį plakatą, plevėsuojantį prie ventiliatoriaus.

- Einam, Vulfai, - paragino jis.

8

Vulfas pajuto, kad blogai baigsis, žengęs pirmą žingsnį per salės slenkstį.

Patalpa buvo maža, tamsi ir drėgna. Kvapai čia buvo klaikūs. Poetas tuos kvapus, kuriuos užuodė Vulfas, galėtų pavadinti rūgščių sapnų dvoku. Vulfas nebuvo poetas. Jis užuodė tik viską permušantį kukurūzų-šlapimo tvaiką, ir jį staiga ėmė pykinti.

Po kurio laiko salėje dar labiau sutemo, ji virto ola.

- Džekai, - suaimanavo jis, įsitverdamas jam į ranką, - Džekai, eikime iš čia, gerai?

- Tau patiks, Vulfai, - burbtelėjo berniukas, pajutęs Vulfo nerimą, bet ne nerimo mastą. Juk vilkolakis amžinai dėl ko nors nerimavo. Šiame pasaulyje jis atitiko žodį *nerimas*.- Palauk.

- Gerai, - išgirdo jis sutikimą, bet nepajuto, kad Vulfas laikosi iš paskutiniųjų. Jie atsisėdo, Vulfas nepatogiai rėmėsi kojomis į atlošą, o kukurūzus, kurių jau nebenorėjo, spaudė prie krūtinės.

Priekyje čirkštelėjo degtukas. Džekas užuodė cigaretės dūmą ir iškart jį pamiršo, nes tai neatsiejama nuo kino teatro. Vulfas užuodė miško gaisrą.

- Džekai!

- Ššš, filmas prasidėjo.

Aš miegu.

Džekas negalėjo įsivaizduoti Vulfo didvyriškumo, kurį jis pademonstravo per kelias kitas minutes. Vulfas nė pats to neįtarė. Jis žinojo tik tiek, kad turi pabandyti ištverti šitą košmarą dėl Džeko. *Viskas bus gerai*, - mąstė jis, - *žiūrėk, Vulfai, Džekas rengiasi miegoti, miegoti čia ir dabar. Tu juk žinai, kad Džekas nesivestų tavęs į Blogą vietą, todėl nusiramink... palauk...vulf!.. kol viskas susitvarkys...*

Bet Vulfas buvo ciklu gyvenantis sutvėrimas, o dabar artėjo ciklo kulminacinis momentas. Jo instinktai nepaprastai paaštrėjo, jų nebuvo galima nepaisyti. Racionalus protas kalbėjo, kad čia jam nieko neatsitiks, nes Džekas nebūtų jo čia atsivedęs. Tačiau tai tas pat, kaip nečiaudėti, nes tai nemandagu.

Jis sėdėjo užuosdamas degantį mišką tamsioje dvokiančioje oloje ir krūpčiojo kas kartą, kai pro šalį praslinkdavo juodas šešėlis. Jis laukė įsitempęs, kada iš tamsių šešėlių viršuje kažkas šoks. O tada priešais olą atsivėrė stebuklingas langas, ir Vulfas sėdėjo išpūtęs akis, gaižiai prakaitavo iš baimės žiūrėdamas, kaip dužo ir ritosi automobiliai, degė namai, žmogus persekiojo žmogų.

- Reklamos, - suniurnėjo Džekas, - sakiau, kad tau patiks...

Pasigirdo Balsai. Vienas tarė: “Nerūkyti”. Antras: “Nešiukšlinti”. Po to: “Grupėms daroma nuolaida” ir “Dieniniams seansams nuolaida iki ketvirtos popiet”.

- Vulfai, mus apmovė, - suvapėjo Džekas. Paskui pasakė dar kažką ir užknarkė.

Tada balsas tarė:”Dabar jūsų filmas”, ir Vulfas neišlaikė. Bakši filmas “Žiedų valdovas” buvo “Dolbi” garso sistemos, o operatorius buvo gavęs nurodymus spustelti daugiau garso po pietų, nes tuo laiku rinkdavosi narkomanai, kurie mėgo garsą.

Kažkas sutarškėjo. Vėl atsivėrė magiškas langas, ir Vulfas išvydo besiplaikstančias raudonas ir oranžines liepsnas.

Jis sustūgo ir pašoko ant kojų, tempdamas su savimi apsimiegojusį Džeką.

- Džekai, - suriko jis. - Bėgam! Bėgam! Vulf! Matau gaisrą! Vulf!Vulf!

- Jūs ten, priekyje, sėskitės! - suriko kažkas.

- Užsičiaupk, pridurke! - šūktelėjo kitas.

Atsidarė šeštos salės durys.

- Kas čia darosi?

- Vulfai, užsičiaupk! - sušnypštė Džekas. - Dėl Dievo meilės!

- AUUUUUU-AAAUUUUUUUUUUUUUU! - užkaukė Vulfas.

Viena moteris atsisuko į vilkolakį, kai iš vestibiulio ant jo krito balta šviesa. Ji suklykė ir puolė lauk, vilkdama su savimi mažą berniuką. Ji tikrai jį vilko: vaikas suklupo ir čiuožė ant kelių per kukurūzų primėtytą tarpą. Nuo kojos nukrito vienas sportbatis.

- AUUUUU-AAAAAAAUUUUUUUUAAAUUUU!

Trim eilėm žemiau sėdėjęs žmogėnas su smilkstančia kanapės cigarete atsisuko į juos. Antra suktinukė kyšojo už ausies.

- Ė... pakaks, - ištarė jis. - Tai vėl tie sumauti Londono vilkolakiai streikuoja?

- Gerai, - ėmė tildyti Džekas. - Gerai, mes išeiname. Jokių problemų. Tik daugiau... daugiau to nedaryk, gerai? Ar gerai?

Jis nutempė Vulfą prie durų. Grįžo nuovargis.

Dienos šviesa vestibiulyje skausmingai smogė į akis. Moteris, kuri išlėkė prieš juos su vaiku, stovėjo įsispraudusi į kampą ir apkabinusi sūnų. Pamačiusi, kad Džekas atsiveda staugiantį Vulfą, stvėrė mažylį į glėbį ir išlėkė laukan.

Pardavėjas, bilietus pardavusi mergina, operatorius ir aukštas vyriškis sportiniu švarku, kokius dėvi arklius prižiūrintys žmonės, susirinko į grupelę. Džekas spėjo, kad vyras languotu švarku ir baltais batais yra vadybininkas.

Prasivėrė kitų salių durys. Iš tamsos išlindo galvos pažiūrėti, kas čia vyksta. Džekui jie priminė iš olos stebinčius barsukus.

- Lauk! - paliepė vyras languotu švarku. - Nešdinkitės, aš jau iškviečiau policiją, bus po penkių minučių.

Netrink, - pagalvojo Džekas, pajutęs vilties kibirkštėlę. Neturėjai kada. O jeigu mes išnyksime tuojau pat, gal to ir nepadarysi.

- Mes išeiname, - tarė jis. - Klausykit, man labai gaila. Paprasčiausiai... na, mano brolis serga epilepsija, ir prasidėjo priepuolis. Mes pamiršome pasiimti vaistų.

Išgirdę *epilepsija,* pardavėjas ir kasininkė atšoko, it Džekas būtų kalbėjęs apie raupsuotąjį.

- Einam,Vulfai.

Jis pastebėjo, kaip vadybininkas nuleidžia akis ir perkreipia lūpas iš pasibjaurėjimo. Džekas pasekė jo žvilgsnį ir pamatė tamsią dėmę ant Vulfo kombinezono. Jis prisišlapino.

Vulfas tai irgi pamatė. Daug kas Džeko pasaulyje jam buvo nepažįstama, bet jis suprato, ką tas žvilgsnis reiškia. Jis garsiai pasriūbaudamas pravirko.

- Džekai, aš atsiprašau, Vulfas LABAI atsiprašo!

- Vesk jį iš čia, - pašaipiai tarė vadybininkas ir nusisuko.

Džekas apkabino draugą per liemenį ir nusivedė prie durų.

- Einam, Vulfai, - pasakė jis. Jis kalbėjo tyliai ir neapsimestinai švelniai. Dar niekad nejautė vilkolakiui tiek švelnumo kaip dabar. - Einam, tai ne tavo kaltė, o mano. Keliaujam.

- Atleisk, - vapėjo Vulfas. - Aš negeras, Dievas mane baus, aš negeras.

- Tu labai geras, - nuramino Džekas. - Einam.

Jis pastūmė duris, ir abu išėjo į šiltą spalio orą.

Moteris su vaiku buvo už gerų dvidešimties jardų, bet išvydusi Džeką su Vulfu ėmė atbula trauktis prie savo mašinos, prisidengusi berniuku kaip persekiojamas gangsteris įkaitu.

- Neleisk jam artintis prie manęs! - suriko ji. - Laikyk toliau tą monstrą nuo mano vaiko! Girdi? Tegu nesiartina!

Džekas norėjo pasakyti ką nors ir nuraminti ją, bet nieko nesugalvojo. Jis buvo pernelyg pavargęs.

Berniukai patraukė skersai automobilių stovėjimo aikštelės. Nuėjęs pusę kelio iki autostrados, Džekas ėmė sverdėti. Pasaulis virto pilkuma.

Jis nelabai suvokė, kad Vulfas pakėlė jį ant rankų ir nunešė tolyn lyg kūdikį. Nesuvokė, kad draugas verkia.

- Džekai, atleisk, maldauju, nejausk Vulfui neapykantos. Aš galiu būti geras Vulfas, palauk, pamatysi...

- Aš nejaučiu tau neapykantos, - pasakė Džekas. Žinau, kad esi... esi senas geras...

Bet nebaigęs sakinio užmigo. Kai pabudo, buvo jau vakaras, o Munsis liko toli užpakalyje. Vulfas vengė pagrindinų magistralių ir

keliavo painiais žvyrkeliais ir kaimo keliukais. Ženklų ten nebuvo, o krypčių - begalė, tad jis traukė į vakarus, pasikliaudamas neklystančia migruojančio paukščio nuojauta.

Tą naktį jie praleido negyvenamame name į šiaurę nuo Kamako, o ryte Džekas pajuto, kad gripas po truputį traukiasi.

Buvo spalio 28-osios rytas, ir tada Džekas apsižiūrėjo, kad Vulfo delnai vėl apžėlė plaukais.

Džekas uždarytas

1

Tą vakarą jie įsikūrė sudegusio namo griuvėsiuose. Vienoje jo pusėje driekėsi platus laukas, iš kitos stūksojo miško masyvas. Kitame lauko gale matėsi ūkininko namas, bet Džekas tikėjosi, kad jiems niekas negresia, jeigu netriukšmaus ir nelandžios laukan. Kai nusileido saulė, Vulfas išėjo į mišką. Jis žengė lėtai, įbedęs akis į žemę. Džekui jis priminė trumparegį, ieškantį pamestų akinių. Jis pradėjo nervintis ilgai jo nesulaukęs (mintis, kad Vulfas pakliuvo į plieninius spąstus, kad iš paskutiniųjų tvardosi nestaugęs ir dabar graužia savo suspaustą koją, nedavė ramybės), bet draugas po kurio laiko grįžo prisirinkęs visokių augalų ir šaknų.

- Ką čia atsinešei, Vulfai? - paklausė Džekas.

- Vaistų, - niūriai ištarė vilkolakis. - Bet jie nelabai geri, Džekai. Vulf! Šitame pasaulyje nieko nėra gero!

- Vaistai? Ką tai reiškia?

Bet Vulfas daugiau nekalbėjo. Jis ištraukė du medinius degtukus iš kombinezono, įkūrė ugnelę ir paprašė Džeko surasti skardinę. Griovyje Džekas aptiko skardinę nuo alaus. Vulfas pauostė ir suraukė nosį.

- Vėl tie blogi kvapai. Man reikia vandens, Džekai. Švaraus vandens. Aš nueisiu, jei tu labai pavargęs.

- Vulfai, aš noriu žinoti, kam visa tai.

- Aš atnešiu, - pasakė Vulfas. - Tenai yra ferma. Vulf! Bus ir vandens. Tu pailsėk.

Džekas įsivaizdavo, kaip fermerio žmona, plaudama indus po pietų, dirsteli pro virtuvės langą ir pamato vilkolakį, besisukiojantį po kiemą su alaus skardine vienoje rankoje ir žolėmis kitoje.

- Geriau eisiu aš, - tarė jis.

Ferma buvo už penkių šimtų pėdų nuo jų nakvynės vietos, per lauką švietė šilti geltoni langai. Džekas be jokių kliūčių pasiekė namą, pripylė skardinę vandens iš krano ir pasuko atgalios. Vidury lauko jis pastebėjo, kad mato savo šešėlį.

Rytuose virš horizonto kilo beveik apskritas mėnulis.

Susijaudinęs Džekas grįžo į griuvėsius ir padavė Vulfui indą su vandeniu. Tas pauostė, vėl susiraukė, bet nieko nesakė. Pastatė skardinę ant ugnies ir ėmė kimšti atsineštus augalus pro skylę. Po kokių penkių minučių iš jos ėmė kilti baisus kvapas, tiksliau sakant - dvokas. Džekas susiraukė. Jam neliko abejonių, kad visą tą gėralą Vulfas lieps išgerti, o tada, žinoma, jis gyvas neliks. Mirtis bus lėta ir siaubinga.

Jis užsimerkė ir ėmė teatrališkai knarkti. Vulfas pamanys, kad jis miega, ir nežadins. Juk niekas nežadina ligonių, tiesa? O Džekas išties buvo ligonis, su tamsa grįžo gripas; jis kaleno dantimis ir tuo pat metu žliaugė prakaitu.

Pro blakstienas Džekas matė, kad Vulfas pastato skardinę atvėsti, po to atsisėda sunėręs ant plaukuotų kelių rankas ir žiūri į dangų. Jo veidas atrodė svajingas ir kažkoks gražus.

Jis žiūri į mėnulį, - suprato Džekas ir pajuto baimės šiurpuliuką.

Mes nesiartiname prie bandos, kai pasikeičiame. Gerasis Džeisonai, ne! Nes ją papjautume!

Vulfai, pasakyk man vieną dalyką: ar dabar aš esu tavo banda?

Džekas krūptelėjo.

Po penkių minučių - Džekas jau buvo pradėjęs snūduriuoti - Vulfas pasilenkė prie skardinės, pauostė, linktelėjo patenkintas ir atnešė ją prie pasirėmusio į apanglėjusį rąstą draugo. Džekas užsimerkė ir apsimetė miegąs.

- Nagi, Džekai, - linksmai pasakė Vulfas, - žinau, kad nemiegi. Neapmausi Vulfo.

Džekas atsimerkė ir truputį apmaudžiai pažiūrėjo į vilkolakį.

- Kaip sužinojai?

- Žmonės kvepia vienaip, kai miega, kitaip - kai atsibudę, - paaiškino Vulfas. - Tai turėtų žinoti net ir Svetimšaliai, ar ne?

- Bijau, kad nežino, - atsakė Džekas.

- Nesvarbu, dabar tau reikia išgerti šitai. Čia vaistai. Gerk, Džekai, čia ir dabar.

- Aš nenoriu, - tarė berniukas. Nuo skardinės sklido vimdantis aitrus kvapas.

- Džekai, - pasakė vilkolakis, - nuo tavęs trenkia liga.

Džekas pakėlė į jį akis, bet nieko neatsakė.

- Taip, - tęsė toliau Vulfas. - Ir kvapas vis blogėja. Kol kas ne visai blogas, bet - vulf! - jis pablogės, jeigu negersi vaistų.

- Vulfai, aš tikiu, kad tu išmanai apie vaistines žoles Teritorijose, bet čia juk Blogo kvapo šalis, prisimeni? Tikriausiai įdėjai čia ambrozijos, nuodingojo ąžuolo, karčiojo vikio...

- Čia geri dalykai, - užtikrino Vulfas. - Tik, po šimts, nelabai stiprūs, - vilkolakis atrodė susimąstęs. - Ne viskas čia kvepia blogai, Džekai. Yra ir gerų kvapų. Gerai kvepia vaistažolės. Jos silpnos. Bet kadaise, matyt, buvo stipresnės.

Vilkolakis vėl pakėlė svajingas akis į mėnulį, o Džekas pajuto ankstesnį susijaudinimą.

- Manau, kad seniau čia buvo gera vieta, - pasakė Vulfas. - Švari ir galinga.

- Vulfai? - tyliai pašaukė Džekas. - Vulfai, ant tavo delnų vėl atsirado plaukai.

Vulfas krūptelėjo ir pažiūrėjo į jį. Vieną trumpą akimirką (galėjo tai būti haliucinacija dėl ligos) Vulfas žvelgė į jį neslepiamai godžiai, su alkiu. Po kurio laiko jis pasipurtė, it būtų sapnavęs blogą sapną.

- Taip, - atsakė vilkolakis. - Bet aš nenoriu apie tai kalbėti ir nenoriu, kad kalbėtum tu. Kol kas tai nesvarbu. Vulf! Gerk savo vaistus, Džekai, štai kas.

Vulfas aiškiai neketino nusileisti; jeigu Džekas negers vaistų pats, jis bus priverstas pražiodyti draugą ir juos supilti.

- Atsimink, jeigu aš numirsiu, tu liksi vienas, - liūdnai tarė Džekas, imdamas skardinę. Ji buvo drungna.

Vulfas nepaprastai susijaudino, pasitaisė apvalius akinius ant nosies.

- Aš nenoriu tavęs nuskriausti, Džekai, Vulfas nenori daryti tau ką nors bloga.

Vilkolakio veidas buvo toks nelaimingas, kad atrodytų juokingas, jeigu nebūtų nuoširdus.

Džekas nusileido ir išgėrė skardinės turinį. Bet niekaip negalėjo užgniaužti apmaudo. Skonis buvo toks siaubingas, kaip ir įsivaizdavo... *bet ar tik sekundę pasaulis nesuraibuliavo? Ar ne taip jis susvyruodavo, kai keldavosi į Teritorijas?*

- Vulfai! - suriko jis. - Vulfai, laikykis man už rankos!

Vilkolakis paklausė; atrodė nustebęs ir patenkintas.

- Džekai? Džeki? Kas yra?

Vaistų skonis burnoje ėmė nykti. O šilumos banga (panašią jis jautė gurkštelėjęs kelis kartus mamos brendžio) kliūstelėjo į skrandį. Vėl viskas grįžo į savo vietas. Tas raibuliavimas galėjo tik pasirodyti... bet Džekas taip nemanė.

Mes beveik persikėlėme. Buvome visai arti. Gal man ir pavyks padaryti tai be stebuklingo gėrimo... galgi!

- Džekai, kas nutiko?

- Jaučiuosi geriau, - atsakė berniukas ir išspaudė šypsenėlę. - Tiesiog man geriau, - ir jis iš tiesų jautėsi geriau.

- Ir kvepi tu geriau, - linksmai pasakė Vulfas. - Vulf! Vulf!

2

Kitą dieną jautėsi dar geriau, tik jėgos buvo apleidusios. Vulfas nešė jį ant kupros, ir jie pamažu keliavo į vakarus. Temstant keliauninkai pradėjo žvalgytis vietos nakvynei. Lomelėje Džekas pastebėjo malkinę. Aplink buvo priversta šiukšlių ir senų padangų. Vulfas sutiko be žodžių. Visą dieną jis buvo tylus ir paniuręs.

Džekas užsnūdo vos tik atsigulė, o prabudo apie vienuoliktą, užsimanęs šlapintis. Tada jis apsižiūrėjo, kad Vulfo vieta šalia tuščia. Džekas pagalvojo, kad draugas bus iškeliavęs rinkti naujos žolių porcijos. Jis susiraukė, bet jeigu Vulfas užsispirs, jis išgers. Dievaži, nuo pirmos jam pasidarė daug geriau.

Liesas aukštas vaikas su trumpikėmis, atraišiotais kedais ir prasegtais marškiniais nuėjo už malkinės. Šlapinosi ilgai, žiūrėjo į dangų. Buvo viena iš tų apgaulingų spalio ar lapkričio pradžios naktų žemyno gilumoje prieš žiaurios žiemos šuolį. Buvo šilta kaip tropikuose, maloniai glamonėjo vėjukas.

Virš galvos plaukė baltas, apskritas, gražus mėnulis. Aiškioje ir kartu apgaulingoje jo šviesoje viskas atrodė padidinta bei miglota. Džekas it užkerėtas žiūrėjo į mėnulio diską.

Mes nesiartiname prie bandos, kai pasikeičiame. Gerasis Džeisonai, ne!

Ar aš dabar esu tavo banda, Vulfai?

Mėnulyje matėsi veidas. Džekas nė kiek nenustebo pamatęs, kad tas veidas vulfo... tik tai nebuvo atviras, truputį nustebęs, paprastas, geraširdis veidas. Šitas veidas buvo siauras, tikrai, ir tamsus; tamsus buvo dėl plaukų, bet ne tik. Jo užmačios buvo tamsios.

Mes nesiartiname prie jų, nes papjautume, suėstume, mes juos suėstume, Džekai, kai būname pasikeitę...

Veidas mėnulyje, šešėliuota kaukė iš kaulo, buvo urzgiančios pabaisos, kuri pražiojusi nasrus pasiruošė pulti.

Mes pjautume, mes žudytume, žudytume, žudytume, ŽUDYTUME ŽUDYTUME

Pirštas palietė Džeko petį ir nusileido iki juosmens.

Džekas vis dar stovėjo suėmęs savo penį dviem pirštais ir žiūrėjo į mėnulį. Staiga nauja šlapimo čiurkšlė šovė laukan.

- Išgąsdinau tave, - už nugaros tarė Vulfas. - Man labai gaila, Džekai. Dievas mato.

Bet Džekui pasirodė, kad Vulfas visai to nesigaili.

Vieną akimirksnį atrodė, kad jis šypsosi.

Ir Džekas netikėtai suprato, kad bus suėstas.

Plytų namukas? - nerišliai dingtelėjo jam. - *Neturiu net šiaudų namelio, kur galėčiau pasislėpti.*

Po kurio laiko apėmė siaubas, nutvilkė jį smarkiau negu gripas.

Kas gi bijo didelio pikto vilko, pikto vilko, pikto vilko...

- Džekai?

Aš, aš, o dangau, aš bijau didelio pikto vilko...

Džekas lėtai atsisuko.

Vilkolakio veidas, kuris buvo apžėlęs trumpais šereliais, kai jiedu pasiekė malkinę, dabar buvo apaugęs barzda. Ji prasidėjo kone ties jo paakiais, o akys plieskė skaisčia raudonai oranžine šviesa.

- Vulfai, ar tau viskas gerai? - kimiai sukuždėjo Džekas. Garsiau kalbėti jis neįstengė.

- Taip, - atsakė vilkolakis. - Aš bėgau su mėnuliu. Jis gražus. Aš bėgau... bėgau... bėgau. Bet dabar viskas gerai, Džekai, - Vulfas

nusišypsojo, kad būtų įtikinamiau, ir atidengė burną, pilną didelių ilčių. Džekas loštelėjo išsigandęs. Tai buvo filmų pabaisos nasrai.

Vulfas pastebėjo draugo išraišką, į jo pastambėjusius ir grubesnius bruožus įsirėžė apgailestavimas. Bet po juo, - ir ne itin giliai, - buvo dar kažkas. Tai, kas lindo į paviršių, šiepėsi ir rodė iltis. Tai, kas persekios auką, kol kraujas ims kliaukti iš jos nosies, kol ji ims dejuoti ir maldauti pasigailėjimo. Tai, kas juoksis, kai dantys plėšys klykiantį grobį.

Juoksis, net jeigu grobis bus *jis*.

Ypač jei bus jis.

- Džekai, atleisk, - pasakė Vulfas. - Laikas... artėja. Mums reikia kažką daryti. Mes... rytoj. Turėsime... turėsime... - jis pažvelgė į dangų, ir veidas sustingo hipnotiniame transe.

Vulfas užvertė galvą ir užkaukė.

Džekui pasigirdo, kad vilkas mėnulyje atsakė jam tokiu pat kaukimu.

Tyliai ir nenumaldomai į kūną ėmė skverbtis baimė. Tą naktį jis nebegalėjo užmigti.

3

Kitą dieną Vulfui buvo geriau. Šiek tiek geriau, bet jis galavosi iš nekantrumo. Kai jis bandė papasakoti Džekui, ką reikės daryti, virš galvos praskrido lėktuvas. Vulfas pašoko, sustūgo ir pagrasė kumščiais į dangų. Jis vėl buvo basas. Pėdos išplatėjo, pigūs bateliai prasižiojo į šonus.

Jis mėgino Džekui paaiškinti, ką reikia daryti, bet nepasakė daugiau už senus padavimus ir pasakas. Jis žinojo, ką reiškia pasikeisti aname pasaulyje, o Svetimšalių krašte, nujautė jis, pasikeitimas gali būti kur kas galingesnis ir pavojingesnis. Jis tą jautė jau dabar. Jis juto, kad iš jo trykšta ta galia, o šiąnakt, patekėjus mėnuliui, galia jį nusineš.

Vulfas nesiliovė kartoti, kad nenori nuskriausti Džeko, kad verčiau nusižudys, jeigu jam kas nors atsitiks.

4

Arčiausias miestelis buvo Deilvilis. Džekas nusigavo ten, kai rotušės laikrodis išmušė dienovidį, ir nuėjo tiesiai įrankių parduotuvėn. Viena ranka maigė kišenėje dolerių ritinėlį.

- Kuo galiu padėti, sūnau?

- Norėčiau nusipirkti spyną, - atsakė Džekas.

- Gerai, ateik čia ir pasižiūrėkim. Turime "Jeilių", "Moslerių" ir kokių tik nori. Kokios pageidautum?

- Didelės, - pasakė Džekas, žiūrėdamas į pardavėją pajuodusiomis, neramiomis akimis. Išvargęs berniuko veidas stebino keistu grožiu.

- Didelės, - pakartojo pardavėjas. - O kam tau jos reikia, galiu paklausti?

- Šuniui, - ramiai atsakė berniukas. Nauja Istorija. Jiems visiems reikia Istorijos. Šitą jis sukūrė pakeliui iš malkinės, kur buvo apsistoję dviems naktims. - Man jos reikia užrakinti šuniui. Jis kandžiojasi.

5

Spyna, kurią Džekas išsirinko, kainavo dešimt dolerių. Jam liko dar dešimt. Labai nenoriai sumokėjo tokią didelę sumą, net buvo linkęs paieškoti pigesnės, bet prisiminė, kaip naktį prieš mėnulį kaukė Vulfas.

Sumokėjo dešimt dolerių.

Grįždamas stabdė kiekvieną automobilį, bet niekas nesustojo. Tikriausiai jis atrodo per daug apskuręs ir paklaikęs. Džekas toks ir jautėsi. Laikraštis, į kurį kioskininkas leido žvilgtelti, žadėjo saulėlydį šeštą vakaro. Kada kils mėnulis, parašyta nebuvo, bet Džekas laukė jo apie septynias vėliausiai. Dabar jau pirma, o jis dar nesurado vietos, kur galės užrakinti Vulfą.

Privalai mane uždaryti, Džekai, - kalbėjo vilkolakis. - *Gerai uždaryti. Nes jeigu man pavyks ištrūkti, galiu nužudyti kiekvieną, ką pamatysiu ir pastversiu. Net ir tave, Džekai. Net tave. Todėl tu turi užrakinti mane ir palikti uždarytą, nesvarbu ką daryčiau ar saky-*

čiau. Tris dienas, Džekai, kol mėnuo vėl ims dilti. Tris dienas... ar net keturias, jeigu tau kils abejonių.

Taip, bet kur? Ta vieta turi būti atokiau nuo žmonių, kad niekas Vulfo neišgirstų, kai jis ims staugti. Reikia patalpos daug stipresnės už malkinę, kurioje jie nakvojo. Jeigu Džekas užkabins ten savo dešimties dolerių spyną, Vulfas išsilauš pro sieną.

Kur?

Džekas nežinojo, o paieškoms turėjo tik šešias valandas... gal net mažiau.

Jis dar paspartino žingsnį.

6

Pakeliui jie praėjo kelis apleistus namus, viename net nakvojo. Visą kelią nuo Deilvilio Džekas ieškojo ženklų, rodančių, kad namas negyvenamas: tuščių, be užuolaidų langų, "Parduodama" skelbimų ir žole apžėlusio kiemo. Jis, žinoma, neketino užrakinti Vulfo trims dienoms kokio nors fermerio miegamajame. Vilkolakis būtų lengvai išvertęs daržinės duris. Bet viename name rado rūsį; čia jau neblogai.

Storos ąžuolo durys kaip iš pasakos veda į velėna apaugusį kalnelį. Jame, po patalpa be sienų ir lubų - rūsys, urvas, iš kurio greičiau kaip per mėnesį neišsikapstys joks gyvis. Dangtis išlaikys Vulfą, o į žemės grindis ir sienas jis nesusižeis.

Bet ta tuščia sodyba su rūsiu liko už trisdešimt ar keturiasdešimt mylių. Jiems niekaip nepavyks nusigauti ten iki patekant mėnuliui. O kažin ar Vulfas norės bėgti tokį kelią, ypač dėl to, kad bus pasmerktas vienatvei ir badui prieš pat pasikeitimą?

Tarkim, kad jau per vėlu. Tarkim, jog Vulfas atsisakys tapti kaliniu. Kas, jeigu paslėpta žiauri jo esybės dalis išsiropštė iš duobės ir pradėjo dairytis po naują pasaulį grobio? Didelė spyna, grasanti praplėšti Džeko kelnes per siūles, bus nereikalinga.

Jis gali apsigręžti, pagalvojo Džekas. Gali grįžti į Deilvilį ir keliauti tolyn. Po dienos kitos jis pasieks Leipelį ar Ciceroną, galės padirbėti pagalbiniu maisto krautuvėlėje, paplušėti fermoje, užsidirbdamas kelis dolerius ir pietus. Per kelias dienas jis kirstų Ilinojaus

sieną. Ilinojuje bus paprasčiau; kodėl, jis negalėjo pasakyti, bet buvo įsitikinęs, kad per dieną ar dvi pasiektų Taierio mokyklą.

Be to, svarstė Džekas likus ketvirčiui mylios iki malkinės, kaip jis paaiškins apie Vulfą Ričardui Sloutui? Senam savo bičiuliui Ričardui su apvaliais akinukais, kaklaraiščiu ir suvarstomais bateliais? Ričardas Sloutas buvo perdėm racionalus, ir nors tikrai nekvailas, tačiau kietakaktis. Jeigu nesimato, vadinasi, neegzistuoja. Net mažas būdamas Ričardas niekada nesidomėjo pasakomis, nesižavėjo Disnėjaus filmais apie fėją, kuri pavertė moliūgą karieta, ar piktas burtininkes, turinčias kalbantį veidrodį. Galvotam šešiamečiui (aštuonmečiui ar dešimtmečiui) Ričardui tai atrodė gryniausi paistalai, priešingai negu nuotrauka elektroniniu mikroskopu. Ričardas mielai ėmė nagrinėti Rubiko kubą ir sudėjo jį per pusantros minutės, bet šešių pėdų penkių colių šešiolikmetis vilkolakis jam bus per kietas riešutas.

Valandėlę Džekas bejėgiškai sukiojosi ant kelio, vienu metu jau pagalvojo, kad galėtų palikti Vulfą ir keliauti pas Ričardą.

Kas, jeigu aš esu jo banda? - paklausė jis savęs. O tada prisiminė lekiantį įkandin persigandusių gyvulių ir šokantį į upelį jų gelbėti Vulfą.

7

Malkinė buvo tuščia. Jau pamatęs praviras duris jis suprato, kad Vulfas kažkur išėjęs, bet vis dar netikėdamas nusileido į akmenuotą lomą ir ėmė brautis pro šiukšles. Vulfas nedrįsdavo vienas nueiti kelių žingsnių, o dabar jo nebuvo. "Aš čia, - riktelėjo Džekas. - Ei, Vulfai! Nupirkau spyną." Džekas suprato, kad kalbasi pats su savimi, ir įsitikino tuo, dirstelėjęs į malkinę. Ant medinio suolelio gulėjo jo kuprinė, o greta riogsojo 1973 metų laikraščių krūvelė. Viename gale gulėjo suversti rąstigaliai, tarsi kažkas kadaise ketino kapoti malkas ir pamiršo. Daugiau ten nieko nebuvo. Džekas neramiai apsidairė.

Aplinkui išmėtytos senos padangos, tarp žolių įstrigęs gniužulas senų plakatų, dėmėti baltai mėlyni Konektikuto numeriai, alaus buteliai, kurių etiketės nuo laiko išbalo. Vulfo nėra. Džekas prisidėjo prie burnos rankas ir sušuko:

- Ei, Vulfai! Aš grįžau! - bet nesitikėjo sulaukti atsakymo. Ir nesulaukė. Vulfas buvo dingęs.

- Velnias, - burbtelėjo Džekas, įremdamas į šonus rankas. Apėmė prieštaringi jausmai: susijaudinimas, palengvėjimas ir susirūpinimas. Reikia suprasti, kad Vulfas pasitraukė saugodamas Džeko gyvybę. Pabėgo, vos tik Džekas iškeliavo į Deilvilį. Lėkė nepavargstančiomis kojomis ir dabar jau už kelių mylių laukia mėnulio patekėjimo. Dabar Vulfas gali būti kur tik nori.

Tai ir kėlė nerimą. Vulfas galėjo pasitraukti į miškus, kurie matosi už lauko prie šitos daubos, o ten maitintis triušiais, pelėmis ir visais kitais gyviais: kurmiais, barsukais ir t.t. Tas tai būtų neblogai. Bet Vulfas galėjo sušniukštinėti bandą ir patekti į tikrą pavojų. Gali, suprato Džekas, suuosti fermerį su šeimyna. Ar, dar blogiau, pasiekti kurį nors miestą į šiaurę. Džekas nebuvo dėl to tikras, bet spėjo, kad virtęs vilku Vulfas pajėgs perkąsti gerklę ne vienam žmogui, kol jį kas nors sustabdys.

- Velnias, velnias, velnias, - nusikeikė Džekas ir ėmė lipti daubos šlaitu. Jis jau nesitikėjo pamatyti draugą, gal nepamatys jo niekad daugiau. Mažo miestelio laikraštyje toliau į vakarus jis perskaitys siaubingą straipsnį apie kruviną įvykį, kai alkanas vilkas užklydo į centrinę gatvę. Ten ras daugiau pavardžių. Tokių kaip Fylkė, Haidelis, Hagenas...

Pirma jis pažiūrėjo į kelią: gal dar pamatys skubančią Vulfo figūrėlę į rytus (juk jis nebūtų ėjęs Deilvilio pusėn). Kelias buvo tuščias kaip ir malkinė.

Žinoma.

Saulė, ne prastesnis laikrodis už tą, kurį jis nešiojo ant riešo, jau buvo palinkusi gerokai po vidudienio.

Džekas skubiai pasisuko į lauką ir pamiškę. Išskyrus ražieną, šukuojamą geliančio vėjo, ten niekas nejudėjo.

ŽMOGĖDRA VILKAS TEBEMEDŽIOJAMAS, skelbs vedamojo straipsnio antraštė po kelių dienų.

Paskui pamiškėje sujudėjo stambus rudas akmuo, ir Džekas pažino Vulfą. Vilkolakis suklupęs ant žemės stebėjo Džeką.

- Ach tu nelaimingas šunsnuki, - tarstelėjo Džekas, širdyje slapčia džiaugdamasis, kad Vulfas pasitraukė. Jis žengė artyn.

Vulfas nesujudėjo, tik jo poza labiau įsitempė. Antram žingsniui žengti Džekui prireikė daugiau drąsos.

Paėjęs dar dvidešimt jardų, berniukas pastebėjo, kad draugas ir toliau keitėsi. Jo plaukai sutankėjo, ėmė žvilgėti tarsi išplauti ir išdžiovinti fenu. Barzda iš tiesų prasidėjo nuo paakių. Kūnas išplatėjo ir atrodė dar galingesnis. Akys plieskė oranžine šviesa.

Džekas prisivertė prieiti arčiau. Vieną akimirką buvo besustojąs, kai pamanė, jog Vulfas su letenomis. Paskui įsitikino, jog ten tik apžėlę tankiais, šiurkščiais, tamsiais plaukais pirštai. Vulfas spigino savo žaižaruojančiomis akimis. Džekas įveikė pusę kelio ir sustojo. Pirmą kartą nuo to laiko, kai sutiko Vulfą su banda prie upelio, jis negalėjo perprasti jo veido išraiškos. Gal veido mažai buvo likę arba gaurai paprasčiausiai slėpė jo bruožus. Jis neabejojo dėl vieno: Vulfą užvaldė nežinomas stiprus jausmas.

Už tuzino pėdų iki vilkolakio Džekas visiškai sustojo ir nedrąsiai pakėlė į jį akis.

- Jau greitai, Džeki, - pasakė Vulfas ir klaikiai išsišiepė.

- Maniau, kad tu pabėgai, - tarė Džekas.

- Sėdėjau čia ir laukiau tavęs grįžtant. Vulf!

Džekas nežinojo, kaip reaguoti į tą pasakymą. Jis kažkodėl prisiminė pasaką apie Raudonkepuraitę. Vulfo dantys iš tikro labai tankūs, aštrūs ir stiprūs.

- Turiu spyną, - tarė jis. Po to išėmė ją iš kišenės ir ištiesė. - Sugalvojai ką nors, kol manęs nebuvo, Vulfai?

Visas Vulfo veidas - akys, dantys, viskas - gręžė Džeką.

- Tu dabar esi banda, Džeki, - ištarė jis. Paskui užvertė galvą ir užstaugė.

8

Kad nebūtų taip išsigandęs, Džekas būtų pasakęs: “Liaukis, gerai?” arba “Tuojau čia sulėks visi apylinkės šunys, jeigu neužsičiaupsi”, bet žodžiai taip ir neišėjo iš jo burnos. Jis buvo per daug išsigandęs, kad pravertų lūpas. Vulfas maloniai nusišypsojo (nors jo burna labiau priminė “Ginsu” peilių reklamą) ir lengvai atsistojo. Džono Lenono akinukai pranyko jo barzdoje. Vilkolakis atrodė ne mažiau septynių pėdų ir drūtas lyg statinės “Outlio užeigoje”.

- Ir šitame pasaulyje yra gerų kvapų, Džeki, - pasakė Vulfas.

Džekas pagaliau pajuto jo nuotaiką. Vulfas džiūgavo. Jis buvo kaip žmogus, nepaisant nepalankių sąlygų, laimėjęs sunkų mūšį. Po džiūgavimu slėpėsi kažkas fatališka ir piktdžiugiška, ką Džekas kartą jau buvo pajutęs.

- Geri kvapai! Vulf! Vulf!

Džekas nežymiai pasitraukė atgal, svarstydamas, ar tik ne nuo jo pučia vėjas.

- Anksčiau tu čia neradai nieko gero, - nelabai aiškiai išlemeno Džekas.

- Anksčiau buvo anksčiau, o dabar yra dabar, - atsakė Vulfas. - Geri dalykai. Daug gerų dalykų aplinkui. Vulfas juos ras, dievaži.

Buvo blogiau, negu Džekas įsivaizdavo: nuo jo dvelkė atviru, patenkintu godumu, raudonose akyse švietė akivaizdus alkis. Surysiu kiekvieną, kas pasipainios mano kelyje, kalbėjo tas žvilgsnis. Sugausiu ir papjausiu.

- Tikiuosi, kad tie geri dalykai nėra žmonės, Vulfai, - tyliai pasakė Džekas.

Vulfas pakėlė smakrą ir išleido seriją garsų - lyg juoką, lyg kaukimą.

- Vulfams reikia valgyti, - pasakė jis, o jo balsas taip pat skambėjo linksmai. - O, Džeki, kaip vulfams reikia pavalgyti. VALGYTI! Vulf!

- Aš turiu uždaryti tave į tą malkinę, - tarė Džekas. - Prisimeni, Vulfai? Nupirkau spyną. Reikia tikėtis, kad ji tave išlaikys. Eikime tenai tuojau pat. Tu mane labai gąsdini.

Šįsyk juokas sugurgėjo Vulfo krūtinėje.

- Gąsdinu! Vulfas žino, Džeki! Tu kvepi baime.

- Nė kiek nesistebiu, - pasakė Džekas. - Tai gal geriau jau eikime, a?

- O, aš nesileisiu uždaromas toje pašiūrėje, - pareiškė Vulfas, ir ilgas smailėjantis liežuvis išlindo tarp dantų. - Ne aš, Džeki. Ne Vulfas. Vulfas negali eiti į malkinę, - jo nasrai prasižiojo, blykstelėjo tankūs dantys. - Vulfas kai ką prisiminė, Džeki. Vulf! Čia ir dabar! Vulfas prisiminė!

Džekas žengė atbulas.

- Dar daugiau baimės kvapo. Jis net tavo batuose. Batuose, Džeki! Vulf!

Aišku, labai juokinga pagalvojus apie batus, kvepiančius baime.

- Tu turi eiti į malkinę, štai ką tau reikia atsiminti.

- Ne! Vulf! Tu būsi uždarytas, Džeki! Džekis eina į malkinę! Aš prisiminiau! Vulf!

Vilkolakio akys iš tvieskiančių ugninių perėjo į sodrią purpurinę spalvą.

- Iš *Gero ūkininkavimo knygos*, Džeki. Istorija apie vulfą, kuris nepjauna savo bandos. Pameni ją, Džeki. Banda uždaroma daržinėje. Pameni? Ant durų pakabinama spyna. Kai vilkolakis pajunta, kad artėja pasikeitimo metas, banda keliauja į tvartą ir yra užrakinama. Vulfas neskriaus savo bandos, - Vulfo nasrai vėl prasišiepė, nutįso ilgas tamsus liežuvis. - Ne! Ne! Neskriaus savo bandos! Vulf! Čia ir dabar!

- Nori, kad būčiau užrakintas malkinėje tris dienas? - paklausė Džekas.

- Man reikia pasimaitinti, Džeki, - paprastai atsakė vilkolakis. Jo akyse šmėkštelėjo kažkoks tamsus negailestingas šešėlis. - Kai mane nusineš mėnulis, turėsiu ėsti. Čia gerai kvepia, Džeki. Daug maisto Vulfui. Kai mėnulis mane paleis, Džekis išeis iš malkinės.

- O kas, jei aš nesutiksiu sėdėti užrakintas tris dienas?

- Tada Vulfas nužudys Džekį. Ir bus prakeiktas.

- Visa tai parašyta *Gero ūkininkavimo knygoje*, tiesa?

Vulfas linktelėjo.

- Aš prisiminiau. Laiku prisiminiau, Džeki. Kai tavęs laukiau.

Džekas stengėsi susitaikyti su Vulfo idėja. Jam teks ištverti tris dienas be maisto. Vulfas klajos laisvas. Jis sėdės kalėjime, vilkolakiui bus atviras visas pasaulis. Bet tai gali būti vienintelis būdas pergyventi Vulfo transformaciją. Kai reikia pasirinkti trijų dienų pasninką arba mirtį, Džekas verčiau pasėdės tuščiu pilvu. Ir staiga jis suprato, kad toks pertvarkymas nieko nekeičia: jis ir toliau bus laisvas, uždarytas malkinėje, o Vulfas bus įkalintas šiame pasulyje. Tik draugo kalėjimas bus erdvesnis.

- Tegu būna palaiminta ta *Gero ūkininkavimo knyga*, nes aš pats to niekad nebūčiau sugalvojęs.

Vulfas vėl žvilgtelėjo į jį ir metė į dangų ilgesingą laukiantį žvilgsnį.

- Jau greitai, Džeki. Tu esi banda. Turiu tave uždaryti.

- Gerai, - sutiko berniukas. - Manau, tu teisus.

Vulfą tai baisiai prajuokino. Kvatodamas savo laukiniu balsu, jis pakėlė Džeką per juosmenį ir nunešė lauku.

- Vulfas tavimi pasirūpins, Džeki, - pasakė jis iki valios išsijuokęs. Prie daubos krašto jis pastatė Džeką ant žemės.

- Vulfai?

Vulfas prašiepė nasrus ir ėmė kasytis šakumą.

- Tau negalima žudyti žmonių, Vulfai, - pasakė Džekas. - Įsidėmėk tai. Jeigu prisiminei aną istoriją, atsiminsi, kad žmonių žudyti negali. Nes tada jie ims tave medžioti. Nugalabinsi kelis ar net vieną vienintelį žmogų - daugybė kitų ateis tavęs pribaigti. Ir tau nepavyks ištrūkti, Vulfai. Pažadu. Jie prikals tave prie sienos.

- Žmonių ne, Džeki. Gyvūnai kvepia gardžiau. Jokių žmonių. Vulf!

Jie nusileido į lomą. Džekas ištraukė iš kišenės spyną ir kelis kartus užtrenkė ją pervėręs per metalinį žiedą, kad Vulfas įsidėmėtų.

- Paskui tu įkiši raktą pro durų apačią, gerai? - paklausė jis. - O kai grįši, aš vėl jį tau paduosiu, - Džekas pažiūrėjo į durų apačią. Plyšys siekė apie du colius.

- Žinoma, Džeki. Tu man jį paduosi.

- Na, tai ką darysim dabar? - paklausė Džekas. - Ar man jau eiti į malkinę?

- Sėskis čia, - parodė Vulfas vietą pašiūrėje per pėdą nuo durų.

Džekas nustebęs pažiūrėjo į vilkolakį, po to žengė į vidų ir atsisėdo. Vulfas nusileido ant žemės priešais duris ir nežiūrėdamas į Džeką ištiesė ranką. Džekas suėmė ją. Jautėsi, lyg laikytų delnuose plaukuotą triušio dydžio gyvūnėlį. Vulfas suspaudė pirštus taip smarkiai, kad Džekas vos nesuriko, bet vargu ar draugas būtų jį išgirdęs. Vulfas žvelgė į dangų, jo veidas buvo svajingas, ramus ir paskendęs mintyse. Po valandėlės Džekas truputį išsilaisvino iš Vulfo gniaužto.

- Ar mes ilgai taip sėdėsim? - pakalausė jis.

Vilkolakis atsakė tik po minutės.

- Kol, - ir vėl suspaudė Džeko ranką.

9

Šitaip jie sėdėjo iš abiejų slenksčio pusių kelias valandas nieko nekalbėdami, kol pagaliau ėmė temti. Jau dvidešimt paskutinių minučių Vulfas drebėjo, ir su nykstančia šviesa jo drebulys vis stiprėjo. Džekas pagalvojo, kad taip virpa grynakraujis žirgas prieš lenktynes, laukdamas, kada pokštels startinis šūvis ir atsivers vartai.

- Jis pradeda mane traukti, - tyliai ištarė Vulfas. - Netrukus mes bėgsime, Džekai. Norėčiau, kad tu būtum kartu.

Jis pasižiūrėjo į berniuką, o tas suprato dar kai ką: *Aš mielai bėgčiau ne tik šalia tavęs, bičiuli, bet ir paskui tave.*

- Manau, kad turime uždaryti duris, - pasakė Džekas. Jis pabandė ištraukti ranką iš Vulfo saujos, bet neįstengė išsilaisvinti, kol tas beveik nenoriai jo nepaleido.

- Užrakink Džekį, išleisk Vulfą, - Vulfo akys plykstelėjo raudonai kaip Elrojaus.

- Atsimink, kad turi saugoti savo bandą, - priminė Džekas. Jis pasitraukė giliau į pašiūrę.

- Banda keliauja į daržinę, o ant durų pakabinama spyna. Jis neskriaus savo bandos, - vilkolakio akys pamažu išblėso iki oranžinių.

- Pakabink ant durų spyną.

- Dievaži, tą aš ir darau, - pasakė vilkolakis. - Aš kabinu sumautą spyną ant sumautų durų, matai? - jis užtrenkė duris, palikdamas berniuką tamsoje. - Girdi, Džeki? Tai sumauta spyna. - Džekas išgirdo, kaip čakšteli metalas, užsifiksuoja užrakto mechanizmas.

- O dabar raktą, - paprašė Džekas.

- Prakeiktas raktas, čia ir dabar, - pasakė Vulfas. Džekas išgirdo metalo girgždesį, po sekundės raktas nukrito po durimis.

- Ačiū, - iškošė Džekas. Jis pasilenkė ir pirštais surado nukritusį raktą. Mėšlungiškai suspaudė jį, kad metalas vos nesusmigo į odą ir dar penkias dienas nepranyko Floridos pavidalo mėlynė kaip prisiminimas apie dienas kalėjime. Po kurio laiko Džekas rūpestingai įsidėjo raktą į kišenę. Lauke giliai, švokšdamas alsavo Vulfas.

- Ar tu pyksi ant manęs, Vulfai? - sušnibždėjo jis pro duris.

Į duris sunkiai dungtelėjo kumštis.

- Ne! Nepykstu! Vulf!

- Gerai, - tarė Džekas. - Jokių žmonių, Vulfai. Įsidėmėk tai. Antraip jie tol vaikys tave, kol pribaigs.

- Jokių žmoAAAA-UUUUUUAAAAUUUUUU! - žodis baigėsi pratisu gargiančiu staugimu. Vulfo kūnas trenkėsi į duris, pro plyšį apačioje išlindo ilgos, juodais gaurais apžėlusios pėdos. Džekas žinojo, kad Vulfas prisispaudė prie durų. - Aš nepykstu, Džekai, - sukuždėjo jis, lyg susigėdęs savo kaukimo. - Vulfas nepyksta. Vulfas *trokšta*, Džeki. Jau taip greitai, pasiutiškai *greitai.*

- Žinau, - pratarė Džekas staiga susigraudinęs; jam taip norėjosi dabar apkabinti draugą. Dar labiau jis troško, kad kelias dienas ilgiau jie būtų likę apleistoje sodyboje, ir jis dabar stovėtų už podėlio, kuriame būtų saugiai užrakinęs vilkolakį, durų.

Bet vėl grįžo tas keistas įsitikinimas, kad Vulfas yra saugiai užrakintas.

Vulfo pėdos vėl kyštelėjo pro plyšį, tik šįsyk pasirodė jam siauresnės, kompaktiškesnės. Vulfas suurzgė, atsiduso, vėl suurzgė. Jis jau buvo tolokai nuo durų. Tada pasigirdo kažkas panašu į “aaach”.

- Vulfai?

Virš galvos atplaukė kurtinantis staugimas: Vulfas buvo pasiekęs įdubos kraštą.

- Būk atsargus, - palinkėjo berniukas nesitikėdamas, kad vilkolakis jį išgirs, o jeigu ir išgirs - kad supras.

Netrukus staugimas pasigirdo vėl - išleisto į laisvę žvėries džiūgavimas arba bejėgiškas dejavimas to, kuris apsižiūri, kad tebėra pririštas. Džekas negalėjo pasakyti, ką tas staugimas reiškė. Liūdnas, grėsmingas ir keistai gražus Vulfo kauksmas sklido mėnesienoje. Džekas nesuprato, kad visas dreba, kol neapglėbė rankomis krūtinės.

Staugimas tilo, tolo. Vulfas bėgo su mėnuliu.

10

Tris dienas ir tris naktis Vulfas nesustodamas medžiojo. Nuo aušros iki popiečio jis miegodavo irštvoje, kurią surado po išvirtusiu senu ąžuolu. Kad ir ką manė Džekas, jis nesijautė įkalintas. Lau-

kas rėmėsi į bekraštį mišką, kuriame knibždėjo įprasto vilkų maisto. Pelės, triušiai, katės, šunys, voverės - lengvas grobis. Jis galėjo likti ten ir prisisotinti iki kito pasikeitimo.

Bet Vulfas keliavo su mėnuliu, todėl lygiai taip pat negalėjo likti miške, kaip ir sustabdyti savo virsmą. Jis lėkė vedamas mėnulio pro daržines ir tvartus, po atokius priemiesčių namus, nebaigtais keliais, kur ant šlaitų it dinozaurai snaudė milžiniški buldozeriai ir volai. Dabar jis daugiausia vadovavosi savo nosimi, ir neperdėtum sakydamas, kad ir taip visada aštri Vulfo uoslė pasidarė tobula. Jis ne tik gebėjo užuosti vištų pilną paukštidę per penkias mylias ir atskirti jų kvapą nuo karvių ir kiaulių (tai buvo juokų darbas), bet galėjo užuosti, kada vištos juda. Įstengė pajusti, kuri iš snaudžiančių kiaulių susižeidusi koją, kurios karvės tešmuo išopėjęs.

O šitas pasaulis - argi ne šio pasaulio mėnulis jį viliojo? - daugiau nebedvokė chemikalais ir mirtimi. Jis perėjo į senesnį, primityvesnį lygmenį. Kvėpavo tuo, kas buvo likę iš pradinės žemės jėgos ir saldumo, tuo, kuo kadaise galbūt Žemė dalijosi su Teritorijomis. Net prisiartinęs prie žmogaus būsto, kai nugvelbdavo kaulą iš atliekų kibiro ar sudraskydavo ir veik nekramtęs surydavo šunį, Vulfas jautė krištolinius vėsius šaltinius, trykštančius giliai po žeme, storą sniego kepurę kalnuose. Atsivertusiam vilkui tai buvo ideali vieta, o jeigu jis nužudys žmogų - amžiams bus prakeiktas.

Žmonių jis nežudė.

Gal todėl, kad nė vieno nesutiko. Per tas tris dienas jis rado ir paragavo kone kiekvieno Indianos faunos atstovo, įskaitant skunką ir visą lūšių šeimyną, gyvenusią už dviejų slėnių skalūno urve. Pirmąją naktį miške jis pastvėrė žemai skridusį šikšnosparnį ir nukandęs galvą prarijo tebespurdantį. Į jo nasrus pakliuvo galybė naminių kačių, aibė šunų. Pašėliojo kvartalo dydžio kiaulidėje: išpjovė alei vieną kiaulę.

Bet du kartus Vulfas pajuto, kad kažkokios paslaptingos jėgos draudžia jam žudyti grobį, ir tai tik dar labiau sustiprino jausmą, kad jis namie. Tai buvo vietos klausimas, o ne kokia nors abstrakti moralės norma. Iš pažiūros tos vietos nebuvo niekuo ypatingos. Pirma tai buvo laukymė, į kurią jis atsivijo triušį, kita - dulkėtas kiemas, kur lojo prie kuolo grandine pririštas šuo. Vos tik jis įkėlė ten leteną, pasišiaušė šeriai ir per nugarą nubėgo elektros srovė. Tai šven-

tos vietos, o šventose vietose vulfas negali žudyti. Tik tiek. Kaip ir visos šventos vietos, jos atsirado taip seniai, kad galima vadinti jas senovinėmis, ir Vulfas pajuto tame kieme ir miško aikštelėje per daugybę metų susikaupusią energiją. Jis paprasčiausiai atsitraukė ir nubėgo savais keliais. Kaip ir sparnuoti žmonės, kuriuos matė Džekas, Vulfas gyveno tarp paslapčių ir prie jų priprato.

Be to, jis nepamiršo savo pareigos Džekui Sojeriui.

11

Užrakintoje malkinėje Džekas pirmą kartą taip artimai susitiko su savimi pačiu, su savo protu ir valia.

Pašiūrėje buvo tik nedidelis suolelis ir krūvelė senų laikraščių. Bet jų skaityti vaikas negalėjo. Langų ten nebuvo, tik ryte, kai saulė įspisdavo pro durų apačią, jis šiaip taip pajėgdavo įžiūrėti nuotraukas. Žodžiai buvo neįskaitomi pilki kirminėliai. Jis neįsivaizdavo, kaip ištvers tas tris dienas. Džekas nuėjo prie suolelio, skaudžiai stuktelėjo į jį keliu ir atsisėdo pagalvoti.

Pirmiausia, ką jis suvokė, tai kad laikas malkinėje eina kitaip negu lauke. Tenai sekundės vijo sekundę, virto minutėmis, minutės - valandomis. Dienos tiksėjo it metronomas, skubėjo savaitės. Pašiūrėje sekundės atkakliai atsisakinėjo eiti: jos tįso be galo be krašto kaip guminės. Lauke valanda praeidavo greičiau negu čia keturios penkios sekundės.

Antra išvada, kurią padarė Džekas, buvo ta, kad laikas dar labiau sulėtėja, kai apie jį galvoji. Kai susikaupi skaičiuoti sekundes, jos išvis atsisako kur nors pajudėti. Todėl vaikas nutarė išmatuoti savo kalėjimą, kad nuvytų mintis apie tai, kiek sekundžių turi trys dienos. Žengdamas koja už kojos jis apskaičiavo, kad patalpa septynių prie devynių pėdų. Bent jau naktį jis galės išsitiesti.

Jeigu jis eis palei sienas, susidarys trisdešimt dvi pėdos.

Apėjęs šimtą šešiasdešimt penkis kartus, buvo nukeliavęs mylią.

Jeigu neturi ką valgyti, gali eiti. Džekas nusiėmė laikrodį, įsikišo į kišenę, prižadėjęs sau, kad pažiūrės į jį tik kraštutiniu atveju.

Įveikęs ketvirtį mylios, Džekas prisiminė, kad malkinėje nėra vandens. Jis vylėsi, kad be jo galima išgyventi ilgiau negu tris ar ke-

turias dienas. Ir kai Vulfas grįš, jis bus bent jau gyvas. O jeigu negrįš? Teks išlaužti duris.

Tokiu atveju geriau pamėginti tai dabar, kol dar yra jėgų. Džekas priėjo prie durų ir stumtelėjo abiem rankom. Pabandė stipriau - sucypė vyriai. Džekas pamėgino versti pečiu, bet tik susimušė, o durims nieko. Po antro, smarkesnio, bandymo girgžtelėjo vyriai, bet nepajudėjo nė per milimetrą. Vulfas vienu kumščiu perskeltų jas, o jis tik susiplotų nelyginant sumuštinis, jeigu verstų įsibėgėjęs. Reikės tiesiog palaukti Vulfo.

Apie vidurnaktį Džekas numynė bemaž septynias ar aštuonias mylias - kelis kartus buvo pametęs skaičių, bet turėjo būti tiek. Gerklė perdžiūvo, skrandis gurgė. Malkinė dvokė šlapimu, nes Džekui teko nusišlapinti į sienos plyšelį, kad bent dalis ištekėtų laukan. Berniukas jautėsi pavargęs, bet abejojo, ar galės miegoti. Pagal laikrodį jis išbuvo malkinėje tik penkias valandas, o atrodė kaip para. Džekas bijojo atsigulti.

Protas, atrodė, nepaliks jo ramybėje. Džekas vardijo visas knygas, perskaitytas paskutiniais metais, visus mokytojus, Los Andželo "Dodžerių" žaidėjus, bet į galvą lindo neramios mintys. Jis regėjo orą praplėšiantį Morganą Sloutą. Susiplojusį po vandeniu Vulfo veidą ir glebias kaip dumbliai rankas. Po elektros skydu raitėsi ir trukčiojo Džeris Bledsas su išsilydžiusiais ant nosies akiniais. Vyro akys pagelsta, o ranka virsta kanopa. Latake blizga dirbtiniai dėdės Tomio dantys. Prie jo prieina Morganas Sloutas, jo skalpas staiga praplyšta, išlenda juodi plaukai, tik jis eina ne prie jo, o prie Džeko mamos.

- Fetso Valerio dainos, - sukdamas naują ratą pasakė Džekas. - "Keturių pėdų per daug", "Aš gerai išauklėtas", "Šokėjo valsas", "Liaukis kenkti".

Pabaisa Elrojus siekia jo mamos, gašliai kažką taukšdamas, uždeda ranką jai ant klubo.

- Centrinės Amerikos šalys: Nikaragva, Hondūras, Gvatemala, Kosta Rika...

Net ir tada, kai Džekas atsigulė nebepajėgdamas išstovėti ir susisuko į kamuoliuką, pakišęs po galva kuprinę, galvoje šmėkščiojo Morganas Sloutas ir Elrojus. Žibančiomis akimis Osmondas pliekė

Lili Kavano per nugarą, staugė pataikytas kulkos į širdį stambus nežmogiškas Vulfas.

Džekas pabudo su pirmais spinduliais ir užuodė kraują. Jo kūnas meldė vandens, maisto. Berniukas suvaitojo. Iškęsti dar tris tokias naktis bus neįmanoma. Žemu kampu krentanti šviesa leido įžiūrėti sienas ir stogą. Malkinė atrodė didesnė negu vakar. Norėjosi šlapintis, nors sunku buvo patikėti, kad kūnas pajėgia išskirti dar kokį nors skystį. Po kurio laiko jis suprato, kad erdvės įspūdis atsirado dėl to, kad jis guli ant grindų.

Tada jis vėl užuodė kraują ir žvilgtelėjo į duris. Pro plyšį buvo įkišta nudirto triušio užpakalinė dalis. Kojos tysojo ant plikų lentų, iš jų sunkėsi kraujas. Žemės ir šviežias įdrėskimas liudijo, kad mėsa buvo įkišta vidun. Vulfas bandė jį pamaitinti.

- O dangau, - sudejavo Džekas. Triušio kojytės nepaprastai priminė žmogaus kojas. Džeko skrandis susitraukė. Bet jis nevėmė, o nusijuokė iš toptelėjusio netikėto ir absurdiško palyginimo. Vulfas kaip šuo, kuris kiekvieną rytą šeimininkams pristato negyvą paukštį arba nustipusią pelę.

Dviem pirštais Džekas atsargiai paėmė kruviną auką ir pakišo po suoleliu. Situacija jį vis dar juokino, bet akyse ėmė tvenktis ašaros. Vulfas išgyveno pirmą atvirtimo naktį, jis taip pat.

12

Ketvirtos dienos rytą Džekas išgirdo kažką leidžiantis į lomą. Sukarkė išgąsdintas paukštis ir triukšmingai pakilo nuo stogo. Prie durų ėmė artintis sunkūs žingsniai. Džekas pasirėmė alkūnėmis ir sumirksėjo tamsoje.

Stambus kūnas dungtelėjo į duris ir liko stovėti. Pro plyšį matėsi iširusių ir purvinų batų pora.

- Vulfai? - tyliai paklausė Džekas. - Ar tai tu?

- Duok man raktą, Džekai.

Džekas surado kišenėje raktą ir pastūmė jį tarp tų batų. Pasirodė didelė ruda ranka, ji ir pakėlė raktą.

- Atnešei vandens? - paklausė Džekas. Nepaisant to, ką jam pavyko iščiulpti iš kruvinų Vulfo dovanėlių, jis kentė nuo smarkios

dehidracijos: lūpos sutino ir suskilinėjo, liežuvis atrodė sunkus, perkepęs. Raktas įlindo į spyną, ir ta trakštelėjo.

Paskui spyna buvo nuimta nuo durų.

- Truputį, - atsakė vilkolakis. - Užsimerk, Džeki. Dabar tavo akys naktinės.

Berniukas užsidengė akis delnais, bet įsiveržusi į malkinę šviesa susmigo pro pirštus. Džekas suinkštė iš skausmo.

- Tuoj praeis, - visai šalia ištarė Vulfas. Tada jis apglėbė ir pakėlė jį. - Užmerk akis, - įspėjo Vulfas ir žengė iš malkinės.

Prašydamas vandens ir pajutęs prie savo lūpų aprūdijusios skardinės kraštą, Džekas suprato, kodėl Vulfas nenorėjo pasilikti pašiūrėje. Oras lauke buvo neapsakomai gaivus ir saldus, tarytum atvežtas tiesiai iš Teritorijų. Berniukas susiurbė du valgomuosius šaukštus geriausio žemėje maisto, kuris nugarmėjo per jį lyg stebuklingas šaltinėlis, atgaivinantis visa, ką paliečia. Džekas pasijuto sudrėkintas.

Vulfas atitraukė skardinę nuo burnos, neleidęs pasisotinti.

- Jeigu duosiu daugiau, viską išvemsi, - pasakė jis. - Atsimerk, Džekai, bet tik po truputį.

Džekas pakluso. Milijonai šviesos dalelių veržėsi į jo akis. Jis suriko.

Vulfas atsisėdo greta ir apkabino draugą.

- Gerk, - tarė jis, priglausdamas skardinę prie jo lūpų. - Ir pamažu merkis.

Dabar saulė nebuvo tokia žiauri. Kai antras gaivinantis upeliukas nutekėjo jo gerkle, Džekas pažvelgė pro blakstienų tinklelį.

- Ach, - atsiduso jis, - kodėl tas vanduo toks skanus?

- Vakarinis vėjas, - tarstelėjo Vulfas.

Džekas plačiai atsimerkė. Akinantis spindesys pavirto lietaus ir vėjo nugairinta ruda pašiūre bei pilkšvai žalia lomele. Jo galva rėmėsi į Vulfo petį. Nugara Džekas jautė išsišovusį draugo pilvą.

- Kaip tu, Vulfai? - pasiteiravo jis. - Ar gerai pasimaitinai?

- Vulfai visada gerai pasimaitina, - kukliai atsakė vilkolakis. Ir švelniai paglostė Džeko šlaunį.

- Ačiū už tą mėsą.

- Aš pažadėjau. Tu buvai banda. Pameni?

- O, taip, aš pamenu, - pasakė Džekas. - Gal galėčiau dar atsigerti to vandens? - jis išslydo iš plataus Vulfo glėbio ir atsisėdo ant žemės, kad galėtų jį matyti.

Vulfas padavė skardinę. Džono Lenono akinukai buvo savo vietoje, skruostus dengė vos žymūs šereliai, ilgi ir riebaluoti kaip anksčiau plaukai nesiekė pečių. Vulfo veidas buvo taikus ir draugiškas, tik truputį nuvargęs. Ant kombinezono jis buvo užsitempęs dviem dydžiais per mažą pilką megztinį su užrašu "INDIANOS UNIVERSITETO SPORTO KATEDRA" ant priekio.

Jis kaip niekad anksčiau atrodė normalus žmogus. Aišku, nepanėšėjo į galintį baigti koledžą, bet jį buvo galima palaikyti puikiu aukštesniosios mokyklos futbolininku.

Džekas dar kartą gurkštelėjo vandens, Vulfas prilaikė skardinę ranka, kad draugas nepersistengtų.

- Tu iš tiesų jautiesi gerai?

- Čia ir dabar, - atsakė Vulfas. Jis paglostė savo pilvą, kuris buvo aptemptas megztiniu it guminė pirštinė. - Tik pavargau. Reikia nusnūsti, Džekai. Čia ir dabar.

- Iš kur traukei tą megztinį?

- Kabojo ant virvės, - paaiškino Vulfas. - Čia šalta, Džeki.

- Tu juk nenuskriaudei jokio žmogaus, a?

- Žmonių ne. Vulf! Dabar lėtai gerk vandenį.

Jo akys plykstelėjo linksma Vėlinių šviesa, ir Džekas suprato, kad draugo niekad nebus galima laikyti panašiu į žmogų. Paskui vilkolakis plačiai nusižiovavo.

- Pamiegosiu, - patogiau įsitaisęs ant šlaito, jis padėjo galvą. Ir akimirksniu užmigo.

III DALIS

Pasaulių susidūrimas

Pričiupti įstatymo

1

Jau prieš antrą valandą tądien jie buvo už šimto mylių į vakarus, ir Džekui atrodė, kad ir jis bėga su mėnuliu - viskas buvo taip paprasta. Nepasiduodamas siaubingam troškuliui, Džekas lėtai siurbčiojo vandenį iš skardinės ir laukė draugo prabundant. Pagaliau Vulfas pasirąžė ir tarė:

- Aš pasiruošęs, Džekai, - tada užsimetė Džeką ant kupros ir pasileido į Deilvilį.

Palikęs Vulfą sėdėti ant šaligatvio krašto ir stengtis nekristi niekam į akis, Džekas žengė į Deilvilio "Mėsainių karalių". Pirmiausia jis nuėjo į vyrų tualetą ir nusirengė iki juosmens. Net ir tenai jautėsi beprotiškas mėsos aromatas, nuo kurio burnoje tvenkėsi seilės. Džekas nusiprausė rankas, krūtinę, veidą. Po to pakišo galvą po kranu ir skystu muilu išsitrinko plaukus. Ant grindų vienas po kito krito suglamžytos servetėlės.

Galiausiai jis buvo pasirengęs eiti prie prekystalio. Uniformuota mergina neatitraukė nuo jo akių, klausydama užsakymo. Tai dėl šlapių plaukų, suprato Džekas. Kol viskas buvo atnešta, ji atsirėmė prie užsakymo langelio ir toliau begėdiškai į jį vėpsojo.

Nepriėjęs stiklinių durų, Džekas jau kando mėsainį. Sunka tekėjo per smakrą. Jis buvo toks alkanas, kad nesivargino kramtyti. Trys geri kąsniai - ir mėsainio kaip nebūta. Jau išsižiojo sukišti likučius į burną ir pamatė, kad Vulfas sutraukė pulką vaikų. Mėsa užstrigo gerklėje, skrandis užsitrenkė.

Džekas išlėkė laukan, rydamas tą suveltą bandelės, rauginto agurko, salotos, pomidoro ir padažo gumulą. Vaikai buvo apstoję Vulfą iš trijų pusių ir spoksojo į jį visai kaip padavėja į Džeką. Vilkolakis prisispaudė prie šaligatvio kiek įstengė, susikūprino ir įtraukė kaklą it vėžlys. Atrodė, kad jo ausys prisiplojo prie galvos. Kąsnis įstrigo Džeko gerklėje, o kai jis konvulsiškai mėgino jį nuryti, pajudėjo tik per centimetrą.

Vulfas pastebėjo jį akies kampučiu ir pastebimai atsipalaidavo. Aukštas džinsuotas dvidešimtmetis vaikinas pradarė seno raudono pikapo dureles ir žiūrėjo šypsodamasis.

- Imk mėsainį, Vulfai, - kuo ramiau ištarė Džekas. Tada padavė Vulfui dėžutę. Vilkolakis pauostė ir atsikando didelį kąsnį. Nustebinti ir sužavėti vaikai pasislinko arčiau. Keli krizeno. "Kas jis toks? - paklausė maža mergytė, kurios šviesūs plaukai buvo surišti rausvais kaspinėliais. - Jis - monstras?" Priešais ją užlindo trumpai kirptas septynerių ar aštuonerių metų berniukas ir pareiškė: "Tai Milžinas, ar ne? Tai yra tikras Milžinas. Taip? Taip? Ar taip?"

Vulfas pagaliau ištraukė mėsainio likučius iš kartoninės dėžutės ir sugrūdo viską į burną delnu. Tarp kelių įkrito gabaliukas salotos, smakras ir krūtinė aptiško majonezu ir mėsos sultimis. Viską Vulfo dantys pavertė vientisa ruda mase. Nurijęs jis pradėjo laižyti dėžutę.

Džekas švelniai atėmė ją iš Vulfo.

- Ne, jis mano pusbrolis. Jis ne koks monstras ir ne Milžinas. Kodėl jums nepalikus mūsų ramybėje, a? Eikite.

Bet vaikai ir toliau spitrijo. Vulfas laižė pirštus.

- Jeigu ir toliau taip vėpsosite, jis pasius. O kuo tai baigsis - aš nežinau.

Trumpaplaukis berniukas buvo pakankamai prisižiūrėjęs, ką gali monstru pavirtęs Deividas Baneris, todėl atsitraukė per kelis žingsnius. Kiti pasekė jo pavyzdžiu.

- Prašau skirstytis, - pasakė Džekas, ir vaikai vėl sustojo kaip įkasti.

Vulfas pakilo kaip kalnas, sugniaužęs kumščius.

- PO GALAIS, NEŽIŪRĖKITE Į MANE! - suriko jis. - MAN DAROSI NEJAUKU! AŠ VISUR JAUČIUOSI NEJAUKIAI!

Vaikai išsilakstė. Išraudęs, sunkiai alsuojantis Vulfas stovėjo ir žiūrėjo, kaip jie kuria centrine miestelio gatve arba mauna už kampo. Kai vaikai dingo, vilkolakis sunėrė ant krūtinės rankas ir kaltai pažiūrėjo į Džeką. Jis buvo neapsakomai sutrikęs.

- Vulfui nereikėjo rėkti, - pasakė jis. - Juk jie dar maži.

- Nieko, reikia juos truputį pagąsdinti, - pasigirdo kažkieno balsas, ir Džekas pamatė, kad į juos nuo automobilio su šypsena žiūri jaunuolis. - To dar nebuvau matęs. Tai pusbroliai, sakai?

Džekas neramiai linktelėjo.

- Ei, aš nenoriu kištis, - jaunas tamsiaplaukis vyras su liemene ir languotais marškiniais priėjo arčiau. - Ypač nenoriu, kad kas nors jaustųsi nejaukiai, suprantate, - jis kiek palaukė, ištiesė rankas atvirais delnais. - Tikrai. Tik pagalvojau, kad jūs, vyručiai, tikriausiai jau seniai kelyje.

Džekas žvilgtelėjo į Vulfą, kuris tebestovėjo apsikabinęs rankomis, bet žvilgčiojo į vyrą pro apvalius akinius.

- Pats toks buvau, - kalbėjo toliau vyras. - Ar patikėsit, tais metais, kai baigiau DK, - Deilvilio koledžą, suprantate, - nubalsavau iki Šiaurinės Kalifornijos ir atgal. Beje, jeigu traukiate į vakarus, galiu pametėti.

- Negaliu, Džeki, - griausmingu balsu sududeno Vulfas.

- Ar toli? - pasiteiravo Džekas. - Mes norime pasiekti Springfildą. Turiu ten draugą.

- Jokių problemų, senjore, - vyras vėl kilstelėjo rankas. - Pats aš keliauju į Kajugą, visai netoli Ilinojaus sienos. Einu, paimsiu mėsainį ir lekiam. Tiesiu taikymu. Po pusantros, o gal net mažiau, valandos būsit pusiaukelėje į Springfildą.

- Negaliu, - sušnibždėjo Vulfas.

- Tik vienas dalykėlis. Matot, ant priekinės sėdynės šį bei tą vežu. Vienam iš jūsų teks keliauti gale. O ten bus vėjuota.

- Jūs net neįsivaizduojate, kaip tai puiku, - visiškai nuoširdžiai pasakė Džekas. - Lauksim jūsų grįžtant, - Vulfas ėmė susijaudinęs trypčioti. - Garbės žodis, būsime čia. Ir dėkui.

Kai tik vyras žengė pro duris, Džekas kažką sukuždėjo Vulfui į ausį.

Grįžęs su dviem mėsainių dėžutėm, jaunas vyras - Bilas Tompsonas arba Bakas, taip jį vadino - rado paniurusį Vulfą jau klūpantį atvirame kėbule ir pravira burna kažką uodžiantį. Džekas sėdėjo ant priekinės sėdynės, įsispraudęs tarp išsipūtusių plastikinių maišų, kurie buvo užklijuoti lipnia juosta, susegti ir dar smarkiai apipurkšti, sprendžiant iš kvapo, oro gaivikliu. Per permatomą plastiką matėsi kažkokie matinės žalios spalvos lapai, o ant jų augo kekės pumpurų.

- Kiek pamenu, tu vis dar atrodei alkanas, - pasakė pikapo vairuotojas ir atkišo Vulfui mėsainį. Po to atsisėdo už vairo. - Panašu, kad tas tavo pusbrolis mėsainį būtų sugavęs dantimis. Štai, paimk šitą, savąjį jis jau sunaikino.

Šimtą mylių į vakarus Vulfas laimingas prasėdėjo kėbule, vėjas švilpė pro ausis, greitis ir gausybė kvapų jį užhipnotizavo. Tviskančiomis akimis jis fiksavo kiekvieną naują vėjo dvelksmą, puldinėjo nuo vieno borto prie kito, atstatęs virpančias šnerves prieš vėją.

Bakas Tomsonas prisistatė fermeriu. Visas septyniasdešimt penkias minutes, neatleisdamas kojos nuo akceleratoriaus, jis kalbėjo

nieko Džeko neklausinėdamas. Tik kai išsuko į siaurą žvyrkelį prieš pat Kajugą ir sustojo prie bekraščio kukurūzų lauko, pagraibė marškinių kišenėje ir ištraukė negrabiai ir beveik į tualetinį popierių susuktą cigaretę.

- Esu girdėjęs apie raudonakius, - tarė vairuotojas. - Bet tavo pusbrolis nepakartojamas, - jis numetė cigaretę Džekui į delną. - Tegu surūko, kai labai susijaudins, supratai? Gydytojo nurodymas.

Džekas automatiškai įsikišo suktinukę į marškinių kišenę ir išlipo laukan.

- Dėkui, Bakai, - pasakė jis vyrui.

- Po šimts, kažkas pasivaideno, kai jis valgė, - pasakė Bakas. - Ir kaip tu jį suvaldai? Šauki "put, put, put!" jam?

Pajutęs, kad kelionė baigėsi, Vulfas iššoko iš kėbulo.

Raudonasis pikapas nuburzgė, palikęs ilgą dulkių uodegą.

- Vėl šitaip važiuokim! - išdainavo Vulfas. - Džeki! Važiuokim vėl!

- Bičiuli, o, kad galėtume, - atsakė Džekas. - Nagi, paeikime. Kas nors gal sustos.

Džekas patikėjo, kad sėkmė vėl sugrįžo ir visai netrukus jie pasieks Ilinojaus sieną. Jam kažkodėl atrodė, kad susisiekus su Springfilde gyvenančiu Ričardu Sloutu viskas eis kaip sviestu patepta. Bet dalis Džeko dar gyveno malkine, kur tai, kas netikra, užgožia ir sunaikina tai, kas tikra, o kai prasideda blogi dalykai, viskas vyksta taip staigiai, kad neįmanoma jų kontroliuoti. Dar ilgai jis nematys Ilinojaus, o visą tą laiką vėl jausis uždarytas malkinėje.

2

Siaubinga įvykių karuselė, kuri nuvedė į Sanlaito namus, įsisuko praėjus dešimčiai minučių nuo to momento, kai berniukai praėjo nedidelį ženklą, pranešantį, kad jie jau Kajugoje, kurioje gyvena 23 568 žmonės. Pačios Kajugos niekur nesimatė. Jiems iš dešinės iki horizonto tęsėsi kukurūzų laukas, o kairėje per dirvoną kelias darė vingį ir šovė tiesiai tolyn. Nespėjus Džekui pagalvoti, kad jiems tikriausiai teks keliauti iki miesto pėsčiomis ir ten mėginti ieškoti pakeleivingos, kelyje pasirodė automobilis ir sparčiai artėjo prie jų.

- Važiuosim kėbule? - džiugiai suriko iškėlęs rankas į viršų Vulfas. - Vulfas važiuos gale! Čia ir dabar!

- Jis važiuoja ne į tą pusę, - pasakė Džekas. - Nusiramink, ir tegu ramiai mus aplenkia, Vulfai. Nuleisk rankas, kad nepagalvotų, jog stabdai.

Vilkolakis nenoriai pakluso. Automobilis pasiekė posūkį.

- Nevažiuosim kėbule? - beveik vaikiškai patempė lūpą Vulfas.

Džekas papurtė galvą. Jis bandė įžiūrėti ovalinę emblemą ant dulkėtų baltų automobilio durelių. Ten galėjo būti parašyta "Apskrities parkų inspekcija" arba "Valstijos gamtos apsauga". Automobilis galėjo būti tiek žemės ūkio padargų agento, tiek priklausyti Kajugos eksploatacijos priežiūros tarnybai. Bet kai jis įsuko į žvyrkelį, Džekas pamatė, jog tai policijos automobilis.

- Tai faras, Vulfai. Policininkas. Eik ramiai ir neišsišokinėk. Geriau, kad jis nesustotų.

- Kas yra farininkas? - Vulfo balsas virto niūriu šnabždesiu. Jis pamanė, kad mašina važiuoja tiesiai į jį. - Ar farininkai žudo vulfus?

- Ne, - nuramino Džekas, - jie niekad nežudo vulfų, - bet nuo to vilkolakiui nepasidarė bent kiek geriau. Vulfas sugriebė Džeko ranką.

- Prašau paleisk, Vulfai, - pasakė Džekas. - Jam tai pasirodys keista.

Vulfas paleido ranką.

Kai policijos automobilis priartėjo, Džekas dirstelėjo į figūrą už vairo, o tada apsisuko ir paėjo kelis žingsnius, kad matytų draugą. Vaizdas jo nenudžiugino. Automobilį vairavo policininkas despotišku nutukusiu veidu. O Vulfo akyse atsispindėjo atviras siaubas. Akys žiba, šnervės trukčioja, iššiepti dantys.

- Tau iš tikro patiko važiuoti to furgono užpakalyje? - paklausė jo Džekas.

Vilkolakis truputį atsipalaidavo, net šyptelėjo. Policijos automobilis praburzgė pro šalį; Džekas pajuto, kaip vairuotojas pasuka galvą juos apžiūrinėdamas.

- Tvarka, - tarė Džekas. - Jis nuvažiuoja. Viskas bus gerai, Vulfai.

Po kurio laiko vėl pasigirdo stiprėjantis variklio kriokimas.

- Farininkas grįžta!

- Tikriausiai grįžta į Kajugą, - pasakė Džekas. - Atsigręžk ir daryk viską kaip aš. Nespoksok į jį.

Berniukai traukė žvyrkeliu, nekreipdami dėmesio į automobilį, kuris lyg tyčia vilkosi jiems įkandin. Vulfas pratisai suaimanavo.

Policijos mašina aplenkė juos, žybtelėjo stabdžių žibintais ir sustojo skersai kelio. Pareigūnas atidarė duris ir pastatė kojas ant žemės. Paskui atsistojo. Jis buvo tokio paties ūgio kaip Džekas, kojos ir rankos normalios, o visas svoris susitelkęs veide ir ant pilvo. Sukimštas į rudą uniformą jo pūzras kabojo išdribęs abiejose plataus rudo diržo pusėse.

- Kiek man dar reikės laukti, - ištarė jis ir pasirėmęs ranka atsišliejo į dureles. - Nagi, pasakokite savo istoriją. Klokit.

Vulfas susigūžęs užlindo Džekui už nugaros ir susigrūdo rankas giliai į kišenes.

- Mes keliaujame į Springfildą, pareigūne, - pradėjo Džekas. - Mes balsuojame... galbūt tai ir neleistina.

- Tai jau ne galbūt. Veeeelnias. O koks ten bernas bando už tavęs slėptis?

- Tai mano pusbrolis, - Džekas sekundę nutilo karštligiškai mąstydamas - Istorijoje sunkiai tilpo Vulfas. - Aš turiu parvežti jį namo. Jis gyvena Springfilde su savo teta Helena, tai yra mano teta, ji yra mokytoja. Springfilde.

- Jis ką, iš kur nors pabėgęs?

- Ne, ne, nieko panašaus. Jis tik...

Policininkas ramiai narstė jį po kaulelį.

- Vardai.

Džekui tai buvo dilema: Vulfas tikrai vadins jį Džeku, nesvarbu, kuo jis prisistatys pareigūnui.

- Aš esu Džekas Parkeris, - atsakė jis. - O jis...

- Palauk. Noriu, kad tas stuobrys pats prisistatytų. Ei, tu, ateik čia. Ar prisimeni savo pavardę, kelme?

Vulfas išlindo iš už Džeko, įbedęs smakrą į krūtinę. Kažką suvapėjo.

- Negirdžiu, sūneli.

- Vulfas, - sušnibždėjo jis.

- Vulfas. Galėjau ir pats susiprasti. O vardas? Ar tu turėjai tik numerį?

Vulfas smarkiai užsimerkė, sukryžiavo kojas.

- Nagi, Filai, - paragino Džekas, manydamas, kad tai vienintelis vardas, kurį draugas gali įsiminti.

Bet vos tik spėjo ištarti, Vulfas išsitiesė, pakėlė galvą ir suriko:

- DŽEKAS! DŽEKAS! DŽEKAS VULFAS!

- Kartais mes jį vadiname Džeku, - įsiterpė Džekas, jausdamas, kad jau per vėlu. - Todėl, kad jis labai mane mėgsta, kartais aš vienintelis galiu su juo susitvarkyti. Man gali tekti apsistoti Springfilde keletą dienų, kad įsitikinčiau, jog jis įprato.

- Man įgriso tavo pliurpimas, Džekai. Kodėl tau nesėdus su tuo Filu-Džeku ant galinės sėdynės ir nevažiavus į miestą visko išsiaiškinti? - kai Džekas nepajudėjo, policininkas uždėjo ranką ant didžiulio pistoleto rankenos. - Lipkit į mašiną. Jis - pirmas. Noriu išsiaiškinti, kodėl jūs už šimto mylių nuo namų pamokų metu. Į mašiną. Mikliai.

- Ach, pareigūne...- pradėjo Džekas. O jam už nugaros Vulfas sukuždėjo: "Ne. Aš negaliu".

- Mano pusbrolis turi vieną problemą, - pasakė Džekas. - Jis yra klaustrofobiškas. Nedidelės erdvės, ypač automobilių viduje, varo jį iš proto. Mes važiuojame tik atvirais furgonais, kad jis galėtų sėdėti kėbule.

- Lipkit į mašiną, - griežtai įsakė policininkas ir atidarė užpakalines dureles.

- NEGALIU! - suaimanavo Vulfas. - Vulfas NEGALI! Ten smirda, Džeki, smirda. - Jo nosis susiraukšlėjo.

- Įlaipink jį į automobilį arba tai padarysiu aš, - pasakė pareigūnas Džekui.

- Vulfai, tik trumpam, - pradėjo raminti Džekas draugą ir siekė jo rankos. Vulfas nenoriai leido jam ją paimti. Džekas nuvedė jį prie automobilio, vilkolakis vilko kojas žvyru.

Vieną momentą atrodė, kad pavyks. Vulfas priėjo prie policijos automobilio tiek, kad galėjo ranka paliesti rėmą. Tada jis visas sudrebėjo ir abiem rankom įsikibo už durų rėmo. Atrodė, kad jis mėgina perplėšti stogą kaip cirko stipruolis telefonų knygą.

- Prašau, - tyliai ištarė Džekas. - Mes privalome.

Bet Vulfas buvo persigandęs ir pasišlykštėjęs tuo, ką ten užuodė. Jis piktai papurtė galvą. Seilė iš burnos užtiško ant automobilio stogo.

Policininkas apėjo Džeką ir ištraukė kažką iš kilpos ant diržo. Berniukas spėjo pastebėti, jog tai ne pistoletas, o tada pareigūnas treniruotu judesiu kirto lazda Vulfui per pakaušį. Vilkolakis trinktelėjo į automobilio stogą, po to susileido į dulkes.

- Imk iš kitos pusės, - įsakė policininkas, kabindamas lazdą į vietą, - įgrūsim šitą mėšlo maišą į mašiną.

Po dviejų trijų minučių su sunkiu praradusio sąmonę Vulfo kūnu automobilis lėkė į Kajugą.

- Jau žinau, ką darysiu su tavimi ir su tavo bukapročiu pusbroliu, jeigu jis pusbrolis, kuo smarkiai abejoju, - policininkas pažvelgė į Džeką per užpakalinio vaizdo veidrodėlį; jo akys priminė į skystą dervą nugrimzdusias razinas.

Staiga visas kraujas užvirė berniuko kraujagyslėse, širdis ėmė šokinėti krūtinėje. Džekas prisiminė cigaretę marškinių kišenėje. Užčiuopė ją pirštais ir greitai atitraukė ranką, kad policininkas nieko nesakytų.

- Turiu užmauti jam batus, - pasakė jis. - Jie... nukrito.

- Nieko, - pasakė policininkas, bet nekreipė dėmesio, kai Džekas pasilenkė. Pasislėpęs nuo veidrodėlio berniukas užmaukšlino prasižiojusį batą ant basos Vulfo kojos ir greitai susikišo suktinukę į burną. Perkando ją, po burną pasklido keistas žolių kvapas. Džekas ėmė kramtyti, nurijo. Žolės šiurkščiai nuslinko gerkle, ir berniukas konvulsiškai atsitiesė, stengdamasis atsikrenkšti užčiaupta burna. Kai gerklė buvo tuščia, jis prarijo sudrėkusią marihuaną. Paskui perbraukė liežuviu per dantis, rankiodamas visus trupinėlius.

- Jūsų laukia keli siurprizai, - pasakė pareigūnas. - Įleisim truputį saulės šviesos į jūsų sielas.

- Saulės šviesos į mūsų sielas? - pasitikslino Džekas pagalvojęs, kad policininkas pastebėjo jį kemšantį cigaretę.

- Ir įtaisysim kelias pūsles ant rankų, - pridūrė policininkas ir patenkintas pažiūrėjo į sutrikusį berniuką galinio vaizdo veidrodėlyje.

Kajugos municipaliteto pastatas buvo tamsus neapšviestų koridorių ir siaurų laiptų, kurie netikėtai kilo aukštyn, labirintas. Vamzdžiais tekėjo ir gurgė vanduo.

- Leiskite man kai ką paaiškinti, vaikai, - pasakė policininkas, pastumdamas juos prie paskutinių laiptų. - Aš jūsų nesuėmiau. Supratote? Jūs esate sulaikyti apklausai. Nenoriu nieko girdėti apie telefono skambutį. Būsit prikirpti, kol nepapasakosite, kas jūs esate ir kur keliaujate. Girdite? Dabar susitiksime su teisėju Fiečaildu, ir jeigu nesakysite teisybės, už tai skaudžiai užmokėsite. Į viršų. Judinkitės!

Viršuje policininkas pastūmė duris. Pusamžė moteris juoda suknele ir akiniais plonais rėmeliais pakėlė akis nuo rašomosios mašinėlės prie sienos.

- Dar du bėgliai, - pasakė policininkas. - Praneškite jam, kad mes laukiame.

Moteris linktelėjo, pakėlė telefono ragelį ir pasakė kelis žodžius.

- Galite eiti, - tarė ji, vedžiodama akimis nuo Džeko prie Vulfo.

Pareigūnas nulydėjo juos per prieškambarį iki dvigubai didesnės patalpos, kurios viena siena buvo pristatyta knygų lentynų, o priešpriešiais puikavosi įrėminti diplomai, sertifikatai ir nuotraukos. Ant lango buvo nuleistos žaliuzės. Už mažiausiai šešių pėdų plokštės stalo stovėjo kaulėtas vyras tamsiu kostiumu, suglamžytais baltais marškiniais ir nenusakomo rašto siauru kaklaraiščiu. Vyro veidas buvo vientisas raukšlių žemėlapis, o plaukai buvo per daug juodi, kad būtų natūralūs. Ore kabojo cigarečių dūmų kamuoliai.

- Tai ką gi mes čia turime, Frenki? - vyro balsas buvo įtartinai gilus, beveik teatrališkas.

- Vaikus, paimtus nuo Frenč Liko kelio, netoli Tompsono sodybos.

Teisėjo Fiečaildo raukšlelės susimetė į šypseną, kai jis pasisuko į Džeką.

- Ar turi kokius nors dokumentus, sūnau?

- Ne, sere, - atsakė berniukas.

- Ar kalbėjai pareigūnui Viljamsui tiesą? Jis taip nemano, nes nebūtumėt čia pakliuvę.

- Taip, sere, - atsakė Džekas.

- Tai papasakok man savo istoriją, - teisėjas apėjo stalą suplėšydamas dūmų šydą ir prisėdo ant kampo. Tada prisidegė cigaretę; Džekas įsitikino, kad jo įdubusios šviesios akys nepažįsta pasigailėjimo.

Tai vėl muskautas.

Giliai įtraukęs oro, Džekas pradėjo:

- Mano vardas - Džekas Parkeris. Jis yra mano pusbrolis, irgi Džekas. Džekas Vulfas. Bet tikrasis jo vardas yra Filipas. Jis gyveno pas mus Deilvilyje, nes jo mama susirgo, o tėvas jau miręs. Aš kaip tik vežu jį atgal į Springfildą.

- Jis silpnaprotis, tiesa?

- Šiek tiek lėtesnio mąstymo, - atsakė Džekas ir žvilgtelėjo į Vulfą. Tas nesusigaudė, kur esąs.

- Kokia tavo mamos pavardė? - paklausė Vulfo teisėjas. Vulfas tylėjo. Jis stovėjo užsimerkęs ir susikišęs į kišenes rankas.

- Jos vardas Helena, - atsakė Džekas, - Helena Vogan.

Teisėjas pakilo nuo stalo ir lėtai prisiartino prie berniuko.

- Tu išgėręs, sūnau? Sverdėji truputį.

- Ne.

Teisėjas Fiečaildas priėjo per pėdą ir pasilenkė.

- Papūsk.

Džekas prasižiojo ir papūtė.

- Ne. Negėręs, - teisėjas atsitiesė. - Bet tai vienintelis dalykas, ko tu nesumelavai. Pūti man į akis miglą, vaikine.

- Atleiskite, kad mes balsavome, - pasakė Džekas, sverdamas kiekvieną žodį. Nuo to gali priklausyti, ar juos su Vulfu paleis, be to, jam sunkiai sekėsi formuluoti žodžius - viskas, regis, siaubingai sulėtėjo. Kaip ir malkinėje sekundės ištįso. - Paprastai mes to nedarome, nes Vulfas... Džekas, tiksliau, negali ištverti automobilyje. Daugiau to nedarysime. Mes nepadarėme nieko bloga, sere, ir tai tikra tiesa.

- Tu nesupratai, sūnau, - tarė teisėjas, ir jo gilios akys vėl sutvisko. *Jis tuo mėgaujasi,* - suprato Džekas. Teisėjas Fiečaildas lėtai užlindo už stalo. - Stabdyti pakeleivingas mašinas - tai dar ne viskas. Jūs, du vieniši berniukai kelyje, keliaujantys iš nežinia kur į nežinia kur, ieškote sau nemalonumų, - jo balsas virto tamsiu medumi. - Bet mūsų apygardoje yra tai, kas skirta kaip tik tokiems vaikams kaip jūs. Beje, valdžios patvirtinta ir finansuojama. Tai Gardnerio Sanlaito maldos namai sunkiems paaugliams. Misterio Gardnerio pasiekimai darbe su tokiais vaikais tiesiog stebuklingi. Mes nusiuntėme jam keletą nepataisomų vaikų, o po kiek laiko jie jau maldavo Jėzaus atleidimo. Sakyčiau, tai tiesiog nuostabu, kaip jūs manote?

Džekas nurijo seiles. Jo gerklė atrodė sausesnė negu malkinėje.

- E... sere, mums tikrai reikia skubiai pasiekti Springfildą. Visi jaudinsis...

- Labai tuo abejoju, - pertraukė teisėjas, šypsodamasis visomis savo raukšlelėmis. - Bet paklausykite manęs. Vos tik jus išveš į Sanlaito namus, aš paskambinsiu į Springfildą ir paprašysiu surasti Helenos... Vulf, - tiesa? - telefoną. Ar Helenos Vogan?

- Vogan, - pasakė Džekas, ir raudonis užliejo visą veidą.

- Taip.

Vulfas papurtė galvą ir markstydamasis uždėjo ranką ant Džeko peties.

- Atsipeikėjai, sūnau? - paklausė teisėjas. - Gal pasakysi, kiek tau metų?

Vulfas sumirksėjo ir pasisuko į Džeką.
- Šešiolika, - atsakė už jį draugas.
- O tau?
- Dvylika.
- A. O aš duočiau tau dar kelis metus viršaus. Tuo svarbiau suteikti tau pagalbą dabar, kol dar nepakliuvai į tikrai rimtą bėdą, sutinki, Frenki?
- Amen, - ištarė policininkas.
- Po mėnesio vėl čia sugrįšite, - tęsė teisėjas. - O tada pasižiūrėsime, ar jūsų atmintis pasitaisė. Kodėl tavo akys tokios raudonos?
- Iš džiaugsmo, - atsakė Džekas. Policininkas kriuktelėjo. Tik po sekundės berniukas suprato, kad tai buvo juokas.
- Vežk juos iš čia, Frenki, - pasakė teisėjas. Jis jau kėlė ragelį. - Po trisdešimties dienų jūs būsit visai kitokie.

Kai jie lipo municipalinio raudonų plytų pastato laiptais, Džekas pasiteiravo Frenkio Viljamso, kam teisėjui reikėjo jų amžiaus. Policininkas padvejojo ant paskutinio laiptelio ir įdėmiai pažvelgė į Džeko veidą.
- Sanlaito namai ima nuo dvylikos, o paprastai išleidžia devyniolikos, - jis išsišiepė. - Sakaisi niekad apie jį negirdėjęs per radiją? Jis didžiausia vietos įžymybė. Esu tikras, kad garsas apie jį turėjo pasiekti ir Deilvilį, - policininko dantys buvo smulkūs, reti, kreivi.

3

Po pusvalandžio jie vėl buvo užmiestyje.
Vulfas nesipriešindamas atsisėdo ant galinės sėdynės. Frenkis Viljamsas nukabino lazdą nuo diržo ir paklausė:
- Nori dar kartą paragauti, išgama? Kas žino, gal taip įkrėsiu tau drąsos?
Vulfas suvirpėjo, šnervės pakilo, bet jis ramiai nusekė Džeką į automobilį. Ten kaipmat užspaudė delnu nosį ir ėmė kvėpuoti pro burną.
- Mes iš ten pabėgsime, Vulfai, - šnipštelėjo jam į ausį Džekas. - Po poros dienų sugalvosim, kaip tai padaryti. Iš vairuotojo sėdynės pasigirdo: “Nekalbėti”.

Džekas jautėsi keistai atsipalaidavęs. Jis buvo tikras, kad ras išeitį. Jis atsilošė Vulfo apkabintas per pečius ir žiūrėjo į lekiančius pro šalį laukus.

- Štai, - pasakė policininkas. - Būsimi jūsų namai.

Džekas išvydo aukštas mūro sienas, siurrealistiškai stūksančias vidury laukų. Sanlaito namus juosė pernelyg aukštos, kad kas nors matytųsi, sienos, iš viršaus apjuostos trimis spygliuotos vielos eilėmis, o į cementą buvo įmūryta stiklo duženų. Automobilis dabar važiavo pro tuščius laukus, aptvertus vielų tvoromis.

- Čia iš viso šešiasdešimt akrų, - paaiškino Viljamsas. - Ir visur arba sienos, arba tvora - patikėkit. Berniukai patys aptvėrė.

Platūs geležiniai vartai vedė į Sanlaito namus. Vos tik mašina pasuko prie įvažiavimo, vartai atsivėrė paklusę elekroniniam signalui.

- Filmavimo kamera, - paaiškino policininkas. - Jie jau laukia dviejų naujų žuvelių.

Džekas pasilenkė ir prisispaudė prie stiklo. Abiejose kelio pusėse šiurkščios medvilnės švarkeliais vilkintys berniukai kaupė ir kasė žemę, stumdė karučius.

- Jūs, avigalviai, man ką tik uždirbote dvidešimt dolerių, - pasakė Viljamsas. - Antrą tiek teisėjui Fiečaildui. Argi ne puiku?

Sanlaito namai

1

Pastatas kažkodėl Džekui atrodė pastatytas iš vaikiškų kaladėlių - jis plėtėsi, augant naujų patalpų poreikiui. Bet pastebėjęs, jog visi langai grotuoti, pagalvojo, kad jis labiau panėši į kalėjimą, o ne į vaikų statybą.

Dauguma vaikų nuleido įrankius ir stebėjo važiuojančią policijos mašiną.

Frenkis Viljamsas sustojo kieme. Vos tik nutilo variklis, pro pagrindines duris išėjo aukštas vyras ir sunėręs priekyje rankas stebėjo nuo laiptų viršaus. Tankiais ilgais baltutėliais plaukais apsuptas veidas atrodė neįtikėtinai jaunas, lyg prie tų griežtų vyriškų bruožų būtų pasidarbavęs plastinės chirurgijos specialistas. Tai buvo veidas

žmogaus, kuris gali įsiūlyti bet ką bet kur bet kam. Drabužiai buvo tokie pat balti kaip ir plaukai: baltas kostiumas, balti batai, balti marškiniai, o apie kaklą apvyniotas baltas šilko šalis. Kai berniukai išlipo iš automobilio, vyras užsidėjo tamsius akinius ir valandėlę juos tyrinėjo. Paskui skruostuose atsirado gili šypsenos raukšlė, ir jis įsikišo akinius atgal į kišenę.

- Taip, - pratarė jis. - Taip, taip, taip. Ką mes darytume be jūsų, pareigūne Viljamsai?

- Laba diena, jūsų prakilnybe Gardneri, - pasisveikino policininkas.

- Ar čia įprastas atvejis, ar šitie jaunuoliai įsitraukė į kokią nors nusikalstamą veiklą?

- Valkatos, - atsakė policininkas. Įsispendęs rankomis į šonus, jis žiūrėjo į Gardnerį prisimerkęs, tarytum jo baltumas žeistų akis. - Atsisakė pasakyti Fiečaildui savo tikruosius vardus. Šitas, didysis, - parodė jis nykščiu į Vulfą, - nieko nekalba. Turėjau kaukštelti per galvą, kad įsėstų į mašiną.

Gardneris teatrališkai palingavo galva.

- Malonėkite atvesti juos čia, kad galėtų prisistatyti ir atlikti kai kuriuos formalumus. Ar žinoma priežastis, dėl kurios šita porelė atrodo tokia “apkvaitusi”?

- Dičkiui aš trinktelėjau per makaulę.

- Hmmmmm, - Gardneris atsitraukė.

Kai Viljamsas stumtelėjo berniukus prie laiptų į ilgą verandą, vyras baltais drabužiais pakreipė galvą ir apžiūrėjo atvykėlius. Džekas su Vulfu užlipo laiptais ir nedrąsiai žengė į verandą. Frenkis Viljamsas nusišluostė nuo kaktos prakaitą ir atsistojo šalia. Gardneris paslaptingai šypsojosi, bet žvilgsnis bėgiojo nuo vieno berniuko prie kito. Po akimirkos Džekas pagavo jo žvilgsnyje kažką šaltą, tamsų ir pažįstamą, bet jo prakilnybė vėl išsiėmė akinius ir užsidėjo. Šypsena ir toliau buvo paslaptinga ir švelni, nors Džekas sustingo nuo to žvilgsnio: jis kažkur jau buvo matęs vyrą anksčiau.

Jo prakilnybė Gardneris nuleido akinius ant nosies galo ir žaismingai dirstelėjo pro rėmelių viršų.

- Vardai? Jūsų vardai? Ar galime sužinoti šitų džentelmenų vardus?

- Aš - Džekas, - pradėjo berniukas ir nutilo; nenorėjo pasakyti nieko daugiau negu reikia. Vieną akimirką jam pasirodė, kad realybė atsitraukia nuo jo. Jis vėl Teritorijose, tik dabar jos grėsmingos,

gąsdinančios, oras prisipildė dūmų, šokinėjančių liepsnų ir kankinamų kūnų riksmo.

Galinga ranka suspaudė jo alkūnę ir privertė pakelti akis. Džekas užuodė ne dvoką ir dūmus, o siaubingai saldų, be saiko naudojamą odekoloną. Melancholiškos pilkos akys žvelgė tiesiai į jį.

- Juk tu blogas berniukas, Džekai? Ar buvai blogas berniukas?

- Ne, mes tik balsavome ir...

- Manau, tu truputį apkvaišęs, - pareiškė jo prakilnybė Gardneris. - Pasistengsim skirti tau ypatingą dėmesį, - jis paleido alkūnę, atsitraukė ir pasitaisė akinius. - Tikriausiai turi ir pavardę?

- Parkeris, - atsakė Džekas.

- Taaaaip.

Gardneris nusiėmė akinius, grakščiai pasisuko ir įsmeigė žvilgsnį į Vulfą. Niekuo neišsidavė, ar patikėjo Džeko žodžiais.

- O, tvirtas egzempliorius. Tikras žaliūkas. Mes būtinai rasime kur panaudoti tokią jėgą Dievui šlovinti. Gal galiu paprašyti pasekti misterio Džeko Parkerio pavyzdžiu ir prisistatyti?

Džekas sunerimęs pažvelgė į draugą. Jis stovėjo palenkęs galvą ir sunkiai kvėpavo. Iš lūpų kampučio nudryko seilė. Vogto megztinio priekis buvo išteptas purvu ir ištaukuotas. Vulfas papurtė galvą, bet tas judesys buvo bereikšmis: lygiai taip galėjo nuvyti musę.

- Tavo vardas, sūnau? Vardas? Vardas? Ar tavo vardas Bilas? Artas? Semis? Ne... koks nors galingas, esu tikras. Džordžas, tikriausiai?

- Vulfas, - ištarė vilkolakis.

- A, tai nuostabu, - Gardneris abiems nusišypsojo. - Misteris Parkeris ir misteris Vulfas. Gal palydėsite juos vidun, pareigūne? Kaip mums pasisekė, kad misteris Bastas šiuo metu atvykęs. Nes dalyvaujant misteriui Hektorui Bastui, - vienam iš mūsų stiuardų, - mums tikriausiai pavyks susikalbėti su misteriu Vulfu, - jis nužvelgė berniukus pro akinių viršų. - Mes tikime čia, Šventraščio namuose, kad Dievo kariai geriau žygiuoja, jeigu jie žygiuoja su uniforma. O Hekas Bastas beveik toks petingas kaip mūsų bičiulis Vulfas, jaunasis Džekai Parkeri. Taigi jis galės rasti jam uniformą ir išmokyti disciplinos. Patogu, tiesa?

- Džekai, - tyliai pašaukė Vulfas.

- Taip.

- Man skauda galvą, Džekai. Labai skauda.

- Tau skauda galvelę, misteri Vulfai? - jo prakilnybė priplaukė prie vilkolakio ir švelniai paglostė jam ranką. Vulfas atšlijo pasibjaurėjęs. Odekolonas, suprato Džekas, tas sunkus aromatas jautriai Vulfo nosiai buvo blogiau už amoniaką.

- Nieko tokio, sūnau, - tarė Gardneris, neužgautas Vulfo reakcijos. - Misteris Bastas arba misteris Zingeris, antrasis mūsų stiuardas, pasirūpins tuo viduje. Frenkai, rodos sakiau, kad vestumėt juos į namus.

Pareigūnas sureagavo it baksteltas į užpakalį smeigtuku. Veidas dar labiau paraudo, jis puolė per verandą prie durų.

Sanlaitas Gardneris dirstelėjo į Džeką dar kartą, ir berniukas suprato, kad dabitiškas apdaras yra tik maskuotė: po baltais drabužiais slėpėsi šaltas ir pamišęs žmogus. Iš Gardnerio rankovės žvangėdama išlindo stora auksinė grandinė ir liko kaboti prie nykščio. Džekas išgirdo botago kirtį ir pažino pilkas akis.

Gardneris buvo Osmondo dvynys.

- Į vidų, bičiuliai, - pakvietė Gardneris ir pasilenkė rodydamas į duris.

2

- Beje, misteri Parkeri, - pasakė Gardneris, kai jie įžengė į namą, - ar mes nebuvome susitikę anksčiau? Juk turėtų būti kokia nors priežastis, dėl ko jūs man atrodote toks matytas?

- Nežinau, - atsakė berniukas, atidžiai apžiūrinėdamas keistą Šventraščio namų interjerą.

Prie žalia kilimine danga uždengtos sienos stovėjo ilgos kušetės tamsiai mėlynais apmušalais. Prie kitos sienos buvo pristumti du masyvūs oda aptraukti stalai. Nuo vieno stalo į juos abejingai pasižiūrėjo spuoguotas paauglys ir vėl įsmeigė akis į video ekraną, kur pamokslininkas per televizorių plūdo rokenrolą. Prie gretimo stalo sėdėjęs vaikinas išsitiesė ir agresyviu žvilgsniu nudelbė Džeką. Jis buvo lieknas, tamsiaplaukis, o siauras veidas atrodė protingas ir irzlus. Prie balto nertinio su aukštu kaklu kišenės buvo pritvirtinta stačiakampė kortelė su vardu, kokias nešioja kareiviai: ZINGERIS.

- Aš tikrai manau, kad mes jau buvome susitikę anksčiau, juk taip, bičiuli? Patikėk manimi, turėjome, nes aš nepamirštu, aš tie-

siog negaliu ištrinti iš atminties veido, kurį įsidėmėjau. Ar kada nors anksčiau buvai patekęs į kokią nors bėdą, Džekai?

- Niekados nesu jūsų matęs, - atsakė berniukas.

Kambario kampe nuo mėlynos kušetės pakilo stambus bernas ir išsitempė laukdamas. Jis taip pat vilkėjo baltą nertinį su kaklu ir kortele. Jaunuolio rankos nervingai šmirinėjo nuo diržo į mėlynų džinsų kišenes. Jis buvo mažiausiai šešių pėdų trijų colių ir svėrė bemaž tris šimtus svarų. Skruostai ir kakta raudonavo nuo spuogų. Tai neabejotinai buvo Bastas.

- Ką gi, tikriausiai po kiek laiko prisiminsiu, - pasakė Sanlaitas Gardneris. - Hekai, ateik čia ir padėk naujokams užsiregistruoti, gerai?

Bastas nuplumpsėjo suraukęs kaktą. Jis praėjo visai pro pat Vulfą, ir jeigu tas būtų atsimerkęs, ko jis nepadarė, būtų išvydęs įsiūčio perkreiptą Basto kaktą ir piktas mažas lokio akutes, spingsinčias iš po gauruotų antakių. Bastas pasisuko į Džeką ir burbtelėjęs "Ateik" mostelėjo ranka stalo link.

- Užregistruok, po to nuvesk į drabužinę persirengti, - abejingu balsu paliepė Gardneris. Tada saldžiai nusišypsojo Džekui ir maloniai ištarė: - Džekai Parkeri, man įdomu, kas tu esi iš tikrųjų. Bastai, pasirūpink, kad jo kišenėse nieko neliktų.

Bastas išsišiepė.

Sanlaitas Gardneris nuplaukė prie nekantraujančio Frenkio Viljamso ir lėtai ištraukė ilgą odinę piniginę iš vidinės švarko kišenės. Džekas pastebėjo, kad jis ima skaičiuoti pinigus policininkui į delną.

- Nesisukiok, snargliau, - pasakė berniukas už stalo, ir Džekas akimirksniu atsigręžė. Jis žaidė pieštuku ir kvailai šypsojosi, bet visiškai neadekvati maskuotė treniruotai Džeko intuicijai atskleidė, kad pagaliau prasiveržė esminiai jo bruožai: pyktis ir irzlumas. - Jis moka rašyti?

- Velnias, nemanau, - atsakė Džekas.

- Tada turėsi pasirašyti už jį, - Zingeris parodė du blankus. - Parašyk vardą viršutinėje eilutėje, pasirašyk apatinėje. Ten, kur padėti kryžiukai, - berniukas sudribo į kėdę ir sukando pieštuką. Džekas įtarė, kad tai pamėgdžiota iš jo prakilnybės Sanlaito Gardnerio.

"DŽEKAS PARKERIS", užrašė jis ir apačioje suraitė kažką panašaus. FILIPAS DŽEKAS VULFAS, antras įrašas ir dar neįskaitomesnis parašas.

- Dabar jūs esate Indianos valstijos globotiniai, ir tokie liksite dar trisdešimt dienų, nebent apsigalvotumėte likti ilgiau, - Zingeris paėmė popierius. - Būsite...

- Apsigalvotume? - paklausė Džekas. - Kaip suprasti "apsigalvotume"?

Zingerio skruostai truputį paraudo. Jis palenkė galvą į šoną ir šyptelėjo.

- Tikriausiai negirdėjote, kad per šešiasdešimt procentų vaikų čia gyvena savo noru. Visai gali būti, kad jūs nutarsite čia pasilikti.

Džekas pasistengė likti abejingas.

Zingerio lūpos persikreipė it užkabintos kabliuku.

- Čia labai geri namai, ir jeigu išgirsiu jus skundžiantis - sveikos vietos neliks. Čia geriausia vieta, kur jums teko pabuvoti, aš įsitikinęs. Pasakysiu jums dar kai ką: neturite pasirinkimo. Privalote gerbti Sanlaito namus. Aišku?

Džekas linktelėjo.

- O jam? Jam aišku?

Džekas pažiūrėjo į draugą: tas lėtai mirksėjo ir kvėpavo pro burną.

- Manau, kad taip.

- Gerai. Tada gyvensite viename kambaryje. Keliamės penktą ryto, einame į pamaldas. Po to dirbame laukuose iki septynių, pusryčiaujame valgomajame. Grįžtame į laukus dirbti iki vidurdienio, dvyliktą valgome priešpiečius ir skaitome Bibliją; nuo to kiekvienas persilaužia, todėl geriau iškart galvokit apie tai, ką skaitote. Ir jokios pornografijos iš Giesmių Giesmės, nebent norite sužinoti, ką reiškia disciplina. Po priešpiečių vėl darbas.

Zingeris įdėmiai pasižiūrėjo į Džeką.

- Ei, tik negalvok, kad Sanlaito namuose dirbi už dyką. Su valdžia buvo susitarta, kad kiekvienas gaus prideramą valandinį atlygį, kurio dalis skiriama pragyvenimo išlaidoms: drabužiams, maistui, elektrai ir panašiai. Gaunate penkiasdešimt centų per valandą. Tai reiškia, kad per dieną uždirbate po penkis dolerius, o per savaitę - trisdešimt. Sekmadienius mes praleidžiame Sanlaito koplyčioje, išskyrus valandą, kurią vadiname Sanlaito Gardnerio Evangelijos valanda.

Raudonis vėl nugrimzdo po jo oda, ir Džekas nenorom turėjo linktelti galva parodydamas, kad suprato.

- Jeigu elgsitės kaip pridera ir kalbėsite kaip žmonės, ko nesugeba dauguma, galite pakliūti į GT - Gatvės Tarnybą. Mes turime du Gatvės Tarnybos būrius. Vienas dirba gatvėse: pardavinėja giesmes, gėles ir jo prakilnybės Gardnerio brošiūras, o kitas dirba oro uoste. Šiaip ar taip, mes turime trisdešimt dienų perauklėti jus, valkatas, ir priversti pamatyti, kokie purvini ir ligoti buvo jūsų sumauti gyvenimai prieš pakliūnant čia. Ir tai mes pradėsime nuo šios sekundės.

Zingeris atsistojo rausdamas lyg rudeninis lapas ir sudėjo pirštų galiukus ant stalo.

- Iškraustykite savo kišenes. Dabar.

- Čia ir dabar, - kaip aidas pakartojo Vulfas.

- IŠVERSKITE! - suriko Zingeris. - NORIU MATYTI VISKĄ!

Bastas atsistojo greta Vulfo. Jo prakilnybė Gardneris, palydėjęs policininką iki automobilio, prislinko prie Džeko.

- Asmeniniai daiktai, įsitikinome mes, per daug pririša berniukus prie praeities, - kreipėsi Gardneris į Džeką. - Destrukcinė priemonė. Tai labai veiksminga.

- IŠVERSTI KIŠENES! - subliovė nebesivaldydamas Zingeris.

Džekas ištraukė iš kišenių kelis jo kelionės palydovus: raudoną nosinę, padovanotą Elberto Palamaunteino žmonos, kai ji pamatė, kad Džekas šluosto nosį į rankovę, dvi degtukų dėžutes, kelis dolerius ir centų monetas - iš viso šešis dolerius keturiasdešimt du centus - ir raktą nuo 407-o “Alhambros” viešbučio kambario. Paskui sugniaužė tris daiktelius, kuriuos ketino pasilikti.

- Manau, norėsite pasiimti ir mano kuprinę, - pasakė jis.

- Žinoma, šikniau, - pompastiškai ištarė Zingeris, - žinoma, norėsim tavo kuprinės, bet pirmiausia norėsim to, ką bandai paslėpti. Trauk viską lauk ir mikliai!

Nenoriai Džekas išėmė Spidžio gitaros plektrą, marmuro rutuliuką bei sidabrinį dolerį ir padėjo juos ant nosinės.

- Čia mano talismanai.

Zingeris paėmė plektrą.

- Ei, o kas čia? Kas tai yra?

- Nagų krapštukas.

- Taip, žinoma, - bernas pavartė jį pirštais, pauostė. Jeigu būtų pabandęs jį dantimis, Džekas būtų smogęs jam į veidą. - Krapštukas. Tu nemeluoji?

- Man davė jį vienas draugas, - pasakė Džekas ir pasijuto vienišesnis negu per visas klajonių savaites. Jis prisiminė Sniegelį prie

prekybos centro, kuris žvelgė Spidžio akimis ir kažkaip, Džekui nesuprantamu būdu, iš tikrųjų buvo Spidis. Tas pats Spidis, kurio pavarde jis dabar pasivadino.

- Lažinuosi, kad jis vogtas, - pareiškė Zingeris ir numetė kauliuką prie monetos ir rutuliuko. - Dabar kuprinę.

Kai Džekas nusiėmė nuo peties kuprinę ir padavė Zingeriui, tas susiraukęs iš pasibjaurėjimo kelias minutes ją tikrino. Pasibjaurėjo kelių likusių berniuko drabužių būkle ir nusivylė neradęs maišelio su narkotikais.

Spidi, kur tu dabar?

- Jis nieko neturi, - pasiskundė Zingeris. - Kaip manote, ar reikia jį apieškoti visą?

Gardneris papurtė galvą.

- Pažiūrėkime, ką rasime pas misterį Vulfą.

Bastas prisislinko dar arčiau. Zingeris tarė: “Na?”

- Jo kišenėse nieko nėra, - pasakė Džekas.

- Noriu, kad jos būtų išverstos! IŠVERSTOS! - subliovė Zingeris. - ANT STALO!

Vulfas nunarino galvą ir užsimerkė.

- Ar turi ką nors kišenėse, ką? - paklausė Džekas.

Vulfas lėtai linktelėjo.

- Turi! Tas mulkis turi! - sukrankė Zingeris. - Prieik arčiau, bukaproti, ir krauk viską ant stalo, - jis garsiai pliaukštelėjo rankomis. - Oho, Viljamsas jų neapieškojo! Ir Fiečaildas ne! Tai neįtikėtina - tokie mulkiai!

Bastas prikišo savo marmūzę prie Vulfo ir sušnypštė:

- Jeigu tučtuojau neišversi savo kišenių, aš nusuksiu tau sprandą.

Džekas tyliai paprašė:

- Daryk, kaip liepia, Vulfai.

Vulfas sudejavo. Tada ištraukė dešinę ranką ir atlenkė pirštus. Ant oda aptraukto stalo nukrito trys mediniai degtukai ir pora vandens nugludintų spalvotų akmenėlių. Kairėje rankoje buvo dar du tokie dailūs akmenėliai.

- Tabletės! - puolė prie jų Zingeris.

- Nebūk idiotas, Soni, - pasakė Gardneris.

- Per tave likau kvailys, - pasakė Zingeris tyliu, bet pagiežingu balsu Džekui, kai jie lipo laiptais į antrą aukštą. Laiptai buvo iškloti nutrintu kilimu su rožių motyvais. Tik pagrindiniai Sanlaito Šven-

traščio namų laiptai buvo papuošti, kiti atrodė apleisti ir neprižiūrimi. - Tu dėl to dar pasigailėsi, aš tau pažadu. Čionai *niekas* nedaro asilo iš Sonio Zingerio. Praktiškai aš čia šeimininkas, avinai jūs. Velnias! - Zingeris prikišo siaurą išraudusį veidą prie Džeko. - Gerai tu mane apmovei su tuo idiotu ir jo sumautais akmenėliais. Už tai tu su kaupu sumokėsi.

- Aš nežinojau, kad jis turi ką nors kišenėse, - pasakė Džekas.

Zingeris, einantis priekyje berniukų, staiga sustojo kaip įkastas. Jo akys susiaurėjo; visas veidas tarsi pasmailėjo. Džekas suprato, kas jo laukia, anksčiau, negu Zingerio ranka šniojo jam per veidą.

- Džekai? - sušnibždėjo Vulfas.

- Nieko tokio, - atsakė jis.

- Jeigu pakiši man kiaulę, gausi dvigubai, - pažadėjo Zingeris Džekui. - Jeigu tai padarysi prie jo prakilnybės Gardnerio, gausi keturgubai, aišku?

- Taip, - atsakė berniukas. - Atrodo, aišku. Ar mes neturėtume persirengti?

Zingeris nusisuko ir nužingsniavo į viršų, valandėlę Džekas stovėjo apačioje ir žiūrėjo į liesą Zingerio figūrą, lipančią laiptais. *Ir tu*, - tarė jis sau. - *Tu ir Osmondas. Kadaise.* Po kurio laiko jis nusekė iš paskos, o vilkolakis stengėsi neatsilikti.

Ilgame, dėžių prikrautame kambaryje Zingeris liko prie durų, kol išstypęs vaikinas bereikšmiu veidu ir lunatiko elgsena ieškojo lentynose jiems drabužių.

- Ir batus. Surask jiems tinkamą avalynę, nes gausi į rankas kastuvą, - įspėjo Zingeris nežiūrėdamas į išstypėlį. Abejingas pasišlykštėjimas - tai dar vienas dalykas, išmoktas iš Sanlaito Gardnerio.

Sandėlio kampe vaikinas vargais negalais iškniso trylikto dydžio suvarstomus juodus batus, o Džekas apavė jais Vulfą. Tada Zingeris nuvedė juos į kitą aukštą, į miegamuosius. Čia nebuvo net bandyta užglaistyti tikrosios Sanlaito namų dvasios. Per visą aukštą ėjo ilgas siauras koridorius - tikrai ne mažiau penkiasdešimties pėdų ilgio. Iš abiejų pusių matėsi durų su langeliais akių aukštyje eilės. Džekui miegamieji labiau priminė kalėjimą.

Zingeris nuvedė juos koridoriumi ir sustojo prie vienų durų.

- Pirmą dieną niekas nedirba. Naują dienos režimą pradėsite rytoj. Todėl sėdėkite čia ir skaitykite Bibliją iki penkių. Tada aš grįšiu ir išleisiu jus išpažinčiai. Ir persirenkite Sanlaito drabužiais, supratote?

- Tai reiškia, kad tu mus užrakinsi čia trims valandoms? - paklausė Džekas.

- Tu ką, nori, kad palaikyčiau už rankos? - prapliupo Zingeris smarkiai išrausdamas. - Klausykis. Jeigu būtum čia savo noru, išleisčiau apsižvalgyti aplinkui. Bet kadangi esi valstijos globotinis, atsiųstas policijos, tau liko tik vienas žingsnis, kad būtum pripažintas nusikaltėliu. Gal po mėnesio jūs tapsite savanoriai, jei pasiseks. O kol kas eikite į kambarį ir pradėkit elgtis kaip žmogiški padarai, sutverti pagal Dievo paveikslą, o ne kaip gyvuliai, - jis nekantriai įkišo raktą į spyną, atlapojo duris ir atsistojo prie jų. - Pirmyn. Aš turiu darbo.

- Kas bus su mūsų daiktais?

Zingeris teatrališkai atsiduso.

- Ar tu, valkatėle, manai, kad mes galime ką nors pavogti?

Džekas susilaikė neatrėžęs.

Zingeris dar kartą atsiduso.

- Gerai. Mes viską saugome aplanke su tavo pavarde jo prakilnybės Gardnerio kabinete viršuje. Ten saugome ir tavo pinigus iki to laiko, kai būsi išleistas. Aišku? O dabar eik į kambarį, kol neapkaltinau tavęs nepaklusnumu. Aš rimtai.

Vulfas su Džeku įėjo į nedidelį kambarėlį. Kai Zingeris užtrenkė duris, automatiškai įsijungė lempa, nušviesdama belangę kamerą su metaline dviaukšte lova, nedidele kriaukle kampe ir metaline kėde. Daugiau nieko nebuvo. Ant baltų sienų geltonavo taškai nuo lipnios juostos, kur ankstesni gyventojai buvo priklijavę paveikslėlius. Spragtelėjo spyna. Berniukai pasisuko į keturkampiame langelyje pasirodžiusį Zingerio veidą.

- Gerai elkitės, - pasakė jis išsišiepęs ir dingo.

- Ne, Džeki, - ištarė Vulfas. Lubos buvo vos per colį nuo jo galvos. - Vulfas čia likti negali.

- Tu geriau sėskis, - pasiūlė Džekas. - Kur norėsi miegoti: viršuje ar apačioje?

- A?

- Sėsk ant apatinio gulto. Pakliuvome į bėdą.

- Vulfas žino, Džeki. Vulfas žino. Čia bloga bloga vieta. Negaliu likti.

- Kodėl ji bloga? Tai yra, iš kur žinai?

Vulfas sunkiai atsisėdo ant apatinio gulto, numetė naujus drabužius ant grindų ir tingiai paėmė ten padėtą knygą bei dvi brošiūras. Tai buvo kažkokia dirbtine medžiaga, panašia į mėlyną odą, aptraukta Biblija; brošiūros, perskaitė Džekas, paėmęs nuo savo lovos, buvo pavadintos "Šventas kelias į amžiną malonę" ir "Dievas tave myli!"

- Vulfas žino. Tu taip pat žinai, Džeki, - vilkolakis beveik piktai pasižiūrėjo į draugą. Paskui vėl nuleido akis į knygas ir ėmė versti. Tikriausiai tai buvo pirmos Vulfo matytos knygos.

- Baltasis žmogus, - vos girdimai ištarė jis.

- Baltasis žmogus?

Vulfas atvertė vieną brošiūrą. Ant galinio viršelio buvo juodai balta Sanlaito Gardnerio fotografija: gražūs plaukai plaikstosi vėjyje, rankos ištiestos - amžinos malonės, Dievo mylimas žmogus.

- Jis, - pasakė Vulfas, - jis žudo, Džeki. Užplaka. Čia viena iš *jo* vietų. Joks vulfas neturėtų būti *jo* vietose. Ir Džekas Sojeris ne. Niekada. Mums reikia iš čia bėgti, Džeki.

- Mes bėgsime, - pasakė Džekas. - Aš tau pažadu. Ne šiandien, ne rytoj; turime pasiruošti. Bet greitai.

Vulfo kojos nukaro nuo gulto krašto.

- Greitai.

3

Greitai, pažadėjo jis, o draugui reikėjo pažado. Vulfas buvo išsigandęs. Džekas nežinojo, ar Vulfui teko matyti Osmondą Teritorijose, bet jis neabejotinai apie jį girdėjo. Osmondo reputacija Teritorijose, bent jau vulfų giminėje, buvo dar blogesnė negu Morgano. Tačiau nors jie abu su vilkolakiu pažino Osmondą Sanlaite Gardneryje, Gardneris jų nepažino. Iš to galima daryti dvi išvadas: arba Gardneris tyčiojasi apsimetinėdamas, arba jis yra dvynys kaip Džeko mama, susijęs su Teritorijų gyventoju, bet nežinantis, o tik nujaučiantis apie tai.

O jeigu tai tiesa, kuo Džekas norėjo tikėti, jiems su Vulfu reikia tik sulaukti tinkamo momento ištrūkti. Reikia stebėti ir mokytis.

Džekas apsivilko šiurkščius naujus drabužius. Kvardatiniai juodi batai, atrodė, sveria kelis svarus ir tinka bet kokiai kojai. Šiaip ne

taip jam pavyko įtikinti Vulfą persirengti. Abu atsigulė. Džekas išgirdo, kad draugas pradėjo šnarpti, ir netrukus užsnūdo pats. Sapne iš tamsos šaukė mama, maldavo pagalbos.

Išpažintis

1

Penktą vakaro koridoriuje ėmė kaukti sirena. Vulfas pašoko nuo savo gulto ir skėlė galva į metalinį viršutinio gulto rėmą, pažadindamas Džeką.

Signalas nutilo po kokių penkiolikos sekundžių. Vulfas atsistojo, susiėmė rankomis galvą ir įsispraudė į kampą.

- Bloga vieta, Džekai! - suriko jis. - Bloga čia ir dabar! Reikia iš čia eiti! Reikia eiti ČIA IR DABAR!

Į sieną kažkas pabeldė.

- Užčiaupk tą kvailį!

Iš kitos pusės pasigirdo arkliškas juokas.

- Jūsų sielos gaus saulės šviesos*, berniukai! Iš to riksmo aišku, kad bus puiku! - ir vėl tas žvengimas, kažkuo primenantis paklaikusio klyksmą.

- Bloga, Džekai! Vulf! Džeisonai! Bloga! Bloga, bloga...

Koridoriuje ėmė vertis durys. Džekas išgirdo juodų batų trepsenimą. Prisivertė nusileisti nuo viršutinio gulto. Jautėsi nei pabudęs, nei miegąs. Slinko per kambarėlį Vulfo link nelyginant per tirštą sirupą.

Džekas jautėsi pavargęs...toks pavargęs.

- Vulfai, - ėmė tildyti, - Vulfai, liaukis.

- Negaliu, Džeki! - kūkčiojo draugas, nepaleisdamas delnais galvos it bijotų, jog ta sprogs.

- Privalai, Vulfai. Turime eiti į koridorių.

- Negaliu, Džeki, - šniurkščiojo Vulfas, - čia bloga vieta, blogi kvapai...

Iš koridoriaus kažkas (Džekas spėjo, jog Hekas Bastas) suriko:

---

* Sun light (san lait) - angl. “saulės šviesa”.

- Į išpažintį!

- Į išpažintį! - šūktelėjo antras balsas, ir frazę ėmė kartoti visas choras. Atrodė, kad futbolo sirgaliai skatina savo komandą.

- Jeigu norime išnešti iš čia sveiką kailį, turime elgtis ramiai.

- Negaliu, Džeki, negaliu būti ramus, blogi...

Jų durys atsivers bet kurią minutę ir pasirodys Bastas arba Sonis... gal net abudu. Jie neketina nieko "išpažinti", kad ir kas tai būtų, naujokams, kol apsipras, kai kas gali būti atleista, bet Džekas numanė, jog daugiausia šansų iš čia ištrūkti - tai kuo greičiau prisitaikyti prie kitų. Su Vulfu pritapti nebus lengva. *Viešpatie, man taip gaila, kad įpainiojau tave, bičiuli, į šitai*, - pagalvojo Džekas. - *Bet yra kaip yra. Jeigu mes nevaldysime situacijos, ji mus sutraiškys. Todėl jeigu elgsiuosi negailestingai, tai tik mūsų abiejų labui.* Paskui pridūrė: *tikiuosi.*

- Vulfai, - sušnibždėjo jis, - ar tu nori, kad mane ir vėl muštų Zingeris?

- Ne, Džekai, ne...

- Tada geriau eik su manimi į koridorių, - pasakė Džekas. - Atsimink, nuo tavo elgesio priklausys, kaip Zingeris ir Bastas su manimi elgsis. Zingeris smogė man dėl tavo akmenėlių...

- Kas nors gali jam smogti atgal, - ištarė Vulfas. Jo balsas buvo tylus ir švelnus, bet akys staiga susiaurėjo ir sužėrėjo ugnimi. Vieną akimirką Džekas pastebėjo baltuojant dantis... ne todėl, kad Vulfas būtų šyptelėjęs, bet atrodė, jog dantys paaugo.

- Nė negalvok apie tai, - sudraudė jis. - Tai viską tik pablogins.

Vilkolakis nuleido rankas.

- Džekai, aš nežinau...

- Ar pabandysi? - paklausė Džekas. Jis dar kartą dirstelėjo į duris.

- Pabandysiu, - drebančiu balsu išlemeno Vulfas. Jo akyse sutvisko ašaros.

2

Viršutinio aukšto koridorius turėjo būti nušviestas popiečio saulės, bet nebuvo. Ant langų koridoriaus galuose buvo įtaisyti kažkokie filtrai, kurie leido matyti šviesą, bet vidun ji nepateko. Ji tarsi užgesdavo ties tų viktorijietiškų langų palange.

Koridoriuje prieš dvidešimt durų (po dešimt kiekviename šone) stovėjo keturiasdešimt berniukų. Džekas su Vulfu pasirodė patys paskutiniai, bet jų pavėlavimo niekas nepastebėjo. Zingeris, Bastas ir dar du surado sau auką ir nekreipė į juos dėmesio.

Jų auka tapo siaurapetis, akiniuotas, kokių penkiolikos metų vaikinukas. Jis stovėjo kaltai nunarinęs galvą, kelnės buvo nusmauktos iki juodų batų. Berniukas buvo be trumpikių.

- Ar jau baigei? - paklausė Zingeris.

- Aš...

- Užsičiaupk! - vienu metu riktelėjo Zingerio ir Basto pagalbiniai. Visas ketvertas vilkėjo ne blankios spalvos medvilnines kelnes, o džinsus ir švarius baltus nertinius su aukštais kaklais. Džekas po kurio laiko sužinojo, kad vienas iš rėkusiųjų yra Varvikas, o ketvirtasis, storulis, - Keisis.

- Kai norėsim išgirsti tavo balsą - paliepsim! - plyšojo Varvikas. - Tai tu vis dar trini savo pimpį, Mortonai?

Mortonas sudrebėjo, bet nieko neatsakė.

- ATSAKYK! - sužviegė Keisis. Jis priminė piktavalį Kliunkį Pliumpį iš "Alisos Veidrodžio karalystėje".

- Ne, - išspaudė Mortonas.

- KĄ! KALBĖK GARSIAU! - suriko Zingeris.

- Ne! - sudejavo berniukas.

- Jeigu susilaikysi savaitę, grąžinsime tau trumpikes, - oriai, tarytum darydamas neapsakomą malonę nevertam jos asmeniui, pareiškė Zingeris. - Dabar užsimauk kelnes, iškrypėli.

Šnirpčiodamas nosimi, Mortonas pasilenkė ir užsimovė kelnes.

Berniukai patraukė išpažinties ir vakarienės.

3

Išpažintis vyko erdviame, visiškai tuščiame kambaryje prieš valgomąjį. Iš pastarojo sklido gundantys keptų pupelių ir dešrainių kvapai, Džekas pastebėjo trukčiojant Vulfo šnerves. Pirmą kartą tą dieną jis pastebėjo draugo akyse susidomėjimą.

Džekas "išpažinties" bijojo labiau, negu būgštavo dėl Vulfo. Gulėdamas viršutiniame gulte pasikišęs po galva rankas, jis pastebėjo kambario kampe ant lubų juoduojantį tašką. Iš pradžių palaikė jį negyvu vabalu ar jo kiautu, ir tikėjosi iš arčiau pamatyti voratinklį. Tai

tikrai buvo "vabalas", tik ne tikras. Ten buvo įtaisytas nedidelis, senovinis mikrofonas, pritaisytas prie sienos varžtu. Nuo jo ėjo laidas ir pranyko sienoje. Iš tiesų jo net nemėginta labai maskuoti. Taip reikia, berniukai. Sanlaitas Gardneris geriau girdi.

Aptikęs "vabaliuką" ir tapęs šlykščios scenos koridoriuje liudininku, Džekas tikėjosi, kad išpažintis bus pikta ir grėsminga. Kas nors, galbūt pats Sanlaitas Gardneris arba veikiau Sonis Zingeris ar Hektoras Bastas vers prisipažinti, kad jis vartojo narkotikus, kad naktį įsilauždavo į namus ir plėšikaudavo, kad spjaudė ant kiekvieno šaligatvio, kurį praėjo, o po sunkios dienos žaisdavo su savimi. Jeigu jis ginsis to nedaręs, vis tiek išmuš prisipažinimą. Bandys jį palaužti. Džekas tikėjosi, kad sugebės tai ištverti. Bet dėl Vulfo jis abejojo.

Baisiausia buvo džiaugsmas, su kuriuo visi berniukai ėjo į tą išpažintį.

Vietinis būrys - berniukai baltais nertiniais - susėdo pirmose eilėse. Džekas apsižvalgė ir pamatė, kad visi nekantriai žiūri į duris. Matyt, laukia vakarienės: kvepėjo pasiutiškai gardžiai po tų savaičių, kai krimsdavo tik sausus mėsainius arba išvis nieko. Po kurio laiko pro duris žvaliai įžingsniavo Sanlaitas Gardneris, ir nekantravimą pakeitė pasitenkinimas. Panašu, kad visi laukė ne vakarienės. Mortonas, kuris dar prieš penkiolika minučių stovėjo susigūžęs koridoriuje su nusmauktomis kelnėmis, buvo apimtas ekstazės.

Berniukai atsistojo. Vulfas liko sėdėti sutrikęs ir nusigandęs, kol Džekas pastvėrė jį už marškinių ir pakėlė.

- Daryk, ką daro visi, Vulfai, - burbtelėjo jis.

- Sėskitės, berniukai, - šypsodamasis tarė Gardneris. - Prašau sėstis.

Visi atsisėdo. Gardneris vilkėjo mėlynus džinsus ir akinančiai balto šilko prasagstytus marškinius. Jis nužvelgė visus maloniai šypsodamasis. Dauguma vaikų žvelgė į pamokslininką dievobaimingai susižavėję. Bet Džekas pastebėjo, kad vienas rudaplaukis garbanius, krintančiais iki smakro plaukais, kurio rankos buvo baltos ir plonos lyg dėdės Tomio porcelianas iš Delfto, nusisuka ir delnu prisidengia kreivą šypsnį. Jis truputį padrąsėjo. Matyt, ne visų galvos prikištos to, kas čia vyksta... bet dauguma iš tikrųjų buvo apkvailinti. Vaikinas didžiuliais kiškio dantimis spoksojo į Sanlaitą Gardnerį susižavėjęs.

- Pasimelskime. Hekai, pradėsi?

Hekas pradėjo. Jis meldėsi greitai ir mechaniškai, malda skambėjo lyg į plokštelę įrašyta disleksiko. Paprašęs Dievo nepalikti jų ir kitą dieną, atleisti suklydimus ir padėti tapti geresniais žmonėmis, Hekas Bastas išpylė: "Jėzausvardanamen" ir atsisėdo.

- Dėkui, Hekai, - tarė Gardneris. Jis paėmė kėdę, apsuko ir atsisėdo kaip kaubojus Džono Fordo vesterne. Šįvakar jis buvo puikiausios formos: sterili, įgimta beprotystė, kurią Džekas pastebėjo iš ryto, buvo beveik pranykusi. - Pasiklausykim tuzino išpažinčių. Ne daugiau. Endi, vadovauk.

Varvikas absurdiškai pamaldžiu veidu užėmė Heko vietą.

- Ačiū, jūsų prakilnybe Gardneri, - padėkojo jis ir pasisuko į berniukus. - Kuris pradės?

Pasigirdo šnaresys... ėmė kilti rankos. Dvi... šešios... devynios.

- Rojus Oudersfeltas, - pakvietė Varvikas.

Rojus Oudersfeltas, aukštas vaikinas su auglio dydžio spuogu ant nosies, atsistojo trukčiodamas stambiomis rankomis.

- Aš pavogiau praeitais metais iš mamos piniginės dešimt žalių! - pareiškė jis aukštu spigiu balsu. Vienos rankos pirštai pasiekė spuogą ir smarkiai jį sužnybė. - Nuėjau į "Stebuklų šalies burtininką", pakeičiau į ketvirtukus ir viską pralošiau! Tai buvo pinigai, atidėti sumokėti už dujas, todėl po kurio laiko mums išjungė šildymą! - jis apsidairė. - Mano brolis susirgo gripu ir turėjo gultis į Indianapolio ligoninę! Ir tai todėl, kad aš pavogiau tuos pinigus! Tokia mano išpažintis.

Rojus Oudersfeltas atsisėdo.

Sanlaitas Gardneris paklausė:

- Ar Rojui galima atleisti?

Berniukai choru atsakė: "Rojui gali būti atleista".

- Ar kuris nors iš čia esančių gali tai padaryti?

- Niekas iš mūsų.

- Kas jam gali atleisti?

- Dievas per savo vienatinį sūnų Jėzų.

- Ar melsi Jėzaus tau dovanoti? - paklausė Gardneris Rojaus.

- Žinoma, melsiu! - spygtelėjo ilgšis ir vėl sužnybė spuogą. Džekui pasirodė, kad Rojus Oudersfeltas verkia.

- O kitą kartą, kai mama atvažiuos aplankyti, ar tu pasakysi, kad nusidėjai jai, savo mažajam broliukui bei Dievui ir kad labai gailiesi?

- Pažadu!

Sanlaitas Gardneris linktelėjo Endžiui Varvikui.

- Išpažintis, - ištarė tas.

Prieš išpažinties pabaigą, apie šeštą valandą, beveik visi, išskyrus Džeką ir Vulfą, buvo pakėlę ranką, norėdami atsikratyti kokios nors nuodėmės. Keli prisipažino vogę. Kiti papasakojo, kad vogė alkoholinius gėrimus ir gėrė. Žinoma, daug buvo kalbėta apie narkotikus.

Berniukus kvietė Varvikas, bet jie žiūrėjo tik į Sanlaitą Gardnerį ir kalbėjo... kalbėjo... kalbėjo...

Kvapai iš valgomojo vis stiprėjo. Vulfo skrandis be perstojo gurgė ir pritarė Džekui. Kartą, kai vienas berniukas ašarodamas prisipažino nušvilpęs "Penthouse", kad galėtų pažiūrėti į tas gašlias "seksualių moterų" nuotraukas, vilkolakio skrandis taip suriaumojo, kad Džekas niuktelėjo alkūne jam į šoną.

Po paskutinės išpažinties Sanlaitas Gardneris pasakė trumpą melodingą maldą. Po to atsistojo tarpduryje, išleisdamas vaikus. Jis atrodė toks paprastas ir kartu labai dabitiškas su savo džinsais ir šilko marškiniais. Einant Džekui su Vulfu, jis suspaudė Džeką už riešo.

- Aš esu matęs tave anksčiau. - *Prisipažink,* - reikalavo Gardnerio akys.

Berniukas pajuto nenumaldomą troškimą išsikalbėti.

O, taip, mes pažįstami. Tu nuplakei man nugarą iki kraujų.

- Ne, - ištarė Džekas.

- O, taip, - neatlyžo Gardneris. - Taip. Mes jau buvom kažkur susitikę. Kalifornijoje? Meine? Oklahomoje? Kur?

Prisipažink.

- Aš jūsų nepažįstu, - atsakė berniukas.

Gardneris sukikeno. Džekas suprato, kad mintyse Gardneris juokiasi, trepena ir talžo botagu.

- Taip atsakė ir Petras, kai buvo paprašytas išduoti Jėzų Kristų, - pasakė jis. - Bet Petras melavo. Man regis, tu taip pat. Ar tai buvo Teksase, Džekai? El Paso? Ar tai buvo Jeruzalėje praeitame gyvenime? Golgotoje, bausmės vietoje?

- Aš sakau jums...

- Taip, taip, žinau, mes ką tik susipažinome, - vėl juokas. Vulfas buvo atsilošęs nuo Sanlaito Gardnerio, kiek leido stakta. Tai vis dėl to kvapo. Gaižaus, vimdančio vyriško odekolono kvapo. O po juo - beprotystės kvapo.

- Aš niekad nepamirštu veidų, Džekai. Niekad nepamirštu vietos ir veidų. Aš prisiminsiu, kur mes buvome susitikę.

Gardnerio žvilgsnis nukrypo į Vulfą, - tas atšlijo, - po to vėl grįžo prie Džeko.

- Skanaus, Džekai, - pasakė jis. - Skanaus ir tau, Vulfai. Tikrasis gyvenimas Sanlaito namuose prasidės rytoj.

Per vidurį laiptų jis sustojo ir atsigręžė.

- Aš niekad nepamirštu vietos ir veidų, Džekai. Aš prisiminsiu.

Džekas šaltai pagalvojo: Viešpatie, tikiuosi, kad neprisiminsi. Bent iki to laiko, kai aš būsiu tūkstantis mylių nuo šito prakeikto kalė...

Staiga jam kažkas stipriai smogė. Džekas išlėkė į koridorių bejėgiškai makaluodamas rankomis, kad neprarastų pusiausvyros. Galva stuktelėjo į plikas cementines grindis, pažiro spiečius žvaigždučių.

Kai jis pagaliau pajėgė atsisėsti, pamatė išsišiepusius Zingerį ir Bastą. Už jų stovėjo Keisis, aptempęs storą pilvą baltu golfu. Vulfas žiūrėjo į Zingerį su Bastu, ir kažkas jo pozoje privertė sunerimti Džeką.

- Ne, Vulfai! - suriko jis.

Vulfas susigūžė.

- Ne, pirmyn, avine, - linksmai pasakė Hekas Bastas. - Neklausyk jo. Trenk man, jeigu nori. Aš mėgstu apšilti prieš vakarienę.

Zingeris pasižiūrėjo į Vulfą ir tarė:

- Palik tą pusdurnį ramybėje, Hekai, - jis kryptelėjo galvą Džeko pusėn. - Ten *galva*. O mes turime pakeisti *galvą*, - jis pasilenkė įsirėmęs rankas į kelius, kaip suaugęs kad žiūri į vaiką. - Ir mes ją pakeisime, misteri Džekai Parkeri. Gali tuo neabejoti.

Džekas ramiai ištarė:

- Atsikabink, nususęs mulki.

Zingeris atšoko, it gavęs antausį, raudonis ėmė kilti kaklu į veidą. Sukriokęs priekin išėjo Hekas Bastas. Zingeris sulaikė jį už rankos. Nepaleisdamas iš akių Džeko, jis pasakė:

- Ne dabar. Vėliau.

Džekas atsistojo.

- Geriau abu manęs pasisaugokite, - pasakė jis tyliai. Hektoras tik piktai paskersakiavo, o Sonis Zingeris atrodė nusigandęs. Vieną akimirką jis tarsi išvydo Džeko veide jėgą ir įspėjimą, kurio nebuvo, kai daug jaunesnis berniukas pasisuko nugara į Arkadijos paplūdinį ir patraukė į vakarus.

4

Džekas pagalvojo, kad vakarienę būtų įvertinęs net dėdė Tomis. Berniukai sėdėjo prie ilgų stalų, juos aptarnavo keturi, persirengę baltai per išpažinties valandą.

Po maldos girdėjosi tik čepsėjimas. Ant keturių stalų buvo padėti stikliniai dubenys, pilni šviežiai kepintų pupelių, garuojančios pigių raudonų dešrelių lėkštės, indai konservuotų ananasų ir pieno pakeliai su užrašu: "LABDARA. INDIANOS VALSTIJOS PIENO PRAMONĖ".

Vulfas valgė niūrus ir susikaupęs, palenkęs galvą, iš rankos nepaleisdamas duonos riekės, kuria pastumdavo ar pavalydavo. Džekui bežiūrint, jis suraitė penkias dešreles ir tris porcijas kietų kaip kulkos pupelių. Prisiminęs mažą belangį kambarėlį, jis ėmė svarstyti, ar šiąnakt neprireiks dujokaukės. Tikriausiai reikės, nutarė jis, liūdnai stebėdamas, kaip draugas susiverčia ketvirtą pupelių porciją į savo lėkštę.

Po vakarienės berniukai pakilo, sustojo eilėmis ir nukraustė stalus. Nešdamas į virtuvę savo indus, Vulfo sutrumpintą duonos kepalą ir porą tuščių pieno pakelių, Džekas stengėsi nieko nepražiopsoti. Paprasta pakuotė pakišo jam mintį.

Šita vieta nėra kalėjimas ir ne pataisos darbų kolonija. Ji tikriausiai priskiriama internatams ar panašiai, o pagal įstatymus ją turi prižiūrėti valstijos inspektoriai. Virtuvė yra ta vieta, kur inspektoriai žvilgteli dažniausiai. Grotos ant langų viršuje - nieko tokio. Bet ant virtuvės langų? Džekas abejojo. Kiltų per daug klausimų.

Virtuvė gali būti puikus išsilaisvinimo tramplinas, todėl Džekas viską atidžiai apžiūrėjo.

Ji buvo panaši į jo mokyklos Kalifornijoje virtuvėlę. Grindys ir sienos išklotos plytelėmis, didelės kriauklės ir nerūdijančio plieno stalai. Spintelės sulig daržovių dėžėmis, prie vienos sienos stovi sena indų plovyklė. Trys berniukai, prižiūrimi virėjo drabužiais apsirengusio vyro, jau rengiasi ją paleisti. Virėjas buvo smulkus išblyškęs žmogelis žiurkės snukučiu. Prie viršutinės jo lūpos buvo prilipusi cigaretė be filtro, ir Džekas įžiūrėjo jame galimą sąjungininką. Vargu ar Sanlaitas Gardneris leistų kuriam nors iš savo žmonių traukti cigaretes.

Ant sienos Džekas pastebėjo įremintą sertifikatą, skelbiantį, kad pagal jį bendra virtuvė atitinka Indianos valstijos vyriausybės keliamus reikalavimus.

Ir tikrai, ant gruoblėto stiklo langų nebuvo grotų.

Žiurkę primenantis vyras pasisuko į Džeką, išėmė iš burnos cigaretę ir spragtelėjo į kriauklę.

- Tu ir tavo draugas naujokai, a? - pasiteiravo jis. - Ką gi, greitai priprasite. Čia, Sanlaito namuose, greitai priprantama, tiesa, Soni?

Jis užgauliai išsišiepė Soniui Zingeriui. Buvo aišku, kad tas nežino, kaip reaguoti į pašaipą; jis atrodė sutrikęs ir nedrąsus kaip paprastas vaikas.

- Žinai, kad tau negalima kalbėtis su berniukais, Rudolfai, - pasakė jis.

- Susikišk savo nurodymus į užpakalį, šunyti, - tingiai pasuko akis į Zingerį virėjas. - Ar aišku?

Zingerio lūpos virptelėjo, persikreipė, tada kietai susičiaupė. Staiga jis apsisuko ir piktai suriko:

- Į vakarines pamaldas! Visi į vakarines pamaldas, greitai sutvarkykite stalus ir į pamaldas, mes vėluojame! Į vakarines pamaldas!

5

Berniukai nuskubėjo siaurais laiptais, apšviestais tik vielos tinklu aptrauktomis lemputėmis. Sienos buvo drėgno tinko, ir Džekui nepatiko, kaip žvalgosi Vulfas.

Po viso šito koplyčia rūsyje jį nustebino. Visas rūsys buvo paverstas erdvia modernia koplyčia. Oras čia buvo pats tas: nei per šiltas, nei per šaltas. Ir gaivus. Džekas girdėjo kondicionierių zvimbimą. Ten stovėjo penkios eilės klauptų, perskirtų centrinio tako, kuris vedė prie paaukštinimo su sakykla. Viršuje, purpurinio aksomo fone kabojo paprastas medinis kryžius.

Iš kažkur sklido vargonų muzika.

Berniukai tykiai susėdo ant suolų. Ant sakyklos stovėjo mikrofonas su dideliu, profesionalų naudojamu duslintuvu. Džekui ne kartą teko būti su mama garso įrašų studijose; jis kantriai laukė, skaitė knygą arba ruošė namų darbus, kol ji įgarsindavo filmus arba duodavo neaiškius interviu. Tokio tipo duslintuvas turėjo apsaugoti mikrofoną nuo traškėjimo. Keista aptikti tokį daiktą valkataujančių berniukų religinio internato koplyčioje. Iš abiejų sakyklos pusių stovėjo vaizdo kameros: viena buvo nutaikyta į dešinį, kita - į kairįjį

Sanlaito Gardnerio profilį. Šį vakarą viskas buvo išjungta. Ant sienų kabojo sunkios draperijos. Dešinėje jos dengė visą sieną, o kairėje pusėje matėsi stiklo langelis. Džekas pastebėjo Keisį už itin profesionalaus garso pulto, greta stovėjo juostinis magnetofonas. Keisis užsidėjo ausines.

Pakėlęs galvą, Džekas pamatė kietmedžio sijas, o tarp jų - garso kolonėles. Ši vieta atrodė kaip koplyčia ir kartu televizijos bei radijo studija. Berniukas staiga prisiminė Džimį Svagartą, Reksą Humbardą, Džeką van Aimpą.

Ei, žmonės, padėkite ranką ant televizoriaus ir būsite IŠGYDYTI!

Jį apėmė nesuvaldomas noras užsikvatoti.

Prasivėrė nedidelės durelės kairėje pakylos pusėje, ir pasirodė Sanlaitas Gardneris. Jis buvo apsirengęs baltai nuo galvos iki kojų, ir Džekas daugelio berniukų veiduose išvydo džiaugsmą bei atvirą garbinimą. Ir vėl vargais negalais susiturėjo nesijuokęs. Figūra, einanti prie sakyklos, jam priminė daug vaikystėje matytų reklamų.

Džekas pagalvojo, kad Sanlaitas Gardneris primena Žmogų iš Malonumo.

Vulfas pasisuko ir kimiai sušnibždėjo:

- Kas yra, Džekai? Nuo tavęs trenkia tikru juoku.

Džekas prunkštelėjo į delnus.

Sanlaitas Gardneris švytinčiu sveiku veidu ėmė versti Biblijos lapus paskendęs apmąstymuose. Džekas pastebėjo švytintį Heko Basto kaktos pusmėnulį bei įtarų Sonio Zingerio veidą ir suskubo surimtėti.

Už langelio Gardnerį įdėmiai sekė Keisis. Vos tik jo prakilnybė pakėlė dailų veidą nuo knygos ir įsmeigė svajingas nekaltas akis į savo ganomuosius, Keisis įjungė mygtuką. Didelio magnetofono juosta ėmė suktis.

6

- Nesijaudink dėl tų, kurie elgiasi piktai,

pradėjo Sanlaitas Gardneris. Jo balsas buvo žemas, skambus ir susimąstęs.

Ir nepavydėk tiems, kurie daro neteisybę;
Nes jie nukris greitai kaip šienas
ir suvys kaip žalia žolė.
Turėk vilties Viešpatyje ir daryk gera,
kad gyventumei Teritorijose...

(Džekas Sojeris pajuto, kaip suspurdėjo širdis krūtinėje)

... ir naudotumeis saugumu.
Gėrėkis Viešpačiu,
ir jis duos tau, ko geidžia tavo širdis.
Pavesk Viešpačiui savo kelią
ir pasitikėk juo, o jis veiks...
Sustabdyk rūstybę ir nusikratyk įnirtimu;
nesijaudink, kad nedarytumei pikta.
Nes darantieji pikta bus sunaikinti;
o tie, kurie pasitiki Viešpačiu, paveldės jo Teritorijas.

Jo prakilnybė užvertė knygą.

- Viešpatie, - tarė jis, - pridėk savo palaiminimą prie Švento savo žodžio.

Jis nuleido akis ir ilgai ilgai žiūrėjo į rankas. Stiklinėje būdelėje sukosi juosta. Po kurio laiko jis pakėlė galvą, ir galvoje Džekas išgirdo tą vyrą šaukiant: *Tik ne Kingslendą! Juk nenori pasakyti, kad apvertei visą vežimą Kingslendo alaus, tu bukagalvi? Ar ne taip, kąąąąąą?*

Sanlaitas Gardneris įdėmiai ir nuoširdžiai studijavo berniukišką auditoriją. Berniukai nenuleido nuo jo akių - apvalūs, liesi, mėlyniuoti, spuoguoti, uždari, atviri, jaunatviški ir mieli veidai.

- Ką tai reiškia, berniukai?Ar supratote 37-ąją psalmę? Ar supratote šią gražią gražią giesmę?

Ne, - atsakė tie uždari ir atviri, mieli ir griežti, taškuoti veideliai. *Ne per daugiausiai, kiek leidžia penkių klasių išsilavinimas, o paskui - kelias, nemalonumai, paklydimai... papasakokite... papasakokite...*

Staiga Gardneris suriko į mikrofoną:

- Tai reiškia - NEPRAKAITUOKITE DĖL TO!

Vulfas sudejavo.

- Dabar jau suprantate, ką ji reiškia, ar ne? Jūs, berniukai, girdėjote?

- Taip! - šūktelėjo kažkas Džekui už nugaros.

- O TAIP! - pakartojo Sanlaitas Gardneris išsišiepdamas. - NEPRAKAITUOKITE DĖL TO! NEGATYVUS PRAKAITAVIMAS! Geri žodžiai, ar ne, berniukai? Čia tai geri žooooooodžiai, O TAIP!

- Taip! TAIP!

- Šita psalmė sako, kad jums nereikia jaudintis dėl blogųjų! JOKIO PRAKAITO! O TAIP! Ji sako, kad jūs neturite RŪPINTIS esančiais nuodėmėje ir neteisybėje! NEGATYVUS PRAKAITAVIMAS! Šita psalmė sako, kad jeigu EISITE pas Viešpatį ir KALBĖSITE, VISKAS BUS ŠAUNU! Ar suprantate, vaikai? Ar aišku?

- Taip!

- Aleliuja! - plačiai išsišiepęs suriko Hekas Bastas.

- Amen! - baigė berniukas su stipriais akiniais.

Sanlaitas Gardneris įgudusia ranka išėmė mikrofoną ir Džekui vėl priminė Las Vego konferansjė. Jis ėmė nervingai žingsniuoti pirmyn ir atgal. Retsykiais jis sužingsniuodavo; vienu metu buvo tai Dizis Džilespis, tai Džeris Li Liuisas, tai Stenas Kentonas arba Ženė Vincentas; jis visas drebėjo, įsijautęs į klaidingą Rašto aiškinimą.

- Dabar jūs nebebijote! O, ne! Neturite bijoti to vaiko, kuris nori parodyti nešvankios knygos paveikslėlius! Neturite bijoti to berniuko, kuris sako, kad vienas dūris į veną nieko nereiškia, o jeigu nenori, vadinasi, esi seilius! O, ne! NES KAI ATEINI PAS DIEVĄ, TURI SU JUO EITI, AR AŠ TEISUS?

- Taip!!!

- O TAIP! O KAI ATEINI PAS VIEŠPATĮ, TURI KALBĖTIS SU VIEŠPAČIU, AR AŠ TEISUS?

- Taip!

- NEGIRDŽIU JŪSŲ, AR TAIP?

- TAIP!!! - suklykė visi choru, ekstazėje palinkdami į priekį.

- JEIGU AŠ TEISUS, SAKYKITE: ALELIUJA!

- ALELIUJA!

- JEIGU AŠ TEISUS, SAKYKITE: O TAIP!

- O TAIP!

Jie lingavo į priekį; Džekas su Vulfu buvo priverstas lankstytis kartu. Kai kurie berniukai net verkė.

- Dabar pasakykite man štai ką, - tarė Gardneris, šiltai apžvelgdamas auditoriją. - Ar Sanlaito namuose yra vietos piktai besielgiantiems? A? Kaip manote?

- Ne, sere! - šūktelėjo berniukas su atsikišusiais dantimis.

- Teisingai, - sutiko Gardneris, grįždamas ant pakylos. Jis profesionaliai ištraukė mikrofono laidą iš po kojų ir įstatė į laikiklį. - Būtent. Čia ne vieta melagiams ir darantiems neteisybę, sakykite aleliuja.

- Aleliuja, - atsakė berniukai.

- Amen, - sutiko Sanlaitas Gardneris. - Viešpats sako, - kalba Izaijo pranašystėje, - jeigu pasiremsi į Viešpatį, būsi pakylėtas, - o taip! - vanago sparnais, o tavo jėga bus dešimteriopa, ir aš sakau jums, berniukai, KAD SANLAITO NAMAI YRA ERELIŲ LIZDAS, AR GALITE PASAKYTI: O TAIP!

- O TAIP!

Po to sekė naujas triukas. Sanlaitas Gardneris įsitvėrė sakyklos šonų, nuleido galvą it melstųsi; garbanos krito puikiomis bangomis. Kai jis prabilo, balsas buvo tylus ir mąslus. Jis galvos nepakėlė. Berniukai klausė užgniaužę kvapą.

- Bet mes turime priešų, - pagaliau ištarė pamokslininkas. Tai buvo viso labo šnabždesys, bet mikrofonas pačiupo jį ir pagarsino visai salei.

Berniukai atsiduso, sučežėjo it rudeniniai lapai.

Hekas Bastas aršiai apsidairė baltakiuodamas. Jo spuogai pasidarė tokie raudoni, kad berniukas atrodė apimtas kažkokios tropinės ligos. *Parodykit man priešą*, - kalbėjo jo veidas. - *Nagi, pirmyn, parodykit man jį ir pamatysite, kas jam nutiks!*

Gardneris pakėlė akis. Pamišėlio žvilgsnis buvo pritvinkęs ašarų.

- Taip, mes turime priešų, - pakartojo jis. - Jau du kartus Indianos valdžia bandė mane uždaryti. Ar girdėjote tai? Radikalieji humanistai negali susitaikyti su ta mintimi, kad aš Sanlaito namuose mokau berniukus mylėti Jėzų ir savo šalį. Jie siunta, ir žinote ką? Ar norite išgirsti tamsią seną paslaptį?

Vaikai palinko į priekį, neatplėšdami akių nuo Sanlaito.

- Mes juos ne tik siutiname, - susimokėliškai pakuždėjo jis. - Mes juos gąąąąąąsdiname.

- Aleliuja!

- O taip!

- Amen!

Sanlaitas Gardneris vėl žaibiškai stvėrė mikrofoną ir dėjo! Aukštyn-žemyn! Pirmyn-atgal! Retsykiais padarydavo dvigubą žingsnelį kaip 1910-ųjų parado ministrelis. Jis rėkė žodžius, rodydamas ranka tai į berniukus, tai į dangų, kur Viešpats tikriausiai atsinešė savo krėslą pasiklausyti.

- Mes gąsdiname juos, o taip! Gąsdiname taip, kad jiems prireikia antro kokteilio, kitos adatos ar kokaino porcijos! Gąsdiname juos, nes net protingieji Dievą neigiantys, Jėzaus nekenčiantys radikalieji humanistai užuodžia dorovingumą ir Dievo meilę, o tai užuodę jie ima pajusti iš savo porų dvokiančią sierą, ir tai jiems nepatinka, o ne!

Todėl jie atsiunčia dar vieną inspektorių pakišti šiukšlių po virtuvės stalais arba paleisti porą tarakonų ant grindų! Užveda paskalas apie tai, kiek čia berniukų buvo sumušta. Ar jus muša?

- NE! - nuoširdžiai suriko visi, ir Džekas nustėro pamatęs, kad Mortonas rėkia taip pat entuziastingai kaip ir visi kiti, nors ant skruosto jau pamėlo mėlynė.

- Jie siunčia gaują protingų reporterių iš kokios nors radikaliųjų humanistų naujienų agentūros! - pasibjaurėjęs ir nustebęs suriko Sanlaitas. - Jie atvyksta čia ir sako: "Gerai, ką mes turime suėsti? Jau ne vieną šimtą esame sutvarkę, todėl esame patyrę, nesijaudinkite, duokite porą adatų, kelis kokteiliukus ir parodykite kryptį".

- Bet mes juos apmovėme, ar ne, berniukai?

Garsus, beveik aršus pritarimas.

- Jie nerado nė vieno, prirakinto grandinėmis prie sijos, ar ne? Nerado nė vieno su tramdomaisiais marškiniais, kaip kad girdėjo iš tų prakeiktų Mokyklų inspekcijos šakalų, ar ne? Nerado nė vieno berniuko, kuriam būtų išlupti nagai ar nuskusti plaukai, nieko panašaus! Daugiausia, ką jie išpešė - tai, kad keli yra gavę per užpakalį. Ir taip iš tikro yra, o taip! Jie buvo išperti, ir galiu paliudyti prieš Dievą su melo detektoriumi, nes Šventojoje knygoje sakoma, kad jeigu PAGAILĖSI rykštės, SUGADINSI vaiką, ir jeigu jūs pritariate tam, berniukai, ištarkite aleliuja!

- ALELIUJA!

- Net Indianos Švietimo ministerija, kad ir kaip norėtų atsikratyti manęs ir palikti dirvoną velniui, net ji turėjo pripažinti, kad Dievo ir Indianos valstijos įstatymai vieningi: jeigu PAGAILĖSI rykštės, SUGADINSI vaiką!

- Jie rado LAIMINGUS vaikus! Jie rado SVEIKUS berniukus! Jie rado berniukus, kurie trokšta EITI pas Dievą ir KALBĖTIS su Dievu, ar galite ištarti aleliuja?

Jie ištarė.

- Ar galite ištarti: o taip?

Ir tą ištarė.

Sanlaitas Gardneris grįžo ant pakylos.

- Viešpats saugo tuos, kurie jį myli, ir Viešpats neleis gaujai narkomanų, komunistų, radikaliųjų humanistų atimti iš pavargusių, paklydusių berniukų užuovėją.

- Buvo keli berniukai, kurie pripliauškė niekingo melo vadinamiesiems naujienų reporteriams, - kalbėjo toliau Gardneris. - Girdėjau, kaip tas melas buvo pakartotas per televiziją, ir nors tie berniukai, apdrabstę mus purvais, išsigando parodyti ekrane savo veidus, aš pažinau - o taip! - pažinau jų balsus. Kai maitini vaiką, kai švelniai glaudi prie krūtinės jo galvą, kai jis naktį verkia savo mamos, manau, gali pažinti jo balsą.

Tų berniukų čia nebėra. Dievas gal jiems ir atleis, aš viliuosi, bet Sanlaitas Gardneris yra tik žmogus.

Jis nuleido galvą parodydamas, koks tai gėdingas prisipažinimas. Bet kai ją vėl pakėlė, akys žaižaravo pykčiu.

- Sanlaitas Gardneris negali jiems atleisti. Todėl Sanlaitas Gardneris vėl išsiuntė juos į kelią. Jie buvo išsiųsti į Teritorijas, tik ten niekas jų nemaitins; ten juos gali suėsti net medžiai, kurie slankioja naktį kaip žvėrys.

Kambaryje įsiviešpatavo tyla. Už stiklinio langelio net Keisis atrodė keistas ir išblyškęs.

- Knyga sako, kad Dievas išsiuntė Kainą į Rojaus rytus, į Nodo žemę. Tai tas pat, kas būti išsiųstam į kelią, mano berniukai. Čia jūs turite saugų rojų, - jis nužvelgė visus.

- Bet jeigu jūs išskysite... jeigu pameluosite... tada prakeiksmas jums! Pragaras laukia nusidėjėlio, kaip laukia ir to, kuris keliaus ten savo noru.

- Atsiminkite, berniukai.

- Atsiminkite.

- Pasimelskime.

Stephen King

TALISMANAS

Romanas

Redaktorius J.Vabuolas
Dailininkas A.Šimakauskas

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
SL Nr. 950. Ofsetinė spauda 10 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. 515 Kaina sutartinė. 13,3
"Naujasis Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4.
Spausdino Adomo Jakšto spaustuvė,
Girelės 22, 4320, Kaišiadorys.

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS

Džekas Sojeris leidžiasi kelionėn, kurios tikslas - išganingas mistinis Talismanas, galintis išgelbėti mirtinai sergančią dvylikamečio berniuko motiną... ir ne tiktai ją. "Keliaujantį Džeką" bematant įtraukia fantasmagoriškas klajokliškų nuotykių sūkurys: tarsi kaleidoskope ima mainytis realaus ir paralelinio pasaulio vaizdai su šiurpą keliančiomis pamėklėmis ir nežabotos fantazijos regėjimais.